Digitaliseret af | Digitised by

Forfatter(e) | Author(s):	Scheffel, Joseph Victor.; af Joseph Victor Scheffel ; paa dansk ved Johannes Magnussen, efter Originalens 33. Opl.
Titel | Title:	Ekkehard : en Historie fra det 10. Hundredaar
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : Jacob Erslevs Forlag, 1878
Fysiske størrelse | Physical extent:	402 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Fy. - 485.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
130021544915

EKKEHARD.

En Historie fra det 10de Hundredaar

af

Joseph Victor Scheffel.

Paa dansk ved

Johannes Magnussen.

Efter Originalens 33te Oplag.

Kjøbenhavn.
Jacob Erslevs Forlag.
1878.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Hoffensberg & Traps Etabl.

Indhold.

		Side.
1.	Kapitel: Hadvig, Hertuginde af Schwaben	3
2.	» Den hellige Gallus' Disciple	13
3.	» Viborada Reclusa	26
4.	» I Klostret	42
5.	» Ekkehard drager ud	61
6.	» Moengal	76
7.	» Virgilius paa den høje Twiel	89
8.	» Audifax	101
9.	» Skovkvinden	114
10.	» Julefesten	132
11.	» Den gamle i Hedningehulen	147
12.	» Hunnerne komme	164
13.	» Heribald og hans Gjæster	181
14.	» Hunnerslaget	201
15.	» Hadumoth	218
16.	» Kappan bliver gift	239
17.	» Gunzo mod Ekkehard	259
18.	» Kammermester Spazzo som Afsending	276
19.	» Klosterlærlingen Burkard	298
20.	» Af tyske Heltesagn	314
21.	» Forstødt og paa Flugt	337
22.	» Ved det øde Bjærgkapel	354
23.	» Paa Alpesletten	368
24.	» Den sidste Klang. — Slutning	386
Efterskrift		399

Første Kapitel.

Hadvig, Hertuginde af Schwaben.

Det var for næsten tusend Aar siden. Verden kjendte hverken noget til Krudtet eller til Bogtrykkerkunsten. Over Hegau laa en mørk, blytung Himmel, for Resten kunde man paa de enkelte Ting ikke mærke noget til det Mørke, der, som bekjendt, rugede over hele Middelalderen. Fra Bodensøen bølgede Taagen hen over Sletten Ries og indhyllede Land og Folk. Taarnet paa den nye Kirke Radolfscelle var ogsaa skjult; men Morgenklokken klang lystig gjennem Dunst og Damp, som en forstandig Mands Ord gjennem Daarernes mørke, tætte Taage.

Det er et smukt Stykke Jord, der viser sig hist mellem Schwarzwald og det schwabiske Hav. Den, der ikke bryder sig alt for meget om, at en Sammenligning halter, kan mindes Digterens Ord:

> De Alemanners Land med snedækt Bjærgetinde,
> hvis Øje, Bodensøen, er blaat som en Kjærminde,
> hvis gule Haar jeg skuer i Markens gyldne Pragt:
> et nordisk Aasyns Skjønhed i sligt et Land er lagt.

— omendskjønt man, naar man gjennemførte Billedet, kunde komme til at prise Hegauer Bjærgene som Næser i dette Ansigt.

Den høje Twiels Top med sine Klingstenspidser ragede mørkt ind i Himlen. Som Mindesmærke om vor gamle Moder Jords stormfulde Forhistorie staa hine bratte maleriske Bjærgkegler paa den Slette, der engang var overstrømmet af en brusende Flod ligesom Søens Bassin nu. Det har maaske været en mindeværdig Dag for Fisk og Maager, da det brusede og hvislede i Dybet, og de basaltagtige Masser glødende banede sig Vej gjennem Jordskorpens Spalter ud over Vandspejlet. Men det er allerede længe siden. Der er groet Græs over deres Lidelser, som uden Medynk bleve tilintetgjorte under hin Omvæltning; kun Bjærgene staa endnu, uden Forbindelse med deres Naboer, ensomme og trodsige som alle, der med ildfuld Kjærne i Hjærtet gjennembryde Samtidens Skranker, og deres Sten klinge, som gjemte de endnu et Minde om deres glade Ungdomstid, da de for første Gang jublede Skabelsens Pragt i Møde.

Paa den Tid, da vor Historie begynder, bar den høje Twiel allerede Taarn og Mure, en fast Borg. Dér havde Hr. Burkhard, Hertugen af Schwaben, holdt Hus. Han havde været en mandhaftig Ridder og havde gjort mangt et Krigstog; Kejserens Fjender vare ogsaa hans, og det skaffede ham stadig Arbejde: naar der var roligt i Vælskland, begyndte Normannerne der oppe, og naar de vare kastede tilbage, kom f. Ex. Ungarerne ridende, eller det kunde hænde sig, at en Bisp var overmodig eller en Greve gjenstridig, — det førte nu med sig, at Hr. Burkhard i hele sin Levetid havde siddet mere i Sadlen end i sin Lænestol. Følgelig er det forklarligt, at han ikke havde skaffet sig noget blidt Eftermæle.

I Schwaben sagde man, at han havde ført Regimente som en Tyran, og i det fjærne Sachsen skreve Munkene i deres Krøniker, at han havde været en ulidelig Krigsmand.

Før Hr. Burkhard var gaaet til sine Fædre, havde han endnu valgt sig en Ægtefælle. Det var den unge Fru Hadvig, Hertugen af Baierns Datter. Men Morgenstjærnen

skinner ikke glædelig i Aftenrøden af et Liv, som lakker mod Enden. Det har sin naturlige Grund. Derfor havde Fru Hadvig taget den gamle Hertug af Schwaben for at glæde sin Fader, havde ogsaa passet og plejet ham, som det skyldtes hans graa Hoved; men da den gamle lagde sig til at dø, brast hendes Hjærte ikke af Sorg.

Saa begrov hun ham i hans Fædres Grav og lod sætte et Gravmæle af graa Sandsten og stiftede en evig Lampe ved Graven; kom endnu nogle Gange der ned for at bede, men ikke alt for ofte.

Nu sad Fru Hadvig alene paa Borgen Hohentwiel; hun havde beholdt Husets Arvegods og mangfoldig Adkomst til at skalte og valte i Landet, end videre Retten til at beskytte Højstiftet Konstanz og Klostrene omkring Søen, og Kejseren havde med Brev og Segl lovet hende, at hun skulde befale som Rigsforstanderske i Schwaben, saa længe hun ikke giftede sig igjen. Den unge Enke var af adeligt Sind og ualmindelig Skjønhed. Men Næsen brød umærkelig kort og stumpet af i Ansigtet, og den huldsalige Mund var bøjet lidt op ad, og Hagen sprang frem i dristig Form, saaledes at det yndige Smilehul, som gjør Kvinderne saa elskelige, ikke var at finde hos hende. Det Menneske, hvis Aasyn er skabt saaledes, har tillige med sin skarpe Aand et haardt Hjærte i Brystet, og dets Væsen er tilbøjeligt til Strænghed. Derfor indgød Hertuginden ogsaa mange i sit Land en underlig Skræk til Trods for hendes Kinders Rosenskjær.

Hin taagefulde Dag stod Fru Hadvig i Lønkammeret paa sin Borg og skuede ud i det fjærne. Hun bar en staalgraa Underkjole, som i lette Bølger flød ned over de baldyrede Sandaler, og over den en sort Tunika, der naaede til Knæet; i Bæltet, som omsluttede Hofterne, glimrede en kostbar Beryl. Et Net af Guldtraade omslyngede det kastaniebrune Haar, men de omhyggelig snoede Lokker legede frit om den klare Pande.

Paa det lille Marmorbord ved Vinduet stod der en fanta-

stisk formet, mørkegrøn, opvarmet Metalskaal; i denne brændte en udenlandsk Røgelse, der hvirvlede sine duftende hvide Smaaskyer op imod Loftet. Væggene vare behængte med brogetfarvede, vævede Tæpper.

Der gives Dage, paa hvilke Mennesket er utilfreds med alt, og selv om det blev sat midt ind i Paradisets Have, vilde det heller ikke være fornøjet dermed. Da flyve Tankerne fra dette til hint og vide ikke, hvor de skulle standse, — i hver en Krog ser man et fordrejet Ansigt grine, og hvis man har en fin Hørelse, kan man ogsaa fornemme Troldenes Latter. Man siger der til Lands, at slige Dages skjæve Gang i Almindelighed hidrører fra, at man om Morgenen har stukket den venstre Fod først ud af Sengen, hvilket dog strider imod Naturlovene.

Den Dag havde Hertuginden sin Dag. Hun vilde se ud af Vinduet, da blæste et fint Luftpust hende Taagen i Ansigtet; det syntes hun ikke om. Hun begyndte at hoste gnavent. Hvis Solen med al sin Glans havde straalet over hele Landet, saa vilde hun ogsaa have havt noget at udsætte paa det.

Hendes Kammermester, Spazzo, var traadt ind og stod ærbødig ved Døren. Han kastede et velbehageligt Blik paa sin Dragt, som om han var sikker paa, at han i Dag kunde lede sin Herskerindes Øjne hen paa sig, thi han havde ført sig en broderet Skjorte af Glanslærred, desuden en safirfarvet Overkjole med Purpursømme, alt efter nyeste Mode; først i Gaar var Biskoppens Skrædder kommen med det fra Konstanz.

Ulvehunden fra Fridingen havde sønderrevet to Lam af Borghjorden, og nu havde Hr. Spazzo i Sinde at holde et udførligt Foredrag og at indhente Fru Hadvigs fyrstelige Skjøn, om hvorvidt han skulde forlige sig med Synderens Herre i en fredelig Overenskomst eller skulde faa ham idømt Bøder næste Gang, der holdtes Ret i Distriktet. Han begyndte paa sin Tale. Men førend han kom til Ende, saa han, at Fyrstinden gjorde et Tegn til ham, om hvis Be-

tydning ingen forstandig Mand kunde være uvidende. Først fo'r hun med den højre Pegefinger til sin Pande, og saa pegede hun paa Døren med den samme Finger. Da mærkede Kammermesteren, at det var overladt til hans egen Kløgt, ikke alene at skaffe sig Besked om Lammene, men ogsaa at bortfjærne sig med den størst mulige Hurtighed. Han bukkede og gik.

Fru Hadvig raabte nu med klar Stemme: »Praxedis!« — Og da man ikke strax hørte nogen smutte op ad Salstrappen, raabte hun nok en Gang skarpere: »Praxedis!«

Det varede ikke længe, før Praxedis svævede ind i Lønkammeret.

Hun var Kammerfrue hos Hertuginden af Schwaben, af græsk Nationalitet, et levende Minde om, at den byzantinske Kejser Basilius' Søn engang havde bejlet til Hadvig. Han havde skjænket den tyske Hertugdatter dette Barn, der var kyndig i Sang og kvindelig Kunstfærdighed, desuden mange Klenodier og Skatte, og til Gjengjæld havde han faaet en Kurv. Den Gang kunde man forære Mennesker bort, ogsaa kjøbe dem. Friheden tilkom ikke enhver. Men den Mangel paa Frihed, som Grækerbarnet maatte finde sig i paa det schwabiske Slot, var ikke trykkende.

Praxedis havde et blegt, fint tegnet lille Hoved, fra hvilket to store, mørke Øjne skuede usigelig vemodig og dog paa samme Tid lystig ud i Verden. Sit Haar bar hun slynget om Panden i Fletninger; hun var smuk.

»Praxedis, hvor er Stæren?« sagde Fru Hadvig.

»Jeg skal bringe den,« svarede Grækerinden. Og hun gik og bragte den sorte Fyr. Den sad bred og fræk i sit Bur, som om dens Tilværelse skulde udfylde et gabende Hul i Verdensaltet. Stæren havde gjort sin Lykke ved Hadvigs Bryllup. En gammel Spillemand og Gjøgler havde under møjsommelige Anstrængelser tyldet en latinsk Bryllupshilsen i den; der var stor Jubel, da Buret blev stillet paa Bordet under Festmaaltidet, og Fuglen holdt sin Tale:

»En ny Stjærne er gaaet op paa Schwabens Himmel, Stjærnen hedder Hadvig!« o. s. v.

Men Stæren havde en grundigere Dannelse. Foruden det rimede Klingklang kunde den ogsaa fremsige Fadervor. Stæren var ogsaa stædig og kunde have sine Nykker, lige saa godt som en Hertuginde af Schwaben.

I hendes Tanker var der maaske den Dag en flygtig Erindring om gammel Tid; Stæren skulde fremsige Brylupshilsenen. Men Stæren havde sin fromme Dag. Da Praxedis bar den ind i Værelset, raabte den højtidelig: »Amen!« og da Fru Hadvig rakte et Stykke Honningkage ind i Buret til den og smigrende spurgte: »Hvorledes var nu det om Stjærnen paa den schwabiske Himmel, min kjære Stær?« da svarede den langsomt: »Led os ikke i Fristelse!« Men da hun for at hjælpe paa dens Hukommelse hviskede til den: »Stjærnen hedder Hadvig, hil den!« — da fortsatte Stæren sin Melodi og intonerede værdig: »Men fri os fra det onde!«

»I Sandhed det mangler blot, at ogsaa Fuglene nu til Dags skulle blive uforskammede!« raabte Fru Hadvig; »Borgkat, hvor er du?« og hun lokkede den sorte Kat hen til sig. Stæren havde længe været den en Torn i Øjet, og den kom listende med funklende Blikke.

Fru Hadvig aabnede Buret og gav Fuglen i dens Vold, men Stæren, i hvis Fjer de skarpe Kløer allerede ruskede, og som havde faaet nogle Svingfjer knækkede, saa' sit Snit og undslap gjennem en Revne ved Vinduet. Snart var den forsvunden, et sort Punkt i Taagen.

»Egentlig,« sagde Fru Hadvig, »kunde jeg ogsaa have beholdt den i Buret. Hvad synes du, Praxedis?«

»Min Herskerinde har Ret i alt, hvad hun gjør,« svarede denne.

»Praxedis,« fortsatte Fru Hadvig, »hent mine Smykker. Jeg vil have et gyldent Armbaand paa.«

Da gik den stedse villige Praxedis og bragte Hertuginden Juvelskrinet. Det var af drevet Sølv; med stærke

grove Streger var der anbragt nogle Skikkelser derpaa i ophøjet Arbejde: Frelseren som den gode Hyrde, Petrus med Nøglen og Paulus med Sværdet, desuden alle Slags Blade og rigt sammenslyngede Prydelser, som om det tidligere havde tjent til Opbevarelse af Relikvier. Hr. Burkhard havde bragt det med sig; men han holdt aldrig af at tale om det; thi paa samme Tid kom han ridende hjem fra en Fejde, i hvilken han havde overvundet og underkuet en burgundisk Biskop.

Da Hertuginden aabnede Skrinet, glimrede og straalede mangfoldige Klenodier paa det røde Fløjelsfor. Med slige Erindringens Mindetegn komme alle Slags gamle Historier flyvende. Ogsaa Billedet af den græske Prins Konstantin laa der; sirlig, slikket og uden Aand var det malet paa Guldgrund af en byzantinsk Mester.

»Praxedis,« sagde Fru Hadvig, »hvad tror du, det havde ført til, hvis jeg havde givet din spidsnæbede, gulkindede Prins min Haand?«

»Min Herskerinde,« var Praxedis' Svar, »det havde sikkert ført til noget godt.«

»I nej da!« fortsatte Fru Hadvig, »fortæl mig noget om dit kjedelige Hjem; jeg vilde gjerne gjøre mig et Begreb om, hvorledes mit Indtog i Konstantinopolis kunde have været.«

»O Fyrstinde,« sagde Praxedis, »mit Hjem er skjønt« — vemodig gled hendes mørke Øje hen over det taagede fjærne — »og ved Marmorhavets Strand vilde I i det mindste stedse have været fri for saa uklar en Himmel. Heller ikke I havde tilbageholdt et Forbavselses Udraab, medens I drog afsted paa en stolt Galej: forbi de syv Taarne, dér hæve sig først de mørke Masser, Paladser, Kupler, Templer, alt i blændende hvidt Marmor fra Bruddene paa Øen Prokonnesos, stor og stolt stiger Havets Lilie op af den blaa Grund, hist er der en mørk Skov af Cypresser, her den hellige Sofias Kæmpehvælving og det gyldne Horns store Forbjærg; lige over for paa asiatisk Kyst hilser en anden

By, og som et blaagyldent Bælte slynger det skibbetyngede Hav sig om al den fortryllende Skjønhed — o min Herskerinde, selv i Drømme formaar jeg ikke her i det schwabiske Land atter at skue hin herlige Skjønhedsglans.

Og saa, naar Solen er gaaet ned, og den hurtige Nat stiger op over de blinkende Vover, og alt til Ære for Kongebruden lyser i den græske Ilds blaagule Skjær — saa sejle vi ind i Havnen; den store Kjæde, som ellers spærrer den, aabner sig for Brudeskibet, Fakler gnistre paa Kysten, dér staar Kejserens Livvagt, Væringerne med deres tveæggede Stridsøxer og de blaaøjede Normanner, hist Patriarken med talløse Præster, overalt er der Musik og jublende Raab, og Kongesønnen i Ungdommens Pryd modtager sin Brud; Festtoget drager til Paladset i Blacharnæ . . .«

»Og al den Herlighed har jeg forspildt,« sagde Fru Hadvig spottende. »Praxedis, dit Billede er ikke fuldstændigt. — Og allerede næste Dag kommer Patriarken og giver den kristne Fyrstinde fra Norden en skarp Undervisningstime i Religion; han siger, hvad man skal tænke om alle de Kjættere, der skyde op som Pigæbler og Bulmeurt i eders forstandsgolde Jordbund — og om Munkenes Billeder og Beslutningerne paa Konciliet i Chalcedon og Nicæa; saa kommer Overhovmesterinden og giver Undervisning i Lovene for Skik og Bevægelser: saaledes skal Panden foldes, og saaledes bæres Slæbet, dette Knæfald skyldes Kejseren og hin Omfavnelse den naadige Svigermoder, denne Høflighed hin Yndling og hin gigantiske Talemaade dette Udyr; hvor uhyre er ikke eders Værdighed, eders Fortræffelighed, eders ophøjede og vidunderlige Storhed! — Hvad der findes af Livslyst og Kraft i Mennesket bliver pint langsomt til Døde, og den naadige Herre Gemal viser sig ogsaa at være en malet Dukke; en skjøn Dag staar Fjenden for Portene, eller Tronfølgeren falder i Unaade hos de blaa og de grønne i Cirkus, Oprøret raser igjennem Gaderne og den tyske Hertugdatter bliver blindet og sat i Kloster . . . Hvad gavner det hende da, at hendes Børn alt i Vuggen

bleve hilste med Titlen: allerædleste? Praxedis, jeg véd, hvorfor jeg ikke drog til Konstantinopolis.«

»Kejseren er Verdens Herre,« svarede Grækerinden; »hvad hans Evigheds Villie ordner, er vel gjort; det har man lært mig.«

»Har du ogsaa nogen Sinde tænkt paa, at det er et kosteligt Gode for Mennesket at være sin egen Herre?«

»Nej,« sagde Praxedis.

Den livfulde Samtale behagede Hertuginden.

»Men sig mig da,« fortsatte hun; »hvilken Besked bragte eders byzantinske Maler med hjem, da han havde været her for at forfærdige mit Kontrafej?«

Grækerinden syntes ikke at have hørt Spørgsmaalet. Hun havde rejst sig og stod ved Vinduet.

»Praxedis,« sagde Fru Hadvig utaalmodig, »svar mig!«

Da smilede den adspurgte mildt og sagde: »Det er allerede længe siden, men Hr. Michael Thallelaios talte lidet godt om eder. Han fortalte, at han havde holdt de skjønneste Farver beredt og de fineste Guldblade; I havde været et yndigt Barn, da man førte eder til Maleren, og han havde følt sig højtidelig opfordret til at samle hele sin Kunstfærdighed, som den Gang, da han malede Guds Moder til Klostret paa Athos. Men Prinsesse Hadvig havde behaget at fordreje Øjnene, og da han tillod sig en beskeden Indvending, viste eders Naade ham Tungen og holdt begge Hænder med udspilede Fingre op til Næsen, i det I sagde paa yndig, gebrokkent Græsk, at dette var den rette Stilling.

Hofmaleren benyttede Lejligheden til at tilføje meget om Mangel paa Dannelse i de tyske Lande, og svor en høj Ed paa, at han aldrig nogen Sinde mere vilde male nogen Frøken der oppe. Og da Kejser Basilius hørte Beretningen, brummede han vredt i Skjægget . . .«

»Lad hans Majestæt brumme,« sagde Hertuginden; »og bønfald Himlen om, at den vil give enhver anden den Taalmodighed, som den Gang slap op for mig. Jeg har endnu

ikke haft Lejlighed til at se en Abe, men naar jeg skal dømme efter alt, hvad troværdige Mænd fortælle, saa naar Hr. Michaels Stamtavle op til hine Medlemmer af Skabelsen.«

Imidlertid havde hun taget Armbaandet paa; det bestod af to sammensnoede Slanger, som kyssede hinanden, og hver bar en lille Krone paa Hovedet. Og da hun nu blandt de mange Smykker fik en tung Sølvpil i Haanden, saa maatte den ogsaa ombytte sit Fængsel i Skrinet med et andet Opholdssted. Den blev dragen igjennem det guldtraadede Haarnets Masker.

Fru Hadvig gik med lange Skridt op og ned i Værelset, som om hun vilde prøve Smykkernes Virkning. Hendes Gang var udfordrende. Men Salen var tom, selv Borgkatten havde listet sig bort. Der var intet Spejl paa Væggene. Møblementets Tilstand lod i det hele meget tilbage at ønske den Gang.

Praxedis' Tanker dvælede endnu ved den forrige Historie. »Min naadige Herskerinde,« sagde hun, »jeg havde dog ondt af ham.«

»Af hvem?«

»Af Kejserens Søn. I havde vist eder for ham i Drømme, sagde han, og han havde haabet at finde al sin Lykke hos eder. Han græd ogsaa« . . .

»Lad de døde hvile i Ro,« sagde Fru Hadvig ærgerlig. »Tag hellere din Lut og syng den lille græske Sang for mig:

Konstantin, du stakkels lille,
Konstantin, hold op at græde!«

»Den er ødelagt,« var Svaret, »og alle Strængene ere sprungne, siden Fru Hertuginden behagede, at« . . .

»At kaste den i Hovedet paa Grev Boso af Burgund,« fortsatte Hadvig. »Det var godt nok til ham, det var aldeles ikke nødvendigt, at han kom ubuden til Hr. Burkhards Ligfærd og vilde trøste mig, som om han var en Helgen. Lad Luten blive sat i Stand! — Sig mig imidlertid, du græske Guldblomst, hvorfor har jeg ifört mig festlige Prydelser i Dag?«

»Gud er alvidende,« svarede Grækerinden; »jeg véd det ikke.« Hun tav. Fru Hadvig tav ogsaa. Da indtraadte én af hine ængstelige, indholdsrige Pavser, som gaa forud for Selverkjendelsen. Endelig sagde Fru Hadvig: »Jeg véd det heller ikke!«

Mismodig slog hun Øjnene ned: »Jeg tror, at jeg har gjort det af Kjedsomhed. Men vor Hohentwiels Top er ogsaa et alt for sørgeligt Hul — tilmed for en Enke. Praxedis, kjender du et Middel mod Kjedsomhed?«

»Jeg har en Gang hørt af en from Fader,« svarede denne, »at der gives mange Midler derimod: at sove, at drikke, at rejse — det bedste skulde være at faste og bede.«

Da hvilede Fru Hadvig sit Hoved paa sin liliehvide Haand, saa' vist paa den tjenstivrige Grækerinde og sagde: »I Morgen rejse vi!«

Andet Kapitel.

Den hellige Gallus' Disciple.

Næste Dag sejlede Hertuginden med Praxedis og et stort Følge over Bodensøen i den aarle Morgenstunds lyse Skjær. Søen var herlig blaa, Vimplet flagrede lystig, og der var megen Munterhed om Bord. Hvem skulde ogsaa kunne være bedrøvet, naar han svæver hen over den krystalklare Vandflade; den træomgjærdede Strand med Mure og Taarne drager forbi ham i broget Afvexling, i det fjærne lyse de snedækte Bjærgtoppe, og Gjenskinnet af det hvide Sejl taber sig skjælvende i Bølgernes Leg.

Ingen kjendte Sejladsens Maal, men dertil vare de vante.

Da de kom til Bugten ved Rorschach, befalede Hertuginden at lægge bi; Skibet styrede ind imod Stranden, og hun steg i Land over det tynde Bræt. Toldbetjenten, som dér hæver Told hos Vælsklandsfarerne, kom til, ligesaa Torveopsynsmanden, og hvem der ellers boede i det nye Havnested; de bragte Fyrstinden et djærvt: »Hil dig, Herskerinde! Hil dig, du kjære!« og svingede mægtige Grangrene. Hilsende skred hun igjennem Rækkerne og bød sin Kammermester at kaste nogle Sølvmønter ud, men der var ej Tid til at tøve længe. Alt stode Hestene beredte, de vare ved Nattetid blevne sendte i Forvejen. Da alle vare i Sadlen, raabte Fru Hadvig: »Til den hellige Gallus!« Og Tjenerne saa' forundrede paa hverandre: »Hvad skal den Valfart til?» Der var ingen Tid til Svar, man travede allerede op ad det bakkede Land hen imod Klostret.

St. Benedikt og hans Disciple have til fulde forstaaet at anlægge og bygge deres Klostre. Oppe og nede i Landet, hvor som helst der findes en Bygning, som lig en Fæstning behersker et helt Landstrøg, som er Nøglen til en Dal, Midtpunkt paa Landeveje, der krydse hinanden, som beskytter den fineste Vinavl: dér kan Vandreren, indtil han bliver modsagt, trygt udtale den Formodning, at det er et Kloster, som tilhører Benediktinerordenen, eller rettere sagt har tilhørt den, thi nu til Dags ere Klostrene sjældnere og Værtshusene talrigere, hvilket staar i Forbindelse med den stigende Kultur.

Ogsaa den irske Gallus valgte sig et priseligt Sted, da han, begjærlig efter Skovduft, bosatte sig i den helvetiske Ørk; en højtliggende Dal, skilt fra Søens mildere Strande ved mørke Bjærgrygge; stenede Skovbække bruse forbi, og de kæmpemæssige Vægge af Alpens Sten, hvis Spidser, indhyllede i evig Sne, forsvinde i Skyerne, hæve sig skjærmende paa Siden.

Det var et underligt Tog, som bragte hine Troens Sendebud fra Albion og Erin til det germaniske Fastland. Naar man tænker nærmere derpaa, skal man for Resten

ikke tillægge dem alt for stor Fortjeneste deraf. »Den Skik at drage til fremmede Lande er saa indgroet hos Briterne, at de slet ikke kunne undlade at gjøre det,« skrev allerede i Karl den stores Tid en naiv schwabisk Mand. De kom som de moderne Turisters Forfædre, man kjendte dem allerede langt borte paa den underlig formede Vadsæk. Og mangen en Mand blev siddende og drog aldrig hjem igjen, ihvorvel de agtbare Beboere af Landet rimeligvis ansaa ham for saare overflødig. Men den større Sejhed, den britiske Ejendommeligheds Arv, deres Færdighed i at skabe dem et Hjem dér, hvor de vare, og Folkets mystiske Ærefrygt for de fremmede skaffede deres Bestræbelser i Kirkens Tjeneste Varighed.

Andre Tider, andre Sange! Nu til Dags bygge hine Helgeners Efterkommere Jærnbaner til Schweizerne for gode schweiziske Penge.

Den simple Celle, i hvilken den irske Eneboer fristede sine Æventyr med Torne, Bjørne og spøgelseagtige Undiner, var voxet til et omfangsrigt Kloster. Stadselig rager Kirkens ottekantede Taarn frem over de med Tagspaan tækkede Tage paa Boligerne, Skolehusene og Kornlofterne; der var ogsaa bygget Kjældere og Lader, og man hørte et klaprende Møllehjul; thi alle Livsfornødenheder maa tilberedes i Klostrets nærmeste Omegn, for at det ikke skal være nødvendigt for Munkene at strejfe omkring i det fjærne, hvad der ikke vilde være tjenligt for deres Sjæls Frelse. En fast Ringmur med Taarn og Port omsluttede det hele, mindre for Pyntens end for Sikkerhedens Skyld, thi mangen en vældig Herre i Landet opfyldte den Gang ikke meget strængt det Bud: »Du skal ikke begjære din Næstes Gods.«

Middagstiden var forbi, stille Ro laa over Dalen. For denne Time bestemme den hellige Benedikts Regler, at enhver skal holde sig stille paa sit Leje, og endskjønt man paa denne Side Alperne kun mærker lidet til den italienske Middagssols opløsende Glød, som driver Mennesker og Dyr

i Søvnens Arme, saa adløde dog Klostrets Beboere pligtskyldigst Budet.

Kun Vægteren i Porttaarnet stod som altid trolig og oprejst i det lille Værelse, hvor Myggene summede omkring ham.

Vægteren hed Romeias og han holdt god Vagt. Da hørte han Hestetrav i den nærliggende Granskov; han spidsede sine Øren hen i den Retning. »Otte eller ti Ryttere,« sagde han; han lod Faldgitteret rasle ned fra Porten, trak den lille Bro, som førte over Graven, op og tog sit Horn ned fra Sømmet. Og da et eneste Spindelvæv havde sat sig fast deri, rensede han det.

Nu kom de forreste af Toget til Syne ved Skovens Udkant. Da tog Romeias til Panden med sin højre Haand og kastede et underligt Blik der ned. Resultatet af hans Blik var et Ord: »Kvindemennesker!?« — han sagde det halvt spørgende, halvt som Udraab, og der var hverken Glæde eller Opbyggelse i hans Ord. Han greb sit Horn og blæste tre Gange i det. Det var en tung Tone som af en Tyr, han lokkede frem, og man kunde tydelig mærke paa Hornets Lyd, at hverken Muser eller Gratier havde staaet ved Romeias' Vugge.

Har man set sig om i Skoven, saa har man sikkert ogsaa lagt Mærke til Livet i en Myretue. Dér er alt vel ordnet og gaar sin fælles Gang og glæder sig ved Ro i Bevægelsen: nu støder du med din Stok ned i den og skræmmer de forreste; se da Forvirringen, hvor de løbe og hvilken Vrimmel! — det ene Stød har forstyrret alt. Saaledes og ikke anderledes fo'r Stødet fra Romeias' Horn opskræmmende ned i det stille Kloster.

Da fyldtes Vinduerne i Klosterskolernes Sale med nysgjerrige unge Ansigter, mangen yndig Drøm i den ensomme Celle svævede bort uden at blive fuldendt, mangen halvvaagen Tænkers dybsindige Meditation ligesaa; den onde Sindolt, som i denne Time plejede at ligge paa sin Brix og grunde over Ovids forbudne Bog om Kunsten at elske,

rullede hurtig Pergamentbladene sammen og gjemte dem i sin Straasæks beskyttende Skjul.

Abbed Kralo sprang op fra sin Lænestol og strakte sine Arme mod Loftet, en søvndrukken Mand; paa det tunge Stenbord stod et herligt Vandbækken af Sølv; i dette dyppede han sin Pegefinger og vædede Øjnene for at forjage Resten af Slummeren. Saa hinkede han ud paa den aabne Altan og saa' ned.

Bedrøvelig blev han overrasket, som om en Valnød var falden ham i Hovedet: »Hellige Benedikt vær mig naadig, mit Søskendebarn, Hertuginden!«

Strax kiltrede han sin Kutte op, satte den smalle Haardusk i Lave, som endnu voxede stadselig frem midt paa hans skaldede Isse lig en Gran paa den øde Sandflade, hængte den gyldne Kjæde med Klosterseglet om Halsen, tog sin Abbedstav af Æbletræ, paa hvilken det rigtprydede Elfenbenshaandtag glimrede, og gik ned i Gaarden.

»Naa, bliver det snart til noget?« raabte én af Rytterne der ude. Da bød han Vægteren at spørge de fremmede om deres Forlangende. Det gjorde Romeias.

Nu stødte man i Hornet der ude. Kammermesteren, Spazzo, red som Herold hen til Porten og raabte med dyb Stemme:

»Hertuginden og Rigsforstanderinden i Schwaberlandet bringer den hellige Gallus sin Hilsen. Lad os komme ind!«

Abbeden udstødte et sagte Suk. Han steg op i Romeias' Taarn; støttet til sin Stav velsignede han dem, der stod uden for, og sagde:

»I den hellige Gallus' Navn takker den uværdigste af hans Disciple for den ophøjede Hilsen. Men hans Kloster er ingen Ark, til hvilken enhver Art af det skabte, det rene og det urene, Mand og Kvinde faar Adgang. Derfor — skjønt Hjærtet er fuldt af Bedrøvelse — er det umuligt at lade eder komme ind. Paa Dommens Dag maa Abbeden aflægge Regnskab for de Sjæle, der ere betroede til hans Varetægt. En Kvindes Nærhed, og var hun selv den mest

ophøjede i Landet, og den forgængelige Spøg af denne Verdens Børn vilde være en alt for stor Fristelse for dem, som først skulle tragte efter Guds Rige og hans Retfærdighed. Betynger ej Hyrdens Samvittighed, naar han er bekymret for sine Lam. En kanonisk Lov spærrer Porten. Den naadige Hertuginde har jo Klostrets Villa i Trogen eller Rorschach til sin Raadighed« . . .

Alt længe havde Fru Hadvig siddet utaalmodig i Sadlen. Nu slog hun sin hvide Pasgænger med Ridepisken, saa den stejlede lidt, og raabte med smilende Mund:

»Spar eders Omsvøb, Fætter Kralo, jeg vil se Klostret!«

Vemodig begyndte Abbeden: »Ve den, fra hvem Forargelsen kommer. Bedre var det, om en Møllesten var hængt om hans Hals« . . .

Men hans Advarsel blev ikke fuldendt. Fru Hadvig forandrede Tonen i sin Stemme: »Hr. Abbed, Hertuginden af Schwaben maa se Klostret!« sagde hun skarpt.

Da blev det indlysende for den haardt prøvede Mand, at yderligere Modsigelse næppe var mulig uden stor Fare for Klostrets Fremtid. Endnu krympede hans Samvittighed sig. Naar man er i en tvivlsom Stilling, i hvilken man ikke kan finde noget Raad hos sig selv, saa er det velgjørende for en svag Karakter at raadslaa med andre; man slipper da for Ansvar og bliver dækket i Ryggen.

Derfor raabte Hr. Kralo: »Da I holder haardnakket ved eders Forsæt, maa jeg forelægge det i Brødrenes Raadsforsamling. Vær taalmodig saa længe!«

Han skred tilbage over Gaarden med det stille Ønske i Hjærtet, at en Syndflod fra Himlen vilde ødelægge den Landevej, som saa letteligen havde ført ukaldet Besøg hid. Hans haltende Gang var urolig og hastig, og det er ikke underligt, at man beretter, at han flagrede op og ned i Klostergangen som en Svale før Uvejret.

Fem Gange lød nu den lille Klokke fra den hellige Othmars Kapel ved Siden af Hovedkirken og kaldte Brødrene til Kapitelsalen. Og den ensomme Korsgang blev levende

af de vandrende Skikkelser; lige over for den sexkantede Udbygning, hvor Springvandet yndig plasker ned i Metalskaalen under Rundbuer, der bæres af Søjler, var Forsamlingens Sted, en simpel graa Hal; paa ophøjet Teglstensgulv knejsede Abbedens Marmorstol, paa hvilken der var udhugget to raa Løvehoveder; Trin førte op til den. Fornøjelig skuer Øjet fra dette Sted forbi de mørke Piller og Søjler ud i den indre Gaards grønne Have, dér blomstre Roser og Stokroser; Naturen hjemsøger ogsaa kjærlig dem, som have vendt sig bort fra den.

De hvide Kutter og mørktfarvede Overklæder traadte i stærk Modsætning til Væggenes stengraa Farve; lydløst traadte de kaldede ind; et flygtigt Nik var den gjensidige Hilsen; gjennem det snævre Vindue faldt en varmende Solstraale paa deres Rækker.

Det var prøvede Mænd, en hellig og Gud velbehagelig Forsamling.

Han med det spinkle Legeme og det skarpe af Faste og Nattevaagen blegede Ansigt var Notker den stammende; et vemodigt Træk skjælvede om hans Læber, lang Øvelse i Askesen havde fjærnet hans Aand fra Nutiden. Tidligere havde han udtænkt smukke Sange; nu var han bleven mørk og søgte Dæmoner i den stille Nat for at kæmpe med dem; i den hellige Gallus' Kryptkirke havde han nys indhentet Djævlen og havde slaaet saaledes løs paa ham, at han havde skjult sig i en Krog med højt Jammerskrig; og hans Misundere sagde, at hans tungsindige Sang media vita ogsaa var af uhyggelig Oprindelse og var meddelt ham af den onde som Løsepenge, da han sejrrig havde traadt ham ned i sin Celle og holdt ham fast under sin stærke Fod.

Men ved Siden af ham smilede et godmodigt, ærværdigt Ansigt med isgraat Skjæg; det var den stærke Tutilo, han sad helst ved Skærebænken og snittede underfulde Billeder i Elfenben; et Diptychon med Marias Himmelfart og den hellige Gallus' Bjørn vidner endnu om hans Kunst. Men naar hans Ryg begyndte at krumme sig under Ar-

bejdets Byrde, da drog han syngende ud paa Ulvejagt eller søgte en ærlig Nævekamp til Forfrisking; han kæmpede hellere med onde Mennesker end med natlige Spøgelser og sagde ofte i Fortrolighed til sin Ven Notker: »Den, der, som jeg, har givet saa mangen en Kristen og Hedning en blaa Sansekage, han kan godt undvære Dæmonomachien.«

Ogsaa Ratpert kom til, Skolens længe prøvede Lærer, som altid fo'r uvillig op, naar Forsamlingsklokken kaldte ham bort fra hans historiske Bøger. Med fornem Holdning bar han sit Hoved; han og de to andre vare ét Hjærte og én Sjæl, et Klostertrekløver, hvor forskjelligt end deres Væsen var. Da Ratpert var en af de sidste, der traadte ind i Salen, kom han til at staa ved Siden af sin Modstander, den onde Sindolt. Han lod, som om han ikke saa' ham og hviskede noget til sin Nabo; denne var en Mandsling med et Ansigt som en Spidsmus, og han kneb Munden sammen, thi Sindolt havde netop hvisket til ham, at der i Biskop Salomos store Ordbog til Forklaringen: »Rabulista betyder én, som vil disputere om enhver Ting i Verden,« var tilføjet med en ubekjendt Haandskrift: »som Radolt, vor Tænker.«

Frem af Mørket i Salens Baggrund traadte Sintram, den utrættelige Skrivekunstner, hvis Skjønskrift hele den cisalpinske Verden beundrede; de største i Længdemaal af St. Gallus' Disciple vare Skotterne, som toge Plads ved Indgangen, Fortegian og Failan, Dubslan og Brendan, og hvad de nu alle hed, et uadskilleligt Landsmandskab vare de, men misfornøjede, fordi de bleve tilsidesatte; ogsaa den skjæggede Dubduin stod der, som til Trods for den tunge Pønitentsekjæde af Jærn, han havde baaret, ikke blev valgt til Provst, og til Straf for sine bidende Smædevers over de tyske Medbrødre i tre Aar maatte vande det tørre Ferskentræ i Klosterhaven.

Og Lægen Notker var til Stede i Forsamlingen, han, som just nylig havde anordnet en stor Kur for Abbedens hinkende Fod: Indgnidning af Fiskehjærne og Omslag

med en frisk aftrukken Ulvehud, for at Pelsens Varme kunde gjøre de krumme Sener lige igjen; de kaldte ham Peberkornet paa Grund af hans Strænghed i at hævde Klostertugten; -- og Volo, som ikke kunde taale at se Kvinder og modne Æbler, og Engelbert, som havde indrettet Dyrehaven, og Prædikanten Gerhard og Folkard, Maleren: hvo kjender dem alle, de ærværdige Mestre, ved hvis Opregning alt den nærmest følgende Klosterslægt vemodig tilstod, at slige Mænd bleve sjældnere Dag for Dag?

Nu besteg Abbeden sit fremragende Stensæde, og de raadsloge om, hvad der var at gjøre. Det var et vanskeligt Tilfælde. Ratpert traadte frem og gav Henvisning til Optegnelser fra svunden Tid, om hvorledes det engang var blevet gjort mulig for den store Kejser Karl at betræde det Indre af et Kloster. »Den Gang,« sagde han, »blev det vedtaget, at han var Ordensbroder, medens han dvælede under vort Tag, og alle lod, som om de ikke kjendte ham; der blev ikke talt et Ord om kejserlig Værdighed og Krigsbedrifter eller om ydmyg Hyldest, han maatte vandre omkring som enhver anden; og at han ikke blev fornærmet derover, det beviser det Brev med Tilsagn om hans Beskyttelse, som han kastede ind over Muren, da han drog bort.«

Men dermed var den meget betænkelige Sag, at en Kvinde nu begjærede Adgang, ikke klaret. De strængere Brødre brummede i Skjægget, og Peberkornet Notker sagde: »Hun er Enke efter hin Landets Ødelægger og Klosterraner, der fratog os den kostbare Kalk som Krigsskat og haanende tilføjede: ‚Gud spiser ikke og drikker ikke, hvad skal han med gyldne Kar?' Lader Porten være lukket for hende!«

Men det syntes Abbeden ikke om. Han søgte efter en Udvej. Raadslagningen var larmende, de talte frem og tilbage. Da Broder Volo hørte, at der var en Kvinde med i Spillet, listede han sig sagte bort og lukkede sig inde i sin Celle.

Da rejste én af de yngre sig og bad om Ordet.

»Tal, Broder Ekkehard,« raabte Abbeden.

Og den brusende Mumlen forstummede; alle lyttede gjærne til Ekkehards Ord. Han var ung af Aar, en skjøn Skikkelse, og han fængslede enhver, som saa' ham, ved sin sædelige Ynde; derhos var han vís og veltalende, klog og forstandig som Raadgiver og en skarp Tænker. Ved Klosterskolen holdt han Forelæsninger over Virgil, og skjønt der stod skrevet i Ordensreglerne: »til Portner skal vælges en forstandig Olding, hvis satte Alder gjør al Ustadighed umulig, saa at de kommende blive modtagne med god Besked,« saa vare Brødrene dog enige i, at han besad de forlangte Egenskaber og havde ogsaa overdraget ham Portnerembedet.

Et næppe synligt Smil havde hvilet paa hans Læber, imedens de gamle stredes. Nu hævede han sin Røst og sagde:

»Hertuginden af Schwaben er Klostrets Skytsherre, og i den Egenskab gjælder hun for at være Mand. Og naar det strængt er paabudt i vor Lov, at ingen Kvinde maa sætte sin Fod over Klostrets Dørtærskel, saa kan man jo bære hende over den.«

Da klaredes de gamles Pander, som om en Sten faldt dem fra Hjærtet, Hætterne nikkede velvillig, ej heller Abbeden blev ubevæget ved det forstandige Ord, men talte saalunde:

»I Sandhed, Herren aabenbarer ofte for en yngre, hvad der er tjenligt. Broder Ekkehard, I er from som en Due, men snedig som en Slange, saa skal I da være Fuldbyrderen af eders eget Raad. Vi give eder Dispensation.«

Blodet fo'r Portneren til Kinderne, han bøjede sig for at antyde sin Lydighed.

»Og Hertugindens kvindelige Følge?« spurgte Abbeden videre.

Da blev Forsamlingen enig om, at selv den mildeste Lovfortolkning ikke gav dette nogen Mulighed til at komme

ind. Men den onde Sindolt sagde: »De kunne i Mellemtiden gaa til Eneboerskerne paa den irske Høj; naar den hellige Gallus' Hjord bliver hjemsøgt af en Landeplage, saa skal den hellige Viborad ogsaa lide sin Del deraf.«

Abbeden førte endnu en lang, hviskende Forhandling med Køgemesteren Gerold angaaende Midaftensmaaltidet; saa steg han ned fra sit Stensæde og drog sine Gjæster i Møde med Brødrenes Skare.

Til Melodien: »Justus germinavit« lød nu den enstonige tunge Klang af Lovsangen til den hellige Benedictus fra Klostergaarden ud til de ventende, den tunge Port gik knirkende op, Abbeden skred ud, parvis i langsom Gang fulgte Brødrenes Tog, medens de to Rækker svarede hinanden i Hymnens Strofer.

Da gav Abbeden Tegn til, at Sangen skulde forstumme. »Hvorledes har I det, Fætter Kralo?« raabte Hertuginden letfærdig fra Hesten, »det er længe siden, jeg har set eder. Halter I endnu stadig?«

Men Kralo svarede alvorlig: »Det er bedre, at Hyrden halter, end Hjorden. Fornemmer Klostrets Beslutning!«

Og han meddelte de Betingelser, man havde sat for hendes Adgang. Da sagde Fru Hadvig smilende: »Saa længe jeg har ført Scepteret i Schwabens Land, har ingen gjort mig sligt Forslag. Men vi ville ikke krænke eders Ordens Forskrifter; hvem af Brødrene har I givet det Hverv at bære Landets Herskerinde over Tærskelen?«

Hun lod sit funklende Øje glide hen over den gejstlige Hærskare. Da hun traf paa Stammeren Notkers uhyggelige Sværmeransigt, hviskede hun sagte til Grækerinden: »Det er muligt, at vi strax vende om igjen!«

Da sagde Abbeden: »Det er Portnerens Embed, han staar hist henne.«

Fru Hadvig vendte Blikket hen i den Retning, som Abbedens Pegefinger angav; Ekkehard stod med sænket Hoved, hun saa' den tankefulde Skikkelse i Ungdommens rødkindede Glans, det var et langt Blik, med hvilket hun

dvælede ved de tankebevægede Træk, det bølgende gule Haar og den brede Tonsur.

»Vi vende ikke om!« nikkede hun til sin Ledsagerske; og førend den korthalsede Kammermester, der for det meste havde god Villie men var for sen, kunde komme ned af Hesten og nærme sig hendes Skimmel, sprang hun med Ynde ud af Stigbøjlen, traadte hen til Portneren og sagde: — »Saa gjør hvad eders Embed byder!«

Ekkehard havde grundet paa en Tale og tænkte paa at anvende sit dadelfri Latin til Retfærdiggjørelse af den mærkelige Frihed, men da hun stod stolt og bydende foran ham, svigtede Stemmen ham, og hans Tale blev dér, hvor den var opstaaet — i hans Tanker. Men han havde uforsagt Mod og omfavnede Hertuginden med stærk Arm; hun støttede sig fornøjelig paa ham og lod sin højre Arm hvile paa hans Skulder. Glad skred han med sin Byrde over den Tærskel, som ingen Kvindefod turde berøre, Abbeden ved Siden af ham, Kammermester og Tjenere fulgte, højt svang de tjenende Drenge Røgelsekarrene, og til sidst kom Munkene vandrende i dobbelt Række, som de vare komne, idet de sang de sidste Strofer af deres Lovsang.

Det var et vidunderligt Billed, som hverken forekom før eller senere i Klostrets Historie, og Venner af unyttige Ord kunde til Munken, som bar Hertuginden, knytte gavnlige Bemærkninger om Forholdet imellem Kirke og Stat i de Tider, og den Forandring, der er sket med det i Nutiden.

Ved Tilnærmelsen af levende Legemer, sige de naturforstandige, vaagne usynlig virkende Kræfter, som strømme ud, gaa over i hinanden og frembringe sælsomme Forhold. Det kunde ogsaa bevises hos Hertuginden og Portneren; imedens hun vuggede sig i hans Arme, tænkte hun i al Stilhed: »St. Benedikts Hætte har sandelig aldrig klædet nogen smukkere end denne;« og da han med undselig Anstand satte sin Byrde ned i den svale Klostergang, da var intet ham paafaldende uden dette, at Strækningen fra Por-

ten hen til dette Sted endnu aldrig var forekommet ham saa kort.

»Jeg var vel noget tung for eder at bære?« sagde Hertuginden blidt.

»Høje Fyrstinde, I kan dristig sige, som der staar skrevet: mit Aag er blidt og min Byrde er let,« var hans Svar.

»Jeg havde ikke tænkt,« sagde hun derpaa, »at I vilde anvende Skriftens Ord til smigrende Tale. Hvad hedder I?«

»Man kalder mig Ekkehard.«

»Ekkehard! jeg takker eder!« sagde Hertuginden med en yndefuld Haandbevægelse.

Han traadte tilbage til et Buevindue i Korsgangen og saa' ud i den lille Have. Var det et Tilfælde, at den hellige Kristoforus traadte frem for hans Tanke?

Ham tyktes Byrden ogsaa let, da han begyndte at bære det fremmede Barn over Strømmen paa sin stærke Skulder, men tungere og tungere sænkede Byrden sig paa hans Nakke og pressede ham ned i den brusende Strøm, dybt, dybt ned, saa hans Mod var nær ved at fortvivle . . .

Abbeden havde ladet et kosteligt Krus bringe; med dette gik han selv til Springvandet, fyldte det og traadte frem for Hertuginden: »Abbeden skal bringe Vand til de fremmede, for at væde deres Hænder,« sagde han, »og til Fodvaskningen skal han og hele Broderskabet —«

»Vi takke,« afbrød Fru Hadvig ham. Hun sagde det i en bestemt Tone. Imidlertid havde to af Brødrene hentet et Skrin, det stod aabnet i Gangen. Ned i det greb nu Abbeden, trak en splinterny Kutte frem og sagde: »Saa udnævner jeg da vort Klosters høje Skytsherre til Medlem og indskrevet Broder og smykker ham til Tegn herpaa med Ordenens Klædning.«

Fru Hadvig føjede sig. Let bøjede hun sit Knæ, da hun modtog Kutten af hans Hænder; hun kastede det uvante Klædningsstykke om sig, det klædte hende godt, var folde-

rigt og vidt, som Reglen byder: »Abbeden skal have et skarpt Øje for, at Klædningsstykkerne ikke ere for korte til dem, der skulle bære dem, men vel maalte.«

Det lyse Kvindeaasyn saa' yndig frem af den mørke Hætte.

»For eder gjælder det samme!« raabte nu Abbeden til Hertugindens Følge. Da havde den onde Sindolt stor Moro af at indklæde Hr. Spazzo. »Og véd I da ogsaa,« hviskede han til ham, »hvad Kutten skal betyde for eder? — At I skal afsværge denne Verdens onde Lyster og for stedse love at føre et maadeholdent, fattigt og kysk Liv!«

Hr. Spazzo havde allerede puttet sin højre Arm ind i den folderige Ordensdragt, hurtig trak han den tilbage: »Holdt,« sagde han vredt, »jeg maa gjøre Indsigelse!« Sindolt gav sig til at le; da mærkede Kammermesteren, at det ikke var saa alvorlig ment, og sagde: »Broder, I er en Skjælm!«

Snart prangede ogsaa Følgesvendene i Ordensdragtens Pryd; mange af de nybagte Munke havde langt Skjæg, der lovstridig naaede til Bæltet, og det lykkedes dem endnu ikke at slaa Øjnene tugtig ned, som det var foreskrevet.

Abbeden førte først sine Gjæster til Kirken.

Tredje Kapitel.

Viborada Reclusa.

En af dem, der mindst glædede sig over det uventede Besøg, var Vægteren ved Porten, Romeias. Han vidste omtrent, hvad der forestod ham, men ikke alt. Medens Abbeden modtog Hertuginden, kom Køgemesteren Gerold til ham og sagde: »Romeias, bered eder til at drage ud! I

skal melde i de nærmeste Avlsgaarde, at de endnu i Dag før Aften skulle sendé de Høns, de skylde os, til Maaltidets Pryd, og I maa skaffe os et godt Stykke Vildt.«

Dermed var Romeias tilfreds. Det var ikke første Gang, at det føjede sig saa, at han maatte ud og skaffe Høns for Gjæsternes Skyld, og Bønderne og Kjældermestrene paa Gaardene bøjede sig for Romeias' Ord, thi han brugte et kraftigt Sprog til sine Anmodninger. Men ved Jagten glædede han sig til enhver Tid. Derfor tog Romeias sit Jagtspyd og sin Bue og vilde gaa ud for at løse et Kobbel Hunde. Men Køgemesteren Gerold trak ham i Kutten og sagde: »Romeias, endnu ét! I skal ogsaa føre Hertugindens Kvinder, hvem Adgangen er forment, op i Schwarzadalen og forestille dem for den hellige Viborad, for at de kunne finde Adspredelse hos hende, indtil Aftenen kommer. Og saa skal I være elskværdig, Romeias; der er en Grækerinde med meget mørke Øjne« . . .

Da lagde der sig tre dybe Folder over Romeias' Pande, og han stødte Jagtspydet mod Jorden, saa det klirrede: »Ledsage Kvindemennesker?!« raabte han, — »dertil duer ikke den hellige Gallus' Portvægter!«

Men Gerold nikkede betydningsfuldt til ham og sagde: »I maa prøve paa det, Romeias. Er det ikke allerede tidligere hændtes, at Vægtere, som trolig opfyldte deres Hverv, om Aftenen fandt en stor Stenkrukke med Klostervin i deres Celle? Hvad, Romeias?«

Den mismodiges Aasyn opklaredes. Og han gik ned i Gaarden og løste Hundene; Sporhunden og Støverhunden sprang op ad ham, ogsaa Bæverhunden bjæffede glad og vilde med ud, men foragtelig jagede han den hjem; Fiskedammen og dens Beboere vedkom ikke Jægeren. Med sine gøende Hunde skred han ud af Porten.

Praxedis og Hertugindens andre tjenende Kvinder vare stegne af Hestene og sad paa en Grønning i Solskinnet og havde meget at tale med hverandre om Munke og Kutter

og Skjæg og underligt Lune hos deres Herskab. Da traadte Romeias hen til dem og sagde: »Fremad!«

Praxedis mønstrede den vilde Jægersmand og vidste ikke rigtig, hvad hun skulde tro om ham; hun spurgte ham med knibsk Stemme: »Hvorhen, min gode Ven?« Romeias hævede kun sit Spyd og pegede paa en nærliggende Høj bag Skoven, men sagde intet. Da spurgte Praxedis: »Maa man kjøbe Ord saa dyrt hos eder i St. Gallen, at I ikke kan give nogen anden Besked?«

Tærnerne lo.

Da sagde Romeias alvorlig: »Gid dog et Uvejr vilde slynge jer alle sammen syv Favne dybt ned i Jorden!«

Praxedis svarede: »Vi takke eder, gode Ven!« Hermed havde man fundet den passende Indledning til en Samtale. Romeias forklarede sit Hverv, og Kvinderne fulgte ham villig.

Og efterhaanden fandt Vægteren, at det ikke var den haardeste Tjeneste at ledsage slige Gjæster, og da Grækerinden spurgte ham nærmere ud om hans Vægtergjerning og Jagtfærd, da løstes hans Tunge, og han fortalte om Bjørne og Vildsvin, saa det var en Lyst, og fortalte endog sit store Jagtstykke om den frygtelige Orne, som han en Gang havde ramt i Siden med sit Spyd, og som han dog ikke havde kunnet faa Bugt med, thi den havde Fødder saa store som et Vognlæs, Børster saa høje som Skovens Graner og Tænder, der vare tolv Alen lange — og det var tydeligt, at han blev hofligere, thi da Grækerinden en Gang gik langsommere, for at lytte til en Drossels Slag, da tøvede ogsaa Romeias taalmodig, ihvorvel ellers en Sangfugl tyktes ham at være et alt for usselt Stykke Vildt, til at han skulde værdige det megen Opmærksomhed. Og da Praxedis bukkede sig ned for at tage en smuk Guldbille, som klatrede omkring i det rødlige Mos, da vilde Romeias tjenstvillig skubbe den hen til hende med sin tungtsaalede Fod; og at han traadte den ihjel ved samme Lejlighed, det skete ikke med Vilje.

De steg op over en mørk Bjærgsti; over stenede Bjærgkløfter løb Schwarzaen ned i Dalen. Ved Brinken hist var en Gang den hellige Gallus falden ned mellem Tornene og havde sagt til sine Ledsagere, som vilde rejse ham op: »Lad mig ligge, her skal mit Hvilested være og mit Hus for evige Tider.«

De havde ikke klatret længe op ad Bjærget, før de kom til en aaben Plads, der var indhegnet af Granskove. Støttet mod den skjærmende Klippevæg stod et simpelt Kapel dér i Form af et Kors. I Nærheden af det var der muret et firkantet lille Hus, som ogsaa stødte op mod Klippen med sin Bagside; kun en eneste lav Vinduesaabning, der kunde lukkes med en Skodde, var synlig derpaa; intet Steds var der nogen Dør eller anden Slags Indgang, og man kunde ikke se, hvorledes et Menneske kunde faa Adgang til en saadan Bygning, hvis han ikke lod sig glide ned gjennem en Lem i Taget paa Klippevæggens Side. Lige over for stod et lignende Skur, som heller ikke havde mere end et eneste lille Vindue.

Den Gang var det hyppig Brug, at de, som sporede Tilbøjelighed til Munkelivet og, som den hellige Benedikt siger, følte sig stærke nok til paa egen Haand og uden fromme Fællers Hjælp at optage Kampen med Djævlen, murede sig inde i en saadan Hytte. Man kaldte dem Reclausi, Eneboere, Eremiter, og den Nytte de gjorde, og deres Livsøjemed kunde sammenlignes med Søjlehelgenernes i Ægypterlandet; den skarpe Vintervind og Sneen gjør vel en Afspærring i fri Luft umulig paa denne Side Alperne, men Anakoretlysten var ikke mindre stærk.

Inden for de fire snævre Vægge her paa den irske Høj boede nu Søster Viborad, en i sin Tid højtprist Eneboerske. Hun stammede fra Klingnau i Aargau og havde været en stolt, knibsk Jomfru, bevandret i mangen Kunst, og havde lært at bede alle Salmer paa Latin af sin Broder Hitto, havde desuden tidligere ikke været utilbøjelig til at forsøde en Mand Livet, hvis hun kunde finde den rette, men Aar-

gauerlandets blomstrende Ungdom fandt ingen Naade for hendes Øjne, og hun gjorde en Valfart til Rom. Og dér maa hendes urolige Sind være blevet rystet, ingen af hendes samtidige har erfaret hvorledes; — i tre Dage løb hendes Broder Hitto op og ned paa Forum, gjennem Kolosseums Haller og Konstantins Triumfbue ned til den firpandede Janus ved Tiberen og søgte sin Søster, men fandt hende ikke; den fjerde Dags Morgen kom hun ind gjennem den salariske Port, bar sit Hoved højt og sagde med lysende Øjne, at alt i Verden var intet, saa længe man ikke viste den hellige Martinus den Ære, der med Rette tilkom ham.

Men da hun var vendt tilbage til sit Hjem, forskrev hun sit Gods og alle sine Ejendele til Bispekirken i Konstanz paa den Betingelse, at de gejstlige Herrer hver ellevte Dag i Høstmaaneden skulde holde en særlig Fest for den hellige Martin; selv flyttede hun ind i et snævert lille Hus, som Eneboersken Zilia havde indrettet, og førte et klosterligt Liv. Og da hun aldrig blev rigtig tilfreds dér, saa trak hun sig tilbage til den hellige Gallus' Dal; Bispen ledsagede hende selv og gav hende det sorte Slør paa og førte hende ved Haanden til Cellen paa den irske Høj og gav denne sin Velsignelse; han slog de første Slag med Murskeen paa de Sten, med hvilke Indgangen blev tilmuret, og trykkede fire Gange sit Segl i det Bly, hvormed de loddede Fugerne til, og skilte hende fra Verden, og Munkene sang dumpt og sørgelig, som om et Menneske blev begravet.

Men Folk i Omegnen holdt Eneboersken højt i Ære; de sagde, at hun var en stærk og haard Kvinde, og mangen en Søndag stod de Hoved ved Hoved paa Engen, og Viborad stod ved sit Vindue og prædikede for dem, og andre Kvinder bosatte sig i Nærheden og søgte Vejledning i Dyd hos hende.

»Nu ere vi paa Stedet,« sagde Romeias. Da saa' Praxedis og hendes Ledsagerinder sig om. Der var intet menneskeligt Væsen at se; sene Sommerfugle og Biller summede i Solskinnet, og Faarekyllingen hvæssede sine

Vinger og peb i Græsset. Vinduesskodden i Viborads Celle stod paa Klem, saa at kun en smal Stribe Sollys kunde falde derind. En dump, langsom og halv fremsnøvlet Salmesang trængte ud i Ensomheden.

Romeias bankede paa Skodden med sit Jagtspyd, den blev staaende paa Klem som før; Salmesangen vedblev at lyde. Da sagde Vægteren: »Vi maa banke hende op paa en anden Maade!«

Romeias var en Mand af usleben Levemaade, ellers havde han ikke gjort, hvad han nu gjorde.

Han begyndte at synge en Sang, med hvilken han ofte glædede Klosterlærlingerne, naar de listede sig ud i hans Taarnstue for at trække ham i Skjægget og for at lege med det store Vægterhorn. Det var én af hine Viser, af hvilke mange tusinde blive sungne paa den fri Landevej, i Skoven og paa Bakkerne for atter at henvejres, og den lød saaledes:

I Egekrattet jeg véd en Stamme,
som staar i den grønneste Pryd,
dér kurrer og ler hver Dag den samme
Skovdue med lokkende Lyd.

Jeg véd en Klippe vild og forladt,
en Slørugle gusten og graa
tuder dér i den mørke Nat
med en Stemme saa hæs og raa.

Jægerens Horn bringer liflig Klang;
Jægerens Pil lægger øde:
Duen hilser jeg med en Sang,
Uglen med Livet maa bøde!

Romeias' Vise gjorde omtrent samme Virkning, som om han havde kastet en Kampesten imod Viborads Vindue. Der viste sig en Skikkelse ved den firkantede Aabning; paa den magre Hals sad et blegt, falmet Kvindeansigt, i hvilket Munden havde taget en fjendtlig Retning op imod Næsen; formummet i et mørkt Slør bøjede hun sig langt ud over

Vinduet, hendes Øjne lyste uhyggelig. »Er Du allerede igjen dér, Satanas?« raabte hun.

Da traadte Romeias frem og sagde godmodig: »Den onde kan ikke saa smukke Sange som Klostervægteren Romeias. Berolig eder, Søster Viborad, jeg bringer eder et Par skjønne Jomfruer; Herrerne i Klostret bede eder om at skaffe dem lidt behagelig Adspredelse.«

»Viger fra mig, I daarende Skikkelser!« raabte Eneboersken. »Vi kjende de Snarer, som Fristeren lægger. Viger bort, viger bort!«

Men Praxedis nærmede sig til Cellen og bøjede sig tugtig for dens indtørrede Beboerske: hun forklarede hende, at hun ikke kom fra Helvede, men fra den høje Twiel. Grækerbarnet kunde ogsaa være lidt falsk, thi skjønt hendes Bekjendtskab til Eremitboligen i Schwarzadalen først skrev sig fra i Dag, saa tilføjede hun dog, at hun havde benyttet den første Lejlighed til at besøge hende.

Da syntes nogle Rynker paa Viborads Pande at blive glatte. »Ræk mig din Haand, fremmede!« sagde hun og rakte sin Arm ud af Vinduet. Kutten gled lidt tilbage, saa den i al sin kjødløse Magerhed var udsat for Sollyset.

Praxedis gav hende sin højre Haand. Da det unge, livsvarme Pulsslag i den hvide Haand slog imod Eneboerskens tørre Fingre, da blev hun efterhaanden overbevist om, at Grækerinden var et Menneske.

Romeias mærkede en Vending til det bedre, han væltede nogle Klippeblokke hen under Vinduet. »Om to Timer henter jeg eder igjen; Gud være med eder, I Jomfruer!« sagde han. »Og bliv ikke bange, hvis hun skulde faa et Krampetilfælde,« hviskede han til Grækerinden.

Saa fløjtede Romeias paa sine Hunde og gik ind i Skovens Tykning. Han tilbagelagde ogsaa omtrent tredive Skridt uden Forhindringer, men saa drejede han sit pjuskede Hoved og vendte hele sin Krop om; støttet til Spydet stirrede han ufravendt hen imod Stedet foran Hytten, som om han

havde tabt noget. Men han havde ikke ladet noget blive tilbage der.

Praxedis smilede og tilkastede den groveste af alle Vægtere et Fingerkys. Da vendte Romeias sig om, vilde skuldre sit Spyd, lod det falde, tog det op igjen, snublede, kom atter til staa og forsvandt i stærkt Trav hinsides de mosgroede Stammer.

»O Verdensbarn, som vandrer i Mørket,« skjændte Eneboersken, »hvad betyder den Haandbevægelse?«

»Det var kun en Spøg,« sagde Praxedis i sit Hjærtes Uskyldighed.

»En Synd!« raabte Viborad med haard Stemme. Praxedis blev bange.

»O Djævelskab og Forblindelse!« vedblev hin i en prædikende Tone. »I lader eders Øjne strejfe listig omkring, indtil de slaa ned i Mandens Hjærte som et Lyn, og I tilkaster ham Fingerkys, som om det var intet. Er det intet, at den ser tilbage, som skulde se fremad? Ingen, som lægger sin Haand paa Ploven og ser tilbage, er vel skikket til Guds Rige. En Spøg?! O giv mig Isop, saa jeg kan fri eder fra Synd, og Sne, saa jeg kan vaske eder ren.«

»Det har jeg ikke tænkt paa,« sagde Praxedis rødmende.

»Der er meget andet, som I ikke tænker paa,« vedblev Viborad. Hun saa' op og ned af Praxedis med et mønstrende Blik. »I tænker heller ikke paa, at I i Dag bærer en grøngul Klædning, og at en saadan udfordrende Farve er til Forargelse for Øjne, der have vendt sig bort fra Verden, og at I har slynget eders Bælte saa let og skjødesløst om den, saa man skulde tro, I var en omkringstrejfende Danserinde. Vaager og beder!«

Eneboersken forsvandt en Stund, saa vendte hun tilbage og gav Praxedis en grovt snoet Strikke. »Jeg har Medynk med dig, du stakkels lattermilde Væsen,« sagde hun. »Riv den silkestukne Gjord af og modtag her af Viborads Hænder Forsagelsens Bælte, som skal minde dig

om, at du skal opgive din unyttige Snakken og Færd. Men naar dit forfængelige Hjærte atter frister dig til at kaste Fingerkys til Vægtere, saa vend dit Hoved imod Øst og syng Salmen: »Herre, il til min Bistand!« — og hvis Freden heller ikke da drager ind hos dig, saa tænd et Voxlys og hold Pegefingeren over Flammen, saa vil du være sikker for Øjeblikket. Ilden læger Ilden.«

Praxedis slog Øjnene ned.

»Eders Ord ere bitre,« sagde hun.

»Bitre!« raabte Eneboersken, »lovet være Herren, at ingen sød Smag bor paa mine Læber. Den helliges Mund maa være bitter. Da Pachomius sad i Ørkenen, traadte Herrens Engel hen til ham, afbrød Lavrbærtræets Blade, skrev Bønnens Ord paa dem og gav dem til Pachomius og sagde: »Slug Bladene; i din Mund ville de smage som Galle, men dit Hjærte vil blive overskyllet af den sande Visdoms Bølge.« Og Pachomius tog Bladene og spiste dem, og fra samme Stund var hans Mund bitter, men hans Hjærte var fuld af Sødme, og han priste Herren.«

Praxedis tav. Der var stille i nogen Tid. Hertugindens andre Tærner saas ikke mere. Da Eneboersken kom frem med sit Bælte, stødte de til hverandre med Albuerne og listede sig sagte om paa den anden Side af Huset. De plukkede en stor Buket Lyng og Efteraarsblomster i Skoven og smaalo derved.

»Skulle vi ogsaa tage saadant et Bælte paa?« sagde den ene.

»Naar Solen staar sort op,« svarede den anden.

Praxedis havde lagt Strikken i Græsset. »Jeg vil ikke berøve eder eders Bælte,« saaledes talte hun undselig op til Cellevinduet.

»O du uskyldige Sjæl,« sagde Viborad, »det Bælte, vi bære, er ingen Børneleg, som det, jeg gav dig; Viborads Bælte er en Jærnring med stumpe Pigge, der klirrer som en Kjæde og skærer dybt ind; — dine Øjne vilde gyse ved Synet af det.«

Praxedis saa' hen imod Skoven, om om hun spejdede efter, om Romeias ikke snart kom tilbage. Eneboersken mærkede maaske, at hendes Gjæst just ikke befandt sig saa vel; hun skubbede et Bræt ud af det lille Vindue, paa hvilket der laa et halvt Dusin rødgrønne Æbler.

»Falder Tiden dig lang, Du Verdens Datter?« sagde hun. »Grib til, hvis Frelsens Ord ikke mætte dig. Kager og Syltetøj har jeg ikke, men disse Æbler ere ogsaa velbehagelige for Herren, det er de fattiges Føde.«

Grækerinden vidste, hvad Sømmeligheden fordrer. Men det var Skovæbler. Da hun havde fortæret den første Halvdel, blev hendes yndefulde Mund snærpet sammen og ufrivillige Taarer perlede i hendes Øjne.

»Hvorledes smage de?« raabte Eneboersken. Da lod Praxedis, som om Resten af Æblet tilfældig faldt ud af hendes Haand: »Dersom Skaberen havde gjort alle Æbler saa bitre, saa vilde Eva aldrig have smagt paa Æblet,« sagde hun med et bittersødt Smil.

Viborad blev fornærmet. »Det er godt,« svarede hun, »at du mindes Eva. Hun har haft den samme Smag som du, derfor er Synden kommen ind i Verden.«

Grækerinden saa' op imod Himlen. Men det var ikke, fordi hun var rørt. En Falk fløj ensomt i en Kreds omkring Viborads Celle. »O kunde jeg flyve over Bodensøen med dig,« tænkte hun. Saa vuggede hun skjælmsk sit Hoved.

»Hvorledes skal jeg bære mig ad med at blive saa fuldkommen som I?« spurgte hun.

»Fuldstændig at forsage Verden,« svarede Viborad, »det er en Naade fra oven; Mennesket kan ikke selv give sig det. At faste, at drikke Kildevand, døde Kjødet, bede i Salmer, det er alt kun Forberedelse. Hovedsagen er en god Skytshelgen. Vi Kvinder ere et skrøbeligt Folkefærd, men indtrængende Bønner kalde Guds Stridsmænd ned til vor Side, og de hjælpe os. Se her ved dette lille Vindue, dér staar han ofte i den stille Nat, mine Tankers udvalgte,

den tapre Biskop Martinus, og løfter sit Skjold og sin Lanse imod de fremstormende Djævle; en blaa Straalekrans gaar ud fra hans Hoved, det lysner som Kornmod i Mørket, naar han nærmer sig, og knurrende fly Dæmonerne. Og naar Kampen er endt, da have vi en fortrolig Samtale; jeg klager til ham over alt det, der betynger mit Hjærte, over al den Nød, jeg har med mine Naboersker, og den Sorg, som Klosterfolket volder mig; og den hellige nikker og ryster sine flagrende Lokker og tager alt med sig op i Himlen, dér meddeler han det til sin Ven, Ærkeenglen Michael, som hver Mandag har Vagt ved Guds Trone, og saaledes kommer det paa sin rette Plads, og Viborad, den sidste af de sidste i den højt tronendes Tjeneste, bliver ikke glemt« . . .

»Saa vil jeg ogsaa vælge den hellige Martinus til min Skytspatron,« sagde Praxedis. Men det havde Viborad ikke havt til Hensigt med sin Lovtale. Hun kastede et foragteligt, skinsygt Blik paa Grækerindens røde Kinder: »Herren tilgive eder den Anmasselse,« sagde hun med foldede Hænder; — »tror I, at man kan gjøre det med et letfærdigt Ord og med et glat Ansigt? Jeg har aldrig kjendt Mage! Mange lange Aar har jeg kæmpet og baaret Askesens Folder som Ar paa min Pande, og den Naade vederfores mig endnu ikke, at han tilkastede mig et eneste Blik. Han er en fornem Helgen og en tapper Krigsmand for Herren, som kun værdiger de prøvede Stridsmænd at se paa dem.«

»Han vil ikke grovelig afvise min Bøn,« faldt Praxedis hende i Talen.

»Men I skal ikke bede til ham,« udbrød Viborad vredt, »I tør ikke bede til ham. Hvad har han at gjøre med eder? For Folk som I er der andre Skytspatroner. Jeg skal nævne eder én. Tag I den fromme Fader Pachomius til Patron.«

»Ham kjender jeg ikke,« sagde Praxedis.

»Det er slemt nok, saa lær ham da nu at kjende. Han var en ærværdig Eremit i den thebaiske Ørk, levede af Rødder og Græshopper og var saa from, at han allerede

i sin Levetid hørte Klangen af Sfærernes og Planeternes Harmoni, og han sagde ofte: ‚Dersom alle Mennesker kunde høre det, som er forundt mine Øren at høre, saa forlod de Hus og Hjem, og hvo, der havde trukket den højre Sko paa, han lod den venste ligge og drog imod Øst.' Men der var en Pige i Alexandria, som hed Thaïs, og ingen vidste, hvad hun havde mest af: Skjønhed eller Letsindighed. Da sagde Pachomius: ‚En saadan Kvinde er en Plage for hele Landet Ægypten,' og han stod op, klippede sit Skjæg, salvede sit Legem og besteg sin Krokodil, som han havde gjort sig underdanig ved sin Bøns Kraft; den bar ham ned ad Nilen paa sin skællede Ryg, og han gik til hende, som om han var en Elsker. Han havde ogsaa taget sin store Palmestok med, og han rystede Synderindens Hjærte i den Grad, at hun brændte sine Silkeklæder og sine Smykker og fulgte Pachomius, som et Kid følger Hyrden. Og han lukkede hende inde i en Klippegrav, som kun havde et lille Vindue, og underviste hende i Bønnen, og fem Aar derefter var Thaïs' Lutring tilendebragt, og fire Engle bare hendes frelste Sjæl til Himlen.«

Praxedis var ikke meget opbygget. »Den gamle Ørkenfader med sit pjuskede Skjæg og sine bitre Læber er ikke fornem nok for hende, derfor skal jeg tage til Takke med ham,« tænkte hun; men hun vovede ikke at sige det.

Nu klang Midaftensklokken fra Klostret derop gjennem Granskoven. Da gik Eneboersken bort fra Vinduet og lukkede sin Skodde. Dump Salmesang hørtes derinde fra blandet med en Støj som af Slag. Hun hudflettede sig.

Imidlertig havde Romeias fjærnt borte i Skoven begyndt sin Jagt og kastet sit Spyd; men han havde anset en Egestamme for et Raadyr. Vred trak han Spydet ud af det modstræbende Træ, — det var første Gang i hans Liv, at sligt var hændet ham.

Ved Viborads Hytte var der længe stille. Da lød hendes Stemme igjen, men som forvandlet, med klangfuld Lidenskab: »Stig ned, hellige Martinus, tapre Krigstribun,

du min Trøst i Ensomheden, Stjærne i Tidens Mørke! stig ned, min Sjæl er rustet til at skue dig, mine Øjne tørste efter dig.«

Og atter var det stille — da fo'r Praxedis sammen. Der lød et dumpt Skrig i Cellen. Hun sprang hen til Vinduet og saa' ind: Eneboersken var sunken i Knæ med opløftede Arme, og hendes Øjne stirrede med glasagtig Glans. Ved Siden af hende laa Svøben, Hudfletningens Redskab.

»For Guds Skyld!« raabte Praxedis, »hvad er der i Vejen med eder?«

Viborad fo'r op og trykkede krampagtig Grækerindens Haand. »Menneskebarn,« sagde hun med brudt Stemme, »du, som er fundet værdig til at se Viborads Smerte, bank paa dit Bryst, der er sket et Under. Mine Tankers udvalgte er bleven borte, han vredes, fordi hans Navn er blevet vanhelliget af uværdige Læber, men den hellige Gallus har vist sig for min Sjæls Øje, han, som endnu aldrig drog ind her — hans Ansigt var lidende og hans Klædebon sønderrevet og forbrændt. Hans Kloster trues af en Ulykke. Vi maa bede, at hans Disciple ikke snuble paa de retfærdiges Vej.«

Hun bøjede sig ud af det snævre Vindue og raabte over til Nabohytten: »Søster Vendelgard!«

Da blev Skodden der ovre trukken fra, og et gammelagtigt Ansigt kom til Syne; det var den brave Fru Vendelgard, som hér sørgede over sin Ægtefælle, der ej var vendt tilbage fra det sidste Krigstog.

»Søster Vendelgard,« sagde Viborad, »lad os tre Gange synge Salmen: ‚Gud! vær mig naadig efter din Miskundhed'.«

Men Søster Vendelgard havde just tænkt paa sin Ægteherre med drømmende Længsel; hun vidste i sin faste Tillid til Gud, at han dog engang vilde komme hjem fra Hunnernes Land, og vilde helst allerede nu have sønder-traadt Porten til sin Bolig, for at skride ud i den friske Luft og møde ham.

»Nu er det ikke Salmesangens Time,« raabte hun.

»Saa meget yndigere vil frivillig Andagt klinge op til Himlen,« sagde Viborad. Og hun intonerede med raa Stemme. Men Svaret udeblev. »Hvad, vil Du ikke istemme Davids Sang?«

»Jeg gider ikke,« var Vendelgards simple Svar. Den mangeaarige Eneboerluft var efterhaanden bleven hende noget lummer. Paa Viborads Opfordring havde hun sunget tusende Salmer, for at den hellige Martin skulde befri hendes Ægtefælle fra Fjendernes Vold, men Solen stod op, Solen gik ned — og han blev stadig borte. Og hun var bleven kjed af sin magre Naboerskes Hjærnespind.

Men Viborad stirrede ufravendt mod Himlen, som én, der ved høj lys Dag har i Sinde at opdage en Komet. »O Ulydighedens og Ondskabens Kar,« raabte hun, »jeg vil bede for dig, saa de onde Aander blive manede bort fra dig. Dit Øje er blindt, dit Sind er forvirret.«

Men den udskjældte Kvinde svarede rolig: »Dømmer ikke, paa det at I ikke skulle dømmes. Mit Øje er endnu saa skarpt som den Gang, da det kunde se i den maanelyse Nat, hvorledes I steg ud af eders Vindue og vandrede, Gud véd hvorhen, — og mit Sind overvejer endnu ganske godt, om Salmesang fra en saadan Mund er i Stand til at fremkalde et Under.«

Viborads blege Ansigt fortrak sig, som om hun havde bidt i en Flintesten. »Ve dig, du af Djævlen forblændede!« raabte hun; en Strøm af Skjældsord flød fra hendes Læber; Naboersken blev hende ikke Svar skyldig, Ordene kom flyvende hurtigere og hurtigere, slugte hverandre og blandede sig imellem hverandre, fra Klippevæggene lød en uharmonisk Gjenklang, som skræmmede et Par Natugler, der byggede Reder i Spalterne og nu fløj tudende bort.

Med stum Forbavselse lyttede Praxedis til Støjen, hun vilde gjerne være traadt formildende til, men det blide duer ikke til at adskille det skarpe.

Da tonede Jagthornets muntre Klang og livlig Hunde-

glam fra Skoven; langsomt kom Romeias' høje Skikkelse skridende. Da han kastede Spydet anden Gang ramte han ingen Træstamme, men en prægtig titakket Hjort, som hang paa hans Ryg; ved Bæltet bar han sex levende Harer, som Klosterbonden i Tablatt havde fanget i Snarer.

Da Jægeren saa' de to Eneboersker, blev hans Hjærte glad; vel sagde han ikke et Ord, men han løste to af de levende Harer fra deres Baand, og i det han svang den ene i den højre, den anden i den venstre Haand, kastede han dem saa sikkert gjennem de stridendes snævre Cellevinduer, at Viborad, hvis Hoved blev elektrisk berørt af det bløde Skind, fo'r tilbage med et højt Skrig. I Samtalens vedvarende Hede var den brave Vendelgards sorte Dragt gaaet op; Haren fo'r saa pludselig ind imellem hendes Hals og Hætte og forvildede sig i hendes Kjole, søgte en Udvej og vidste ikke, hvor den skulde finde den, at hun ogsaa blev grebet af en pludselig Skræk. Da holdt begge op med deres Ordskvalder, Skodderne bleve lukkede, og der var roligt paa Højen.

»Nu maa vi gaa hjem,« sagde Romeias til Græker-inden, »det bliver Aften.« Praxedis var hverken saa opbygget af Tvisten eller af Romeias' Maade at stifte Fred paa, at hun skulde have ønsket at blive der længere. Hendes Ledsagerinder havde allerede begyndt Tilbagetoget paa egen Haand.

»Harerne have ikke stor Værdi hos eder,« sagde hun til Vægteren, »siden I kaster dem saa plumpt ud i Verden.«

»Ikke stor,« lo Romeias; »men Foræringen fortjente da for Resten nok, at man takkede for den.«

I dette Øjeblik blev Taglemmen i Viborads Celle aabnet, Halvdelen af hendes magre Skikkelse viste sig, og en temmelig stor Kampesten fløj hen over Romeias' Hoved, men den traf ham ikke. Det var hendes Tak for Haren.

Heraf kan man se, at det daværende selskabelige Samkvems Former vare højst forskjellige fra de nuværende.

Praxedis ytrede sin Forundring derover.

»Det sker éngang hver anden Uge,« svarede Romeias. »Lidt Arrigskab og Vrede skaber ny Livskraft i gamle Eneboersker; det er et godt Værk at hjælpe paa deres aandelige Bevægelighed.«

»Men hun er en Helgen,« sagde Praxedis sky.

Da brummede Romeias i Skjægget. »Hun kan være glad, hvis hun er det,« sagde han. »Jeg vil ikke trække hendes Helligheds Skind af hende. Men siden jeg besøgte min Moders Søster i Konstanz, har jeg erfaret en hel Del Ting, som se mig noget mistænkelige ud. Dér har man endnu ikke glemt, at hun maatte forsvare sig for Biskoppens Domstol i Anledning af adskilligt, som ikke kommer mig ved, og Kjøbmændene i Konstanz fortælle, uden at man spørger dem derom, at Eneboerskerne ved Domkirken have laant dem de Almisser, som fromme Pilgrimme gave, mod Aagerrente. Hvad kan jeg gjøre for, at jeg allerede i min Drengetid fandt en stor Flintesten i Stenbruddet? Da jeg huggede den over, sad der en stor Tudse i den og satte forundrede Øjne op. Siden den Tid véd jeg, hvad en Eneboerske er. Snip, snap — trari, trara!«

Romeias førte sin nye Veninde til Porten af det uden for Klostrets Grænse liggende Hus, der var bestemt til hendes Opholdssted. Der stod Tærnerne, og den Buket af Skovblomster, som de havde plukket, laa paa Stenbordet ved Indgangen.

»Vi maa tage Afsked,« sagde Vægteren.

»Lev vel,« svarede Praxedis.

Saa gik han. Da han var gaaet tredive Skridt, saa' han sig skarpt om. Men Solen staar ikke to Gange op paa én Dag, i alt Fald ikke for en Vægter ved Klosterporten. Han fik ikke flere Fingerkys. Praxedis var gaaet ind i Huset.

Da vandrede Romeias langsomt tilbage, tog, uden at bede om Lov, Urtekosten paa Stenbordet, og gik saa sin Vej. Han afleverede Hjorten og de fire Harer i Klosterkøkkenet. Saa drog han ind i sin Vægterstue, naglede

Buketten fast paa Væggen, og ved Siden af den tegnede han med Kul et Hjærte, der havde to Øjne og en lang Streg som Næse og en Tværstreg som Mund.

Klosterlærlingen Burkard kom for at lege med ham. Ham tog han fat paa med sin vældige Næve, saa gav han ham Kullet, stillede ham foran Væggen og sagde: »Skriv Navnet under neden!«

»Hvilket Navn?« spurgte Drengen.

»Hendes!« svarede Romeias.

»Hvad véd jeg om hende og hendes Navn,« sagde Klosterlærlingen ærgerlig.

»Ja dér kan man nu igjen se, hvad den Studeren nytter til!« brummede Romeias. »Den Knægt sidder otte Timer hver Dag bag sine Æselshuder, og saa véd han dog ikke engang, hvad en fremmed Kvinde hedder!« . . .

Fjerde Kapitel.

I Klostret.

Imidlertid havde Fru Hadvig holdt Andagt ved den hellige Gallus' Grav. Saa tænkte Abbeden paa at foreslaa hende en Vandring i den skyggefulde Klosterhave; men hun bad om, at man først og fremmest skulde vise hende Kirkens Skatte. Hvor højsindet end Kvindernes Natur er, saa glædes de dog altid ved Smykker, Prydelser og prægtige Klæder. Abbeden vilde ved Udflugter bortlede hendes Opmærksomhed derfra, i det han sagde, at de jo kun havde et fattigt lille Kloster, og at hans høje Slægtning paa sine

Rejser i Riget og ved Kejserens Hof sagtens havde set prisværdigere Ting; men det hjalp ham ikke.

Han lod de brune Skabe aabne; der var meget at beundre; purpurfarvede Messekaaber og Præsteklæder med Broderier og indvævede Fremstillinger af den hellige Historie. Der var ogsaa afbildet mange Ting, som nærmede sig stærkt til det romerske Hedenskab, saa som Merkurius' Bryllup med Filologien.

Senere bleve Skrinene aabnede; da kom der en skinnende Glans af ædle Metaller, Sølvlamper og Kroner, Striber af drevet Guld bestemt til Indfatning af Evangeliebøger og Alterpryd; nogle af Klostrets Munke havde viklet dem om deres Knæ i vælske Lande og saaledes bragt dem sikkert hjem ad usikre Alpestier, — kostelige Fade i sælsomme Former, Lysestager i Delfinskikkelse, sølvlebaarne Skaaler, Fyrtaarne lig, Røgelsebeholdere og meget andet — en rig Skat. Der var ogsaa en Kalk af Rav, som funklede yndig, naar man holdt den op i Lyset; der var brækket et Stykke ud af Kanten.

»Da min Forgænger Hartmuth laa for Døden,« sagde Abbeden, »blev det stødt fint, og man gav ham det blandet med Vin og Honning, for at standse Feberen.«

Midt i Ravet sad en lille Myg, der var saa godt bevaret, som om den først nylig var fløjen derind. Da dette Insekt i forhistoriske Tider sad glad paa et Græsstraa og blev overstrømmet af tungt flydende Jordharpix, har det sikkert ikke drømt om, at det skulde gaa over til Efterverdenen paa en saadan Maade.

Men for et saadant stumt Vidnesbyrd om den virkende Naturkraft havde man den Gang intet opmærsomt Øje; i alt Fald var Kammermester Spazzo, som ligeledes mønstrede alt omhyggelig, sysselsat med ganske andre Ting. Han tænkte paa, hvor langt morsommere det kunde være at ligge i Krig med disse fromme Mænd og, i Stedet for at komme ridende som Gjæsteven, at tage Klostret og Skatten med stormende Haand. Og da han havde oplevet mangt

et Omslag i fornemt Venskab, saa forberedte han sit Sind paa denne Mulighed, tog Indgangen til Sakristiet nøje i Øjesyn og mumlede: »Altsaa første Port til højre fra Koret!«

Abbeden havde maaske ogsaa den Mening, at en længe fortsat Beskuelse af Guld og Sølv opvækker Tørst efter Besiddelse. Det sidste Skrin, som gjemte de største Kostbarheder, lod han slet ikke lukke op, og han skyndte sig at faa dem ud i det fri.

De styrede deres Skridt hen imod Klosterhaven. Dens Anlæg var storartet; der var mange Urter og Grøntsager til Køkkenets Brug, desuden nyttige Lægeurter og heldbringende Rødder.

Ved Frugthaven var der indhegnet en stor Plads til vilde Dyr og Fugle, som dels vare skaffede til Veje i de nærliggende Alper, dels vare blevne skjænkede Haven af fremmede Gjæster.

Da glædede Fru Hadvig sig over Bjørnenes vilde Væsen: med naragtige Spring klatrede de op og ned ad Træet i deres Fangebur; ved Siden af det tumlede en Abe lænket sammen med en Marekat vanvittigt gjennem Livet, — to Skabninger, om hvilke en daværende Digter siger, at hverken den ene eller den anden formaar at fremvise noget som helst Spor af gavnligt Anlæg, der kunde give dens Tilværelse nogen Berettigelse.

En gammel Stenbuk stod i sit snævre Rum, Højalpens Søn sænkede sit Hoved, stille og ludende; siden den maatte undvære Gletschernes skarpe Luft, var den bleven blind, thi ikke enhver Skabning trives i Menneskenes Dale.

I et andet Gjemme byggede tykhudede Grævlinger; da de kom forbi dem, lo den onde Sindolt: »Vær hilset, lille, usle Kryb,« sagde han, »du Klostertrællenes udvalgte Vildt!«

Og atter paa et andet Sted lød der en gjennemtrængende Piben. En Flok Murmeldyr løb hen imod Sprækkerne imellem de kunstig opstablede Klippestykker. Fru Hadvig

havde endnu aldrig set saa morsomme Dyr. Abbeden forklarede hende deres Levevis:

»De sove mere end noget andet Kreatur,« sagde han, »og naar de vaage, ere de heller ikke fri for at drømme. Naar Vinteren nærmer sig, samle de overalt Halm og Hø, og ét af dem lægger sig paa Ryggen og strækker de fire Fødder i Vejret; saa lægge de andre alt, hvad de have samlet, oven paa det, tage fat i dets Hale og slæbe det som en belæsset Fragtvogn til deres Hule.«

Da sagde Sindolt til den tykke Hr. Spazzo: »Hvor det er Skade, at I ikke er bleven et Murmeldyr, det vilde være en yndig Forretning for eder!«

Da Abbeden havde vendt sig bort, begyndte den onde Sindolt paa en ny Slags Forklaring: »Det er vor Tutilo!« sagde han og pegede paa en Bjørn, som lige havde væltet sin Kammerat, — »og det er den blinde Thieto!« — han pegede paa Stenbukken; han vilde just til ogsaa at vise sin Abbed den Ære at underkaste ham en lidet smigrende Sammenligning, da faldt Hertuginden ham i Talen: »Naar I kan sammenligne alt, saa har I vel ogsaa et Sindbillede paa mig?«

Sindolt blev forlegen. Til Lykke for ham stod der imellem Tranerne og Hejrerne en smuk Sølvfasan, som vuggede sine perlegraa, glinsende Fjer i Solskinnet.

»Dér!« sagde Sindolt.

Men Hertuginden vendte sig til Ekkehard, som drømmende stirrede ind i Vrimlen af denne lille Dyreverden: »Er det ogsaa eders Mening?« spurgte hun. Han fo'r op: »O Herskerinde!« sagde han med blød Stemme, »hvem er saa forvoven at søge et Sindbillede paa eder imellem det, som kryber og flyver?«

»Men naar Vi forlange det . . .«

»Saa véd jeg kun én Fugl,« sagde Ekkehard; »vi have den ikke, og ingen har den; i den klare Midnat flyver den højt over vore Hoveder og strejfer Himlen med sine Vinger. Den Fugl hedder Karadrion; naar dens Vinger

nærme sig Jorden, skal en syg Mand blive rask: da vender Fuglen sig hen imod Manden og aabner sit Næb over Mandens Mund, tager Mandens Kraftesløshed til sig og iler op til Solen og lutrer sig i det evige Lys: saa er Manden frelst.«

Abbeden kom nu atter til og forhindrede, at Billedsproget udviklede sig yderligere. En tjenende Broder sad i et Æbletræ, plukkede Æbler og samlede dem i Kurve. Da Hertuginden gik hen i Skyggen under Træerne, vilde han stige ned, men hun vinkede til ham, at han skulde blive. Der lød Sang som af spæde Barnestemmer nede i Haven: Lærlingerne fra den indre Klosterskole kom for at bringe Hertuginden deres Hyldest; skjønt det var pur unge Knægte, saa bare de dog allerede Kutten, og mange havde faaet raget Tonsur paa deres elleveaarige Hoveder. Men da de kom dragende i Procession, disse Fremtidens smaa rødkindede Abbeder, førte af deres Lærere, med nedslagne Øjne, medens de sang deres Sequenzer saa alvorlig og langsomt, da fløj et tavst spottende Smil over Fru Hadvigs Ansigt; med stærk Fod væltede hun den Kurv, som stod i Nærheden, saa at Æblerne trillede lystig ind i Lærlingernes Tog og sprang op ad dem. Men urokkelige droge de afsted, kun en af de mindste vilde bukke sig ned efter den lokkende Frugt, dog hans lille Sidemand holdt ham strængt ved Bæltet.

Abbeden saa' med Velbehag paa de unge Menneskers Holdning og sagde: »Disciplin adskiller Mennesket fra Dyret! Selv om I kastede Hesperidernes Æbler iblandt dem, vilde de være faste.«

Fru Hadvig var rørt. »Ere alle eders Lærlinger opdragne saa godt?« spurgte hun.

»Hvis I vil overbevise eder derom,« sagde Abbeden, »saa vil I finde, at de store i den ydre Skole ikke vide mindre god Besked med, hvad Tugt og Lydighed er.«

Hertuginden nikkede. Saa førte Abbeden hende til den ydre Klosterskole, hvor man mest opdrog fornemme Læg-

mænds Sønner og dem, som, uden at ville høre til nogen Klosterorden, vilde hellige sig til den gejstlige Stand.

De traadte ind i den ældste Klasse. Paa Kathedret stod den meget lærde Ratpert og underviste sin Ungdom i Forstaaelsen af Aristoteles' Logica. Eleverne sad bøjede over deres Pergament, de vendte næppe deres Hoveder om til de indtrædende. Læreren fik i Sinde at indlægge sig Ære: »Notker Labeo!« raabte han. Det var Perlen blandt hans Elever, Videnskabens Haab; paa et spinkelt Legeme sad et mægtigt Hoved, fra hvilket en vældig Underlæbe ragede kritisk frem i Verden, Tegnet paa stræng Udholdenhed paa Forskningens stenede Veje og Aarsagen til hans Tilnavn.

»Han bliver flink,« hviskede Abbeden, »i sit tolvte Aar har han allerede sagt, at hele Verden var en Bog, i hvilken Klostrene vare de klassiske Steder.«

Den paagjældende lod sine kloge smaa Øjne glide hen over den græske Text og oversatte med vægtig Alvor den stagiritiske Dybsindighed:

. . . »Finder man paa et Stykke Træ eller paa en Sten en i lige Linie løbende Streg, da er den de jævnt liggende Deles fælles Grænse. Kløves Stenen eller Træet efter Stregen, da se vi to Streger som Gjennemsnit ved den synlige Spalte, hvor der forhen kun var én Streg og én Linie. Og desuden se vi to nye Overflader, der ere lige saa brede, som Legemet var tykt, da man ikke saa' den nye Overflade. Heraf er det indlysende, at dette Legeme tidligere var sammenhængende.«

Men da det sammenhængendes Begreb var lykkeligt udfundet, stak nogle af de unge Logikere Hovederne sammen og hviskede, og hviskede højere, — selv Klosterlærlingen Hepidan, som uden at lade sig forstyrre af Notkers fortræffelige Oversættelse havde brugt alle sine Kræfter til at skære en Djævel med et doppelt Par Vinger og snoet Hale ind i Bænken, holdt op med sit Arbejde . . . nu vendte Læreren sig til den følgende: »Men hvorledes bliver Over-

fladen en fælles Grænse?« Saa læste han sin græske Text, men Bevægelsen paa Skolebænkene blev stærkere, der var en Summen og Brummen som af fjærne Stormklokker, det blev ikke til noget med Oversættelsen; pludselig stormede Ratperts Elever larmende frem, de stormede ind paa Hertuginden og rev hende bort fra Abbeden og Kammermesteren: »Hun er fangen, fangen!« raabte den kjære Ungdom og begyndte at forskanse sig bag Skolebænkene:« fangen! vi have fanget Hertuginden af Schwaben! Hvad skal hun give i Løsepenge?«

Fru Hadvig havde været i mange forskjellige Forhold i sit Liv. At hun kunde blive tagen til Fange af Skoledrenge, var endnu aldrig faldet hende ind. Sagen havde Tillokkelse for hende, fordi den var ny; hun føjede sig.

Læremesteren Ratpert hentede et mægtigt Ris i sin Celle, svang det truende, for at de skulde omvende sig, og raabte, som en anden Neptun, de virgilske Vers midt ind i Larmen:

»Kan I af taabelig Fødselsbram saa svarligen daares?
Vove I, Himmel og Jord, Stormvinde! foruden mit Magtbud.
at forvikle i Nød, og volde saa hæftig en Ufred?
Quos ego!!« *)

Nye Raab var Svaret. Salen var allerede afspærret med Skolebænke og Skamler. Hr. Spazzo tænkte paa at storme og paa at uddele kraftige Næveslag til Hovedanførerne. Abbeden var maalløs, denne Dristighed lammede ham.

Den høje Fange stod i den anden Ende af Høresalen i en Vinduesfordybning, omringet af sine femtenaarige Sejrherrer.

»Hvad skal alt dette sige, I slemme Drenge?« spurgte hun smilende.

Da traadte en af Oprørerne frem, bøjede sit Knæ og sagde ydmygt: »Hvo der kommer som fremmed er uden

*) Til dette og de følgende Vers af Virgil er Meislings Oversættelse brugt.

Beskyttelse og Fred, og fredløse Folk holder man fangen, indtil de kjøbe sig fri.«

»Lære I ogsaa det i eders græske Bøger?«

»Nej, Herskerinde, det er tysk Sæd.«

»Saa vil jeg da løskjøbe mig,« sagde Fru Hadvig leende, greb den rødkindede Logiker og drog ham hen til sig for at kysse ham; men han rev sig løs, sprang ind imellem sine larmende Kammerater, og raabte:

»Den Mønt kjende vi ikke!«

»Hvad Slags Løsepenge ønske I da?« spurgte Fru Hadvig. Hun var nær ved at blive utaalmodig.

»Biskop Salomo fra Konstanz har ogsaa været vor Fange,« sagde Lærlingen, »han skaffede os tre Extraferiedage om Aaret og et Traktemente af Kjød og Brød, og han har givet Løfte derpaa og anvist Penge dertil i sit Testamente.«

»O, umættelige Ungdom!« sagde Hertuginden, »saa maa jeg i det mindste gjøre det samme som Bispen. Have I nogen Sinde spist Lax fra Bodensøen?«

»Nej!« raabte Drengene.

»Saa skulle I faa sex Lax om Aaret til Minde om mig. Den Fisk er god for unge Næb.«

»Vil I forpligte eder dertil under eders Haand og Segl?«

»Naar det maa være saa!«

»Længe leve Fru Hertuginden af Schwaben! Hil hende!« raabtes der fra alle Kanter. »Hil hende? hun er fri!« Skolebænkene bleve atter stillede i Orden, Udgangen aabnet, springende og jublende førte de Fangen tilbage. I Baggrunden fløj Logica'ens Pergamentblade op i Luften som Glædestegn, selv Notker Labeos Mundviger fortrak sig til en grov Latter, og Fru Hadvig sagde: »De vare ret naadige, de unge Herrer; vil I ikke atter lægge Riset paa sin Plads, Hr. Læremester?«

Der var ikke Tale om nogen yderligere Forklaring af Aristoteles den Dag. Mon Elevernes Overstadighed ikke

stod i nøje Forbindelse med deres logiske Studier? Alvor er ofte en alt for gold, bladløs, hul Stamme, ellers vilde Daarskaben ikke finde Plads til at sno sine yppige, grønne Ranker om den. . .

Da Hertuginden forlod Høresalen med Abbeden, sagde denne: »Endnu staar tilbage at vise eder Klostrets Bibliothek, lærelystne Sjæles Lægekammer, Tøjhuset for Videnskabens Vaaben.« Men Fru Hadvig var træt, hun takkede. »Jeg maa holde mit Ord,« sagde hun, »og give Gavebrevet til Skoledrengene Gyldighed. Vil I lade den Haandfæstning opsætte, saa vi kunne forsyne den med Underskrift og Segl.«

Hr. Kralo førte sin Gjæst til sine egne Værelser. Da de vandrede gjennem Korsgangen, kom de forbi et Rum, til hvilket Døren var aaben. Ved den nøgne Væg stod der en lav Søjle, fra hvilken en Kjæde hang ned i halv Mandshøjde. Over Portalen var der med blegede Farver malet en Skikkelse, som holdt et Ris i sine magre Fingre. »Hvem Herren elsker, den revser han, og han tugter haardeligen hver Søn, som han antager sig (Hebr. XII, 6),« stod skrevet under den med store Bogstaver.

Fru Hadvig kastede et spørgende Blik paa Abbeden.

»Det er Bodcellen!« sagde han.

»Er der ingen af Brødrene for Øjeblikket, som har nogen Straf at lide,« spurgte hun, »det kunde være et lærerigt Exempel«. . .

Da kom der en Trækning i den onde Sindolts højre Fod, som om han havde traadt en Torn ind i den, han vendte sit Øre tilbage, som om han hørte en Stemme, der kaldte paa ham, og i det han sagde: »Jeg kommer strax igjen,« ilede han bort gjennem den mørke Gang.

Han vidste hvorfor.

Notker den stammende var efter et Aars Arbejde bleven færdig med at afskrive en Salmebog, og han havde prydet den sirlig med fine Pennetegninger; men den misundelige Sindolt havde en Nat skaaret den i Stykker og hældt Vin-

kanden ud over den. Derfor var han bleven dømt til at blive pisket tre Gange; Fuldbyrdelsen af den sidste Gang stod endnu tilbage, han kjendte Stedet og Bodsredskaberne, som hang paa Væggen i Rangorden lige fra »Skorpionen« med sine ni Haler ned til den simple Svøbe.

Abbeden skyndte paa dem. Hans Pragtværelser vare smykkede med Blomster. Fru Hadvig kastede sig i den simple Lænestol for at udhvile sig efter alle disse forskjellige Anstrængelser. I faa Timer havde hun oplevet meget. Der var endnu en halv Time, til man skulde spise til Aften.

Den, der paa denne Tid havde gjort en Runde i de forskjellige Celler, han vilde have kunnet overbevise sig om, at ikke en eneste Beboer af Klostret var uberørt af Indtryk, der skyldtes det fornemme Besøg. Selv de Sind, som havde forsaget Verden mest, følte, at man skylder en Kvinde Hyldest.

Ved Modtagelsen havde det ligget den graahærdede Tutilo tungt paa Sinde, at det venstre Ærme i hans Kutte var smykket med et Hul; ved andre Lejligheder vilde han vel ikke have lappet den før til den næste store Festdag; men nu kunde det ikke gaa an at vente længer; væbnet med Naal og Traad sad han paa sin Brix og søgte at bøde paa Skaden.

Og da han netop var ved det, saa satte han ogsaa nye Saaler paa sine Sandaler og gjorde dem fast med Søm. Han nynnede en Melodi, for at Arbejdet skulde gaa bedre,

Tænkeren Radolt gik op og ned i sin Celle med rynket Pande i den Tro, at der vilde blive givet ham Lejlighed til i en improviseret Tale at lovprise den høje Gjæst. For at forhøje den umiddelbare Udgydelses Indtryk studerede han paa den i Forvejen. Han vilde gaa ud fra Tacitus' Ord om Germanerne: »De tro ogsaa, at der er noget helligt og Fremtiden forudseende hos Kvinderne; derfor forsmaa de aldrig deres Raad og rette sig efter deres Dom.« Det var næsten det eneste, han vidste om Kvinderne, og det var kun en andens Ord, men han blinkede med sine Egernøjne og

var sikker paa, at han kunde gaa ud fra det og med nogle arrige Udfald mod sine Medbrødre finde en Overgang til at prise Hertuginden. Des værre udeblev Lejligheden til at anbringe en Tale, fordi han ikke forstod at finde den.

I en anden Celle sad sex af Brødrene under den kæmpemæssige Elfenbenskam, der hang ned fra Loftet i en Jernkjæde — en nyttig Foranstaltning af Abbed Hartmuth — i det de mumlede de foreskrevne Bønner, viste den ene den anden den Tjeneste omhyggelig at glatte hans Haar. Der var ogsaa mangen en overgroet Tonsur, som paa samme Tid blev fornyet til straalende Glans.

Men nede i Køkkenet blev der under Kogemesteren Gerolds Ledelse udfoldet en Virksomhed, som ikke lod noget tilbage at ønske.

Nu lød Klokken, hvis Tone selv ingen af de frommeste Brødre hørte med Uvillie — den kaldte til Aftensmaaltidet. Abbed Kralo førte Hertuginden ind i Refektoriet. Syv Søjler delte den luftige Sal i to Dele; ved fjorten Borde stod, som den stridende Kirkes Hærskarer, Klostrets Medlemmer, Præster og Diakoner; de viste ikke den høje Gjæst nogen synderlig Opmærksomhed.

I denne Uge havde Portneren Ekkehard det Hverv at være Forelæser før Maaltidet. Til Ære for Hertuginden havde han valgt den femogfyrretyvende Salme, han traadte frem og sagde som Indledning: „Herre, aabn mine Læber, for at min Mund kan forkynde din Ros,« og alle sagde det mumlende efter, for at velsigne hans Læsen.

Nu hævede han sin Røst og begyndte paa den Salme, som Skriften selv kalder en dejlig Sang:

»Mit Hjærte udgyder en god Tale; jeg siger: mine Idrætter gjælde Kongen; min Tunge er en Hurtigskrivers Pen.

Du er meget dejligere end Menneskenes Børn, Ynde er udgydt paa dine Læber, derfor velsignede Gud dig evindelig.

Bind dit Sværd ved din Side, du vældige! i din Majestæt og din Herlighed; og vær lykkelig i din Herlighed, far

frem, for Sandhed og Mildhed med Retfærdighed, og din højre Haand skal lære dig forfærdelige Ting.

Dine Pile ere skærpede; Folkene skulle falde under dig, Kongens Fjenders Hjærte rammes.

Gud! din Trone bliver evindelig og altid, dit Riges Spir er Rettens Spir.

Du elsker Retfærdighed og hader Ugudelighed, derfor har Gud, din Gud, salvet dig med Glædens Olie fremfor dine Medbrødre. Alle dine Klæder dufte af Myrrha og Aloe og Kassia; du gaar ud fra Elfenbens Paladser, fra dem, som have glædet dig.«

Hertuginden syntes at forstaa denne Hyldest, og hendes Øjne fæstede sig paa Ekkehard, som om hun selv blev tiltalt med Salmens Ord. Men det var heller ikke undgaaet Abbeden, derfor gav han Tegn til at holde op, og Salmen blev ikke fuldendt, men alle gik til Bords.

Hr. Kralo kunde imidlertid ikke forhindre, at Fru Hadvig befalede den flittige Forelæser at tage Plads ved hendes Side; i Følge Rangen var Stolen ved hendes venstre Side vel tiltænkt den gamle Dekan Gozbert, men han havde alt længe været til Mode, som om han skulde til at sidde paa glødende Kul; thi han havde engang havt en grov Ordstrid med Fru Hadvigs salig Gemal, da denne paalagde Klosterskatkammeret den ufrivillige Krigsskat, og var fra den Tid af ogsaa bitter stemt imod Hertuginden, — næppe mærkede han Hensigten, før han glad rykkede til Side og skubbede Portneren hen paa Dekansædet. Ved Siden af Ekkehard kom Hertugindens Kammermester Spazzo til at sidde og ved Siden af ham Munken Sindolt.

Maaltidet begyndte. Køgemesteren, der var vidende om, at en Udvidelse af den smalle Klostertæring var tilstedelig, naar der kom fremmede Gjæster, havde ikke ladet det være nok med den sædvanlige Grødspise med Bælgfrugter. Han havde heller ikke holdt sig til den salig Abbed Hartmuths strænge Spiseseddel.

Vel kom der først en dampende Hirsegrød, for at de,

som vilde holde sig samvittighedsfuldt til Reglerne, kunde spise sig mæt deri; men nu fulgte den ene Ret efter den anden; der var en mægtig Dyremørbrad og Bjørneskinke, selv Bæveren fra Fiskedammen havde maattet lade sit Liv; derpaa fulgte Fasaner, Agerhøns, Turtelduer og de mindre Fugle, som vare fangede i Garn, desuden et uendeligt Udvalg af Fisk, saa at til sidst alle vadende, flyvende, svømmende og krybende Dyr vare repræsenterede ved Klostertaflet.

Og mange af Brødrene kæmpede en svar Kamp i deres Sjæls Dyb; selv Gozbert, den gamle Dekanus . . . han var mæt af Hirsegrød og havde med vældige Rynker i Panden skubbet Dyrestegen og Bjørneskinken til Side, som om det var en Fristelse af den onde: men da en dejlig brunlig stegt Tjur ogsaa blev stillet i Nærheden af ham, da slog Stegens Duft drømmende imod hans Næse, med Duften vendte Historierne fra hans Ungdom tilbage i ham: hvorledes han selv for fyrretyve Aar siden var en ivrig Jæger og i den tidlige Morgentaage lokkende forfulgte Urhanen, og Historien om Førsterens Datter, som han mødte den Gang, og . . . to Gange bekæmpede han sin Arms Bevægelse, den tredje Gang kunde han ikke mere; Halvdelen af Tjuren laa foran ham og blev hastig fortæret.

Kammermester Spazzo nikkede bifaldende, da han saa' Fadenes Mangfoldighed; en stor Rhinlank, en af de bedste Fiske, var næsten forsvunden mellem hans Hænder; spørgende saa han sig om efter en Drik; da tog hans Nabo Sindolt en Stenkrukke, skjænkede hans Metalbæger fuldt, klinkede med ham og sagde: »den bedste Klostervin!« Hr. Spazzo tænkte at tage sig et vældigt Drag, men han rystede som af en Febergysen, i det han sagde: »Saa skulde Fanden være Klosterbroder!« Den onde Sindolt havde givet ham sur Æblevin blandet med Brombærsaft. Men da Hr. Spazzo nær havde belønnet ham med et Næveslag, saa hentede han en Krukke mørkerød Valtelliner for at formilde ham. Valtellineren er en god Vin, i hvilken

allerede Kejser Augustus druknede sin Smerte over Varusslaget; efterhaanden blev ogsaa Hr. Spazzo forsonet; han drak sit Bæger ud paa Biskoppen af Kur's Sundhed, hvem Klostret havde at takke for denne Vin, uden for Resten ellers at kjende noget videre til ham, og Sindolt gjorde god Besked.

»Hvad siger eders Skytspatron til denne Drikken?« spurgte Kammermesteren.

»St. Benedikt var en vis Mand,« svarede Sindolt. »Derfor har han skrevet i sin Lov: ‚Ihvorvel man kan læse, at Vin overhovedet ikke er nogen Drik for Munke, saa kan man dog nu til Dags ikke bibringe en eneste denne Overbevisning. Derfor, og i det vi tage svageligere Sjæles Skrøbelighed i Betragtning, bestemme vi, at hver enkelt skal have en halv Pot om Dagen. Men ingen maa drikke, til han ikke kan mere, thi Vinen kan bringe selv den viseste bort fra Visdommens Vej'« . . .

»Godt!« sagde Spazzo og drak sit Bæger ud.

»Men véd I ogsaa,« spurgte Sindolt, »hvad der er foreskrevet de Brødre, i hvis Egn liden eller ingen Druesaft vil trives? De skulle love og prise Gud og ikke knurre.«

»Det er ogsaa godt!« sagde Spazzo og drak atter sit Bæger ud.

Abbeden gjorde imidlerlid sit bedste for at underholde sit fornemme Søskendebarn. Han begyndte at holde en Tale om den afdøde Hr. Burkhards fortræffelige Egenskaber. Men Fru Hadvigs Svar vare korte og afmaalte. Da mærkede Abbeden, at alt har sin Tid, navnlig en Enkes Kjærlighed til sin afdøde Mand. Han skiftede Ämne og spurgte, hvad hun syntes om Klostrets Skoler.

»Jeg har ondt af de stakkels unge Mennesker,« sagde Hertuginden, »som i deres unge Dage maa lære saa meget. Er det ikke ganske som en Byrde, I læsser paa dem, som de stønnende maa slæbe paa hele Livet igjennem?«

»Tillad, mit ædle Søskendebarn,« svarede Abbeden,

»at jeg som Ven og Slægtning formaner eder til at tale mindre hen i Vejret. Videnskabernes Studium er ingen besværlig Tvang for de unge Mennesker, det er som Jordbær, jo mere de nyde, des større bliver Sulten.«

»Men hvad har den hedenske Kunst Logica at gjøre med Theologien?« spurgte Fru Hadvig.

»Den bliver i rette Hænder til et Vaaben, med hvilket man kan beskytte Guds Kirke,« sagde Abbeden. »Med dens Kunster have mange Kjættere angrebet de troende; nu bruge vi den samme Rustning imod dem, og tro mig, godt græsk eller Latin er et bedre Vaaben end vort hjemlige Sprog, der selv i den behændigstes Haand kun lader sig svinge som en Kølle.«

»Eja,« sagde Hertuginden, »skulle vi endnu lære hos eder, hvad der er godt? Jeg har dog hidtil kunnet leve, uden at tale Latin, Hr. Fætter.«

»Det kunde aldrig skade eder, hvis I lærte det endnu,« sagde Abbeden; »og naar først Latinitetens Velklang har kvæget eders Øre, da vil I indrømme, at vort Modersmaal er en ung Bjørn, som hverken kan lære at gaa eller staa, naar den ikke bliver slikket af en klassisk Tunge. Tilmed lærer de gamle Romeres Mund Visdom; spørg engang den Mand, der sidder ved eders venstre Side.«

»Er det sandt?« spurgte Fru Hadvig Ekkehard, som tavs havde lyttet til Samtalen.

»Det vilde være sandt, høje Herskerinde!« sagde han ildfuldt, »hvis det var nødvendigt for eder at lære Visdom.«

Fru Hadvig truede med Fingeren: »Har I da selv hentet Vederkvægelse i de gamle Pergamenter?«

»Vederkvægelse og Lykke!« sagde Ekkehard, og hans Øjne lyste. »Tro mig, Herskerinde, det er godt i alle Livets Forhold at hente sig Raad hos Klassikerne; lærer Cicero os ikke at vandre den rette Vej paa den verdslige Klogskabs forviklede Stier? Hente vi ikke Anvisning til Mandsmod og Styrke hos Sallust og Livius, og faa vi ikke i Virgils Sange Anelse om en uforgængelig Skjønhed?

Skriften er vor ledende Stjerne til Troen, men de gamle lyse over til os som Aftenrøden af en Sol, der selv efter sin Nedgang straaler med kvægende Gjenskin i Menneskenes Sjæl . . .«

Ekkehard talte bevæget. Siden den Dag, da den gamle Hertug Burkhard bad om hendes Haand, havde Hertuginden ikke set noget Menneske, der var begejstret for noget. Hun havde en høj Sjæl, der ogsaa let bragtes til at give sig af med noget, som var den fremmed. I sine unge Dage havde hun paa Grund af den byzantinske Bejlen hurtig lært græsk. Latin indgød hende en Slags Ærefrygt, fordi hun ikke forstod det. Det ubekjendte imponerer, Indsigt fører til den sande Værdi, som for det meste er mindre end den anede. Det fortryllendes Begreb var knyttet til Navnet Virgil.

I denne Time besluttede Hadvig i sit Hjærte at lære Latin. Hun havde Tid nok dertil. Da hun nok en Gang havde set paa sin Nabo Ekkehard, vidste hun ogsaa, hvem der skulde være hendes Lærer.

Man havde fortæret den prægtige Dessert, der bestod af Færskener, Meloner og tørrede Figen. Den livlige Samtale ved de andre Borde tydede paa, at Vinkruset gik flittig rundt.

Ordenens Regler fordrede, at der ogsaa efter Maaltidet til Opbyggelse skulde forelæses et Afsnit af Skriften eller af de hellige Fædres Levnetsløb.

Dagen i Forvejen havde Ekkehard begyndt paa at læse den hellige Benedictus' Liv, som Pave Gregor engang havde skrevet. Brødrene rykkede Bordene sammen, Vinkruset stod urørt og der blev stille i Kredsen. Ekkehard fortsatte med det andet Kapitel:

»En Dag, da han var alene, nærmede Fristeren sig til ham. Thi en lille sort Fugl, som sædvanlig kaldes Krage, begyndte at flagre omkring hans Hoved og kom ham stadig saa nær, at den hellige Mand havde kunnet gribe den med Haanden, dersom han havde villet fange den.

»Men han slog Korsets Tegn, da veg Fuglen bort.

»Men da Fuglen var forsvunden, fulgte en saa stor Kjødets Fristelse, som den hellige Mand aldrig før havde prøvet det. Thi for lang Tid siden havde han set en vis Kvinde. Hende fremstillede den onde nu for hans Sjæls Øje, og ved hin Skikkelse opflammede han Guds Tjeners Hjærte med en saadan Ild, at en fortærende Elskov begyndte at gløde i ham, og overvældet af Lyst og Længsel tænkte han paa brat at opgive sit Eneboerliv.

»Da kastede pludselig Himlens Naade en Straale paa ham, saa at han kom til sig selv igjen. Og han saa' ved Siden af sig et tæt Krat af Nælder og Torne; da tog han sin Klædning af og kastede sig nøgen ind imellem Tornene og de brændende Nælder, og han gik ikke bort der fra, før han var saaret over hele Legemet.

»Saaledes slukkede han Aandens Saar med Legemets og sejrede over Synden.«

Fru Hadvig var ikke opbygget af denne Forelæsning; hun kjedede sig og lod sine Øjne glide omkring i Salen. Mon ogsaa Hr. Spazzo syntes, at Valget af dette Kapitel var upassende, eller var Valtellineren stegen ham til Hovedet? — han slog uforvarende Bogen i lige for Forelæserens Næse, saa Træbindet klaprede, hævede sin Pokal og sagde: »Den hellige Benedikt leve!«

Ekkehard saa' bebrejdende paa ham, men de yngre Klosterbrødre, som troede, at Skaalen var alvorlig ment, tilraabte ham et larmende Bifald; hist og her istemmede man Lovsangen for den hellige Mand, denne Gang som en glad Drikkevise, og høj Jubel lød gjennem Salen.

Men medens Abbed Kralo saa' sig betænkelig om, og Hr. Spazzo endnu stadig havde travlt med at drikke med de unge gejstlige paa deres Skytspatrons Sundhed, bøjede Fru Hadvig sig hen til Ekkehard og spurgte med ikke alt for lydelig Røst:

»Vilde I paatage eder at lære mig Latin, I Oldtidens unge Tilbeder, hvis jeg skulde faa Lyst til at lære det?«

Da lød der som en Gjenklang af det læste i Ekkehards Hjerte: »Kast dig ind mellem Nælder og Torne og sig nej!« men han sagde:

»Befal, og jeg skal adlyde!«

Hertuginden saa' nok en Gang paa den unge Munk med et underlig flygtigt Blik, vendte sig saa til Abbeden og talte om ligegyldige Ting.

Klosterbrødrene viste endnu ingen Lyst til at lade Dagens gunstige Lejlighed gaa unyttet hen. Der lyste maaske et naadigt, mildt Skjær i Abbedens Øjne, og Kjældermesteren trak heller ikke Slaaen for, naar de gik ned ad Trappen med tomme Krukker. Ved det fjerde Bord begyndte den gamle Tutilo at blive gemytlig; han fortalte sin uundgaaelige Historie med de to Røvere, og hans stærke Stemme lød stadig højere gjennem Salen: »altsaa den ene paa Flugt — jeg efter ham med min Egepæl — han kaster Spyd og Skjold — jeg tager ham i Nakken — trykker ham det bortkastede Spyd i Næven; du Slyngel af en Røver, hvad skal du i Verden? Du skal slaas med mig!«

Men de havde allerede alt for ofte maattet høre, hvorledes han derpaa havde knust Røverens Hjærne, og de trak i ham og overtalte ham til at holde op, de vilde istemme en smuk Sang; da han endelig nikkede med Hovedet, stormede nogle ud og kom tilbage med Instrumenter. Den ene bragte en Lut, den anden en lille Violin, som kun havde én Stræng, hist var et Slags Hakkebrædt med Metalstifter, som maatte slaas an med en Stemmenøgle, og der en lille tistrænget Harpe. Det sidste sælsomt formede Instrument kaldte de en Psalter, og i dets trekantede Skikkelse saa' de et Symbol paa Treenigheden.

Og de rakte ham hans mørke Taktstok af Ibenholt. Da rejste den gamle Kunstner sig smilende og gav dem Tegn til at begynde paa et Musikstykke, som han selv havde komponeret i sine unge Dage; de andre hørte det med Glæde. Kun Køgemesteren Gerold blev melankolsk til Mode, da Melodierne klang; han talte de tømte Fade og

Stenkrukker, og som Text til Melodien fløj gjennem hans Hoved: »Hvor mange Klosterpenge og hvor meget Klostergods har denne Dag slugt?« Tavs slog han Takt med sin af Sandaler besværede Fod, indtil den sidste Tone hendøde.

Nederst ved Bordet sad en stille Gjæst med et blegt, gulagtigt Ansigt og sorte, krøllede Lokker; han var fra Vælskland og var kommen med Lastdyrene, der vare belæssede med Kastanier og Olie, fra Klostrets Godser i Lombardiet. I vemodig Tavshed lod han Tonernes Flod bruse hen over sig.

»Naa, Mester Johannes,« sagde Maleren Folkard til ham, »ere de fine vælske Sanser nu tilfredsstillede? Kejser Julianus syntes, at vore Forfædres Sang mindede om vilde Fugles Skrig, men vi have lært noget siden den Tid. Synes I ikke, det klinger yndigere end Svanernes Sang?«

»Yndigere — end Svanernes Sang —« gjentog den fremmede som i Drømme. Saa stod han op og listede sig sagte bort. Ingen i Klostret fik at læse, hvad han skrev i sin Rejsedagbog hin Nat:

»Disse Mænd hinsides Alperne,« skrev han, »kunne, selv om de lade deres Stemmers Torden give Gjenlyd højt op mod Himlen, dog aldrig svinge sig op til en forhøjet Modulations Sødme. Slige fordrukne Strubers Raahed er i Sandhed barbarisk; naar de ved at dæmpe og atter at hæve Tonen søge at gjøre en blid Sang mulig, da gyser Naturen, og det lyder, som om man ved Vintertid hørte en Vogn komme kjørende hen over den frosne Stenbro.«

Hr. Spazzo havde i Sinde at fuldende vel, hvad der var vel begyndt. Han listede sig over Gaarden til den Bygning, i hvilken Praxedis og Tærnerne vare, og sagde: »I skulle komme til Hertuginden, og det strax —«; først lo de af hans Kutte, men saa fulgte de ham til Salen, og der var ingen, som holdt dem tilbage ved Tærskelen. Og da man saa' Pigerne ved Indgangen til Refektoriet, da begyndte man at mumle og dreje Hovedet, som om der nu skulde begynde en Dansen og Springen, hvis Mage disse Vægge aldrig havde set.

Men Abbeden, Hr. Kralo, vendte sig om til Hertuginden og sagde: »Min naadige Frænde?!« — og han sagde det med en saa taalsom Vemodighed, at hun fo'r op af sine Drømme. Og pludselig saa' hun paa sin Kammermester og sig selv i Munkekutten med ganske andre Øjne end tidligere, og hun saa' paa Rækken af de drikkende Mænd, og hun saa', at den, der var længst borte, havde faaet Hætten trukken saaledes ned over Ansigtet, at det saa' ud, som om Vinen blev hældet i den tomme Klædnings Afgrund, og Musiken lød skingrende i hendes Øren, som om der blev holdt Mummespil, der allerede havde varet alt for længe . . .

Da sagde hun: »Det er paa Tide, at vi gaa i Seng!« og hun gik med sit Følge over til Skolehuset, hvor hendes Natteleje var beredt.

»Véd I ogsaa, hvilken Belønning vi havde faaet, hvis vi havde danset?« spurgte Sindolt en af Munkene, som syntes at være højlig bedrøvet over den Vending, Sagerne havde taget. Den anden saa' stift paa ham. Da gjorde Sindolt nogle umiskjendelige Fagter, som betød »Hudfletning!«

Femte Kapitel.

Ekkehard drager ud.

Tidlig næste Morgen sad Hertuginden og hendes Folk i Sadlen for at ride hjem, og Abbeden havde ingen Indvendinger gjort, da hun frabad sig en hvilkensomhelst Afskedshøjtidelighed. Derfor laa Klostret i stille Ro, da Hestene vrinskede hist ovre; kun Hr. Kralo kom pligtskyldigst til. Han vidste, hvad Skik og Brug krævede.

To Brødre ledsagede ham.

Den ene bar et smukt Krystalbæger med sølvdreven Fod og Prydelser, og der sad mangen en god Onyx og Smaragd i Sølvindfatningen; den anden bar en Vinkrukke. Og Abbeden hældte lidt i Bægeret, ønskede sin ophøjede Slægtning en velsignet Dag og bad hende om at drikke et kjærligt Afskedsbæger med ham og at beholde Bægeret som en venlig Erindring.

For det Tilfælde, at Foræringen ikke skulde blive anset for tilstrækkelig god, havde han et underligt Stykke i Reserve; det var rigtignok af Sølv, men af uanselig Skikkelse og formet skuffende som et simpelt Brød; dets Indre var fyldt til Randen med gyldne Byzantinere; — nu i Begyndelsen lod Abbeden sig ikke mærke med noget, men skjulte det omhyggelig under sin Kutte.

Fru Hadvig tog det fremrakte Bæger, lod, som om hun nippede til det, men gav det atter tilbage og sagde: »Undskyld, kjære Fætter, hvad skal en Kvinde med et Bæger? Jeg beder om en ganske anden Gave. Talte I ikke i Gaar om Visdommens Kilder? I skal forære mig en Virgil af Klostrets Bogsamling.«

»Altid er I tilbøjelig til Spøg,« sagde Hr. Kralo, som havde ventet en mere vægtig Fordring. »Hvad vil I med Virgil, naar I ikke forstaar hans Sprog?«

»Det følger af sig selv, at I ogsaa skal give mig en Lærer i det,« sagde Hertuginden alvorlig.

Da rystede Abbeden betænkelig paa Hovedet: »Naar er det blevet indført at forære den hellige Gallus' Disciple bort?«

Men hun sagde: »I har vist nok forstaaet mig. Den blonde Portner skal være min Lærer, og Virgil og han skal indfinde sig hos mig om tre Dage i det allerseneste. Tænk paa, at Klostrets Strid om Godserne i Rhindalen og Stadfæstelsen af dets Rettigheder i Schwaben ligger i min Haand, og at jeg ikke er utilbøjelig til at bygge et lille Kloster til St. Benedikts Disciple paa Twieler Klippen.

Lev vel, Hr. Fætter!«

Da vinkede Abbeden bedrøvet til den tjenende Broder: »Bær Kalken tilbage i Skatkammeret.« Fru Hadvig rakte ham med Ynde sin højre Haand, Gangerne stampede, Hr. Spazzo svingede sin Hat — Toget red i let Trav bort fra Klostrets Enemærker hjemad.

Fra Vægterens Taarnstue blev en vældig Urtekost kastet ud imellem Rytterne; den prangede med et halvt Dusin Solsikker, for ikke at tale om Asters, men der var ingen, der tog den op, og Hestenes Hove bruste hen over den.

I den tørre Grav uden for Porten havde Eleverne af den ydre Klosterskole gjemt sig: »Længe leve Fru Hertuginden af Schwaben! Hil hende! . . . og hun skal snart sende Laxen! Hil!« saaledes klang deres Raab skingrende i de bortdragendes Øren.

»Naar man faar Løfte paa tre Helligdage og de bedste Fisk paa Grund af sin uopdragne Opførsel, saa kan man sagtens skrige,« sagde Hr. Spazzo.

Abbeden gik langsomt tilbage til Klostret; han lod Portneren Ekkehard kalde til sig og sagde til ham: »Man har taget en Bestemmelse med eder. I skal overbringe Hertuginden en Virgil og være hendes Lærer.

‚Maros gamle Sange kunne med deres yndige Klang formilde de skythiske Sæder,' hedder det hos Sidonius. — Det er ikke eders Ønske« —

Ekkehard slog Øjnene ned, hans Kinder bleve røde —

»Men vi maa ikke støde Jordens mægtige. I Morgen rejser I. Jeg mister eder ugjerne; thi I var en af de braveste og værdigste. Den hellige Gallus vil mindes den Tjeneste, som I yder hans Stiftelse. Naar I tager Virgil, saa glem blot ikke at bortskære det Blad, paa hvilket der findes en Forbandelse mod den, der slæber Bogen bort fra Klostret.«

Hvad Mennesket ønsker i sit Hjærte, det lader det sig gjerne befale til at gjøre.

»Lydighedsløftet,« sagde Ekkehard, »befaler mig at fuldbyrde min foresattes Villie uden Tøven og Opsættelse, uden Lunkenhed og Tværhed.«

Han bøjede sit Knæ for Abbeden.

Saa gik han til sin Celle. Det var ham, som om han havde drømt. Siden i Gaar var der næsten hændtes ham for meget. Det gaar mange andre ligesaa; langt og ensformig sniger Livet sig afsted — naar Skæbnens Vendepunkter komme, følger Slag paa Slag. Han rustede sig til Rejsen. »Lad være ufuldendt, hvad du har begyndt paa, træk din Haand tilbage fra den Gjerning, den var beskjæftiget med, drag ud med Lydighedens Skridt,« han behøvede næppe at foreholde sig denne Sætning i Ordensreglerne

I hans Celle laa Pergamentbladene til den Salmebog, som Folkard havde skrevet med Mesterhaand og prydet med skjønne Billeder. Ekkehard havde faaet det Hverv at sætte Farve paa Initialerne med den værdifulde Guldfarve, som Abbeden nys havde kjøbt af venetianske Handelsmænd, og med lette Guldstreger paa Krone, Scepter, Sværd og Kaabesømme at lægge den sidste Haand paa Figurernes Fuldendelse.

Han tog Pergamentet og Farverne og bar det over til sin Kammerat, for at denne kunde gjøre det færdigt i hans Sted. Folkard var netop ved at gjøre Udkast til et nyt Billede — David danser foran Pagtens Ark og spiller paa Lut — han saa' ikke op. Tavs forlod Ekkehard hans Kunstnerværelse.

Han gik til Bibliotheket for at finde en Virgil. Da han stod der ovre i den højthvælvede Sal, ensom mellem de tavse Pergamenter, da kom der en Følelse af Vemod over ham; ved Afsked og Gjensyn fremstiller det livløse sig ogsaa for Mennesket, som om det havde en Sjæl i sig og tog Del i, hvad der rører det.

Bøgerne vare hans bedste Venner. Han kjendte dem alle og vidste, hvem der havde skrevet dem; — mange

Skrifttræk mindede ham om en Kammerat, der allerede var bortreven af Døden.

»Hvad vil det nye Liv bringe, som begynder for mig fra i Morgen af?« Der stod en Taare i hans Øje. Nu faldt hans Blik paa det lille i Metal indbundne Glossarium, i hvilket fordum den hellige Gallus, der var ukyndig i det Sprog, som taltes ved Bodensøen, havde ladet de nødvendigste Ord oversætte for sig af Præsten i Arbon. Da tænkte Ekkehard paa, hvorledes engang Klostrets Stifter var dragen ud med saa ringe Udrustning og Hjælp, en fremmed Mand iblandt Hedninger, og hvorledes hans Gud og hans uforsagte Hjærte altid havde holdt ham frisk i Nød og Fare . . .; hans Mod blev styrket, han kyssede Bogen, tog Virgil ud af Skrinet og vendte sig om for at gaa. »Hvo der røver denne Bog, ham skulle tusende Piskeslag ramme og dertil Lamhed og Spedalskhed!« stod der skrevet paa det første Blad. Det skar han bort.

Endnu en Gang saa' han sig om, som om Bøgerne tilvinkede ham en Hilsen fra Hylder og Kasser. Da begyndte det at knitre henne ved Væggen, det store Kort, som Bygmester Gehrung engang havde tegnet paa en tre Fod lang Dyrehud til Abbed Hartmuths nye Klosterbygning, gik løs fra Sømmet, der holdt det fast, og styrtede ned, saa en Støvsky rejste sig fra det.

Da han gik langs med Gangen i det øvre Stokværk, kom han forbi et aabent Værelse. Det var de gamles Krog. Den blinde Thieto sad der inde, fordum Klostrets Abbed, indtil hans svækkede Syn havde nødt ham til at takke af. Der var aabnet et Vindue, for at Oldingen kunde glæde sig ved den solvarme Luft. Med ham havde Ekkehard tilbragt mangen Time i fortrolig Samtale. Den blinde kjendte ham paa Gangen og kaldte ham ind til sig. »Hvorhen?« spurgte han.

»Ned, — og i Morgen bort, langt bort her fra. Giv mig eders Haand, jeg skal op til den høje Twiel.«

»Slemt,« sagde den blinde, »meget slemt!«

»Hvorfor, Fader Thieto?«

»Kvindetjeneste er en slem Ting for den, der vil vedblive at være retfærdig, Hoftjeneste endnu værre — hvad er Kvinde- og Hoftjeneste paa én Gang?«

»Det er min Skæbne,« svarede Ekkehard.

»St. Gallus bevare og skjærme eder,« sagde Thieto. »Jeg vil bede for eder. Giv mig min Stav.«

Ekkehard vilde byde ham Armen, men han afslog at modtage den; han rejste sig og gik hen til en Nische i Væggen; dér stod en simpel lille Flaske. Han tog den ned og gav ham den.

»Det er Vand fra Jordanfloden, som jeg selv engang har øst. Naar Verdens Støv er fløjet hen over eder, og eders Øjne begynde at blive uklare, saa rens dem med det. Det hjælper ikke mere paa mine. Lev vel!«

Samme Dags Aften gik Ekkehard op paa Bjærget, til hvilket Klostret støder op. Det havde længe været hans Yndlingsudflugt. Granerne spejlede sig i de kunstige Fiskedamme, som vare anlagte dér, for at skaffe den klosterlige Fastemad til Veje; et let Luftpust krusede Bølgerne, og Fiskene tumlede sig. Smilende gik han forbi: »Naar mon jeg atter skal fortære en af eder?«

I Granskoven oppe paa Freudenberg var der højtidelig stille. Her standsede han. Der var en vid Udsigt til alle Sider.

Ved hans Fødder laa Klostret med alle sine Bygninger og Ringmure; her rislede det velbekjendte Vandspring i Gaarden, hist blomstrede Efteraarsblomsterne i Haven — dér saa' han i en lang Række Vinduerne til Klostercellerne; han kjendte hver enkelt og saa' ogsaa sin: »Gud skjærme dig, du stille Bolig!«

Det Sted, hvor man har henlevet stræbsomme Ungdomsdage, virker paa Hjærtet som en Magnet; der behøves saa lidet til at knytte en til et Sted; kun den er fattig, hvem Verdens store Liv og Bevægelse ikke levner Tid til legemlig og aandelig at fæste roligt Bo paa et stille Sted.

Ekkehard hævede sit Øje. Højt i det fjærne, som en rig Fremtid, glimrede Bodensøens Spejl, den fjærne Strands og dens Højdedrags Linie var indhyllet i ubestemt Taage, kun hist og her dvælede der et lyst Skin og Gjenskin i Vandet, som antydede Menneskeboliger.

»Men hvad betyder Mørket bag ved mig?« Han saa' sig om. Bag de granrige mindre Bjerge strakte Sæntis sine Takker og Tinder i Vejret, paa de hensmuldrende Klippevægge dansede en varm Solstraale urolig i Kamp med Skyerne, og i det den fløj forbi, straalede den paa de Masser af gammel Sne, som i Kløfterne ventede paa den nye Vinter. Over Kamor stod en mørk Sky, den bøjede og strakte sig; snart var Solen skjult, Bjærgtoppene bleve farvede graa og matte, det begyndte at lysne med Kornmod.

»Skal det være mig et Tegn?« sagde Ekkehard, »jeg forstaar det ikke. Min Vej gaar ikke op paa Sæntis.«

Tankefuld skred han ned ad Bjerget.

Om Natten bad han ved den hellige Gallus' Grav. Tidlig om Morgenen tog han Afsked. Virgil og Thietos Flaske vare pakkede med ned i hans Vadsæk, hans øvrige Rejsegods udgjorde kun en lille Pakke.

Den, der ikke engang tør have sit Legeme, sine Ønsker og sin Attraa til fri Raadighed, han skal heller ikke udøve Besiddelsesret hverken over sit Løsøre eller sit Liggendefæ.

Abbeden skjænkede ham to Guldskillinger og nogle Sølvdenarer som Tære- og Nødpenning.

Han drog over Søen med et af Klostrets Kornskibe — Sejlene svulmede af gunstig Vind og hans Bryst af Mod og Vandrelyst.

Ved Middagstid saa' man stadig tydeligere Kastellet i Konstanz og denne Bys Domkirke og Murtinder. Ekkehard sprang trøstig i Land.

Han kunde have dvælet i Konstanz og forlangt Gjæstevenskab ved Biskoppens Hof. Men det gjorde han ikke. Stedet var ham imod, imod af Hjærtens Grund, ikke paa Grund af sin Beliggenhed eller Mangel paa Skjønhed, thi i

den Henseende kan det dristig kappes med en hvilkensomhelst By ved Søen, men paa Grund af en Mand, som han var fortørnet paa.

Det var Biskop Salomon, hvem de nylig havde begravet i Domkirken med stor Pragt. Ekkehard var et slet og ret fromt Menneske. At blive stolt og bydende i Kirkens Tjeneste, syntes ham at være Uret, dertil at føje verdslige Kneb og Ränker, forkasteligt, — og til Trods for al Hjærtets Forvorpenhed at kunne vedblive at være en verdensberømt Mand, det forekom ham at være underligt. Men saaledes havde Biskop Salomons Liv været. Ekkehard mindedes endnu godt ældre Kammeraters Fortællinger om, med hvilken Paatrængenhed den unge Adelsmand havde sneget sig ind i Klostret og været Spejder, om hvorledes han havde vidst at fremstille sig for Kejseren som en uundværlig Mand, indtil hans Inful som Abbed i St. Gallen var blevet forenet paa hans Hoved med Mitraen som Biskop i Konstanz.

En Datter, som den fromme Mand havde fra sin lystige Studentertid, var endnu Abbedisse ved Domkirken i Zürich.

Det vidste Ekkehard, og han holdt ikke af at bede i Kirken, hvor denne fromme Mand laa begravet.

Det kan være uretfærdigt, at overføre det Had, man føler mod Menneskene, paa det Stykke Jord, hvor de have levet og ere døde, men det er forklarligt.

Han rystede Konstanzerstøvet af sine Fødder og vandrede ud af Porten, medens han holdt sig til venstre for den unge Rhin, som her snor sig ganske langsomt ud af Søen.

Han skar sig en stærk Vandringsstav af en vældig Hasselbusk: »Gid denne Stav, helliget med den guddommelige Naades Fylde, maa blive mit Værn mod de uretfærdige paa Vejen, saaledes som Aarons Stav, der blomstrede i Guds Tempel og adskilte hans Slægt fra de frafaldne Jøder,« sagde han med en gammel Stokkevelsignelses Ord. Hans Hjærte slog fornøjet, da han ensomt drog videre.

Hvor fuld af Haab og salig er den, som i sine unge Dage paa ukjendte Stier drager en ukjendt Fremtid i Møde,

— foran ham er den vide Verden, Himlen er blaa og Hjærtet frisk, som om hans Vandringsstav, hver Gang han stikker den i Jorden, maatte sætte Blade og Blomster og bære Lykken som gyldent Æble i sine Grene. Drag kun afsted! Ogsaa du vil engang med træt Fod liste dig frem i Landevejens Støv, og din Stav vil være en tør Pind, dit Ansigt vil være visnet, og Børnene ville pege med Fingrene paa dig og le og spørge: Hvor er det gyldne Æble?

Ekkehard var virkelig fornøjet. At synge muntre Sange paa Vejen passede sig ikke for en gejstlig Mand, men den Salme af David, som han nu istemte: »Herren er min Hyrde, mig skal intet fattes. Han lader mig hvile paa skjønne Græsgange; han leder mig til de stille rindende Vande« — den kan maaske i Himlen være bleven indskreven for ham i den samme Fortjenestens Bog, i hvilken Ungdommens Engle pleje at indføre omvankende Ynglinges og rejsende Svendes Sange.

Hans Vej førte ham gjennem Enge og forbi Steder, der vare bevoxede med høje Siv. Øen Reichenau strakte sig lang og lav ud i Søen; Klostrets Taarn og Mure spejlede sig i det rolige Vand; Vinbjærge, Enge og Frugthaver vidnede om Beboernes Flid.

For to hundrede Aar siden havde Egnen endnu været tom og øde, dens fugtige Grund husede Orme og giftigt Kryb. Men den austrasiske Landfoged Sintlaz viste den vandrende Biskop Pirminius derhen; han læste en kraftig Velsignelse over Øen, da droge Slanger og Orme bort i Hærskarer, forrest Tusendben som Tirailløre, derpaa i ordnede Kolonner: Ørentviste, Skorpioner, Tudser og andet Kryb; som Bagtrop kom Frøer og Salamandere, de kunde ikke byde Pirminius' Bøn Trods. Sværmen væltede sig hen imod Stranden, hvor siden Borgen Schopfeln blev bygget, og derpaa ned i Søens grønne Strøm, — Fiskene i en stor Omkreds havde den Gang en god Dag.

Senere var Pirminius' Stift blomstret op, det var blevet

en Planteskole for klosterlig Tugt, hvis Navn havde god Klang i de tyske Lande.

Reichenau, blomstrende Ø, velsignet er du fremfor alle,
rig paa Lærdommens Skat og paa hellig Sans hos dit Folk,
rig paa Frugttræets Frugt og paa Vinbjærgets svulmende Drue:
alt blomstrer stedse paa dig, og i Søen spejler sig Lilien,
langt bort lyder dit Ry, selv i Briternes taagede Land.

Saaledes sang allerede i Ludvig den tyskes Dage den lærde Munk Ermenrich, da han paa sit Abbedi Ellwangen blev overvældet af Hjemve efter Bodensøens glinsende Vover.

Ekkehard besluttede at aflægge et Besøg hos sit Klosters Medbejler. Ved Ermatingens hvidsandede Strand stod en Fisker i sin Baad og øste Vand ud af den. Ekkehard pegede med sin Stav paa Øen og sagde: »Sæt mig over, gode Ven!«

Munkedragten gav den Gang enhver Opfordring Eftertryk.

Men Fiskeren rystede gnaven paa Hovedet: »Jeg sætter ingen af eder over mere, siden I lod mig betale en Skilling i Bøde, sidste Gang der blev holdt Ret.«

»Hvorfor har man ladet eder betale Bøde?«

»Paa Grund af Korsmanden!«

»Hvem er Korsmanden?«

»Almanden.«

»Ham kjender jeg heller ikke,« sagde Ekkehard, »hvorledes ser han ud?«

»Han er støbt i Malm,« brummede Fiskeren, »to Spand høj og han holder tre Aakander i Haanden. Han stod i det gamle Piletræ i Allmannsdorf, og det var godt, at han stod der, men efter den sidste Retsdag have de hugget ham ned af Træet og slæbt ham i Kloster. Nu staar han paa den vælske Biskops Grav i Niederzell, hvad skal han dér? Hjælpe døde Helgener med at fange Fisk?!«

Da mærkede Ekkehard, at Fiskerens kristne Tro endnu ikke stod fast som en Klippe, og kunde forstaa, hvorfor Afgudsbilledet af Malm havde skaffet ham en Mulkt paa Halsen — han havde om Natten slagtet et Kid som Offer

til det, for at hans Fiskedræt kunde blive velsignede med Lax og Foreller, og Dommerne havde straffet disse hedenske Minder efter den kejserlige Forordning,

»Vær fornuftig, gamle Ven,« sagde Ekkehard, »og glem Almanden. Jeg vil give eder en god Del af eders Skilling, hvis I vil sætte mig over.«

»Hvad jeg siger,« svarede den gamle, »det kan man ikke dreje som en Ring paa en Finger. Jeg sætter ingen af eder over. Min Dreng kan gjøre det, hvis han vil.«

Han peb i Fingrene, saa kom hans Dreng, en velvoxen Færgemand; han satte Ekkehard over.

Da de havde lagt til, gik Ekkehard hen imod Klostret, som staar midt paa Øen, skjult mellem Frugttræer og Vinbjærge. Det var Efterhøstens Tid, gamle og unge paa Øen vare beskjæftigede med Vinhøsten, hist og her stak en tjenende Broders Hætte mørk af imod det rødgule Drueløv. Paa det højeste Sted stod Øens Fædre sammen i Grupper og glædede sig over Druesamlernes Arbejde; de havde velsignet den nye Vin ved at bære et vældigt Marmorkar omkring, der sagdes at være blevet benyttet ved Brylluppet i Kana. Fra Vinbjærgene hørtes glade Raab og Jubel i det fjærne.

Ekkehard kom ubemærket til Klostret; han manglede kun nogle faa Skridt, da saa' han først det kluntede Taarn med dets Forhaller, hvis Rundbuer skiftevis vare prydede med graa og røde Kvadersten.

I Klostergaarden var alt stille og tyst. En stor Hund lagrede til den fremmede Gjæst uden at give en Lyd fra sig, den gøede ikke af en Kutte; den milde Efteraarsdag havde lokket alle Beboerne ud.

Da traadte Ekkehard ind i den hvælvede Gjæstestue ved Indgangen. Ogsaa Portnerrummet ved Siden af var tomt. Der var opstillet aabne Fade, af hvilke allerede mange vare fyldte med sød Most. Bag dem ved Væggen stod der en Stenbænk; Ekkehard var skreden godt ud, og Søluften havde viftet tærende om hans Hoved, nu overvældedes

han af et Anfald af Søvnighed, han støttede Armen mod sin Vandringsstav, strakte sig lidt og begyndte at blunde.

Imidlertid hørte man slæbende Skridt i den kølige Stue, det var den agtværdige Broder Rudiman, Klostrets Kjældermester. Han bar et Stenkrus i sin højre Haand og kom i Embeds Medfør for at prøve Mosten. Paa hans Læber laa det Smil, som den Mand har, der er forsonet med Verden og sig selv, og hans Bug trivedes vakkert som den flittiges Husvæsen; den var bedækket med et hvidt Forklæde, et vægtigt Nøgleknippe klirrede ved hans venstre Side.

»Til Kjældermester skal vælges en vís, renlivet Mand, som er ædruelig og ikke begjærlig efter Mad, som ej er kivagtig og grov, heller ikke nogen Ødeland, men en gudsfrygtig Mand, der skal være som en Fader for det hele Broderskab« — og for saa vidt som Kjødets Skrøbelighed her nede gjør det muligt, gjorde Rudiman sig Umage for at forene saadanne Kjældermesteregenskaber i sig. Desuden havde han Straffuldbyrderens haarde Embede, og naar en af Brødrene var bleven dømt og skulde underkaste sig Pryglestraffen, saa bandt han ham til Søjlen, og ingen kunde beklage sig over, at hans Arm var mild. At han desforuden nu og da med ondskabsfuld Tnnge udtalte ondskabsfulde Tanker og forstod at underholde Abbeden med at mistænkeliggjøre sine Medbrødre, som Eddaens Egern Ratatask, der løber op og ned i Asken Ygdrasil og bringer Ørnens vrede Ord fra Toppen ned til Ormen Nidhugr i Dybet: det var noget, der ikke vedkom hans Embede, det gjorde han af fri Villie.

Men den Dag saa' han ganske fornøjet ud, det var fordi Vinhøsten var saa god. Og han dyppede sit Krus i et aabent Fad, holdt det op imod Vinduet og indsugede betænksomt den uklare Drik. Han lagde ikke Mærke til den sovende Gjæst.

»Ogsaa denne er sød,« sagde han, »og den er dog fra Højens nordlige Skraaning. Lovet være Herren, som var retfærdig nok til at indse den Trængsel, hans Tjenere

her i dette Land have lidt, og som efter saa mange magre Aar skabte et fedt, der var fri for Syre!«

Imidlertid gik den første Pige, Kerhildis, forbi uden for; hun bragte en Bøtte fyldt med Druer til Vinpersen. »Kerhildis,« sagde Kjældermesteren sagte, »trofasteste af alle Piger, tag mit Krus og fyld det med den nye Vin fra Vartbjerget, som staar der ovre ved Persen, for at jeg kan sammenligne den med denne.«

Kerhildis satte sin Byrde fra sig, gik, kom tilbage og stillede sig foran Rudiman, rakte ham Kruset og saa' skalkagtig op til ham, thi han var et halvt Hoved højere end hun, i det hun sagde: »Velbekomme!«

Rudiman gjorde et langt, fromt, sammenlignende Drag, saa den nye Vin smeltede paa hans Læber, som Sne i Morgensolen; »Alle blive de søde og gode,« sagde han og hævede rørt sine Øjne, og at de bleve hængende ved Pigens straalende Ansigt, det var næppe Kjældermesterens Skyld, thi hun kunde jo godt have trukket sig tilbage i Mellemtiden.

Da vedblev han med Salvelse: »Men naar jeg skuer eder, Kerhildis, da bliver mit Hjærte dobbelt glad, thi ogsaa I trives som Klostervinen i Aar, og eders Kinder ere saa røde som Granatæbler, der vente paa, at man skal plukke dem. Pris med mig dette gode Aar, trofasteste af alle Piger!«

Og Kjældermesteren slyngede sin Arm om den sortebrune Piges Hofte, hun gjorde ikke megen Modstand — hvad har et Kys om Efteraaret at sige? — og hun vidste, at Rudiman var en solid Mand og holdt Maade med alt, som det sømmer sig for en Kjældermester.

Da fo'r den sovende paa Stenbænken op af sin Slummer. En ejendommelig Lyd, som ikke kunde hidrøre fra andet end fra et vel anbragt, forstandigt Kys, slog mod hans Øre; han saa' ind mellem Fadene og saa' Kjældermesterens Kutte og et Par flyvende Haarpiske, som ikke hørte med til den Dragt . . . han rejste sig, en hæftig Vrede kom over ham,

thi Ekkehard var ung og ivrig, i St. Gallen herskede der stræng Sædelighed, og i Tankerne havde det aldrig foresvævet ham som en Mulighed, at en Mand i Ordensdragt kunde kysse en Kvinde.

Den vægtige Hasselstok hvilede endnu i hans Arm; han sprang frem og gav Kjældermesteren et vel anbragt Slag, som gik fra den højre Skulder til den venstre Hofte og sad fast og godt som en Frakke, der er leveret efter Bestilling — og før hin kunde komme sig efter den første Overraskelse, fulgte et andet og tredje af samme Surdejg — han lod Kruset falde, saa det gik i Stykker paa Stenbroen, og Kerhildis flygtede.

»Ved Vinkarret fra Brylluppet i Kana!« raabte Rudiman, »hvad er dette?« og han vendte sig om imod Angriberen. Nu først saa' de to hinanden Ansigt til Ansigt.

»Det er en Gjæstegave,« sagde Ekkehard forbitret, »som den hellige Gallus sender den hellige Pirminius!« og han hævede atter sin Stav.

»Tænkte jeg det ikke nok,« raabte Kjældermesteren, »sankt galliske Skovæbler! Paa eders Frugter kjender man eder: Jorden haard, Troen raa, Folkene grove! Venter en Gave til Gjengjæld!«

Han saa' sig om efter noget, han kunde faa fat i: der stod en vældig Kost i Krogen, med den bevæbnede han sig og skulde nu til at trænge ind paa Fredsforstyrreren. . .

Da raabte en bydende Stemme fra Porten: »Holdt! Fred med eder!« og en anden Stemme spurgte med fremmed Betoning: »Hvad er det for en Holofernes, som er voxet op af Jorden her?«

Det var Abbed Vazman og hans Ven Simon Bardo, fordum Protospathar*) hos den græske Kejser, som kom tilbage efter at have velsignet Vinhøsten. Den støjende Strid afbrød en lærd Forklaring, som Grækeren gav om Staden

*) Befalingsmand over Kejserens Livvagt.

Hai's Belejring af Josva, og om Kongen af Hai's strategiske Fejl, da han drog ud med sin Hær imod Ørkenen. Den gamle græske Feltherre, som havde forladt sit Fædreland for ikke at dø af Sjælemathed under sin byzantiske Uvirksomhed, studerede ivrig Taktik i sine ledige Timer i det tyske Kloster; de kaldte ham for Spøg Høvedsmanden fra Kapernaum, skjønt han bar Ordensdragt.

»Lad dem kæmpe det ud,« sagde Simon Bardo, som med Beklagelse saa' Tvekampen afbrudt, til Abbeden: »i Dag har jeg i Drømme set Ildgnister springe, det betyder Prygl.«

Men Abbeden, i hvis Øjne yngre Folks Selvtægt var en Vederstyggelighed, paabød Ro, og fordrede Oplysning om Striden, for at han kunde bilægge den.

Saa begyndte Rudiman at fortælle, hvad der var hændtes, og fortav intet.

»En let Forseelse,« mumlede Abbeden; »Artikel sex og fyrre: ‚om den Synd, der sker ved Arbejdet, ved Gartneri og Fiskefangst, i Køkken eller Kjælder' — alemannisk Lov: ‚om hvad der sker med Piger' — lad Modparten tale!«

Da berettede ogsaa Ekkehard, hvad han havde set og i retfærdig Vrede blandet sig i.

»Indviklet!« mumlede Abbeden, »Artikel halvfjers: ‚ingen Broder maa tillade sig at slaa sin Medbroder uden Bemyndigelse fra Abbeden', Artikel to og halvfjers: ‚om den Iver, der klæder en Munk vel og fører til det evige Liv'. . . Hvor gammel er I?«

»Tre og tyve Aar!«

Da sagde Abbeden alvorlig: »Striden er bilagt. I, Broder Kjældermester, maa tage eders Prygl som velfortjent Betaling for eders Tankeløshed; men eder, fremmede fra den hellige Gallus' Kloster, kunde jeg med Føje byde at drage videre paa eders Vej; thi der staar skrevet: ‚Naar en fremmed Munk kommer fra fremmede Provinser, saa skal han være tilfreds med, hvad han forefinder i Klostret, kun tillade sig en ydmyg Dadel og paa ingen Maade være

til Besvær.' Men paa Grund af eders Ungdom og dadelfri Bevæggrund kan I, for at sone eders Fejltrin, holde en Times Aftenandagt ved Hovedaltret i vor Kirke: saa skal I være velkommen som Gjæsteven «

Det gik Abbeden med hans Voldgiftskjendelse som saa mange retfærdige Dommere. Ingen af Parterne var tilfreds; de adløde, men bleve ej forsonede. Da Ekkehard holdt Bøn i Kirken, havde han alle Slags Tanker om et godt Hjærte, betimelig Iver og andre Folks Dom om de Ting. Det var en af de første Gange, han fik en Lære ved at stede sammen med andre Mennesker. Han gik tilbage til Klostret gjennem en Sidedør.

Hvad Kerhildis hin Aften fortalte de tjenende Kvinder i Systuen i Oberzell, hvor de ved Lyspindens flagrende Skjær skulde sy et Dusin nye Munkekutter, det var saa blandet med fornærmelige Udfald imod den hellige Gallus' Disciple, at vi gjør bedre i at fortie det.

Sjette Kapitel.

Moengal.

Paa samme Tid, som Ekkehard holdt ufrivillig Andagt i Klosterkirken paa Øen, havde Fru Hadvig staaet paa Svalen paa den høje Twiel og set længe ud i det fjærne — men det var ikke Solnedgangen, hun saa' paa. Solen gik til Hvile bag hende, bag Schwarzwalds mørke Bjærge. Men Fru Hadvig saa' forventningsfuld ud imod Søen og paa Stien, som fører fra den hen imod Klippen Hohentwiel. Udsigten syntes ikke at tilfredsstille hende;

da det blev mørkt, gik hun utaalmodig ind, lod sin Kammermester kalde og forhandlede længe med ham.

Tidlig næste Morgen stod Ekkehard paa Klostrets Tærskel, rustet til at drage videre. Abbeden var ogsaa vaagen og tog sig en tidlig Spaseregang i den lille Have. Dommeralvoren fra i Gaar laa ikke mere paa hans Pande. Ekkehard sagde ham Farvel. Da hviskede Abbeden smilende til ham: »Du salige, som skal lære en slig Elev Grammatik!« Det skar Ekkehard i Hjærtet. Han mindedes en gammel Historie — ogsaa inden for Klostermurene fandtes onde Tunger og overleverede Anekdoter, som gik fra den ene til den anden.

»I tænker vel paa den Tid, hellige Herre,« sagde han haanlig, »da I underviste Nonnen Klotildis i Dialektik.«

Saa gik han ned til sin Baad. Abbeden vilde hellere have haft en Bøsse med Peber til Frokost end denne Erindring. »Lykkelig Rejse!« raabte han til den bortdragende.

Fra den Tid af stod Ekkehard sig ikke mere godt med Klosterfolkene i Reichenau. Han brød sig ikke om det og sejlede ned ad Søen med sin Ermatinger Færgemand.

Drømmende stirrede han fra sin Baad ud i det fjærne. Søen bølgede i den gjennemsigtige Morgentaage, til venstre hævede det slanke lille Taarn sig paa Eginos Hytte Niederzell, hist strakte Øen sine sidste Pynter ud i Vandet, men Ekkehards Blik blev hængende ved det fjærne Maal, han styrede hen imod; stor og stolt, i en stejl, kjæk Linie ragede en klipperig Bjærgryg frem mellem Strandens Høje, som en mægtig Aands Tanke, der rager vægtig og indholdsrig frem over de flade Omgivelser; Morgensolen kastede klare Streiflys paa Klipper og Mure. Langt borte til højre hævede der sig nogle lave Høje af samme Form, beskedne, som om de vare Feltvagter, som den store havde sendt ud.

»Den høje Twiel!« sagde Færgemanden til Ekkehard. Han havde endnu aldrig i tidligere Dage set sin Vandrings Maal, men han behøvede ikke Fiskerens Ord for at vide

det. Saaledes maatte det Bjærg være, som hun havde valgt til sin Bolig. Der kom en alvorlig Stemning over Ekkehard. Bjærge, uhyre Vandflader og en udstrakt Synskreds, storartede Landskaber virke altid alvorlig paa Sindet, kun Menneskets Færden fremkalder et Smil paa Tilskuerens Læbe. Han tænkte paa Apostlen Johannes, da han sejlede hen imod Klippeøen Patmos og havde en Aabenbaring dér.

Færgemanden roede tappert videre. De vare allerede tæt ved den Pynt, paa hvilken Radolfs Celle og de nærliggende Huse staa. Da saa' de et sælsomt Fartøj komme drivende, det var plumpt, en hul Træstamme, men helt skjult og bedækket med Grene og Siv. Vinden fik det til at gynge hen imod Sivkrattet ved Stranden.

Ekkehard bød sin Færgemand at standse den underlige Baad. Da stødte han med sin Aare ind i det grønne Dække.

»Pest og Spedalskhed ramme eder!« bandede en dyb Stemme indenfor, »oleum et operam perdidi, jeg kunde have sparet min Ulejlighed. Vildgæssene og Krikænderne gaa Fanden i Vold!«

En Vandfuglesværm, som med hæst Skrig steg op i Nærheden og fløj ind imod Landet, stadfæstede den bandendes Udsagn.

Men det rørte sig mellem Baadens Buske, og en Skikkelse med et vejrslagent, af Rynker gjennemfuret Ansigt rejste sig op. Paa Kroppen havde den et falmet gejstligt Klædebon, som hang i Pjalter ned til Knæene, hvor det var skaaret uregelmæssig af med en Kniv; i Bæltet var der et Kogger i Stedet for en Rosenkrans, og for ude i Baaden laa der en spændt Flitsbue.

»Pest og Spedalskhed« — vilde Manden i Baaden atter begynde, da saa' han Ekkehards Tonsur og Benediktinerdragt, og han forandrede Tonen: »Halløj! salve confrater! Ved den hellige Patriks Skjæg! Hvis eders Ubetænksomhed blot havde ladet mig være et Kvarter endnu i Fred, saa kunde jeg have indbudt eder til et ordentligt

Stykke Søvildt.« Han saa' vemodig efter Vildænderne i det fjærne.

Men Ekkehard truede smilende med Pegefingeren: »Ne clericus venationi incumbat! Ingen Herrens Tjener skal give sig af med Jagt.«

»Stuelærd Snak!« raabte den anden. »Det gjælder ikke hos os her ved Bodensøen. Er I maaske sendt herned for at holde Visitats hos Præsten i Radolfscelle?«

»Hos Præsten i Radolfscelle?« spurgte Ekkehard. »Er det Broder Marcellus, som staar her for mig?« Han kastede et Sideblik paa Jægerens højre Arm, fra hvilken Kutten var strejfet noget tilbage; dér saa' han indætset med raa Linier et Kristusbilled, der var omsnoet af en Slange og oven over det stod der med punkterede Bogstaver: Christus vindex.

»Broder Marcellus?« raabte den adspurgte leende og strøg sig med Haanden over Panden, »fuimus Troes, velkommen i Moengals Revier!«

Han steg fra sit hule Træ over i Ekkehards Baad: »Den hellige Gallus leve!« sagde han og kyssede ham paa Pande og Kind, »lad os gaa i Land, I er min Gjæst, selv uden Vildænder.«

»Jeg har tænkt mig eder ganske anderledes,« sagde Ekkehard. Det var ikke saa underligt.

Intet giver et mere falsk Begreb om Mennesker, end naar man kommer efter dem til det samme Sted, hvor de engang have virket, og ser enkelte Rester af deres Virksomhed og skaffer sig en Forestilling om den fraværende af de tilbageblevnes Snak. Det dybeste og mest ejendommelige bliver for det meste upaaagtet, selv naar det ligger klart for Dagen; ved Traditionen forsvinder det ganske. Da Ekkehard traadte ind i Klostret, var Broder Marcellus allerede dragen som Præst til Radolfscelle. Nogle sirlig skrevne Dokumenter, Ciceros Bog om Pligterne og en latinsk Priscianus med irsk Skrift mellem Linierne, mindede om ham. Hans Navn var endnu meget anset i

Klosterskolen, han havde været en af de dygtigste Lærere, og hans Liv pletfrit. Siden havde man glemt ham i St. Gallen. Derfor havde Ekkehard i Stedet for Jægeren ved Søen ventet at finde en alvorlig, mager, bleg lærd.

Man naaede Stranden ved Radolfscelle; en tynd Sølvmønt, som kun var præget paa den ene Side, tilfredsstillede Færgemanden, og de gik i Land. Der stod kun faa Huse og simple Fiskehytter omkring Gravkapellet, som gjemmer Radolfs Ben.

»Vi ere ved Moengals Præstegaard,« sagde den gamle, »træd ind. I vil forhaabentlig ikke sende Bispen i Konstanz en Beretning om mit Husvæsen, som hin Dekan fra Rheinau, der paastod, at han havde maattet se Krus og Drikkehorn hos mig af en Størrelse, der var hver Tidsalder forhadt.«

De traadte ind i en Hal med Træpaneler. Over Indgangen hang der Hjortegevirer og Uroxehorn, ved Væggene stod i malerisk Uorden Jagtspyd, Limpinde og Fiskesnører, paa det væltede Vinfad i Krogen stod et Tærningbæger: hvis det ikke havde været en Præstegaard, saa kunde lige saa godt Førsteren over det kejserlige Skovdistrikt have boet der.

Snart stod et Krus med syrlig Vin paa Bordet, og Spisekammeret leverede Brød og Smør. Derpaa kom Præsten ind fra Køkkenet, holdt sin Kutte som et fyldt Forklæde og rystede en Plaskregn af røgede Fisk ned foran sin Gjæst. »Heu! quod anseres fugasti antvogelosque et horotumblum! O ve! du har skræmmet Vildgæssene og Ænderne og Rørdrummen bort!« sagde han, »men naar man har Valget imellem Helt og slet ingen Ting, saa tager man dog det første.«

Medlemmer af samme Lav blive snart gode Venner. Der opstod en livlig Samtale under Maaltidet. Men den gamle havde mere at spørge om, end Ekkehard kunde svare paa; om saa mangen af hans gamle Brødre var der ikke andet at berette, end at hans Kiste var indmuret mellem

de andres, og at et Kors paa Væggen og Indførelsen af hans Navn i de dødes Bog var det eneste Spor af, at han havde levet; — Historier, Spøg og Klosterfejder, som man havde fortalt om for tredive Aar siden, vare fortrængte af nye, og hvad der var sket siden den Tid, det var ham ligegyldigt. Kun da Ekkehard talte om sin Rejses Øjemed og Maal, raabte han: »Hoho, confrater, hvor kunde I tale mod Jagten, I drager jo selv ud for at jage et ædelt Vildt!«

Men Ekkehard ledede Samtalen hen paa noget andet. »Har I aldrig mærket noget til Hjemve efter Klostrets Stilhed og Videnskaber?« spurgte han.

Da flammede Præstens Øje: »Blev Katilina plaget af Længsel efter Træbænkene i det romerske Senat, efter at man havde sagt om ham: excessit, evasit, erupit? Det forstaa unge Mennesker sig ikke paa. Ægyptens Kjødgryder?! — ille terrarum mihi praeter omnes . . . sagde Hunden til Stalden, i hvilken den havde ligget i syv Aar.«

»Jeg forstaar eder ikke rigtig,« svarede Ekkehard. »Hvad har frembragt en saadan Forandring i eders Sindelag?« Han kastede et Sideblik til Jagtredskaberne.

»Tiden,« sagde Præsten, i det han bankede sin Helt mør paa Egetræsbordet, — »Tiden og den tiltagende Indsigt. Men det behøver I ikke at fortælle eders Abbed. Jeg har ogsaa engang været saadan en Knægt som I. Irland opklækker fromme Folk, det véd man her til Lands. Eheu, hvor jeg havde et pletfrit Sind, da jeg kom tilbage fra Valfarten til Rom med min Farbroder Markus. I skulde have set den unge Moengal, hele Verden var ham ikke en sur Sild værd, men at synge Salmer og Vigilier og holde gejstlige Øvelser: det var min Trøst. Saa red vi ind i Gallus' Kloster — en brav Irlænder gjør gjærne et Par Mils Omvej til Ære for en hellig Landsmand — men jeg blev hængende fast derinde. Klæder, Bøger, Guld og Viden, hele Mennesket tilhørte Klostret, den irske Moengal blev

kaldt Marcellus og kastede sin Farbroders Sølv- og Guldpenninge ud af Vinduet, for at afbryde den Bro, der førte tilbage til Verden. Det var skjønne Aar, skal jeg sige eder, jeg vaagede, bad og studerede af Hjærtenslyst.

»Men at sidde meget er skadeligt for et Menneske, og megen Viden skaber overflødigt Arbejde. Mangen en Aften har jeg grublet som en Pæleorm og disputeret som en Skade. Intet var uudforskeligt: hvor Johannes den Døbers Hoved ligger begravet, og i hvilket Sprog Slangen talte til Adam — alt blev tydelig forklaret, jeg var kun ikke kommen til at tænke paa, at Mennesket ogsaa har faaet Kjød og Ben og Blod med sig ind i Verden. Hør, Confrater, der kom slemme Timer, gid I maa slippe for dem! Hovedet blev tungt, Hænderne urolige, jeg kunde ikke blive ved Skrivebordet, ikke knæle i Kirken — bort! lød det i mig, kun bort her fra og ud i Verden! Jeg sagde engang til den gamle Thieto, at jeg havde gjort en Opdagelse. Hvilken? At der var frisk Luft paa den anden Side af vore Mure . . . Da forbød de mig at gaa ud, men mangen en Nat steg jeg hemmelig op i Klokketaarnet, saa' mig om og misundte Flagermusene, som fløj over i Granskoven. Confrater, imod saadan noget hjælper hverken Faste eller Bønner; hvad der er gjemt i et Menneske, det maa ud.

»Den forrige Abbed var overbærende i sin Dom og sendte mig her hid for et Aar, men Broder Marcellus kom aldrig hjem igjen. Da jeg i mit Ansigts Sved fældede Grantræet, tømrede Baaden og hentede Trækfuglen ned fra Skyerne, da gik der et Lys op for mig om, hvad det vil sige, at være rask — Fiskefangst og Jagt driver de unyttige Griller ud af Hovedet — og saaledes har jeg nu i tredive Aar været bosat her i Radolfi Celle, rusticitate quadam imbutus, udsat for paa en vis Maade at blive bondeagtig, men hvad har det at sige? Jeg er som Pelikanen i Ørkenen, som Uglen, der bygger Rede i Ruiner, siger Salmisten, men frisk og stærk, og den gamle Moengal

har ikke i Sinde saa snart at blive en stum Mand og véd, at han i det mindste tør være sikker for én Ulykke« . . .

»Hvad er det for en Ulykke?« spurgte Ekkehard

»At St. Peter engang slaar ham for Panden med den himmelske Portnøgle og siger: Ud med dig du, som kun har givet dig af med unyttig Filosofi!«

Ekkehard gik ikke nærmere ind paa Moengals Hjærteudgydelser. »Det er vel en haard Tjeneste, I har som Sjælesørger,« sagde han, »forhærdede Hjærter, Hedenskab og Kjætteri —«

»Saamænd,« svarede den gamle, »i Bispers og kejserlige Raaders Mund, i Kapitularier og Synodalbeslutninger tager det sig gruopvækkende ud, naar de afmale den hedenske Vantro og true med Straffelove. Der er nu engang den gamle Tro her til Lands, at man søger Guddommen i Træer og Floder og paa de luftige Bjærghøjder. Hvert Menneske i Verden har sin Apokalypse, Hegauerne søge deres ude i det fri . . . der er da virkelig ogsaa noget at tænke paa, naar man tidlig om Morgenen staar imellem Sivene, øg Solen staar op over en . . .

»Derfor komme de dog til mig paa Herrens Dag og synge Messen med, og dersom Rettens Tjener ikke kneb saa mange Pengebøder fra dem, saa vilde de endnu gladere vende sig til Evangeliet. — Klink med mig, Confrater, den friske Luft —«

»Tillad,« sagde Ekkehard med en fin Vending, »at jeg drikker en Skaal for Marcellus, Læreren ved Klosterskolen, Forfatteren af den irske Oversættelse af Priscianus.«

»For mig gjærne,« sagde Moengal leende, »men hvad angaar den irske Oversættelse, den er der kanske en Hage ved« *).

*) Den Hage var der. Da en irsk lærd gav sig til at studere Moengals Værk, fandt han, i Stedet for Oversættelsen af Priscianus, Sætninger som:

»Gud ske Lov, det bliver allerede mørkt!

Hellige Patrik fra Armagh, fri mig fra dette Skriveri!

O gid jeg havde et Glas gammel Vin ved Siden af mig!« o. l.

Ekkehard længtes meget efter at naa sin høje Twiel. Ingen beder længe, naar han er nær ved Maalet for en lang Rejse. Moengal sagde rigtig nok: »Bjærget staar fast i Jorden, det løber ikke bort fra eder.«

Men Moengals Vin og hans Lære om den friske Luft havde ikke meget bedaarende i sig for ham, der skulde møde en Hertuginde. Han brød op.

»Jeg gaar med eder til Grænsen af mit Sogn,« sagde Præsten, »i Dag kan I nok gaa ved Siden af mig, skjønt min Kjole er falmet; naar I først sidder fast der oppe paa Bjærget, saa vil I bilde eder ind, at der er kommet en Forklaring over eder, og I vil blive en fornem Herre, og naar I engang kommer ridende til Radolfs Celle med Fru Hadvig, og den gamle Moengal staar paa Tærskelen, saa tilkaster man ham en naadig Haandbevægelse som Almisse — det er nu saa Verdens Gang! Naar Fiskeungen er bleven stor, saa hedder den Lax og æder de smaa af sin Slægt.«

»Det skal I ikke sige,« sagde Ekkehard og gav sin irske Broder et Kys.

Saa gik de sammen, og Præsten tog sine Limpinde med, for paa Tilbagevejen at sætte Snarer for Skovens Fugle. Det var en lang Vej gjennem Granskoven, lang og stille.

Da det lysnede i Skoven, stod den høje Twiel der som en mørk Masse og kastede sine Skygger hen imod dem. Moengal saa' med sine skarpe Øjne ned ad Skovstien gjennem Granernes Lysning. »Der er noget i Revieret,« sagde han.

De vare atter gaaede nogle Skridt, da greb Moengal sin Ledsager i Armen, fik ham til at staa stille, pegede fremad og sagde: »Det er hverken Vildænder eller noget Skovens Dyr!«

Der kom en Tone til dem, som om en Hest havde vrinsket i det fjærne. Moengal sprang til Side, listede sig

et godt Stykke frem i den nye Skov, lagde sig ned paa Jorden og spejdede.

»Jægerdaarskab,« sagde Ekkehard og ventede paa ham. Nu kom han tilbage. »Broder,« sagde han, »ligger den hellige Gallus i Fejde med nogen af dette Lands vældige?«

»Nej.«

»Har I fornærmet nogen?«

»Nej.«

»Det er mærkeligt,« sagde den gamle, »der kommer tre bevæbnede ridende.«

»Det er vist Sendebud fra Hertuginden, som skulle modtage mig,« sagde Ekkehard med et stolt Smil.

»Ja vel!« brummede Moengal, »skudt forbi!« En saadan Dragt have Hertugindens Folk ikke, Hjælmen er uden Kjendetegn. Og der er ingen Twieler, der rider med graa Kappe.«

Han gik langsommere.

»Fremad!« sagde Ekkehard »Herrens Engle ledsage den, hvis Hjærte er uden Skyld.«

»Ikke altid i Hegau!« var den gamles Svar. Der var ikke Lejlighed til nogen yderligere Samtale, der lød Hovslag, Jorden gav Gjenlyd, tre Ryttere kom farende med lukket Hjælm og draget Sværd.

»Følg mig,« raabte Præsten, »maturate fugam!« Han kastede sine Limpinde bort og vilde trække Ekkehard med. Men denne vendte sig ikke om. Saa sprang Moengal alene ind imellem Buskene, Tornene forøgede de gamle Rifter i hans skjøre Klædning med nogle nye, men han rev sig løs. Med Spring som et Egern fo'r han ind i Krattet. Han kjendte Knebene.

»Det er ham!« raabte den forreste af Rytterne; saa sprang de andre af Hesten, Ekkehard saa' stolt paa dem: »Hvad ville I?« — intet Svar; han greb det Krucifix, som hang ved hans Bælte: »I den korsfæstedes Navn!« . . . vilde han begynde, men han var allerede kastet til Jorden, grove Næver holdt paa ham, der blev snoet en Strikke om

hans Hænder, snart vare de bundne paa Ryggen — et hvidt Bind sad tæt og fast om hans Øjne, saa det blev mørkt omkring ham — »Fremad!« Øjeblikkets Overraskelse krummede hans Knæ, han gik usikkert, saa løftede de ham op og bar ham et Stykke. Ved Skovens Udkant stod fire Mænd med en Bærestol, i den kastede de den forbavsede, og saa gik det videre frem gjennem Sletten, og Ekkehard mærkede paa Hovslagene ved hans Side, at Rytterne ledsagede deres Bytte.

Imedens Moengal flygtede gjennem Skoven hoppede Musvitterne saa tillidsfuldt omkring paa Grenene, og Droslerne sloge saa klart, at han glemte Faren og var bedrøvet i sit Hjærte, fordi han havde givet Slip paa Limpindene.

Men da han nu ogsaa hørte Vagtelen raabe sit: Kvakkara, Kvakkara! da klang det ligefrem udfordrende, og han styrede sine Skridt hen imod det Sted, hvor Overfaldet var sket. Dér var det stille, som om intet var hændtes. I det fjærne saa' han Rytterne drage bort. Deres Hjælme funklede.

»Mange, som vare de første, ville blive de sidste,« sagde han og rystede paa Hovedet, i det han samlede sine Limpinde. »Han tænkte at gaa til en Fyrstindes Sal, og Fænglet modtager ham. Hellige Gallus, bed for os!«

Moengal brød ikke sit Hoved yderligere. Den Slags Voldsgjerninger vare saa hyppige som Kodriver om Foraaret.

Der var engang en Fisk, som svømmede favnedybt i Bodensøen, den kunde slet ikke forklare sig, hvad der førte Skarven ned til den, den sorte Dykkerfugl havde den allerede i sit Næb og fløj højt gjennem Luften med den: og endnu var det den ubegribeligt. Saaledes laa Ekkehard i Bærestolen, en bunden Mand; jo mere han tænkte paa Forandringen i sin Skæbne, des mindre kunde han forstaa den.

Truende steg den Tanke op i ham, at der muligvis var nogen i Hegau, som vilde hævne sig for en Uret, som Klostrets tidligere Abbed havde gjort sig skyldig i, paa

ham, den hellige Gallus' uskyldige Discipel. Hvis det var Tilfældet, saa kunde Ekkehard være forberedt paa det værste; han vidste, at der var mange Præster, som hverken Tonsuren eller den gejstlige Dragt havde beskyttet mod at faa Øjnene udstukne eller Hænderne afhuggede, naar der var Tale om Hævn.

Han tænkte paa Døden. Han var forsonet med sin Samvittighed, Døden havde ingen Rædsel for ham, men dybt i hans Hjærte lød dog et sagte Spørgsmaal: »Hvorfor ikke et Aars Tid efter at min Fod betræder Twielen?« —

Nu gik man langsomt med Bærestolen, man kom maaske op ad et Bjærg. »Til hvilke Klippeafkroge her i Landet slæbe de mig monstro?« De vare maaske stegne op ad i en halv Time, da lød Rytternes Hovslag klirrende og hult, som om de red over en Træbro. Endnu var det stille, der var ingen Vægterraab, — Afgjørelsen kunde ikke lade vente længe paa sig. Da kom der en stærk Tillid over Ekkehard, han hørte Salmens Ord: »Gud er vor Tillid og Styrke, en Hjælp i Angst, prøvet tilfulde. Derfor ville vi ikke frygte, om end Jorden forandres, og Bjærgene synke ned i Havets Dyb; om end Vandene deri bruse og oprøres, Bjærgene bæve for dets Vælde. Herren Zebaoth er med os, Jakobs Gud er vor faste Borg. Sela!« . . .

Man kom over en anden Bro. En Port blev aabnet, og Bærestolen holdt. Saa løftede de Fangen ud, hans Fod berørte Jorden, der var Græs — en Hvisken naaede hans Øre, som om der var mange Folk i Nærheden, Baandet om hans Hænder blev løst. »Tag Bindet fra eders Øjne,« sagde en af hans Ledsagere; han gjorde det — o Hjærte stands din Jubel! han stod i Slotsgaarden paa Hohentwiel . . . Der var en munter Brusen i den gamle Linds Grene, et teltagtigt Klæde var spændt ud mellem dem, medens Kranse af Vedbend og Vinløv hang ned fra dem, Borgens Beboere stod i tætte Skarer, og Hertuginden sad paa en Stenbænk. Fra hendes Skuldre bølgede den mørke, purpurfarvede Fyrstindekaabe, og et mildt Smil fo'r spillende

over de strænge Træk — nu rejste den herlige Skikkelse sig, hun gik Ekkehard i Møde: »Velkommen paa Hadvigs Borg!« Han vidste næppe, hvad han skulde tænke og sank i Knæ, naadig rejste hun ham op og vinkede til sin Kammermester Spazzo; denne kastede sin graa Rytterkappe, gik hen til Ekkehard og omfavnede ham som en gammel Ven: »Modtag Fredskysset i vor Herskerindes Navn!«

En flygtig Tanke slog Ekkehard: »Mon man spiller Komedie med mig her?« men Hertuginden raabte spøgende: »I bliver betalt med samme Mønt. Naar I for tre Dage siden ikke vilde lade Hertuginden af Schwaben komme over den hellige Gallus' Tærskel uden at blive baaret, saa er det jo dog kun billigt, at hun ogsaa lader Manden fra St. Gallen bære ind i sit Slot.«

Hr. Spazzo trykkede nok en Gang hans Haand og sagde: »Godt Ord igjen, men det var mig strængt paalagt at handle saaledes!« — Han havde først haft Befalingen ved Overfaldet og var nu virksom ved den hjærtelige Modtagelse, begge Dele med uforandret vigtig Mine, thi en Kammermester maa være snedig og forstaa at bringe Modsætninger i Harmoni.

Ekkehard smilede. »Af en Spøg at være har I udført det temmelig alvorlig.« Han tænkte især paa, hvorledes en af Rytterne, da de kastede ham ind i Bærestolen, havde givet ham et ordentligt Stød i Siden med sit malmbeslagne Lanseskaft. Det stod rigtig nok ikke i Hertuginens Befaling, men Rytteren havde allerede tjent hos Luitfried, da de engang overmandede Biskop Salomo, og havde fra den Tid af indprentet sig den fejlagtige Anskuelse, at et ordentlig Næveslag, Stød eller Spark uomtvistelig hørte til Lands Skik og Brug, naar man overmandede gejstlige Herrer.

Saa førte Hertuginden ham til Indgangen. Man havde tilberedt et Bad til ham og lagt rene Klæder til rette; hun bød ham at pleje sig og hvile ud, og Ekkehard var glad og fornøjet efter den let overstaaede Fare.

I den Nat, der fulgte paa hin Dag, hændte det sig i Klostret i St. Gallen, at Vægteren Romeias uden nogensomhelst Anledning fo'r op fra sin Maatte og tudede i Hornet som en rasende, saa at Hundene i Klostergaarden begyndte at gø, og alle vaagnede og kom løbende — og der var dog ikke Spor af nogen, som ønskede at komme ind i Klostret. Abbeden skrev det paa de onde Aanders Regning, men befalede paa samme Tid, at Romeias' Aftendrik i sex Dage skulde formindskes med det halve — en Forholdsregel, som imidlertid havde en aldeles urigtig Grund til Forudsætning.

Syvende Kapitel.

Virgilius paa den høje Twiel.

Naar man lykkelig og vel er flyttet ind i en ny Bolig, saa er det yndigt og behageligt at indrette sit Hjem der.

Det er heller slet ikke ligegyldigt, i hvilken Stue og i hvilke Omgivelser man bor, og den, hvis Vinduer vende ud imod Landevejen, hvor Fragtvogne kjøre og der bliver hugget Sten, han kan være vis paa, at der er flere graa og støvede Tanker end lystelige, der holde deres Indtog hos ham.

Det havde nu ikke voldet Ekkehard Bekymring; thi Hertugborgen paa Twielen laa luftig og høj og ensom — men han var alligevel ikke ganske tilfreds, da Fru Hadvig Dagen efter hans Ankomst anviste ham hans Bopæl.

Det var et stort, luftigt Værelse med søjlebaarne Rundbuevinduer, men det laa i samme Gang som Hertug-

indens Sal og Værelse. Det Indtryk, man bringer med fra en Klostercelle, lader sig ikke udslette i en Nat. Og Ekkehard tænkte paa, hvor ofte han kunde blive dragen bort fra sine Betragtninger, naar han hørte staalklædte Fodtrin og Klang af Sporer, eller naar Tærnerne smuttede sagte forbi hans Dør, eller endelig naar han kunde høre hende selv, Borgens Herskerinde, gaa forbi — han sagde ganske ligefrem til Fru Hadvig: »Jeg har en Bøn til eder, høje Frue!«

»Tal,« sagde hun mildt.

»Vil I ikke foruden denne min Bolig give mig en fjærntliggende lille Stue — selv om det er under Taget eller i et af Taarnene? Videnskabens og Bønnens Pleje kræver ensom Stilhed; I kjender jo Klostrets Skik.«

Da lagde der sig en lille Fold paa Fru Hadvigs Pande, det var ikke en Sky, men en ganske ubetydelig lille Sky. »I længes efter, ofte at være alene?« spurgte hun spodsk. »Hvorfor blev I ikke i St. Gallen?«

Ekkehard bøjede sig og tav.

»Vent lidt,« sagde Fru Hadvig, »I skal blive hjulpen. Se paa det Værelse, i hvilket vor Kapellan Vincentius har boet indtil sit salige Endeligt, han havde ogsaa saadan en Rovfuglesmag og vilde hellere bo højest til Vejrs paa Twielen end mageligst. Praxedis, hent det store Nøgleknippe og ledsag vor Gjæst.«

Praxedis gjorde som befalet. Den salig Kapellans Værelse var højt oppe i Borgens firkantede Hovedtaarn, hun steg langsomt med Ekkehard op ad den mørke Vindeltrappe, Nøglen peb stærkt i Laasen, som længe ikke var bleven drejet. De traadte ind. Dér saa godt ud.

Naar en lærd Mand har boet et Sted, behøves der en Slump Tid til at udslette hans Spor. Det var et temmelig lille, firkantet Rum med hvide Vægge og nødtørftigt Husgeraad, der var Støv og Spindelvæv alle Vegne; paa Egebordet stod en Bøsse med Skrivesaft, som for længe siden var tørret ind, i Krogen en Krukke, i hvilken maaske en-

gang Vinen havde funklet, paa et Bræt i en Nische i Væggen glimrede nogle Bøger, og opslagne Pergamentruller laa ved Siden af, men, o Jammer! Stormen havde sønderslaaet det lille Vindue, og siden Vincentius' Død havde Adgangen til hans Stue været aaben for Sol, Regn, Myg og Fugle, en Flok Duer havde holdt deres Indtog og havde med uforstyrret Besiddelsesret opslaaet deres Bopæl mellem denne Bogvisdom; de havde bygget Rede paa den hellige Paulus' Breve og paa Julius Cæsars Gallerkrig, og saa' forundrede paa de indtrædende.

Lige over for Døren var der med Kul ridset en Sætning paa Væggen: »Martha, Martha, du gjør dig Bekymring og Uro med mange Ting!« læste Ekkehard; »skal det være den afdødes sidste Villie?« spurgte han sin yndige Vejviserinde.

Praxedis lo: »Den salig Herre Vincentius var en noget magelig Herre,« sagde hun. »Ro er mere værd end en Talent Sølv, sagde han ofte. Men Fru Hertuginden tog ordentlig fat paa ham, og spurgte ham atter og atter om noget nyt: den ene Dag om Himlens Stjærner, den næste om lægende Urter og Lægemidler, Dagen derefter var det Spørgsmaal i den hellige Skrift og Kirkens Overleveringer — hvad kan det nytte, I har studeret, naar I ikke véd Besked? ivrede hun, og Hr. Vincentius har udstaaet mangen en drøj Dyst« —

Praxedis pegede skalkagtig med Fingeren paa sin Pande —

»Midt i Landet Asia, svarede han for det meste, ligger en sort Marmorsten; den, der hæver den, véd alt og behøver ikke at spørge mere . . . Han var fra Baiern, den Herre Vincentius, Skriftstedet har han vel skrevet for at trøste sig.«

»Plejer Hertuginden at spørge saa meget?« spurgte Ekkehard adspredt.

»Det vil I erfare,« svarede Praxedis.

Ekkehard mønstrede de tilbageblevne Bøger. »Det gjør mig ondt for Duerne, men de komme til at fortrække.«

»Hvorfor?«

»De have ødelagt hele den første Bog af Gallerkrigen, og belemret Brevet til de Korinthier med uudslettelige Pletter.«

»Er det saa stor en Synd?« spurgte Praxedis.

»En meget stor!«

»O I stakkels slemme Duer,« raabte Grækerinden spøgende, »kom til mig, førend den fromme Mand jager eder ud til Granskader og Falke.«

Og hun lokkede Fuglene, som rolig vare blevne siddende paa Bøgerne, og da de ikke kom, kastede hun et Nøgle hvidt Uldgarn paa Bordet; saa kom Durikken flyvende, i det den troede, at der var kommet en ny Due og gik Nøglet i Møde med afmaalte Skridt, to frem og ét tilbage, og den nejede og hilste med en lang Kurren. Men da Praxedis tog Nøglet, fløj Fuglen op og satte sig paa hendes Hoved.

Da begyndte hun sagte at nynne en græsk Melodi; det var en gammel, evig ung anakreontisk Sang:

Hvorfra, min søde Due,
kom hid du paa din Vinge?
Hvorfra den Duft af Salver,
som falder ned i Draaber?
Hvem er du? sig, hvad vil du,
du Luftens lette Vandrer?

Ekkehard lyttede og kastede et hartad forskrækket Blik fra den Kodex, han bladede i, over paa hende; havde hans Øje været mere øvet i at bedømme naturlig Ynde, saa havde det vel fæstet sig længere paa Grækerinden. Durikken var fløjet ned paa hendes Haand, hun holdt den i Vejret med Armen i en Bue — Anakreons gamle Landsmand, som fordum forvandlede en parisk Marmorblok til den knidiske Venus, vilde for stedse have indprentet dette Billede i sin Erindring.

»Hvad synger I?« spurgte Ekkehard. »Det lyder jo som et fremmed Sprog.«

»Hvorfor skulde det ikke lyde saaledes?«

»Græsk?!«

»Hvorfor skulde jeg ikke synge græsk?« svarede Praxedis knibsk.

»Ved Homers Lyre,« sagde Ekkehard forundret, »hvor i al Verden har I lært det, vor Lærdoms højeste Maal?«

»Hjemme!« sagde Praxedis rolig og lod Duen flyve tilbage.

Da saa' Ekkehard nok en Gang paa hende med sky Højagtelse. Naar han studerede Aristoteles og Plato, var det hidtil næppe faldet ham ind, at der ogsaa nu til Dags vare levende Mennesker til i Verden, som talte det græske Tungemaal. Som en Anelse fo'r det igjennem ham, at der her, foran ham, stod noget legemliggjort, som til Trods for al gejstlig og verdslig Visdom var fremmed og uopnaaeligt for ham.

»Jeg troede at komme til Twielen som Lærer og finder min Mester,« sagde han vemodig. »Vil I ikke engang imellem tilkaste mig et lille Korn af eders Modersmaal?«

»Hvis I vil lade være at jage Duerne ud af Stuen,« sagde Praxedis. »I kan jo sætte et Staaltraadsgitter for Nischen, naar de ville flyve om eders Hoved.«

»For eders rene græsk . . .« vilde Ekkehard svare, men Døren til den snævre Bolig var gaaet op.

»Hvad er det, man forhandler her om Duer og rent græsk?« lød Fru Hadvigs skarpe Røst. »Behøver man saa megen Tid til at se paa disse fire Vægge? Naa, Hr. Ekkehard, kan I bruge denne Hule?«

Han nikkede bekræftende.

»Saa skal den blive renset og gjort i Stand,« fortsatte Fru Hadvig. »Rap dig, Praxedis, tag fat og lad først og fremmest de Duer blive jagede bort.«

Ekkehard vovede at lægge et godt Ord ind for Duerne.

»Ja saa,« sagde Fru Hadvig, »I ønsker at være alene og at pleje Duer. Skal man ikke ogsaa hænge en Lut paa eders Væg og strø Rosenblade i eders Vin? Godt, vi ville ikke jage dem bort, men i Aften skulle de stegte pryde vort Bord.«

Praxedis lod, som om hun ikke hørte noget.

»Og hvad var det med det rene græsk?« spurgte nu Hertuginden. Ekkehard fortalte hende ganske ligefrem, hvad han havde bedt Grækerinden om, da viste Rynkerne paa Fru Hadvigs Pande sig atter: »Naar I er saa videbegjærlig, saa kan I jo spørge mig,« sagde hun, »ogsaa jeg taler det Sprog flydende.« Ekkehard gjorde ingen Indvending. Der var for det meste en Skarphed i hendes Tale, som ikke lod noget Svar komme uden for Munden.

Hertuginden var stræng og nøjagtig i alt. Allerede i de første Dage efter Ekkehards Ankomst udkastede hun en Plan, efter hvilken hun vilde gaa frem for at lære det latinske Sprog. Saa fandt de det bedst at bestemme en Time om Dagen til den priselige Grammatik, og en anden til at læse Virgil. Til det sidste glædede Ekkehard sig meget, han havde i Sinde at tage sig sammen og at opbyde hele sin Viden, Skarpsindighed og Finhed for at jævne Stierne til Forstaaelse for Hertuginden.

»Det er dog intet unyttigt Arbejde, de gamle Poeter have gjort,« sagde han; »hvor besværligt vilde det ikke være at lære et Sprog, naar det kun i Ordbøger var overleveret til os, som Sædekorn i en Sæk, og vi skulde have den Ulejlighed at male Mel og bage Brød deraf . . . men Poeten stiller alt vel føjet paa sin Plads; der er en fin udtænkt Plan og Indhold, og Formen klinger yndig som Strængespil; hvad vi ellers vilde bide vore Tænder i Stykker paa, det suge vi som Honning af Digterens Haand og det er sødt at smage.«

Til at mildne Grammatikens Bitterhed vidste Ekkehard ingen Udvej. Hver Dag skrev han en Opgave til Hertuginden paa et Pergamentblad; hun var videbegjærlig, og

naar Morgensolen stod op over Bodensøen og kastede sine første Straaler paa den høje Twiel, saa stod hun allerede i Vinduesfordybningen og læste paa, hvad hun havde faaet for, sagte og højt, éngang lød det ensformig helt ned til Ekkehards Sal: amo, amas, amat, amamus . . .

Men Praxedis havde tunge Timer. Til Opmuntring for sig, men til ikke liden Kjedsomhed for hende, befalede Fru Hadvig hende stadig at lære det samme Stykke Grammatik. Næppe Lærling, glædede hun sig allerede ved at spille Mester med, hvad hun havde lært, lige over for sin Tjenerinde, og hun var aldrig gladere, end naar Praxedis ansaa et Navneord for et Tillægsord eller bøjede et uregelmæssigt Udsagnsord regelmæssig.

Om Aftenen kom Hertuginden over i Ekkehards Værelse. Saa maatte alt være beredt til at læse Virgil. Praxedis kom med, og, da der ikke fandtes nogen latinsk Ordbog blandt Vincentius' efterladte Bøger, saa fik hun det Hverv at lave en saadan, thi hun havde lært Skrivekunsten i sine unge Dage. Fru Hadvig var mindre kyndig i denne: »Hvad skulde man bruge gejstlige Mænd til,« sagde hun, »naar enhver forstod sig paa den Kunst, som tilkommer deres Stand? Smedene skulle smede, Krigerne kæmpe og Skriverne skrive, og der maa ikke opstaa noget Virvar.« Men Fru Hadvig havde dog øvet sig godt i, som Landets Herskerinde, at føje sit Navnetræk med kunstig sammenslyngede store Bogstaver til de med Segl forsynede Dokumenter.

Praxedis delte en Pergamentrulle i smaa Blade og trak to Streger paa hvert Blad, saaledes at der blev tre Afdelinger, for efter Ekkehards Foredrag at indføre hvert latinsk Ord, ved Siden af det tyske, og i den tredje Række det tilsvarende græske. Det sidste havde Hertuginden anordnet for at bevise ham, at Kvinderne ogsaa uden hans Hjælp allerede havde erhvervet sig priselige Kundskaber.

Saaledes begyndte da Undervisningen.

Praxedis havde aabnet Døren fra Ekkehards Værelse

ud til Gangen paa vid Gab. Han gik hen for at trække den til, men Hertuginden holdt ham tilbage: »Kjender I endnu ikke Verden?«

Ekkehard vidste ikke, hvad det skulde sige.

Han læste nu den første Bog af Virgils Heltedigt for dem. For deres Øjne hævede sig Trojaneren Æneas, de saa' ham flakke omkring paa det tyrrhenske Hav i syv Aar, og hvorledes det havde kostet saa usigelig Møje at blive det romerske Folks Grundlægger. Og Junos Vrede kom; hvorledes hun bønfaldende henvender sig til Æolus og lover Herskeren over Vind og Storm den skjønneste af sine Nymfer, naar han vil ødelægge Troernes Skibe — Uvejr, Storm, Skibbrud, knuste Kjøle, rundt omkring svømme sparsomt i Havets uendelige Flod Krigsvaaben og Bjælker og gjennem Brændingen Minder om troisk Pragt. Og Bølgernes Brummen trænger ned til Neptun, dybt ned paa Havets Bund, han stiger op og ser Ødelæggelsen, Æolus' Vinde jager han hjem med Spot og Skam, Vandenes Larmen lægger sig, som et Oprør efter en fortjent Mands Tale, og de tilovers blevne Skibe havne ved Libyens Kyst . . .

Saa langt havde Ekkehard læst og forklaret. Hans Stemme var fuld og klar, og der klang en velgjørende Følelse af indre Forstaaelse igjennem den. Det var blevet sent, Lampen flagrede, da standsede Fru Hadvig Foredraget.

»Hvad synes min Herskerinde om den hedenske Digters Fortælling?« spurgte Ekkehard.

»Jeg vil sige eder det i Morgen,« sagde hun. Hun havde ogsaa godt kunnet sige det samme Dag, thi Indtrykket af det læste var fast og bestemt indprentet i hendes Sind; men hun gjorde det ikke, for ikke at krænke ham. »Drøm nu noget behageligt,« raabte hun til ham, da han gik.

Men Ekkehard gik endnu engang op i Vincentius' Taarnstue. Den var gjort pænt i Stand, det sidste Spor af Duereden var tilintetgjort; han vilde samle sig til stille Betragtning, som fordum i Klostret, men hans Hoved var

hedt, for hans Sjæl stod Hertugindens høje Skikkelse, og naar han ret tog hende i Øjesyn, saa tittede ogsaa Praxedis' sortøjede Hoved hen imod ham over hendes Herskerindes Skulder — »hvad skal der dog komme ud af alt det?« Han traadte hen til Vinduet, en kølig Efteraarsluft viftede ham i Møde, en mørk, malmfast, uendelig Himmel udstrakte sig over Landet i vid Omkreds, Stjærnerne funklede, nær, fjærnt, klare, matte; saa stor var Himmelhvælvingen endnu aldrig forekommen ham — paa Bjærgtoppe forandrer Tingenes Maal sig — længe stod han saaledes, da blev han uhyggelig til Mode, som om Stjærnerne vilde drage ham op til sig, som om han let og bevinget skulde svæve ud af Stuen . . . han lukkede Vinduet, korsede sig og gik i Seng.

Næste Dag kom Fru Hadvig med Praxedis for at dyrke Grammatik. Hun havde lært Gloser og Bøjninger og kunde sin Lektie. Men hun syntes at være adspredt.

»Har I drømt noget?« spurgte hun sin Lærer, da Timen var forbi.

»Nej.«

»Heller ikke i Gaar?«

»Nej.«

»Det er kjedeligt. Der skal ligge et Forvarsel i, hvad man drømmer de første Dage i sin nye Bolig . . . Hør,« vedblev hun efter en Pavse, »er I ikke et rigtig kejtet Menneske?«

»Jeg?« sprurgte Ekkehard, idet han bestyrtet fo'er sammen.

»I omgaas med Digtere, hvorfor har I ikke opfunden en yndig Drøm og fortalt mig den; Digt er det samme som Drøm, det vilde have glædet mig.«

»I har at befale,« sagde Ekkehard, »naar I atter spørger mig, skal jeg fortælle eder en Drøm, selv om jeg ikke har drømt den.«

Sligt var nyt og uklart for Ekkehard.

»I vilde ikke sige mig eders Mening om Virgil i Gaar,« sagde han.

»Ja saa,« svarede Fru Hadvig. »Hør, dersom jeg havde været Herskerinde i Romerlandet, saa véd jeg ikke, om jeg ikke havde ladet Digtene brænde og befalet Manden at tie for evig« . . .

Ekkehard stirrede forbavset paa hende

»Det er mit Alvor,« sagde hun. »Véd I, hvorfor? — fordi han gjør sit Lands Guder slette. Jeg har passet godt paa, da I i Gaar foredrog Junos Taler. Hun, hvis Ægtefælle er Herre over alle Guder, bærer et Saar i sin Sjæl, fordi en trojansk Hyrdedreng ikke har erklæret hende for den skjønneste, og er ikke i Stand til af egen Magt at befale en Storm, saa de Par smaa Skibe kunne blive knuste, og hun maa bedaare Æolus ved at tilbyde ham en Nymfe . . . Neptun giver sig ud for at være Hersker over Havene og lader fremmede Vinde blæse Storm og Uvejr ind i sit Rige og mærker det først, da det næsten er forbi — hvad er alt dette for noget? Jeg vil blot sige eder, at jeg ikke gad føre Scepteret som Hertuginde i et Rige, hvis Guder blive haanede.«

Ekkehard syntes at være forlegen for et Svar. Hvad Oldtiden havde overleveret i Skrift, det stod for ham som noget fast, urokkeligt, som et gammelt Bjærg; han var tilfreds med at arbejde sig ind i Betydningen og Forstaaelsen deraf, — og nu saadan en Tvivl!

»Tillad, Herskerinde,« sagde han, »vi ere endnu ikke komne langt; forhaabentlig ville Æneïdens Mennesker behage eder bedre. I maa ogsaa betænke, at paa den Tid, da Kejser Augustus lod sine Undersaatter tælle, da begyndte Verdens Lys at straale i Bethlehem; Sagnet fortæller, at en Straale af det ogsaa faldt paa Virgil, saa kan det jo være, at de gamle Guder ikke mere tykkedes ham saa store.«

Fru Hadvig havde talt efter sit første Indtryk. Hun havde ikke Lyst til at strides med sin Lærer.

»Praxedis,« sagde hun spøgende, »hvad er din Mening?«

»Mine Tanker gaa ikke saa højt,« svarede Græker-

inden. »Det forekom mig altsammen saa naturligt, derfor holdt jeg af det. Og jeg synes bedst om det Sted, hvor Fru Juno skaffer sin Nymfe Æolus til Mand; selv om han er lidt gammel, saa er han dog Konge over Vindene, og hun bliver sikkert godt forsørget hos ham!«

»Sikkert nok!« — sagde Fru Hadvig og gav hende Tegn til at tie. »Nu véd vi da ogsaa, hvorledes Kammerfruer læse Virgil.«

Ekkehard blev ægget til større Iver ved Hertugindens Modsigelse. Om Aftenen læste han med Begejstring videre: om hvorledes den fromme Æneas drager ud som Spejder i det libyske Land, og hans Moder Venus træder ham i Møde i Dragt og Vaaben som en spartansk Jomfru, om Skuldren hænger den lette Bue, hendes bølgende Barm skjules næppe af det opkiltrede Klædebons Knude — og hvorledes hun styrer sin Søns Fjed hen imod den tyriske Fyrstindes By. Og han læste endvidere, om hvorledes Æneas for sent gjenkjendte sin guddommelige Moder — forgjæves raaber han efter hende, men hun indhyller ham i Taage, for at han kan komme ukjendt til den nye By . . . dér, hvor den tyriske Fyrstinde har grundlagt det mægtige Tempel til Ære for Juno, staar han stille og skuer Kampene omkring Troja, malede af Kunstnerhaand; hans Sjæl kvæges ved det tomme Billed af tidligere Tiders Kampe.

Nu nærmer hun sig selv, Dido, Landets Herskerinde, i det hun fremskynder sit Værk og det vordende Rige:

> Strax i Guddommens Tempeldør og den midterste Hvælving
> sætter hun sig, omgjordet af Sværd, og hviler paa Tronen:
> holder saa Tinge for Folket og Ret, samt ligelig deler
> al deres Møje og Værk . . .

»Læs det om igjen,« sagde Hertuginden. Ekkehard gjentog det.

»Staar det skrevet saaledes?« spurgte hun. »Jeg skulde ikke have noget imod, at I selv havde sat det derind. Det forekom mig da næsten, som om jeg hørte en

Fremstilling af min egen Maade at regere paa . . . Med Menneskene hos eders Digter er jeg godt fornøjet.«

»Det er vel lettere at aftegne dem end Guderne,« svarede Ekkehard. »Der er saa mange Mennesker i Verden.«

Hun gav ham Tegn til at fortsætte. Saa læste han, hvorledes Æneas' Ledsagere kom og bønfaldt Dronningen om gjæstevenlig Beskyttelse, og hvorledes de meldte om deres Førers Berømmelse, medens han selv stod i Nærheden, skjult af Skyen.

Og Dido aabner sin Stad for de bønfaldende, og det Ønske stiger op i hende: »Gid eders Drot, Æneas selv, dog var her, dreven hid af de samme Storme!« saa at længselsfuld Attraa bringer Helten til at gjennembryde Skyen . . .

Men da Ekkehard var begyndt med:

> Som han talede sligt, med ét den dækkende Skydragt
> splitter sig ad . . .

da lød der tunge Trin i Gangen: Kammermesteren, Hr. Spazzo, traadte ind, han vilde tage sin Herskerindes nye Studier i Øjesyn — maaske kom han ogsaa fra et lystigt Bæger: hans Øje var stift, og Hilsenen døde paa hans Læber. Det var ikke hans Skyld. Han havde allerede om Morgenen mærket en Brænden og Trækken i Næsen, og det betyder uimodsigelig, at man bliver fuld om Aftenen.

»Bliv staaende!« raabte Hertuginden, »og I, Ekkehard, læs videre.«

Han læste, alvorlig og med Udtryk:

> Synlig Æneas stod og straaled i skimrende Lysning,
> lig, om Skulder og Hoved, en Gud, thi Moderen skjænked
> selv sin Søn det bølgende Haar, tildelte ham Ungdoms
> straalende Glans, og forlened hans Blik en lystelig Ynde:
> ligesom Elfenben, der hæves af Kunsten, og Sølvet,
> eller den pariske Marmorsten, indfattet i Guldkant.
> Derpaa han taler til Dido selv, og medens han staar der,
> ventet af ingen, da lyde hans Ord: »Hvem I søge, her er jeg,
> Troernes Drot, Æneas, udreven af Libyens Bølger.«

Hr. Spazzo stod forvirret. Paa Praxedis' Læber svævede en tilbageholdt Latter.

»Naar eders Vej atter fører eder her hen,« raabte Hertuginden, »saa vælg et mere passende Sted at træde ind paa, for at vi ikke skulle fristes til at tro, at I er Trojaneren Æneas, udreven af Libyens Bølge.«

Hr. Spazzo begyndte at trække sig tilbage: »Trojaneren Æneas!« mumlede han, idet han gik; »er der nu igjen en rhinfrankisk Landstryger, der har lavet sig et løgnagtigt Stamtræ? Troja?! — dækkende Skydragt? . . . Trojaner Æneas, vi to maa bryde en Lanse sammen, den første Gang vi mødes! Død og Helvede!«

Ottende Kapitel.

Audifax.

Paa denne Tid levede der paa Hohentwiel en Dreng, som hed Audifax. Han var Barn af livegne Folk, hans Fader og Moder vare døde bort fra ham, saa var han voxet vildt op, Folk lagde ikke meget Mærke til ham, han hørte til Borgen, som Husløg, der voxer paa Taget, og som Vedbend, der snor sig om Murene. Men man havde anvist ham at vogte Geder. Dem drev han ogsaa trolig ud og ind, og han var tavs og sky. Han havde et blegt Ansigt og kortklippet lyst Hovedhaar, thi kun den fribaarne turde pryde sig med bølgende Lokker.

Om Foraaret, naar der var nye Skud og Spirer paa Træer og Buske, sad Audifax glad der ude og skar Sækkepiber af ungt Træ og blæste i dem; det var en ensom, tungsindig Lyd, og Fru Hadvig havde engang staaet næsten en hel Middag oppe paa Svalen og lyttet til hans

Spil, maaske svarede hendes Stemning til Sækkepibens Melodi — og da Audifax om Aftenen drev sine Geder hjem, sagde hun til ham: »Udbed dig en Naade!« Saa bad han om en lille Klokke til en af sine Geder, som hed Sortfod. Sortfod fik Klokken, og siden den Tid var der ikke hændtes noget mærkeligt i Audifax' Liv. Men det var tydeligt at se, at han blev mere sky, og sidste Foraar havde han ogsaa holdt op med sin Blæsen.

Nu var det en solrig Dag i Efterhøsten, og han drev sine Geder hen paa Bjærgets klippefulde Skraaning og sad paa en Stenblok og saa' ud i Landet; bag den mørke Granskov lyste Bodensøen, alt foran havde en efteraarsagtig Farve — vissent, rødt Løv spredtes for Vinden. Men Audifax sad og græd bitterlig.

Til at vogte alle de Gæs og Ænder, der hørte til Borggaarden, var der den Gang en lille Pige, som hed Hadumoth; hun var Datter af en gammel Tjenestepige, og sin Fader havde hun aldrig set. Hadumoth var et vakkert Barn, rødkindet, blaaøjet, og hendes Haar faldt ned fra Hovedet flettet i to Piske. Hun holdt god Tugt og Orden blandt sine Gæs; de strakte deres Halse ud imod mange Folk og snadrede som taabelige Kællinger, men ingen af dem vovede at byde Hyrdinden Trods; naar hun svang sin Stav, saa gik de tugtig og sømmelig fremad og afholdt sig fra al Larm. De græssede ofte spredte mellem Audifax' Geder, thi Hadumoth kunde godt lide den tætklippede Gedehyrde og sad ofte ved Siden af ham og saa' med ham ud i den blaa Luft. — Dyrene mærkede, at deres Vogtere holdt sammen, saa holdt de ogsaa Venskab med hinanden. Nu drev Hadumoth sine Gæs ned paa Bjærgskrænten, og da hun hørte Gedernes Klokker lyde der ovre, saa saa' hun sig om efter Hyrden. Og hun saa', at han græd og gik hen til ham, satte sig ved Siden af ham og sagde: »Audifax, hvorfor græder du?« Han svarede ikke. Saa lagde Hadumoth sin Arm om hans Skulder, vendte hans Hoved med

det korte Haar over imod sig og sagde bedrøvet: »Audifax, naar du græder, saa vil jeg græde med dig.«

Men Audifax søgte at tørre sine Taarer: »Du behøver ikke at græde,« sagde han, »jeg maa. Der er noget i mig, som bringer mig til at græde.«

»Hvad er det, der er i dig, som bringer dig til at græde?« spurgte hun.

Saa tog han en Sten og kastede den paa de andre Sten, som havde løsnet sig fra den twielske Klippevæg. Stenen var tynd og gav Klang fra sig.

»Hørte du det?«

»Jeg hørte det,« sagde Hadumoth, »det klinger ligesom altid.«

»Har du ogsaa forstaaet Klangen?«

»Nej.«

»Men jeg forstaar den, og derfor maa jeg græde,« sagde Audifax. »Det er allerede mange Uger, siden jeg engang sad der ovre paa Klippen i Dalen, da kom der for første Gang noget i mig, jeg kan ikke sige hvorledes, men det maa være kommet fra Dybet, nu er jeg ofte til Mode, som om mine Øjne og Øren vare blevne anderledes, og det gnistrer i mine Hænder, som om der kom Funker flyvende; naar jeg gaar over Marken, saa hører jeg det risle under mine Fødder, som om en Kilde flød der nede; naar jeg staar ved Fjældet, saa kan jeg se gjennem Stenen, der gaar mange Arme og Aarer ned ad, og der nede hamrer og banker det, det maa være Troldene, som Bedstefader har fortalt om, og helt nede lyser der et ildrødt Skjær . . . Hadumoth, jeg maa finde en stor Skat, og jeg græder, fordi jeg ikke kan finde den.«

Hadumoth slog Kors for sig. »Du er bleven forgjort,« sagde hun. »Du har ligget og sovet paa Jorden efter Solnedgang, og saa har en af de underjordiske faaet Magt over dig . . . Vent lidt, jeg véd noget, der er bedre for dig end at græde.«

Hun sprang op ad Bjærget og kom strax igjen til-

bage med en lille Potte Vand, et Stykke Sæbe, som Praxedis engang havde foræret hende, og nogle Halmstraa. Og hun fik det til at staa i klart Skum, tog et af Straaene, gav Audifax et andet og sagde: »Lad os blæse Sæbebobler, som tidligere. Kan du huske, da vi sad sammen og blæste om Kap, og tilsidst kunde vi gjøre det saa smukt, at de fløj store og farverige ned over Dalen og glimrede som en Regnbue, og det var ligefrem til at græde over, naar de brast.«

Audifax havde tavs taget Halmstraaet, let som Dugdraaber hang Sæbeskummet ved Enden, han holdt det ud i Luften, Solen straalede paa det.

»Kan du huske, Audifax,« fortsatte Hyrdinden, »hvad du engang sagde, da vi havde blæst alt vort Skum op, og det var blevet Aften og Nat, og Stjærnerne kom frem paa Himlen? Det er ogsaa Sæbebobler, sagde du, den gode Gud sidder paa et højt Bjærg, det er ham, som blæser dem, og han kan gjøre det bedre end vi.«

»Det kan jeg ikke huske mere,« sagde Audifax.

Han bøjede Hovedet ned imod Brystet og begyndte atter at græde. »Hvorledes skal jeg bære mig ad med at faa Skatten?« sagde han klagende.

»Vær nu fornuftig,« svarede Hadumoth, »hvad vil du ogsaa gjøre med Skatten, naar du har faaet den?«

»Saa kjøber jeg mig fri,« sagde han rolig, »og ogsaa dig, og jeg kjøber Hertugdømmet af Fru Hertuginden og hele Bjærget med alt, hvad der er paa det, og jeg lader lave en gylden Krone til dig og en gylden Klokke til hver Ged og til mig selv en Sækkepibe af Ibentræ og purt Guld.«

»Af purt Guld« — sagde Hadumoth smilende, »véd du da, hvorledes Guld ser ud?«

Audifax pegede med Fingren paa Munden: »Kan du tie?« Hun nikkede. »Giv mig Haanden derpaa.« Hun gav ham Haanden. »Saa vil jeg vise dig, hvorledes Guld ser ud,« sagde Hyrdedrengen, i det han greb i sin Brystlomme og trak et lille Stykke frem, der var rundt som en

lille Mønt, men hvælvet som en Skaal, og der var nogle uforstaaelige, udslettede Tegn derpaa, det glimrede og skinnede, det var virkelig Guld. Hadumoth vejede Mønten paa sin Pegefinger.

»Den har jeg fundet paa Marken, langt der ovre, efter Uvejret«, sagde Audifax. »Naar Regnbuen hvælver sig ned til os med sin Farveglans, saa kommer der to Engle; dér, hvor dens to Ender sænke sig imod Jorden, holde de en gylden Skaal under den, for at den ikke skal staa paa den vaade, raa Jord — og naar den er færdig med at glimre, saa lade de Skaalene staa paa Marken, to Gange tør de ikke bruge dem, det vilde Regnbuen tage fortrydelig op.«

Hadumoth begyndte at tro paa sin Legebroders Kald til at finde Skatte. »Audifax,« sagde hun, i det hun gav ham Regnbueskaalen tilbage, »det nytter dig alt sammen ingen Ting. Den, der vil finde en Skat, maa kjende Trylleordet — der nede i Dybet vogte de godt paa alt, de slippe det ikke, naar de ikke blive tvungne der til.«

»Ja, Trylleordet,« sagde Audifax med Taarer i Øjnene — »hvem der kjendte det!

»Har du allerede set den hellige Mand?« spurgte Hadumoth.

»Nej.«

»Den hellige Mand har nu været fire Dage paa Borgen; han kjender alle Trylleord. Han har bragt en stor Bog med, som han læser i for Hertuginden, i den staar alt skrevet, hvorledes man skal tvinge dem, der ere i Luften, i Jorden og i Vandet og Ilden; den lange Friderun har hemmelig fortalt til Karlene, at Hertuginden har forskrevet ham, for at Hertugdømmet skulde blive styrket og gjort større, og for at hun kunde vedblive at være ung og skjøn og leve evig.«

»Jeg vil gaa til den hellige Mand,« svarede Audifax.

»Men de ville slaa dig,« sagde Hadumoth advarende.

»De ville ikke slaa mig,« sagde han, »jeg véd noget, som jeg vil byde ham for at lære mig Trylleordet.«

Bjærget; jeg véd én, men det er ikke den rigtige. Jeg vilde gjærne finde den rigtige.«

Ekkehard blev opmærksom: »Vis mig, hvad du véd!« Audifax pegede ned ad Bjærget. Saa gik Ekkehard med ham ud af Borggaarden og ned ad Borgvejens Trin. Paa Bagsiden af Bjærget bøjede Audifax af, de gik gjennem Buskene, og foran dem strakte Klippevæggen sig nøgen, med sine hensmuldrende graa Sten op imod den blaa Himmel.

Audifax bøjede en Busk til Side og rev Mosset op; i den graa Klingsten, som er Bjærgets Kjærne, blev en gul Aare synlig; fingerbred snoede den sig gjennem Stenen. — Audifax løsnede et Stykke, i Spalten sad, lig forstenede Draaber, det indsprængte Stof, straalende, rundt, guldgult, og i det hvide, rødlige Mineral var der Opalkrystaller.

Ekkehard undersøgte det løsnede Stykke. Han kjendte ikke den Sten. Det var ingen Ædelsten; lærde Mænd have senere kaldt den Natrolith.

»Dér kan I se, at jeg véd noget!« sagde Audifax.

»Hvad skal jeg gjøre med det?« svarede Ekkehard.

»Det véd I bedre end jeg; I kan lade det slibe og pynte eders store Bøger dermed — vil I saa sige mig Trylleordet?«

Ekkehard maatte le af Drengen. »Du skal være Bjærgmand,« sagde han og vilde gaa sin Vej.

Men Audifax holdt ham i Kjolen.

»Nu maa I lære mig noget af eders Bog!«

»Hvad for noget?«

»Det kraftigste Ord. . .«

En Lyst til Spøg lyste i Ekkehards alvorlige Ansigt. »Kom med,« sagde han, »du skal faa det kraftigste Ord.«

Jublende gik Audifax med ham. Saa nævnede Ekkehard leende det virgilske Vers:

Auri sacra fames, quid non mortalia cogis
pectora?*)

*) . . . hvad mægter du ej over Menneskets Hjærte, skjændige Lyst til Guld!

og med utrættelig Taalmodighed fremsagde Audifax de sælsomme Ord, indtil han havde indprentet dem i sin Hukommelse.

»Skriv det op for mig, saa jeg kan bære det hos mig,« bad han.

Ekkehard havde i Sinde at gjøre Spøgen fuldstændig og skrev Ordene paa en tynd Strimmel Pergament, som Drengen gjemte i sin Brystlomme; hans Hjærte slog højt, han kyssede atter Ekkehards Klædning — og med Spring, som den mest klatrelystne Ged ikke gjorde ham efter, sprang han ud af Gaarden.

»Hos dette Barn gjælder Virgil mere end hos Hertuginden,« tænkte Ekkehard.

Om Middagen sad Audifax atter paa sin Stenblok. Men der var ingen Taarer mere i hans sky Øjne; for første Gang i lang Tid var den gamle Sækkepibe atter draget ud med ham, Vinden bar dens Klang ned i Dalen. Hans Veninde Hadumoth kom fornøjet over til ham.

»Skal vi atter blæse Sæbebobler?« spurgte hun.

»Jeg bryder mig ikke mere om Sæbebobler,« svarede Audifax og blæste videre paa sin Pibe. Saa stod han op, saa' sig forsigtig om, trak Hadumoth hen til sig og hans Øjne lyste sælsomt, medens han hviskede til hende: »Jeg har været hos den hellige Mand. I Nat hæve vi Skatten, du gaar med.« Det lovede Hadumoth.

Tjenestefolkenes Aftensmaaltid i Folkestuen var til Ende; de rejste sig samtidig fra deres Bænke og stillede sig i Række; Audifax og Hadumoth havde siddet nederst; den unge Hyrdinde fremsagde Bønnen for de djærve, grovkornede Mennesker, i Dag skjælvede hendes Stemme. . .

Før der var taget af Bordet smuttede to Skygger ud af den aabne Borgport, det var de to Børn, Audifax gik foran. »Natten bliver kold,« sagde han til Hadumoth, medens han kastede et langhaaret Gedeskind om hende. Hvor Bjærget skraaner stejlt imod Syd, var der en gammel Jordvold, dér standsede Audifax, de vare i Læ for Efteraars-

vinden. Han strakte sin Arm lige ud og sagde: »Jeg tænker, det er her! Vi maa vente længe endnu, til Midnat.«

Hadumoth talte ikke. De to satte sig tæt ved Siden af hinanden. Maanen var staaet op, dens Lys bævede bag halv gjennemsigtige Skyer. Der oppe paa Borgen vare nogle Vinduer oplyste, de sad atter og læste Virgil . . . ved Bjærget var der tyst, kun af og til hørte man en Slørugles hæse Skrig. Efter en lang Pavse spurgte Hadumoth frygtsom: »Hvad vil der ske, Audifax?«

»Det véd jeg ikke,« lød Svaret. »Maaske kommer der én og bringer den, eller Jorden aabner sig, og vi stige ned, eller. . .«

»Ti stille,« sagde Hadumoth, »jeg er bange.«

Og atter var der gaaet en rum Tid, Hadumoth havde lagt sit Hoved paa Audifax' Bryst og var slumret ind, men han gned Søvnen af sine Øjne, saa rystede han hende og sagde: »Hadumoth, Natten er lang, fortæl mig noget.«

»Jeg kom til at tænke paa noget slemt,« sagde hun. »Der var engang en Mand, som gik ud at pløje i Morgenrøden, saa pløjede han Guldtrolden ud af Furen, han stod for ham, grinede venligt til ham og sagde: ‚Tag mig med! Vi tilhøre den, der ikke søger os, vi dræbe den, der søger os'. . . Audifax, jeg er bange.«

»Giv mig din Haand, saa bliver du nok modig.«

Lyset paa Borgen var slukket. Den dumpe Lyd af Taarnvægterens Horn forkyndte Midnattens Time. Saa knælede Audifax, og Hadumoth knælede ved Siden af ham; han havde taget Træskoen af den højre Fod, saa han satte sin nøgne Fodsaal paa den mørke Jord; han holdt sin Pergamentstrimmel i Haanden og udtalte med fast Stemme de Ord, hvis Mening han ikke kjendte:

> Auri sacra fames, quid non mortalia cogis
> pectora? . . .

han havde husket dem godt. Og de bleve begge liggende paa Knæ og ventede paa, hvad der skulde komme til Syne. . . Men der kom ingen Trold og ingen Kæmpe, og Jorden

aabnede sig heller ikke; over deres Hoved tindrede Stjærnerne koldt og langt borte, og Natteluften viftede kølig . . . Men ingen skal le af en Tro, der er saa fast og saa dyb, som den var hos de to Børn, selv om man ikke kan flytte Bjærge og finde Skatte med den.

Nu viste der sig et usikkert Lys paa Himlens Hvælving, et Stjærneskud kom flyvende, en glimrende Stribe betegnede dets Bane; der fulgte mange andre — »Det kommer fra oven,« hviskede Audifax, i det han krampagtig trykkede Hyrdepigen op til sig, »auri sacra fames« . . . raabte han nok en Gang ud i Natten; straalende krydsede Meteorerne hinanden, det første slukkedes, det andet slukkedes — der var atter roligt paa Himlen som før. . .

Audifax saa' sig længe og skarpt om. Saa rejste han sig bedrøvet: »Det er intet,« sagde han med skjælvende Røst, »de faldt i Søen. De unde os ingen Ting. Vi maa blive ved med at være Hyrder.«

»Har du ogsaa sagt den hellige Mands Ord rigtig?« spurgte Hadumoth.

»Som han har lært mig dem.«

»Saa har han ikke lært dig de rigtige. Han hæver vel selv Skatten. Han har maaske lagt et Næt hen paa det Sted, hvor Stjærnerne faldt ned« . . .

»Det tror jeg ikke,« sagde Audifax. »Hans Aasyn er mildt og godt, og hans Læber tale ikke Usandhed.«

Hadumoth sad og tænkte efter.

»Maaske kjender han ikke det rigtige Ord?«

»Hvorfor?«

»Fordi han ikke har den rigtige Gud. Han har den nye Gud. De gamle Guder vare ogsaa stærke.«

Audifax satte Fingren for hendes Mund. »Ti stille!« sagde han.

»Jeg er ikke mere bange,« sagde Hadumoth. »Jeg kjender en anden, som ogsaa forstaar sig paa Trylleord.«

»Hvem er det?«

Hadumoth pegede over mod en mørk Bjærgkegle, som

rejste sig stejl bag den vidtudstrakte Granskov. »Skovkvinden!« svarede hun.

»Skovkvinden?« sagde Audifax forskrækket. »Hun, som lavede det stærke Uvejr, da Hagl saa store som Dueæg slog ned i Marken, og som aad Fogeden fra Hilzingen, saa han aldrig kom tilbage?«

»Ja netop derfor. Vi ville spørge hende. Borgen er dog lukket for os, og Natten er kold.«

Hyrdepigen var bleven kjæk og modig. Hun havde stor Medlidenhed med Audifax; hun vilde saa gjærne hjælpe til, at hans Ønsker bleve opfyldte. »Kom!« sagde hun livlig, »dersom du bliver bange i Skoven, saa blæs paa din Pibe. Fuglene svare. Det bliver snart Morgen.«

Audifax gjorde ikke flere Indvendinger. Saa gik de med hinanden gjennem den tætte Skov mod Nord; det var en mørk Granskov, de kjendte Stien. De mødte ingen paa Vejen. Kun en gammel Ræv stod paa en Grønning og lurede, men den blev lige saa lidt tilfredsstillet ved at se de to Børn, som de ved Synet af de hurtig svindende Stjærneskud.

Ræve træffe ogsaa ofte paa noget andet, end hvad de ønske og vente. Derfor trak den sin Hale til sig og gik sin Vej.

De havde vandret en Time, saa stod de ved Klippen Hohenkræhen. Skjult mellem Træer laa et lille Stenhus der, ved hvilket de standsede. »Nu gør Hunden strax!« sagde Hadumoth. Men der var ingen Hund, som rørte sig. De traadte nærmere, Døren stod aaben.

»Skovkvinden er borte!« sagde de. Paa Fjældet Hohenkræhen brændte en hendøende Ild, ved hvilken mørke Skikkelser bevægede sig. Saa listede Børnene sig op ad Fjældstien.

Der var allerede en klar Stribe Luft bag Bjærgene ved Bodensøen. Det gik stejlt op ad. Der oppe, hvor Ilden ulmede, var der en fremspringende Klippe, over hvilken en vældig Eg bredte sine mørke Grene. Audifax og Hadumoth

skjulte sig bag en Sten og saa' der over. Man havde slagtet et Dyr; et Hoved, der saa' ud som et Hestehoved, var naglet til Egestammen, over Ilden stod Spyd, der laa Knokler rundt omkring, og der var Blod i et Fad.

Omkring en tilhugget Klippeblok sad en hel Del Mænd, paa Stenen stod der en Kjedel med Øl, som de øste af med Stenkrus. Ved Egen sad en Kvinde paa Hug. Hun var ikke saa yndig, som hin alemanniske Jomfru Bissula, der fordum bedaarede den romerske Statsmand Ausonius, til Trods for hans tresindstyve Aar, saa han gik idyldigtende omkring i sit Præfekturværelse og sang: »Hendes Øjne ere himmelblaa og gyldent det rødlige Haar, hun er et Barbarerbarn og overstraaler dog alle Latiums Dukker; den, der vil male hende, maa blande Roser og Lilier.« Kvinden paa Hohenkræhen var gammel og havde stridt Haar.

Mændene saa' paa hende. Det var nu tydeligt, at Himlen blev klar i Øst. Der kom Bevægelse i Taagerne over Søen, Solen kastede sine første gyldne Straaler over Bjærgene, snart efter hævede den ildrøde Kugle sig, da sprang Kvinden op, og Mændene rejste sig tavse; hun svingede en Kost af Mistler og Grankviste, dyppede den i Blodet, stænkede det tre Gange ud imod Solen, tre Gange over Mændene, og saa hældte hun Fadets Indhold ud over Egens Rødder.

Mændene havde grebet deres Krus. De gnede dem paa ensformig Vis tre Gange mod den glatte Klippe, saa der lød en summende Tone, hævede dem alle samtidig ud imod Solen og tømte dem; alle satte deres Krus ned i samme Takt, det lød som et eneste Slag. Saa toge de deres Kapper paa og droge tavse ned ad Fjældet.

Det var Natten til den første November.

Da det var blevet stille paa Pladsen, vilde Børnene træde hen til Skovkvinden. Audifax havde taget sin Pergamentstrimmel i Haanden — men Kvinden rev en Brand ud af Asken og skred truende hen imod dem.

Da flygtede de hurtig ned ad Bjærget.

Niende Kapitel.

Skovkvinden.

Audifax og Hadumoth vare vendte tilbage til Borgen. Der var ingen, som havde lagt Mærke til, at de vare blevne ude om Natten. De fortav, hvad der var hændtes dem og talte heller ikke om det indbyrdes. Audifax havde meget Stof til Eftertanke.

Han var skjødesløs med at vogte sine Geder. En af hans Undersaatter fo'r vild mellem de flade Høje, som omgive Rhinen, hvor den løber ud af Bodensøen. Saa gik han ud for at søge den; han blev én Dag borte og vendte da tilbage med Flygtningen.

Hadumoth glædede sig over det Held, der sparede hendes Kammerat for Prygl. Efterhaanden kom Vinteren, og Dyrene bleve i Stalden. En Dag sad Børnene ved Kaminilden i Folkestuen. De vare alene.

»Tænker du endnu stadig paa Skatte og Trylleord?« spurgte Hadumoth. Audifax trak hende hemmelighedsfuld hen til sig: »Den hellige Mand har dog den rigtige Gud!« sagde han.

»Hvorfor?« spurgte Hadumoth.

Han gik over i sit Kammer; i Sengehalmen havde han gjemt alle Slags Sten, han tog en af dem og bragte den til hende: »Se!« sagde han. Det var en glimmeragtig graa Skifersten, den omsluttede Resterne af en Fisk, hvis Hoved, Finner og Ben i fint Omrids vare trykkede ind i Stenen. »Den har jeg fundet ovre ved Schiener Bjærget, da jeg ledte efter min Ged. Den maa være fra den Oversvømmelse, om hvilken Fader Vincentius engang har prædiket, og denne Oversvømmelse har Himlens og Jordens Herre ladet hjemsøge Verden den Gang, da han befalede Noah at bygge det store Skib; derom véd Skovkvinden intet.«

Hadumoth blev betænkelig: »Saa er Skovkvinden Skyld i, at Stjærnerne ikke faldt i Skjødet paa os, vi ville klage over hende hos den hellige Mand.«

Saa gik de to til Ekkehard og fortalte ham, hvad de havde set hin Nat paa Hohenkræhen. Han hørte venlig paa dem. Om Aftenen fortalte han det til Hertuginden. Fru Hadvig smilede.

»Mine tro Undersaatter have en sælsom Smag,« sagde hun. »Overalt har man bygget smukke Kirker til dem, mildt og indtrængende bliver Guds Ord forkyndt for dem, vi have dejlig Sang, store Fester, Processioner med Kors og Faner gjennem bølgende Kornmarker og Enge, — og dog er det ikke nok. De maa sidde paa deres Bjærgtoppe i den kolde Nat og vide ikke engang selv, hvad de bestille der undtagen at drikke Øl. Det kjender vi. Hvad mener I om den Sag, fromme Ekkehard?«

»Det er Overtro!« svarede han, »som den onde endnu stadig saar i frafaldne Sjæle. Jeg har læst i vore Bøger om Hedningernes Værk, om hvorledes de drive deres Troldomskunster i de dunkle Skove, paa ensomme Stier, ved Kilder, ja selv ved de dødes mørke Grave.«

»De ere ikke længer Hedninger,« sagde Fru Hadvig. »Enhver er døbt, og hans Præst er anvist ham. Men der er endnu en Levning af gamle Minder i dem, som er bleven meningsløs og dog gaar gjennem alle deres Tanker og Handlinger, som Rhinen, naar den ved Vintertid lydløs strømmer videre dybt under Bodensøens Isdække. Hvad vil I, man skal gjøre med dem?«

»Udrydde dem!« svarede Ekkehard. »Den, der bryder sin Kristentro og svigter sit Daabsløfte, han skal evig fordømmes.«

»Vent lidt, unge Ivrer,« sagde Fru Hadvig; »I skal dog ikke hugge Hovedet af mine hegauer Folk, fordi de hellere ville sidde paa den kolde Hohenkræhen i Høstmaanedens første Nat end sove paa deres Straalejer; de gjøre dog, hvad de skulle, og de kæmpede allerede i den

store Kejser Karls Hær imod de hedenske Sachsere, som om enhver af dem var indviet til at være Kirkens udvalgte Rustning.»

»Med Djævlen,« raabte Ekkehard myndig, »slutter man ikke Fred. Er I lunken i eders Tro, Herskerinde?«

»Naar man styrer et Land,« sagde hun lidt spodsk, »saa lærer man meget, som ikke staar i eders Bøger. Véd I ikke, at man slaar den svage grundigere med hans Svaghed end med det skarpe Sværd? Da den hellige Gallus engang drog ind i Ruinerne af Bregenz hist ovre, da var den hellige Aurelias Alter styrtet i Grus, og der var oprejst tre Afgudsbilleder af Malm; de sad og drak omkring den store Ølkjedel, som aldrig tør mangle, naar man her til Lands vil være from paa gammel Vis. Den hellige Gallus gjorde ingen af dem Fortræd, men deres Billeder slog han i Stykker og kastede dem ud, saa de for hvislende ind imellem Søens Bølger, og han stødte Hul i deres Ølkjedel og prædikede Evangeliet paa samme Sted; der faldt ingen Ild fra Himlen, som fortærede ham, men de saa', at deres Sag ikke duede noget og omvendte sig. At være forstandig, det er ikke at være lunken i sin Tro. . .«

»Det var den Gang« . . . begyndte Ekkehard.

»Og nu« — afbrød Fru Hadvig ham, »nu staar Kirken fast fra Rhinen til Nordhavet, stærkere end Romernes Kasteller er der draget en Kjæde af Klostre, Troens Fæstninger, gjennem Landet; kristne Bekjenderes Ord er for længe siden trængt helt ind i Schwarzwalds Udørkner, hvorfor vil I da kæmpe saa haard en Kamp med svundne Tiders Efternølere?«

»Saa beløn dem da,« sagde Ekkehard bitter.

»Beløn dem?« svarede Hertuginden. »Imellem enten og eller føre endnu mange Veje. Vi maa skride ind imod det natlige Uvæsen. Hvorfor? Intet Rige kan trives med to Slags Tro, det stiller Sindene i Slagorden mod hinanden, og det er unødvendigt, saa længe der lurer et tilstrækkeligt Antal Fjender uden for. Landets Love forbyde dem disse

Daarskaber; de skulle mærke, at vort Bud og Forbud ikke er talt hen i Vejr og Vind.«

Ekkehard syntes ikke at være tilfredsstillet af denne Visdom. Der fløj en Mismods Sky over hans Ansigt.

»Hør sig mig engang,« vedblev Hertuginden, »hvad er for Resten egentlig eders Mening om Trolddom?«

»Trolddom,« svarede Ekkehard med Alvor, og i det han trak sit Vejr saa dybt, at det syntes at tyde paa, at han havde foresat sig at holde en længere Tale, »Trolddom er en fordømmelig Kunst, hvorved Mennesket gjør sig de Dæmoner, som bo og herske alle Vegne i Naturen, underdanig. Ogsaa i det livløse hviler det levende skjult, vi høre det ikke og se det ikke, men forførerisk indblæser det et ubevogtet Sind, at tragte efter at erfare mere og virke mere, end en tro Guds Tjener kan erfare og virke — det er det gamle Blændværk hos Slangen og Mørkets Magter; den, der forskriver sig til dem, kan opnaa en Del af deres Magt, men han hersker over Djævlene gjennem deres Øverste og er hjemfalden til ham, naar hans Tid er omme. Derfor er Trolddom saa gammel som Synden, og i Stedet for at den ene sande Tro skulde være i Verden og den ene Handlingernes Fromhed, at tilbede den treenige Gud, vrimler Verden endnu af Spaamænd og Drømmetydere og Visedigtere og lignende Folk, men fremfor alt kan man blandt Evadøtrene søge slige Kunsters Tilhængerinder.«

»I bliver artig,« afbrød Fru Hadvig ham.

»Thi Kvindernes Sind,« vedblev Ekkehard, »er altid tilbøjeligt til at undersøge og øve forbudne Ting. Naar vi fortsætte at læse Virgil, vil I finde Antydninger til Troldommens Legemliggjørelse i Skikkelse af Kvinden Circe, som bor og synger paa et utilgængeligt Forbjærg; duftende Lyspinde af Cedertræ lyse i de mørke Gemakker, med den flittige Væverskytte væver hun meget fint Tøj, men der ude i Gaarden lyder en sukkende Brummen af Løver og Ulve og Grynten af Svin, som hun alle med sine Trylledrikke har forvandlet fra Mennesker til Dyr« . . .

»I taler jo som en Bog,« sagde Hertuginden spids, »I skulde udvide eders Kundskab til Trolddom. Rid nu over paa Hohenkræhen og undersøg, om Skovkvinden er en Circe, og befal i vort Navn; vi ere nysgjerrige efter at vide, hvad eders Visdom vil anordne.«

»Det er ikke min Videnskab,« sagde han undvigende, »at kjende til, hvorledes man styrer Folkene og bydende optræder som Forligsmægler.«

»Det gaar nok,« svarede Fru Hadvig, »det har sjælden bragt nogen i Forlegenhed, mindst en Kirkens Søn.«

Ekkehard gav efter. Dette Hverv var ham et Bevis paa Tillid. Næste Morgen red han til Hohenkræhen. Han tog Audifax med som Vejviser. »Lykkelig Rejse, Hr. Rigskansler!« raabte en leende Stemme efter ham. Det var Praxedis.

Snart vare de ved Skovkvindens Bolig. Hendes Stenhytte stod paa en fremspringende Klippe, halv Vejs op ad det stejle Fjæld, mægtige Ege og Bøgestammer bredte deres Grene ud over den og skjulte Hohenkræhens høje Top. Tre Klingstensplader, der vare lagte som Trin, førte ind i det Indre. Det var en høj, mørk Stue. Der var opdynget mange tørrede Skovurter, fra hvilke en krydret Duft strømmede ud; tre hvidblegede Hestepandeskaller grinede spøgelseagtig ned fra Væggens Piller ved Siden af et kæmpemæssigt Hjortegevir. I Dørstolpen var der skaaret en Dobbelttrekant. En tam Skovspætte hoppede omkring i Stuen, en Ravn med stækkede Vinger var dens Kammerat.

Beboerinden sad ved Arnens ulmende Ild og syede paa en Klædning. Ved hendes Side stod en stor, forhugget, halv bortsmuldret Sten. Fra Tid til anden bøjede hun sig ned til Arnen og holdt sin magre Haand over Kullene; Novemberkulde hvilede over Bjærg og Skov. Grenene af et gammelt Bøgetræ strakte sig næsten ind af Vinduet, et let Vindpust bevægede dem, Løvet var efteraarsgult og skjørt, sitrede og faldt af, enkelte visne Blade hvirvlede omkring i Stuen.

Og Skovkvinden var ensom og gammel og frøs vel nok: »Der ligge I nu foragtede, visne og døde,« sagde hun til Bladene, »og jeg ligner eder.« Der kom et sælsomt Træk i hendes rynkede Ansigt. Hun tænkte paa svundne Tider, da hun ogsaa var ung og vaargrøn og havde en elsket Ven — men ham havde Skjæbnen drevet langt bort fra den hjemlige Granskov; Nordboere, som engang med Rov og Brand droge op ad Rhinen, havde slæbt ham og mange andre hærpligtige Mænd med som Fanger, og han var bleven hos dem i flere Aar og havde lært Sømandstjeneste og var bleven vild og trodsig i Søluften, og da de gav ham hans Frihed igjen, da førte han sin Nordhavslængsel med ned i den schwabiske Skov, — Ansigterne i Hjemmet behagede ham ikke mere og mindst Munkenes og Præsternes, og Ulykken føjede det saaledes, at han i opbrusende Vrede ihjelslog en vandrende Munk, som havde brugt Ukvemsord imod ham; da kunde han ikke blive der længere.

Skovkvindens Tanker dvælede i Dag stadig ved hin sidste Time, der skilte ham fra hende. Rettens Mænd førte ham ud til hans Hytte i Weiterdinger Skoven, han skulde betale sexhundrede Skilling som Bøde for den dræbte; i Stedet for dette anviste han dem Hus og Gods og svor med tolv Mededsmænd, at han ikke ejede mere hverken under eller over Jorden. Derpaa gik han ind i sit Hus, tog en Haandfuld Grus, stod paa Tærskelen og kastede med den venstre Haand Gruset over sine Skuldre hen paa sin Farbroder: som Tegn paa, at hans Gjæld skulde gaa over paa denne hans eneste Slægtning, saa greb han en Stav og sprang i Lærredsskjorte uden Bælte og Sko over Gaardens Gærde; det var foreskrevet af chrene chruda*) Retten,

*) Denne Beskrivelse er hentet fra lex Salica Cap. 58. Den Jord, som Gjerningsmanden, saafremt han ikke kunde betale den idømte Bøde, kastede paa sin nærmeste Slægtning, kaldtes chrene chruda; men selve disse Ords Betydning vides ikke med Bestemthed.

og saa havde han mistet sit Hjem og gik ud i Skov og Ørk — en landflygtig Mand, og gik atter tilbage til det danske Land til sine Nordboere og kom aldrig tilbage. Kun én Efterretning meldte, at han var dragen over til Island med dem, hvor de tapre Sømænd, som ikke vilde bøje deres Nakke for den unge Tro og det nye Herredømme, grundlagde et koldt Tilflugtssted for sig.

Det var allerede længe, længe siden, men det var for Skovkvinden, som om hun endnu saa' sin Friduhelm springe ind i den mørke Skov; den Gang havde hun hængt en Krans af Jærnurt i Weiterdinger Kirken og udgydt mange Taarer . . . ingen anden havde fortrængt hans Billed i hendes Sjæl. Den sørgelige Aarstid mindede hende om en gammel Nordbosang, som han engang havde lært hende; den nynnede hun nu sagte:

Aftnen er nær, og Høstvinden vifter,
paa Granerne Rimblomster falde,
o Kors, o Munkebøn, hellige Skrifter —
nu bort her fra maa vi alle.

Hjemmet bli'er mørkt og gammelt for os,
og uklart Kilderne vælde:
O Skov, du Gudernes Bolig, med Trods
snart blinkende Øxer dig fælde!

Som en slagen Hær gaar vor stumme Trop,
for os skinner ingen Stjærne —
o Island, isklædte Fjæld, stig op,
stig op af det natlige fjærne!

Stig op og modtag vor vandrende Æt —
paa krumstavnede Skibe her fare
de gamle Guder, den gamle Ret
og de gamle Nordboers Skare.

Hvor Ildbjærget luer og udspyer sin Ild,
hvor Stormbølgen fraader i Fjorden,
paa dig vi Natten bortdrømme vil,
du trodsige Udkant af Jorden!

Imidlertid var Ekkehard stegen af Hesten og havde bundet den til en Gran. Nu traadte han over Tærskelen. Audifax gik frygtsom bag efter ham. Skovkvinden kastede sin Kaabe over Stenen, foldede Hænderne i Skjødet og saa' stift paa den indtrædende i Munkedragten. Hun rejste sig ikke.

»Lovet være Jesu Krist!« sagde Ekkehard som Hilsen og for at afværge en mulig Trolddom. Han lukkede uvilkaarlig Tommelfingeren paa den højre Haand og knyttede Haanden; han frygtede det onde Øje og dets Magt; Audifax havde fortalt ham, at Folk sagde om hende, at hun med ét Blik kunde bringe en hel Eng til at visne.

Hun besvarede ikke hans Hilsen.

»Hvad har I for?« saaledes indledede Ekkehard Samtalen.

»Jeg lapper en Kjole,« sagde den gamle, »den er slidt.«

»Søger I ogsaa Urter?«

»Ja, jeg søger ogsaa Urter. Forstaar I eder paa Urter? Der ligge mange: Dild og Snegleklover, Bukkeskjæg og Museøre, ogsaa tørret Bukar, hvis I ønsker det.«

»Jeg forstaar mig ikke paa Urter,« sagde Ekkehard. »Hvad gjør I med de Urter?«

»Behøver I at spørge, hvad Urter hjælpe for?« sagde den gamle, »det véd ogsaa Folk af eders Slags. Det vilde være galt fat med syge Mennesker og syge Dyr og med at holde Nattens Trolde borte og med at standse Elskovs Længsel, hvis der ikke var Urter til.«

»Er I døbt?« spurgte Ekkehard utaalmodig.

»Man har vel nok døbt mig«. . .

»Og naar I er døbt,« raabte han med hævet Røst, »og har forsaget Djævelen og alt hans Gjerning og al hans usle Forfængelighed, hvad skal saa det til?« Han pegede med sin Stav paa Hestepandeskallerne paa Væggen, og stødte heftig til én, saa den faldt ned og gik i Stykker; de hvide Tænder rullede omkring paa Gulvet.

»Det er Pandeskallen af en Hest,« svarede den gamle rolig, »som I nu har ødelagt. Det var et ungt Dyr, det kan I se paa Tænderne.«

»Smager Hestekjød eder?«

»Det er intet urent Dyr,« svarede Skovkvinden, »og det er ikke forbudt at nyde dets Kjød.«

»Kvinde!« raabte Ekkehard, og traadte tæt hen til hende, — »du driver Trolddom og Hexekunster!«

Da rejste den gamle sig op. Der kom Rynker paa hendes Pande, og hendes graa Øjne lyste uhyggelig. »I bærer gejstlig Dragt,« sagde hun, »derfor kan I sige det til mig. Lige over for eder har en gammel Skovkvinde ikke Ret. Det hedder sig ellers, at det er et stærkt Skjældsord, det, som I har kastet mig i Ansigtet, og den, der gjør det, ham idømmer Landretten Bøder« . . .

Audifax stod imidlertid frygtsom ved Døren. Skovkvindens Ravn kom hoppende hen til ham, saa han blev bange og løb hen til Ekkehard. Ved Arnen saa' han Stenen, paa hvilken der var indhugget Tegn. Selv Frygten for tyve Ravne vilde ikke have afholdt ham fra at undersøge en Sten. Han løftede den Klædning af, som var bredet ud over den. Der kom hensmuldrede Skikkelser til Syne.

Ekkehards Blik faldt paa Stenen.

Det var et romersk Alter. Kohorter, som den almægtige Krigsherres Bud havde flyttet fra en fjærn, yppig, asiatisk Standlejr til den umilde Bodensø, havde maaske engang rejst den her paa Bjærget — en Yngling med flagrende Kappe og frygisk Hue knælede paa en styrtet Tyr: det var den persiske Solgud Mithras, til hvem den hensygnende Romertro knyttede nyt Haab, da det andet havde mistet Kraften.

Der var ingen Indskrift synlig. Ekkehard saa' længe paa den; med Undtagelse af den gyldne Vespasianusmønt, som nogle af Klostrets undergivne engang havde fundet i en Tørvemose, og nogle udskaarne Stene i Kirkeskatkamret, havde han endnu ikke set noget Billede fra Oldtiden, men af

Formen og Dannelsen anede han, at det var et stumt Vidne fra en svunden Verden.

»Hvor skriver den Sten sig fra?« spurgte han.

»Nu har jeg faaet tilstrækkelig Spørgsmaal,« sagde Skovkvinden trodsig, »skaf eder selv Svar.«

. . . Stenen havde ogsaa selv kunnet svare en hel Del, hvis Stene havde Tunge. Der er et godt Stykke Historie i saadant et hensmuldret Mindesmærke. Hvad lærer det? At Menneskenes Slægter komme og forgaa som Bladene, der bringes af Vaaren og henvejres af Efteraaret, og at deres Tænken og Laden kun rækker et Spand af Tid; saa komme andre og tale i andre Tungemaal og skabe i andre Former; det hellige bliver lyst i Band, det bandlyste helligt, nye Guder stige op paa Tronen: vel dem, naar denne ikke ikke rejser sig paa alt for mange Ofre . . .

Ekkehard udlagde Tilstedeværelsen af Romerstenen her i Skovkvindens Hytte paa en anden Maade.

»I tilbeder Manden paa Tyren,« raabte han hæftig. Skovkvinden greb en Stav, som stod ved Arnen, tog en Kniv og skar to Skurer i den. »Det er den anden Fornærmelse, I tilføjer mig!« sagde hun med dump Røst. »Hvad have vi at gjøre med Stenbilledet?«

»Saa tal,« sagde Munken, »hvorledes kommer Stenen her i eders Hytte?«

»Fordi vi havde ondt af den,« sagde Skovkvinden. »Det forstaar I maaske ikke, I, hvis Hoved er raget. Stenen stod der ude paa den fremspringende Klippe; der var indrettet en Plads, paa hvilken mange have knælet i gamle Dage, men nu brød ingen sig mere om den, Skovens Folk tørrede Skovæbler og kløvede Brænde paa den, og Regnen havde udslettet Billederne. ‚Jeg har ondt af den Sten,‘ sagde min Moder, ‚den har en Gang været hellig, men deres Ben, som have kjendt og tilbedt Stenen og Manden paa den, de ere for længst blegede — han fryser vist, Manden med den flagrende Kappe.‘ Saa tog vi den og stillede den ved Arnen; den har aldrig bragt os For-

træd. — Vi vide, hvorledes de gamle Guder ere til Mode, vore gjælde heller ikke mer. Lad I Stenen være i Fred!«

»Eders Guder?« vedblev Ekkehard at spørge — »hvem er eders Guder?«

»Det maa I vide,« sagde den gamle. »I har fordrevet dem og manet dem ud i Søen; i de dybe Bølger er alt begravet, de gamle Tiders Støtter og de gamle Guder; vi se dem ikke mere og kjende kun de Steder, hvor vore Fædre tilbad dem, før Frankerne og Kuttemændene kom. Men naar Vinden ryster Egetræets Top, da lyder der Stemmer i Luften, det er deres Klage — og i visse Nætter suser og bruser det, og Skoven lyser, Slanger sno sig op ad Træstammerne, og der farer en Jagt over Bjærgene som et Tog af fortvivlede Aander, der søge det gamle Hjem« . . .

Ekkehard slog Kors for sig.

»Jeg siger, hvad jeg véd,« vedblev den gamle. »Jeg vil ikke fornærme Frelseren; men han er kommen som fremmed til dette Land; I tjener ham i et fremmed Sprog, som vi ikke forstaa. Hvis han var voxet op paa vor Grund og Jord, saa vilde vi kunne tale til ham og vilde være hans troeste Tjenere, og det vilde staa bedre til med det alemanniske Land.«

»Kvinde!« raabte Ekkehard fortørnet, »vi lade eder brænde« . . .

»Hvis det staar i eders Bøger,« lød Svaret, »at Træet voxer i Skoven, for at man kan brænde gamle Kvinder med det: jeg har levet længe nok. Lynet aflagde for kort Tid siden et Besøg hos Skovkvinden« — vedblev hun, idet hun pegede paa en sortagtig Stribe paa Væggen — »Lynet skaanede Skovkvinden.«

Hun krøb sammen ved Arnestedet og blev siddende stiv og ubevægelig. De glødende Kul kastede et skarpt Strejflys paa hendes rynkede Træk.

»Det er godt,« sagde Ekkehard. Han forlod Værelset. Audifax var glad, da han atter saa' den blaa Himmel over sig. »Dér oppe sad de!« sagde han, i det han pegede

op ad Bjærget. »Jeg skal se paa det,« svarede Ekkehard. »Gaa tilbage til den høje Twiel og hent to Karle med Hakker og Øxer og Otfried, Diakonen fra Singen, og sig til ham, at han skal bringe sin Stola og Messebog med.«

Audifax sprang afsted, medens Ekkehard gav sig til at bestige Hohenkræhen.

Paa Borgen Hohentwiel havde Hertuginden imidlertid siddet ved Middagstaflet. Hun saa' sig ofte urolig om, der var noget, der manglede hende. Maaltidet var kort. Da Fru Hadvig var alene med Praxedis, begyndte hun:

»Hvorledes synes du om vor nye Lærer, Praxedis?« Grækerinden smilede.

»Tal!« sagde Hertuginden bydende.

»Jeg har set mange Skolemestere i Konstantinopolis,« svarede Praxedis kølig.

Fru Hadvig truede ad hende med sin Finger: »Jeg bliver nødt til at forvise dig fra mine Øjne, paa Grund af saa uærbødig Tale. Hvad har du imod Skolemestere?«

»Tilgiv mig,« sagde Praxedis, »jeg mente det ikke saa slemt; men naar jeg ser en saadan Bøgernes Mand skride alvorlig afsted og tage Tilløb for at grave det ud af sine Skrifter, som vi dog ogsaa uvilkaarlig have en Anelse om skal komme, og ser, at han er sammenvoxet med sine Pergamenter, som om han var forhexet, og at hans Øjne kun have Blik for Bogstaver og næppe for de Mennesker, han færdes iblandt: saa kan jeg næsten ikke bare mig for Latter. Naar jeg ikke véd, om min Medlidenhed er vel anbragt, saa ler jeg. Og han trænger for Resten ikke til Medlidenhed, han er jo klogere end jeg.«

»En Lærer maa være alvorlig,« sagde Hertuginden, »det hører med dertil, som Sne til vore Alper.«

»Alvorlig, ja vel!« svarede Grækerinden, »i dette Land, hvor Sneen dækker Bjærgenes Tinder, maa alt være alvorligt. Gid jeg dog blot var lærd, som Hr. Ekkehard, for at jeg kunde sige eder alt, hvad jeg mener. Jeg mener, at man ogsaa skal kunne lære under Spøg, løgende,

uden at have Anstrængelsens Sveddraabe paa sin Pande — hvad der er skjønt maa behage og tillige være Sandhed. Jeg mener, at Viden er som Honning, adskillige kunne tage denne, Sommerfuglen summer omkring Blomsterkalken og finder den ogsaa; men saadan en vis Tysker forekommer mig at være som en Bjørn, der ubehændig griber ned i Bikuben og slikker sine Poter — jeg holder ikke af Bjørne.«

»Du er en letsindig Pige,« sagde Fru Hadvig, »og bryder dig ikke om at lære noget. Men hvorledes synes du ellers om Ekkehard — jeg skulde dog mene, at han er smuk?«

Praxedis saa' paa sin Herskerinde. »Jeg har endnu aldrig set paa en Munk for at faa at vide, om han var smuk.«

»Hvorfor?«

»Det har jeg anset for unødvendigt.«

»Du giver nogle underlige Svar i Dag,« sagde Fru Hadvig og rejste sig. Hun traadte hen til Vinduet og saa' imod Nord. Hinsides de mørke Granskove mødte hendes Blik Hohenkræhens Klippe i dens djærve Stejlhed.

»Hyrdedrengen kom for lidt siden og hentede Folk derover,« sagde Praxedis.

»Eftermiddagen er bleven mild og solrig,« svarede Hertuginden, »lad Hestene sadle, vi ville ride derover og se, hvad de foretage dem. Eller — jeg glemte, at du klagede over, at det anstrængte dig at sidde i Sadlen den Gang, da vi kom hjem fra den hellige Gallus: jeg rider alene ud« . . .

Ekkehard havde betragtet Skuepladsen for det natlige Gilde paa Hohenkræhen. Der var kun faa Spor tilbage. Jorden omkring Egetræet var lidt rød og fugtig, og Rester af Kul og Aske tydede paa, at der havde været et Baal. I Egens Grene saa' han med Forundring smaa Voxfigurer af menneskelige Lemmer hænge skjult hist og her, ogsaa Billeder af Heste og Køer, — Løfter for Helbredelsen af syge Mennesker og Dyr, som Bøndernes Overtro den Gang

hellere opfyldte ved det af sin Alder helligede Træ end i Dalens Kirke.

To Mænd med Huggeredskaber nærmede sig. »Vi ere bestilte her over,« sagde de. »Fra Hohentwiel?« spurgte Ekkehard. — »Vi arbejde for Herskabet der ovre ved Hohenhöwen, hvor Røgen stiger op fra Kulmilen.«

»Godt,« sagde Ekkehard, »I skal fælde denne Eg her.« Mændene saa' forlegne paa hinanden. »Tag fat, og skynd eder!« raabte han; »den maa være hugget om, før Natten bryder frem.«

Saa gik de to hen til Egetræet med deres Øxer. Med aaben Mund stod de foran det stolte Træ. En af dem lod Øxen falde.

»Forekommer Stedet dig ikke bekjendt, Komuli?« spurgte han sin Kammerat.

»Hvorfor, Voveli?«

Brændehuggeren pegede mod Øst, førte sin knyttede Haand til Munden, løftede den, som om han drak og sagde: »Derfor, Komuli.«

Saa saa' den anden hen til Ekkehard og blinkede med Øjet: »Vi vide ikke af noget, Voveli!« »Men han véd det, Komuli,« sagde den første. »Vent, Voveli,« sagde den anden.

»Det er Synd og Skam at handle saaledes med det Egetræ,« sagde hans Kammerat, »det har nu allerede staaet i to hundrede Aar og har oplevet mange lystig brændende Maj- og Høstblus. Jeg kan ikke bære det over mit Hjærte, Komuli.«

»Vær ingen Nar,« trøstede den anden ham, i det han gjorde det første Hug, »vi maa dertil. Jo skarpere Hug vi føre mod Træet, des mindre tror han dér i Kutten, at vi selv vare med til den natlige Andagt under dets Grene. Og Bøden?! . . . Klog maa man være, Voveli!«

Det var indlysende for den første. »Klog maa man være, Komuli!« sagde han og huggede løs paa det hellige Træ. Ti Dage tidligere havde han hængt et Voxbillede paa

det, for at hans brune Ko kunde komme sig af Feberen. — Spaanerne fløj, Øxeslagene knagede i dump Takt.

Nu var ogsaa Diakonen fra Singen kommen med Messebog og Stola. Ekkehard gav ham Tegn til at gaa med ind til Skovkvinden. Hun sad endnu som bedøvet ved Arnestedet. Da de to traadte ind, kom der en stærk Trækvind, som slukkede hendes Ild.

»Skovkvinde,« raabte Ekkehard bydende, »beskik dit Hus og snør din Bylt, du maa af Sted!«

Den gamle tog sin Stav og skar det tredje Skaar i den. »Hvem er det, som for tredje Gang beskæmmer mig,« sagde hun med klangløs Røst, »og som vil jage mig ud af min Moders Hus som en herreløs Hund?«

»I Hertuginden af Schwabens Navn,« vedblev Ekkehard højtidelig, »forviser jeg eder fra Hus og Gaard og Land, fordi I plejer hedensk Overtro og natlig Afgudstjeneste. Eders Stol vorde sat uden for Døren til eders Hytte, uden Hvile drage I omkring, saa langt som Himlen er blaa, saa langt som Kristne besøge Kirken, saa langt som Falken flyver paa en Foraarsdag, naar Vinden under begge dens Vinger driver den af Sted. Ingen gjæstevenlig Dør skal aabne sig for eder, ingen Ild paa Arnen skal brænde for eder, intet Kildevæld skal bruse for eder, før I har frigjort eder for Synd og sluttet Fred med den treenige Gud, Dommeren over levende og døde.«

Skovkvinden havde hørt paa ham uden stærk Bevægelse. »En salvet Mand skal tre Gange beskæmme dig under dit eget Tag,« mumlede hun, »saa skal du skære et Tegn i din Stav, og med samme Stav skal du drage bort imod Vest, thi de ville ikke lade dig beholde noget, paa hvilket du kan hvile dit Hoved. O Moder, min Moder!«

Hun samlede sine Pjalter sammen i en Bylt, greb Staven og beredte sig til at gaa. Diakonen fra Singen fik et Anfald af Rørelse. »Bed Gud om Tilgivelse gjennem hans Tjenere,« sagde han, »og gjør kristelig Bod, for at I kan blive helbredet i Naade.«

»Dertil er Skovkvinden for gammel,« svarede hun og lokkede Spætten hen til sig. Den fløj omkring hendes Skulder, og Ravnen hoppede ængstelig bag efter hende; Døren var allerede reven op, hun kastede endnu et Blik paa Væggen, Arnen, Urterne og Hestepandeskallerne — saa stødte hun sin Stav imod Tærskelen, saa Stenpladerne gave Gjenlyd: »Vær forbandet, I Hunde!« lød det tydelig for de tilbageblevne; hun vendte sig med sine Fugle hen imod Skoven og forsvandt.

Som en slagen Hær gaar vor stumme Trop,
for os skinner ingen Stjærne —
o Island, isklædte Fjæld, stig op,
stig op af det natlige fjærne!

saaledes lød hendes sagte mumlende Sang mellem de bladløse Stammer.

Men Ekkehard tog Stolaen paa og lod Diakonen bære Messebogen foran sig, han gik omkring i Stue og Kammer, indviede Væggene med Korsets Tegn, for at de onde Aander kunde blive manede bort for evig, og saa fremsagde han under Bønner den store Exorcisme over Stedet.

Det fromme Værk havde varet længe. Paa Diakonens Pande stod Angstens Sved, da han atter tog Stolaen; han havde aldrig før hørt saa store Ord. Nu lød der Høstetrav gjennem Skoven.

Det var Hertuginden, ledsaget af en eneste Tjener. Ekkehard gik hende i Møde, og Diakonen begav sig paa Hjemvejen. »I blev længe borte,« raabte Hertuginden naadig, »jeg maa selv se efter, hvorledes I har mæglet og dømt.«

De to Brændehuggere havde imidlertid fuldendt deres Arbejde og listede sig bort bag om Bjærget; de havde Frygt for Hertuginden. Ekkehard fortalte om Skovkvinden og hendes Hus, og at han havde drevet hende bort.

»I er stræng,« sagde Fru Hadvig.

»Jeg troede at være mild,« svarede Ekkehard.

»Vi billige, hvad I har anordnet,« sagde Hertuginden.

»Hvad vil I gjøre med det forladte Hus?« Hun kastede et flygtigt Blik paa dets Stenmure.

»De onde Aanders Kraft er bandlyst og bortmanet,« svarede Ekkehard. »Jeg vil indvie det til et Kapel for den hellige Hadvig.«

Hertuginden saa' velvillig paa ham: »Hvorledes kommer I paa den Tanke?«

»Det var et Indfald, jeg fik . . . Jeg har ladet Egen fælde.«

»Vi ville tage Stedet i Øjesyn,« sagde hun. »Jeg tænker, vi ville ogsaa billige, at Egen er fældet.«

Hun og Ekkehard gik op ad den stenede Vej, der fører til den høje Kræhens Top. Dér oppe laa Egen fældet, dens mægtige Grene spærrede næsten Vejen. En Klippeflade, kun nogle faa Fod i Omfang, danner Toppen paa det underlig formede Bjærg. De stod der oppe. Under deres Fødder sænkede Klippevæggene sig stejlt; det var en næsten svimlende Højde, der var ingen Sten, ingen Busk til at støtte sig paa, to Skikkelser traadte frem i den blaa Luft, Munken i sin mørke Klædning, Hertuginden med den lyse brogede Kaabe, der bølgede i bløde Folder. De stod tavse ved Siden af hinanden. Et mægtigt Skue udfoldede sig for deres Øjne. Dybt nede udstrakte Sletten sig, Floden Aach snoede sig i en Slangelinje gjennem den enggrønne Flade, Husenes Tage og Gavle der nede i Dalen saa' saa ubetydelige ud, som Punkterne paa et Landkaart; hist ovre strakte den høje Twiels velbekjendte Top sig mørk imod Himlen som et stolt Midtpunkt; bag denne vældige hævede sig lig Mure flade blaa Bjærgrygge, en Dæmning, der skjuler Rhinen for Tilskueren paa dens Flugt fra Søen. Den lavere liggende Del af Søen med Øen Reichenau traadte glimrende frem, og sagte, som henaandet, tegnede der sig fjærne, kæmpemæssige Bjærgskikkelser paa de lette Skyer, de bleve tydeligere og tydeligere, Kanterne af deres Højdedrag vare omgivne af en lys Glans, Solen begyndte at gaa ned . . . Landskabet glimrede i bløde, lette Farver-

Fru Hadvig var bevæget. Saa stor og rig en Natur tiltalte hendes store Hjærte. Men Følelserne hvile tæt ved hverandre; en let Luftning drog gjennem hendes Tanker, og hendes Blikke vendte sig fra Alpernes snedækte Toppe til Ekkehard. »Han vil vie et Kapel til den hellige Hadvig,« saaledes klang det atter og atter i hendes Hjærte.

Hun traadte et Skridt frem og, som om hun var bange for at blive svimmel, lagde hun sin højre Arm paa Ekkehards Skulder og støttede sig fast paa ham. I denne korte Afstand sendte hendes Øjne Flammer over mod hans. »Hvorpaa tænker min Ven?« sagde hun med blød Stemme.

Ekkehard var adspredt, han fo'r sammen.

»Jeg har aldrig været saa højt til Vejrs,« svarede han, »ved dette Syn maatte jeg uvilkaarlig tænke paa Skriften: ‚Atter tog Djævlen ham med sig paa et saare højt Bjærg og viste ham alle Verdens Riger og deres Herlighed og sagde til ham: Alt dette vil jeg give dig, om du vil falde ned og tilbede mig. Da sagde Jesus til ham: Vig bort, Satan! thi der er skrevet: Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.'«

Stiv som en Støtte traadte Hertuginden tilbage. Ilden i hendes Øje blev forvandlet, som om hun havde Lyst til at støde Munken ned i Afgrunden.

»Ekkehard!« udbrød hun, »I er et Barn — eller en Nar!«

Hun vendte sig bort fra ham og steg ned ad Bjærget med en hurtig, misfornøjet Gang. Hun red alene tilbage til den faste Borg, susende, i Galop; Tjeneren kunde næppe følge hende.

Ekkehard vidste ikke, hvad der var i Vejen med ham. Han strøg sig med Haanden over Øjnene, som om der var Skæl for dem.

Da han sad paa sit Taarnværelse i den stille Nat og tænkte paa Dagens Begivenheder, kom der Blus af Ild i det fjærne. Han saa' ud. Den glødende Flamme slog op over Granerne paa Hohenkræhen.

Skovkvinden havde aflagt sit sidste Besøg i den hellige Hadvigs Kapel.

Tiende Kapitel.

Julefesten.

Aftenen paa Hohenkræhen gav endnu i nogle Dage Gjenklang i Hertugindens Hjærte. Man tilgiver vanskelig en Mislyd, navnlig naar man selv har slaaet den an. Derfor sad Fru Hadvig nogle Dage forstemt i sin Sal. Grammatiken og Virgil hvilede. Hun spøgede mere end tidligere med Praxedis over Skolemestrene i Konstantinopel. Ekkehard lod spørge, om han skulde indfinde sig for at fortsætte Undervisningen. »Jeg har Tandpine,« sagde Hertuginden. »Den raa Efteraarsluft er rimeligvis Skyld der i,« mente han medlidende.

Han spurgte hver Dag adskillige Gange om, hvorledes hans Herskerinde befandt sig. Det rørte Hertuginden. »Hvor kan det være,« sagde hun engang til Praxedis, »at et Menneske kan have større Værd end det, han gjør gjældende?«

»Det er Mangel paa Gratie,« svarede Grækerinden. »I andre Lande har jeg set det omvendte, men her ere Menneskene for dovne til med hvert Skridt, med hver Haandbevægelse, med hvert Ord at sige: det er mig. De holde mere af at tænke det og tro saa, at hele Verden læser paa deres Pande, hvad der lever og færdes bag den.«

»Vi ere dog ellers saa flittige,« sagde Fru Hadvig velbehagelig.

»Bøflerne bestille ogsaa noget hele Dagen,« var Praxedis

lige ved at sige, men i dette Tilfælde nøjedes hun med at tænke det.

Ekkehard følte slet ingen Uro over Sagen, thi det faldt ham ikke ind, at han havde svaret Hertuginden upassende. Han havde virkelig tænkt paa Skriftens Lignelse og overset, at det ikke er hensigtsmæssigt at anføre Skriften lige over for en let Tilkjendegivelse af en vaagnende Tilbøjelighed. Han saa' op til Hertuginden, men mere som til Højhedens legemliggjorte Begreb end til Kvinden. At det høje fordrer Tilbedelse, var ikke faldet ham ind, endnu mindre, at ogsaa den højeste Fremtoning ofte er tilfreds med simpel Kjærlighed. Han lagde Mærke til Fru Hadvigs onde Lune; men han nøjedes med at nedlægge sin Iagttagelse i den almindelige Sætning, at det er vanskeligere at omgaas en Hertuginde end Ordensbrødre, der følge den hellige Benedikts Regler. Han studerede Apostlen Paulus' Breve, som fandtes mellem Vincentius' Efterladenskaber. Hr. Spazzo gik i denne Tid hovmodigere forbi ham end før.

Fru Hadvig fandt, at det var bedst at komme i den gamle Gænge.

»Det var dog et mægtigt Skuespil,« sagde hun en Dag til Ekkehard, »da vi fra Hohenkræhen saa' over paa Snebjærgene. Men véd I, hvorledes Vejret er paa Hohentwiel? Naar Alperne tegne sig klart og nær ved Himlen, saa forandrer det sig. Der fulgte virkelig slemme Dage oven paa. Vi ville atter læse Virgil.«

Ekkehard hentede glad sin tunge, metalbeslagne Virgil, og de fortsatte deres Studier. Han forklarede Kvinderne Æneïdens anden Bog, det høje Trojas Fald, Træhesten og Sinons List og Laokoons bitre Død, den natlige Kamp, Kassandras Skjæbne og Priamus' Død, Oldingen Anchises' Flugt.

Med synlig Deltagelse lyttede Fru Hadvig til den spændende Fortælling. Kun var hun ikke ganske fornøjet med at høre om, hvorledes Æneas' Ægteviv Kreusa forsvandt. »Det behøver han da ikke at udbrede sig saaledes om for

Dronning Dido,« sagde hun, »den levende brød sig sikkert ikke om at høre, at han løb saa længe omkring efter den forsvundne. Tabt er tabt.«

Imidlertid nærmede Vinteren sig med raske Skridt. Himlen var mørk og blygraa, der var ingen Udsigt mere; først toge Bjærgtoppene deres hvide Snetæppe paa, og saa fulgte Fjæld og Dal deres Exempel. Unge Istapper prøvede Bjælkerne under Taget for at se, om de rolig kunde bosætte sig der i nogle Maaneder; den gamle Lind i Slotsgaarden havde for længe siden, som en omhyggelig Husfader, der overlader de aflagte Klæder til en Jøde, rystet sine visne Blade ud for Vindenes Leg — det var en stor Hob, som adsplittedes i alle Retninger. Fra de nærliggende Skove kom skrigende Krager flyvende til dens Grene for at spejde, om der ikke nu og da kunde falde et Ben af til dem i Borgkøkkenet. Engang kom én med sine sorte Brødre, den fløj med Besvær, og dens Svingfjer vare lemlæstede, men da Ekkehard gik over Slotsgaarden fløj den skrigende bort, den havde tidligere set Munkedragten og yndede den ikke.

Vinternætterne ere lange og mørke; nu og da blusser et Nordlys. Men mere lysende end alle Nordlys staar hin Nat for Menneskenes Sind, da Englene stege ned til Hyrderne paa Marken og bragte dem denne Hilsen: »Ære være Gud i det høje! og Fred paa Jorden! og i Mennesker en Velbehagelighed!«

Paa den høje Twiel forberedte man sig til at fejre Julefesten med venlige Gaver. Aaret er langt og har mange Dage, paa hvilke man kan vise hverandre Venlighed, men Nordboernes Sind forlanger ogsaa en bestemt Dag dertil, derfor har man indført den Skik at skjænke hinanden Gaver. Det gode Hjærte har sine egne Love.

I denne Tid havde Fru Hadvig næsten lagt Grammatiken helt paa Hylden; i Fruerstuen blev der syet og baldyret meget, Nøgler med Guldtraade og sort Silke laa spredte rundt omkring, og da Ekkehard engang traadte ubemærket

ind, sprang Praxedis hen foran ham og viste ham Døren, men Fru Hadvig skjulte et paabegyndt Naalearhejde i en lille Kurv.

Derved vaktes Ekkehards Opmærksomhed, og han drog ikke uden Grund den Slutning, at man var i Færd med at forfærdige en Foræring til ham. Saa tænkte han paa at gjøre Gjengjæld og at opbyde hele sin Viden og Kunstfærdighed; han lod gaa Bud til sin Ven og Lærer Folkard i St. Gallen om at sende ham Pergament og Farver, Pensler og kosteligt Blæk. Det gjorde denne. Men Ekkehard sad mangen en Time om Natten paa sit Taarnværelse og prøvede paa at skrive et latinsk Digt, som han vilde tilegne Hertuginden — og deri vilde han paa en fin Maade sige hende nogle smukke Ting. Men det var ikke saa let.

Han var éngang begyndt med i korte Træk at ville naa fra Verdens Skabelse til Fru Hadvigs Tronbestigelse i Schwaberlandet, men da han havde skrevet et Par hundrede Hexametre, var han endnu ikke kommet til Kong David, og hele Værket var vist først blevet færdigt til Jul om tre Aar. En anden Gang vilde han opregne alle Kvinder, som ved deres Kraft eller Yndighed havde spillet en Rolle i Folkenes Historie, lige fra Dronning Semiramis, de jomfrulige Amazoner, den heltemodige Iudith og den melodiske Sangerinde Sappho ikke at forglemme, men han fandt til sin Sorg, at naar han først havde arbejdet sig igjennem til Fru Hadvig, da vilde det være ham umuligt at sige noget nyt til hendes Ros. Saa gik han meget bedrøvet og nedslaaet omkring.

»Har I slugt en Edderkop, I Perle af alle Læremestre?« spurgte Praxedis engang, da hun mødte den sørgmodige Munk.

»I kan sagtens spøge,« sagde Ekkehard bedrøvet — og under Tavsheds Løfte klagede han sin Nød for hende. Praxedis kunde ikke lade være at le:

»Ved de sex og tredive tusend Bind i Bibliotheket i Konstantinopolis!« sagde hun, — »I vil jo hugge hele Skove om, hvor der kun er Tale om et Par smaa Blomster

til en Urtekost. Gjør det simpelt, yndigt og ikke lærd — saaledes som eders elskede Virgil kunde have skrevet det!« — Hun svævede bort.

Ekkehard satte sig atter op paa sit Værelse. »Som Virgil?« tænkte han. Men i hele Æneïden fandtes der ikke noget, som kunde anvendes i et saadant Tilfælde. Han læste nogle Sange. Saa sad han og stirrede drømmende hen for sig. Endelig fik han et godt Indfald. »Jeg har det!« udbrød han, »den kjære Sanger skal selv bringe hende sin Hyldest!« Og han skrev, som om Virgil viste sig for ham i hans ensomme Taarnstue med Glæde over, at hans Sange vedbleve at leve, og takkede den høje Frue, fordi hun beskjæftigede sig med ham. Efter faa Minuters Forløb var det færdigt.

Ekkehard vilde skrive Digtet paa Pergament prydet med en skjønt malet Tegning. Han udtænkte et Billede: Hertuginden skulde sidde paa en høj Trone med Krone og Scepter; Virgil kommer hen imod hende i et hvidt Klædebon og med Lavrbærkrands om sine Lokker og bøjer sit Hoved for hende; men ved sin højre Haand fører han Ekkehard, der skrider beskeden frem som Lærlingen med sin Lærer og ligeledes bøjer sig dybt.

Han gjorde Udkast til Tegningen i den fortræffelige Folkards strænge Vis. Han mindedes et Billede i Salmebogen: den unge David træder frem for Kong Abimelech. Han ordnede Skikkelserne saaledes: Hertuginden blev tegnet to Fingersbredder højere end Virgil, og Ekkehard paa Billedet var atter betydelig mindre end den hedenske Digter; — naar Kunsten er i sin Barndom og mangler andre Udtryksmaader, saa bruger den ydre Midler til at tilkjendegive Rang og Storhed med.

Virgil lykkedes ham taalelig. Paa deres Malerier i St. Gallen havde de stedse holdt sig til Overleveringen fra de gamle Billeder, og der var en ensformig Gjentagelse i Dragt, Foldekast og Figur. Hans eget Billede lykkedes

ligeledes, for saa vidt som han da i alt Fald fremstillede en Skikkelse i Munkedragt, der kjendtes paa Tonsuren.

Men den rigtige Fremstilling af en kongelig Kvindeskikkelse var et fortvivlet Problem for ham, thi intet Billede af en Kvinde, selv ikke af Guds Moder Maria, havde faaet Adgang til Klosterkunsten. David og Abimelech, som han havde saa godt Greb paa, kunde ikke hjælpe ham, hos dem gik Kongekaaben ikke engang til Knæet, og han vidste ikke, hvorledes Folderne skulde falde længere nede.

Saa hvilede der atter Bekymring paa hans Pande. »Naa, hvad er der nu i Vejen?« spurgte Praxedis en Dag.

»Sangen er færdig,« sagde Ekkehard. »Men jeg mangler noget andet.«

»Hvad mangler I da?«

»Jeg maa have at vide,« svarede han vemodig, »paa hvilken Maade Kvindernes Dragt føjer sig om det fine Legeme.«

»I taler jo ganske afskyelig, I Dydens udvalgte Kar,« sagde Praxedis skjændende. Men Ekkehard forklarede hende sin Sorg tydeligere. Saa gjorde Grækerinden en Haandbevægelse, som om hun vilde trække Øjenlaagene i Vejret og sagde: »Luk eders Øjne op og se eder om i Verden.« Det var et simpelt Raad og dog nyt for den, der har lært hele sin Kunst i et ensomt Værelse. Ekkehard maalte sin Raadgiverske længe med Øjnene. »Det nytter mig ikke noget,« sagde han, »I bærer ingen Kongekaabe.«

Da forbarmede Grækerpigen sig over den fortvivlede Kunstner. »Vent lidt,« sagde hun, »Fru Hertuginden er nede i Haven, jeg vil tage hendes Stadskaabe paa, saa er I hjulpen.« Hun smuttede bort og kom tilbage efter faa Minuters Forløb. Den tunge Purpurkaabe med gyldne Bræmmer hang skjødesløst om hendes Skulder. Med afmaalte Skridt gik hun gjennem Værelset, der stod en Metallysestage paa Bordet, den tog hun til Scepter, og med Hovedet kastet tilbage traadte hun frem for Munken.

Han havde grebet sin Pen og et lille Stykke Per-

gament. »Vend eder lidt mod Lyset,« sagde han og begyndte ivrig at tegne.

Men hver Gang han saa' paa sin yndige Model, fik han tilkastet et lynende Blik. Han tegnede langsommere. Praxedis saa' ud af Vinduet. »Og da vor Medbejlerinde i Riget,« sagde hun med kunstig hævet Røst, »allerede nu forlader Borggaarden og truer med at overfalde os, saa befale vi eder under Dødsstraf at fuldende eders Tegning i en Fart.«

»Jeg takker eder,« sagde Ekkehard, i det han lagde Pennen bort.

Praxedis traadte hen til ham og bøjede sig ned for at se paa Pergamentbladet. »Det er skjændigt Forræderi,« sagde hun, »Billedet har jo intet Hoved.«

»Jeg behøver kun Foldekastet,« sagde Ekkehard.

»I har forspildt eders Lykke,« vedblev Praxedis spøgende i den tidligere Tone; »naar Ansigtet var blevet afbildet med Troskab, hvem véd da, om vi ikke i vor fyrstelige Naade havde udnævnt eder til Patriark i Konstantinopel.«

Man hørte Fodtrin. Praxedis rev hurtig Kappen fra sine Skuldre, saa den faldt ned paa hendes Arm, og Hertuginden stod alt for dem.

»Vil I atter lære græsk?« spurgte hun bebrejdende Ekkehard.

»Jeg har vist ham den skjønne Sardonyx, som sidder i Agraffen paa min Herskerindes Kaabe; det er saadant et fint skaaret Hoved,« sagde Praxedis, »Hr. Ekkehard forstaar sig paa Oldsager. Han roste Ansigtet meget« . . .

Audifax traf ogsaa sine Forberedelser til Julen. Hans Haab om at finde Skatte var næsten forsvundet. Han holdt sig nu til det virkelig bestaaende. Derfor steg han ofte om Natten ned i Dalen til Bredden af Floden Aach, som i langsomt Løb sniger sig ned imod Søen. Paa den usikre Sti stod der et hult Piletræ. Dér laa Audifax mangen en Time paa Lur med den løftede Druestok rettet imod Træets

Aabning. Han var paa Jagt efter en Fiskeodder. Men der gives ingen Tænker, der har haft saa megen Vanskelighed med at udfinde de sidste Grunde for al Væren, som Hyrdedrengen med sin Odderjagt. Thi der var mange andre Gange fra den hule Bred til Floden, som Odderen kjendte, men Audifax ikke. Og naar Audifax ofte skjælvende af Kulde udbrød: »Nu maa den komme!« saa lød der langt borte oppe ad Floden en Snøften; det var hans Ven, som rakte Snuden ud over Vandet og trak Vejret; og naar Audifax sagte listede sig efter Lyden, saa havde Odderen imidlertid lagt sig paa Ryggen og lod sig drive ned ad med Strømmen i Ro og Mag.

I Køkkenet paa Hohentwiel var der Liv og Bevægelse som i Feltherrens Telt Aftenen før Slaget. Fru Hadvig stod selv mellem de tjenende Kvinder, hun bar ingen Hertugkaabe, men vel et hvidt Forklæde, uddelte Mel og Honning og sørgede for, at der blev bagt Peberkager. Praxedis blandede Ingefær, Peber og Kanel for at krydre Dejgen.

»Hvilken Form skulle vi vælge?« spurgte hun. »Firkanten med Slangerne?«

»Det store Hjærte er smukkere,« sagde Fru Hadvig. Saa bleve Peberkagerne bagte i Hjærteform, og den skjønneste spækkede Fru Hadvig egenhændig med Mandler og Kardamome.

En Morgenstund kom Audifax ganske forfrossen ind i Køkkenet og søgte Plads ved Ilden; hans Læber skjalv som af en Febergysen, men han var glad og vel til Mode. »Lav dig til, Drengebarn,« sagde Praxedis til ham, »du skal over i Skoven i Eftermiddag og hugge et Grantræ af til os.«

»Det hører ikke med til mine Forretninger,« sagde Audifax stolt, »men jeg vil gjøre det, hvis I ogsaa vil gjøre mig en Tjeneste.«

»Hvad befaler min Herre Gedehyrde?« spurgte Praxedis.

Audifax sprang ud, kom saa igjen og holdt sejerstolt

et mørkebrunt Skind i Vejret; dets korte glatte Haar havde en prægtig Glans, og det var tæt og blødt at føle paa.

»Hvor har du faaet det Pelsværk fra?« spurgte Praxedis.

»Det har jeg selv fanget,« sagde Audifax og saa' veltilfreds paa sit Bytte. »I skal lave en Pelshue til Hadumoth af det.«

Grækerinden kunde godt lide ham og lovede at opfylde hans Bøn.

Juletræet var fældet; de prydede det med Æbler og Lys, Hertuginden ordnede alt i den store Sal. En Mand fra Stein ved Rhinen bragte en Kurv, som var syet til med Lærred. Han sagde, at den var fra St. Gallen og til Hr. Ekkehard. Fru Hadvig lod den stille uaabnet hen til de andre Gaver.

Den hellige Aften var kommen. Alle Borgens Beboere samledes i festlig Dragt, i Dag skulde der ikke være nogen Adskillelse mellem Herskab og Tyende. Ekkehard læste Evangeliet om Frelserens Fødsel for dem, saa gik de parvis over i den store Sal, dér var en straalende Glans og det mørke Grantræ lyste festlig — de sidste, der traadte ind, vare Audifax og Hadumoth; der laa et lille Stykke af det Bladguld, man havde benyttet til at forgylde Nødderne med, paa Dørtærskelen; Audifax bukkede sig for at tage det, det gik i Stykker mellem Fingrene paa ham. »Det er faldet fra Kristusbarnets Vinger,« sagde Hadumoth sagte til ham.

Paa store Borde laa Gaverne til Tjenestefolkene, et Stykke Lærred eller vævet Klæde og noget Bagværk; de glædede sig over Herskerindens ikke altid saa milde Sind. Blandt Hadumoths Ting laa ganske rigtig Pelshuen. Hun græd, da Praxedis venlig røbede, hvem der var Giveren. »Jeg har ingen Ting til dig,« sagde hun til Audifax. »Det er i Stedet for Guldkronen,« svarede han. Karlene og Pigerne takkede Hertuginden og gik ned i Folkestuen.

Fru Hadvig tog Ekkehard ved Haanden og førte ham hen til et lille Bord. »Det er til eder,« sagde hun. Ved

Siden af det med Mandler spækkede Peberkagehjærte laa en smuk præstelig Fløjelsbaret og en pragtfuld Stola, Grunden og Frynserne vare af Guldtraade, gjennemstukne med mørke Punkter af sort Silke, nogle prydede med Perler; den var en Biskop værdig.

»Lad mig se, hvorledes I tager eder ud,« sagde Praxedis. Til Trods for de kirkelige Forskrifter satte hun Baretten paa hans Hoved og kastede Stolaen om ham. Ekkehard slog Øjnene ned. »Mesterlig!« raabte hun, »I maa gjærne takke.«

Men sky lagde han atter de hellige Gaver til Side; han trak Pergamentrullen ud af sin vide Kaabe og rakte den undselig til Hertuginden. Fru Hadvig lod den være sammenrullet. »Først maa I aabne Kurven! det bedste« sagde hun, idet hun venlig pegede paa Pergamentet, »skal komme sidst.«

Saa skar de Kurven op; begravet i Hø og vel bevaret mod Vinterkulden laa der en vældig Urhane; Ekkehard løftede den op, naar Vingerne vare udspredte, var den længere end en Mand. Der laa et lille Brev ved Siden af det prægtige Fuglevildt.

»Læs det for os!« sagde Hertuginden nysgjerrig.

Ekkehard løste det utydelige Segl og læste:

»Til den ærværdige Broder Ekkehard paa den høje Twiel, ved Klosterlærlingen Burkard, fra Vægteren ved Porten, Romeias.

Hvis der var to, saa skulde den ene være til eder. Men da det ikke lykkedes med to, saa er den ene ikke til eder, og eders kommer senere. Den bliver sendt til eder paa Grund af Uvidenhed om Navnet. Men hun var den Gang med Fru Hertuginden i Klostret og bar en Klædning af Farve som en Grønspætte og en Pisk flettet om sin Pande.

Hun skal have Fuglen. Paa Grund af vedvarende Ihukommelse af ham, som har skudt den, og af den sted-

fundne Ledsagelse til Eneboerskerne. Men den maa gnides godt ind og steges mør, fordi den ellers er sej; hvis der er Gjæster, skal hun selv fortære det hvide Kjød ved Rygraden, da dette er det bedste, og det brune har en harpixagtig Smag.

Desuden al Lykke og Velsignelse. Ogsaa til eder, ærværdige Broder. Hvis der mangler en Vægter eller Skovfoged paa eders Borg, saa tal til Hertuginden om Romeias, for hvem Tjenesteforandring er ønskelig, formedelst Køgemesterens Spot og Dragen Viborads Anklage. Der kan skaffes Vidnesbyrd for god Øvelse i Porttjeneste, i at lukke fremmede ind og smide dem ud. Ligesaa angaaende Jagt. Og han skuer allerede nu hen til den høje Twiel, som om han blev slæbt derhen med et Tov. — Med Ønsket om et langt Liv for eder og Fru Hertuginden, lev vel!«

En munter Latter sluttede Forelæsningen. Men Praxedis var bleven rød. »Det er en daarlig Tak, I giver,« sagde hun opbragt til Ekkehard, »naar I skriver Breve i andre Folks Navn og fornærmer mig.«

»Stands eders Tale,« sagde han, »hvorfor skulde Brevet ikke være ægte?«

»Det er ikke det første, som en Munk har forfalsket,« gav hun vred til Svar. »I behøver ikke at gjøre jer lystig over den store Jægersmand. Han var slet ikke saa ilde endda.«

»Vær fornuftig, Praxedis,« sagde Hertuginden. »Se paa Urhanen; den er ikke skudt i Hegau, og Ekkehard skriver anderledes. Skulle vi forsætte Ansøgeren til vort Slot?«

»Det frabeder jeg mig,« sagde Praxedis ivrig. »Ingen skal tro, at« . . .

»Godt,« afbrød Fru Hadvig hende i en Tone, der paabød Tavshed. Hun rullede Ekkehards Pergament op. Maleriet var lykkedes taalelig; hver Tvivl med Hensyn til Betydningen af det var løst, i det Hadvigs, Virgils og Ekkehards Navne vare skrevne over de respektive Figurer.

Digtet begyndte med et dristigt Initialbogstav med gyldne Grene, der slyngede sig ind i hverandre.

Hertuginden var henrykt. Ekkehard havde hidtil ikke ladet sig forlyde med, at han forstod sig paa slige Kunster. Praxedis saa' paa den Purpurkaabe, som den malede Hertuginde bar, og smilede, som om der var noget, hun alene vidste Besked med.

Fru Hadvig opfordrede Ekkehard til at læse og forklare, hvad han havde skrevet. Han læste.

Det lyder saaledes i Oversættelse:

Nys sad jeg ene i den stille Nat
og grubled over gamle Mestres Skrift,
da blussed klart et aandeagtigt Skjær
ind til mig. Det var ikke Maanens Lys —
men straalende en Skikkelse fremtren,
udødelig var Smilet om hans Mund,
i mørke Lokker bølged Haaret blødt,
som Diadem bar han en Lavrbærkrans.

I det han peged paa min aabne Bog,
han talte: »Vær ved trøstigt Mod, min Ven;
thi jeg er ingen Aand, som skader dig;
jeg bringer Hilsen kun og gode Ønsker.
Hvad disse døde Tegn fortælle dig,
det skrev jeg engang med mit Hjærteblod:
om Troers Vaaben og Æneas' Tog,
om Guders Vrede, Roms Oprindelse.

Et Tusendaar er næsten rullet hen,
og jeg er død, mit hele Folk er dødt.
Min Grav er stille, sjældent naa'r en Klang
af Vinhøstfestens Glæde ned til mig,
af Bølgeslaget hist fra Kap Misen.

Men nys har Nordenvinden vækket mig,
den meldte mig, at i et fremmed Land
man atter læser om Æneas' Lod,
at en Fyrstinde, stolt, med kraftig Aand,
befaled naadig mine Ord at svøbe
i Landets Sprog, som i et nyt Gevandt.

Vi troede fordum, at ved Alpens Fod
der var kun Sump og et barbarisk Folk;
nu har jo Hjemmet selv forlængst os glemt,
hos fremmede vi leve op paa ny.
Jeg kommer her i Dag med Tak derfor;
thi hvad kan Sangeren vel ønske mere,
end at han skattes af en ædel Kvinde.

Hil være hun, som fik den sjældne Gave
at have Visdom og tillige Kraft,
der som Minerva, stolt i Guders Række,
som Krigerinde rustet staar i Malm,
og dog beskjærmer Fredens Kunster mildt.
Gid hendes Scepter herske mange Aar,
gid hendes Folk maa blomstre stærkt og sundt!
Og naar engang en fremmed Tone bruser,
som lød der Heltesang og Strængeleg,
tænk da paa mig, Italia hilser jer,
Virgil han hilser Klippen Hohentwiel.«

Saa talte han og smiled og forsvandt.
Men end i samme Nat jeg skrev det op,
hvad han mig havde sagt; og, høje Frue,
som Gave ned for eders Fod det lægges
ydmygt af eders Tjener Ekkehard.

Der opstod en kort Pavse, da han var færdig med at læse sit Digt. Saa traadte Hertuginden hen til ham og rakte ham sin Haand. »Ekkehard, jeg takker eder!« sagde hun; det var de samme Ord, som hun engang havde sagt til ham i Klostergaarden i St. Gallen, men hendes Tone var mildere end den Gang, hendes Blik var straalende og hendes Smil vidunderligt; hun smilede, som fortryllende Feer smile, om hvilke Sagnet fortæller, at der følger en Sneregn af blomstrende Roser paa deres Smil.

Saa vendte hun sig til Praxedis: »Dig skulde jeg dømme til at falde paa Knæ og bede om Undskyldning, du, som forleden talte saa foragtelig om lærde gejstlige Mænd.« Men Grækerinden smilede skjælmsk, da hun vidste, at den undselige Munk uden hendes vise Raad og Bistand næppe vilde have faaet Mod til at skrive sit Digt.

»I Fremtiden,« svarede hun, »skal jeg vise hans Fortjeneste den tilbørlige Agtelse. Jeg vil ogsaa flette ham en Krans, hvis I befaler det.«

Da Ekkehard var gaaet op i sin Taarnstue, og den stille Midnat nærmede sig, sad Kvinderne endnu oppe. Grækerinden bragte en Skaal Vand, nogle Stykker Bly og en Metalske. »Vort Bly fra i Fjor har spaaet rigtig,« sagde hun. »Den Gang kunde vi næppe forstaa, hvad det var for en underlig Form, det smeltede Stykke Bly fik i Vandet, men jeg kommer mere og mere til den Anskuelse, at det lignede en Munkehætte, og den have vi faaet her i Borgen.«

Fru Hadvig sad og grublede. Hun lyttede, om Ekkehard ikke skulde komme tilbage gjennem Gangen.

»Det er dog kun en tom Leg,« sagde hun . . .

»Hvis den ikke behager vor Herskerinde,« sagde Grækerinden, »saa skulde I give vor Lærer det Hverv at glæde os med noget bedre; hans Virgil er rigtig nok et mere tilforladeligt Fremtidsorakel end vort Bly, naar den bliver lukket op med Velsignelse og Bøn i den hellige Nat. Jeg er næsten nysgjerrig efter at vide, hvilken Del af hans Digtning vilde aabenbare os, hvad der skal ske næste Aar« . . .

»Ti,« sagde Hertuginden. »Han talte saa strængt om Trolddom forleden. Han vilde kun le af os.«

»Saa maa vi blive ved det gamle,« svarede Praxedis, i det hun holdt Skeen med Bly over Lampens Lys. Blyet smeltede og kom i sitrende Bevægelse; saa stod hun op, mumlede nogle uforstaaelige Ord og hældte det i Vandet. Det flydende Metal spruttede hvislende i Skaalen.

Fru Hadvig vendte Hovedet om med tilsyneladende Ligegyldighed. Praxedis holdt Skaalen op til Lyset: i Stedet for at adskille sig i sælsomme Slakker, var Blyet sammenhængende i en langagtig tilspidset Draabe. Den gav en mat Glans i Fru Hadvigs Haand.

»Det er atter en Gaade, indtil den bliver gættet,«

sagde Praxedis munter. »Denne Gang ser Fremtiden næsten ud som en Grankogle.«

»Som en Taare,« sagde Hertuginden alvorlig, i det hun hvilede sit Hoved i den højre Haand.

Stærk Larm i Borgens Stueetage afbrød yderligere Prøver paa, hvad Fremtiden skulde bringe; der var Fnisen og Skrigen af Tjenestepiger, raa Brummen af mandlige Stemmer, skingrende Klang af en Lut; disse Lyde blandedes imellem hverandre i Gangen; den flygtende Sværm af Tjenestekvinder standsede ærbødig og ydmyg ved Tærskelen til Salen; den lange Friderun holdt med Møje sine stærke Ukvemsord tilbage, den lille Hadumoth græd — bag ved dem kom en Skikkelse famlende, med tunge Skridt, paa to Ben, indsvøbt i et Bjørneskind og med en Træmaske med en vældig Snude for Ansigtet; den knurrede og brummede som en sulten Bamse, der er paa Jagt efter Bytte, og gjorde undertiden et kejtet Greb paa Luten, som hang i et rødt Baand over de haarede Skuldre — men da Døren til Salen blev aabnet, og Hertugindens Kjole brusede det i Møde, gjorde det natlige Spøgelse omkring og tumlede langsomt tilbage gjennem Gangen, som gav larmende Gjenlyd.

Den gamle Husholderske tog Ordet og fortalte sin Herskerinde, at de havde siddet glade der nede og glædet sig over deres Julegaver, men saa var Uhyret brudt ind; havde først opført en smuk Dans til sit eget Lutspil, men siden blæst Lysene ud og truet de forskrækkede Piger med Kys og Omfavnelse og var blevet saa vildt og uvornt, at det havde tvunget dem alle til at gribe Flugten; men Bjørnens raa Latter gav dem Grund til at antage, at Pelsen gjemte Kammermesteren, Hr. Spazzo, som endte sin Julelæde paa denne Maade, efter at have taget godt til sig af Mosten.

Fru Hadvig beroligede sine Folk og befalede dem at gaa til Hvile. Men fra Gaarden lød der nok engang forundrede Udraab. De stod alle sammen i en Gruppe og stirrede uophørlig op paa Taarnet: thi den skrækkelige

Bjørn var stegen op, og vandrede nu paa Taarnets Tinde og strakte sit buskede Hoved op imod Stjærnerne, som om den vilde sende sin Navne, den store Bjørn der oppe, en Hilsen.

Den mørke formummede Skikkelse tegnede sig i tydeligt Omrids paa den blege lysende Himmelgrund, dens Brummen klang spøgelseagtig i den tavse Nat; men ingen dødelig fik at vide, hvad de lysende Stjærner havde aabenbaret Kammermester Spazzos vintunge Hoved.

I den samme Midnattens Time knælede Ekkehard foran Alteret i Borgkapellet og sang sagte Hymnerne af den Julemesse, som Kirkens Tjeneste foreskrev.

Ellevte Kapitel.

Den gamle i Hedningehulen.

Resten af Vinteren paa den høje Twiel gik ensformig og derfor hurtig. Man bad og arbejdede, læste Virgil og studerede Grammatik, alt efter som Tiden førte det med sig. Fru Hadvig gjorde ikke flere underfundige Spørgsmaal. I Fastelavnstiden kom de fornemme Folk fra Omegnen for at aflægge Besøg hos Hertuginden. Saa blev der spist meget og drukket endnu mere.

Og saa var der atter ensomt der oppe.

Marts Maaned nærmede sig, svære Storme susede over Landet, i den første stjærneklare Nat stod der en Komet paa Himlen, og Storken som boede veltilfreds paa Borgens Tagmønning, fløj atter bort, otte Dage efter at den var kommen. Folk rystede paa Hovedet. Saa drev Hyrden fra Engen sin

Hjord forbi Bjærget og fortalte, at han havde mødt Hærormen: det betyder Krig.

Alt var i en uhyggelig Stemning. Man har Anelse om det kommende Jordskjælv i vid Omkreds, her standser en Kilde, hist flyve Fuglene forskræmte omkring: paa samme Maade aner man Krig.

Hr. Spazzo, som i Februar havde haft mangen en haard Dyst bag Vinkruset, gik nu dybsindig omkring. »I skal gjøre mig en Tjeneste,« sagde han en Aftenstund til Ekkehard. »Jeg drømte i Nat, at jeg saa en død Fisk, som svømmede paa Ryggen. Jeg vil gjøre mit Testamente. Verden er bleven gammel og staar kun paa sit ene Ben, og det knækker ogsaa med det første. God Nat, unge Vin! Der er des foruden ikke meget lang Tid til, inden det tusindaarige Rige kommer; man har levet lystig, maaske blive de sidste Aar regnede dobbelt. — Menneskeheden kan heller ikke drive det synderlig videre. Dannelsen trives i den Grad, at der er hobet mere end et halvt Dusin Bøger op paa Slotten Hohentwiel, og naar en Mand bliver slaaet til Blods, saa løber han til Retten og klager, i Stedet for at svie sin Fjendes Hus og Gaard af over Hovedet paa ham. Saa maa Verden virkelig falde sammen af sig selv.«

»Hvem skal være eders Arving, naar alle gaa til Grunde?« spurgte Ekkehard.

Der kom en Mand fra Augsburg til Reichenau og bragte slemme Tidender. Biskop Ulrik havde lovet Klostret en kostbar Relikvie, den hellige Theopontus' højre Arm, rigt indfattet i Sølv og Ædelstene. Han lod nu melde at Landet var usikkert, han turde af den Grund ikke sende Gaven.

Abbeden viste Manden til den høje Twiel, for at meddele det til Hertuginden.

»Hvad godt bringer I?« spurgte hun.

»Ikke meget, jeg vilde hellere tage noget med tilbage: den schwabiske Hærstyrke, Heste og Ryttere, alle dem, der

have Skjold og Spyd hængende paa deres Væg. De ere atter paa Vej mellem Donau og Rhinen«. . .

»Hvem?«

»De gamle Venner hist ovre fra: de smaa, med de dybtliggende Øjne og Stumpnæserne. I Aar vil der atter blive redet meget Kjød mørt under Sadlen.«

Han viste hende en underlig formet lille Hestesko med høj Rand: »Ved I hvad dette er? Liden Hov og liden Hest, krumme Sværd og spidse Pile, rap som Lynet, saddelfast, skjærm os Gud mod denne Pest!«

»Hunnerne!« udbrød Hertuginden overrasket.

»Hvis I hellere vil kalde dem Ungarer eller Hungerer, saa for mig gjærne,« sagde Budet. »Biskop Pilgrim har ladet det melde fra Passau til Freising, derfra hørte vi det. De ere allerede svømmede over Donau og falde over det tyske Land som Græshoppesværme; de ere saa hurtige som bevingede Djævle, man kan snarere fange Vinden paa Sletten og Fuglen i Luften end dem, siger man hos os fra gammel Tid af. Gid Kuller og Trangbrystighed vilde hjemsøge deres smaa Heste! . . . Jeg har kun ondt af min Søsters Barn, den smukke Bertha i Passau«. . .

»Det er ikke muligt!« sagde Fru Hadvig. »Have de allerede glemt, at Erchanger og Berchtold gave dem denne Besked: ‚Vi have Jærn, Sværd og fem Fingre i Næven?' I Slaget ved Inn blev det skrevet tydelig nok paa deres Ryg«. . .

»Netop derfor,« svarede Manden. »Den der har faaet dygtig Prygl kommer gjærne igjen, for næste Gang selv at prygle. Nu er det andre Tider. De, der sloge dem, mistede til Tak for deres Tapperhed deres egne Hoveder: hvem vil nu gaa forrest?«

»Ogsaa vi kjende den Vej, paa hvilken vore Forgængere red imod Fjenden,« sagde Hertuginden stolt.

Hun gav Manden fra Augsburg en Foræring og sendte ham bort. Derpaa kaldte hun Ekkehard til sig.

»Virgil vil komme til at hvile i nogen Tid," sagde

hun til ham og fortalte, hvad hun havde hørt om Hunnerne. Sagernes Tilstand var ikke glædelig.

Landets Stormænd vare i langvarige Kampe komne af Vane med at kunne handle i Forening; Kejseren, der var af sachsisk Æt og ikke yndede Schwaberne synderlig, sloges fjærnt fra Grænsen i Italien: Vejen til Bodensøen laa aaben for de fremmede Gjæster. Der klæbede Rædsel ved deres Navn. I mange Aar havde Flokke af dem sværmet omkring som Lygtemænd i det faldefærdige Rige, Karl den stores uduelige Ffterfølgere havde efterladt sig. Fra Nordsøens Strande, hvor Bremens Ruiner mindede om deres Indfald, lige ned til Kalabriens Sydspids, hvor hver indfødt maatte betale Løsepenge for sit Hoved, betegnede Brand og Plyndring deres Spor.

»Hvis den fromme Biskop Ulrich ikke har set Spøgelser,« sagde Hertuginden, »saa komme de ogsaa til os. Hvad skal man gjøre? Drage i Kamp? Tapperhed er Daarskab, naar Fjenden har Overmagten. Kjøbe sig Fred med Tribut og Pengeafgift og pudse dem paa sine Naboer? Det er der andre, der have gjort; men vi have andre Begreber om Ære og Vanære. Skulle vi forskanse os paa Twielen og prisgive Landet? Det er dog vore Undersaatter, hvem vi have lovet vor hertugelige Beskyttelse. Raad mig!«

»Min Viden er ikke forberedt paa et saadant Tilfælde,« sagde Ekkehard bedrøvet.

Hertuginden var i stærk Bevægelse.« »O Skolemester,« udbrød hun bebrejdende, »hvorfor har Himlen ikke gjort eder til Krigsmand? Saa var der meget, som var bedre!«

Ekkehard følte sig saaret og vilde gaa sin Vej. Det Ord fo'r ind i hans Hjærte som en Pil og satte sig fast dybt der inde. Der var nogen Sandhed i den Bebrejdelse, derfor gjorde den ondt.

»Ekkehard!« raabte Fru Hadvig efter ham, »I skal ikke gaa. I skal tjene eders Hjem med eders Viden; og hvad I ikke véd, det skal I lære. Jeg vil sende eder til en, som

véd Besked med saadanne Ting, hvis han lever endnu. Vil I udføre mit Hverv?«

Ekkehard vendte sig om. »Jeg har aldrig været sen til at tjene min Herskerinde,« svarede han.

»Men I maa ikke blive bange, naar han behandler eder kort og barsk; han har lidt megen Uretfærdighed af tidligere Slægter, de nulevende kjende ham ikke. I maa heller ikke blive bange, naar han synes eder at være meget gammel og fed.«

Han lyttede opmærksomt: »Jeg forstaar eder ikke ganske«. . .

»Det gjør ingen Ting,« sagde Hertuginden. »I Morgen tager I over til Sipplinger Gaarden; der ovre ved Ueberlingersøen, hvor Klippevæggen sænker sig stejl ned i Bølgerne, er der fra gammel Tid af mange Slags Indretninger til menneskelig Beboelse hugget i Stenen. Naar I ser Røg stige op af Bjærget, saa gaa der op. Dér finder I ham, jeg mener. Tal til ham om Hunnerne«, . .

»Til hvem sender min Herskerinde mig?« spurgte Ekkehard spændt.

»Til den gamle i Hedningehulen,« sagde Fru Hadvig. »Her til Lands kjender man intet andet Navn paa ham. Men vent!« vedblev hun, »jeg maa give eder Løsenet med for det Tilfælde, at han skulde nægte eder Adgang.«

Hun gik hen til sit Skab og søgte mellem Smykker og andre Sager; saa bragte hun en Skifertavle, paa hvilken der var kradset nogle Bogstaver: »Sig ham dette med en Hilsen fra mig.«

Ekkehard læste. Det var to uforstaaelige latinske Ord: neque enim! ellers intet. »Det er der ingen Mening i,« sagde han.

»Det gjør ikke noget,« svarede Fru Hadvig, »den gamle véd, hvilken Betydning det har for ham«. . .

Før Hanen galede den næste Morgen, red Ekkehard gjennem Hohentwiels Port. Den kølige Morgenluft viftede om hans Ansigt, han skjulte det med sin Hætte. »Hvorfor

har Himlen ikke gjort eder til Krigsmand? Saa var der meget, som var bedre!« Hertugindens Ord fulgte ham som en Skygge. Det var en Spore til modige Beslutninger. »Naar Faren kommer,« tænkte han, »saa skal hun ikke se Skolemesteren bag hans Bøger!«

Hesten travede godt af Sted. Han brugte kun nogle faa Timer til at ride over de skovbedækkede Højdedrag, som skille Bodensøen fra Ueberlingersøen. Ved den hertugelige Forpagtergaard Sernatingen hilsede Søens blaa Bølger ham; han gav sin Hest til Forpagteren, og skred hen ad Stien, der gaar tæt ved Stranden.

Han standsede et Øjeblik paa en fremspringende Klippe fængslet af den vide Udsigt. Hans Blik fløj ubegrænset over Vandfladen til de rhætiske Alper, der taarnede sig op imod Himlen som en krystalklar Mur og afsluttede hans Synskreds.

Hvor Sandstensklipperne stige lodret op af Søen, dér gik Stien op ad. Trin, der vare huggede i Klippen, lettede Gangen for ham, udhuggede Vinduesaabninger, som med mørke Skygger fra Dybet afbrøde Klippevæggens lyse Farve, viste ham det Sted, hvor engang i Romernes Tid ubekjendte Mænd havde gravet sig et Huleasyl paa Katakombernes Vis.

Opstigningen var vanskelig. Nu traadte han ind paa en jævn, firkantet Plads, der kun var nogle faa Skridt i Omfang og overgroet med ungt Græs. Foran ham aabnede der sig en mandshøj Indgang i Klippen; men en kæmpemæssig sort Hund sprang gøende frem; to Skridt fra Ekkehard stod den stille, beredt til at springe frem og anfalde ham, med sine Øjne stift rettede paa Munken; denne turde ikke gjøre noget Skridt fremad, hvis ikke Hunden skulde gribe ham i Struben. Hans Stilling var ikke misundelsesværdig, Tilbagetog var umuligt, og Vaaben bar Ekkehard ikke. Han blev staaende stiv som en Pind et Øjeblik; da saa' han et Ansigt i Vinduesaabningen: det tilhørte en graahaaret Mand med stikkende Øjne og rødligt Skjæg.

»Byd Dyret at være rolig!« raabte Ekkehard.

Det varede ikke længe, før Manden viste sig ved Indgangen. Han var bevæbnet med et Spyd.

»Tilbage, Mummolin!« raabte han.

Det store Dyr adlød uvillig. Først da den graahaarede viste det Spydet, trak det sig knurrende tilbage.

»Man skulde slaa eders Hund ihjæl og hænge den over eders Port, til den raadnede og faldt stykkevis ned paa eder,« sagde Ekkehard opbragt, »den var lige ved at styrte mig i Vandet.« Han saa' sig om, Søen brusede for hans Fødder i lodret Dybde.

»I Hedningehulerne gjælder Landretten ikke,« svarede den graa trodsig. »Hos os hedder det: Ti Skridt fra Livet eller vi knuse eders Hjærneskal.«

Ekkehard vilde gaa frem.

»Stands!« sagde Manden, der stadig stod ved Indgangen til Hulen, i det han holdt sit Spyd frem, »det gaar ikke saa hurtig. Hvor skal I hen?«

»Til den gamle i Hedningehulen,« sagde Ekkehard.

»Til den gamle i Hedningehulen? Har I ikke noget mere ærbødigt Ord om dens Beboer, I Grønskolling af en Kuttebærer?«

»Jeg véd ikke andet,« sagde Ekkehard forlegen. »Min Hilsen hedder neque enim!«

»Det klinger bedre,« sagde den graahaarede trohjærtet og rakte ham Haanden. »Hvor kommer I fra?«

»Fra den høje Twiel. Jeg skal« . . .

»Holdt! jeg er ikke den, I søger, men kun hans Tjener Rauching. Jeg skal melde eder.«

Naar man saa' paa de stejle Klipper og den sorte Hund, saa vare disse Formaliteter underlige. Ekkehard stod og ventede, det varede en god Stund; lige som om man traf Forberedelser til at modtage ham. Saa kom Rauching: »Vær saa god at træde nærmere.« De gik langs med den mørke Gang, saa udvidede Hulerummet sig, af Menneskehænder var der hugget et Værelse i Klippen, det var højt,

prægtigt med spidsbuede Hvælvinger; rundt om Væggene var en raat udført Gesims, og Vinduesaabningerne vare vide og luftige; som indfattet i en Ramme glimrede et Stykke blaa Sø og de lige over for liggende Skovbjærge, og en tindrende Solstraale lyste ind i det mørke Værelse. Hist og her saa' man Spor af Stenbænke, og nær ved Vinduet stod en høj Stenlænestol, lig en Biskops i de gamle Kirker; i den sad en Skikkelse. Det var et underligt Væsen af vældigt Omfang; det tunge Hoved sad plumpt mellem Skuldrene, Pande og Kinder vare gjennemfurede af Rynker, om Issen hang der tynde hvide Lokker, og Munden var næsten tandløs: Manden maatte være ældgammel. En Kaabe, hvis Farve ikke kunde skjelnes, hang om Oldingens Skulder, Bagsiden af den, som skjulte Stoleryggen, var meget luvslidt og i dens Sømme og Folder var der Spor af, at den tidligere var bleven lappet. Hans Fødder vare bedækkede med plumpe Støvler; en gammel Hat, der var kantet med støvet Ræveskind, laa ved hans Side. I en Nische i Vinduesfordybningen stod der et Skakbræt med Elfenbensfigurer, et Parti var spillet ud, Kongen stod der endnu, gjort mat med et Taarn og to Løbere . . .

»Hvem kommer til den glemte?« spurgte Oldingen med spæd Stemme. Ekkehard bøjede sig for ham og sagde ham sit Navn, og af hvem han var sendt.

»Det er et slemt Løsen, I har bragt med eder. Fortælle Folk der ude endnu om Luitvard fra Vercelli?«

»Hvis Sjæl Gud fordømme!« føjede Rauching til.

»Jeg har ikke hørt noget om ham,« svarede Ekkehard.

»Sig ham, Rauching, hvem Luitvard var; det vilde være Skade, hvis hans Minde skulde dø hos Menneskene.«

»Den største Skurk, som Solen nogen Sinde har beskinnet!« sagde Rauching.

»Sig ham ogsaa, hvad neque enim betyder.«

»Der gives ingen Taknemmelighed i denne Verden, og selv den bedste af en Kejsers Venner er en Forræder!«

»Selv den bedste er en Forræder,« gjentog den gamle

i Tanker. Hans Blik faldt paa Skakbrættet. »Ja vel!« mumlede han sagte, »mat, gjort mat af Løbere og Overløbere« . . . han knyttede Haanden, som om han vilde springe op, saa sukkede han dybt og tog sig til Panden med sin visne Haand og støttede sit tunge Hoved.

»Den Hovedpine!« sagde han . . . »den fordømte Hovedpine!«

»Mummolin!« raabte Rauching.

Den sorte Hund kom springende i store Sæt fra Indgangen; da den saa', at den gamle holdt paa sit Hoved, traadte den logrende til og slikkede ham paa Panden. »Det er godt,« sagde den gamle efter en Stund og rejste sig atter op.

»Er I syg?« spurgte Ekkehard deltagende.

»Syg?« svarede den gamle — »maaske er det en Sygdom. Mig har det hjemsøgt saa længe, at det forekommer mig at være en gammel Bekjendt. Har I nogen Sinde haft Hovedpine? Jeg raader eder, drag aldrig i Krig, naar I har Hovedpine, og slut ikke Fred; den kan koste et Rige, den Hovedpine« . . .

»Kan en Læge ikke« . . . vilde Ekkehard spørge.

»Lægernes Visdom er udtømt. De have ment det godt med mig.«

Han pegede paa sin Pande; to gamle Ar sad over Kors paa den. »Se engang! hvis de foreskriver eder dette, saa skal I ikke anvende det. I mine unge Dage hængte de mig op ved Fødderne og gjorde saa disse Indsnit i Hovedet — de toge en Slump Blod og et Stykke Forstand fra mig; men det hjalp ikke.

»I Cremona — den hebræiske Vismand hed Zedekias — adspurgte de Stjærnerne og stillede mig under et Morbærtræ i den dæmrende Midnat; det var en lang Sætning den, med hvilken de manede Hovedpinen ind i Træet; men det hjalp ikke!

»I de tyske Lande gav man mig Krebseøjne, blandet med noget Støv fra den hellige Markus' Grav og lidt un-

garsk Vin; det hjalp heller ikke. Nu er jeg vant dertil. Det værste slikker Mummolin bort med sin ru Tunge. Kom, kjære Mummolin, du, som endnu ikke har forraadt mig.«

Han tav, drog Vejret dybt og klappede Hunden.

»Mit Budskab« . . . begyndte Ekkehard.

Men Oldingen sagde: »Giv Tid, det er ikke godt at tale paa fastende Hjærte. I maa være sulten. Intet er nederdrægtigere og helligere end Sulten! sagde en vis Dekan, da hans Gjæst af sex Foreller spiste de fem og lod den mindste blive tilbage til ham. Den, der har haft at gjøre med Verden der ude, han glemmer ikke den Sætning. Rauching, bered vort Maaltid!«

Denne gik over i en tilstødende Klippestue, som var indrettet til Køkken; hans Forraad stod i nogle Nischer. Snart hvirvlede en hvid Røgsky ud af Huleskorstenen op imod den blaa Himmel, og Kogningens Værk var fuldendt. En Stenplade maatte gjælde for Bord. En Gjedde prangede som Maaltidets Krone, men Gjedden var gammel og bar Mos paa sit Hoved, dens Kjød var sejt som Læder. Rauching bragte ogsaa et Krus med rødlig Vin; men den var voxet paa Sipplinger Højene, og om dem siger man endnu den Dag i Dag, at deres Vin er den sureste af alle sure Vine ved hele Søen. Rauching betjente dem og satte sig ikke hos dem.

»Hvad Budskab bringer I mig?« spurgte den gamle, da de havde fuldendt deres tarvelige Maaltid.

»Slemt Budskab! Hunnerne ere faldne ind i Landet; deres Hestehove ville snart træde paa den schwabiske Jord.«

»Godt!« sagde Oldingen, »det have I godt af. Ere Normannerne ogsaa paa Tog igjen?«

»I taler underlig,« sagde Ekkehard.

Den gamles Øjne bleve klarere. »Og selv om Fjenderne voxede op af Jorden som Svampe, saa fortjente I det, I og eders Herrer. Rauching, fyld dit Glas, Hunnerne komme . . . neque enim! Nu skulle I søbe den Kaal, som eders Herrer have spyttet i. Der var oprettet et stort,

stolt Rige fra Ebro til Raab og lige op til den danske Grænse; ingen Mus kunde have listet sig der ind, uden at tro Vogtere havde fanget den, saa fast har den store Kejser Karl« . . .

»Hvem Gud velsigne!« faldt Rauching ham i Talen.

. . . »gjort Riget. De Stammer, som engang i Forening gjorde det af med Romerne, vare et Hele, som det hører sig til; den Gang lurede Hunnerne frygtsomme bag deres Grænse ved Donauen; det var intet godt Vejr for dem, og da de vilde røre sig, blev der ikke en Spaan tilbage af deres Trælejrstad dybt inde i Pannonien, saaledes tordnede det frankiske Landeværn for dem . . . men det trykkede de store i Hjemmet, at ikke enhver kan være Verdens Herre; saa maatte man prøve det inden for sine egne Grænser — Oprør, Opstand og Landsforræderi, det smagte bedre; de afsatte den sidste af Karls Slægt, som styrede Verdensrigets Tøjler — Rigsenhedens Symbol er blevet en Tigger, som maa spise vandede Supper — nu, og eders Herrer, som foretrak Bastarden Arnulf og deres eget Overmod, de have Hunnerne paa Halsen, og de gamle Tider komme igjen, som alt Kong Etzel*) lod dem male. Kjender I Billedet i Mailands Palads?

»Dér var den romerske Kejser malet; han sad paa Tronen, og de skythiske Fyrster laa for hans Fødder; saa kom Kong Etzel ridende og saa' længe paa Maleriet, lo og sagde: ‚Det er ganske rigtig, — med en lille Forandring!' Og han lod Manden paa Tronen faa hans eget Ansigt, og de, som knælede for ham og tømte Poser med Guld som Tribut for hans Fødder, det var de romerske Cæsarer . . . det Billede kan man se den Dag i Dag« . . .

»I tænker paa gamle Historier,« sagde Ekkehard.

»Gamle Historier,« udbrød den gamle, »for mig har der i de sidste fyrretyve Aar ikke været andet nyt end Nød og Elendighed. Gamle Historier! Det er godt for den, der

*) Attila.

kan huske dem, saa han kan se Fædrenes Synder hævnede paa Børn og Børnebørn. Véd I, hvorfor den store Karl græd den eneste Gang i sit Liv? ‚Saa længe jeg lever, er det kun Narrestreger,' sagde han, da man meldte ham de normanniske Sørøveres Ankomst, ‚men det smerter mig for mine Børnebørns Skyld!'«

»Endnu have vi baade Kejser og Rige,« faldt Ekkehard ind.

»Har I en Kejser?« sagde den gamle og drak en Slurk af sin sure Sipplinger, i det han rystede sig, »jeg ønsker ham til Lykke. Hjørnestenene ere splintrede, Bygningen er faldefærdig. Intet Rige kan bestaa med overmodige Herrer; de, som skulle adlyde, herske, og den, der skal herske, maa smigre i Stedet for at byde. Jeg har hørt om en, til hvem hans trofaste Undersaatter sendte deres Afgifter i Kiselstene i Stedet for Sølv, og Hovedet af den Greve, som skulde indkræve dem, laa ogsaa i Sækken. Hvem har hævnet det?«

»Kejseren færdes i Krigen i Vælskland,« sagde Ekkehard, »og vinder stor Hæder.«

»O Vælskland, Vælskland!« vedblev den gamle, »det bliver en slem Pind til den tyske Ligkiste. Hin eneste Gang har den store Karl« . . .

»Som Gud velsigne!« sagde Rauching.

. . . »ladet sig tage ved Næsen. Det var en slem Dag, da de satte Kronen paa hans Hoved i Rom, og der var ingen, der lo, som han paa Petri Stol. Han har haft Brug for os — men hvad have vi at gjøre med Vælskland? Se dog dér ud: er den Bjærgmur bygget op imod Himlen for ingen Ting? Det hinsides tilhører dem i Byzantium og det med rette; dér trives den græske List bedre end den tyske Kraft; men Efterkommerne have ikke haft andet at bestille end at gjøre den store Karls Fejltrin evigt. Det fornuftige, han har gjort, have de traadt under Fødder, der var saamænd nok at udrette baade i Øst og i Vest, men man skulde endelig løbe til Vælskland, som

om den store Magnetsten sad i Bjærgene, dér bag ved Rom. Jeg har ofte tænkt paa, hvad der har bragt os paa det Vildspor; — hvis det ikke er Djævlen, saa kan det kun være den gode Vin.«

Ekkehard var bleven sørgmodig ved den gamles Tale. Det syntes denne at lægge Mærke til. »I skal ikke bryde eder om, hvad en begravet siger,« sagde han til ham, »vi her i Hedningehulen tænke nu engang ikke anderledes, men Sandheden har ofte boet i Huler, naar Meningsløsheden vandrede med store Skridt gjennem Landet der ude.«

»En begravet?« sagde Ekkehard spørgende.

»Derfor kan I dog godt klinke med ham,« sagde den gamle skjæmtende. »Det var nødvendigt for mig at dø for Verden; Hovedpinen og Skurkene have bragt mig til Vanære. Derfor behøver I ikke at se paa mig, lille Munk. Sæt eder paa Stenbænken, jeg vil fortælle eder en smuk Historie — I kan lave en Sang at synge ved Luten derom ...

»Der var engang en Kejser, som havde faa glade Dage; thi hans Rige var stort, og han var selv tyk og stærk og plaget af Hovedpine, siden han sad paa Tronen. Derfor tog han sig en Ærkekansler; han havde et fint Hoved og kunde tænke mere end hans Herre; thi han var tynd og mager som en Bønnestage og havde ikke Hovedpine. Og Kejseren havde hævet ham op fra dunkel Herkomst, thi han var Søn af en Hovsmed, og han viste ham Venlighed og gjorde alt, hvad han raadede ham til; ja han sluttede endog en jammerlig Fred med Normannerne: thi Kansleren sagde, at det var Ubetydeligheder, og at han havde vigtigere Forretninger end at bryde sig om et Par Sørøvere. Kansleren gik nemlig paa samme Tid til Kejserens Gemalinde og bedaarede hendes svage Hjærte og morede hende med Strængespil og lod desuden de ædle Alemanners Døtre bortføre og sammensvor sig med sin Kejsers Fjender. Og da denne endelig sammenkaldte en Rigsdag for at raade Bod paa Nøden, da var hans magre Kansler en af de første, der talte imod ham; han begyndte sin Tale med neque

enim og beviste, at det var nødvendigt, at Kejseren blev afsat, og han talte saa giftig og snedig som en Slange mod Normannerfreden, som han selv havde sluttet, at de alle faldt fra deres retmæssige Herre, som visne Blade falde af Træerne, naar Efteraarsvinden suser. Og de skreg, at de tykkes Tid var forbi og afsatte ham; med trefoldig Krone paa Hovedet var Kejseren reden ind i Tribur; da han drog bort, var der ikke mere, han kunde kalde sit, end hvad han bar paa Kroppen, og han sad i Mainz foran Bispens Palads og var glad, da de rakte ham Suppe ud af Vinduet.

»Den vakre Kansler hed Luitvard fra Vercelli — Gud lønne hans Troskab efter Fortjeneste, og lige saa Kejserinde Richardis og dem alle sammen.

»Men da man forbarmede sig over den forstødte i Schwaberlandet og skjænkede ham et tarveligt lille Gods, for at han kunde friste Livet, og da de tænkte paa at drage i Kampen for hans krænkede Ret, da sendte Luitvard ogsaa Mordere ud imod ham. Det var en smuk Nat i Neidingergaarden: Stormen knækkede Grenene i Skoven og Vinduesskodderne klaprede; den afsatte Kejser kunde ikke sove for Hovedpine og var gaaet op paa Taget, for at Stormen kunde blæse lidt Kølighed paa ham, da brød de ind for at fange ham. Jeg siger eder, det er en dejlig Fornemmelse at sidde paa et koldt Tag med tungt Hoved og høre, hvorledes de neden under beklage, at de ikke kunne kvæle en og hænge en paa Vindebrønden . . .

»Den, der har oplevet det, han gjør klogest i at dø.

»Den tykke Meginhart fra Neidingen var netop i rette Tid falden ned fra et Træ og havde slaaet sig ihjel, saa de kunde lægge ham paa Baaren og forkynde i Landet, at den afsatte Kejser var afgaaet ved Døden. Det skal have været et dejligt Ligtog, da de bare ham til Reichenau, Himlen aabnede sig, en Solstraale faldt paa Baaren, og de holdt en rørende Ligtale, da de nedsænkede Liget til højre for Altret: ‚At han blev afklædt sin Værdighed og berøvet

sit Rige, det var en Tilskikkelse fra Himlen til Lutring for ham, og da han bar det taalmodig, saa tør man haabe, at Herren vil belønne ham med det evige Livs Krone for den, han mistede her nede' . . . saaledes prædikede de i Klosterkirken og vidste ikke, at den, de troede, de havde begravet, i samme Time med en Forbandelse mod Verden drog til de ensomme Hedningehuler« . . .

Oldingen lo: »Her er sikkert og roligt, saa man kan tænke paa gamle Historier; klink med mig: de døde leve! Og Luitvard er dog bleven narret; selv om hans Kejser bærer en gammel Hat i Stedet for en gylden Ring og drikker Sipplinger i Stedet for den gyldne Rhinskvin, saa lever han dog endnu, medens de magre og hele deres Slægt ere bortrevne af Døden. Og Stjærnerne ville faa Ret i, hvad de spaaede ved hans Fødsel, nærnlig: at han skulde skilles fra denne falske Verden i Slagets Larm. Hunnerne komme . . . kom ogsaa du snart, mit glade Endeligt!«

Ekkehard havde lyttet med Spænding. »Herre! hvor vidunderlige ere dine Veje!« udbrød han. Han vilde knæle og kysse hans Haand, men det vilde den gamle ikke tillade: »Det duer alt sammen ikke mere! lad mig være en Lære for eder« . . .

»Tyskland har gjort eder og eders Stamme stor Uret« . . . sagde Ekkehard.

»Tyskland!« svarede den gamle, »gid det maa trives og blomstre, ikke truet af nogen Fjende; paa Tyskland er jeg ikke vred, gid det maa finde en Hersker, som bringer det Ære og ikke har Hovedpine, naar Normannerne komme igjen, og ingen Kansler som Luitvard fra Vercelli. Kun de, som have delt hans Klæder og kastet Lod om hans Klædebon« —

»Gid Himlen straffe dem med Ild og Svovlregn!« sagde Rauching i Baggrunden.

»Hvad Budskab skal jeg bringe min Herskerinde fra eder?« spurgte Ekkehard efter at have tømt sit Bæger.

»Med Hensyn til Hunnerne?« sagde Oldingen. »Det

tror jeg er simpelt nok. Sig til eders Hertuginde, at hun skal gaa ud i Skoven og se, hvad Pindsvinet gjør, naar en Fjende nærmer sig. Det ruller sig sammen til en Kugle, og den, der griber efter det, stikker sig paa dets Pigge. Schwaberlandet har Lanser nok. Gjør I det samme! Det kan ikke skade jer Munke noget at føre Spyd.

»Og hvis eders Herskerinde vil vide mere endnu, saa sig hende det Ord, som gjælder i Hedningehulen. Rauching, hvorledes lyder det?«

»Ti Skridt fra Livet, eller vi knuse eders Hjærneskal!«

»Og naar der er Tale om Fred, saa sig til hende, at den gamle i Hedningehulen én Gang har sluttet en daarlig Fred, men han vil ikke gjøre det igjen, om endskjønt hans Hovedpine endnu plager ham ligesom den Gang; nu vil han hellere selv sadle sin Ganger, naar Krigstrompeterne lyde — læs en Messe for ham, hvis I overlever hans sidste Ridt.«

Den gamle havde talt med vidunderligt Liv. Pludselig svigtede Stemmen ham, hans Aandedræt blev kort, næsten stønnende, han bøjede Hovedet, »det kommer igjen!« sagde han.

Rauching sprang til og rakte ham et Bæger Vand. Men Trykket vilde ikke standse.

»Vi maa anvende Midlet,« sagde Rauching. Fra Hulens Dyb væltede han en tung Stenblok frem, der var saa hej som en Mand og bar Spor af gammelt Billedhuggerarbejde; de havde fundet den i Hulen som et uforstaaeligt Mindesmærke om tidligere Beboere. Han stillede den op imod Klippevæggen; det saa' ud, som om et Menneskehoved og en Bispemitra var antydet paa den. Og Rauching greb en vældig Knippel og gav den gamle en anden i Haanden og begyndte at tærske løs paa Stenbilledet, i det han raabte nogle Ord langsomt og alvorligt som et Litani:« Luitvard fra Vercelli, Landsforræder, Horkarl, neque enim! Nonnerøver, lumske Forræder, neque enim!« . . . Slagene faldt

tæt, der fo'r et Smil over den gamles visne Træk, han hævede sine matte Arme og hug ligeledes til:

»Der staar skrevet, at en Biskop skal være dadelfri,« sagde han i samme Tone som Rauching, — »det er for Normannerfreden, det fordi du forførte Kejserinde Richardis, neque enim! Det for Rigsdagen i Tribur, det, fordi Arnulf blev valgt til Kejser! neque enim!!«

Hulen gav Gjenlyd af den dumpe Klang; Stenbilledet stod fast under dette Haglvejr af Slag; den gamle blev mere og mere let om Hjærtet, han huggede sig varm i det gamle Had, som i mange Aar havde bevaret hans Liv.

Ekkehard forstod ikke rigtig den Fremgangsmaade. Han blev uhyggelig til Mode. Han anbefalede sig og gik.

»I har vel fundet smuk Tidsfordriv hos den gamle Nar der oppe,« sagde Forpagteren i Sernatingen til ham, da han førte hans Hest frem; »bilder han sig endnu stadig ind, at han har mistet en Krone og et Rige? Ha ha!«

Ekkehard red bort. I Bøgeskoven spirede den kommende Vaars ungdomsfriske Grønt. En ung Munk fra Reichenau drog samme Vej. Kjæk som Vaabenbrag lød hans Sang gjennem den ensomme Skov:

»Du Landets tapre Ungdomskraft, staa kjæk og fast!
Jag bort din Søvn med Kampens Raab, drag ud i Hast!
Og vær paa Vagt med stadig Agt paa hver en Plet;
hvis ej, med List vil Fjenden vist dig kue let!
Og kommer han, fra Borgens Tinde klinge da
med mægtig Drøn dit stolte: eja vigila!«

Det var den Sang, som Nattevagten i Mutina i Vælskland sang, da Hunnernes Hær laa foran Bispestaden. Munken havde selv for tre Aar siden staaet Skildvagt ved den hellige Geminianus' Port og kjendte de hunniske Piles Hvislen. Naar der sværer Anelse om nye Kampe i Luften, saa lyde atter de gamle Sange. —

Tolvte Kapitel.

Hunnerne komme.

»Den gamle har Ret,« sagde Fru Hadvig, da Ekkehard meddelte hende Udfaldet af sin Sendelse. »Naar Fjenden truer, maa vi ruste, naar han angriber, maa vi knuse ham; det er saa simpelt, at man egentlig ikke behøver at spørge nogen om det. Jeg tror, at den onde har saaet den megen Tænken og Overvejen som Ukrudt i den tyske Jordbund. Den, der vakler, er nær ved at falde, og den, der vil være alt for snedig, graver sin egen Grav: Vi ville ruste!«

Den urolige og snart farlige Tilstand bragte Hertuginden i en glad Stemning; paa samme Maade er Forellen vel til Mode i den brusende Bæk, som styrter skummende ned over Klipperne, medens den gaar til Grunde i det stille Vand. Naar der gives Exempel paa fast Bestemthed fra oven, saa er det aldrig uden Virkning. De traf Forberedelser til at modtage Fjenden. Fra den høje Twiels Top saas Krigsfanen vaje langt ud i Landet; gjennem Skov og Mark, helt ud til de fjærneste Forpagtergaarde i Dalens Skjul, lød Krigshornet, som kaldte Mændene til Kamp; kun Armod fritog for Krigstjeneste. Den høje Twiel skulde være Forsamlingsstedet, den var af Naturen befæstet dertil. Sendebud fløj gjennem Hegau. Landet begyndte at røre sig; bag ude i Granskoven stod Kulsvierne sammen, én af dem svang sin tunge Ildrage over Hovedet, som om han vilde hugge ind. »Det kan blive til noget!« sagde han; »jeg gaar ogsaa med!«

Der blev banket paa Døren hos Præsterne, de gamle og de affældige; den, der ikke kan drage i Kamp, skal bede; der gik Bud til alle Søens Bredder, ogsaa over til St. Gallen.

Ekkehard tog til den fredelige Ø Reichenau; det befa-

lede Hertuginden. Den Gang vilde have været tung for ham, hvis det havde drejet sig om noget andet. Han bragte Indbydelse til hele Klostret til at komme til den høje Twiel, medens der var Fare.

Dér var allerede alt i Bevægelse. Brødrene vandrede ved Springvandet i Klosterhaven; det var en mild Foraarsdag, men ingen tænkte paa at glæde sig over den blaa Himmel; de talte om de slemme Tider og raadsloge; de kunde ikke forstaa, at de skulde drage bort fra deres stille Mure.

»Den hellige Markus,« sagde én, »vil beskytte sine Børn og slaa Fjenden med Blindhed, saa han rider forbi, eller lade Bodensøens Bølger skumme op, saa de sluge ham, som det røde Hav Ægypterne.«

Men den gamle Simon Bardo sagde: »Den Beregning holder ikke ganske Stik, og naar et Sted ikke er omgivet af Taarne og Mure, saa er det mere tilraadeligt at drage bort. Hvor man blot kan finde for en Skillings Værdi, der rider ingen Hunner forbi; læg et Guldstykke paa en død Hunners Grav, saa skulle I se, at hans Haand voxer op af Jorden og griber efter det.«

»Hellige Pirminius!« klagede Broder Gartneren, »hvem skal passe Urter og Grønt, naar vi maa af Sted?« »Og Hønsene?« sagde en anden, hvis kjæreste Adspredelse det var at holde Hønsegaarden i Orden, »vi have da ikke kjøbt de tre Dusin vælske Haner for Fjendens Skyld.«

»Kunde det ikke hjælpe at skrive et indtrængende Brev til dem?« spurgte en tredje; »de kunne dog ikke være saadanne Umennesker, at de ville krænke Gud og hans Helgener.«

Simon Bardo smilede: »Bliv Faarehyrde,« sagde han medlidende, »og drik et Afkog af Urten Camomilla, du, som vil skrive indtrængende Breve til Hunnerne. O gid jeg havde taget den gamle Overfyrværker Kedrenos med over Alperne! Saa skulde vi lade et Lys straale imod Fjenden, stærkere end det milde Maaneskin over Urtehaven, der vækker saa blide Erindringer i den salig Abbed Valafrids

Sjæl om hans Veninde. Hist ved Pynten skulde et Par Skibe sænkes ned og ligeledes her ved Havnestedet, — og Bredden skulde bestryges med lange Brandrør: høj! hvor de vilde blive adsplittede, naar Ilddragen fløj gjennem Luften og udspyede sin Naphtaregn! Men hvad kjender I til græsk Ild?! O Kedrenos, Fyrværker Kedrenos!«

Ekkehard var traadt ind i Klostret, han spurgte efter Abbeden. En tjenende Broder viste ham dennes Værelse. Han var ikke der inde og heller ikke til at finde andet Steds.

»Han er vist i Rustkammeret,« sagde en Munk, i det han gik forbi. Saa førte den tjenende Broder Ekkehard til Rustkammeret, som var paa det høje Klosterloft; der laa mange Rustninger og Vaaben, med hvilke Klostret rustede sine Krigsmænd til Hærstævnet.

Abbed Vazman stod der inde i en Støvsky, saa de indtrædende næppe kunde se ham; han havde ladet Rustningerne tage ned fra Væggen og mønstret dem. Støv og Rust bar Vidne om, at de havde haft lang Hvile. Ved Mønstringen havde Abbeden tænkt paa sig selv; han havde kastet sin Overklædning; den blonde Klosterlærling havde ført ham et Ringpanser, og han strakte Armene for at se, om det sad fast og bekvemt.

»Træd nærmere!« raabte han til Ekkehard, »andre Tider, anden Modtagelse!«

Ekkehard meddelte ham Hertugindens Opfordring.

»Jeg vilde selv have ansøgt derom paa den høje Twiel, hvis I ikke var kommen,« sagde Abbeden. Han greb et langt Sværd, og slog et Slag gjennem Luften med det, saa Ekkehard veg nogle Skridt tilbage; man kunde høre af den skarpe Susen i Luften, at det ikke var det første Slag, han slog i sit Liv.

»Det bliver til Alvor,« sagde han. »De ere allerede dragne ind i Altdorf: snart ville Lindaus Flammer spejle sig i Søen. Vil I ogsaa vælge eder et Harnisk? Det dér med Kaardegehænget opfanger Hug og Stik saa godt som den

fineste Trylleskjorte, der nogen Sinde blev spunden af en Jomfru.«

Ekkehard takkede, men afslog at modtage det. Abbeden forlod Rustkammeret med ham. Ringpansret behagede ham; han trak den brune Kutte over det, og saaledes traadte han ind i Haven til de fortvivlede Brødre, som en Herrens Stridsmand.

»Den hellige Markus stod i Nat ved min Seng,« raabte Abbeden, »og pegede hen imod den høje Twiel; dér hen ville mine Ben, for at ingen Hedningehaand skal vanhellige dem. Op, ruster eder! I Bøn og Gudsfrygt har eders Sjæl hidtil kæmpet sin Kamp med den onde, nu skulle eders Næver vise, at I ere tapre Mænd. Thi de, som komme, ere Djævelens Børn; Alruner og Dæmoner i den asiatiske Ørk have avlet dem; deres Gjerning er Djævelens Værk, de ville atter fare tilbage til Helvede, naar deres Tid er omme!«

Da mærkede selv de mest sorgløse af Brødrene, at der var Fare paa Færde. En Bifaldsmumlen fløj gjennem deres Rækker, de vare endnu ikke blevne saa blødagtige af at dyrke Videnskaberne, at et Krigstog ikke skulde forekomme dem at være en behagelig Afvexling.

Kjældermesteren Rudiman stod støttet til et Æbletræ med betænkelige Rynker i Panden. Ekkehard saa' ham, gik hen til ham og vilde omfavne ham til Tegn paa, at den fælles Nød udjævnede den gamle Tvist. Men Rudiman gjorde en afværgende Bevægelse: »Jeg véd, hvad I vil!« — Han trak en grov Traad ud af sin Kuttes Søm, kastede den ned paa Jorden og traadte paa den: »Saa længe en hunnisk Hest stamper paa den tyske Jordbund,« sagde han, »skal alt Fjendskab være udrevet af mit Hjærte, som denne Traad af min Klædning; hvis vi overleve Striden, saa kunne vi jo atter tage fat, som det sømmer sig!«

Han vendte sig bort og gik ned i sin Kjælder til et vigtigere Arbejde. Vinfadene laa i det højthvælvede Rum i sluttet Række, som i Slagorden, og der var intet af dem, der lød hult, naar man bankede paa det. Rudiman havde

bestilt nogle Murere; den forreste Del, hvor man ellers gjemte Urter og Frugt, lod han indrette saaledes, at det saa' ud, som om det var Klosterkjælderen, og dér stillede de ét stort og to smaa Vinfade. »Hvis Fjenden ikke finder noget, faar han Mistanke,« — saaledes vare Kjældermesterens Tanker, — »og naar den udvalgte Sipplinger Vin gjør sin Pligt og Skyldighed, vil mangen en hunnisk Mand have ondt ved at ride videre.«

Arbejdsmændene havde allerede rejst Kvaderstenene, med hvilke de skulde tilmure den indre Kjælderdør, — Rudiman gik nok engang der ind; han tappede sig et Krus af et gammelt Fad og tømte det vemodig; saa foldede han sine Hænder som til Bøn: »Gud bevare dig, røde Meersburger!« sagde han med Taarer i Øjnene.

Der var stærkt Røre alle Vegne i Klostret. I Rustkammeret blev der uddelt Vaaben, der var mange Hoveder og faa Hjælme, Forraadet slog ikke til. Meget af Lædertøjet var mølædt og maatte først lappes.

I Skatkammeret lod Abbeden Relikvierne og de kostbare Sager pakke ind: mange tunge Skrin bleve fyldte: det gyldne Kors med det hellige Blod, det hvide Marmorkar, af hvilket Bryllupsgjæsterne i Kana øste Vinen, Relikvieskrin, Abbedstaven, Monstransen — alt blev pakket ind og bragt ned i Baadene. De kom ogsaa slæbende med den tunge, gjennemsigtige, grønne Smaragd, som vejede otte og tyve Pund. »Den kan gjærne blive her,« sagde Abbeden.

»Den store Kejser Karls Gjæstegave? det sjældneste Klenodie, hvis Lige ikke mere findes skjult i Bjærgenes Skjød?« sagde den tjenende Broder.

»Jeg kjender en Glarmester i Venetia, som kan lave os en anden, hvis Hunnerne skulde slæbe denne bort med sig,« svarede Abbeden ligegyldig.

Saa satte de Juvelen i Skabet igjen.

Det var endnu ikke blevet Aften, da alle vare beredte til at drage bort. Abbeden lod Brødrene træde sammen i

Gaarden; de kom alle paa én nær. »Hvor er Heribald?« spurgte han.

Heribald var en from Broder, hvis Væsen havde faaet mangen alvorlig Mand til at smile. I hans unge Dage havde en Amme ladet ham falde paa Stenbroen, deraf havde han faaet en let Aandssvækkelse, men han havde et godt Hjærte og glædede sig over Guds skjønne Verden saa godt som nogen mægtig Aand.

Saa gik de for at søge efter Heribald.

Han var i sin Celle. Den gulgraa Klosterkat syntes at have gjort ham Fortræd, thi han havde snørt den Strikke, som skulde holde hans Kutte sammen, om dens Liv og hængt den op paa et Søm under Loftet; det gamle Dyr hang ned i den tomme Luft og skreg og miauede ynkelig, men han gyngede det blidt frem og tilbage og talte Latin med det.

»Af Sted, Heribald!« raabte hans Kammerater, »vi maa forlade Øen.«

»Lad dem, der ville, flygte!« sagde den gale, »Heribald flygter ikke med.«

»Vær nu skikkelig, Heribald, og følg os, Abbeden har befalet det.«

Saa tog Heribald sin Sko af og viste den til Brødrene: »Den Sko var allerede itu i Fjor,« sagde han, »og den Gang gik Heribald til Klostrets Camerarius, ‚giv mig det Læder, som tilkommer mig,' sagde Heribald, ‚for at jeg kan lave mig et Par nye Sko.' Saa svarede den gamle Camerarius: ‚Lad du være med at gaa dine Sko skjæve, saa gaa de ikke i Stykker,' og vilde ikke give ham Læderet, og da Heribald klagede over Camerarius til Abbeden, sagde denne: ‚En Nar som du kan gaa paa bare Ben!' Nu har Heribald intet ordentligt Fodtøj, og med det pjaltede gaar han ikke til fremmede Folk.«

Til saadanne Grunde kunde man ikke finde nogen Gjendrivelse, der kunde holde Stik. Saa omslyngede Brødrene ham med stærk Arm for at bære ham ned, men han

rev sig løs i Gangen og fløj lynsnar ned i Kirken og op ad Trapperne, som førte til Kirketaarnet. Øverst oppe satte han sig og trak Stigen op efter sig: det var umuligt at faa fat paa ham.

De meldte det til Abbeden. »Lad ham blive tilbage,« sagde denne, »Børn og Daarer have deres særlige Skytshelgen.«

Nede ved Søens Bred laa to store Fartøjer, som skulde optage de bortdragende. Det var vel udrustede Baade med Ror og Sejl. Klostrets Tjenestefolk, og hvem der ellers boede i Reichenau, havde indskibet sig i smaa Baade med alt deres Gods; der var stor Forvirring.

En Baad fuld af Piger, styret af den første Pige, Kerhildis, var allerede sejlet; de vidste selv ikke hvorhen, — men denne Gang var Frygten større end Nysgjerrigheden efter at se fremmede Rytteres Knebelsbarter.

Nu kom Klosterbrødrenes Tog; det var et sælsomt Syn: de fleste vare bevæbnede, andre bade Litanier, i det de bare den hellige Markus' Kiste; saa kom Abbeden med Ekkehard og Lærlingerne fra Klosterskolen, — de saa' nok engang bedrøvede tilbage til deres mangeaarige Hjem, saa gik de om Bord.

Men da de sejlede ud paa Søen begyndte alle Klokker at ringe; det var den fjollede Heribald, som ringede for dem til Afsked; saa viste han sig paa Kirketaarnets Tinde: »dominus vobiscum!« raabte han ned til dem med stærk Stemme, og paa vanlig Vis var der én, der hist og her svarede: »et cum spiritu tuo!«

Et stærkt Vindpust krusede Søens Vover. Den var først for nylig tøet op; der svømmede endnu mange tunge Isflager omkring i den, og Baadene havde stor Møje med at arbejde sig igjennem.

De Munke, som vogtede den hellige Markus' Kiste, sad med sænket Hoved; nogle Gange sloge Bølgerne ind over dem, men Abbed Vazmans høje Skikkelse stod oprejst og stolt, medens hans Hætte flagrede for Vinden.

»Herren gaar foran os,« sagde han, »som han gik foran Israels Folk i en Ildsøjle; han er med os paa Flugten, han vil ogsaa være med os, naar vi vende glade tilbage!« . . . Det var i en maanelys Nat, at de reichenauer Munkes Skare steg op ad den høje Twiel. Man havde sørget for at anbringe dem. De stillede deres Helgenskrin i Borgens Kirke, og sex Brødre fik Befaling til at holde Vagt og Bøn ved det.

I de følgende Dage blev Gaarden til en hel munter Lejr. Der laa allerede nogle hundrede krigspligtige Mænd, og reichenauer Folkene skaffede en Tilvæxt af halvfemsindstyve kampdygtige Mænd. Man beskjæftigede sig ivrig med at sørge for alt, hvad der var nødvendigt til den forestaaende Kamp. Allerede før Solen stod op, bleve de sovende vækkede af Smedenes Hamren. Man lavede Pile og Lansespidser; ved Brønden i Gaarden stod den store Slibesten, paa hvilken de hvæssede de rustne Klinger. Man havde ogsaa ladet den gamle Kurvemager fra Weiterdingen hente. Han sad under Lindetræet med sine Drenge. De satte et stærkt Fletværk af Pilegrene omkring de lange Brædder, som vare blevne tilskaarne til Skjolde, saa naglede man et garvet Skind derover, og Skjoldet var færdigt. Andre sad ved den lystig flakkende Ild og hældte Bly i Formerne til de lette Kastevaaben, som brugtes til Slyngerne, — Knipler og Køller af Asketræ bleve hærdede i Flammerne: »Naar denne knubser en Hednings Hjærneskal,« sagde Rudiman, i det han svang en Knippel, »saa bliver der lukket op for den!«

De, der allerede tidligere havde gjort Krigstjeneste, samlede sig om den græske Høvedsmand Simon Bardo. »Man maa rejse til eder her i Tyskland, naar man vil have Fred paa sine gamle Dage,« sagde han spøgende til Hertuginden. Men Vaabenlarmen styrkede og hævede hans Sind som gammel Rhinskvin; med stor Omhu lod han de uerfarne øve sig i Vaabenbrug, Borggaardens Stenbro gjenlød af Munkenes tunge Trin, naar de i sluttede Rækker fik

Undervisning i Angreb med Spydet. »Naar I først ere blevne varme, saa kan man rende Mure ind med eder,« sagde den gamle og nikkede bifaldende.

De af Disciplene, som kunde glæde sig ved et sikkert Øje og smidige Lemmer, bleve gjorte til Bueskytter. De øvede sig flittig. Engang lød der fra den ene Ende af Gaarden en høj Jubel over til Spydbærerne: de lystige Fyre havde lavet en Straamand med en Krone af Uglefjer paa Hovedet og en stor Pisk i Haanden, paa hans Bryst sad en hjærteformet rød Lap, det var deres Skive.

»Det er Hunnerkongen Etzel,« raabte Skytterne, »hvem kan ramme ham i Hjærtet?«

»Spot kun,« sagde Fru Hadvig, som saa' til paa Balkonen; »dræbtes han end af et Slagtilfælde i en ulyksalig Bryllupsnat, saa gaar dog stadig hans Aand mægtig gjennem Verden; vore Efterkommere ville ogsaa være nødt til at mane ham bort.«

»Naar de blot skyde lige saa skarpt paa ham som de der nede,« sagde Praxedis, — der lød Jubelraab fra Gaarden, Straamanden vaklede og faldt, en Pil havde truffet ham i Hjærtet.

Ekkehard kom op i Salen. Han havde marscheret tappert med; hans Ansigt glødede, den uvante Hjælm havde efterladt en rød Stribe paa hans Pande. I sin Forvirring glemte han at lade Lansen blive uden for. Fru Hadvig saa' paa ham med Velbehag, han var ikke mere den ængstelige Lærer i Grammatik . . . Han bøjede sig for Hertuginden, i det han sagde: »De reichenauske Medbrødre i Herren lade melde, at de begynde at blive tørstige.«

Fru Hadvig lo. »Lad en Tønde køligt Øl blive stillet op i Gaarden; indtil Hunnerne atter ere jagede hjem, skal vor Kjældermester ikke have Lov til at klage over, at hans Fade svinde ind.«

Hun pegede ned paa den stormfulde Færd i Borggaarden:

»Livet viser dog langt flere vexlende Billeder, end alle

Digtere,« sagde hun til Ekkehard; — »I var ikke forberedt paa, at Sagerne skulde stille sig saaledes.«

Men Ekkehard tillod ikke, at man fornærmede hans kjære Virgil.

»Undskyld!« svarede han, i det han støttede sig til sit Spyd, »det er alt sammen ordret optegnet i Æneïden, som om der ikke fandtes noget nyt under Solen! Skulde man ikke tro, at Virgil havde staaet her paa Svalen og set ud paa al den Tummel, naar han skriver om Begyndelsen af Krigen i Latium:

Hjælme man huler til Hovedets Værn, og man krummer sig Skjolde,
flætted' af bøjelig Pil: mens andre de kobberne Pansre
hamre af bøjeligt Sølv, og tillige til Benene Skinner.
Segle og Plovjærn, holdte i Pris, kort Ømhed for Landbrug,
monne nu vige: det fædrene Sværd omsmedes i Ovnen.
Alt Basunerne klang: Budstikken alt løber om Krigen.«

»Det passer ganske vist godt,« sagde Fru Hadvig. »Kan I ogsaa forudsige Kampens Udfald af eders Heltesang?« vilde hun spørge, men i forvirrede Tider er det vanskeligt at komme til at tale om Digtninger. Køgemesteren traadte ind og meldte, at Kjødet var spist indtil sidste Bid; om han maatte have Lov til at slagte to Oxer? ...

Efter nogle Dages Forløb var Simon Bardos Mandskab saa godt indøvet, at han kunde føre det frem til Mønstring for Hertuginden. Det var ogsaa paa Tide, at de benyttede deres Tid; de vare allerede blevne forstyrrede i de sidste Nætter; langt borte paa den anden Side Søen var Himlen rød; dette Tegn paa Brand holdt sig i nogle Timer paa Himlen som en Ildsky; det var vist langt borte der ovre i Helvetien. Munkene skjændtes, nogle sagde: »Det er et Syn paa Himlen, en Ildstjærne til Advarsel for Kristenheden.« »Det brænder i Rhindalen,« sagde andre; en Broder, som havde en overordentlig fin Næse, paastod endogsaa, at han kunde mærke Brandlugt. Først længe efter Midnat var Ilden paa Himlen slukket.

Paa Bjærgets sydlige Skrænt var der en temmelig bred

Bakke, paa hvilken de første Foraarsblomster blomstrede, medens der endnu laa gammel Sne i Hulningerne; dér skulde Mønstringen holdes. Fru Hadvig sad højt til Hest, ved hendes Side holdt nogle velrustede Riddersvende, som havde forenet sig med hendes Hær, Herren fra Randegg og fra Hoewen og den magre Fridinger; Abbeden fra Reichenau sad stolt paa sin Pasgænger, en velbereden Guds Mand; Kammermester Spazzo gjorde sig Umage for at ligne ham i Holdning og Bevægelser, thi hans Fremtræden var fornem og ridderlig. Ekkehard skulde ogsaa ledsage Hertuginden; der var ført en Hest frem til ham, men han afslog det, for at der ikke skulde opstaa Misundelse mellem Munkene.

Nu aabnede den yderste Borgport sig knagende, og Skarerne kom dragende. Forrest vare Bueskytterne; der lød lystig Klang, med alvorligt Ansigt gik Audifax med sin Sækkepibe blandt Hornblæserne; de droge forbi i sluttet Trop. Saa lod Simon Bardo et Signal blæse, deres Række opløste sig, de sværmede omkring som vilde Hvepser og besatte Buske og Gjærder.

Derpaa kom Munkenes Kohorte med faste Trin, i Hjælm og Harnisk med Kutten der over og fældet Spyd, en Skare, vældig til Storm; højt flagrede deres Faner, et rødt Kors i hvidt Felt. De marscherede taktfast, som om det havde været deres Gjerning i mange Aar — hos stærke Mennesker er ogsaa den aandelige Tugt en god Forøvelse til Krigerstanden. Kun én paa venstre Fløj formaaede ikke at holde Trit; hans Lanse stod skjævt i den lige Række, som de andre dannede. »Det er ikke hans Skyld,« sagde Abbed Vazman til Hertuginden, »han har skrevet en hel Messebog af i fire Uger; saa fik han Skrivekrampe i Fingrene.«

Ekkehard skred frem paa den højre Fløj; da de kom forbi Hertuginden, fik han et Blik fra hendes straalende Øjne, som næppe gjaldt hele Skaren.

Derpaa fulgte i tre Afdelinger Lehnsmændene og de hærpligtige Folk; der blev tudet i vældige Tyrehorn, underlige Rustninger kom til Syne, mangt et Vaaben var allerede

blevet indviet i den store Kejser Karls Krige; men mange førte ogsaa kun en mægtig Knippel og intet andet.

Hr. Spazzo havde imidlertid spejdet ud over Dalen med skarpt Blik. »Det er godt, at vi netop ere samlede, jeg tror, vi faa Arbejde!« sagde han og pegede hen paa det Sted, hvor Landsbyen Hilzingens Tage hævede sig bag bakket Land. En mørk Stribe nærmede sig . . . Saa lod Simon Bardo sin Hær gjøre Holdt og spejdede ud i den Retning: »Det er ikke Hunnerne, der er ingen Ryttere.« Men for at være rigtig forsigtig lod han sine Bueskytter besætte Bjærgets Skraaning.

Da det fremmede Tog kom nærmere, blev den hellige Benedikts Ordensdragt synlig i dets Rækker, og et gyldent Kors hævede sig som Standarte mellem Lanserne. »Kyrie eleison!« deres Litani hørtes paa Bjærget . . . »Mine Brødre!« raabte Ekkehard. Reichenauer Kohortens Rækker opleste sig, de styrtede ned ad Bjærget med stormende Jubelraab — da de vare ved Siden af hverandre, fulgte glade Omfavnelser. Gjensyn i Farens Time fravrister Hjærtet en større Jubel, end det ellers er vant til.

Arm i Arm med Reichenauerne stege de fremmede Gjæster op ad Bjærget; deres Abbed Kralo gik i Spidsen, og i Bagtroppen førte de den blinde Thieto med sig paa en med Oxer forspændt Vogn. »Vær hilset i Gud, min høje Frænde,« sagde Abbed Kralo og bøjede sig for hende; »hvem skulde for et halvt Aar siden have troet, at jeg og hele Klostret skulde gjengjælde eders Besøg? Men Israels Gud siger: ‚Lad mit Folk drage ud, for at det kan vedblive at være mig tro!'«

Bevæget rakte Fru Hadvig ham sin Haand ned fra Hesten. »Det er en Prøvelsens Tid,« sagde hun. »Vær velkommen!«

Hærskaren drog nu forenet med den nys ankomne Forstærkning tilbage til Borgen. Praxedis var stegen ned i Gaarden. Hun stod ved Lindetræet og saa' paa de kommende; alle Mænd fra St. Gallen vare allerede samlede

i Gaardsrummet, men hun skuede ufravendt hen til Porten, som om der endnu maatte komme én; men han, hvem hendes Blik søgte, var ikke iblandt dem, der kom.

Paa Borgen begyndte man nu at indrette sig og anbringe Gjæsterne. Pladsen var knap nok. Der var en luftig Hal i det runde Hovedtaarn; dér rystede man Straa sammen til et nødtørftigt Natteleje. »Hvis det bliver ved paa den Maade,« brummede Skafferen, som var lige ved at blive tosset i Hovedet, »saa have vi snart samlet hele Evropas Gejstlighed her paa vor Klippe.«

Køkken og Kjælder ydede, hvad de formaaede.

Neden under sad Munke og Krigsmænd sammen ved et larmende Maaltid. Fru Hadvig havde bedt de to Abbeder og de andre fornemme Gjæster, som havde indfundet sig hos hende, ind i Salen; der var meget at tale og at raadslaa om: Spørgsmaal og Svar krydsede hinanden.

Saa fortalte Abbed Kralo om sit Klosters Skæbne.

»Denne Gang,« sagde han, »var Faren lige ved at voxe os over Hovedet. Næppe havde man begyndt at tale om Hunnerne, før Jorden allerede gjenlød af deres Hestehove. Nu gjaldt det at være paa sin Post. Klosterskolen sendte jeg til Wasserburg, der har sikre Skanser; Aristoteles og Cicero maa finde sig i at blive støvede en Tid lang; Lærlingerne kunne fange Fisk i Bodensøen, hvis de ikke faa alvorligere Arbejde; de gamle Læremestre droge i rette Tid over Vandet med dem. Men vi havde indrettet os et fast Kastel til Tilflugtssted; hvor Sitterbækken skummer gjennem en granbevoxet snæver Dal, dér havde vi en fortræffelig lille Plads, der var skjult af Skoven; man skulde ikke tro, at nogen hedensk Støvernæse nogen Sinde kunde finde det Sted. Dér byggede vi et fast Hus med Taarne og Mure og indviede det til den hellige Treenighed — gid den maa beskytte det nu og altid!

»Det var endnu ikke under Tag, da der kom Bud fra Søen: ‚Fly! Hunnerne ere der!' og der kom andre fra Rhindalen: ‚Fly!' det var Løsenet. Himlen var rød af Ild og

Vagtblus, Luften opfyldt af Flygtninges Jammerskrig og bortilende Vognes Raslen. Saa droge vi bort. Guld og Klenodier, St. Gallus' og St. Othmars Kiste og Ben, hele Skatten blev bragt i Sikkerhed, og Bøgerne havde Lærlingerne taget med til Wasserburg — men paa Mad og Drikke havde vi ikke haft Tid til at tænke meget, der var kun sparsomt Mundforraad i Skovborgen; vi flygtede skyndsomst der hen. Først under Vejs lagde Brødrene Mærke til, at vi havde glemt den blinde Thieto i de gamles Krog; men ingen gik tilbage igjen, Jorden brændte under vore Fødder. Saa laa vi nogle Dage stille i det af Graner skjulte Taarn, om Natten sprang vi ofte til Vaaben, som om Fjenden stod for Porten, men det var kun Sitterbækkens Rislen eller Vindens Susen i Træerne. Engang var der dog en klar Stemme, som bad om at blive lukket ind. Det var Klosterlærlingen Burkard, som kom skræmmet og dødtræt. Han var bleven tilbage af Venskab for Vægteren ved Porten, Romeias, men det havde vi ikke lagt Mærke til. Det var slemme Efterretninger, han bragte; nogle Haar paa hans unge Hoved vare i én Nat blevne graa af den Rædsel, han havde oplevet.«

Abbed Kralos Stemme begyndte at skjælve. Han standsede og drak en Slurk Vin. »Herren være alle kristne døde naadig,« sagde han bevæget, »hans Lys lyse over dem, han lade dem hvile i Fred!«

»Amen!« sagde de andre.

»Hvem mener I?« spurgte Hertuginden. Praxedis stod op, hun stillede sig bag sin Herskerindes Lænestol, medens hendes Blik hang ved Fortællerens Læber.

»Først naar man er død, mærke de tilbageblevne, hvad man var værd,« sagde Kralo, i det han optog Traaden igjen: »Romeias, den fortræffeligste af alle Vægtere, var ikke dragen bort med os. ‚Jeg vil hævde min Post til det sidste,' sagde han. Han lukkede alle Indgange til Klostret, skjulte, hvad han kunde skaffe af Vejen, og gjorde sin Runde omkring Murene, ledsaget af Klosterlærlingen

Burkard; saa holdt han bevæbnet Vagt i sin Taarnstue. Da kom Hunnernes Ryttertrop ridende og nærmede sig forsigtig til Murene. Romeias stødte i Hornet som sædvanlig, saa skyndte han sig til Ringmuren paa den anden Side og stødte atter i sit Horn, som om der overalt var god Besætning og Vagt, og derpaa sagde han til Lærlingen: ‚Nu er det Tid at drage bort!' Han havde en gammel vissen Urtekost paa sin Jærnhat, fortæller Burkard. Saa gik de to over til den blinde Thieto, som ikke vilde forlade de gamles Krog; men de satte ham paa to Spyd, bare ham bort — ud af Bagporten og flygtede op ad Schwarzadalen.

»Hunnerne vare allerede stegne af deres Heste og klatrede over Murene; da alt var roligt, sværmede de ind som Myg til en Honningdraabe; men Romeias gik rolig op ad Bjærget med sin graahærdede Byrde. ‚Ingen skal sige om Klostervægteren, at han har givet sig til at trave for disse Hedningehundes Skyld' — sagde han til sin unge Ven, for at indgyde ham Mod. Men snart vare Hunnerne i deres Spor, deres vilde Skrig gave Gjenlyd i Dalens Kløfter, — kort efter peb deres første Pile forbi. Saaledes kom de til Eneboerskernes Klippe. Men dér blev selv Romeias forbavset. Viborads dumpe Salmesang lød dem i Møde, som om intet var sket. I et himmelsk Syn var det blevet aabenbaret hende, at hun skulde lide og dø, og selv hendes fromme Skriftefader Valdram formaaede ikke at faa hende til at tænke paa Flugt. ‚Min Celle er den Valplads, paa hvilken jeg har kæmpet imod Menneskehedens gamle Fjende; en Guds Stridsmand dækker den med sit Legeme,' saaledes talte hun og blev i Ørkenen, og alle droge bort.

»Da de umulig kunde naa til Skovborgen, søgte Romeias det mest afsides liggende Hus. Han traadte op paa Klippen og lod forsigtig den blinde Thieto glide ned gjennem Taget, han kyssede Oldingen, før han forlod ham — og saa befalede han Klosterlærlingen at flygte. ‚Der kunde

hændes mig noget menneskeligt; sig til Folkene i Skovborgen, at de skulle se til den blinde.' Forgjæves bønfaldt Burkard ham og anførte Nisus og Euryalus, som ogsaa vare flygtede ind i den mørke Skov for de volskiske Rytteres Overmagt. ‚Jeg vilde være nødt til at løbe for hurtig,' sagde Romeias, ‚det er usundt at blive for hed, og man faar ondt i Brystet af det; jeg maa tale et Ord med disse Djævlens Sønner.'

»Han gik til Viborads Celle og bankede paa Skodden: ‚Ræk mig Haanden, du gamle Drage,' raabte han ind til hende, ‚vi ville slutte Fred!' Viborad rakte ham sin visne Haand . . . saa væltede Romeias nogle Klippeblokke hen til Udgangen for den stejle Sti, saa Adgangen fra Schwarzakløften var spærret, tog Skjoldet paa Ryggen og ordnede Spydene; med flagrende Haar stod han bag Skansen og blæste nok engang i det store Vægterhorn, først vred og kampbegjærlig, saa blid og stille, indtil en Pil fo'r ind i Hornets Krumning. En Regn af Pile faldt ned over ham og spækkede hans Skjold, han rystede dem af; hist og her klatrede en af Hunnerne op paa Klippen for at komme ind paa Livet af ham, men Romeias' Spydkast styrtede dem ned, — Angribernes Antal voxede, Kampen rasede vildt, men Viborad sang uforsagt sin Salme:

‚Gjør Ende paa dem i din Vrede, gjør Ende paa dem, at de ikke ere mere til; og de skulle vide, at Gud er den, som hersker i Israel, indtil Jordens Ender. Sela!'

»Saa længe havde Burkard været Tilskuer til Kampen, men nu gav han sig paa Flugt. Paa Skovborgen bleve vi meget bedrøvede og sendte endnu samme Nat en Skare ud, som skulde søge den blinde Thieto. Der var stille paa Eneboerskernes Høj, da de kom listende; Maanen skinnede paa de dræbte Hunners Lig og derpaa fandt Brødrene« . . .

En stærk Hulken afbrød Fortællingen. Praxedis holdt sig krampagtig ved Hertugindens Stol og brast i voldsom Graad.

. . . »Derpaa fandt de,« vedblev Abbeden, »Romeias' lemlæstede Lig; hans Hoved havde Fjenderne hugget af og

slæbt med sig; han laa paa sit Skjold, og han knugede sin Hjælmbusk, den visne Urtekost, krampagtig i den højre Haand. Gud lade ham slumre salig: Himmerige tilkommer den, hvis Liv ender i Troskab! De bankede forgjæves paa Viborads Skodde, Teglstenene paa Taget af hendes Hytte vare knuste. En gik der op og saa' ned. Ved det lille Alter i Cellen svømmede Eneboersken i sit Blod, tre Sværdhug gabede paa hendes Isse; Herren har fundet hende værdig til at tilkæmpe sig Martyriets Krone under Hedningernes Slag.«

Alle tav bevægede. Ogsaa Fru Hadvig var rørt.

»Jeg har bragt den afdødes Slør med til eder,« sagde Hr. Kralo, »indviet af Blodet fra hendes Saar; I kan hænge det op i Borgkapellet. Kun den blinde Thieto var uskadt: han sov uopdaget i Hytten ved Klippen. ‚Jeg drømte, at der var blevet evig Fred i Verden,' sagde han til Brødrene, da de vækkede ham.

»Men der var ikke længe stille i den afsides liggende Sitterdal: der var en Sværmen og Piben og Knurren, som Granskoven aldrig har hørt Mage til. Vore Mure vare faste og vort Mod stærkt; men sultne Mænd blive kjede af at finde sig i en Belejring. I Forgaars var vort Forraad fortæret, og da det blev mørkt, saa' vi en Røgsøjle stige op fra vort Kloster; saa slog vi os igjennem om Natten, Herren var med os og banede os Vej, og vore Sværd hjalp ogsaa med dertil. Saaledes ere vi komne til eder« . . .

Abbeden bøjede sig for Fru Hadvig.

. . . »hjemløse og forladte, som Fugle, hvis Rede Lynet har ramt; og vi bringe eder ikke andet, end den Tidende, at Hunnen, som Gud tilintetgjøre, er i Hælene paa os« . . .

»Jo før han kommer, des bedre!« sagde Abbeden fra Reichenau trodsig og hævede sit Bæger.

»Sejr for Guds Stridsmænds tapre Vaaben!« sagde Hertuginden, i det hun klinkede med ham.

»Og Hævn for den brave Romeias!« sagde Praxedis

sagte med Taarer i Øjnene, da den magre Fridinger stødte sit Glas mod hendes.

Det var blevet sent. I den nederste Sal lød der endnu vild Sang og Krigslarm. Den unge Broder, som var kommen til Reichenau fra Mutina i Vælskland, istemmede atter sin Sang.

Lejligheden til alvorlig Daad skulde ikke lade vente længe paa sig.

Trettende Kapitel.

Heribald og hans Gjæster.

Paa Øen Reichenau var der stille og øde, efter at Klostrets Beboere vare dragne bort. Den sindssvage Heribald var Herre og Mester paa Øen. Han syntes godt om sin Ensomhed. Timevis sad han ved Stranden og slog Smut paa Bølgerne med flade Sten. Naar de sank strax, skjændte han paa dem.

Han havde mangen en Samtale med Hønsene i Gaarden og fodrede dem punktlig. »Hvis I ere artige,« sagde han engang, »og hvis Brødrene ikke komme hjem, saa skal Heribald holde en Prædiken for eder.« I Klostret havde han mange Slags Tidsfordriv — paa en ensom Dag kan man udklække mange nyttige Tanker. Camerarius havde ærgret ham, fordi han ikke vilde give ham Læder til hans Fodtøj. Derfor gik Heribald til Camerarii Celle og slog hans store Vandkrus af Ler i Stykker, de tre Urtepotter havde samme Skæbne og Straasækken, som laa i Sengen, fyldte han med Skaar. Saa prøvede han, hvorledes den var at ligge paa

og fandt, at det var meget slemt; — han smilede veltilfreds og gik ind i Abbed Vazmans Værelser.

Han var ogsaa vred paa Abbeden, fordi han havde ham at takke for mangen haard Revselse; men hos ham var alt ryddet af Vejen og lukket inde, saa var der intet andet tilbage for ham end at slaa en Fod af den polstrede Lænestol og sætte den kunstig paa, saa det saa' ud, som om der ikke var noget i Vejen med den. »Naa, hvor den vil falde sammen med ham, naar han kommer hjem og sætter sig magelig i den. ‚Du skal tugte Legemet,' siger den hellige Benedikt. Men det er ikke Heribald, som har slaaet Foden af, det have Hunnerne gjort« . . .

Han holdt Bøn, Andagt og Salmesang, som Ordenens Regler byde det. Han overholdt den daglige Gudstjeneste saa ængstelig, som om han vilde blive straffet, hvis han forsømte noget, og ved Midnatstid steg han ned i Klosterkirken for at holde Vigilie.

Paa den Tid, da hans Medbrødre svirede paa Hertugborgen med St. Gallus' Disciple, stod Heribald i Koret. Uhyggelig Nat hvilede over Hallen, og den evige Lampe brændte dunkelt; men ufortrøden og med klar Stemme istemmede han Indledningsverset: »Herre, skjænk mig din Bistand! Herre, il til min Hjælp!« og han sang den tredje Salme, som David engang havde sunget, da han flyede for sin Søn Absalons Aasyn. Da han kom til det Sted, hvor Skik og Brug kræver, at Antiphonien skal lyde, standsede han efter gammel Sædvane og ventede paa den, men alt var rolig og stille; saa tog han sig til Panden med Haanden og sagde: »Ja saa! de ere borte, og Heribald er alene« . . . Nu vilde han ogsaa synge den fire og halvfemsindstyvende Salme, som Forskrifterne for den natlige Horatjeneste byde, da sluktes den evige Lampe, en Flagermus havde strejfet den. Det regnede og stormede uden for. Tunge Draaber faldt paa Kirketaget og sloge mod Vinduerne, saa han blev ganske uhyggelig til Mode: »Hellige Benedikt,« raabte han, »se i din Naade, at Heribald

ikke er Skyld i, naar Antiphonien ikke bliver sunget.« Han skred ud af det mørke Kor; en gjennemtrængende Vind peb gjennem et Vindue i Krypten under Højalteret, der lød en hylende Tone op til ham. Da Heribald gik fremad, bevægede Trækvinden hans Klædning: »Er du atter dér, djævelske Frister?« raabte han, »skal der atter kæmpes?«

Uforsagt skred han til Alteret og greb et Trækors, som Abbeden ikke havde ladet tage bort: »I Treenighedens Navn, kom Satan! Heribald venter dig!« Med fast Mod stod han paa Altertrinene, Vinden vedblev at hyle, Djævlen udeblev . . . »Han har faaet nok sidst,« sagde den vanvittige smilende. For lang Tid siden havde den onde vist sig for ham i Skikkelse af en stor Gaardhund og havde gøet af ham, men Heribald havde holdt ham fra Livet med en Stang og havde givet ham saa tapre Hug, at Stangen var knækket.

Saa raabte Heribald endnu et Udvalg af fornærmelige Ord hen i den Retning, hvor Vinden tudede; men da intet nærmede sig for at angribe ham, stillede han atter Korset paa Altret, bøjede sit Knæ og gik tilbage til sin Celle, i det han mumlede: Kyrie eleison. Dér sov han den retfærdiges Søvn lige til den klare Morgenstund.

Da Solen stod højt paa Himlen, vandrede Heribald velfornøjet op og ned uden for Klostret. Siden den Tid, da han langt borte fra Skolebænkene glædede sig ved Ferierne, havde han kun haft liden Lejlighed til at hvile. Hvile er Sjælens største Fjende! havde den hellige Benedikt sagt, og derfor foreskrev han strængt sine Disciple at anvende de Timer til Haandarbejde, som ikke bleve benyttede til Andagt. Heribald var ikke kyndig i nogen Kunst eller noget Haandværk, derfor havde man sat ham til at kløve Brænde og lignende nyttigt Arbejde — men nu gik han med korslagte Arme op og ned mellem Favnestykkerne, saa' smilende op til Klostervinduerne og sagde: »Saa kom dog her ned, Fader Rudiman, og sørg for, at Heribald kløver Brænde! Du har jo haft saa fortræffeligt Opsyn med

Brødrene og saa ofte kaldt Heribald en uduelig Guds Tjener, naar han saa' paa Skyerne i Stedet for at svinge Øxen; hvorfor gjør du ikke, hvad dit Embed byder?«

Intet Ekko svarede den vanvittige; saa trak han nogle af de nederste Stykker ud, og hele Brændestablen styrtede larmende sammen. »Fald I kun,« fortsatte han sin Enetale, »Heribald holder Ferie i Dag og sætter jer ikke op igjen. Abbeden er løben sin Vej, Brødrene ere løbne deres Vej, de fortjene, at alt styrter sammen.«

Efter denne priselige Gjerning gik Heribald ned i Klosterhaven. Hans Aand var beskjæftiget med en ny Overvejelse; han havde i Sinde at skære sig et Par dejlige Salathoveder til sit Middagsmaaltid og at tilberede dem finere, end det nogen Sinde var sket, naar Pater Køgemesteren var til Stede. Han udmalede sig det fortryllende Arbejde, naar han angreb Oliekrukken uden Skaansel og medlidende sønderskar nogle af de største Løg; da saa' han en Støvsky hvirvle i Vejret fra den hvidsandede Strand, Heste og Rytterskikkelser kom til Syne.

»Ere I allerede der?« sagde Munken og korsede sig; hans Læber bevægede sig i hastig Bøn, men snart laa det samme tilfredse Smil som altid paa hans Ansigt.

»Ved Klostrets Port skal man paa kristelig Vis give fremmede Vandrere og Pilgrimme Besked,« mumlede han, — »jeg vil modtage dem.«

Saa fik han et nyt Indfald; han tog sig til Panden med Haanden. »Har jeg ikke siddet i Klosterskolen og læst om disse Historier fra Oldtiden og hørt om, hvorledes de romerske Senatorer oppebiede de senonske Galleres Indfald? Med Kappen slaaet om sig og Elfenbenscepteret i Haanden sad Oldingerne i deres Stole uden at bevæge et Øje, som Guder i Malm. Den latinske Lærer skal ikke have prædiket for ingen Ting, at det var en værdig Modtagelse! Det kan Heribald ogsaa gjøre!«

. . . Stille Vanvid er undertiden en misundelsesværdig Tilgift til Livet; den, der lider af det, synes, at det, som

andre kalde sort, er blaat eller grønt; hans Vej gaar i Zigzag, men han mærker ikke noget til det Kryb, der skjuler sig i Græsset, og uden at ane nogen Fare humper han over den Afgrund, i hvilken den kloge vilde styrte efter alle Kunstens Regler . . .

For Øjeblikket fandtes der imidlertid ikke nogen Kurulstol i Klostret; men saa skubbede Heribald en vældig Egetræsstamme ud til den Port, som førte ind til Gaarden. »I hvilken Anledning og til hvad Nytte have vi lært Verdenshistorie, naar vi ikke kunne hente os et godt Raad i den?« mumlede han, i det han satte sig paa sin Blok og afventede Begivenhedernes Gang.

Ovre ved Søens Bred holdt en Ryttertrop. De havde slynget Tømmen om Armen, og med Pilen paa Buestrængen fo'r de spejdende frem — det var Hunnerhærens Fortrop. Da der ikke viste sig noget Baghold ved den skovbevoxede Strand, standsede de Hestene et Øjeblik, for at de kunde trække Vejret. De lagde deres Pile i Koggerne, toge Sværdene mellem Tænderne og med Sporerne i Siden paa deres Heste sprængte de ud i Søen. De arbejdede sig hurtig gjennem de blaa Bølger — nu var den forreste i Land, han sprang ned af Hesten og rystede sig tre Gange som en Pudelhund, der har faaet et køligt Bad; med skingrende Hurraraab droge de ind i det tavse Reichenau.

Heribald sad som hugget i Sten og saa' uforsagt paa de sælsomme Skikkelser. Hans Grublen over en fuldkommen menneskelig Skjønhed havde endnu ikke forvoldet ham nogen søvnløs Nat, men hvad han nu saa', forekom ham at være saa hæsligt, at han ikke kunde undertrykke et meget langsomt udtalt: »O Herre! forbarm dig over os efter din Miskundhed!«

De fremmede Gjæster sad ludende i Sadlen, deres Klædning var af Huder, deres Skikkelse mager, indfalden og lille, Hjærneskallen var firkantet, og Haaret hang ned i stive Tjavser; deres udtryksløse Ansigter glinsede, som om de vare indsmurte med Talg; — en af de forreste havde

ved at gjøre Indsnit paa begge Sider faaet sin Mund, der i Forvejen var stor og fræk nok, til at gaa næsten helt op til Ørene; de skuede mistænksomme ud i Verden med deres smaa dybtliggende Øjne.

»I Stedet for en Hunner kunde man lige saa godt med sine Hænder forme en halv firkantet Lerklump, sætte en Næse paa den og slaa Hagen af,« tænkte Heribald, og saa stod de for ham. Han forstod ikke deres hvislende Sprog og smilede rolig, som om hele Banden ikke kom ham ved. De stirrede en Tid lang forundrede paa den latterlige Fyr, som Mænd, der høre til det kritiske Lav, stirre paa en ny Digter, naar det endnu ikke staar rigtig klart for dem, i hvilken af de Skuffer med Domme, som de have paa Lager, de skulle anbringe ham. En af dem saa' det ragede Sted paa Heribalds Hoved og pegede paa det med sin krumme Sabel, hvorpaa de opsloge en grinende Latter. En anden greb efter Bue og Pil og sigtede paa Munken, men da slap Heribalds Taalmodighed op; han fik et Anfald af germansk Stolthed lige over for dette Pak. »Ved den hellige Benedikts Tonsur,« raabte han, i det han sprang op, »ingen Hedningehund skal haane Kronen paa min Isse!« Han faldt den nærmeste i Tøjlen, rev Krumsablen fra hans Side og vilde stille sig kampbered op . . . men hurtigere end Lynet havde en af Hunnerne kastet en stærk Slynge over hans Hoved og revet ham omkuld; de styrtede hen til ham og bandt hans Hænder paa Ryggen; de dødbringende Vaaben bleve allerede svungne — da hørte man en fjærn Summen og Larm som af en mægtig fremrykkende Skare; det drog Rytterne bort fra den gale, de kastede ham hen som en Sæk, bandt ham til Egestammen og galopperede tilbage til Strandbredden.

Hele Hunnernes Hærskare var ankommen der ovre; Fortroppen gav dem ved en skingrende Piben Tegn til, at alt var sikkert; ved Øens sivbevoxede Pynt opdagede de et Vadested, som man næsten kunde passere tørskoet; denne Vej viste de deres Kammerater. Som den vilde Jagt

kom mange hundrede Ryttere brusende over. Deres forenede Vaaben vare adsplittede mod Augsburgs Mure og for Bispens Bønner; nu droge de flokkevis gjennem Landet. I Skikkelse, Aasyn og Maade at sidde til Hest paa lignede den ene den anden — hos raa Folkeslag ere alles Ansigtstræk som støbte i én Form, da det er de enkeltes Kald at gaa op i Massen og ikke at hæve sig over den.

Mellem Øens frodige Frugthaver og Marker, hvor fordum Munken vandrede bedende med sit Breviarium, dér straalede nu for første Gang Hunnerhærens fremmede Vaaben; en Slange lig snoede Rytterskaren sig over den snævre Sti fra Fastlandet, en vild Klang som af Cymbler og Giger drog med dem, den lød skingrende og skarp som Eddike, thi Hunnernes Øre var stort men ikke fintfølende, og kun de maatte tjene den ædle Musica, som vare uduelige til Ryttertjeneste.

Højt over Hæren vajede Fanen med den grønne Kat i rødt Felt. Ved Siden af den red nogle Anførere, dér saas Ellaks og Hornebogs fremragende Skikkelser.

Ellak havde en skarp Næse, der ikke var hunnisk. Hans Moder var en Circassierinde; hende kunde han takke for det blege, næsten tænkeragtige Ansigt og det gjennemborende Blik: han var den styrende Aand i Hoben; det var hans Livsanskuelse, at den gamle Verden maatte pløjes om med Ild og Sværd, og at det var bedre at være Plovmand end Gødning. Hornebog var tynd og spinkel, hans sorte Haar var paa begge Sider af Ansigtet drejet sammen til to store ensomme Lokker, og paa Hovedet havde han en glimrende Hjælm med flagrende Ørnevinger, han var et Forbillede paa hunnisk Ridekunst; for ham var Sadlen Hjem, Telt, Palads, han ramte Fuglen i Flugten og skilte et Hoved fra Kroppen med sin Krumsabel, i det han sprængte forbi. En sexsnærtet Pisk, Symholet paa hans Magt som Befalingsmand, sad rolig i hans Grime.

Paa Ryggen af Høvedsmændenes Heste hang kostelig vævede Tæpper, ogsaa Messekaaber, et levende Vidnesbyrd

om, at de havde aflagt Besøg i andre Klostre. I nogle Vogne førte man Krigsbyttet med sig, og en Mængde Trosvogne sluttede Toget.

Paa en med Muldyr forspændt Vogn sad mellem Kobberkjedlerne og andre Køkkenredskaber en gammel, rynket Kvinde. Hun skyggede med sin Haand for Øjnene og saa' op imod Solen; hist ovre ragede Hegaus Bjærgkegler frem, hun kjendte deres Toppe . . . det var Skovkvinden. Efter at Ekkehard havde drevet hende bort, var hun dragen til fremmede Lande; Hævn var den Tanke, med hvilken hun vaagnede om Morgenen og lagde sig til Hvile om Aftenen; paa sin urolige Vandring kom hun til Augsburg: ved Bjærgets Fod, hvor engang Schwabernes Gudinde Zisa havde haft sit Trætempel, brændte Hunnernes Vagtblus: hun sluttede sig til dem.

Ved Siden af Skovkvinden red en ung Pige paa en stadselig sort Hest. Hun var opkiltret og havde den kjække Fyldighed, som det sunde Rytterliv frembringer. Under hendes Stumpnæse sad der et Par forføreriske Læber; hendes Øjne funklede, Haaret var snoet i en flagrende Fletning, som fløj gjennem Luften gjennemvævet med et rødt Baand, som Vimplen paa et Skib. Over hendes løse Livstykke hang Bue og Kogger, saaledes tumlede hun sin Ganger, en hunnisk Artemis. Det var Hedeblomsten, Erika. Hun var ikke af hunnisk Byrd; Hunnerne havde fundet hende som et forladt Barn paa Pannoniens Stepper, og hun var dragen med dem og voxet op, uden at vide hvorfor. Hun klappede dem, hun holdt af, og bed dem i Armen, der mishagede hende. Den gamle Vagtmester Botund elskede hende; den unge Irkund dræbte Botund for Hedeblomstens Skyld, men da Irkund vilde glæde sig ved hendes Kjærlighed, kom Zobolsu og gjorde ham samme Tjeneste med sin spidse Lanse, som Irkund uden Opfordring havde gjort Botund; der var saaledes mange Omvexlinger i Erikas Skjæbne, nye Veje, nye Lande, nye Elskere, men hun var voxet sammen med Rytterhæren, og de havde en overtroisk Ærefrygt for

hende —: »Saa længe Hedeblomsten blomstrer hos os, besejre vi Verden,« sagde Hunnerne; »fremad!«

Imidlertid laa den bundne Heribald ved Klosterporten. Hans Betragtninger vare sørgelige, en stor Flue summede om hans Hoved, men da hans Hænder vare bundne paa Ryggen, kunde han ikke værge sig. »Heribald har opført sig paa en værdig Maade,« tænkte han, »han sad som en gammel Romer, da han modtog Fjenden; nu ligger han bunden paa Jorden, og en Flue sidder ustraffet paa hans Næse, det er den værdiges Løn! Heribald vil aldrig mere være værdig. Værdighed er overhovedet overflødig mellem Pindsvin!«

Som en Skovbæk gjennem den aabne Sluse væltede nu Hunnerhæren ind i Klostergaarden.

Da blev den gode Heribald lidt uhyggelig til Mode. »O Camerarius!« vedblev han sine Betragtninger — »selv om du næste Gang ikke alene nægter mig Skolæder, men ogsaa Kutte og Skjorte, saa flygter jeg dog nøgen, som jeg er.«

Fortroppen traadte hen til Ellak og meldte, at de havde truffet en eneste Munk. Han gav Vink til at bringe ham hid; saa løste de hans Strikker, stillede ham oprejst i Gaarden og viste ham med Næveslag Vejen til deres Anfører. Langsomt skred den ulykkelige frem, han udstødte en uvillig knurrende Lyd.

Et usigelig spodsk Træk fløj over Hunnerhøvdingens Læber, da han stod foran ham; han lod sin Tømme glide ned paa Hestens Hals og vendte sig om:

»Se dog engang, hvorledes en Repræsentant for tysk Kunst og Videnskab tager sig ud!« raabte han til Erika. Paa sine mange Rovtog havde Ellak lært det tyske Sprog nogenlunde. »Hvor ere Øens Beboere?« spurgte han bydende.

Heribald pegede over imod Hegau.

»Ere de væbnede?«

»Guds Tjenere ere altid væbnede, Herren er deres Skjold og Sværd.«

»Godt svaret,« sagde Hunnen leende. »Hvorfor er du bleven tilbage?«

Heribald var forlegen. Hans Æresfølelse tillod ham ikke at angive den sande Grund, de pjaltede Sko; derfor sagde han: »Heribald er nysgjerrig, Heribald vilde se, hvorledes Djævlens Sønner se ud.« . .

Ellak fortolkede Munkens høflige Ord for sine Kammerater. Der lød en vrinskende Latter.

»I behøve ikke at le,« raabte Heribald ærgerlig, »vi vide meget godt, hvem I ere, Abbed Vazman har fortalt os det.«

»Jeg lader dig slaa ihjel,« sagde Ellak ligegyldig.

»Saa sker mig kun min Ret!« sagde Heribald, »hvorfor løb jeg ikke bort!«

Ellak mønstrede den trodsige Fyr med et prøvende Blik, saa fik han et andet Indfald. Han gav Fanebæreren Tegn til at træde nærmere. Han kom svingende sin Fane med den grønne Kat. Denne havde engang vist sig for Hunnerkongen Etzel i hans Ungdom. Han sad drømmende i sin Farbroder Rugilas Telt, var tungsindig og overvejede, om han ikke skulde blive Kristen og tjene Gud og Videnskaberne, men saa kom Katten. Blandt Rugilas Klenodier valgte den det gyldne Rigsæble, et Bytte fra Byzanz, den holdt det mellem sine Klør, legede med det og trillede det frem og tilbage. Og en Stemme sagde til Etzel: »Du skal ikke blive Munk, du skal drive dit Spil med Jordkuglen som dette Dyr!« Og han mærkede, at Hunnernes Gud Kutka havde aabenbaret sig for ham, gik ud af Teltet, svang sit Sværd imod alle fire Verdenshjørner, lod sine Negle voxe og blev, hvad han skulde blive, Attila, Hunnernes Konge, Guds Svøbe!

»Knæl, elendige Munk,« raabte Ellak ned fra Hesten, »du skal tilbede ham, som er afmalet her paa dette Banner.«

Men Heribald blev staaende som rodfæstet.

»Jeg kjender ham ikke,« sagde han med dump Latter.

»Det er Hunnernes Gud!« raabte Anføreren vredt. »Ned paa Knæ med dig, Kuttebærer! eller« . . . han pegede paa sit krumme Sværd.

Heribald lo atter og pegede paa sin Pande: »Nej, saa kjender I Heribald daarlig,« sagde han, »naar I tror, at han lader sig det binde paa Ærmet. Der staar skrevet, at da Gud skabte Himmel og Jord og der var Mørke over Afgrundene, da sagde han: ‚Der vorde Lys!' Hvis Gud havde været en Kat, saa havde han ikke sagt: ‚der vorde Lys.' Heribald knæler ikke!« En hunnisk Rytter traadte hemmelig hen til ham, rykkede ham i Ærmet og hviskede sagte til ham paa godt schwabisk: »Landsmand, i dit Sted vilde jeg knæle, det er meget livsfarlige Folk.« Manden hed egentlig Snevelin og var fra Ellwangen i Riesgau, af Fødsel en ægte Schwaber, men han var i Tidens Løb bleven Hunner og stod sig ganske godt ved det. Han talte med en noget blæsende Tone i Stemmen, thi han manglede fire Fortænder og nogle af sine Kindtænder, og det var egentlig Aarsagen til, at han fandtes mellem Hunnerne. Da han nemlig i sine unge Dage som fredelig Fragtmand fristede sit Liv i Salvatorklostrets Tjeneste, blev han engang med god Bedækning og kejserlig Beskyttelse sendt imod Nord til det store Marked i Brandenburg med en Ladning funklende Neckarvin. Derhen kom de hedenske Pommeraneres og Venders Præster for at kjøbe deres Offervin, og han gjorde en god Forretning, da han solgte sin Ladning til den hvidskjæggede Ypperstepræst ved det store Tempel i Stettin, der var oprejst til Ære for Guden Triglaff med de tre Hoveder. Men saa blev han siddende ved Vihprøven sammen med den hvidskjæggede Hedning, og denne syntes godt om den schwabiske Nektar, og han kom i Begejstring og begyndte at prise sit Hjems Herlighed og sagde, at Verden egentlig først begyndte hos dem, der boede mellem Oder og Spree, og han vilde omvende ham til at tjene Guden Triglaff med de tre Hoveder og den sorthvide Solgud Radegast og Radomysl, Gudinden for yndige Tanker — men det blev Manden

fra Ellwangen for broget: »I er jo en rigtig afskyelig vendisk Vindbeutel!« raabte han og væltede Bordet og fo'r ind paa ham som den unge Kæmpe Siegfried, da han gik løs paa den langskjæggede vilde Dværg Alberich, kom i Slagsmaal med ham og rev med et stærkt Ryk den ene Halvdel af hans graa Skjæg af. Men Præsten paakaldte den trehovedede Triglaff og gav ham et Slag paa Kjæverne med sin jærnbeslagne Offerstav, saa hans Tænders Pryd blev ødelagt for bestandig. Før den tandløse schwabiske Fragtmand atter kom sig, var hans hvidskjæggede Modstander dragen bort, og han kunde aldrig komme til at hævne sig paa ham; men da han gik ud af Magdeburgs Port, truede han mod Nord med sin knyttede Næve og sagde: »Vi træffes nok engang igjen!« Hjemme lo de ham ordentlig ud paa Grund af hans Mangel paa Tænder, saa blev han kjed af det og gik til Hunnerne og tænkte, at naar de engang red imod Nord, saa skulde han afgjøre en frygtelig Regning med den trehovedede Triglaff og alle, der tjente ham . . .

Heribald skjænkede den sælsomme Rytter ringe Opmærksomhed. Skovkvinden var sprungen ned fra sin Vogn og traadte hen til Ellak; hun saa' grinende paa Munken, i det hun sagde: »Jeg har læst i Stjærnerne, vi trues med Uheld af Mænd med ragede Hoveder. For at afvende det skal I lade denne elendige hænge paa Klostrets Port og vende hans Ansigt hen imod Bjærgene!«

»Hæng ham!« raabte mange af Hoben, som forstod Skovkvindens Gebærder.

Ellak vendte sig atter til Erika og sagde haanlig: »Dette Uhyre har ogsaa Grundsætninger; det gjælder hans Liv, og han vægrer sig ved at bøje sit Knæ. Skulle vi lade ham hænge, du Hedens Blomst?«

Heribalds Liv hang i en tynd Traad. Han saa' de uhyggelige Ansigter omkring sig, hans svage Mod begyndte at svigte, han var lige ved at græde: men selv den største Daare faar et rigtigt Instinkt i Farens Time — Hedeblomstens rødkindede Ansigt straalede som en Stjærne over til

ham, og med angstfulde Skridt fløj han gjennem Trængslen hen til hende. For hende faldt det ham ikke vanskelig at knæle, hendes Yndighed vakte hans Tillid, og med udstrakte Arme bønfaldt han om Beskyttelse.

»Se? se!« raabte Hedeblomsten, »Manden fra Øen er ikke saa dum, som han ser ud til. Han vil hellere knæle for Erika end for den rødgrønne Fane.« Hun saa' naadig ned paa den ynkelige Munk, sprang af Hesten og klappede ham som et halvvildt Dyr. »Frygt ikke,« sagde hun, »du skal leve, du gamle Sortkjole!« og Heribald læste i hendes Øjne, at Forsikringen var alvorlig ment. Han pegede paa Skovkvinden, som indgød ham mest Frygt. Erika rystede paa Hovedet: »Hun tør ikke gjøre dig Fortræd!« Saa sprang Heribald glad hen til Muren, ved hvilken der blomstrede Roser og Hyld. Han rev hurtig nogle Grene af og rakte dem til Hunnerpigen. Da lød der en skingrende Jubel i Klostergaarden. »Hil Hedeblomsten!« raabte de og raslede med deres Vaaben. »Raab med!« hviskede Manden fra Ellwangen til den frelste, og Heribald opløftede sin Røst og raabte et hæst: »Hil hende!« Han havde Taarer i Øjnene.

Hunnerne toge Sadlerne af deres Heste. Som Hundekoblerne om Aftenen efter Jagten vente paa det Øjeblik, da Hjortens Indvolde blive kastede for dem — her river en i Snoren, der holder den tilbage; hist gør en anden af Utaalmodighed — saaledes stod de foran Klostret. Nu gav Ellak Tegn til at begynde med Plyndringen. Med vild Voldsomhed stormede de frem mellem hverandre, langs med Gangene, op ad Trinene og ind i Kirken. Der lød forvirrede Skrig, naar de troede at have fundet noget og Haabet blev skuffet; Brødrenes Celler bleve gjennemsøgte, der var kun tarvelige Ting i dem.

»Vis os Skatkamret!« sagde de til Heribald. Det gjorde han gjærne: han vidste, at de største Kostbarheder vare skaffede til Side. Der fandtes kun nogle forsølvede Lysestager og den store Smaragd af Glas. »Daarligt Kloster, Tiggerpak!« raabte en og traadte med sin væbnede Fod paa

den ægte Ædelsten, saa den fik en vældig Revne. De lønnede Heribald med Næveslag, saa han listede sig bedrøvet bort.

I Korsgangen mødte han Hunneren Snevelin: »Landsmand,« sagde denne, »jeg er en gammel Vinfragtmand; sig mig, hvor eders Kjælder er.« Heribald førte ham der ned; han lo glad, da han saa', at Hovedindgangen var tilmuret, og nikkede fortrolig til den friske Kalk, som om han vilde sige, at han kjendte dens Hemmelighed. Manden fra Ellwangen tøvede ikke længe, han skar Seglet af det ene Fad, stak Hanen ind og fyldte sin Hjælm. »O Hanekam og Hedningehjem!« sagde han i det han rystede, som om han havde Feber, »for en saadan Driks Skyld behøvede jeg ikke at være gaaet over til Hunnerne!« — Han sagde til sine Kammerater, at de skulde slæbe Fadene op, men Heribald blev bekymret og trak en af Røverne i Ærmet, i det han sagde med et vemodigt Udtryk: »Undskyld gode Mand! men hvad skal jeg da drikke, naar I ere dragne videre?!«

Leende forklarede Snevelin de andre Munkens Bekymring. »Den Nar maa ogsaa have noget!« sagde de, og de lod det mindste af de tre Fade blive liggende; men han blev rørt over denne Hensynsfuldhed og trykkede deres Hænder.

Oppe i Gaarden opstod der nu en vild Larm. Nogle havde gjennemsøgt Kirken og løftet en Gravsten op. Da grinede en hensmuldret Hjærneskal i en mørk Kutte op til dem; det bortskræmmede selv Hunnerne. To af dem steg op i Kirketaarnet, hvis Spir efter gammel Skik var prydet med en forgyldt Vejrhane. Om de nu troede, den var Klostrets Skytsgud eller af ægte Guld — kort sagt de klatrede op paa Taarnets Tag, de to Skikkelser sad forvovne der oppe og stak efter Hanen med deres Lanser . . . da bleve de pludselig svimle, den ene lod sin hævede Arm synke — han vaklede, skreg og styrtede ned og den anden bag efter; de laa begge med knækket Hals i Klostergaarden.

»Det er et daarligt Varsel!« sagde Ellak ved sig selv. Hunnerne skreg; men efter faa Øjeblikkes Forløb var Ulykken glemt, Sværdet havde bortrevet saa mange, det kom ikke an paa to mere eller mindre!«

De bare Ligene ind i Klosterhaven. Der blev lavet et Baal af de Favnestykker, som Heribald havde kastet omkuld tidlig om Morgenen; de tilovers blevne Bøger i Klostrets Bibliothek vare blevne kastede ned i Gaarden; dem slæbte de der hen som nyttigt Brændsel og udfyldte Hullerne i Baalet med dem.

Ellak og Hornebog skred gjennem Rækkerne. Indeklemt mellem Brændestykkerne skuede et nydelig skrevet Haandskrift bedrøveligt frem, de gyldne Initialer glimrede paa de ombøjede Blade. Hornebog trak sin Krumsabel, tog Pergamentet paa dens Spids og rakte det til sin Ledsager.

»Hvad betyde de Kragetæer, Hr. Broder?« sagde han.

Ellak tog den spiddede Bog og bladede i den; han var ogsaa kyndig i Latin.

»Det er occidental Visdom!« svarede han. »En Mand ved Navn Boëthius har skrevet det; der ere smukke Sager deri om Filosofiens Trøst.«

»Filo — sofi, Hr. Broder,« sagde Hornebog, »hvad er det for en Trøst?«

»Det er ingen skjøn Kvinde og heller ikke Brændevin,« svarede Ellak. »Det er vanskeligt at beskrive det paa hunnisk . . . naar man ikke véd, hvorfor man er til i Verden og stiller sig paa Hovedet for at erfare det, det er omtrent det, som Folk i de vestlige Lande kalde Filosofi. Ham, som trøstede sig med det i Vandtaarnet i Pavia, slog de fordum engang ihjel med Køller netop paa Grund deraf«. . .

»Gid det bekomme ham vel,« sagde Hornebog. »Naar man har et Sværd i Næven og sin Hest mellem Benene, saa véd man ogsaa, hvorfor man er til i Verden. Og hvis vi ikke vidste det bedre end de Folk, der klatte saadan

nogle Kragetæer paa Æselshud, saa vilde de, der bo ved Donauen, være i Hælene paa os, og vi kunde ikke vande vore Heste i det schwabiske Hav.«

»Véd I ogsaa, at det er en Lykke, at der er nogle, som forfærdige sligt Tøjeri?« spurgte Ellak, i det han kastede Boëthius tilbage paa Baalet.

»Hvorfor?«

»Fordi den Haand, som fører Pennen, ikke duer til at give et ordentligt Sværdhug, der trænger ind i Kjødet, og naar den Pølsesnak, som det enkelte Hoved udklækker, først er blevet til en Bog, saa er der hundrede andre, som ødelægge deres Hoved dermed. Hundrede Fæhoveder mere, det er hundrede Ryttere mindre, og det er til Fordel for os, naar vi bryde ind over Grænsen. ‚Saa længe de skrive Bøger og holde Synoder i Vestens Lande, saa længe kunne mine Børn rolig rykke frem med deres Teltlejr!' saaledes lyder den store Etzels Ord til hans Børnebørn.«

»Priset være den store Etzel!« sagde Hornebog ærbødig.

Da var der en Stemme, som raabte: »Lad de døde hvile!« Det var Erika, som med kokette Skridt traadte hen til dem. Hun havde mønstret Klosterbyttet; der var en Alterdug af rødt Silketøj, som havde fundet Naade for hendes Øjne, den bar hun kastet let over Skuldrene som en Kaabe.

»Hvorledes synes I om mig?« spurgte hun, i det hun med Selvbehag drejede sit Hoved.

»Hedeblomsten behøver ikke schwabiske Afgudstjeneres Kostbarheder for at behage,« sagde Ellak mørk. Saa sprang hun op ad ham, klappede hans stride sorte Haar og sagde: »Kom, Maaltidet er beredt.«

De gik ind i Gaarden. Hunnerne havde spredet hele Klostrets Høforraad ud og lejrede sig derpaa for at indtage deres Maaltid. Heribald stod med korslagte Arme og saa ned paa dem: »Den Djævleyngel kan ikke engang sidde, som det sømmer sig for kristne Mennesker, naar de nyde det

daglige Brød,« — det tænkte han, men han sagde det ikke. Erfaring med Hensyn til Prygl lærer at være tavs.

»Læg dig, Sortkjole, du maa gjærne spise med,« sagde Erika, i det hun gav ham Tegn til at følge de andres Exempel. Han saa' hen paa Manden fra Ellwangen; han laa med Benene over Kors, som om han aldrig havde lært noget andet — saa gjorde Heribald et Forsøg, men han rejste sig snart igjen, det forekom ham alt for uværdigt at ligge. Han hentede sig en Stol fra Klostret og satte sig iblandt dem.

De havde stegt en Oxe paa Spid; hvad Klostret ellers havde af Forraad i sit Køkken, det blev bragt frem, og de faldt sultne over det. Kjødet blev hugget af med de korte Sværd, Fingre traadte i Stedet for Kniv og Gaffel. Det store Vinfad stod oprejst i Gaarden, enhver øste af det saa meget, han havde Lyst til, og hist og her viste der sig et kunstnerisk formet Bæger. De bragte ogsaa rigelig Vin til Heribald, men naar han nippede til den i stille Glæde, saa fik han et halvt afgnavet Ben i Hovedet — bedrøvet saa' han op, men saa saa' han, at mange andre havde samme Skæbne; at kaste hverandre Ben i Hovedet var noget, som Hunnerne havde for Skik at lade træde i Desertens Sted.

Da de vare blevne varme af Vinen, begyndte de at synge. To af de yngre Ryttere foredroge en gammel Sang til Kong Etzels Pris; i den hed det sig, at han havde været Sejrherre alle Vegne ikke alene ved sit Sværd, men ogsaa ved sin Skjønhed, og der var en haanlig Strofe om en romersk Kejsers Søster, som forelsket langt borte fra ham havde tilbudt ham Haand og Hjærte, uden at han modtog det.

Koret lød som Tuden af Ugler og Kvækken af Frøer; saa traadte nogle hen til Heribald og gave ham at forstaa, at han ogsaa maatte synge. Han vilde afslaa det, men forgjæves. Saa begyndte han alvorlig og med næsten grædende Røst at synge den Antiphon til Ære for det hellige Kors, der indledes saaledes: Sanctifica nos! De fulde Mennesker lyttede med Forbavselse til de lange hele Toner

i den gamle Kirkesang, den sælsomme Sang lød for dem som en Røst fra Ørkenen. Skovkvinden bag Kobberkjedlen hørte den med Vrede, hun listede sig hen til Heribald med en Kniv og tog fat i hans Haar for at skære hans Lokker af — den største Skjændsel, der kunde vederfares en gejstligs af Tonsuren indviede Hoved.

Men Heribald stødte hende tilbage og sang ufortrøden videre. Det syntes Forsamlingen godt om, de jublede, Cymbler og Giger faldt ind; nu kom Erika hen til Munken, den ensformige Sang begyndte at kjede hende, og hun tog fat paa ham med skalkagtig Medlidenhed. »Efter Sang kommer Dans!« raabte hun og hvirvlede ham omkring i bedøvende Dans. Heribald vidste ikke, hvad der skete med ham. Hedeblomstens Bryst bølgede ham i Møde: »Om Heribald danser eller ikke, det er kun en lille Ring i den store Kjæde af Rædsler.« — og saa slog han tappert ud med sine sandaltunge Fødder, Kutten fløj løst om ham, tættere og tættere trykkede han den hunniske Pige op til sig, hvem véd, hvad der kunde være sket . . . da standsede hun endelig med rødmende Kinder, gav den sindssvage et let Slag i Ansigtet og sprang hen til Anførerne, som saa' alvorlige ud over den larmende Skare.

Jublen tabte sig, Vinen var fordampet, da befalede Ellak at brænde de døde. I et Nu var Sværmen til Hest, de red til Baalet i sluttet Række. Den ældste af Hunnerne dræbte de dødes Heste og lagde dem ved Siden af deres Herrers Lig; saa udtalte han nogle gyselige Indvielsesord over de forsamlede, svingede en Brand og tændte Baalet — Boëthius' Filosofiens Trøst, Brændestykker, Haandskrifter og Lig kappedes om at flamme knitrende op, og en mægtig Røgsøjle hævede sig mod Himlen.

De dødes Mindefest blev fejret med Brydekamp, Vaabenleg og Væddeløb. Solen var lige ved at gaa ned. Den Nat blev Hunnerhæren i Klostret. —

— Det var Torsdagen før Paaske, at dette hændtes paa Øen Reichenau. Efterretningen om Overfaldet naaede

hurtig til Fiskerhytterne i Radolfscelle. Da Sognepræsten Moengal holdt Foprædiken, var der endnu sex andægtige Tilhørere i Kirken, om Eftermiddagen var der kun tre med ham.

Han sad fortørnet i sin Dagligstue, i hvilken han engang venlig havde beværtet Ekkehard. Da steg Røgskyen fra Hunnernes Baal mod Himlen, han traadte hen til Vinduet . . . Det røg, som om hele Klostret stod i Flammer, og der kom Brandlugt over Søen. »Hihahøj!!« raabte Moengal, »jam proximus ardet Ucalegon! det brænder allerede hos min Nabo Ucalegon! Saa maa jeg ogsaa beskikke mit Hus. Kom nu frem, gamle Kambutta!!«

Kambutta var ingen tjenende Kvinde, men en kæmpemæssig Køllestok, tilskaaren paa irsk Vis. Den var Moengals kjæreste Haandvaaben.

Han pakkede Kalk og Ciborium i sin Jagttaske; ellers fandtes der ingen Guld og Penge. Saa samlede han sine Jagthunde, den i Hejrejagt øvede Høg og de to Falke; hvad der var af Fisk og Kjød i hans Spisekammer, det kastede han hen til dem: »Spis jer mæt, Børn! saa der ikke bliver noget tilbage til den forbandede Landeplage!«

Han slog Fadet i Kjælderen itu, saa den funklende Vin strømmede ud: »Disse Djævle skulle ikke faa en Draabe ungarsk Vin at smage her i Moengals Præstegaard!« Han lod kun Eddikeflasken staa urørt.

Han hældte et Lag Aske over det krystalklare Smør i Trætønden. Sine Fiskekroge og Jagtredskaber gravede han ned; saa slog han Vinduerne i Stykker og strøede omhyggelig de spidse Glasskaar omkring i Stuerne, andre stak han ind i Revnerne i Gulvet med Spidsen i Vejret — alt til Ære for Hunnerne. Han lod Høgen og Falkene flyve ud: »Farvel!« raabte han til dem, »bliv her i Nærheden, I faa snart døde Hedninger at gnave paa!«

Saa havde han beskikket sit Hus. Han kastede Tasken om sig og oven paa den en hibernisk Feltflaske af Læder, i Haanden havde han to Spyd, og Køllen Kambutta var

spændt fast paa Ryggen — saaledes vandrede den gamle Moengal ud af sin Præstegaard, i hvilken han havde levet saa mange Aar, en retskaffen Herrens Stridsmand.

Han havde tilbagelagt et Stykke af Vejen, og Himlen var endnu rød af Ild og Røg. »Holdt!« sagde han, »jeg har glemt noget!«

Han gik atter tilbage: »Det gulfjæsede Pak fortjener en Modtagelseshilsen!« Han trak et Stykke Rødkridt op af Lommen og skrev med irsk Skrift et Par Ord paa den graa Sandstensplade over Præstegaardens Portal. Senere har Regnen udslettet dem, og ingen har fortolket dem, men det har sikkert været vægtige Ord, som den gamle Moengal efterlod sig der i irske Runer. — Han gik nu rask til og vendte sig hen imod den høje Twiel.

Fjortende Kapitel.

Hunnerslaget.

Langfredagmorgen var brudt frem. Paa den høje Twiel blev Frelserens Dødsdag denne Gang ikke holdt paa den stille Maade, som Kirkens Forskrift bød det. Den gamle Moengals Nærværelse havde forjaget al Tvivl med Hensyn til Fjendens Ankomst; sent om Natten havde de holdt Krigsraad og vare blevne enige om at rykke ud imod Hunnerne og møde dem i aaben Kamp.

Solen stod mørk op og var snart igjen skjult. Stormvinden gik over Landet og jagede Skyerne af Sted, saa de sænkede sig ned over den fjærne Bodensø, som om Vand og Luft var ét. Nu og da trængte en Solstraale igjennem;

det var Foraarets endnu uafgjorte Kamp med Vinteren. Mændene havde rejst sig fra deres Leje og rustede sig til Dagens alvorlige Arbejde.

Tavs og med Hænderne foldede til Bøn gik Ekkehard op og ned i sin Taarnstue. Han havde faaet et ærefuldt Hverv. Han skulde holde Prædikenen for de forsamlede Krigere, førend de droge ud til Kampen. Han bad om Styrke og kjæk Tankeflugt, om at hans Ord maatte blive til glødende Gnister, som kunde tænde Kamplystens Flamme i alle Hjærter.

Pludselig blev Døren til hans Værelse aabnet, og Hertuginden traadte ind uden at være ledsaget af Praxedis. Hun havde kastet en folderig Kaabe over sin Morgendragt som Værn mod Kulden i den tidlige Morgenstund, maaske ogsaa for ikke at blive gjenkjendt af de fremmede Gjæster paa sin Vandring til Taarnet. Hun rødmede let, da hun stod alene lige over for sin unge Lærer.

»Drager I med i Kampen i Dag?« spurgte hun.

»Ja!« svarede Ekkehard.

»Jeg vilde foragte eder, hvis jeg havde faaet et andet Svar,« sagde den høje Frue, — »og I har vel forudset, at det ikke er nødvendigt at bede mig om Orlov til et saadant Tog. I tænker heller ikke paa at tage Afsked?« vedblev hun i en sagte, bebrejdende Tone.

Ekkehard blev forlegen. »Der er fornemmere og bedre Folk end jeg, der i Dag drage ud af eders Borg,« svarede han; »Abbederne og Adelsmændene ere i eders Nærhed, hvorledes skulde jeg kunne tænke paa at tage særlig Afsked, selv om« . . . han standsede.

Hertuginden saa' paa ham, og de tav begge.

»Her bringer jeg eder noget, som skal være eder til Nytte i Kampen,« sagde hun efter en Pavse. Under sin Kaabe bar hun et kostbart Sværd med rigt Gehæng og med en straalende, mælkehvid Agat paa Grebet. »Det er Hr. Burkhards, min salig Husbonds Sværd; han skattede det højest af alle sine Vaaben. Med den Klinge kan man

kløve Fjælde, den springer ikke, sagde han ofte. I skal gjøre det Ære!«

Hun rakte ham Værget, og Ekkehard modtog det i Tavshed. Han bar alt Harnisk under sin Kutte; nu spændte han Gehænget om sig og greb med den højre Haand til Sværdet, som om han allerede stod lige over for Fjenden.

»Og saa har jeg endnu noget mere,« sagde Fru Hadvig.

Hun bar et i Guld indfattet Klenodie om Halsen i en Silkesnor; det trak hun frem fra sin Barm; det var et Krystal, som skjulte en usynlig Splint. »Hvis min Bøn ikke er tilstrækkelig, saa gid denne Relikvie maa beskytte eder. Det er en Splint af det hellige Kors, som Kejserinde Helena engang fandt. ‚Hvor som helst denne Relikvie er, dér vil Freden indfinde sig, og en større Livsfylde og sund Luft,‘ stod der i den Skrivelse, i hvilken den græske Patriark bekræftede dens Ægthed. Gid den maa bringe Velsignelse i Krigen!«

Hun bøjede sig for at hænge Klenodiet om Munkens Hals. Han knælede; det hang for længe siden om hans Hals, og han knælede endnu. Hun lod sin Haand glide let hen over hans krøllede Haar, der var et mildt og vemodigt Træk over hendes strænge Aasyn. — Ekkehard havde bøjet sit Knæ, da det hellige Kors blev nævnet, nu var det ham, som om han for anden Gang maatte kaste sig i Støvet, kaste sig i Støvet for hende, som saa mild og naadig tænkte paa ham. En spirende Tilbøjelighed behøver Tid til at vinde Klarhed over sig selv, og han havde ikke lært at regne og tælle i Elskovssager, som i virgilske Vers, ellers havde han kunnet sige sig selv, at den, der havde draget ham til sig fra Klostrets Stilhed, at den, der stod foran ham hin Aften paa Hohenkræhen og om Morgenen før Slaget, som Fru Hadvig, nok kunde vente et Ord, der kom fra Hjærtets Dyb, snarere maaske end et Ord fra ham.

Hans Tanker vare i stormfuld Bevægelse, og Blodet fo'r gjennem Aarerne.

Naar der tidligere havde rørt sig nogen Følelse af Kjærlighed hos ham, saa var Ærefrygten for hans Herskerinde traadt til og havde jaget den bort som Stormen, der kaster Skodden til lige for Næsen af Barnet, som frygtsomt ser ud af Tagvinduet. Nu tænkte han ikke paa nogen Ærefrygt, men snarere paa, at han engang med dristig Arm havde baaret Hertuginden over Klostergaarden. Han tænkte heller ikke det mindste paa sit Munkeløfte, det var ham, som om han maatte flyve i Armene paa hende og trykke hende jublende til sit Hjærte. — Hr. Burkhards Sværd brændte ved hans Side. »Kast Undseelsen bort, Verden tilhører den kjække!« Stod det ikke at læse i Fru Hadvigs Øjne?

Han rejste sig stærk, stor og fri — saaledes havde hun endnu aldrig set ham . . . Men det varede kun et Sekund; endnu var ingen Lyd af hans Hjærtes Storm fløjet over hans Læber, da faldt hans Blik paa det mørke Kors af Ibentræ, som Vincentius engang havde hængt op i sin Taarnstue: »Det er Herrens Dag, og i Dag skal du tale til Folket!« — Mindet om hans Pligt forjog alt . . .

Der kom engang Frost en Sommermorgen, og Blad og Blomst bleve sorte, før Solen stod op . . .

Frygtsom, som forhen, greb han Fru Hadvigs Haand.

»Hvorledes skal jeg takke min Herskerinde?« sagde han med brudt Stemme.

Hun saa' paa ham med et gjennemborende Blik. Det bløde Træk var flygtet bort fra hendes Aasyn, og den gamle Strænghed hvilede atter paa hendes Pande, som om hun vilde svare: »Hvis I ikke véd det, saa vil jeg i ethvert Tilfælde ikke fortælle eder det« — men hun tav. Ekkehard holdt endnu hendes Haand. Hun trak den tilbage.

»Vær from og tapper!« sagde hun, i det hun skred ud af Værelset; men det lød som Haan.

Hertuginden havde næppe været længere Tid hos Ekke-

hard, end man bruger til at bede et Fadervor, men der var sket mere, end han maaske anede.

Han gik atter op og ned i sin Taarnstue. »Du skal fornægte dig selv og følge Herren!« det var nævnet som en af de gode Gjerninger i den hellige Benedikts Regler — han var lige ved at være stolt af den Sejr, han havde vundet over sig selv; men Fru Hadvig følte sig krænket, da hun steg ned ad Vindeltrappens Trin, og naar et stolt Sind anser sig for at være forsmaaet, da nærme de onde Dage sig.

Det var i Morgenens syvende Time, at man i Gaarden paa Hohentwiel holdt Gudstjeneste, før man drog ud. Altret var rejst under Lindetræet, og til Trøst for de troende havde man stillet de reddede hellige Gjenstande paa det. Gaarden fyldtes med bevæbnede, de stridendes Skarer stod Mand ved Mand, som Simon Bardo havde inddelt dem. Munkenes indledende Sang lød som en dump Torden. Abbeden fra Reichenau læste til Højmesse, iført det sorte Pallium med hvidt Kors.

Derefter traadte Ekkehard op paa Altertrinene. Hans Øje gled bevæget hen over de forsamlede, og han mindedes endnu engang, hvorledes han for kort Tid siden havde staaet lige over for Hertuginden i det ensomme Værelse — saa læste han Evangeliet om Frelserens Lidelser og Død. Efterhaanden blev hans Stemme fuld og klar, han kyssede Bogen og gav den til Diakonen, som lagde den tilbage paa Silkeputen; hans Blik fløj mod Himlen — og derpaa begyndte han sin Tale.

Lydløs lyttede Mængden.

»Hartad tusend Aar ere gaaede,« sagde han, »siden Guds Søn bøjede sit Hoved paa Korset og sagde: Det er fuldbragt! Men vi have ikke beredet Frelsen noget Sted i vore Hjærter, vi ere vandrede i Synd, og den Forargelse, som vi vakte i vort Hjærtes Haardhed, skriger imod Himlen.

»Derfor er Trængselens Tid voxet frem, blanke Sværd lyne imod os, hedenske Udyr ere faldne ind i kristne Lande.

»Men i Stedet for at spørge i Vrede: ‚Hvor stor er Herrens Langmodighed, siden han giver den yndige Fædrenejord til Pris for slige Uhyrer?‘ — skal enhver banke paa sit eget Bryst og sige: ‚De sendes for vore Synders Skyld.‘ Og hvis I ville frelses fra dem, saa tænk paa Frelserens modige Død. Griber eders Sværd, som han engang greb Korset og bar det ud til Golgatha, ser og søger ogsaa I eders Golgatha!« . . .

Han pegede over imod Søens Bredder. Og saa strømmede hans Tale over af Trøstens og Forjættelsens Ord, den var stærk som Løvens Brøl i Bjærgene:

»De Tider komme, om hvilke der staar skrevet: Og naar de tusend Aar ere fuldendte, skal Satanas løses af sit Fængsel. Og han skal udgaa at forføre Folkene fra Jordens fire Hjørner, Gog og Magog, og forsamle dem til Strid; deres Tal er som Havets Sand. Og de droge frem over Jordens Flade og omringede de helliges Lejr og den elskede Stad. Og Ild nedfaldt af Himlen fra Gud og fortærede dem. Og Djævlen, som dem forførte, blev kastet i Søen af Ild og Svovl, hvor Dyret og den falske Profet var; og de skulle pines Dag og Nat i al Evighed.

»Hvad Profeten paa Patmos anelsesfuld har aabenbaret os, det er os en Borgen og Sikkerhed for Sejr, naar vi drage i Kampen, lutrede fra Synd. Lad dem storme frem paa deres hurtige Gangere, hvad skader det. Herren har stemplet dem som Helvedes Sønner, derfor er deres Ansigt kun et Vrængebillede; Høsten paa Markerne kunne de træde ned, og de kunne skjænde Altrene i vore Kirker, men de kunne ikke modstaa modige Mænd, der have Tillid til Gud.

»Mindes ogsaa, at vi Schwabere altid maatte være de første i Striden, naar det gjaldt Rigets Nød; naar det til andre Tider vilde være en Synd mod Herren at iføre sig Rustning paa en Helligdag, — saa vil han i Dag velsigne vore Vaaben, sende os sine Helgener til Hjælp og selv stride med os, han, Hærskarernes Herre, som byder Lynet

at fare tilintetgjørende ned fra Himlen, og som aabner Dybets gabende Svælg, naar Opfyldelsens Time kommer.«

Ekkehard opildnede nu sine Tilhørere med udvalgte Exempler paa herlige Kampe, og mangen en Næve klemte Spydet, og mangen en Fod løftede sig utaalmodig efter at drage ud, da han talte om Josvas Krigstog, om hvorledes denne, beskyttet af Herren, slog tredive Konger paa Grænsen hinsides Jordan — og om Gideon, som under Basunernes Lyd brød ind i Midianiternes Lejr og jagede dem lige til Bethseda og Tebbath — og om hvorledes Mændene fra Bethulia gjorde et Udfald efter Judiths Stordaad og sloge Assyrerne med deres skarpe Sværd.

Men til Slutningen raabte han, hvad Makkabæeren Judas raabte til sit Folk, da de sloge Lejr mod Antiochus' Hær ved Emaus: »Omgjorder eder derfor og værer tapre Mænd og værer beredte til i Morgen tidlig at stride mod Folkene, som drage frem for at tilintetgjøre vor Helligdom; thi det er bedre for os at omkomme i Striden, end at vor Helligdom vorder ødelagt — Amen!«

Der var stille et Øjeblik, efter at han havde endt sin Tale, saa opstod der en Klingen og Klirren, de sloge Sværd og Skjold imod hinanden, hævede Spydene og svingede med Fanerne — det gamle Tegn paa Bifald. »Amen!« lød det stærkt gjennem Rækkerne, saa bøjede de Knæ, Højmessen nærmede sig sin Ende; i Stedet for den sædvanlige højtidelige Klokkeringning lød der en ubehagelig Klapren af Skralder. Da raabtes der ned fra Taarnet: »Til Vaaben! til Vaaben! Fjenden er der!« — saa var der ingen Ro og Fred mere, de stormede hen til Porten, som drevne af Aanden; Abbed Vazman fik næppe Tid til at uddele Velsignelsen.

Saaledes strømme i vore Dage de vendiske Fiskere bort fra Gudstjenesten, som deres Præst holder paa den rygiske Kyst, naar Sildens Hærskarer ere i Anmarsch. »Fisken kommer!« raaber Vagten paa den hvidsandede Strand; da løbe og styrte de til Fiskerbaadene, Præsten staar forladt og ser ud over Vrimlen, og han overklipper

ogsaa Andagtens Traad, griber sine Næt og iler til for at kæmpe mod Skælbærerne . . .

Kampfro droge de ud af Gaarden, i hvert Hjærte var den Spænding, der bringer Marven og Fibrerne til at svulme, og som gaar forud for et stort Øjeblik. Af Munke var der fire og tresindstyve fra St. Gallen, halvfemsindstyve fra Reichenau og af opbudne Mænd mere end fem hundrede. Ekkehard skred frem ved Siden af de sanktgalliske Brødres Felttegn; det var et floromhyllet Krucifix med sorte flagrende Baand, da Klostrets Banner var blevet tilbage. Fru Hadvig stod paa Svalen og lod et hvidt Tørklæde vaje ud i Luften, Ekkehard vendte sig om imod hende, men hun undgik hans Blik, og hendes Afskedshilsen gjaldt ikke ham.

Tjenende Brødre havde baaret Kisten med den hellige Markus' Ben ned til Borgporten; de forbigaaende berørte den med deres Sværd eller Lanse, og saa droge de ud af Porten med tunge Trin.

Simon Bardo ordnede sine Stridsmænd paa den store Slette, der strækker sig ud imod Søen. Hvor var den gamle Høvedsmand ikke vel til Mode, da han i Stedet for Kutten atter følte det velbekjendte Panser paa sit arbedækkede Bryst. Han kom ridende med en underlig formet, spids tilløbende Hue paa Hovedet, hans brede, med Ædelstene prydede Bælte og Guldknappen paa Sværdet viste, at han fordum havde været Hærfører.

»I læse de gamle for Grammatikens Skyld,« sagde han til Abbeden, som højt til Hest holdt ved hans Side, »jeg har lært mit Haandværk af dem. Man kan endnu den Dag i Dag udrette meget med Frontinus' og Vegetius' gode Raad. Til Begyndelse skulle vi i Dag prøve de romerske Legioners Slagorden, saa kan man bedst afvente, hvad Fjenden vil gjøre, og vi faa Tid til at gjøre, hvad vi ville; den Sag bliver ikke færdig i en halv Time.«

Han lod Bueskytternes og Slyngekasternes lette Mandskab rykke i Forvejen; de skulde besætte Skovens Udkant, beskyttede mod Rytterangreb af Grankrattet. »Sigt lavt!«

sagde han, »selv om I ogsaa træffe Hesten i Stedet for Manden, saa er det dog altid noget!«

Under Hornenes Klang strømmede Skaren ud; der var endnu ingen Fjende at se.

Han ordnede de opbudne Mænd i to Afdelinger; de rykkede frem tæt sammensluttede, langsomt og med fældet Spyd, medens der var en Afstand af faa Skridt fra den første Afdeling til den anden. Herren til Randegg og den magre Fridinger førte dem.

Han lod Munkene træde sammen i en Skare og stillede dem op som Bagtrop.

»Hvorfor?« spurgte Abbed Vazman; han var krænket over, at de ikke fik Lov til at være blandt de forreste Angribere.

Da smilede den krigskyndige Høvding og sagde: »Det er mine Kjærnetropper, ikke fordi de have tjent længe, men fordi de kæmpe for at komme tilbage til deres varme Rede. Naar man er jagen ud af sit Hus og sin Seng, saa giver man de tungeste Hug og de dybeste Stik. Vær ubekymret, den haarde Strid kommer tidsnok til den hellige Benedictus' Mandskab!«

Ved Daggry havde Hunnerne rømmet Klostret Reichenau. Forraadene vare fortærede, Vinen drukket og Kirken plyndret: deres Dagværk var til Ende. Da den sidste Rytter red ud af Porten, havde mange Rynker paa Heribalds Pande glattet sig. Han kastede et Guldstykke efter dem, som Manden fra Ellwangen hemmelig havde stukket til ham. »Landsmand,« hviskede Snevelin, i det han gjorde det, »naar du hører, at der er hændtes mig en Ulykke, saa lad et Dusin Messer læse for min arme Sjæl. Jeg har altid haft gode Tanker om eder og eders Væsen, og at jeg kom ind imellem disse Hedninger, det véd jeg selv ikke rigtig, hvorledes det gik til. Ellwanger Jorden er des værre for udyrket, til at der kan voxe Helgener i den.«

Men Heribald vilde ikke have noget med ham at gjøre. Han samlede de brændte Knokler og Aske i Haven og strøede

det i Søen, medens Hunnerne endnu vare i Sigte. »Der skal ikke blive noget Hedningestøv tilbage paa Øen,« sagde han. Saa gik han ind i Klostergaarden og betragtede dybsindig det Sted, paa hvilket han den foregaaende Dag var bleven tvunget til at danse.

Hunnerne red gjennem den mørke Granskov hen imod den høje Twiel. Men medens de travede sorgløse af Sted, var der hist og her en Hest, som stejlede; Pile og Slyngekugler, udskudte af usynlige Skytter, fo'r ind imellem dem. Fortroppen studsede. »Hvad bryder I eder om de Myggestik?« raabte Ellak og sporede sin Hest fremad, »paa Sletten maa et Rytterslag finde Sted!« Han lod et Dusin af sine Folk blive tilbage ved Bagagen for at tiraillere i Skoven. Jorden drønede under den fremad brusende Hordes Hovslag; Skaren spredte sig paa den flade Mark og styrtede hylende frem mod de opbudne Mænd. Ellak red foran med Hunnernes Fanebærer, som svingede det grønrøde Banner over ham, men han rejste sig højt op i Sadlen, udstødte et vildt Skrig og sendte selv den første Pil ind i Fjendernes Række, for at Kampen kunde blive aabnet paa gammel Vis. Nu begyndte Slagets Myrderi. Det var kun til liden Gavn for de schwabiske Krigere, at de holdt urokkelig Stand som en Skov af Lanser; naar Rytterangrebet blev slaaet af, saa kom der en Pileregn susende langt borte fra; til Trods for det Trav, i hvilket deres Heste vare, stod Hunnerne dog oprejst i Stigbøjlen; de kastede Tømmen over Nakken af deres Ganger, sigtede, og Skuddet traf.

Andre kom farende fra Siden, og ve den faldne, hvem hans Brødre ikke toge i deres Midte.

Saa tænkte de letbevæbnede i Skoven paa at falde Hunnerne i Ryggen. Hornsignalerne kaldte dem sammen, de rykkede frem, men hurtig som Tanken vare de fjendtlige Heste vendte; Pile regnede ned over de fremrykkende, de studsede, faa vedbleve at skride frem, og de bleve ogsaa kastede tilbage; kun Audifax marscherede fremad, Pilene

hviuede omkring ham; han saa' hverken frem eller tilbage, han blæste til Angreb paa sin Sækkepibe, som hans Embed krævede det, og saaledes kom han midt ind i de fjendtlige Rytteres Skare.

Da standsede hans Blæsen — en af Rytterne havde, i det han fo'r forbi ham, kastet en Slynge om hans Hals og revet ham til sig; modstridende saa' Audifax sig om, men han saa' ikke en eneste af sin lille Flok bag ved sig — »O Hadumoth!« raabte han bedrøvet. Rytteren følte Medlidenhed med den modige lyshaarede Dreng; i Stedet for at kløve hans Hoved løftede han ham op til sig paa Hesten og galloperede tilbage med ham. Bag en Høj holdt Hunnernes Tros; der stod Skovkvinden oprejst paa sin Vogn og spejdede ud over Slagets Tummel; hun havde plejet de første saarede og sunget kraftige, Lægedom bringende Ord over det vældende Blod.

»Her bringer jeg eder en, som kan rense Feltkjedlerne!« raabte den hunniske Rytter og kastede Hyrdedrengen ned fra sin Hest, saa at han faldt lige for den gamles Fødder i Vognen.

»Velkommen, du giftige Tudse,« raabte hun bister, »du skal faa din Løn, fordi du viste Kuttemanden Vej til mit Fjæld!« Hun gjenkjendte ham, trak ham til sig med Slyngen og bandt ham fast til Vognen.

Audifax tav; men bitre Taarer perlede i hans Øjne; han græd ikke, fordi han var fangen, men fordi hans Haab atter var blevet skuffet. »O Hadumoth!« sukkede han igjen. — I den foregaaende Midnat havde han siddet hos den unge Hyrdinde, skjult ved Arnens ulmende Ild. »Du skal være usaarlig,« sagde Hadumoth, »sikker mod Hug og Stik!« Hun kogte en brun Slange, og med dens Fedt bestrøg hun hans Pande, Skulder og Bryst: »I Morgen Aften venter jeg dig her paa samme Sted, du skal komme uskadt tilbage. Intet Jærn kan bide paa Slangefedt!«

Og Audifax havde givet hende sin Haand og var saa

vel til Mode dragen i Kamp med sin Sækkepibe — men nu! . . .

Striden bølgede endnu derude paa Sletten. De schwabiske Rækker vare lige ved at vakle, trætte af den uvante Maade at kæmpe paa. Simon Bardo saa' betænkelig derpaa og rystede paa Hovedet, i det han brummede; »Den skjønneste Krigskunst er spildt paa disse Centaurer — de fare frem og tilbage og skyde i stor Afstand, som om min tredelte Slagorden var til for slet ingen Ting; det bliver virkelig nødvendigt, at man til Kejser Leos Bog om Taktik føjer et særegent Kapitel om Hunnernes Maade at angribe paa!«

Han red hen til Munkene og delte dem i to Flokke; Mændene fra St. Gallen skulde rykke frem til højre og Reichenauerne til venstre for de kjæmpende, saa skulde de gjøre en Svingning, saa Fjenden havde Skoven i Ryggen og var indesluttet i en vid Halvkreds. »Naar vi klemme dem inde, saa holde de ikke Stand,« raabte han, i det han svang sit brede Slagsværd; »af Sted da og gaa paa!« Der lyste en vild Ild i alles Øjne; Rækkerne stod kampberedte. Først faldt hver enkelt paa Knæ, greb en Klump Jord og kastede den tilbage over sit Hoved, for at det kunde blive indviet og gjort usaarlig af den fædrene Jord — saa droge de i Kampen.

Mændene fra St. Gallen istemmede den fromme Slagsang *media vita*. Stammeren Notker gik engang gjennem Kløfterne hjemme ved Martinstobel; man var i Færd med at bygge en hvælvet Bro der, og Arbejderne svævede over det svimlende Dyb, da stod det som et Billed for hans Sjæl, hvorledes Dødens Afgrund aabner sig for os hvert Øjeblik i Livet, og han digtede Sangen. Nu skulde den være en Tryllesang, beskytte deres eget Liv og være Fjendens Undergang.

Dump lød Sangen, da Mændene droge frem til Slag mod Hunnerne:

Ak, midt i Livet ere vi i Døden!
Hvem skal vi raabe til om Hjælp i Nøden?
Til dig alene, stærke Gud, vor Fader!
som, skjønt du harmes, os vor Synd forlader.
Hellige Gud!

og paa den anden Side sang Reichenauer Munkene:

Alt vore Fædre vented dig med Længsel,
og du befriede dem fra deres Trængsel,
med Bønner deres Synd de vilde sone,
du jagede dem ikke fra din Trone.
Stærke Gud!

og nu klang det sammen fra højre og venstre, — blandet med Lyden af Sværdslag og de saaredes dumpe Fald:

Forlad os ej, naar kraftesløst vi falde;
naar Modet flyr, en Støtte vær os alle;
lad end os underkue ej af Døden,
barmhjærtige Gud, vor Tro, vort Haab i Nøden!
Hellige Gud, hellige stærke Gud!
Hellige barmhjærtige Gud, forbarm dig over os!

Saaledes vare de i Haandgemæng. Hunnerne havde med Forbavselse set paa de fremrykkende mørke Skarer; Hyl og den hvislende djævelske Lyd: »Hui! hui!« var deres Svar paa media vita. Ellak delte ogsaa sine Ryttere til Angreb, og Kampen rasede rundt omkring. Heste med Sporerne i Lysken gjennembrøde den lille Skare af Mænd fra St. Gallen, der begyndte en heftig Strid mellem enkelte, Kraft kæmpede med Hurtighed, germansk Tunghed med hunnisk List.

Og Hegauer Jorden drak mange fromme Mænds Blod. Den stærke Tutilo maatte bide i Græsset. Han løb ind under en Hunners Hest, tog Rytteren ved Fødderne, rev ham ned og svang Manden med det skjæve Ansigt gjennem Luften, hvorpaa han kløvede hans Hoved mod en Kampesten — men i samme Øjeblik gjennemborede en Pil den gamle Kunstners Tinding, der lød som Sejrssang af himmelske Hærskarer i hans saarede Hoved, saa sank han ned paa

sin faldne Fjende. Den onde Sindolt sonede mange slemme Puds, som han havde spillet sine Kammerater, med et Saar i Brystet; det gavnede ikke Skotten Dubslan, at han havde lovet den hellige Minwaloius at gjøre en Valfart til Rom paa bare Fødder, hvis han vilde beskytte ham denne Dag — de bare ham gjennemboret ud af Slagets Tummel.

Da Huggene regnede ned paa Hjælmene, som Hagl paa et utæt Skifertag, trak den gamle Moengal sin Hætte over Hovedet, for ikke at se hverken til højre eller venstre; hans Spyd var borte: »Kom nu frem, gamle Kambutta!« raabte han med vild Vrede og spændte sin Kølle løs, som hang paa hans Ryg, og han stod i Trængslen som en Tærsker i Loen. Der var en Rytter, som længe havde sværmet omkring ham. »Kyrie eleison!« sang den gamle og kløvede Hestens Pandeskal; Rytteren kom til at staa paa Benene, og et let Hug med det krumme Sværd strejfede Moengals Arm. »Hoho,« raabte han, »det er godt at blive aareladt i Marts Maaned. Se dig for, lille Læge!« og han slog et Slag med sin Kølle, som om han vilde slaa sin Modstander favnedybt ned i Jorden. Hunneren undgik Hugget, men hans Hjælm faldt af — da saa' Køllesvingeren et rødkindet Ansigt omgivet af flagrende Haar, i hvilket der var flettet et rødt Baand; før han kunde slaa sit andet Slag, sprang Skikkelsen op ad ham som en Tigerkat; det unge Ansigt var lige ved hans, saa det saa' ud, som om han endnu paa sine gamle Dage skulde faa Lejlighed til at give Kys — da følte han et skarpt og godt Bid i sin Kind, han tog fat paa Angriberen — det var jo kvindelige Hofter. »Vig fra mig, Utyske!« raabte han, »har Helvede ogsaa udspyet Djævelinder?« men saa fik han nok et Bid i den venstre Kind for Symmetriens Skyld. Han fo'r tilbage, hun lo ham lige op i Ansigtet, en herreløs Hest sprængte forbi, — og før den gamle Moengal atter havde hævet sin Kølle, sad Erika igjen i Sadlen og red af Sted som en Drøm om Natten, naar Hanen galer . . .

Blandt de hærpligtige Mænd i Centrum kæmpede

Kammermesteren, Hr. Spazzo, som Fører for en Deling. Den langsomme Marsch havde behaget ham; men da Kampen slet ikke vilde holde op, og alle havde bidt sig fast i hverandre som Hunde og Vildt paa Jagten, da blev det ham næsten for meget af det gode. Der kom en idyllisk Stemning over ham midt under Drab og Dødsangst. Først da en af de forbi ridende rev hans Hjælm af som Bytte, blev han rusket op af sine Betragtninger, og da den samme vilde forny sit Forsøg og ogsaa vilde rive Kappen fra ham, da raabte han harmfuldt: »Har du endnu ikke nok, du Djævlens Skarpskytte?« og gav ham et saadant Stik, at Hunnerens Laar blev naglet til Hesten med den lange Sværdklinge. Han vilde nu til at give ham Naadestødet, men da han saa' paa hans Ansigt, var det saa hæsligt, at han besluttede at tage ham med til sin Herskerinde som et levende Minde om hin Dag. Saa gjorde han den saarede Mand til sin Fange; han hed Kappan og bøjede sin Hals under Hr. Spazzos Arm til Tegn paa Underkastelse og grinede med sine hvide Tænder, da Kammermesteren skjænkede ham Livet.

Hornebog førte sin Skare imod Brødrene fra Reichenau. Dér holdt Døden en rig Høst. Klostrets Mure straalede langt borte fra over Søen til Stridsmændene, som for at minde dem om, at de skulde slaa kraftig løs, og mange af Hunnerne, som kom inden for Rækkevidden af deres Sværd, mærkede, at de stod paa schwabisk Jord, hvor de vældigste Slag voxe vildt som Jordbær i Skoven. Men der blev ogsaa lyst i Brødrenes Rækker: her hvilede Skriveren Quirinus, for stedse befriet fra Skrivekrampen, som havde faaet Lansen til at skjælve i hans Haand; hist faldt den stjærnekyndige Viprecht og Kerimold, der var Mester i at fange Foreller, og Bygmesteren Vittigovo — hvem kjender dem alle, de navnløse, som døde en glad Død?

Der var kun én, hvem en hunnisk Pil bragte Held; det var Broder Pilgeram. Han var født i Köln ved Rhinen og havde ført en Tørst efter Viden og en vældig Svulst

paa Halsen med sig til Pirmins Ø; han var en af de fromme ste og lærdeste Munke, men hans Svulst voxede, og han var bleven dybsindig over Aristoteles' Ethik, saa at Heribald ofte havde sagt medlidende til ham: »Pilgeram, jeg har ondt af dig!« Nu gjennemskar en Pil Svulsten. »Lev vel, du min Ungdoms Ven!« raabte han, i det han faldt; men det var intet haardt Saar, og da han atter kom til sig selv, var han let i Halsen og let i Hovedet, og han lukkede aldrig mere i Livet sin Aristoteles op.

Der var samlet en udvalgt lille Skare om det sanktgalliske Felttegn. De sorte Baand flagrede endnu omkring den korsfæstedes Billede, men Kampen var haard. Ekkehard opildnede sine Kampfæller med Ord og Daad til at staa imod; det var Ellak selv, som kæmpede med dem. Lig af dræbte Mænd og Heste laa imellem hverandre i vild Forvirring; de, der levede endnu, havde gjort deres Pligt, og naar alle ere kjække, er der ingen enkelt Daad, som kræver særlig Berømmelse, fordi den er fremragende. Hr. Burkhards Sværd havde tilkæmpet sig en ny Bloddaab i Ekkehards Hænder, men han var forgjæves trængt ind paa Hærføreren Ellak, de vexlede kun nogle faa Hug, saa adskilte Slagets Tummel de kæmpende. Alt vaklede det høje Kors, omhvislet af Pileregnen — da lød der et Forbavselsesraab i Rækkerne: fra Højen, der bærer Taarnet Hohenfridingen, kom to Ryttere, sælsomme af Skikkelse og Rustning. Den ene var tung og af vældigt Omfang, hans Skjold og Harnisk havde en forældet Form, men den afblegede Forgyldning viste, at han var en fornem Krigsmand. En gylden Ring var snoet om Hjælmen, fra hvilken en rød Fjerbusk vajede. Kappen flagrede for Vinden, han red frem med fældet Spyd, et Billed fra gamle Tider, som Kong Savl i Folkards Salmebog, da han drager ud imod David. Ved hans Side red den anden, fuld af Omsorg, beredt til at skjærme og dække ham som en tro Vaabendrager.

»Det er Ærkeenglen Mikael!« raabte de kristne Krigere, og de toge sig kraftig sammen paany; Solen lyste

paa den fremmede Riddersmands Vaaben som med Forjættelse om Sejr -- og nu vare de to midt inde i Tumlen, som om Ridderen i den gyldne Rustning vilde søge en Modstander. Denne udeblev ikke længe. Da Hunnerhøvdingens skarpe Øje havde set ham, havde han ogsaa strax vendt sin Hest hen imod ham; den fremmede Ridders Spyd susede forbi ham og Ellak hævede allerede sin Lanse til et dødbringende Hug. Men Vaabendrageren kastede sig mellem dem, hans brede Slagsværd naa'de kun Hunnerens Hest, saa bøjede han sit Hoved frem og opfangede det Slag, som gjaldt hans Herre; med gjennemboret Hals gik den tro Vaabendrager i Døden.

Ellaks Hest styrtede til Jorden med Brag, men før Lyden var død hen, stod Hunneren atter oprejst; den ubekjendte Kæmpe svang sin Stridskølle for at knuse ham; Ellak støttede sin venstre Fod paa den dræbte Ganger, pressede hans Arm tilbage med sin kraftige Næve og søgte at rive ham ned fra Hesten; Mand imod Mand kæmpede de to vældige, saa at Stridsmændene rundt omkring holdt inde med Kampen for at se til.

Det lykkedes Ellak ved en listig Vending at gribe det korte Sværd, som efter hunnisk Skik hang ved hans venstre Side; men da han beredte sig til et nyt Stød, faldt hans Modstanders Kølle tungt og langsomt ned paa hans Hoved — han mægtede endnu at føre Stødet, saa fo'r hans Haand op til Panden, den blev overstrømmet med Blod, Hunnerhøvdingen segnede om paa sin Hest og udaandede modstræbende sit Liv.

»Herrens Sværd og Sankt Mikael!« lød det nu brusende fra Munkene og de andre Krigere; de trængte frem til det sidste fortvivlede Angreb, og Manden i den gyldne Rustning var stadig den forreste i Kampen. Førerens Fald slog Hunnerne med panisk Skræk, de trak sig tilbage, tilbage i vild Flugt.

Skovkvinden havde iagttaget Kampens Udfald, Hestene stod forspændte, hun kastede et vredt Blik paa de fremad

dragende Munke og paa sit Hjem, Fjældet; saa kjørte hun i skarpt Trav hen imod Rhinen — »til Rhinen!« var de flygtende Rytteres Løsen. Sidst og modstræbende vendte Hornebog med sine Folk Slaget og den høje Twiel Ryggen. »Paa Gjensyn ad Aare!« raabte han haanlig til Mændene fra Reichenau.

Sejren var vunden. Men han, om hvem de troede, at han var Ærkeenglen Mikael, der var stegen ned fra Himlen til den hegauske Mark, han bøjede sit tunge Hoved mod sin Gangers Ryg; Tømmen og Køllen gled ud af hans Hænder; var det Hunnerens sidste Stød, var det, fordi han kvaltes i Kampens Hede? — da de løftede ham op fra Hesten, var han død. Hans Visir har halv aabnet, et glad Smil svævede om det rynkede, gamle Kæmpehoved . . . fra denne Time af havde den gamle i Hedningehulen ikke mere Hovedpine. Han havde sonet tidligere Tiders Skyld med en ærlig Krigerdød; det skaffede ham et glad Endeligt.

En sort Hund løb søgende omkring paa Valpladsen, indtil den havde fundet den gamles Lig; saa slikkede den hans Pande under ynkelige Hyl, medens Ekkehard stod der med Taarer i Øjnene og bad en Bøn for hans Sjæls Frelse . . .

Sejrherrerne droge tilbage til Borgen med Grankviste paa deres Hjælme; de lode tolv Munke blive nede i Dalen for at holde Vagt over de døde paa Valpladsen. I Striden var der faldne: af Hunnerne et hundrede og firs, sex og halvfems af de schwabiske opbudne Mænd, atten fra Reichenau og tyve fra St. Gallen, desuden den gamle og hans Vaabendrager Rauching.

Moengal skred over Marken med forbundne Kinder, i det han støttede sig paa sin Kølle, som paa en Vandringsdringsstav. Han betragtede de dræbte. »Har du ikke set en af Hunnerne, som egentlig er en Hunnerinde?« spurgte han en af de Brødre, der holdt Vagt.

»Nej!« lød Svaret.

»Saa kan jeg gaa hjem igjen!« sagde Moengal.

Femtende Kapitel.

Hadumoth.

Natten var forbi. Den havde været lang og ængstelig for dem, til hvis Bevogtning Valpladsen var betroet. En uhyggelig Rædsel laa over Jorden og Menneskene. »Herren være deres Sjæl naadig!« saaledes lød Vagtens sagte Raab hen over den stille Slette. »Og fri dem fra Skærsildens Pine, Amen!« blev der svaret fra Skovens Udkant, hvor Kammeraterne søgte Tilflugt ved Vagtilden. Nattens tunge Skygger havde skjult de faldne, som om Himlen medynksfuld vilde trække et Slør over, hvad Menneskehænder havde udført der nede. Saa fo'r Skyerne bort, som om de selv vare grebne af Gru over det Syn, der viste sig under dem — andre fulgte, og de droge ogsaa bort, i det de forandrede Skikkelse og Former, mistede dem og gik over i andre . . . alt er uroligt, kun i Døden er der evig, malmfast Ro. Paa Sletten laa de stille, Ven og Fjende, som Stridens Bølger havde lagt dem til Hvile.

Vægteren saa' en Skikkelse som et Barn svæve hen over Valpladsen. Den bukkede sig og gik videre og bukkede sig atter og gik frem og tilbage, men han turde ikke anraabe den. Han stod som rodfæstet. »Det er vel Englen, som mærker de dødes Pande med et Bogstav, for at man kan gjenkjende dem, naar Aanden engang aander paa deres Støv, saa de blive levende igjen og staa op og ere en Hær som forhen;« saaledes tænkte han efter Profetens Lignelse, slog Kors for sig og tav. Skikkelsen forsvandt for hans Øjne.

Da Morgenen dæmrede, kom der en hel Del Mænd af Hæren for at afløse Munkene. Dem sendte Hertuginden. Det var ikke efter Hr. Simon Bardos Hoved. »En Sejr er kun en halv Sejr, naar den ikke bliver benyttet; vi maa

forfølge de flygtende, indtil den sidste af dem er udryddet,« sagde han. Men Munkene holdt paa at vende tilbage paa Grund af Paaskedagene, og de andre sagde: »Vi kunne komme til at løbe langt, før vi indhente dem med deres hurtige Heste; de ere komne, og vi have givet dem Prygl; hvis de komme igjen, saa kunne de atter faa Prygl — Arbejdet fra i Gaar fortjener Hvile!« Saa besluttede man at begrave de døde, før Paaskefesten begyndte.

Mændene kom med Hakker og Spader og gravede to store Grave. Der var en forladt Grusgrav afsides paa Marken, den udvidede de til et rummeligt Hvilested og bare Hunnernes Lig der hen. De samlede Vaabnene og Rustningerne; der vare mange Læs af Bytte. Og de kastede de døde i Graven uden Hensyn til, hvorledes de bleve bragte — det var en vild sammenslynget Klump af Lemmer, Heste og Mennesker imellem hverandre, en Vrimmel, som da de faldne Engle bleve styrtede ned i Helvede. Den dybe Grav blev fyldt. En af Graverne bragte et enkelt Hoved med kløvet Pande og barsk Aasyn. »Det hører nok ogsaa til Hedningerne og kan søge sin Krop!« raabte han og kastede det ned til Ligene.

Da hele Valpladsen var afsøgt, og man ikke fandt nogen hunnisk Mand mere, kastede de Graven til; det var en Begravelse uden Sang og Klang — kun nogle Eder lød som Afskedshilsen ned til dem, og Ravne og Rovfugle skrege med hæs Røst; Beboerne af Hohenkræhens Fjældkløfter og Granskoven kom flyvende, blandt dem ogsaa Moengals Hog, de gjorde Indvendinger imod Begravelsen, fordi den satte dem paa smallere Tæring. Jorden og Stenene gave dump Gjenlyd, da de bleve kastede i den store Grav. Saa kom Diakonen fra Singen med en Kjedel Vivand; han gik rundt om den firkantede Plads og stænkede Vivand paa den for at mane Dæmonerne og holde de fremmede Døde bundne til den fremmede Jord.

Engang i Fortiden havde et hensmuldret Klippestykke revet sig løs fra Fjældet Hohentwiel og var styrtet ned i

Dalen. Det væltede de hen paa Hunnergraven og vendte sig saa gysende bort fra den og gave sig i Færd med den anden Grav, som skulde rumme Landets faldne Sønner. Klosterkirken i Reichenau blev bestemt til Hvilested for de dræbte gejstlige Mænd.

I samme Time, i hvilken Gaarsdagens Kamp var begyndt, steg et mørkt Tog ned fra den høje Twiel. Det var de Mænd, som havde deltaget i Slaget. De rykkede frem i samme Orden, men deres Skridt var langsomt, og deres Banner havde Sorgens Farve. Paa Borgens Tinder vajede den sorte Fane. Hertuginden red ogsaa med; hun saa' stræng og alvorlig ud i den mørke Kaabe. Man bar de døde Munke paa Baarer og stillede dem ned ved den aabne Grav, for at de ogsaa kunde tage Del i deres Kampfællers sidste Ære. Da Litaniet var sunget, traadte Abbed Vazman hen til den aabne Grav og bragte de sex og halvfemsindstyve, som laa blege og stille der nede, en sidste Hilsen og Tak fra de efterlevende: »Deres Minde være velsignet, og deres Legemer blomstre paa det Sted, hvor de nu færdes! Deres Navn skal leve i Evighed, og de hellige Mænds Ære skal nedarves paa deres Børn!« saaledes talte han, i det han kastede den første Skuffe Jord paa dem; efter ham kastede Hertuginden Jord ned over dem og derpaa de andre, den ene efter den anden. Saa herskede der en højtidelig Tavshed. De, der havde kæmpet sammen Dagen i Forvejen, vilde skilles ved deres Brødres Grav; mangt et haardt Ansigt blev rørt, der blev vexlet Kys og Haandslag, saa droge Reichenauerne først til deres Kloster. De førte Baarerne med deres døde med sig, ved Siden af disse gik Brødre med brændende Kjærter og under Salmesang, den faldne kamptrætte gamle fra Hedningehulen var ogsaa med, den ubekjendte Krigers Stridshingst gik med sænket Hoved og indsvøbt i Flor midt i Toget — det var et mørkt Skue, da Ligtoget efterhaanden forsvandt i den dunkle Skov.

Saa toge de hærpligtige Mænd Afsked fra Hertuginden. Den magre Fridinger, som havde Armen i Bind, førte en

Skare ud i Landet; kun Herren fra Randegg med nogle Folk skulde blive tilbage som Besætning paa den høje Twiel.

Fru Hadvig saa' bevæget efter de bortdragende; saa red hun langsomt over Valpladsen. Den foregaaende Dag havde hun staaet paa Borgens Taarn og fulgt Kampens Rasen med spændt Opmærksomhed. Nu maatte Hr. Spazzo forklare hende meget. Ham kom det ikke saa nøje an paa nogle Overdrivelser, men det fandt hun sig i. Hun talte ikke med Ekkehard.

. . . Da hun ogsaa var reden hjem, var der atter stille og øde paa Sletten. Kun Græs, der var knust under Hove, den fugtige røde Jord og de to store Grave vidnede om den Høst, Døden havde holdt her. Det varede ikke længe, før Blodet var tørret ind, og Græsset atter voxet op; Mos og Buske spredte sig over de dødes Høje; Fugle og Vinde bare Frøkorn der hen, og Buske og Træer skøde yppig frem. — Men uudsletteligt lever Mindet om Hunnerslaget i de senere Slægter; Folk i Hegau kalde den Høj, der har en Klippeblok til Gravsten: »Hedningehøjen«, og Langfredag Nat gaar ingen gjærne gjennem Dalen. Saa tilhører Jord og Luft de døde; de stige frem fra den gamle Grav; her fare atter de smaa Heste af Sted, hist rykke Stridsmændenes Skare frem i Kileform, og Harnisket lyner under den hensmuldrede Munkekutte, Vaabenlarm og vildt Kampraab lyder gjennem Stormen, og larmende bruser Aandernes Slag gjennem Luften; da viser der sig pludselig en Rytter med gylden Rustning paa en sort Hest, han jager dem ned i kølig Ro — Hunnernes Fører vil endnu værge sig imod ham og svinger forbitret sit krumme Sværd, men Stridshammeren falder paa hans Hoved, og ogsaa han maa der ned . . . og alt er stille som før, kun Birketræets unge Løv skjælver for Vinden . . .

Paaskesøndag gik mørk og alvorlig hen. Om Aftenen sad Fru Hadvig i Salen med Ekkehard, Kammermester Spazzo og Herren fra Randegg. Man kan tænke sig, hvad

de talte om. De sidste Dages store Historie gjenlød i al deres Tale, som Klangen ved Lurleiklippen: naar den er hendød ved den ene Væg, begynder der en dump Rullen ved den nærmeste, og i de fjærne Kløfter gjentager det sig og vil slet ikke holde op.

Abbeden i Reichenau havde sendt Bud for at melde, at de havde fundet Klostret saa temmelig ødelagt, men dog ikke fortæret af Ilden, at de havde tilintetgjort de hunniske Spor med Vivand og ved at bære de hellige Ben omkring, og dernæst havde bisat deres døde.

»Og den Broder, som man havde ladet tilbage, hvad var der bleven af ham?« spurgte Hertuginden.

»Med ham har Herren bevist, at hans Almagt, selv midt i Krig og Fjenders Trængsel, heller ikke glemmer enfoldige Sjæle. Da vi vendte tilbage, stod han paa Tærskelen, som om der ikke var hændtes ham noget. ‚Hvorledes syntes du om Hunnerne?' raabte en til ham. Han svarede med sit velbekjendte Smil: ‚Jo saamænd, jeg syntes meget godt om dem. Jeg har aldrig set gladere Folk, og de tildele én menneskevenlig Mad og Drikke. Pater Kjældermesteren har altid ladet min Tørst være Tørst, men de gave mig Masser af Vin; og selv om de forulempede mig med Næveslag og Kindheste, saa gjorde de det dog godt igjen med Vin — det vilde ingen af eder have gjort. De mangle kun Disciplin og have heller ikke lært at være stille i Kirken' . . . Heribald sagde desuden, at han endnu vidste meget til de fremmede Gjæsters Ros, men det vilde han kun aabenbare i Skriftestolen« . . .

Fru Hadvig var endnu ikke oplagt til at være munter. Hun sendte Budet naadig bort, efter at have givet ham den dræbte Hunnerhøvdings Ringpanser og Skjold, for at det kunde blive hængt op i Klosterkirken til evig Erindring. Voldgiftskjendelsen over Fordelingen af Byttet var lagt i hendes Haand.

Hr. Spazzo, hvis Tunge hidtil ikke var bleven træt af at rose hans Bedrifter — og Antallet af de Mennesker,

han havde dræbt, voxede som en Lavine, hver Gang han atter begyndte at fortælle — sagde med Værdighed: »Jeg har endnu et Bytte at aflevere, som er bestemt for min naadige Herskerinde.«

Han gik ned til et Kammer i nederste Etage, dér laa hans Fange Kappan paa Straa, hans Saar var forbundet, og det var ikke farligt. »Staa op, du Djævlens Søn!« sagde Hr. Spazzo og puffede ublidt til ham. Hunneren rejste sig, i det han satte et tvivlende Ansigt op; han regnede ikke Tidsperioden for Varigheden af hans Liv for at være meget lang; støttet paa en Krykke haltede han ud af Stuen. »Fremad!« raabte Hr. Spazzo, i det han førte ham op til Salen. Han marscherede ind i den. »Holdt!« raabte Hr. Spazzo. Saa stod den ulykkelige stille og lod sine Øjne vandre rundt.

Fru Hadvig saa' med Deltagelse paa det sælsomme Menneskebarn. Praxedis var ogsaa kommen til. »Eders Bytte er ikke skjønt,« sagde hun til Hr. Spazzo, »men det er ejendommeligt!« Hertuginden foldede sine Hænder og udbrød: »Og for denne Nation har det tyske Land skjælvet!«

»Det var Mængden og dens Sammenhold, der foraarsagede den Rædsel,« sagde Herren til Randegg, »de komme aldrig igjen.«

»Er I saa vis paa det?« sagde hun spids.

Hunneren forstod ikke meget af Samtalen. Hans saarede Fod gjorde ondt, men han vovede ikke at sætte sig. Praxedis tiltalte ham paa græsk, men han tav sky og rystede paa Hovedet. Hun begyndte at prøve paa at komme til en Forstaaelse med Tegn og Miner — men det indlod han sig ikke paa. »Tillad,« sagde hun til Hertuginden, »jeg véd endnu et Middel, som maaske vil afvinde ham et Livstegn; jeg har hørt Tale om det i Konstantinopolis.« Hun dansede ud af Salen, kom tilbage med et Bæger og kredensede det spodsk for den stumme Fange.

Det var en stærk Drik, den var brændt af Kirsebær og Stenfrugter; den salig Borgkapelan Vincentius havde

brygget mangen saadan Drik. Da kom der som en Forklaring over Hunnerens Ansigt, hans stumpe Næse indsugede Duften, han tømte Bægeret, som om han ansaa det for en Fredsdrik, og med Armene korslagte over Brystet kastede han sig ned foran Praxedis og kyssede hendes Sko.

Hun gav ham Tegn til, at hans Hyldest tilkom Hertuginden; saa vilde han gjentage sin Tak til hende, men Fru Hadvig veg tilbage og bød Kammermesteren føre Fangen bort.

»I har besynderlige Indfald,« sagde hun til Hr. Spazzo, da han kom tilbage, — »det var imidlertid smukt af eder at tænke paa mig under Kampen.«

Ekkehard sad stum ved Vinduet og saa' ud over Landet. Han ærgrede sig over Hr. Spazzos Maade at være paa, og det havde ogsaa gjort ham ondt at se Praxedis' Opførsel. »Herren har sendt Ørkenens Børn her over for at ydmyge os,« tænkte han, »for at formane os til at lære og gaa i os selv og paa Ruinerne af det forgængelige at vende os til det, som er præget med Evighedens Stempel: — Jorden paa de faldnes Grav er endnu frisk, og disse Mennesker tænke atter kun paa deres Spøg og Leg, som om alt havde været Skum og Drøm« . . .

Praxedis traadte hen til ham. »Hvorfor har I ikke ogsaa bragt en Erindring fra Slaget med hjem til os, Hr. Læremester?« sagde hun med let henkastede Ord. »Der skal have været en mærkelig hunnisk Amazone, som rasede mellem de andre i Slagets Tummel; hvis I havde fanget hende, saa havde vi haft et kjønt Par.«

»Ekkehard tænker paa noget højere end hunniske Kvinder,« sagde Hertuginden i en bitter Tone, »og han forstaar at tie, som den, der har aflagt et Løfte. Hvorfor skulle vi saa have at vide, hvorledes det gik ham i Slaget?«

Denne skarpe Bemærkning saarede den alvorlige Mand. — Spøg i urette Tid virker som Eddike paa Honning. Tavs gik han ud og hentede Hr. Burkhards Sværd; han trak det ud af Skeden og kastede det harmfuldt paa Bordet

foran Fru Hadvig. Friske røde Pletter glinsede endnu fugtig paa den gode Klinge, og i dens Æg var der nye Skurer. »Det kan vidne, om Skolemesteren har været ørkesløs,« sagde han, »jeg har ikke udnævnt min Tunge til min Gjernings Herold.«

Hertuginden blev forlegen. Hun bar endnu Mismod i Hjærtet, som hun havde den største Trang til at give Luft i vrede Ord — men Hr. Burkhards Sværd vakte mange Tanker, hun styrede sin Vrede og rakte Ekkehard Haanden.

»Jeg havde ikke i Sinde at saare eder,« sagde hun.

Mildheden i hendes Stemme syntes ham at lyde bebrejdende, og han tøvede med at gribe hendes Haand. Han var lige ved at bede om Forladelse for sin Barskhed, men kunde ikke faa Ordet frem — da gik Salsdøren op, og han slap for yderligere Tiltale.

Det var den lille Hyrdinde Hadumoth, som traadte ind. Hun blev undselig staaende ved Indgangen med et forgrædt og blegt Ansigt; hun turde ikke tale.

»Hvad er der i Vejen med dig, stakkels Barn?« spurgte Fru Hadvig. »Træd nærmere.«

Hyrdinden gik hen og kyssede Hertuginden paa Haanden. Da fik hun Øje paa Ekkehard, hvis gejstlige Dragt indgød hende Frygt; hun nærmede sig ogsaa til ham for at kysse hans Haand; hun vilde tale, men kunde ikke for Graad.

»Vær ikke bange,« sagde Hertuginden for at trøste hende. Saa fandt hun Ord.

»Jeg kan ikke vogte Gæssene mere, jeg maa bort. Du skal forære mig det største Guldstykke, du har. Naar jeg kommer hjem igjen, vil jeg arbejde hele mit Liv for det. Jeg kan ikke gjøre for, at jeg maa af Sted.«

»Hvorfor vil du af Sted, mit Barn?« spurgte Hertuginden, »er der nogen, som har gjort dig Fortræd?«

»Han kom ikke hjem igjen.«

»Der var mange, som ikke kom hjem igjen; derfor maa du ikke tage bort. De, som bleve der ude, ere hos

Gud i Himlen; dér ere de i en yndig Have, ere vel til Mode og have det bedre end vi.«

Men Hyrdinden rystede paa sit lille Hoved. »Audifax er ikke hos Gud, han er hos Hunnerne. Jeg har søgt efter ham nede paa Valpladsen, men han var ikke blandt de døde Mænd, og Kulsvierens Dreng fra Hohenstoffeln, som ogsaa var imellem Skytterne, har set, at der var en, som tog ham til Fange . . . Dér maa jeg hente ham, jeg har ingen Ro paa mig mere.«

»Hvor vil du hente ham?«

»Det véd jeg ikke. Jeg vil gaa dérhen, hvorhen de andre ere redne; Verden er stor, til sidst finder jeg ham dog nok, det véd jeg. Jeg vil give Hunnerne det Guldstykke, som du skal forære mig, og sige: Giv Audifax fri! og naar jeg har ham, saa komme vi begge hjem igjen.«

Fru Hadvig fandt Velbehag i det ualmindelige. »Vi kunne alle lære af dette Barn!« sagde hun, og i det hun trak den undselige Hadumoth op til sig, kyssede hun hende paa Panden. »Gud er med dig, derfor ere dine Tanker store og dristige, skjønt du ikke véd det. Hvem af eder har et Guldstykke ved Haanden?«

Herren fra Randegg kom frem med et Det var en stor Gulddaler, paa hvis ene Side der var præget et Billede af Kejser Karl med barsk Ansigt og store opspilede Øjne, paa Bagsiden saa' man en kronet Kvindeskikkelse og en Indskrift. »Det er min sidste!« sagde Herren fra Randegg leende til Praxedis. Hertuginden gav Barnet den; »Drag ud med Herren; det er en Himlens Indskydelse!«

De bleve højtidelige til Mode, og Ekkehard lagde sine Hænder velsignende paa Hadumoths Hoved.

»Jeg takker eder!« sagde hun og vilde gaa; men hun vendte sig nok engang om: »Hvis de nu ikke ville udlevere Audifax til mig for dette ene Guldstykke?«

»Saa forærer jeg dig et endnu,« sagde Hertuginden.

Tillidsfuldt gik Barnet bort.

Og Hadumoth drog ud i den ubekjendte Verden, med

Gulddaleren indsyet i sit Livstykke og sin Hyrdetaske fyldt med Brød, — den Stav, hun bar, havde Audifax engang skaaret til hende af en mørkegrøn Stikpalme. Hun havde ikke Tid til at tænke paa, at hun ikke kjendte Vejen, og at det var tvivlsomt, om hun vilde faa Mad og Husly. »Hunnerne ere dragne bort i den Retning, hvor Solen gaar ned, og de have ført ham med sig,« det var hendes eneste Tanke, Rhinens Løb og den nedgaaende Sol hendes Vejvisere og Audifax hendes Maal.

Efterhaanden blev Egnen hende fremmed. Bodensøen straalede fjærnere og mindre for hendes Øje, nye Højdedrag viste sig og skjulte de hjemlige Klippers velbekjendte stolte Former for hende; hun saa' nogle Gange tilbage. Endnu engang øjnede hun den høje Twiels Top med Taarn og Mure og Tinder, omgiven af blaalige Taager, saa forsvandt den. Foran hende strakte der sig en ubekjendt Dal med mørke Granskove, lave Hytter med dybt nedhængende Straatage skjulte sig i de dunkle Skove — men Hadumoth gik uforsagt videre og sendte hegauer Bjærgene sin sidste Hilsen.

Da Solen var gaaet til Hvile hinsides Skovene, standsede hun et Øjeblik. »Nu ringe de hjemme til Aftenvelsignelse,« sagde hun, »jeg vil bede.« Og hun knælede i den ensomme Bjærgegn og bad, først for Audifax, saa for Hertuginden og derpaa for sig selv — og alt var stille rundt omkring. Hun hørte kun sit eget bankende Hjærte.

»Hvorledes mon mine Gæs have det?« tænkte hun, da hun rejste sig; »nu er det Tiden, at drive dem hjem.« Saa traadte atter Audifax' Billed frem for hendes Sjæl, med ham var hun jo saa ofte vandret omkring i Bjærgene, og hun gik hurtigere.

Der var ingen, som rørte sig i Dalens Forpagtergaard. Kun uden for en straatækt Hytte sad der en gammel Kvinde. »Du skal beholde mig hos dig i Nat, Bedstemoder,« sagde Hadumoth tillidsfuld. Hun svarede ikke, men tilkjendegav med Tegn, at hun kunde blive. Hun var døv og alene

tilbage; Mændene vare dragne op i Bjærgene for at undgaa Hunnerne.

Men før Daggry var Hadumoth atter under Vejs. Og hun gik gjennem lange, lange Skove, i hvilke der ikke var Ende paa Granerne; og Vaaren begyndte at røre sig i Skoven, de første Blomster strakte deres Hoveder frem gjennem Mosset, de første Biller fløj summende omkring, og en kraftig, behagelig Harpixlugt duftede, som var det en Røgelse, Granerne sendte op imod Solen, til Tak for alt, hvad den havde ladet spire saa lystelig ved deres Fod.

Hyrdinden var ikke tilfreds dermed. »Her er alt for smukt, til at Hunnerne skulde kunne være her.«

Hun styrede sine Fjed bort fra Bjærget og kom til et lyst Sted i Skoven, hvor der var en vid Udsigt. Dybt der nede flød Rhinen i Krumninger som en Slange; klemt inde mellem en dobbelt Strømning laa der en Ø med stadselige Mure, der rimeligvis tilhørte Kirker og Klostre. Hyrdindens skarpe Øje saa', at Murene vare sværtede og plettede og uden Tag. En blaa Røgsky hvilede ubevægelig over Øen.

»Hvad kalder man dette Sted her?« spurgte hun en Mand, som kom fra Skoven.

»Schwarzwald!«

»Og den Ø der ovre?«

»Rheinau.«

»Have Hunnerne været dér?«

»Ja, i Forgaars.«

»Hvor ere de nu?«

Manden støttede sig til en Stav og saa' paa Barnet med et skarpt Blik. Han pegede ned ad Rhinen. »Hvorfor?« spurgte han.

»Jeg vil opsøge dem!« — han hævede sin Stav og gik videre, i det han mumlede: »Hellige Fintan, bed for os!«

Og Hadumoth skred ufortrøden videre. Hun havde set der oppe fra, at Rhinen strømmede frem ad i en stor Bue; derfor gik hun tværsover Bjærgene for at vinde Forspring for Hunnerne, og hun var to Dage under Vejs. Om Natten

sov hun paa Mos i Skoven. og hun mødte næsten intet Menneske. Men hun traf paa mange vilde Kløfter, rindende Vande og gamle Træstammer, som Stormvinden havde fældet; paa det Sted, hvor de ellers havde strakt deres Toppe højt op imod Himlen, dér raadnede de nu og gave et graahvidt, uhyggeligt Lys i Mørket. Men hun tabte ikke Modet.

Bjærgene bleve mindre stejle og tabte sig i en Højslette. Der var mange raakolde Luftpust, og der laa Sne i Kløfterne; men hun gik videre.

Da hun havde fortæret sit sidste Stykke Brød, kom hun til en Bjærgryg, fra hvilken hun atter kunde se Rhinen. Den vilde hun nu ned til. Men som en Revne i Jorden aabnede der sig paa denne Side Bjærget en snæver Kløft, i hvis Dyb der brusede en Skovbæk. Skraaningen var tæt besat med friske Skud af Brombær og Tjørnekrat; hun banede sig Vej. Naar hendes Fod var uvillig og vilde staa, sagde hun: »Audifax!« og løftede den atter.

Nu var hun dernede, ved Foden af mørke Klippevægge, gjennem hvilke Vandet havde banet sig Vej, og det styrtede hen over dem i et klart Vandfald; de hensmuldrede Sten straalede i Skummet, rødligt Mos havde sat sig fast paa dem som Forgyldning; Strømmen brusede hen over dem, indtil den standsede et Par Skridt derfra i et mørkegrønt, gjennemsigtigt Bassin, og hvilede sig, som en træt Mand, der med klart Blik vil beskue sig selv og sit Livs Daarskaber. Yppige Planter med store Blade skød frem, og Vandskummet funklede i brogede Dugdraaber. Blaavingede Guldsmede fløj frem og tilbage, som om de vare afdøde Alfers Aander.

Bækkens ensomme Fald gav drømmende Gjenklang i det sultne Barns Hjærte. Hun skulde følge denne Bæk ned til Rhinen. Alt var groet til, som om et Menneske endnu aldrig havde sat sin Fod der . . ; da smilede en tør, grøn lille Plet til Hadumoth, paa den lagde hun sig. Bækken brusede længe og bragte Kølighed, saa den brusede hende i Søvn. Hun laa der med Hovedet hvilende paa den højre

Arm og med et Smil paa sit trætte Ansigt. Hun drømte. Om hvem? — de blaa Vandnymfer have ikke røbet noget. . .

Hun vækkedes af sin Drøm ved en let Vandstraale, der hældtes ud af en hul Haand. Da hun slog sine Øjne langsomt op, stod der en Mand for hende med langt Skjæg, i en grov lærreds Kofte og med Benene nøgne op til Knæet. I Græsset ved Siden af ham laa der Fiskesnører, Net og en Træspand, i hvilken der svømmede blaaspættede Foreller. Han havde længe betragtet den sovende. Da han tvivlede om, hvorvidt hun var et Menneskebarn, gik han hen og øste noget Vand og vækkede hende.

»Hvor er jeg?« spurgte Hadumoth uden Frygt.

»Ved Vieladinger Straalen!« svarede Fiskeren. »Denne Strøm her hedder Murgen, den har gode Foreller og løber ud i Rhinen. Men hvorledes kommer du her hen, Pigebarn? Er du falden ned fra Himlen?«

»Jeg kommer lang Vejs fra; hos os ere Bjærgene anderledes; og de gro enkeltvis og stejle paa Sletten, og hvert staar for sig, — og Forellerne svømme i Søen og ere større: Folk kalde vort Land Hegau.«

Fiskeren rystede paa Hovedet. »Det maa være langt borte,« sagde han. »Hvor skal du hen nu?«

»Jeg skal derhen, hvor Hunnerne ere,« sagde Hadumoth og fortalte ham trohjærtet, hvorfor hun var dragen ud, og hvem hun søgte.

Da rystede Fiskeren endnu mere paa Hovedet end før og sagde: »Ved min Moders Liv! det er en slem Gang!« Men Hadumoth foldede sine Hænder og sagde: »Fisker, du maa vise mig Vejen til dem.«

Den skjæggede Mand blev blød om Hjærtet. »Naar det endelig skal være,« brummede han, »de ere ikke meget langt borte. Kom med!«

Han samlede sine Fiskeredskaber og fulgte Hyrdinden langs med Skovbækkens Løb. Naar Bredden var spærret af Træer og Buske, eller der var optaarnet Klippestykker,

saa tog han den lille Pige paa Armen og bar hende gjennem det skummende Vand. Saa gik de saaledes, at Dalen laa til højre for dem. De stod paa et af de Bjærge, der sænke sig ned mod Rhinen. »Se her, mit Barn,« sagde han, i det han pegede ud over Rhinen, »dér ovre gaar Vejen ind i Frickdalen hen til Bøtzbjærget. Dér have de opslaaet deres Lejr. I Gaar have de brændt Laufenburger Kastellet. . . Men disse Mordbrændere skulle ikke faa Lov til at komme meget videre,« vedblev han bister.

De gik endnu et lille Stykke, da standsede Hadumoths Fører ved en fremspringende Klippe. »Vent!« sagde han til hende. Han slæbte nogle tørre Fyrretræstammer sammen og lagde dem i Lag og en Mængde Kviste og harpixrige Fyrretræsgrene imellem dem, men han tændte ikke Ild paa det. Det samme gjorde han andre Steder. Hadumoth saa' til, hun vidste ikke, hvorfor han gjorde det.

Saa steg de ned til Rhinens Bredder.

»Er det virkelig dit Alvor at gaa til Hunnerne?« spurgte han nok engang, »Ja!« svarede Hadumoth. Saa løste han en Baad, der var fastgjort mellem Buskene og satte hende over. Paa den anden Bred var der Skov; han gik et Stykke ind i Landet og saa' sig omhyggelig om. Dér var ogsaa oprejst et Baal, og der laa Fakler ved Siden af det, skjulte af grønne Grene. Han nikkede tilfreds og kom hen til Hadumoth: »Nu gaar jeg ikke længere med dig, hist er Frickdalen og Hunnernes Lejr. Sørg for, at de udlevere din Dreng hellere i Dag end i Morgen, ellers kunde det let blive for sent. Gud være med dig! du er et modigt Barn.«

»Jeg takker dig,« sagde Hadumoth og trykkede hans haarde Haand. »Hvorfor gaar du ikke med?«

»Jeg kommer senere!« sagde Fiskeren i en megetsigende Tone og gik ned i sin Baad igjen.

Ved Indgangen til Dalen havde Hunnerne opslaaet deres Lejr; der var kun nogle faa Telte og nogle store Hytter flettede af Buske og Straa; til Hestene var der

Blokhuse af Træstammer. Lejren havde et Bjærg i Ryggen, foran den var der draget en Grav til Værn, og den var spærret med Forhugninger, Pæle og henslyngede Klippeblokke paa hunnisk Vis. Forposterne red frem og tilbage langt borte fra Lejren. Hvad der opholdt dem her, var dels en Trang til Hvile efter Ridtet og Kampen, dels et Anslag mod den hellige Fridolins Kloster hist ovre. En Del af Mandskabet byggede Baade og Tømmerflaader ved Rhinen.

Hornebog, der var den første Hærfører siden Ellaks Død, laa i sit Telt. Han havde stablet Tæpper og Puder op, thi han havde ingen Ro paa sig. Hedeblomsten Erika sad ved Siden af ham og legede med et gyldent Klenodie, som hun bar om Halsen i en Silkesnor.

»Jeg véd ikke, hvor det kan være,« sagde Hornebog til hende, »men det er blevet utaaleligt. De skaldede Fyre ved Søen have slaaet alt for rasende løs paa os. Vi maa tage blidere fat. Her er jeg heller ikke rigtig i mit Es; her er mig for roligt, og Ro gaar forud for Stormen. Du er heller ikke som før, siden de dræbte Ellak. Du skulde elske mig, som du elskede ham, da han var den første — men du er som en udbrændt Kulild.«

Erika kastede Klenodiet paa Snoren saa langt bort fra sig, at det fløj klingrende tilbage paa hendes Bryst, og hun nynnede en hunnisk Sang.

Saa traadte der en Skildvagt ind i Teltet med Hadumoth og Snevelin fra Ellwangen som Tolk. Barnet var kommet ind i Lejren og skred uforsagt gjennem Forposter og Vagter, indtil de standsede hende. Snevelin frembar Hadumoths Ønske med Hensyn til den fangne Dreng; han var medlidende og blød stemt, som om han endnu var i sit Hjem og fejrede Askeonsdag; thi han havde i Dag gjort sit Regnskab op over alle de Misgjerninger, han havde været delagtig i, gjennem hele sit Hunnerliv, og de afbrændte Klostre begyndte at tynge paa hans Samvittighed.

»Sig ham ogsaa, at jeg kan betale Løsepenge,« sagde Hadumoth, i det hun skar Syningen paa sit Livstykke op

paa det Sted, hvor Gulddaleren sad. Hun rakte den til Høvdingen. Han lo; og Hedeblomsten lo ogsaa.

»Vanvittige Land!« sagde Hornebog. »Mændene rage deres Hoved, og Børnene gjøre, hvad der sømmer sig for Krigere. Hvis det var væbnede, som vare dragne efter os fra Søen, i Stedet for denne lille Pige, saa kunde vi være komne i en slem Forlegenhed.«

Han saa' mistroisk paa Barnet. »Hvis hun kom for at spejde« . . . raabte han. Men Erika lagde sig imellem og klappede Hadumoth paa Panden. »Du skal blive hos mig,« sagde hun, »jeg trænger til noget, jeg kan lege med, siden min sorte Hingst er død, og min Ellak er død«. . .

»Skaf mig det Tøjeri af Vejen,« raabte Hornebog vred. »Ere vi her for at lege med Hyrdepiger?!«

Erika mærkede, at der var et Uvejr i Anmarsch hos Høvdingen. Hun tog den lille Pige ved Haanden og gik bort med hende.

Dér, hvor Lejren strakte sig hen imod Bjærget, var Feltkøkkenet rejst mellem ophobede Stenplader. Her herskede Skovkvinden. Audifax knælede ved den største Kjedel og blæste til Ilden, som skulde bringe Aftensuppen i Kog. Han sprang op og udstødte et Skrig; thi han havde set sin Veninde. Men Skovkvinden strakte sin Hals frem bag den anden Kjedel, og det var mere end nok til at forfærde ham. Han stod ubevægelig, greb efter en afbarket Gren og rørte Suppen om, som det var foreskrevet ham; — han stod som et Billed paa stum Jammer, han var bleven bleg og mager, hans Øjne vare dunkle af Taarer, som ikke havde rørt nogen.

»Jeg vil raade eder til ikke at gjøre Børnene Fortræd, gamle Marekat!« raabte Erika til Skovkvinden.

Saa gik Hadumoth hen til ham. Den lille Hyrde lod sin kunstløse Ske falde og rakte hende sin Haand, stum og stille; men i hans mørke Øjne var der Lyn, som fortalte en lang Historie om Fangenskab, Lidelser og ubestemte Ønsker om Befrielse. Hadumoth stod ubevægelig foran ham,

hun havde tænkt sig, at Gjensynets Øjeblik vilde være meget rørende; alt det svandt hen — den største Glæde sender sin jublende Sang tavs imod Himlen. »Giv mig en Skaal Suppe, Audifax,« sagde hun, »jeg er sulten.«

Skovkvinden tillod, at han fyldte en Træskaal af Feltkjedlen til hende. Det sultne Barn styrkede sig med Suppen, var ved godt Mod og blev ikke bange for de hunniske Rytteres vilde Ansigter, da de kom for at øse deres Aftensuppe op. Senere satte hun sig tæt hen til Audifax. Han var stum og tilbageholdende; først da det blev mørkt og hans Plageaand gik bort, løstes hans Tungebaand. »O, jeg véd saa meget, Hadumoth!« sagde han sagte, i det han saa' sig frygtsomt om — »jeg véd, hvor Hunnernes Skat er! Skovkvinden gjemmer den, der staar to Skrin under hendes Leje i Træhytten: jeg har selv set, hvad der er i dem; der er en Glans af Ringe og Klenodier og Guldsager. Der er ogsaa en Sølvhøne med Kyllinger og Æg, som en har bragt med fra Lombardiet, og mange andre prægtige Ting . . . jeg har maattet bøde dyrt for, at jeg saa Skatten«. . .

Han løftede sin Læderhat op. Halvdelen af hans højre Øre var skaaren af.

»Skovkvinden kom hjem, inden jeg fik Tid til at lukke Skrinet. ‚Her har du din Løn', sagde hun, i det hun snappede efter mit Øre med en Sax. Det gjorde ondt, Hadumoth. Men hun skal nok faa det betalt!«

»Det skal jeg hjælpe dig med!« sagde hans lille Veninde.

De to talte endnu længe sammen; Slummeren flygtede fra de lykkeliges Øjne. Larmen i Lejren holdt op; dæmrende Skygger spredte sig over Dalen. Da sagde Hadumoth: »Jeg synes stadig, at det er den Nat, da Stjærnerne faldt ned.«

Audifax sukkede. »Jeg finder dog min Skat,« sagde han; »det véd jeg.«

Og de sad atter stille en Stund, saa fo'r Audifax sammen, og Hadumoth kunde mærke, at hans Haand skjælvede. — Paa den mørke Bjærgtop paa den anden Side af

Rhinen lyste et Ildtegn, det var, som om en Mand svingede en Fakkel i en Bue og slyngede den ud i Luften.

»Nu gik det ud!« sagde Audifax sagte.

»Men hist!« sagde Hadumoth frygtsom og pegede tilbage.

Fra Bötzbjærgets Top slog en Flamme i Vejret, Ilden hvislede og udsendte Masser af Gnister. Det var det samme Tegn. Og hist ovre paa Schwarzwald begyndte nu paa samme Sted, hvor Faklen var bleven svunget, en stor Flamme at slaa op imod Himlen, og den lyste klårt i den mørke Nat. Fra Vagten i Dalen hørtes en skingrende Piben. Der kom Bevægelse i Lejren. Skovkvinden kom til. »Drømmer du endnu, Dreng?« raabte hun truende, »spænd for og gjør Pakhesten i Stand!«

Audifax adlød i Tavshed.

Vognen var forspændt og Pakhesten bunden til en Pæl; den gamle listede sig forsigtig hen til den og hængte to Kurve paa den; saa kom hun slæbende med to Skrin, dem lagde hun i Kurvene og spredte Hø over dem. Hun spejdede lurende omkring. Det var atter stille. Vinen fra Frickdalen sørgede for, at Hunnerne sov fast.

»Det er intet,« brummede Skovkvinden, »vi kunne atter lade Hestene hvile.« Saa fo'r hun op, som om hun var lynslagen. Bjærget over Lejren var blevet levende, mange hundrede Fakler og Brande lynede og gnistrede, og der lød en Torden af rasende Kampraab — fra Rhinen kom der mørke Masser væltende, og fra alle Bjærgtoppe slog der Flammer op imod Himlen. — Op, I Syvsovere! . . . det var for sent — Branden fløj allerede ned i Hunnernes Lejr, — Hestene vrinskede ynkelig — den store Stald stod i lyse Flammer — mørke Skikkelser bryde ind, i Dag kommer Døden beskinnet af Fakkelglans; det er den gamle Irminger, Herren over Frickgau, som bringer den, han, sex stærke Sønners stærke Fader, der ligesom Mattathias og hans Makkabæere ikke længere vil se sit Folks Elendighed; — og første af dem komme Mændene fra Hornussen og

Herznach, fra Aardalen og Brugg, fra Badens hede Kilder og langt borte fra Giselaflueh. De havde ligget i sikkert Skjul i Skoven, indtil Faklen blev svungen ovre paa Eggbjærget, det var Hjælpen, der skulde komme fra Schwarzwald — saa gik de fremad til Storm.

De overfaldne Hunneres Skrig lød gruopvækkende mellem de andres Stormraab. Snevelin sprængte forbi med blodigt Hoved, en velsigtet Begfakkel hang fast i hans Klædning og vedblev at brænde, saa han saa' ud som en Ildaand: »Verden forgaar!« raabte han, »det tusendaarige Rige begynder. O Herre, vær min arme Sjæl naadig!«

»Fortabt, alt fortabt!« sagde Skovkvinden ved sig selv og fo'r med Haanden til Panden. Saa løsnede hun Pakhesten for ogsaa at spænde den for Vognen. Audifax stod i Mørke, han bed sine Tænder sammen for ikke at juble højt under Hylene over det natlige Overfald; Ildens Gjenskin spillede bævende om hans Ansigt; det kogte i ham. Han stod et Øjeblik og stirrede paa al den Bevægelse og Kamp, saa hviskede han til Hadumoth: »Nu véd jeg det!« Han greb en Kampesten, sprang hurtig som en Kat op ad Skovkvinden og slog hende til Jorden, derpaa rev han Pakhesten løs, løftede den knælende Hadumoth med en Mands Styrke op paa den, og i det han sagde: »Hold dig fast ved Saddelknappen!« — sprang han op paa Hesten og greb Tømmen. Hesten, der mærkede de uvante Ryttere og var bleven sky af al den Ild og Glans, sprængte af Sted i den mørke Nat . . . Audifax vaklede ikke, hans Hjærte bankede højt, han lukkede Øjnene for den tætte Røg — red over de faldne og midt ind i de kæmpende Skarer . . . nu tabte Slagets Larm sig lidt, Dyret begyndte at gaa langsommere og førte Børnene ned imod Rhinen — de vare frelste.

Og de red hele den lange, bange Nat og saa' sig ikke om. Tavs holdt Audifax Tøjlen, det var ham, som om alt var en Drøm; han lagde sin venstre Haand paa Hadumoths Hoved og bankede paa Skrinet i Kurven; det

lød som Klang af Metal, saa vidste han først, at han ikke havde drømt. Hesten var skikkelig og bar villig sin Byrde, deres Vej gik over Mark og Hede og gjennem mørke Skove, stadig ned imod Rhinen.

Da de havde redet længe og langt, kom et køligt Luftpust, som bragte dem til at gyse, det var Morgenens Forbud. Hadumoth slog sine Øjne op. »Hvor ere vi?« spurgte hun. »Det véd jeg ikke,« svarede Audifax.

Nu hørte de en Brusen og Larmen som af en fjærn Torden, men det var intet Tordenvejr; Himlen blev klar, Stjærnerne blegnede og forsvandt. Tordenen lød højere og nærmere, de red forbi en Borg, som spejlede sig stolt i Vandet, saa bøjede Stien af, omkring en Bjærgryg; dér flød Rhinen i en bred Strøm, der med Larm og Bulder og funklende Skum styrtede ned over mørke, udhulede Klippemasser; perlende Vandstøv støvede over til dem, og alt var indhyllet i fugtige Dampe . . . Hesten stod stille, som om den i Ro og Mag vilde nyde det vældige Skuespil; Audifax sprang af den og løftede den trætte Hadumoth ned; saa stillede han Kurvene paa Jorden og lod det gode Dyr græsse.

Børnene stod ved Rhinfaldet. Hadumoth tog sin Kammerats højre Haand, og de saa' længe og lydløst der ned. Og Solen kastede sine første Straaler paa den styrtende Strøm, der opfangede dem og føjede dem sammen til en broget Regnbue og legede med det spillende Lys.

Saa gik Audifax hen til Kurvene, tog et Skrin frem og aabnede det — der var lutter Guld og Smykker i det — Skatten, den saa længselsfuldt attraaede Skat var hævet, og den var hans egen, ikke ved Trylleord og natligt Gjøgl; men fordi han havde taget kraftig fat og slaaet løs og benyttet det gunstige Øjeblik. Han saa' den gyldne Glans, den forbavsede ham ikke, thi han havde jo vidst i mange Maaneder, at den vilde tilfalde ham . . . Han tog én af hver af de gyldne Gjenstande, et Kar, en Ring, en Mønt og et Armbaand og bar dem hen til Bredden.

»Hadumoth,« sagde han, »Gud maa være her; hans Regnbue svæver over Vandet. Jeg vil bringe ham et Takoffer.«

Han traadte op paa en Klippeblok og slyngede med kraftig Arm Karret og Ringen og Mønten og Armbaandet ud i den brusende Rhinflod — saa knælede han, og Hadumoth knælede ved hans Side, og de bad længe og takkede Gud.

Sextende Kapitel.

Kappan bliver gift.

Naar Uvejret er forbi, komme Bækkene flydende mørke og jordfarvede. Paa samme Maade følger der for det meste efter en Bevægelse, der har rystet et Land, en Tid, der maa spildes paa smaa, ærgerlige Forretninger, indtil alt er kommet i den gamle Gænge igjen.

Den Erfaring gjorde Fru Hadvig ogsaa.

Der var meget at ordne, efter at Hunnerne vare fordrevne. Hun gav sig gjærne hen dertil; hendes bevægelige Aand og Glæden over selv at tage fat lettede Regeringens Sorger for hende.

Der kom Enker og faderløse, Folk, paa hvis Hyttetag den røde Hane havde galet, og hvis spirende Sæd var bleven trampet ned af Hestehove; der blev skaffet Hjælp og det saa meget som mulig. Der gik Bud til Kejseren med Beretning om det skete og med Forslag til fremtidig Modværge; hvor Borgens Befæstning havde vist sig at være mangelfuld, blev den sat i Stand; Byttet blev talt og ud-

delt, og man besluttede at rejse et Kapel paa de kristne Krigeres Gravhøj.

Der førtes mange Underhandlinger med Reichenau og St. Gallen; gejstlige Venner glemme aldrig at sende Regning for en Tjeneste, de have vist en. De forstod at jamre og klage eftertrykkelig over den Skade, deres Kirker havde lidt og over de uerstattelige Tab af Gods og Guld, og man hviskede Hertuginden daglig i Øret, at en Gave af Jord og Land vilde være de nødlidende Guds Mænd meget velkommen. Langt borte i Rhindalen, hvor Breisachbjærget med sin mørke, udbrændte Klipperyg dæmmer for Strømmen, laa Saspach, et af Hertugindens Godser. Vinstokken trives prægtig i vulkansk Jord — det kunde de fromme Brødre i Reichenau godt bruge, om det saa ikke var for andet, saa for at prøve Forskjellen mellem Rhinskvinen og den Vin, der voxede ved Bodensøen, desuden som ringe Erstatning for den tapre Kamp og for at kunne holde de nødvendige Sjælemesser over de faldne.

Og da Fru Hadvig en Dag ikke havde vist sig ganske utilbøjelig til at gaa ind paa deres Forslag om at afstræde det, kom allerede næste Dag Subprioren ridende med et stort Pergament, paa hvilket hele Gavebrevet var skrevet, og det klang ganske prægtig: Alt skulde overgives til den hellige Pirminius, Hus og Gaard med alt Tilbehør, dyrket og udyrket Jord, Skove og Vinbjærge, Græsgange og Enge og Strømmenes Løb, desuden Retten til at drive Møller og til at fange Fisk, og de livegne Folk af mandligt og kvindeligt Kjøn, som boede paa Gaardene . . . den tilbørlige Forbandelse manglede heller ikke, den lød saaledes: »Og skulde nogen formaste sig til at betvivle Gaven eller vel endog søge at berøve Klostret den, over ham være udtalt et Anathema Maranatha, den almægtige og alle hellige Engle ramme ham med deres Vrede, han vorde ramt af Spedalskhed som Syreren Naëman, af Gigt og Død som Annanias og Sapphira, og han skal betale et Pund Guld til Statskassen for at sone sin Formastelighed.«

»Hr. Abbeden vilde spare sin naadige Herskerinde den Ulejlighed selv at sætte Gavebrevet op,« — sagde Subprioren; »der er ladet Plads aaben til at indføre Godsets Navn og Grænser, Parternes og Vidnernes Underskrifter og til Seglet.«

»Forstaar I at skynde eder saaledes med alle Forretninger?« svarede Fru Hadvig. »Jeg skal ved Lejlighed se paa eders Dokument.«

»Det vilde være Abbeden kjært og behageligt, hvis jeg allerede i Dag kunde bringe ham det tilbage med eders Underskrift og Segl. For Ordenens Skyld i Klosterarkivet, sagde han til mig.«

Fru Hadvig maalte Manden fra Top til Taa. »Sig til eders Abbed,« sagde hun, »at jeg netop er i Færd med at sætte en Regning op over, hvor meget Brødrenes Ophold paa den høje Twiel har kostet mig i Køkken og Kjælder. Sig ham desuden, at vi selv have Folk, som forstaa sig paa at skrive, naar vi faa i Sinde at forære Godser bort, og at« . . .

Hun havde endnu nogle bitre Ord paa Læberne. Subprioren vilde formilde hende og begyndte at opregne en Mængde Tilfælde, i hvilke høje Herrer og Fyrster havde gjort det samme, — han fortalte, at Kongerne i Francien havde givet den hellige Martinus i Tours den rigeste Erstatning, da han havde lidt ved Normannernes Plyndring, og at man ved slig Gave hjalp paa Sjælens Frelse, thi saaledes som Ilden bliver slukket af Vandet, saaledes slukkes Synden af Almisser . . .

Hertuginden vendte ham Ryggen og lod ham blive staaende i Salen med hans ufortalte Exempler. »Hastværk er Lastværk!« mumlede Munken; »naar man gaar langsomt, gaar man sikkert!« Fru Hadvig vendte sig nok engang om. Hun sagde med en ubeskrivelig Haandbevægelse: »Hvis I vil forlade mig, saa gaa strax og bliv borte!«

Han tiltraadte sit Tilbagetog.

For at ærgre Abbeden sendte hun endnu samme Dag

en gylden Kjæde til den gamle Simon Bardo, fordi han havde ledet Slaget saa heldig.

Der var en Mand, med hvis Skjæbne Hertuginden gjærne beskjæftigede sig, nærnlig den fangne Hunner, Kappan. Han havde haft slemme Dage i Begyndelsen; det stod ikke rigtig klart for ham, hvorfor man lod ham leve, han løb sky omkring, som en, der ikke længer har Ret over sig selv, og naar han slumrede paa sit Straaleje, havde han skjønne Drømme: Han saa' store blomsterrige Marker, paa hvilke der skjød Galger i Vejret, utallige som Tidsler, og i hver af dem hang en af hans Landsmænd, og han hang selv højest og fandt, at det var ganske i sin Orden, at han hang, thi det var Krigsfangers Lod i de Dage. Men der blev ikke rejst nogen til ham. Han saa' endnu i nogen Tid mistroisk op til Linden i Borggaarden; den havde nærnlig en prægtig nogen Gren, og det forekom ham ofte, at denne vinkede ham op til sig og sagde: »Hør! du vilde være dejlig til at pynte mig med!«

Han fandt imidlertid efterhaanden, at Linden var et skyggefuldt Træ og blev mere tillidsfuld. Hans gjennemborede Fod blev lægt, han drev omkring i Gaard og Køkken og saa' med sløv Forundring paa den tyske Maade at føre Hus paa. Han mente vel paa sit hunnisk, at en Mands Hjem skulde være en Hesteryg, og at en Vogn behængt med Huder var nok for Hustru og Børn, men naar det regnede eller blev køligt om Aftenen, saa syntes han dog, at Kakkelovnsild og fire Vægge ikke vare at foragte, at Vin var bedre end Hoppemælk og en ulden Vams blødere end et Ulveskind. Saa mistede han Lysten til at flygte; han var beskyttet mod Hjemve, fordi han ikke kjendte til noget Fædreland.

Den Gang færdedes der en Mø i Gaard og Have; hun hed Friderun og var høj som en Bygning paa flere Etager og med spidst Tag; thi hendes Hoved saa' ud som en Pære og straalede ikke mere i Ungdommens første Glans; naar den brede Mund aabnede sig for at tale eller le, saa

var der en Kindtand, som ragede frem som Grænsesten for den satte Alder. Onde Tunger hviskede, at hun engang havde været Hr. Spazzos Veninde; men det var allerede længe siden; i de sidste Aar havde hun skjænket en Karl sin Kjærlighed, ham havde Hunnerne skudt, — nu var hendes Hjærte øde og forladt.

Høje Mennesker ere godmodige og blive ikke ødelagte af alt for skarp Tænkning. Saa faldt hendes Øje paa Hunneren, som drev saa ensom omkring i Slotsgaarden, og hendes Sind blev medlidende hængende ved ham, som den funklende Dugdraabe paa en Paddehat. Hun søgte at uddanne ham i de Kunster, hun selv havde Færdighed i, og naar hun havde luget og hakket i Haven, saa hændtes det vel, at hun gav sin Hakke til Kappan; han gjorde, hvad han havde set sin Læremesterske gjøre. Han fulgte ogsaa hendes Exempel, naar hun skar Bønner og Urter af — og efter faa Dages Forløb behøvede den slanke Friderun, naar der skulde skaffes Vand fra Brønden, kun at pege paa Træspanden, saa tog Kappan den strax paa Hovedet og gik ned til det sprudlende Kildevæld i Gaarden.

Det var kun i Køkkenet, at hun ingen Glæde havde af sin lærvillige Elev; thi da hun engang havde givet ham et Stykke Vildt, som han skulde hugge mørt med en Kølle, da kom der gamle Minder over ham, og han aad et Stykke deraf raat tillige med Løg og Grønt, som skulde bruges til at krydre Stegen med.

»Jeg tror, min Fange behager dig,« raabte Hr. Spazzo en Morgenstund til hende, da Hunneren var ivrig beskjæftiget med at kløve Brænde. Den slanke Piges Kinder bleve ildrøde. Hun slog Øjnene ned. — »Hvis Knægten kunde tale tysk og ikke var saadan en forbandet Hedningehund« . . . vedblev Hr. Spazzo.

Den slanke Mø tav undselig.

»Jeg véd, at du fortjener at blive lykkelig, Friderun« . . . tog Hr. Spazzo atter Ordet. Saa løsnedes Frideruns Tungebaand: »Hvad det angaar at tale tysk« . . .

sagde hun med stadig sænket Blik, »saa kommer det mig slet ikke an paa Sproget. Og selv om han er en Hedning, saa behøver han jo ikke at vedblive at være det; men« ...

»Hvad er det for et men?«

»Han kan ikke sidde ned, medens han spiser, som et andet fornuftigt Menneske. Naar det skal smage ham, maa han altid ligge paa Jorden lige saa lang han er.«

»Men de Nykker kan en Ægteviv som du snart pille ud af ham. Ere I allerede enige?«

Friderun tav atter. Pludselig fo'r hun af Sted som et jaget Dyr, hendes Træsko klaprede paa Stenbroen i Gaarden. Saa gik Hr. Spazzo hen til Kappan, som kløvede Brænde, klappede ham paa Skuldren, saa han saa' op, pegede med sin hævede Pegefinger paa den flygtende, nikkede spørgende med Hovedet og saa' skarpt paa ham. Hunneren lagde sin højre Arm paa Brystet, bøjede sig og gjorde derpaa et vældigt Spring, saa han drejede sig om sig selv som Jordkuglen om sin Axe; han fortrak Munden til et glad Grin.

Saa vidste Hr. Spazzo, hvorledes det forholdt sig med begges Hjærter. Friderun havde ikke set Hunnerens Luftspring. Der var endnu Tvivl i hendes Sjæl, derfor gik hun udenfor Borgporten; hun plukkede en Gaaseurt og rev de smaa Blade af, det ene efter det andet: han elsker, af Hjærte . . . han elsker! Da de alle med Undtagelse af det sidste vare blevne et Spil for Vinden, standsede hun sin Mumlen; hun saa' forklaret paa den nøgne Rest af Blomsten med det ene lille hvide Blad, og nikkede velbehagelig smilende ned til det. Men Kammermester Spazzo forebragte Hertuginden sin Fanges Sag. Hun, med sin livlige Aand, tænkte strax paa at sørge for hans Fremtid. Hunneren havde aflagt Prøve paa priselig Kunstfærdighed i Haven; han forstod at standse Muldvarpenes troløse, underjordiske Roden — med sammenbøjede Pilegrene, paa hvilke han fastgjorde en Slynge, havde han beredt mange af de sorte Fyre en ufrivillig Død; i samme Øjeblik, de bleve

slyngede i Vejret, saa' de Sollyset, Galgen og Døden. Han flettede desuden fortræffelige Musefælder af Staaltraad, og viste sig vel erfaren i alt, hvad der angik den lavere og den laveste Jagt.

»Vi ville anvise ham noget Jord ovre ved Stofflerbjærget,« sagde Fru Hadvig. »Hans Hoveritjeneste skal til Gjengjæld bestaa i at føre Krig mod alle sædfordærvende Dyr, saa langt vort Herredømme naa'r. Og hvis den lange Friderun synes om ham, saa kan hun tage ham; der vil næppe være nogen anden Jomfru i Landet, som allerede har sat sin Hu til ham.«

Hun bød Ekkehard at forberede Fangen til at opgive sit Hedenskab, saa han kunde blive optaget i den kristne Menighed. Ekkehard rystede vel betænkelig paa Hovedet, men Fru Hadvig sagde: »Hans Villie maa træde i Stedet for den Indsigt, han mangler! I kan gjøre Undervisningen kort; han kan sagtens forstaa lige saa meget som de Sachsere, den store Karl lod drive ud i Weseren.«

Ekkehard gjorde som befalet og hans Undervisning faldt i god Jordbund. Kappan havde samlet mangt et tysk Ord paa sine Krigstog, og som alle hans Landsmænd havde han en særlig Gave til at gætte, hvad andre mente, selv om han ikke forstod Sproget ganske. Tegn og Billeder erstattede meget. Naar Ekkehard sad foran ham med sin metalbeslagne Evangeliebog med de gyldne, malede Bogstaver og pegede op imod Himlen, saa vidste Hunneren, hvad der var Tale om; han forstod ogsaa Djævlens Billede og viste med Miner, at man skulde afsky ham; han kastede sig paa Knæ for Korsets Tegn, som han havde set andre gjøre det. Saaledes skred altsaa Undervisningen frem.

Da Kappan nu paa sin Side formaaede at udtrykke sig, saa blev det jo rigtig nok indlysende, at hans Fortid var meget slem. Han nikkede bekræftende til Spørgsmaalet, om han havde glædet sig ved at ødelægge Kirker og Klostre, og paa hans fremrakte Fingre kunde man læse, at han

havde taget Del i slig formastelig Gjerning mere end én Gang.

Med Tegn paa oprigtig Anger meddelte han, at han i sine unge Dage engang havde ædt et Stykke af en dræbt Præsts Hjærte for at komme sig fra en slem Saarfeber; for at sone det, lærte han nu saa meget des ivrigere aabent at bekjende sin Brøde. Naar der manglede et Ord, hjalp Friderun ham, og Ekkehard kunde snart erklære, at han var tilfreds med ham, selv om ikke alt det havde fundet Indgang i hans Sjæl, som Kirkefaderen Augustinus forlanger i sin Bog: om hvorledes man skal undervise de vantro.

Saa bestemte de en Dag, paa hvilken han baade skulde døbes og holde Bryllup. Paa Hertugindens Befaling skulde han have tre Faddere: én fra Klostret Reichenau, én fra St. Gallen og den tredje skulde tages blandt de hærpligtige Mænd til Minde om Slaget, i hvilket man havde taget ham til Fange. Reichenauerne sendte Kjældermesteren Rudiman, og Hr. Spazzo optraadte for de hærpligtige. Og da Fadderne ikke kunde blive enige om det nye Navn, som Barnet skulde have, om han skulde hedde Pirmin, til Ære for Reichenau, eller Gallus, saa lagde de det i Hertugindens Haand, og hun sagde: »Kald ham Paulus, thi ogsaa han fnøs med Trusel og Mord mod Herrens Disciple, indtil det faldt fra hans Øjne ligesom Skjæl!«

Det var paa en Lørdag, at de førte Kappan, som havde fastet hele Dagen, til Borgkapellet, og de skiftedes til at tilbringe Natten i Bøn med ham. Hunneren var gudhengiven og from og havde alvorlige Tanker og bildte sig ind, at hans Moder havde vist sig for ham, klædt i Lammeskind, og havde raabt til ham: »Din Bue er knækket, duk dig, min stakkels lille Rytter! de, som have stukket dig ned af Hesten, skulle være dine Herrer!«

Paa den stille Søndagmorgen, da den perlende Dug endnu laa paa Græsset, og den første Lærke næppe havde svunget sig op imod den klare Morgenhimmel, vandrede en

lille Skare ned ad Borgvejen med Kors og Fane — denne Gang var det intet Sørgetog.

Foran gik Ekkehard med violet Præstekaabe, og Hunneren gik imellem sine Faddere, saaledes skred de gjennem den yppige Eng ned imod Floden Aachs Bred. Dér plantede de Korset i det hvide Sand og dannede en Halvkreds om ham, som i Dag for sidste Gang skulde hedde Kappan; deres Litani lød klart op til Gud i den stille Morgenstund, de bad ham om at se naadig ned til ham, som nu bøjede sin Nakke og længtes efter at blive befriet for Hedenskabets og Syndens Aag.

Saa bød de ham at tage sine Klæder af med Undtagelse af Gjorden om Lænderne. Han knælede i Sandet. Ekkehard udtalte Besværgelsen i dens Navn, som Engle og Ærkeengle frygte, for hvem Himmel og Jord skjælve og Afgrundene aabne sig, for at den onde Aand kunde miste sin sidste Magt over ham. Saa aandede han tre Gange paa ham, gav ham indviet Salt i Munden, som Sindbillede paa ny Visdom og ny Tankegang, og salvede hans Pande og Bryst med hellig Olie. Han var synderknust og vovede næppe at aande, saa stærkt et Indtryk gjorde Højtideligheden paa hans Sjæl. Da Ekkehard derpaa nævnede Afsværgelsens Ord: »Forsager du Djævlen og al hans Gjerning?« svarede han med klar Stemme: »Ja, jeg gjør!« og han sagde Troesbekjendelsens Ord efter saa godt, han kunde; derpaa dyppede Ekkehard ham i den kølige Flod, Daabsformularen var sagt, og den nye Paulus steg op af Vandet. Han kastede et vemodigt Blik til den friske Gravhøj, som taarnede sig op der ovre ved Skoven, saa trak Fadderne ham op paa Strandbredden og svøbte den skjælvende i en skinnende hvid Kaabe. Han stod fornøjet mellem sine nye Brødre. Ekkehard holdt en Tale til ham over Skriftens Ord: »Den er salig, som tro vogter sin Klædning, saa han ikke gaar nøgen,« og formanede ham til, at han fra nu af skulde bære det pletfri Linned som Gjenfødelsens Dragt i Retskaffenhed og Godhed, som Daaben

havde givet ham det, — og han lagde sine Hænder velsignende paa ham. Med rungende Lovsang førte de den omvendte Hedning tilbage til Borgen.

Imidlertid sad den lange Friderun i en hvælvet Vinduesfordybning i et Værelse i Stueetagen. Praxedis svævede frem og tilbage som en urolig Lygtemand; hun havde udbedt sig af Hertuginden at maatte smykke den hæslige Brud paa hendes Højtidsdag. Der var allerede flettet røde Snore i Haaret, Skjørtet med sin uendelige Rigdom af Folder gik helt ned til de højhælede Sko, det mørke Bælte havde en Kant af Guldtraade, kun den, der tilkæmper sig Bruden, tør løse det — nu greb Praxedis den glimrende, med Glasperler behængte Krone af farvede Stene og Flitterguld: »Hellige Guds Moder fra Byzanzium!« raabte hun, »skal den ogsaa sættes paa? Naar du skrider frem med den Haarpynt, Friderun, saa vil man i Afstand tro, at det er et Fæstningstaarn, som er blevet levende og vandrer til Bryllup.«

»Det maa være saa!« sagde Friderun.

»Hvorfor maa det være saa?« spurgte Grækerinden. »Hjemme har jeg set mangen en skjøn Brud, som bar en Myrthekrans eller en sølvgrøn Olivengren i sine Lokker, og det var godt saaledes. Rigtig nok voxer der hverken Myrther eller Oliventræer i eders harpixede, sodede, sorte Granskove, men Vedbend vilde ogsaa være kjønt, hvad Friderun?«

Hun drejede sig vred om paa Stolen, i det hun sagde: »Jeg vil hellere forblive ugift end gaa i Kirke med Blade og Græs i Haaret. Det kan I raade udenlandske Folk til at gjøre; men naar et Hegauerbarn holder Bryllup, saa maa Brudekronen pryde dets Hoved, det har fundet Sted saa længe som Rhinen flyder gjennem Bodensøen, og Bjærgene staa fast. Min Fader sagde tit, at vi Schwabere alle vare af kongelig Æt.«

»Guds Villie ske!« svarede Praxedis og satte Flitterkronen paa hendes Hoved.

Den store Brud stod op, men der var Rynker paa

hendes Pande, som en Skygge af ilende Skyer, der i Forbigaaende kaste Mørke ned paa den solbeskinnede Slette.

»Vil du allerede græde nu,« spurgte Grækerinden, »for at du kan blive fri for Taarer i din Ægtestand?«

Friderun satte et alvorligt Ansigt op, og hendes uskjønne Mund blev lang af hendes Bedrøvelse, saa Praxedis havde ondt ved at lade være med at le.

»Jeg er saa bange,« sagde Hunnerens Brud.

»Hvem gjør dig bange, du fremtidige Medbejlerske af Granerne ved Stofflerbjærget?«

»Jeg frygter for, at de unge Karle spille mig et Puds, fordi jeg gifter mig med en fremmed. Da Klosterbonden fra Slangegaarden ægtede den gamle Enke fra Bregenz, droge de til hans Hus i Bryllupsnatten og gjorde en Helvedesmusik med Tyrehorn, Kobberkjedler og store Konkylier, som om de vilde trompete et Haglvejr bort; og da rielasinger Mølleren traadte ud af sit Hus den første Dag i sin Ægtestand, da fandt han et Majtræ plantet der, som var nøgent og indtørret og bar en Halmvisk og et pjaltet grønt Forklæde i Stedet for Blomster.«

»Vær nu fornuftig!« sagde Praxedis trøstende.

Men Friderun vedblev at jamre: »Og dersom de gjøre med mig, som de gjorde med Skovfogedens Enke, da hun tog den unge Jæger? De skar om Natten hendes Straatag i Stykker oppe paa Tagryggen, saa det rullede ned til højre og venstre; den blaa Himmel lyste ned i deres Brudeseng, uden at de vidste hvorfor, og Kragerne fløj omkring deres Hoveder.«

Praxedis lo. »Du har da vel en god Samvittighed, Friderun?« spurgte hun betydningsfuldt.

Men den anden var lige ved at græde.

»Og hvem véd,« sagde hun undvigende, »om min Kappan« . . .

»Paulus,« rettede Praxedis hende.

. . . »ikke har gjort gale Streger i sine unge Dage? I Gaar Aftes drømte jeg, at han holdt mig fast i sine

Arme; saa kom der en hunnisk Kvinde, som var gul i Ansigtet og havde sort Haar, og rev ham bort fra mig. Min er han! sagde hun truende, og da jeg ikke vilde give Slip paa ham, blev hun til en Slange, der snoede sig op ad ham« . . .

»Lad Slangerne og de hunniske Kvinder fare,« afbrød Praxedis hende, »og gjør dig færdig; de komme allerede op ad Bjærget . . . glem ikke Rosmaringrenen og det hvide Tørklæde!«

Kappans lyse Festklædning straalede ude i Borggaarden. Saa sagde Friderun Farvel til de mørke Tanker og skred der ud; Brudepigerne modtoge hende i Gaarden, den nydøbte lo venlig til hende, Borgkapellets Klokke klang, og man drog glad til Bryllup.

Vielsen var fuldbyrdet, og det unge Ægtepar forlod Borgen med straalende Ansigter. Hele Frideruns Slægt var mødt; det var kraftige Folk, som i Vækst ikke stod tilbage for Bruden; de vare Forpagtere og Bønder paa nærliggende Gaarde; nu droge de til det lille Gods ved det høje Stoffelbjærgs Fod, for at tænde den første Ild til Indvielsen af den nye Arne og fejre Bryllupsfesten. Foran i Toget kjørte en bekranset Vogn med Brudens Udstyr; den store Seng af Fyrretræ manglede ikke; paa den var der malet Roser og Trolddomstegn for at holde Marer, Nisser og andet Nattens Troldtøj borte; — der fulgte ogsaa mangfoldigt Husgeraad med i Kister og Kasser.

Brudepigerne bare Tene med Hør og den smukt prydede Brudekost af hvide Kviste, simple Billeder paa Flid og Orden i det nye Hus. Brudefølget lod det ikke mangle paa jublende Raab; men Kappan var til Mode, som om Daabens Vande i den aarle Morgenstund havde bortskyllet enhver Erindring om, at han nogen Sinde havde strejfet omkring paa en vælig Ganger; han skred ærbar og adstadig frem mellem sine Svogre, som om han fra sin Barndom af havde været Ridefoged eller Sognefoged i Hegau.

De bortdragendes Larm var endnu ikke hendøet, da to

smukke unge Karle, der vare Sønner af Kogemesteren paa den kejserlige Borg, Bodman, og til hvem Friderun havde staaet Fadder, traadte frem for Hertuginden og hendes Gjæster. De kom for at bede til Bryllup. De havde begge stukket en gul Kodriver bag Øret og bar en Urtekost paa deres Dvælgskofter.

De bleve staaende forlegne ved Indgangen til Salen; men da Hertuginden vinkede, traadte de et Par Skridt frem, saa atter et Par, og de gjorde Skrabud og fremsagde den ældgamle Indbydelsestale til deres Slægtnings Bryllup. De bad om, at man vilde følge dem over Vej og Sti, over Gader og Stræder, Bro og Vand til Bryllupshuset; dér skulde frembæres Urter og Brød, som det var skabt af den almægtige Gud, et Fad skulde flyde og Giger lyde, der skulde danses og springes, jubileres og synges. »Vi bede eder, lad to daarlige Sendebud gjælde for et godt, lovet være Jesu Krist!« saaledes endte deres Tale, og uden at vente paa Svar, gjorde de det andet Skrabud og ilede bort.

»Skulle vi vise vor yngste kristne Undersaat den Ære at besøge ham?« spurgte Fru Hadvig munter. Gjæsterne vidste, at det ikke sømmede sig at sige nej til Spørgsmaal, som hun stillede saa venlig. Om Eftermiddagen red de altsaa der over. Afsendingen fra Pirminius' Kloster, Rudiman, red ogsaa med; han var tavs og lurende, han havde endnu ikke afgjort sin Regning med Ekkehard.

Stofflerbjærget skuer stolt og kjækt ud i Landet med sine tre Basalttoppe og sit mørke Bælte af Granskove. De Borge, hvis Ruiner det nu bærer paa sin Ryg, vare den Gang endnu ikke byggede, kun højest oppe stod der et forladt Taarn. Paa en fremspringende Klippe var der et beskedent lille Hus i Skovens Skjul — det var det unge Ægtepars Bolig. Som Afgift og til Tegn paa, at Brudgommen var Hertugindens livegne Mand, var det blevet bestemt, at han hvert Aar skulde aflevere halvtresindstyve Muldvarpeskind og paa St. Gallus' Festdag en levende Gjærdesmutte.

Bryllupsgjæsterne havde opslaaet deres Lejr paa den grønne Skoveng; der blev kogt og stegt i store Kjedler, og den, der ikke fik nogen Skaal eller Tallerken, han spiste paa et Fyrretræsbræt; og naar der ingen Gaffel var, saa blev en togrenet Hasselkjæp hævet til denne Rang.

Kappan havde med Besvær sat sig til Bords og holdt sig rank ved Siden af sin Ægteviv; men dybt i sit Sind bearbejdede han den Tanke, om han ikke efter nogle faa Dages Forløb atter kunde indføre sin gamle Vane at ligge under Maaltidet.

I de lange Mellemrum mellem Retterne — Sviren begyndte om Middagen og skulde ikke engang være endt ved Solnedgang — skaffede Hunneren sine Lemmer, der vare pinte af at sidde, Luft ved at danse.

Da Hertuginden kom ridende, blev hun modtaget af Bondemusiken. Fra sin Hest saa' hun ned paa de glade Bryllupsgjæster, og den nye Paulus viste hende sin vilde Kunst. Musiken var ham ikke nok, han peb og jublede selv i Takt; han drejede sin lange Ægtehalvdel i labyrinthiske Bugter, som et vandrende Taarn med en vild Kat dansede den langsomme Brud med den smidige Brudgom, snart sammen, snart flygtede de fra hinanden, snart Bryst mod Bryst, snart Ryg mod Ryg — saa stødte han sin Dame til Side og gjorde syv hvirvlende Luftspring, det ene højere end det andet, medens han slog Træskoene sammen i Flugten; til Slutning lod han sig falde paa Knæ foran Fru Hadvig og bøjede Hovedet mod Jorden, som om han vilde kysse Støvet under Hestens Hov. Det skulde forestille hans Tak.

Men hans Fættere fra Hegau fandt et Exempel paa priselig Opmuntring i den uvante Dands. Det kan være at mange senere udbad sig grundigere Undervisning i den, thi fra den fjærne Middelalder lyder der et Sagn til os om »Syvspringet« eller det »hunniske Hop«, der siden den Tid blev Brug i Schwaben til Afvexling fra den ensformige Drejning og som Festens Krone.

»Hvor er Ekkehard?« spurgte Hertuginden, da hun var stegen ned fra sin Pasgænger og havde gjennemvandret Rækkerne af sine Folk. Praxedis pegede over mod en skyggefuld Eng. Dér vuggede en kæmpemæssig Gran sin mørkegrønne Top, og ved dens Fod, mellem dens sammenfiltrede Rødder, sad Munken. Den støjende Jubel og Menneskemængden snørte hans Bryst sammen, han vidste ikke, hvorfor — han havde vendt sig bort og saa' ud over Alpernes skovklædte Toppe.

Det var en af hine herlige Aftener, som Hr. Burkart fra Hohenvels senere ofte har iagttaget fra sit kæmpemæssige Taarn ved Søen, »naar Luften er blandet med og gjennemtrængt af Solild«. Synskredsen svømmede i blid Glans. Den, der engang har set Udsigten fra hine stille Bjærgtoppe, naar Himlen er blaa, og Solen gaar til Hvile i straalende Glød, medens purpurfarvede Skygger opfylde de dybe Dale, og Alpernes Sne er kantet med flydende Guld, for ham vil Mindet lyde og klinge. yndig som en Sang i Sydens smeltende Toner, naar han længe, længe der efter er inden for sine fire Vægges taagede Dunst.

Men Ekkehard sad alvorlig og støttede sit Hoved paa sin Haand.

»Han er ikke mere som før!« sagde Fru Hadvig til Grækerinden.

»Han er ikke mere som før!« gjentog Praxedis tankeløs. Hun havde travlt med at se paa de hegauske Kvinder og deres Pynt, og disse høje Livstykker, de tøndeagtig stivede Skjørter og deres unævnelige Holdning i Dansen bragte hende til at overveje, om den gode Smags Genius fortvivlet havde forladt dette Land for bestandig, eller om den endnu aldrig havde sat sin Fod der.

Fru Hadvig traadte hen til Ekkehard. Han fo'r op fra sit Mossæde, som om han saa' en Aand.

»Ensom og fjærn fra de glade?« sagde hun. »Hvad bestiller I?«

»Jeg tænker paa, hvor Lykken kan være,« svarede Ekkehard.

»Lykken?« spurgte Fru Hadvig. »Lykken er ustadig, man maa gribe den ved Haaret, siger Ordsproget. Savner I Lykke?«

»Maaske,« svarede Munken og stirrede ned i Mosset. Der lød ny Musik og Jubel fra de dansende.

»De, som stampe i Jorden dér,« vedblev han, »og forstaa at sige med Fødderne, hvad der bevæger deres Hjærte, de ere lykkelige; der hører vel kun lidet til at være det, men frem for alt« — han pegede paa Alpernes lysende Tinder — »ikke en vid Udsigt til Højder, som vor Fod aldrig kan naa «

»Jeg forstaar eder ikke,« sagde Hertuginden tørt. Hendes Hjærte tænkte anderledes end hendes Tunge. »Hvorledes gaar det med eders Virgil?« spurgte hun, for at lede Talen hen paa noget andet; der har vel sat sig Støv og Spindelvæv paa ham i de sidste Dages Trængsel?«

»Han er godt gjemt i mit Hjærte,« svarede Ekkehard, »selv om Pergamentet fordærves. Just før randt hans Vers til Landbrugets Pris mig i Hu: hist ligger det lille Hus i Skovens Skygge, nedad Bjærgets Skraaning Markernes sorte, fede Jordsmon, et nygift Par med Hakke og Plov, som tvinger vor Moder, Jorden, til at give dem deres Underhold — med Misundelse saa' jeg Virgils Billede:

» — deres Liv uden Svig eller Ondskab,
rig paa saa mangen en Skat. Der er Ro paa de Marker saa vide,
Grotter og rindende Vand: ei selve det kølige Tempe,
heller ej Kviernes Brøl, og en blidelig Søvn under Træet
mangler dem der.«

»I forstaar at fortolke paa en sindrig Maade,« sagde Fru Hadvig. »Eders Misundelse har vel overset Kappans Pligt at jage Muldvarpen og den gnavende Markmus i vid Omkreds. Og saa Vinterglæderne! Naar Sneen taarner sig op til Straataget som en Mur, saa at den lyse Dag

ser sig forvirret om for at opdage en Sprække, gjennem hvilken den kan smutte ind i Huset« . . .

»En saadan Ulykke kunde jeg ogsaa finde mig i,« svarede Ekkehard. »Det kunde Virgil ligeledes:

»Tit, ved en vinterlig Ild paa Arnen, i langsomme Nætter,
vaager den Bonde og spidser med Kniv de nødvendige Fakler.
Hist, opmuntret af trøstelig Sang ved det trættende Arbejd,
løber hans Viv med den raslende Kam gjennem Traaden i Vævet.«

»Hans Viv?« sagde Hertuginden ondskabsfuld. »Men naar han nu ikke har nogen Viv?« —

Der lød en brusende jublende Latter der ovre fra. De havde sat den hunniske Fætter paa et Bræt og bar ham over Engen, ophøjet som fordum Hærføreren, naar han blev baaren paa Skjold ved Kongevalget. Han udstødte nogle Glædesskrig, medens han svævede over deres Hoveder.

— »og ikke tør have nogen Viv?« sagde Ekkehard adspredt. Hans Pande glødede. Han skjulte den med sin højre Haand. Hvorhen han saa', gjorde hans Øjne ondt. Hist var den forvirrede Bryllupsjubel — her Hertuginden, og dér ovre de lysende Bjærge. Han led uendelig Smærte, men hans Læber forbleve lukkede. »Vær stærk og stille!« sagde han til sig selv.

Det var i Sandhed ikke mere som tidligere. Bøgernes Fred i den stille Celle var vegen fra ham, Kampen med Hunnerne havde udvidet hans Tænken, og Hertugindens Tegn paa Tilbøjelighed havde bragt Splid i hans Hjærte. I Dagens Løb, i Nattens Drømme forfulgtes han af Billedet af hende, der hængte Relikvien og sin Husbonds Sværd om ham, og i onde Timer droge Bebrejdelser, fordi han rolig havde ladet det ske, som Taager gjennem hans Sjæl. Fru Hadvig anede ikke, hvad der rørte sig stormende i ham; hun tænkte paa ham med større Ligegyldighed, siden hans formodede Forstaaelse af hendes Forekommenhed havde ydmyget hende; men da hun nu saa' ham med Sorg paa den høje Pande og spørgende Tungsind i Øjet, da blev den gamle Leg fornyet.

»Naar I har saa megen Glæde ved Landbrug,« sagde hun let henkastet, »saa véd jeg Raad. Abbeden fra Reichenau har ærgret mig. Han vil frasnakke mig Perlen af mine Krongodser, som om det var en Brødkrumme, man ryster fra Bordet, uden at se sig om!«

Det raslede mellem Buskene, men de mærkede det ikke. Der viste sig en mørk Skygge mellem Bladene — var det en Ræv eller en Munkekutte?

»Jeg vil gjøre eder til Forvalter dér,« vedblev Fru Hadvig, »saa har i fuldt op af al den Herlighed, hvis Skue i Dag har gjort eder tungsindig, — og endnu mere. Mit Saspach ligger saa muntert ved Rhinen, den gamle Kejserstol roser sig af den Ære, at den var det første Bjærg i alle vore Lande, som bar Vinranken — og der er ærlige Folk der, skjønt de tale et plumpt Sprog.«

Ekkehard saa' ned for sig.

»Jeg kan ogsaa udmale det for eder, uden at forstaa at skildre som Virgil. Tænk eder, at det er Efteraar — I har ført et sundt Liv, op med Solen og i Seng med Hønsene — nu kommer Vinhøsten; fra alle Bjærgets Skraaninger stige Karle og Piger ned til eder, og deres Kurve ere fyldte med Druer. I staar ved Porten«. . .

Det rørte sig atter mellem Buskene.

. . . » og tænker paa, hvorledes Vinen vel bliver, og overvejer, paa hvis Sundhed I skal drikke den. Vogeserskoven hilser eder saa lys og blaa som Alpernes Tinder her — saa hører man Heste og Vogn paa Breisachvejen, Landevejen støver, I løfter Hovedet, nu, Mester Ekkehard, hvem tror I, der kommer?«

Den adspurgte havde næppe fulgt Skildringen. »Hvem?« sagde han forvirret.

»Hvem ellers uden eders Herskerinde, som ikke vil lade sig berøve sin fyrstelige Ret til at undersøge, hvorledes hendes Tjenere skalte og valte,«

»Og saa?« spurgte han igjen.

»Saa? saa vil jeg indhente Oplysninger om, hvorledes

Mester Ekkehard har opfyldt sin Pligt, og alle ville sige: Han er god og alvorlig, og hvis han vilde lade være at tænke og gruble saa meget og læse mindre i sine Pergamenter, saa vilde vi holde endnu mere af ham«. . .

»Og saa?« spurgte han nok en Gang. Hans Tone var sælsom.

»Saa vil jeg tale med Skriftens Ord: Vel, du gode og tro Tjener! du haver været tro over det lidet, jeg vil sætte dig over meget; gak ind til din Herres Glæde!«

Ekkehard stod som bedøvet. Han hævede sin Arm og lod den atter falde, medens en Taare hang dirrende i hans Øje. Han var meget ulykkelig.

. . . Paa samme Tid skred en Mand forsigtig ud af Buskene. Da han atter følte Enggrund under sine Fødder, lod han den opkiltrede Kutte falde ned igjen. Han saa' betydningsfuldt tilbage paa de to og nikkede med Hovedet som den, der har gjort en Opdagelse. Han var for Resten heller ikke gaaet her ind for at plukke Violer.

Bryllupsfesten havde imidlertid gradvis udviklet sig indtil det Punkt, hvor der syntes at skulle bryde et Kaos frem. Mjøden gjorde sin Virkning. En hængte sin Overkjortel paa en Gren og følte en uimodstaaelig Tilbøjelighed til at ødelægge alt, en anden søgte derimod at omfavne alle, en tredie, som mindedes, at han for ti Aar siden havde plukket mangt et Kys af Frideruns Kinder, sad dybsindig ved Bordet og havde drukket meget og saa' paa Myrerne, der vrimlede ved hans Fødder, medens han sagde: »Kling, klang, gloria! Ingen duer noget!« . . . De unge Mennesker, som havde været saa undselige om Morgenen, da de indbød Hertuginden til Bryllup, spillede den hunniske Slægtning et germansk Puds: de havde taget et stort Lagen ud af en af Kasserne: paa det lagde de Kappan, saa holdt de fast i de fire Hjørner og slyngede den usalige i Vejret, saa han fløj op i den blaa Luft som en Lærke. Han troede, at det var Skik og Brug i Landet at vise sin Højagtelse

for Slægtninge paa denne Maade og svang sig behændig op og ned.

Pludselig udstødte den lange Friderun et højt Skrig. Alle Hoveder drejede sig, Fætterne lode næsten den flyvende Hunner styrte ned paa den kølige Jord; der lød en uhyre, larmende Jubel, saa man skulde tro, at selv de hensmuldrede Basaltklipper i Granskoven vilde se sig forundrede om, og de havde dog hørt mangen en kraftig Larm i Storm og Uvejr. Audifax og Hadumoth kom dragende paa deres Flugt fra Hunnerne. Audifax trak Hesten, der bar Skatten: de to Børn gik lyksalige ved Siden af hinanden: i Dag havde de for første Gang atter set den høje Twiels Top og hilset den med høj Jubel. »Du maa ikke fortælle dem alt!« hviskede Audifax til sin Ledsagerinde, i det han skjulte Kurvene med en tæt Fletning af Pilekviste. Den lange Friderun kom springende og tog Hadumoth paa Armen, og til Audifax raabte alle som med én Mund; »Vær hilset, fortabte Søn! Drik Sækkepiberdreng, drik, du Stormløber!« — de vidste, at Drengen havde været i Fangenskab og rakte ham de store Stenkrus for at byde ham velkommen.

Under Vejs havde Børnene aftalt, hvorledes de vilde optræde lige over for Hertuginden. »Vi maa takke hende pænt,« sagde Hyrdinden, »og jeg maa give hende Guldaleren tilbage; jeg vil sige til hende: Jeg har faaet Audifax for ingen Ting.«

»Nej,« svarede Audifax, »foruden den tage vi de to største Mønter af Hunnerguldet og bringe hende dem, i det vi sige, at hun skal være os naadig som tilforn, at det skal være vor Tak og Bod til det fyrstelige Skatkammer, fordi jeg har dræbt Skovkvinden.«

De havde allerede Guldet beredt.

Nu saa' de Hertuginden og Ekkehard staa under Granen. Mændenes Larm havde afbrudt deres Samtale om Landbrug. Praxedis kom springende og fortalte den vidunderlige Begivenhed, og nu kom de to unge Flygtninge selv med stor Anstand. De knælede for Fru Hadvig. Hadumoth rakte

sin Daler i Vejret og Audifax to store Guldskuepenge; han vilde tale, men Ordene svigtede ham . . . Saa vendte Fru Hadvig sig med stolt Ynde til sine Omgivelser og sagde:

»Mine to smaa Undersaatters Barnestreger give mig Lejlighed til at vise dem en Naade. Værer Vidner dertil.«

Hun brød en Hasselkvist af Busken, gik et Skridt frem, rystede Hyrdedrengen og hans Veninde, saa Mønterne fløj ned i Græsset og berørte deres Isse med Grenen, i det hun sagde: »Staar op, fra i Dag af skal ingen Sax mere klippe eders Haar kort; I knælede som livegne paa Borgen Hohentwiel, staar op som frie og bliver ved at holde af hinanden i eders Frihed, som I have gjort det for!«

Det var Formen for Frigivelsen efter den saliske Lov. Kejser Lotharius havde allerede rystet en gylden Denar ud af sin gamle Pige Dodas Haand og dermed rystet Trældommens Aag fra hendes Nakke. Audifax var af frankisk Æt, derfor havde Fru Hadvig ikke rettet sig efter sin alemanniske Landret.

De rejste sig. De forstod, hvad der var foregaaet. Det sortnede for Hyrdedrengens Øjne, hans Ungdoms Drøm, Frihed, Guldskatten . . . alt var blevet Sandhed, varig Sandhed nu og for stedse! . . . Han saa' Ekkeharde alvorlige Ansigt og kastede sig for hans Fod med Hadumoth, i det han udbrød: »Fader Ekkehard, vi takke ogsaa eder, fordi I har ment det godt med os!«

»Hvor det er kjedeligt, at det er blevet saa sent,« sagde Praxedis, »ellers kunde I strax have smedet nok et Par sammen i Ægteskabets Baand, eller i det mindste Trolovelsens. De passe lige saa godt sammen, som de andre to der ovre.«

Ekkehard lod sit blaa Øje hvile længe paa de to. Han lagde sin Haand paa dem og slog Korsets Tegn over dem. »Hvor er Lykken?« spurgte han tavs sig selv. — —

Sent om Natten red Kjældermesteren Rudiman tilbage til sit Kloster. Vadestedet var tørt, han kunde komme der

over. Der faldt en Lysstraale ned til Søen fra Abbedens Celle. Han bankede paa hos denne, aabnede Døren paa Klem og sagde: »I Dag have mine Øren maattet høre mere, end de holdt af. Det bliver ikke til noget med Godset Saspach ved Rhinen! Hun giver det til Mælkefjæset fra St. Gallen« . . .

»Varium et mutabile semper femina! Kvinden er stedse vægelsindet og foranderlig!« mumlede Abbeden uden at vende sig om. »God Nat!«

Syttende Kapitel.

Gunzo mod Ekkehard.

Paa den Tid, da alt, hvad jeg hidtil har fortalt, tildrog sig ved Bodensøens Bredder, sad fjærnt i de belgiske Lande, en Munk i sin Celle i et Kloster, der var viet den hellige Amandus sur l'Elnon. Dag ud, Dag ind, naar Klosterreglerne tillod ham at være fri, sad han som manet fast; der var kommet Vinterstorme, Floderne vare tillagte, der var Sne, saa langt Øjet naa'de — han brød sig ikke om det; Foraaret fordrev Vinteren — det lagde han ikke Mærke til; Brødrene talte om Krig og slemme Budskaber fra et venlig sindet Land — det hørte han ikke. Stole og Bænke i hans Celle vare skjulte af Pergamenter, hele Klostrets Bibliothek var vandret ned til ham, han læste og læste og læste, som om han vilde udgrunde den første Aarsag til al Væren; til højre laa Salmer og hellige Skrifter, til venstre hedensk Visdom, alt var gjennemrodet; nu og da var der et haanligt Smil, som afbrød hans Studier, og

han skrev da hurtig nogle Linier paa smalle Strimler Pergament. Var det Guldkorn og Ædelstene, som han ved sit Bjærgmandsarbejde gravede ud af gammel Visdoms Skakter? Nej.

»Hvad kan der være vederfaret Broder Gunzo?« sagde hans Kammerater, »tidligere gik hans Tunge som et Mølle-hjul, og Bøgerne have haft Fred for ham, ‚de kunne dog kun byde mig, hvad jeg véd for længe siden,' pralede han ofte — og nu? Nu sprutter og kradser hans Pen, saa man hører Gjenlyden af dens Kradsen i den yderste Korsgang. Tænker han paa at blive Kejserens Proto-Notar og Ærke-kansler? søger han de vises Sten, eller skriver han om sin italienske Rejse?«

Men Broder Gunzo blev ved sit Arbejde. Ufortrøden tømte han sit Vandkrus og læste sine Klassikere — den første Torden kom og mindede om, at Sommeren stod for Døren med sin Lummerhed; han lod det tordne og lyne og sad rolig som før. Han afbrød undertiden sin Slummer om Natten og sprang hen til Blækhuset, som om han havde fanget en Tanke i Drømme; den var ofte forsvunden, førend det lykkedes ham at skrive den op, men hans Sind var rettet godt paa sit Maal. »Engang kommer den Dag» ... i det han trøstede sig med denne homeriske Forjættelse, listede han sig tilbage til sit Leje.

Gunzo var i den kraftigste Manddomsalder, middelhøj, firskaaren og vel ved Magt; naar han stod foran sit fintslebne Metalspejl om Morgenen og saa' mere end nødvendig paa sit eget Billede, saa strøg han ofte sit rødlige Skjæg, som om han vilde ride ud til Fejde og farlig Strid.

I hans Aarer rullede der en Blanding af frankisk og gallisk Blod; det skaffede ham en god Slump af den Bevægelighed og Livlighed, som mangler hos en fuldblods Germaner. Derfor havde han ogsaa, medens han skrev, bidt flere Penne i Stykker og ført flere Enetaler, end en Kammerat i et tysk Kloster vilde have gjort i samme Tid. Men han dæmpede Kjødets naturlige Uro og tvang mandhaftig

sine Fødder til at holde Stand under det med Bøger belæssede Bord.

Det var en mild Sommeraften: hans Pen var atter hoppet omkring paa det taalmodige Pergament som en Lygtemaud, den knitrede ved hvert Bogstav — saa begyndte den at gaa langsommere — nu var der en Pavse, saa nogle Strøg endnu — og han trak en vældig Snirkel paa den ubeskrevne Plads, saa Blækket ufrivillig udsendte en Sværm af Pletter som sorte Stjærner. Han havde skrevet Ordet Finis! — saa rejste han sig fra Stolen og trak Vejret saa tungt, som om der var faldet en tung Byrde fra hans Bryst. Han saa' paa det, der laa foran ham sort paa hvidt: »Lovet være den hellige Amandus!« udbrød han højtidelig, »vi ere hævnede!«

I dette Øjeblik havde han fuldendt et Smædeskrift — et Smædeskrift, der var tilegnet de ærværdige Brødre i Reichenau og rettet imod — Portneren i St. Gallen, Ekkehard. Da Virgils lyshaarede Fortolker tog Afsked fra sit Kloster og drog til Hertuginden, kunde det umulig falde ham ind — selv om han havde ransaget sin Hukommelse i de hemmeligste Folder — at der var en Mand til i Verden, hvis Tænken og Stræben gik ud paa at hævne sig paa ham; thi han var uskyldig og blid og gjorde intet Myg Fortræd. Og dog var det saaledes; thi der findes flere Ting mellem Himmel og Jord og i en lærd Mands Hjærne, end den forstandigstes Forstand drømmer om.

Historien har sine Luner med Hensyn til at bevare og ødelægge. De tyske Sange og Heltedigte, som vare blevne optegnede ved den store Kejser Karls Omsorg, maatte gaa til Grunde i Tidernes Ruiner, men Gunzos Værk, som ikke har beredt nogen af sine faa Læsere Glæde, er blevet bevaret for Efterverdenen. Lad da den uhørte Aarsag, som fremkaldte den vælske Vismands Hævn, blive fortalt med hans egne Ord:

»Det er allerede længe siden,« — saaledes skriver han til sine reichenauske Venner — »at den højt ærede, dyre-

bare Kong Otto opnaa'de hos Italiens Fyrster, at faa Lov til at kalde mig til sit Rige. Men da jeg ikke stod i et saadant undersaatligt Forhold til nogen, heller ej var af saa ringe en Stand, at man kunde tvinge mig til denne Udvandring, saa henvendte han sig til mig med Bøn, og han modtog mit Løfte som Pant paa, at jeg vilde komme. Og det skete da saaledes, at jeg fulgte ham, da han forlod Vælskland. Og jeg fulgte ham, i det jeg tænkte, at mit Komme ikke kunde skade nogen, men gavne mange; thi hvortil driver ikke Kjærlighed os og Ønsket, at behage sine Medbrødre? Og jeg vandrede min Vej, ikke som en Briter, spækket med Dadlens Pile, men i Kjærlighedens og Videnskabens Tjeneste.

»Over de stejle Bjærge og Kløfter kom jeg endelig til den hellige Gallus' Kloster og var saa træt, at mine Hænder, der vare stivnede i Bjærgluftens isnende Aandedræt, nægtede at adlyde mig, og fremmed Hjælp maatte løfte mig ned af Hesten.

»Jeg haabede at kunne udhvile fredelig i dette ensomme Kloster. Og jeg saa' ogsaa, at Hovederne hyppig bøjede sig, at Hætterne sad sømmelig, at man skred stille omkring og sjælden talte, saa at jeg ikke kunde vente nogen Ulykke; dog gnavede Juvenals Ord om de falske Filosofer tit paa min Sjæl:

»Knappe de ere paa Ord, — men bag Tavsheden dølger sig Ondskab!«

»Og hvem skulde tro, at hin Hedning kunde vise forudanende Kundskab om Kuttebæreres vrange Natur?

»Men jeg glædede mig ved Livet i mit Hjærtes Uskyldighed, i det jeg ventede paa, at der blandt Brødrenes sparsomme Mumlen skulde lysne nogle Gnister af filosofisk Stræben. Men der var intet, der lysnede; de smedede paa Underfundighedens Rustning.

»Blandt andre var der ogsaa en ung Lærling og et ældre Menneske — — nu vel! han var, som han var; de kaldte ham en brav Klosterlærer, skjønt han tykkedes mig

at se ud i Verden med en Turteldues Øjne. Om denne lærde med de smægtende Øjne skal jeg nu tale. Hører hans Bedrift. I det han gik op og ned, gjorde han Lærlingen til Fælle i en underfundig Plan —

> Natten nærmede sig og Tiden for fredelig Slummer,
> efter Maaltidets Fest, hylded' vi Bacchus med Lyst —

da føjede en ugunstig Skjæbne det saaledes, at jeg, medens vi talte op og ned i vor latinske Bordsamtale, gjorde mig skyldig i en Fejl med Hensyn til Brugen af en Kasus og satte en Accusativus, hvor jeg skulde have brugt en Ablativus.

»Nu blev det indlysende, i hvilke Slags Kunster hin meget berømte Lærer havde undervist sin Elev hele Dagen. ‚For en saadan Forbrydelse mod Sproget og Grammatiken fortjente man at faa Ris som en Skoledreng!' saaledes spottede den omtalte lille Lærling over mig, den prøvede Mand, og ved samme Lejlighed kom han frem med et haanligt Smædevers, som hin Lærer havde indblæst ham, saa at Refektoriet gjenlød af en raa cisalpinsk Latter over den fremmede Gjæsteven.

»Hvo kjender ikke Beskaffenheden af overmodige Munkes Vers? Hvad véd en saadan Mand om den indre Indretning af et saadant Digt, i hvilket man maa føje det ene Stykke Purpur til det andet, saa det straaler og skinner? hvad véd han om Digtekunstens Værdighed? — han spidser sine Læber og spytter et Digt ud som det, i hvilket Lucilius brændemærker Horats med de Ord, at han ofte staar paa et Ben og dikterer to hundrede Vers og mere endnu, før en Time er gaaet. Dømmer nu, ærværdige Brødre, om hvor stor en Uret man har tilføjet mig, og hvad det maa være for et Menneske, der bebrejder sit Medmenneske, at han har fejlet i en Ablativ!«

Det Menneske, som i uskyldig Spøg havde begaaet denne Forbrydelse, var Ekkehard; Misgjerningen var sket nogle faa Uger, før hans Skjæbnes Omskiftelser kaldte ham til den høje Twiel. Aarle den næste Morgen var Samtalen

med den overmodige vælske Munk glemt; men han, der havde brugt en falsk Akkusativ, gjemte en saa bitter og nagende Smerte i sit Bryst som den, der opstod over Achilles Vaaben, og som fik Telamonieren Ajax til at styrte sig i sit Sværd og til endnu at vredes, da han færdedes blandt Skyggerne i Underverdenen. Han drog bort fra Sitterdalen imod Nord, han saa' Bodensøen og Rhinen — og han tænkte paa Akkusativen; han red ind gjennem Kölns ærværdige Porte og red over paa belgisk Jord, og den ulykkelige Akkusativ red bag ham paa Hesten og tyngede som en Mare; den hellige Amandus' Klostermure med deres Fred aabnede sig for ham, under Salmerne ved Ottesangen og Aftensangens Litanier steg Akkusativen frem og fordrede sit Sonoffer.

Af alle onde Dage gjøre de det dybeste Indtryk paa Sjælen, paa hvilke man ved sin egen Fejl led Beskjæmmelse; i Stedet for at vredes paa sig selv der over, viser man en bitter Forstemthed mod alle dem, som vare ufrivillige Vidner; den kjære Menneskesjæl har saa ondt, saa ondt ved at tilstaa sin egen Svaghed, og mangen en, der rolig tænker tilbage paa Mord og Drab, bliver blussende rød, naar han tænker tilbage paa et taabeligt Ord, som undslap ham paa et Sted, hvor han gjærne vilde have glimret med et forstandigt.

Derfor tog Gunzo Hævn over Ekkehard. Han førte en skarp og kjæk Pen og havde anvendt mange Maaneder paa sit Værk, saa det blev et Mesterstykke i sin Slags, en sort Suppe tilberedt af mange hundrede lærde Smuler, rigelig krydret med Peber og Malurt og alle de bittre Sager, som give lærde gejstlige Herrers Stridsskrifter en saa yndig Smag frem for andres.

Og der gik et velgjørende grovt Træk gjennem det hele, saa at Læseren blev til Mode, som om han hørte et Menneske blive tærsket med Plejle i en nærliggende Lo — hvilket stikker rosværdig af imod den nyere Tids finere Maade, efter hvilken man rækker Giften i forgyldte Piller,

og Modstanderne tage Hatten af for hinanden, før de begynde at knække hinandens Ribben.

Der var to Dele: den første skulde bevise Ekkehard, at kun et raat og uvidende Menneske kunde blive stødt over en Kasusforvexling, den anden skulde overbevise Verden om, at Forfatteren Gunzo var den lærdeste, viseste og frommeste af sine samtidige.

Og derfor havde han i sit Ansigts Sved læst Klassikerne og de hellige Skrifter, for at han kunde optegne alle Steder, paa hvilke digterisk Lune eller Skødesløshed ogsaa havde brugt en gal Akkusativ. Han tog to Exempler fra Virgil, et fra Homer, et fra Terents, et fra Persius og ligeledes et fra Priscianus, hvor der var brugt Vokativ i Stedet for Nominativ, endelig et fra Sallust, hvor der var sat Ablativ i Stedet for Genitiv — ligeledes fra Mosebøgerne og Salmerne. »Og naar sligt endogsaa findes i de hellige Skrifter, hvem er da saa ryggesløs, at han vil vove at dadle eller forandre en slig Talebrug? Den hellige Gallus' Munk tror altsaa med Urette, at jeg ikke er bevandret i Grammatikens Kunst, om end min Tunge nu og da støder paa Hindringer, fordi jeg er vant til at tale mit Fødelands Sprog, der kun er beslægtet med det latinske. Sprogfejl forekomme kun paa Grund af Skødesløshed og menneskelig Ufuldkommenhed i det hele taget, som ogsaa Priscianus ganske rigtig siger: ‚Jeg tror ikke, at der blandt menneskelige Opfindelser kan findes nogen, der er fuldkommen i alle Punkter'. Horats har ogsaa undskyldt Skødesløsheden i Skrivemaade og Sprog hos betydelige Mænd med sit: ‚Undertiden sover den gode Homer.' Og Aristoteles siger i sin Bog om *Ἑρμηνεία*: ‚Alt, hvad vor Tunge udtaler, er kun et Udtryk for, hvad der er indprentet vor Sjæl. Men Tingens Begreb er tidligere til Stede end Udtrykket, derfor maa Sagen sættes højere end Ordet. Og hvor Meningen er utydelig, dér skal du med Taalmodighed og oplysende Forstand være behjælpelig med at skaffe den rette Forstaaelse til Veje«.

Derpaa fulgte en Strøm af klassiske Exempler paa kejtede og skjødesløse Udtryk for Tanken, og denne Række endte med den Apostels Ord, som siger, at han er tung til at tale, men ikke tung i sin Viden.

»Naar man nu betragter min sanktgalliske Modstanders Opførsel, saa skulde man tro, at han engang havde gjort Indbrud i en vís Mands Have og stjaalet en Ræddike fra hans Mistbænk, som havde fordærvet hans Mave og faaet Galden til at flyde over. Lad derfor enhver vogte sin Have for slige Karle! daarlige Samtaler fordærve gode Sæder!

»Det er ogsaa muligt, at han aldeles ikke har kunnet opføre sig anderledes. Han har vel hele Dagen søgt i sin Kuttes Smuthuller, om han ikke kunde finde noget at beværte sin Gjæsteven med, men da han ikke fandt andet end skjult List og Ondskab, saa beværtede han ham med en Prøve paa det. Slette Mennesker have slette Skatte.

»Til dette Væsen svarede ogsaa hans Personlighed, som vi ikke undlod at mønstre med Omhu. Hans Aasyn havde en bleg Glans som daarligt Metal, der benyttes til Forfalskning af det ægte, hans Haar var krøllet, Hætten finere og mere sirlig, end det er nødvendigt, og hans Sko lette — for at alle Kjendemærker kunde være tilstede, som forargede den hellige Hieronymus, da han skrev: ‚Der er desværre ogsaa i mit Sogn nogle gejstlige, som bære størst Omsorg for, at deres Klæder dufte sødt, at deres Negle glimre, det krøllede Haar er salvet og blødgjort med Balsam, og at den baldyrede Sko slutter tæt til den lille Fod. Men slig Stads sømmer sig næppe for en Laps og Brudgom, end sige da for en Herrens Tjener'.

»Desuden har jeg overvejet, om ikke Mandens Navn stemte overens med hans Handlemaade. Hvorledes det? Manden hed Ekkehard eller Akhar, som om man allerede i Daaben med Forudanelser havde givet ham en Misdæders Navn. Thi hvem kjender ikke hin Akhar, som stjal en kostelig babylonsk Kappe iblandt Byttet i Jeriko og to hundrede Sekel Sølv og en Guldtunge, saa at Josva lod

ham føre ud i en afsides liggende Dal, og hele Israel stenede ham, og alt, hvad han havde, blev brændt med Ild. Denne Akhar fra St. Gallen har vist sig en saadan Forgænger værdig; thi den, der foragter den gode Tones Bud, han handler saa ilde som en Tyv; han omgaas ulovlig med den sande Visdoms Guld.

»Hvis det var tilladt at tro paa Pythagoras' Sjælevandring, saa vilde der ikke være Tale om andet, end at hin hebraiske Akhars Sjæl var faret i denne Ekkehard, og man maatte beklage den alvorlig derfor, thi det er bedre at vælge en Rævs Legeme til Opholdssted end en underfundig Munks. Alt dette være forøvrigt sagt uden Had; mit Had gjælder kun den Slethed, der klæber ved Manden, altsaa kun en Accidens og ikke selve Substansen, i hvilken vi jo efter Skriftens Ord skulle anerkjende et Guds Billede.

»Lægger nu vel Mærke til,« saaledes fortsatte Gunzo i anden Del af sin Bog, »hvor urimelig min Fjende har handlet mod Videnskabens Nytte og Gavn. Jeg bragte mere end hundrede skrevne Bind med paa min Rejse over Alperne, iblandt dem Marcianus' blomsterrige Undervisning i de syv frie Kunster, Platos uudgrundelige Dyb i Timæus, Aristoteles' næppe i vor Tid opklarede dunkle Visdom i Bogen om Ἑρμηνεία, og Ciceros værdige Veltalenhed i Topiken. Hvor alvorlig og befrugtende kunde ikke Underholdningen have været, naar de havde gjort mig Spørgsmaal om disse Skatte. Hvor kunde jeg tro, at de vilde gjennemhegle mig, hvem Gud har givet saa meget, fordi jeg forvexlede en Kasus, mig, som kan Donat og Priscian baade indenad og udenad! Maaske tror hin opblæste Fyr, at han har hele Grammatiken gjemt i sin Hætte — kjære Medbrødre! han har næppe set dens Ryg i Frastand, og hvis han vilde ile for at opsnappe et Glimt af dens høje Aasyn, saa vilde han snuble og falde over sin egen klodsede Fod. Grammatica er en fornem Kvinde, hun viser sig paa én Maade for Brændehuggere, paa en anden for en Aristoteles.

»Skal jeg tale til Eder om Grammatikens Søster, om

Dialektiken, som hin græske Mester kaldte sin Aands Amme? O ædle Kunst, som fanger Daaren i sine Snarer, men viser den vise, hvorledes han skal undgaa Snaren; som viser os de skjulte Traade, med hvilke Væren er knyttet til Ikke-væren! Dertil kjender hin Kuttebærer rigtig nok intet — intet til hin subtile Finhed, som med nitten Arter af Slutninger forstaar at besørge alt, hvad der nogen Sinde er tænkt og tænkeligt. Gud er god, han berøver ham slig Viden, fordi han dog kun vilde anvende den til Løgn og Bedrag.«

Paa denne Maade paaviste den lærde vælske Munk sin Overlegenhed i alle frie Kunster; han havde helliget et Afsnit til Rhetoriken og dens Herligheder, i hvilket der atter var megen Tale om dem, for hvem Gudinden Minerva engang havde vist sig paa stor Afstand i Drømme, og om Daarer, som tro, at Korthed i Udtryk er Tegn paa Visdom. Og saa gik han over til at tale om Arithmetik, Geometri og Astronomi og indflettede dybsindige Afhandlinger om det Spørgsmaal: om hvorvidt Himmellegemerne ere begavede med Sjæl, Fornuft og Fordring paa Udødelighed? desuden om Josvas Bud: »Sol, stat stille i Gibeon, og Maane, i Ajalons Dal!« ogsaa gjaldt de andre fem Planeter, eller om de havde faaet Lov til at fortsætte deres Kredsløb?

En grundig Undersøgelse af dette Problem gav saa Anledning til at gaa ind paa Stærernes Harmoni og paa Musiken, som den sidste af de syv Kunster, og endelig kunde Hævnens Skib styre mod Maalet paa Vandenes bølgende Strøm.

»Hvorfor har jeg nu anført alt dette?« spurgte han til Slutningen.

»Ikke for at fremstille Elementerne af de frie Kunster, men for at blotte en uvidendes Dumhed, som foretrak at jage efter grammatikalske Bommerter i Stedet for at opsnappe sand Visdom hos sin Gjæsteven. Selv om Kunsten for evig er nægtet ham i det Indre, saa kunde han dog have erhvervet sig et ydre Gjenskin hos mig. Men han

var opblæst af alt for stort Overmod, saa han foretrak at gjælde for en Vismand blandt sine Kammerater, ret som den Frø, der sad i sin Sump og troede, at den var større end Oxen. Ak, den ynkværdige Mand har aldrig staaet paa Videns frie Højder og hørt Guds Stemme tale til sig; han er født i Ørkenen, er voxet op under sløv Mumlen, og hans Sjæl har bevaret de Sæder, som findes hos Skovens Dyr; i Verdens daadrige Liv vilde han ikke færdes, til indre Selvbeskuelse duer han ikke, Menneskeslægtens Fjende har brændemærket ham med sit Mærke. Jeg vilde gjærne formane eder til at unde ham frelsende Lægemidlers Hjælp, men jeg frygter, jeg frygter for, at hans Sygdom er for dybt rodfæstet,

„Og paa den haarde Hud virker Nyseroden forgjæves"

siger Persius.

»Nu kunne I, ærværdige Brødre, af alt, hvad jeg meddeler, se og dømme, om jeg er en Mand af den Slags, der fortjener hin Daares slette Behandling og Latter. Jeg stiller ham og mig for eders Domstol: naar de retfærdige dømme, saa vil Daaren svinde hen i sit velfortjente Intet. Finis!«

. . . »Lovet være den hellige Amandus!« sagde Gunzo nok engang, da han havde skrevet det sidste Ord i sit Værk. Den gamle Slange vilde sikkert have glædet sig over ham, naar den kunde have beluret ham, da han tilføjede det sidste Punktum. »Og Gud saa' alt det, han havde gjort, og se, det var saare godt.« Og Gunzo? — Han gjorde det samme.

Saa gik han hen til sit Metalspejl og saa' længe paa sig selv, som om det var af yderste Vigtighed at lære dens Aasyn at kjende, som havde tilintetgjort Ekkehard fra St. Gallen. Han bukkede ærbødig for sit Spejlbillede.

Klokken i Refektoriet havde for længe siden kaldt til Aftensmaaltidet, man var færdig med Salme og Bordbøn, Brødrene sad allerede ved den spage Hirsegrød, da traadte Gunzo ind i Salen. Hans Aasyn straalede. Dekanen pegede

tavs fra hans sædvanlige Plads over til en Krog; thi den, der alt for ofte forsømte at indfinde sig i rette Tid, blev til Straf skilt fra det spisende Broderskab, og hans Vin blev givet til de fattige. Men Gunzo satte sig der hen uden at brumme og drak sit belgiske Brøndvand; hans Bog laa jo færdig der oppe, det trøstede ham.

Da Maaltidet var endt, trak han nogle af sine Venner ind i sin Celle, og han læste sit Værk for dem, ganske hemmelighedsfuldt, som om det gjaldt at hæve en skjult Skat.

Den hellige Gallus' Kloster med sine Bøger, Skoler og skriftlærde Folk havde alt for stort Ry i den daværende Kristenhed, til at den hellige Amandus' Disciple ikke med stille Glæde skulde høre Gunzos Pile hvisle. Dygtighed og en udmærket Livsførelse krænker ofte Verden dybere end Forbrydelse og Synd.

Derfor nikkede de bifaldende med deres graa Hoveder, da Gunzo foredrog de kraftige Steder.

»Det har allerede for længe siden været paa Tide at spille op til Dans for Bjørnene i Helvetierlandet,« sagde den ene, »Overmod parret med Uforskammethed fortjener ingen anden Musik.«

Gunzo læste videre. »Bene, optime, aristotelicissime!« mumlede de forsamlede Brødre, da han var færdig. »Vel bekomme, Broder Akhar,« sagde en anden, »belgisk Kryderi til helvetisk Ost fra Alperne.«

Broder Kjøgemesteren omfavnede Gunzo og græd af Rørelse: noget saa lærd, saa dybt og skjønt var endnu aldrig gaaet ud i Verden fra den hellige Amandus' Kloster. Kun en eneste af Brødrene stod ubevægelig ved Muren.

»Naa, hvad er der?« spurgte Gunzo.

»Hvor er Kjærligheden?« spurgte Broderen sagte, og saa tav han. Gunzo følte Bebrejdelsen.

»Du har Ret, Hukbald!« sagde han, »det maa afhjælpes. Kjærligheden byder, at bede for vore Fjender. I Slutningen af Skriftet vil jeg tilføje en Bøn for den stakkels

Daare, det vil se forsonligt ud og bestikke ømme Sjæle. Ikke sandt?«

Broderen tav. Det var blevet sent ud paa Natten. De listede dem paa Tærne til deres Celler.

Gunzo vilde holde den tilbage, der havde talt om Kjærligheden; han satte Pris paa hans Dom, men han vendte sig fra ham og fulgte de andre.

»Matthæus tre og tyvende, fem og tyvende!« sagde han stille, da han skred over Tærskelen; men der var ingen, som hørte det.

Den store lærde Gunzo kunde ikke sove; han læste atter og atter de Blade, der vare Resultatet af hans Flid, han vidste snart paa hvilket Sted hvert eneste Ord stod, og dog kunde hans Øjne ikke løsrive sig fra de velbekjendte Pennestrøg. Saa greb han sin Pen: »En frommere Slutning!« sagde han — »velan da!« Han betænkte sig, saa skred han gjennem Værelset med langsomme Skridt. Det skulde være kunstige Hexametre; hvem har nogen Sinde set en Fornærmelse gjengjældt paa en værdigere Maade?

Han satte sig ned og skrev. Han vilde skrive en Bøn for sin Fjende. Men ingen kan handle mod sin Natur. Saa læste han atter sine Blade igjennem — de vare virkelig alt for vel lykkede. Derpaa skrev han Efterskriften. Hanen galede ud i den graa Morgenluft, da denne var fuldendt; det var halvtredje Dusin buldrende Munkevers. Hos en Mand med Selvfølelse var det en naturlig Overgang, at hans Tanker fra Bønnen for hans Modstander vendte sig til ham selv og kom til at tale om hans berømmelige Arbejde.

Med Salvelse skrev han de sidste fem Linier:

Drag da nu ud i Verden, min Bog, og hvis nogen du træffer,
som mit straalende Liv vil sværte med List og med Ondskab,
knus da hans Hoved og kast ham besejret, elendig i Støvet,
til din Forfatter har naa't den forjættede Saligheds Krone,
som jo tilkommer den, der ej sætter sit Lys under Skjæppe.

Pergamentet var ujævnt og gjorde Modstand, han

maatte trykke stærkt med sin Pen, for at faa det til at modtage Bogstaverne.

Næste Dag pakkede Gunzo sin harniskklædte Epistel i en Blikkasse, og den igjen i Lærred. En af Klostrets undergivne, der havde slaaet sin Broder ihjel, havde aflagt det Løfte, at valfarte til tolv Helgeners Grave, med den højre Arm lænket til den højre Hofte; og at bede der, indtil han fik et himmelsk Naadestegn. Han skulde drage op ad Rhinen. Han fik Kapselen med, og efter faa Ugers Forløb var den rigtig og uskadt afleveret til Portneren ved Klosterporten i Reichenau. Gunzo kjendte sine Folk dér; derfor havde han tilegnet dem sit Skrift.

Den gamle Moengal havde ogsaa Forretninger i Klostret paa samme Tid. Den belgiske Pilegrim sad i Gjæstestuen, hvor de beværtede ham med Fiskesuppe; han spiste den med Besvær, hans Kjæder klirrede, naar han løftede sin Arm.

»Gaa du hjem igjen,« sagde Moengal til ham, »og gift dig med den dræbtes Enke, det vil være bedre Bod end at gjøre en Narrevandring gjennem den vide Verden med klirrende Jærn.«

Pilegrimmen rystede tavs paa Hovedet, som om han tænkte, at det vilde skaffe ham endnu tungere Lænker, end dem, Smeden havde smedet.

Moengal lod sig melde hos Abbeden. »Han er fordybet i sine Bøger,« sagde man. Men man lod ham dog komme ind.

»Sæt eder, Sognepræst,« sagde Abbeden naadig, »I er en Ven af det skarpe og salte — jeg har noget til eder.«

Han læste Gunzos nys ankomne Skrift for ham. Den gamle lyttede, han trak Øjenbrynene i Vejret og hans Næseboer udvidede sig mere og mere.

Det klukkede i Abbeden, da kan kom til Skildringen af Ekkehards krøllede Haar og fine Fodtøj. Moengal sad alvorlig; han fik tre dybe Rynker i Panden, det var som Skyer før Tordenvejr.

»Naa?« sagde Abbeden, »den Fyr faar banket Hovmodet ud af sin Kutte! Det er sublimt! ganske sublimt! Hvilken Visdomsfylde! det rammer! Det kan der ikke svares paa!«

»Jo!« sagde Præsten bister.

»Hvad da?« spurgte Abbeden spændt.

Moengal skar Ansigter og sagde: »Man kunde skære sig en ordentlig Kjæp af og drage ned ad Rhinen, indtil der ikke er større Afstand end en Arms Længde mellem det schwabiske Træ og den vælske Skribents Ryg! Og saa« . . . han endte sin Tale med Tegn.

»I er grov, Præst,« sagde Abbeden, »og I har ikke Sans for Lærdom. Noget saadant kan rigtig nok kun en elegant Aand skrive; — Respekt!«

»Hoho!« begyndte den gamle Moengal, som var bleven ganske rasende, »Lærdom? Opblæste Læber og dertil et ondt Hjærte er som et forsølvet Lerkar, siger Salomon. Lærdom? Saa lærd er ogsaa Skoven ved min Præstegaard med sine Avnbøge, den skriger ogsaa tilbage, hvad man har skreget ind i den, og det er i det mindste en smuk Gjenklang. Vi kjende de belgiske Paafugle! de forekomme ogsaa andre Steder. Deres Fjer ere stjaalne, og hvad de selv gale, det er hæst og bliver hæst til Trods for Hjul og Fjer og Regnbue paa Halen, om de saa vride Halsen aldrig saa meget. Før min store Kur troede jeg ogsaa, at det var Sang og ikke Skrig, naar man blæste sine Kinder op med Grammatik og Dialektik — men nu: God Nat, Marcianus Capella! siger man hos os i Radolfscelle!«

»I kommer vist snart til at tænke paa at drage hjem,« sagde Abbeden, »det trækker op over Konstanz.«

Sognepræsten mærkede, at han ikke var kommen til den rette med sine Anskuelser om Sundhed og Videnskab. Han anbefalede sig.

»Du kunde gjærne være bleven i dit Kloster Benchor paa den grønne Ø, du irske Stivnakke!« tænkte Abbed Vazman og affærdigede ham meget kølig.

»Rudiman!« raabte han saa ud i den mørke Gang. Han kom.

»I tænker vel endnu paa Vinhøsten,« sagde Abbeden til ham, »og paa det Slag, som I fik af et vist Mælkefjæs, hvem' en fantastisk Hertuginde nu vil give visse Jordlodder« . . .

»Jeg tænker paa det Slag,« sagde Rudiman, i det han lo undselig i Skjægget, som en Jomfru, der bliver udspurgt om sin elskede.

»Der er en, der har givet det Slag tilbage med Kraft og Saft! I kan være tilfreds. Læs dette.« Han gav ham Gunzos Pergamentblade.

»Tillad!« sagde Rudiman og traadte hen til Vinduet. Han havde smagt mangen god Vin, Pater Kjældermesteren, medens han havde været i sit Embede, men selv den Gang, da Biskoppen af Cremona havde sendt ham nogle Krus mørkebrun, skummende Asti, havde hans Aasyn ikke straalet saa rødt og glad som nu.

»En grundig Viden og en skjøn Stil er dog en herlig Guds Gave,« sagde han. »Den lille Ekkehard er færdig. Han kan ikke mere lade sig se i fri Luft.«

»Ikke helt,« svarede Abbeden, »men hvad der ikke er, kan vorde. Den lærde Broder Gunzo hjælper os dermed. Hans Epistel tør ikke ligge ulæst hen; lad nogle Afskrifter tage af den, hellere sex end tre. Den unge Herre maa bides bort fra den høje Twiel. Jeg holder ikke af disse unge Næb, som ville synge smukkere end de gamle. Sne paa Tonsuren! det vil han have godt af. Vi ville sende vor Medbroder i St. Gallen et lille Brev, saa han anbefaler ham at vende tilbage. Hvorledes forholder det sig med hans Synderegister?«

Rudiman hævede betænksom sin venstre Haand og begyndte at tælle paa Fingrene. »Skal jeg regne det op? For det første: under Vinhøsten forstyrret Freden i vort Kloster, i det han« . . .

»Holdt!« sagde Abbeden, »det ere vi færdige med.

Alt, hvad der skete før Hunnerslaget og havde med det at gjøre, skal ikke regnes med men være skrinlagt! Det skrev engang Burgunderne i deres Lov, og det skal ogsaa gjælde hos os.«

»Saa uden at tælle paa Fingrene,« sagde Kjældermesteren. »Den hellige Gallus' Portner har, siden han forlod Klostret, hengivet sig til Hovmod og Anmasselse; han gaar forbi Brødre, hvis Alder og Forstand gjøre Fordring paa Ærbødighed, uden at hilse; han har formastet sig til at holde en Prædiken til Hæren paa den hellige Dag, da vi sloge Hunnerne, skjønt en saa vigtig Tale burde være tilfaldet en højærværdig Abbed; han har desuden tilladt sig at døbe en hedensk Fange, om endskjønt Daaben skal forrettes af Sognepræsten og ikke af en, der hører hjemme ved den hellige Gallus' Port.

»Men hvad der kan komme ud af den ubeskedne Ynglings stadige Samkvem med hans nye Herskerinde, det véd kun han, der prøver Hjærte og Nyrer! Man har allerede iagttaget ved hin døbte Hednings Bryllup, at han ikke unddrog sig en ensom Samtale med hin Herskerinde i Israel og nogle Gange sukkede som en saaret Daahjort. Man har ligeledes med Bedrøvelse set, at en letfærdig græsk Jomfru, ved Navn Praxedis, driver sit Spil med ham; hvad Herskerinden ikke ødelægger, kan Tjenestekvinden nedrive, og man er ikke engang sikker paa, at hun bekjender sig til den orthodoxe Tro. En letfærdig Kvinde er mere bitter end Døden, hun er en Snare for Jægeren, hendes Hjærte er et Net, hendes Hænder ere Baand, kun den, der behager Gud, kan undslippe fra hende.«

Det klædte den første Pige Kerhildis' Beskytter Rudiman godt saa trofast at bære Prædikerens Ord i sit Hjærte.

»Det er nok,« sagde Abbeden. »Artikel ni og tyve: om at kalde fraværende Brødre tilbage. Det vil lykkes. Jeg har en Anelse om, at den vægelsindede Herskerinde der oppe snart vil flagre omkring sit Fjæld som en gammel

Svale, hvis Unge er falden ud af Reden. — Farvel, Hjærtetyv! . . . og Saspach kommer til at tilhøre Klostret!«

»Amen!« mumlede Rudiman.

Attende Kapitel.

Kammermester Spazzo som Afsending.

Det var paa en kølig Sommermorgen, at Ekkehård skred ned ad Borgstien i den friske Morgenluft. Han havde tilbragt en søvnløs Nat med at gaa op og ned i sit Værelse; Hertuginden havde vakt vilde Tanker i ham. Det bankede og summede i hans Hoved, som om en Flok Vildænder fløj omkring der inde. Han undgik at se Fru Hadvig og længtes dog hvert Minut, han var borte fra hende, efter at komme i hendes Nærhed. Den gamle glade Ro var borte, hans Væsen var blevet adspredt og uroligt; den Tid, for hvilken endnu ingen dødelig blev fri, som den vakre Gottfried fra Strassburg senere kaldte »en stadig Smærte med stadig Salighed,« var styrtet ned over ham. Et Uvejr havde raset om Natten. Han havde aabnet sit Vindue og glædet sig over Lynene, der funklede i den mørke Nat, saa Søens Bredder bleve lyse i det skarpe Skjær, og han lo, naar det atter blev mørkt og Tordenen rullede larmende over Bjærgenes Toppe.

Nu var det sollys Morgen. Dugdraaberne perlede paa Græsset, og nu og da saa' man endog et usmeltet Iskorn i Skyggen. Bjærg og Dal laa tavse, men Markernes brunlige Frugt lod sine Straa hænge knækkede ned imod Jorden,

en Haglbyge havde raset i det højt knejsende Korn. Fra Bjærgets Klipper rislede mørkt farvede Bække ned i Dalen.

Der var endnu intet, der rørte sig paa Markerne; det var lige efter det første Hanegal; men der kom en Mand skridende over det Højland, der udstrækker sig bølgeformet bag den høje Twiel. Det var Hunneren Kappan. Han bar Pilekviste og alle Slags Snarer og gik til sit Arbejde, at gjøre Jagt paa Markmusene. Han fløjtede glad paa et Lindeblad, — han var Billedet af en glad nygift, et nyt Liv var gaaet op for ham i den lange Friderunς Arme.

»Hvorledes gaar det?« spurgte Ekkehard mildt, da han gik forbi og hilste ydmygt. Hunneren pegede op i den blaa Luft. »Som i Himlen!« sagde han og drejede sig fornøjet om paa sine Træsko. Ekkehard vendte sig bort fra ham. Musefangerens Fløjten lød endnu længe i den stille Morgen, medens Munken skred hen til Bjærgets Skraaning. Dér laa en hensmuldret Sten, over hvilken et Hyldetræ med yppige hvide Blomster hvælvede sig. Ekkehard satte sig ned paa den. Han stirrede længe ud i det fjærne, saa tog han en sirlig indbundet Bog ud af sin Kutte og begyndte at læse. Det var intet Breviarium og intet Psalterium. Salomos Højsang! meldte Overskriften; det var ingen god Bog for ham. Man havde vel engang lært ham, at den lilieduftende Sang omhandlede den brændende Længsel efter Kirken, Sjælens sande Brud; han havde ogsaa studeret den i sine unge Dage, uden at lade sig anfægte af Sulamiths Gaselleøjne, duebløde Kinder og palmeslanke Hofter; nu læste han den paa en anden Maade. Han sad i søde Drømme:

»Hvo er hun, der titter frem som Morgenrøden, dejlig som Maanen, ren som Solen, forfærdelig som Hære under Banner?« Han saa' op til den høje Twiels Tinder, der straalede i Morgenrøden, og vidste Svaret.

Og han læste atter: »Jeg sov, men mit Hjærte vaagede. Min elskedes Røst! Han banker: luk op for mig, min Søster! min Veninde! min Due! min rene! thi mit Hoved er fuldt af Dug, mine Lokker af Nattens Draaber!«

Et Vindpust rystede hvide Hyldeblomster ned paa hans Hoved, Ekkehard rystede dem ikke af sig, han bøjede sit Hoved og sad ubevægelig.

Imidlertid havde Kappan begyndt sit Dagværk med frejdigt Mod. Nede paa Sletten ved hohentwieler Grænsen var der et Stykke Jord; dér havde Markmusene opslaaet deres Lejr, Hamsterne slæbte hele Vinterforraad bort i deres Kinder, der tjente som Lommer, og Muldvarpene gravede deres Skakter i den kiselholdige Jord. Kappan havde faaet Befaling til at begive sig dér hen. Som en Statsmand i en af Oprør gjærende Provins skulde han gjenoprette Ordenen og rense Landet for alt det Pak. Tordenvejrets Regnskyl havde bragt de skjulte Gange frem for Dagens Lys; han gravede forsigtig og slog mangen en Markmus ihjel ved Morgenrødens Skjær, førend den fik Øjnene op for, hvad der skete med den; saa stillede han omhyggelig sine Snarer og Pilekviste op, paa andre Steder strøede han en giftig Lokkemad, som han havde kogt af Arumrod og Enebær, og han fløjtede muntert til sin morderiske Gjerning og havde ingen Anelse om de tunge Skyer, som samlede sig over hans Hoved.

Det Stykke Jord, han drev sit Væsen paa, stødte op til reichenauske Marker. Hvor den gamle Egeskov rystede sin Top, dér ragede nogle Straatage frem mellem det grønne, det var Slangegaarden. Den tilhørte Klostret med megen Jord og Skov; en from Enke havde for sin Sjæls Frelses Skyld skjænket den til den hellige Pirminius. Nu beboedes den af en Klosterbonde, en vild Mand med knortet Hjærneskal og haarde Tanker i den; han havde mange Karle og Piger og Heste og Kvæg, og det trivedes godt for ham, thi de kobberbrune Slanger, som havde deres Reder i Stald og Gaard, bleve plejede forsvarlig, og han lod aldrig Mælkeskaalen i Stalden blive tom, saa de legede ganske tamme og glade i Straaet og gjorde ikke nogen Fortræd. »Slangerne ere Gaardens Velsignelse,« sagde den gamle ofte,

»hos os Bønder forholder det sig anderledes end ved Kejserens Hof.«

Men i de sidste to Dage havde Klosterbonden ikke haft nogen rolig Time. Det voldsomme Tordenvejr gjorde ham bekymret for Mark og Korn. Da Uvejret havde raset tre Gange uden at anrette nogen Skade, lod han spænde for sin Vogn og en Sæk Rug lægge paa den og kjørte saa over til Diakonen ved Kirken i Singen. Da denne saa' Klosterbonden komme kjørende, lo han, thi han kjendte sine Folk. Hans Indtægter vare magre, men Menneskenes Daarskab skaffede ham dog stadig tilstrækkeligt Tillæg, saa han kunde gjøre sin Vandsuppe fed.

Klosterbonden læssede sin Kornsæk af og sagde: »Mester Otfried, I har gjort eders Sager godt og ordentlig bedt Uvejret bort fra mine Marker. Glem mig ikke, naar det atter begynder at tordne!«

Hvortil Diakonen svarede: »Jeg tænker, I har set, at jeg stod i Kirkedøren og vendte mig hen imod Slangegaarden; jeg stænkede tre Kors med Vivand ud imod Uvejret og sagde Ordet om de hellige tre Nagler, det jagede Bygerne og Haglvejret ned i Landet. Der kan blive godt Brød af eders Rug, Klosterbonde, naar man føjer en Slump Byg til.«

Saa kjørte Klosterbonden atter hjem, og vilde just til at lave en Pose Byg i Stand, som skulde være et velfortjent Tillæg til hans Sagfører i Himlen; men der viste sig atter sorte Skymasser, og medens de stod saa mørkt over Egeskoven, kom der en lille hvidgraa Sky, der havde fem Takker, som Fingrene paa en Haand, og den svulmede op og gav sig til at lyne og sendte en Haglbyge ned, der var farligere end nogen tidligere. Klosterbonden stod rolig ved Indkjørslen til sin Gaard; han tænkte: »Præsten i Singen jager det nok bort igjen;« men da de tunge Ispile sloge ned i hans Mark, og Axene sank som Ynglinge, der blive skudte i Kampen, og alt laa knækket, da slog han med sin knyttede Næve paa Egetræsbordet og raabte: »Forbandet

være den Løgnhals i Singen!« I sin Fortvivlelse vilde han nu anvende et gammelt hegausk Husmiddel, siden Diakonens Besværgelse havde været forgjæves. Han rev et Par Grene af det nærmeste Egetræ, samlede Løvet, kom det i sin gamle ærværdige Bryllupskjole og hængte denne op paa den mægtige Eg ved Huset. Men Haglene bleve ved at slaa ned i Kornet til Trods for Bryllupskjole og Egeblade. Som manet fast stod Klosterbonden og saa' paa Bylten, der svævede i Regnen, for at se, om der ikke skulde gaa en Vind ud fra den, som kunde jage Regnen bort; men Godtvejrsvinden udeblev. Saa trak han forbitret sine Øjenbryn sammen, bed sig i Læberne og gik ind i Stuen. Paa ti Skridts Afstand gik Karlene af Vejen for ham, de vidste, hvad det vilde sige, naar deres Husbond bed sig i Læberne. Han kastede sig fortvivlet ned ved et Egetræsbord og sagde i lang Tid ikke et Ord. Saa udstødte han en frygtelig Ed. Naar Klosterbonden bandede, var det allerede bedre med ham. Avlskarlen kom frygtsom til og stillede sig lige over for ham; han var en vældig Kæmpe, men han stod undselig som et Barn for sin Herre.

»Hvis jeg blot kjendte den Hex!« sagde Bonden, »den Vejrhex, den Skymare! hun skulde ikke for ingen Ting have rystet sit Skjørt ud over Slangegaarden . . . Gid Tungen maa raadne i hendes Mund!«

»Skal det just være en Hex?« spurgte Avlskarlen; »siden Skovkvinden der ovre ved Kræhen er bleven landflygtig, kan man ikke mere spore nogen.«

»Ti!« sagde Klosterbonden bister, »indtil du bliver spurgt.«

Karlen blev staaende, han vidste, at hans Tid kom. De tav en Stund. Saa fo'r den gamle op: »Hvad véd du?«

»Jeg véd, hvad jeg véd,« sagde Karlen fiffig.

De tav atter en Tid lang. Klosterbonden havde set ud af Vinduet, Høsten var tilintetgjort. Han vendte sig om.

»Sig det!« raabte han.

»Saa' I ikke Uvejrsskyen,« sagde Karlen, »da den fo'r frem gjennem Mørket? Hvad var det? Det var Taageskibet! Der er en, der har solgt vort Korn til Taageskipperne« . . .

Klosterbonden slog et Kors, som om han vilde forhindre ham i at sige mere.

»Jeg véd det fra min Bedstemoder,« vedblev Karlen. »Hun har ofte hørt det fortælle der ovre i Elsass, naar Uvejret susede over Odiliebjærget. Taageskibet kommer sejlende fra Landet Magonia, det skinner mellem de sorte Skyer, Fasolt og Mermuth sidde i det, de hagle Kornet ud af Axene, naar Vejrtroldmanden har givet dem Magt over det, og de hæve vort Korn op i Luftskibet, drage atter hjem til Magonia og betale god Løn. At kalde paa Taageskibet, det indbringer mere end at læse en Messe; men vi beholde Bælgene.«

Klosterbonden blev betænkelig. Saa tog han Karlen i Kraven og rystede ham.

»Hvem er det?« spurgte han heftig.

Karlen lagde Fingren paa Munden. Det var blevet sen Nat.

I samme Morgentime, i hvilken Kappan havde mødt Ekkehard, gik Klosterbonden over Markerne med sin Avlskarl for at se, hvad Skade der var anrettet. De talte ikke et Ord; Skaden var stor. Men Jorden hinsides Grænsen var mindre hærget, ret som om Skovens Ege havde draget en Skillevæg for Haglslaget. Paa den nærmeste Mark udførte Kappan sit Arbejde. Han var færdig med at stille Fælder og tænkte paa at hvile sig lidt. Han gav sig til at nyde et Stykke sort Brød og noget Flæsk, der skinnede saa hvidt som nyfalden Sne og var saa smukt, at han rørt tænkte paa sin unge Hustru, som havde stukket saa dejlig Mad til ham. Og han tænkte paa mange Ting, som havde tildraget sig imellem dem siden Brylluppet, og saa' længselsfuld op til Lærkerne, som om han vilde sige, at de skulde flyve over til den høje Stoffelns Top og hilse hans Hus og

Ægteseng fra ham, og han blev saa vel til Mode, at han atter gjorde et vældigt Luftspring. Da hans slanke Ægtehalvdel ikke var til Stede, vilde han nu lægge sig ned paa Jorden lige saa lang som han var, for at fortære sit Maaltid, thi hjemme havde han altid maattet finde sig i at sidde, hvor vanskelig det end faldt ham. Saa kom han til at tænke paa, at Friderun, for at hans Gjerning skulde lykkes bedre, havde lært ham nogle Ord til at besværge Krybet med, og lagt ham det strængt paa Hjærte ikke at forsømme at fremsige dem.

Hans Frokost vilde aldrig have smagt ham, før han havde adlydt hendes Ønske.

Ved Markens Grænse stod en Sten, i hvilken der var hugget en Halvmaane, Tegnet paa Fru Hadvigs Herredømme. Han traadte frem, trak Træskoen af sin højre Fod, stod op paa Stenen og hævede sine Arme hen imod Skoven. Klosterbonden og hans Karl gik imellem Egetræerne; de bleve staaende, men han saa' dem ikke og fremsagde de Ord, som Friderun havde lært ham: »Aius, sanctus, cardia cardiani! Mus og Musinde, Hamster og Fru Hamsterinde, lad Marken i Ro; drag ud i Verden! Far ned, far over i Sumpen, Feber og Gigt, kom aldrig frem! Afrias, aestrias, palamiasit!«

Klosterbonden og Avlskarlen havde lyttet til Besværgelsen bag Egene; nu listede de dem nærmere frem. »Afrias, aestrias, palamiasit!« sagde Kappan anden Gang, saa fik han et Slag i Nakken, saa han styrtede til Jorden; der lød sælsomme Lyde i den forfærdede Hunners Øre, fire Næver arbejdede sig trætte paa hans Ryg, som Tærskernes Plejle i Loen.

»Tilstaa, du Kornmorder!« raabte Klosterbonden til Hunneren, som ikke vidste, hvad han skulde tro, »hvad Fortræd har Slangegaarden gjort dig, Vejrmager, Musejæger, Djævleyngel?«

Kappan kunde ikke svare, det svimlede for ham. Det gjorde den gamle endnu mere vred.

»Se ham i Øjet!« sagde han til Karlen, »om det er rindende eller viser dit Spejlbillede omvendt, med Hovedet nedad.« — Karlen gjorde som befalet. Men han var ærlig og sagde: »Der er ikke noget i Øjet.«

»Saa let paa hans Arm!«

Han trak Overkjolen af ham og undersøgte hans Arm: Den, der stod i Forbindelse med onde Aander, var mærket et eller andet Sted paa Legemet. Men de fandt ingen Mangel paa Stakkelen, kun nogle gamle Ar. Da vare de nær ved atter at blive stemte til hans Gunst. Den Gang vare Menneskene, som en Historieskriver siger, paa de vildes Vis opfarende i deres Lidenskaber og pludselig foranderlige. Men Karlens Blik faldt tilfældigvis ned paa Jorden, medens en stor Hornbille kom krybende, dens Vinger glinsede sorte, og de rødlige Horn klædte den smukt, som et Gevir. Den havde set paa Kappans Mishandling og vilde nu gaa ind paa Marken, thi den fandt ikke Behag deri.

Karlen fo'r forfærdet tilbage.

»Tordenbillen!« raabte han.

»Tordenbillen!« raabte Klosterbonden ligeledes. Nu var Kappan fortabt. Der var ingen Tvivl om, at han havde frembragt Uvejret med Billen; Hornbiller drage Lyn og Hagl ned.

»Gjør Bod, du Hedningehund!« sagde Bonden og greb efter sin Kniv. Saa fik han et Indfald. »Han skal sone sin Synd paa sine Brødres Grav,« vedblev han. »Han har manet Uvejret ned for at hævne Hunnerslaget; man kan ikke tvinge sin Natur.«

Imidlertid havde Karlen knust Hornbillen mellem to flade Flintestene og gravet den ned i Jorden. Derpaa slæbte de Kappan over Marken hen til den hunniske Gravhøj og snørte hans Hænder og Fødder sammen med Pilekviste; saa løb Karlen over til Slangegaarden og kaldte paa sine Kammerater. De kom, vilde og mordlystne; nogle af dem havde danset ved Kappans Bryllup, men det forhindrede ikke, at de nu droge ud for at stene ham.

Kappan begyndte at tænke efter. Han forstod ikke, hvad det var, man lagde ham til Last, men vel, at der var Fare paa Færde. Derfor udstødte han et Skrig, der klang skingrende og gjennemtrængende, som en saaret Gangers Dødsskrig; det jagede Ekkehard op af hans Drømme under Hyldetræet, han kjendte sin Gudsøns Stemme og saa' ned paa Sletten. Da lød Kappans Skrig for anden Gang, og Ekkehard glemte sin Højsang og ilede ned ad Bjærget.

Han kom netop i rette Tid. De havde stillet Kappan op imod den Klippeblok, som laa paa Højen, og stod i en Halvkreds omkring ham. Klosterbonden meldte, at han havde grebet ham paa færsk Gjerning i at lave Vejr og spurgte, hvad man skulde gjøre; saa dømte de ham skyldig til at stenes.

Ekkehard traadte ind i denne uhyggelige Forsamling. Gejstlige Mænd vare den Gang mindre blinde end nogle Hundredaar senere, da Tusinder maatte ende paa Baalet paa Grund af Beskyldninger, der bleve begrundede paa lignende Maade, og Staten satte sit retslige Stempel derpaa, medens Kirken gav sin Velsignelse dertil. Hvor meget Ekkehard end troede paa Trolddomskunster, saa havde han dog selv engang i Klostret afskrevet den fromme Biskop Agobards Skrift imod urimelig Overtro hos Folket om Hagl og Uvejr; forbitret Uvillie gjorde ham veltalende.

»Hvad er det, I gjøre, I vanvittige, som ville dømme, medens I burde bede, at I ikke selv maa blive dømte! Hvis Manden har forbrudt noget, saa vent til det bliver Nymaane, og Sognepræsten i Radolfscelle holder Rettergang, da kunne de syv edsvorne Mænd anklage ham for at have drevet forbudne Kunster, som Kejserens og Kirkens Forskrifter byde det!«

Men Mændene fra Slangegaarden havde ingen Tillid til ham. Der opstod en truende Mumlen.

Saa prøvede Ekkehard paa at anslaa en anden Stræng i deres vilde Sind.

»Og tro I virkelig, I Sønner af Helgeners Land, af

den Gud velbehagelige schwabiske Jord, at en saadan stakkels Landstryger af en Hunner skulde kunne have Magt til at besværge vore Skyer. Tro I, at Skyerne vilde adlyde ham? at ikke meget snarere et godt hegausk Lyn havde knust hans Hoved til Straf for den Formastelighed, at en fremmed Mand paakaldte det?«

Der manglede kun lidet i, at denne Grund var indlysende for disse fædrelåndsstolte Sind; men saa raabte Klosterbonden: »Tordenbillen! Tordenbillen! vi have med egne Øjne set den krybe for hans Fødder!« Og saa lød der paa ny: »Sten ham!« En Kampesten kom flyvende og slog Staklen til Blods. Saa kastede Ekkehard sig uforfærdet ned over ham og dækkede ham med sit eget Legeme. Det hjalp.

Mændene fra Slangegaarden saa' paa hverandre; efterhaanden bleve de stumme, saa gik en af dem ind paa Marken, andre fulgte efter, og tilsidst stod Klosterbonden alene: »Naa saa I holder med den Jordødelægger!« raabte han vred, men da Ekkehard ikke svarede, lod ogsaa han sin Sten falde og gik brummende bort.

Kappan var ilde tilredt. Der voxer i mange Aar intet Græs paa en Ryg, der er bleven bearbejdet af alemanniske Bondenæver, Stenkastet havde slaaet ham et Hul i Hovedet, som blødte stærkt. Ekkehard vaskede ham med Regnvand og gjorde Korsets Tegn over ham for at stanse Blodet; saa forbandt han ham saa godt, han kunde. Han tænkte paa Evangeliet om den barmhjærtige Samaritan. Den saarede Mand saa' taknemmelig op paa ham med sine smaa Øjne. Ekkehard førte ham langsomt op til Borgen, han maatte overtale ham til at støtte sig paa hans Arm. Hans Fod med Arret fra Hunnerslaget gjorde ogsaa ondt, og han hinkede stønnende op ad Bjærget.

Da de ankom til den høje Twiel blev der stor Larm. De holdt alle af Hunneren. Hertuginden kom ned i Gaarden, hun nikkede venlig til Ekkehard paa Grund af hans

Barmhjærtighed. Klosterfolkenes Angreb paa hendes Undersaat forbitrede hende højlig.

»Det skal ikke blive glemt,« sagde hun, »vær rolig, Musefanger! de skulle betale en Bøde for din saarede Pandeskal, saa stor som et Udstyr. Og for den krænkede hertugelige Fred sætte vi den højeste Mulkt, ti Pund Sølv skal ikke være nok. Klosterfolkene blive frække som deres Herrer.«

Kammermesteren, Hr. Spazzo, var den vildeste. »Er det derfor, at jeg trak mit Sværd tilbage fra hans Hoved, da han laa foran mig med gjennemboret Laar, for at de Slyngler fra Slangegaarden skulde lægge Kampestensplaster paa? Selv om han har været vor Fjende, saa er han døbt nu, og jeg er hans Fadder og skal drage Omsorg for hans Sjæls og hans Legemes Velfærd! Frisk Mod, Gudsøn!« raabte han til ham, i det han klirrede med sit Sværd paa Stenbroen, »naar din Skramme er lappet, saa følger jeg med dig paa din første Spaseregang, saa ville vi opgjøre vor Regning med Klosterbonden, Død og Pine, vi ville opgjøre vor Regning med ham, saa Spaanerne flyve ham om Hovedet! Det kan slet ikke gaa an mere med de Bønder! De Karle føre Skjold og Værge som Adelsmænd, afrette Hunde til Vildsvine- og Bjørnejagt i Stedet for til en sømmelig Bondejagt, og blæse paa deres Jagthorn, som om de vare Verdens Konger. Man kan vædde paa, at den, der bærer sit Hoved højere end andre, er Bonde!«

»Hvor skete Forbrydelsen?« spurgte Fru Hadvig.

»De slæbte ham fra Grænseskjællet, hvor Stenen med den udhuggede Halvmaane staar, til den hunniske Gravhøj,« svarede Ekkehard.

»Altsaa midt paa vor Grund og Jord,« sagde Fru Hadvig vredt, »det er for meget! Hr. Spazzo, I maa af Sted!«

»Vi maa af Sted!« sagde Kammermesteren barsk.

»Og forlange Bøder og fuld Fyldestgjørelse for dette Brud paa Freden hos Abbeden i Reichenau, og det endnu

i Dag. Vi taale ikke, at vore fyrstelige Rettigheder blive krænkede ved klosterlig Anmasselse!«

. . . »blive krænkede ved klosterlig Anmasselse!« gjentog Hr. Spazzo endnu mere barsk end før.

Han havde sjælden faaet noget behageligere Hverv. Han strøg sig om Skjægget. »Ja, vi komme, Hr. Abbed!« sagde han og gik for at gjøre sig i Stand.

Men han lod sin Undervams af grønt Fløjel og sin guldbræmmede Kammermesterkappe rolig blive hængende i Skabet; han udsøgte sig en slidt graa Jagtdragt og tog de store Benskinner paa, som han havde brugt i Slaget, spændte de største Sporer paa og prøvede nogle Gange at gaa med rigtig faste og bestemte Trin. Han satte tre vajende Fjer paa sin Hjælm og tog sit Slagsværd.

Saaledes skred han ned i Borggaarden.

»Se engang paa mig, huldsalige Jomfru Praxedis,« sagde han til denne, »hvorledes ser mit Ansigt ud i Dag?« Han trykkede Jærnhuen over paa det venstre Øre og drejede sit Hoved stolt over den højre Skulder.

»Meget uforskammet, Hr. Kammermester,« svarede Grækerinden.

»Saa er det godt!« sagde Hr. Spazzo og svang sig op i Sadlen. Han red ud af Borgporten, saa der fløj Gnister, med den glade Følelse, at Uforskammethed var Pligt denne Dag.

Under Vejs øvede han sig. Uvejret havde revet et Fyrretræ om, i hvis Rødder der sad en Del Jord, som det havde taget med i sit Fald. De tunge Grene spærrede Vejen.

»Af Vejen, du gejstlige Træklods!« raabte Hr. Spazzo til Træet. Da det ikke rørte sig drog han sit Sværd. »Fremad, Falada!« raabte han til sin Hest, i det han sporede den; og han satte over Træet med et dristigt Spring. Medens han fo'r hen over det, huggede han til med Sværdet, saa Grenene fløj omkring.

Efter mindre end halvanden Times Forløb var han alle-

rede ved Klosterporten. Den smalle Strimmel Land, som ved lav Vandstand forbinder Søens Bred med Øen, var ikke oversvømmet, saa man kunde ride over den.

En tjenende Broder lukkede ham ind. Det var ved Middagstid. Den vanvittige Heribald kom nysgjerrig løbende fra Klosterhaven for at se, hvem den fremmede Rytter var. Han gik tæt hen til Hesten, medens Hr. Spazzo sprang af. Gaardhunden i sin Lænke fo'r rasende med larmende Gøen hen imod Kammermesterens Ganger, saa den stejlede. Hr. Spazzo var nær ved at komme til Skade. Da han saa stod med begge Fødder paa Jorden, greb han sit Sværd og slog Heribald paa Ryggen med den flade Klinge.

»Det er ikke bestemt for eder!« sagde han, i det han strøg sit Skjæg, »men for Gaardhunden. Lad det gaa videre!«

Heribald stod forbavset og tog sig til Skulderen. »Hellige Pirmin!« jamrede han.

»I Dag er der ingen hellig Pirmin!« sagde Hr, Spazzo bestemt.

Da lo Heribald, som om han kjendte sin Mand. »Eja, naadige Herre, Hunnerne have ogsaa været hos os, og der var ingen andre end Heribald til at modtage dem, men saa ugudelig talte de ikke til ham.«

»Hunnerne ere ikke hertugelige Kammermestre!« sagde Hr. Spazzo stolt.

I Heribalds vanvittige Hjærne begyndte den Tanke at dæmre, at Hunnerne ikke vare de værste Gjæster i det tyske Land. Han tav og gik ned i Haven. Der rev han et Par Salvieblade af og gned sin Ryg med dem.

Hr. Spazzo skred over Gaarden hen til den Port, der gjennem Korsgangen førte ind i Klostrets Indre. Han gik med faste Trin. Middagsklokken lød; en af Brødrene kom hurtig gaaende over Gaarden. Hr. Spazzo tog fat i hans mørke Kaabe.

»Kald Abbeden ned til mig!« sagde han. Munken saa'

forundret paa ham og kastede et Sideblik paa Kammermesterens slidte Jagtdragt.

»Det er Maaltidets Time,« svarede han. »Hvis I er indbudt, hvad jeg imidlertid« . . . han saa' atter noget spodsk paa Spazzos Jagtkjortel, men slap for Slutningen; thi Kammermesteren nedlod sig til at give den sultne Broder et ordentligt Nakkedrag, saa han fløj tumlende fra Tærskelen ud i Gaarden, som en kraftig kastet Fjerbolt. Middagssolen skinnede paa hans Tonsur, medens han laa der.

Man havde allerede meldt Abbeden om den Forbrydelse, Klosterbonden havde tilladt sig mod Hertugindens Mand. Nu hørte han Støj i Klostergaarden. Da han traadte hen til sit Vindue, saa' han netop den fromme Broder Yvo sendt flyvende ud i Gaarden ved et Næveslag. Lykkelig, hvo der har indset Tingenes hemmeligste Aarsager, synger Virgil. Abbed Vazman indsaa dem; han havde set Hr. Spazzos Hjælmpynt nikke truende over til sig fra den mørke Korsgang.

»Kald Abbeden ned til mig!« raabte han for anden Gang op fra Gaarden, saa Cellevinduernes Ruder klirrede. Imidlertid blev den reichenauske Middagssuppe kold, de, der vare forsamlede i Refektoriet gave sig endelig i Lag med den, uden at vente paa Abbeden.

Abbed Vazman lod Kjældermesteren Rudiman kalde. »Alt dette har den Grønskolding fra St. Gallen udklækket«, sagde han. »O Gunzo, Gunzo! Ingen skal ønske sin Næste noget ondt, men mit Sind overvejer dog dette Spørgsmaal, om vore Bønder, denne kæmpemæssige Slægt for Herren, ikke vilde have handlet vel i at kaste de Sten, som de havde bestemt for den hunniske Hexemester, i Hovedet paa Hykleren Ekkehard« . . .

En Munk traadte frygtsomt ind i Abbedens Stue.

»I skal komme ned,« sagde han sagte, »der er en der nede, som larmer og knurrer som en vældig Herre.«

Saa vendte Abbeden sig om til Kjældermesteren Rudiman og sagde: »Der maa være daarligt Vejr hos Hertug-

inden: jeg kjender Kammermesteren, han er et sikkert Vejrtegn. Naar hans Hertuginde spidser sin stolte Mund til Munterhed, saa ler han over hele Ansigtet, og naar der trækker Skyer over hendes Pande, saa raser der et fuldstændigt Tordenvejr hos ham« . . .

. . . »som slaar ned,« tilføjede Rudiman. Der lød tunge Trin i Gangen.

»Nu er der ingen Tid at spilde mere,« sagde Abbeden. »Begiv eder hurtig paa Vejen, Kjældermester, rid over til Hertuginden og tolk vor Beklagelse; tag nogle Sølvpenge med til Trøst for den pryglede Hunner og sig, at man vil bede for hans Helbredelse. Af Sted, I er jo hans Fadder og en klog Mand.«

»Det vil blive vanskeligt,« sagde Rudiman. »Hun er vist meget fortørnet.«

»Tag en Foræring med til hende,« sagde Abbeden. »Kvinder og Børn lade sig gjærne blænde.«

»Hvilken?« vilde Rudiman spørge, men saa blev Døren revet op, Hr. Spazzo traadte ind. Hans Ansigt laa i de rigtige Folder.

»Ved min Hertugindes Liv!!« raabte han, »har Abbeden i dette Rottehul hældt Bly i sine Øren i Dag, eller har han faaet Gigt i Fødderne? Hvorfor kommer I ikke ned og modtager eders Gjæst?«

»Vi ere overraskede,« sagde Abbeden, »vær velkommen.« Han hævede sin højre Pegefinger for at velsigne ham.

»Jeg behøver ingen velkommen!« svarede Hr. Spazzo. »Djævlen er Skytspatron i Dag. Vi ere krænkede! haardt krænkede! Vi forlange Bøder: i det mindste to hundrede Pund Sølv. Ud med dem! Mord og Brand! Vi taale ikke, at vore fyrstelige Rettigheder blive krænkede ved klosterlig Anmasselse! Vi er Afsending.«

Han stødte sine Sporer klirrende mod Gulvet.

»Tilgiv,« sagde Abbeden, »vi formaaede ikke at kjende Afsendingens Dragt i den graa Jagtkjortel.«

»Ved Johannes den Døbers Dragt af Kamelhaar!« bro-

lede Hr. Spazzo, »selv om jeg kom ridende i bar Skjorte, saa var den Dragt dog stolt nok til at optræde som Herold lige over for eders sorte Kutter.«

Han satte sin Hjælm paa Hovedet. Fjerene nikkede: »Betal, saa jeg kan komme videre. Der er daarlig Luft her, daarlig, meget daarlig« . . .

»Undskyld,« sagde Abbeden, »vi lade ikke nogen Gjæst ride bort fra Øen i Vrede. I er haard, fordi I endnu ikke har nydt noget. Tag til Takke med et Klostermaaltid. Siden kunne vi tale om Forretninger.«

Det gjorde noget Indtryk paa Kammermesteren, at man til Tak for sin Grovhed kunde faa en venlig Indbydelse til Middag. Han tog atter sin Hjælm af. »Vi taale ikke, at vore fyrstelige Rettigheder blive krænkede ved klosterlig Anmasselse!« sagde han nok engang, men Abbeden pegede over paa det aabne Klosterkøkken, hvor den lyshaarede Køkkendreng drejede paa et Spid og smældede med Tungen, thi der var steget en yndig Duft af Stegen op i hans Næse — nogle tildækkede Fade i Baggrunden vakte blide Anelser, — en Munk kom vandrende fra Kjælderen med et kæmpemæssigt Stenkrus. Det Billede var altfor lokkende.

Saa glemte Hr. Spazzo sine tjenstlige Rynker og modtog Indhydelsen.

Ved tredie Ret kom hans Grovheder sjældnere, og da den røde Meersburger funklede i Pokalen, udeblev de ganske. Den røde Meersburger var god. —

Imidlertid red Kjældermesteren ud af Klostret. Fiskeren fra Ermatingen havde fanget en kæmpemæssig Lax, som laa frisk og prægtig i den kølige Kjælder. Den havde Rudiman valgt til Foræring for at formilde Hertuginden. Han havde ogsaa haft noget at gjøre i Klostrets Skrivestue, før han red bort. Han var ledsaget af en Lægbroder, som bar Sønhyret indsvøbt i Straa tværs over sit Muldyr. Hr. Spazzo var kommen ridende hovmodig, Rudiman kom ridende ydmyg. Han talte sagte og forlegen, da han spurgte efter Hertuginden. »Hun er i Haven,« hed det sig.

»Og min fromme Medbroder Ekkehard?« spurgte Kjældermesteren.

»Han følger den saarede Kappan til hans Hytte ved Hohenstoffeln og plejer ham, og kommer ikke hjem før i Nat.«

»Det gjør mig ondt,« sagde Rudiman med et haanligt Træk ved Læberne. Han lod Laxen pakke ud og lægge paa en Bordplade af Sten i Gaarden; Lindetræet kastede Skygge paa den, den vældige Søbeboers Skæl glinsede, det var, som om dens kølige Øje endnu havde Liv og smærtelig stumt saa' fra Bjærgtoppen over mod de blaa Bølger. Fisken var saa lang som en Mand; Praxedis havde udstødt et højt Skrig, da Straadækket blev taget af den. »Han kommer ikke hjem før i Nat!« mumlede Rudiman, i det han brækkede en stærk Lindegren af, som han stødte ind i Laxens Svælg, saa den laa med vidt opspilet Gab. Han pyntede Fiskens Mund med grønne Blade, saa greb han ind paa sin Barm, hvor han gjemte de Pergamentblade, der indeholdt Gunzos Smædeskrift. Dem rullede han omhyggelig sammen og lagde dem ind i Fiskens aabne Svælg. Praxedis saa' nysgjerrig til; sligt var endnu aldrig hændtes hende.

Nu nærmede Hertuginden sig. Rudiman gik hende ydmyg i Møde og bad om, at hun vilde være overbærende, det gjorde Abbeden meget ondt; han talte med Anerkjendelse om den saarede, med Tvivl om Troldomskunster og i det hele taget med Held. »Og gid en uværdig Gave i det mindste maa vise eder det stedse tro Klosters gode Villie,« saaledes sluttede han, i det han traadte tilbage, saa Laxen blev synlig i sin fulde Pragt. Hertuginden smilede halv forsonet.

Hun saa' Pergamentet i Fiskens Gab. »Hvad er det?« spurgte hun.

»Det nyeste i Literaturen!« . . . svarede Rudiman. Han bukkede med Anstand, gik tilbage til sin Hest og skyndte sig at komme hjem. —

Den røde Meersburger var god, og Hr. Spazzo tog sig

det ikke let at sidde ved Vinen, han holdt ud ved Kruset som den, der belejrer en By, og sad som støbt til Bænken og drak som en Mand, der overlader det sprudlende Skum til Drenge — alvorlig men meget.

»Den røde Vin er den fornuftigste Indretning i Klostret,« sagde han til Abbeden, da det første Krus var tømt, »har I mere af den i Kjælderen?« Det skulde være en Høflighed, et Tegn paa Forsonlighed, at han vedblev at drikke. Saa kom det andet Krus.

»De fyrstelige Rettigheder ufortalte!« sagde han barsk, da han klinkede med Abbeden. »Ufortalte,« svarede denne med et Sideblik.

Det var i den femte Aftentime, at en Klokke lød i Klostret. »Tilgiv,« sagde Abbeden, »vi maa holde Aftensang; vil I med?«

»Jeg vil hellere vente paa eder her,« svarede Hr. Spazzo og saa' ned i Krusets mørke Aabning. Vinens Bølger vare tilstrækkelig svulmende til en Times Behov. Saa lod han Munkene holde Aftensang og drak videre i sin Ensomhed.

En Time var forløben, da kom han til at tænke paa den egentlige Grund til sit Ophold i Klostret; men han kunde ikke rigtig gjøre sig den klar. Saa kom Abbeden tilbage.

»Hvorledes har I moret jer?« spurgte han.

»Godt!« svarede Hr. Spazzo. Kruset var tomt.

»Jeg véd ikke« . . . begyndte Abbeden.

»Jo!« sagde Hr. Spazzo, i det han nikkede, og saa kom det tredje Krus.

Imidlertid vendte Rudiman tilbage fra sit Ridt; Aftensolen var lige ved at gaa ned, Himlen fik glødende Farver, og purpurrøde Strejflys faldt paa Svirebrødrene gjennem de smalle Vinduer.

Da Hr. Spazzo atter klinkede med Abbeden, funklede Rødvinen i Pokalen som ildrødt Guld, og han saa' Abbedens Hoved omgivet af en Helgenglorie. Han tænkte sig om. »Ved Hadvigs Liv,« sagde han højtidelig, »hvem er I?«

Abbeden forstod ham ikke. »Hvad siger I?« spurgte han. Da gjenkjendte Hr. Spazzo hans Stemme. »Ja saa!« raabte han og slog med sin Næve i Bordet, »vi taale ikke, at vore fyrstelige Rettigheder blive krænkede ved klosterlig Anmasselse!«

»Ganske vist ikke!« sagde Abbeden.

Kammermesteren følte en Stikken i Panden, som han godt kjendte og plejede at kalde »Vækkeren«. Vækkeren kom kun, naar han sad og drak Vin; naar den gik gjennem hans Hoved, saa var det Tegn til, at hans Tunge vilde være lammet og Ordet svigte ham inden en halv Times Forløb; naar Vækkeren kom anden Gang, truedes han af Lamhed i Fødderne. Han rejste sig.

»De Kutter skulle ikke opleve den Glæde, at deres Klostervin faar en hertugelig Embedsmands Tunge til at staa stille!« saaledes tænkte han og stod fast paa sine Fødder.

»Vent,« sagde Abbeden, »endnu et Afskedsbæger!«

Saa kom det fjerde Krus. Hr. Spazzo havde vel rejst sig; men imellem at rejse sig og at gaa kan der endnu hændes meget. Han drak atter. Da han vilde sætte sin Pokal bort, stillede han den saa betænksomt ud i den blaa Luft, saa den faldt ned paa Stenene og knustes. Hr. Spazzo blev vred, og nu var der mange forskjellige Ting, der dampede og bruste i hans taagefulde Hjærne.

»Hvor er han?« sagde han barsk til Abbeden.

»Hvem?«

»Klosterbonden! Udlevér ham, den grove Bonde, som har villet dræbe min Gudsøn!« Han gik truende hen imod Abbeden og snublede kun én Gang.

»Han er paa Slangegaarden,« sagde Abbeden smilende. »Jeg vil gjærne udlevere ham til eder; men I maa selv drage ud og hente ham.«

»Mord og Brand! vi skulle nok hente ham,« brølede Hr. Spazzo og slog paa sit Sværd, i det han gik hen til Døren. »Vi ville rive ham ud af Sengen, den Usling, og

naar han er greben, ved den hellige Gallus' Tornyster! naar han . . . saa . . . siger jeg eder« . . .

Han blev ikke færdig, hans Tale stod stille, som Solen i Amorrhiter Slaget, da Josva bød det.

Han greb Abbedens Bæger og tømte det.

Hans Mæle kom ikke igjen. Et sødt Smil svævede paa Kammermesterens Læber. Han gik hen til Abbeden og omfavnede ham.

»Ven og Broder! elskede gamle Stenkrus! hvad mener I, om jeg stak et af eders Øjne ud?« vilde han sige med lallende Tunge, men det lykkedes ham ikke at blive forstaaelig. Han pressede Abbeden fast op til sig og traadte ham ved denne Lejlighed paa Foden med sine besporede Støvler. Abbed Vazman havde allerede overvejet, om han skulde anvise den trætte Mand et Natteleje, men Omfavnelsen og Smærten i hans Fødder forandrede hans Tankegang, og han sørgede for, at Kammermesteren kunde begynde paa sit Tilbagetog.

Hans Hest blev sadlet i Klostergaarden. Den vanvittige Heribald listede sig omkring der ude, han havde hentet et stort Stykke Fyrsvamp i Køkkenet, som han havde i Sinde at lægge i Næseboerne paa Kammermesterens Hest, for at hævne sig for det Hug, han havde faaet. Nu kom Hr. Spazzo, som havde samlet Resterne af sin Værdighed. En Tjener med Fakkel lyste ham.

Abbeden havde tilvinket ham Farvel ved den inderste Port.

Hr. Spazzo besteg sin tro Ganger Falada, men han kom lige saa hurtig ned igjen paa dens højre Side. Heribald sprang til for at gribe ham, Kammermesteren faldt i Armene paa ham, og Munkens Skjæg stak ham i Panden.

»Er du ogsaa dér, du Skifting! vise Kong Salomo!« lallede Hr. Spazzo, »vær min Ven!« Han kyssede ham, Heribald løftede ham op paa Hesten, kastede sin Fyrsvamp bort og traadte paa den. »Eja, naadige Herre!« raabte han, »kom godt hjem! I kom anderledes ridende end Hun-

nerne, derfor rider I ogsaa anderledes bort, end de, og de forstod dem dog ogsaa paa at drikke Vin.«

Hr. Spazzo trykkede sin Jærnhue ned i Panden og greb Tømmen med fast Haand; men der var endnu noget, som tyngede paa hans Hjærte, og hans lamslaaede Tunge kæmpede meget haardt for at faa det frem. Endelig kom lidt af den tidligere Kraft tilbage, han rejste sig op i Sadlen, og Stemmen adlød.

»Og vi taale ikke, at vore fyrstelige Rettigheder krænkes ved klosterlig Anmasselse!« raabte han, saa det rungede i den stille Klostergaard.

Paa samme Tid meddelte Rudiman Abbeden, hvad Udfald hans Sendelse til Hertuginden havde haft.

Hr. Spazzo red bort. Han havde kastet en gylden Ring til Fakkelbæreren, dérfor fulgte denne ham lige til den smalle Sti, der førte over Søen.

Han var snart paa den modsatte Bred. Natteluften viftede kølig om Rytterens hede Hoved. Han sad og lo. Tømmen holdt han fast med sin højre Haand. Maanen skinnede paa Vejen. Mørke Skymasser samlede sig hist ude om de helvetiske Bjærgtinder. Nu red Hr. Spazzo ind i Skoven. Gjøgens Sang lod højt og afmaalt i den stille Nat. Hr. Spazzo lo. Var det glade Minder eller et længselsfuldt Fremtidshaab, som gjorde hans Smil saa sødt? Han standsede sin Hest.

»Naar skal jeg have Bryllup?« raabte han til Træet, i hvilket Fuglen sad. Han talte Raabene, men denne Gang var Gjøgen utrættelig. Hr. Spazzo havde allerede talt til tolv, da begyndte hans Taalmodighed at svinde.

»Ti, daarlige Profet!« raabte han.

Men Gjøgen kukkede for trettende Gang.

»Jeg er allerede fem og fyrretyve Aar, tretten dértil er otte og halvtres,« sagde Hr. Spazzo vred. »Det vilde være et sent Giftermaal.«

Gjøgen kukkede for fjortende Gang. En anden var vaagnet og lod nu ogsaa sin Stemme lyde, en tredje stem-

mede i med, der var drilagtig Klang og Sang rundt omkring den drukne Kammermester, og han kunde ikke tælle mere.

Saa slap hans Taalmodighed helt op.

»I ere tilhobe Løgnere, Horkarle og Slyngler!« raabte han skændende til Fuglene, »gaar Fanden i Vold!«

Han sporede sin Hest til Trav. Skoven blev tættere. Nu trak tunge og mørke Skyer op, de trak op imod Maanen. Det var bælgmørkt; de høje Graner saa' spøgelseagtige ud, og alt var sort og stille. Hr. Spazzo vilde gjærne have hørt Gjøgen nu, men Fredsforstyrreren var fløjet sin Vej — han blev uhyggelig til Mode; en uformelig Sky listede sig hen imod Maanen og skjulte den helt, saa kom Hr. Spazzo til at tænke paa, at hans Amme havde fortalt ham i hans Barndom, om hvorledes den slemme Ulv Hati og Maanehunden Maanegarm jage efter den lysende Stjærne. Han saa' atter op og saa' Ulven og Maanehunden tydelig paa Himlen; de havde Nattens stakkels Trøster i deres Gab . . . Hr. Spazzo gyste. Han drog sit Sværd. »Vince luna! Sejr, o Maane!« raabte han med klar Stemme og klirrede med Sværdet og Benskinnerne, »vince luna, vince luna!«

Hans Skrig lød højt og hans Malmklirren stærkt, men Sky-Uhyrerne lode ikke Maanen i Fred; derimod blev Kammermesterens Hest sky og sprængte susende med ham gjennem Skovens Mørke.

Da Hr. Spazzo vaagnede næste Morgen, laa han ved Foden af den hunniske Gravhøj. Han saa' sin Rytterkappe ligge paa Engen, og hans sorte Hest Falada vandrede langt borte ved Skovens Udkant med Sadlen hængende under Bugen og med sønderreven Tømme; den aad de unge Markblomster. Den søvntunge Mand drejede Hovedet langsomt og saa' sig gabende om. Reichenaus Klostertaarn spejlede sig saa rolig langt borte i Søen, som om der slet ikke var hændtes noget. Men han rev en Tot Græs ud og holdt de duggede Straa mod sin Pande. »Vince luna!« sagde han med et bittersødt Smil. Han havde stærk Hovedpine.

Nittende Kapitel.

Klosterlærlingen Burkard.

Kjældermesteren, Rudiman, var ingen daarlig Regnemester. En Rulle Pergament i et Laxesvælg maa vække Opmærksomhed. Medens Hr. Spazzo drak reichenausk Klostervin, havde hans Herskerinde siddet i sit stille Lonkammer med Praxedis og studeret Gunzos Skrift; Ekkehards Elever havde lært nok Latin til at forstaa Hovedsagen; hvad der var grammatisk uklart, det havde de gættet sig til, hvad de ikke kunde gætte, det fortolkede de efter eget Tykke.

Praxedis var opbragt: »Er da de lærdes Slægt alle Vegne som i Byzanzium?« sagde hun. »Først gjøre de et Myg til en Elefant, og saa begynde de et Felttog imod det selvskabte Uhyre! Den Gave fra Reichenau smager sur som Eddike.« — Hun trak sin yndige Mund sammen, som den Gang, da hun smagte Viborads Skovæble.

Fru Hadvig var underlig bevæget. En uhyggelig Følelse sagde hende, at der spøgede en Aand i Gunzos Blade, som ikke var af det gode; men hun undte Ekkehard en Ydmygelse.

»Jeg tror, han har fortjent den Irettesættelse,« sagde hun.

Praxedis sprang op. »Vor brave Lærer fortjener mangen Irettesættelse,« sagde hun, »men det skulde være vor Sag. Naar vi borthovmesterere hans undselige Tunghed, saa gjøre vi en god Gjerning. Men det er dog for galt, naar den, den har Bjælken i Øjet, bebrejder den anden, at han har en Splint. De onde Munke have kun spillet os dette i Hænderne for at sværte ham. Maa jeg kaste det ud af Vinduet, naadige Herskerinde?«

»Vi har hverken anmodet eder om at opdrage Ekke-

hard eller om at kaste en Gjæstegave ud af Vinduet,« sagde Hertuginden bitter. Praxedis tav.

Hertuginden kunde længe ikke skille sig ved det elegante Smædeskrift. Hendes Tanker vare ikke mere hos den blonde Munk som den Gang, da han bar hende over Klostergaarden. Ikke at blive forstaaet i et Øjeblik af overstrømmende Følelse, det er det samme, som at blive forsmaaet, Braadden viger ikke igjen. Naar hun nu saa' ham, bankede hendes Hjærte ikke med stærkere Slag; det var ofte Medlidenhed, som førte hendes Blik hen til ham, men ikke hin søde Medlidenhed, af hvilken Kjærligheden springer ud, som Lilien af den kølige Jord — den gjemte en ond Spire til Ringeagt i sig.

Ved Gunzos Smædeskrift var ogsaa hans Viden, som Kvinderne hidtil havde sat saa højt, draget ned i Støvet — hvad godt var der saa tilbage? Hertuginden forstod ikke hans Sjæls stille Drømmen og Færd, en blød Undselighed er Daarskab i andres Øjne. Det var for sent nu, at han om Morgenen tidlig var gaaet ud for at læse Højsangen; det skulde han have gjort forrige Efteraar . . .

Det blev mørkt.

»Er Ekkehard kommen hjem?« spurgte Hertuginden.

»Nej,« svarede Praxedis, »og Hr. Spazzo heller ikke.«

»Tag saa Lyset,« befalede Fru Hadvig, »og læg Pergamentbladene op paa Ekkehards Taarnværelse. Han tør ikke være uvidende om sine Medbrødres Værker.«

Grækerinden adlød, men ugjærne. I Taarnstuen oven paa var der lummerhedt. Bøger og Redskaber laa uordnede omkring: paa Egebordet laa Matthæus' Evangelium opslaaet: »Men der Herodes holdt sin Fødselsdag, dansede Herodias' Datter for dem; og hun behagede Herodes. Derfor lovede han med en Ed at give hende, hvad hun begjærede. Og hun sagde: Giv mig hid Johannes den Døbers Hoved paa et Fad!« . . .

Hertugindens Julegave til Ekkehard, den præstelige Stola, laa der ogsaa, de guldindvirkede Frynser hang over

den lille Flaske med Vand fra Jordan, som den gamle Thieto engang havde foræret ham.

Praxedis skubbede alt til Side og lagde Gunzos Epistel paa Bordet; det gjorde hende ondt, da hun havde ordnet det. Da hun var ved at gaa, vendte hun om, aabnede Vinduet, rev en Gren af den yppige Vedbend, der rankede sig op ad Taarnet, og kastede den hen paa Bordet.

Ekkehard kom sent hjem. Han havde plejet den saarede Kappan; det havde kostet ham endnu større Anstrængelse at trøste Hunnerens lange Ægtehalvdel. Efter at det første Jammerhyl var forstummet og hendes Taarer tørrede, havde hendes Tale lige til Solnedgang kun været en eneste stor Forbandelse mod Klosterbonden, og naar hun løftede sin stærke Arm mod Himlen og talte om at kradse Øjne ud, om at hælde Bulmeurt i Ørerne og om at slaa Tænder ud, og naar hendes brune Haarpiske flagrede vildt og truende for Vinden, saa hørte der indtrængende Forestillinger til at berolige hende. Men det var dog lykkedes.

Det var stille Nat, da Ekkehard læste de Blade, som Grækerinden havde lagt ind i hans Værelse. Hans Haand legede med en vild Rose, som han havde plukket i Skoven paa Hjemvejen, medens hans Øje optog den vælske lærdes harniskklædte Angreb.

»Hvor kan det dog være,« tænkte han, i det han indsugede Blomsterduften, »at saa meget, der skylder Blækket sin Oprindelse, ikke kan fornægte denne? Alt Blæk kommer fra Galæbler og alle Galæbler af slemme Hvepsestik« . . .

Han lagde de gule Pergamentblade bort med et muntert Ansigt, i det han sagde: »Et godt Arbejde — et ret flittigt og godt Arbejde — o, Hærfuglen er ogsaa en vigtig Person blandt Fuglene! Men Nattergalen har ikke Øre for dens Sang« . . .

Han sov udmærket godt efter sin Læsen.

Da han næste Morgen kom tilbage fra Borgkapellet og gik over Gaarden, mødte han Praxedis.

»God Morgen, Hunnerdøber,« sagde hun, »jeg er alvorlig bekymret for eder. Jeg drømte i Nat, at en stor brun Krebs svømmede op ad Rhinen og fra Rhinen ind i Bodensøen; dérfra kom den krybende op paa Borgen til os, og den havde skarpe Saxe, med hvilke den klemte eder og skar eder slemt i Kjødet. Krebsen hedder Gunzo. Har I mange saadanne gode Venner?«

Ekkehard smilede.

»Jeg mishager mangen en Mand, som heller ikke kan behage mig,« svarede han: »den, der rører ved en sodet Kjedel, kan let blive sort.«

»Det synes at være eder ganske ligegyldigt« — sagde Praxedis. »I burde allerede tænke paa et Svar i Dag. Kog Krebsen til den bliver rød, saa bider den ikke.«

»Svaret,« sagde Ekkehard, »har en anden givet for mig. Hvo, som siger til sin Broder: Raka! skal være skyldig for Raadet; men hvo, som siger: du Daare! skal være skyldig til Helvedes Ild.«

»I er meget from og mild,« sagde Praxedis, »men hvor langt tror I, at I kommer med det i Verden. Naar man ikke værger for sit Skind, saa bliver man flaaet. I maa heller ikke ringeagte en ubetydelig Fjende: syv Hvepser kunne stikke en Hest ihjel, naar de holde sammen.«

Grækerinden havde Ret. Den stumme Foragt for en uværdig Angriber gjælder alt for let for Svaghed. Men det var nu Ekkehards Natur.

Praxedis gik et Skridt hen imod ham, saa han veg forlegen tilbage. »Skal jeg give eder nok et godt Raad, ærværdige Herre?« spurgte hun. Han nikkede tavs.

»I gaar alt for alvorlig omkring: man skulde tro, at I vilde spille Kegler med Sol og Maane, naar man ser eder komme gaaende. Det er hed Sommer nu, Hætten maa gjøre det lummert for eder. Skaf eder en Lærredsklædning, og for mig kan I ogsaa gjærne lade Slotsbrøndens Vand risle over eders Hoved, men I maa være glad og ved godt

Mod. Ellers kan det være, at vor Herskerinde bliver meget ligegyldig lige over for eder.«

Ekkehard vilde række hende sin Haand; det forekom ham undertiden, at Praxedis var hans gode Engel; da kom Hr. Spazzo ridende ind i Borggaarden med langsomt Hovslag. Hans Hoved bøjede sig ned mod Saddelknappen, der laa et tungt Smil paa hans trætte Ansigt, han var halvt sovende.

»Eders Ansigt har forandret sig betydelig siden i Gaar,« raabte Praxedis til ham. »Hvorfor flyver der ikke længer Gnister fra Faladas Hov?«

Han saa' ned paa hende med stive Øjne. Det gnistrede for hans Blik.

»Bringer I en klækkelig Pengesum med, Hr. Kammermester?«

»Pengesum? til hvem?« spurgte Hr. Spazzo dvask.

»Til den stakkels Kappan! Jeg tror, I har spist en Haandfuld Valmuefrø, siden I ikke husker, hvorfor I red ud« . . .

»Valmuefrø?« sagde Hr. Spazzo med det samme sløve Udtryk, »Valmuefrø? Nej. Men Meersburger, rød Meersburger, tung, rød Meersburger, der burde drikkes med hundrede Svælg! ja!«

Det var med Besværlighed, at han kom ned af Hesten, og derpaa trak han sig tilbage til sine Værelser. Der blev ikke aflagt nogen Beretning om Udfaldet af hans Sendelse. Praxedis saa' efter Kammermesteren. Hun forstod ikke ganske Grunden til hans blytunge Sindsstemning.

»Har I aldrig hørt fortælle, at en Mand af sat Alder ikke vederkvæges saa meget af Græs, Blomster og Kløver og alle herlige Urter, Kryderi, mægtige Stene, Skoven og alle Fugle — som af gammel Vin?« sagde Ekkehard til Forklaring. »Den unge jødiske Profet sagde allerede til Kong Darius, den Gang da Krigsfolkene fra Østerland stod ved Tronen og stredes om, hvem der var den stærkeste:

Vinen er den stærkeste, den overvælder de Mænd, der drikke den, og fører deres Sind paa Vildspor.«

Praxedis havde vendt sig bort og stod henne ved Murens Mønning.

»Se engang ned, I Videnskabens Sol,« sagde hun til Ekkehard, »hvad er det for en pæn lille gejstlig Mand, der kommer vandrende dér?«

Ekkehard bøjede sig ud over Muren og saa' ned ad den stejle Klippevæg. Imellem Buskene paa Borgvejen vandrede en brunlokket Dreng. Han havde en lille Munkekutte paa, som naa'de ned til Anklerne, Sandaler paa de nøgne Fødder, en Læderransel paa Ryggen og en jærnbeslagen Vandringsstav i Haanden. Ekkehard kjendte ham ikke endnu.

Et Øjeblik efter stod han ved Borgporten.

Han holdt Haanden for Øjnene og saa' ud over det udstrakte skjønne Land. Saa traadte han ind i Gaarden og gik hen imod Ekkehard med afmaalte Trin.

Det var Klosterlærlingen Burkard, Ekkehards Søstersøn, der kom fra Konstanz for at aflægge et Feriebesøg hos sin unge Morbroder.

Han satte et højtideligt Ansigt op og fremsagde sin Hilsen, som om han havde lært den udenad.

Ekkehard kyssede den velopdragne Lærling, som i sit femtende Aar endnu ikke havde begaaet en eneste dum Streg. Burkard bragte Hilsener fra St. Gallen og havde et Brev fra Mester Ratpert, som paa Grund af sammenlignende Studier udbad sig Oplysning af Ekkehard om, med hvilken Mening og Ordlyd han plejede at oversætte visse vanskelige Steder hos Virgil. »Held, Lykke og Fremskridt i Erkjendelse!« saaledes lød Brevets Afskedshilsen.

Ekkehard begyndte at spørge ivrig til sine Brødre i St. Gallen. Men Praxedis faldt ham i Talen.

»Lad dog den fromme unge Mand hvile sig. En tør Tunge holder ikke meget af at tale. Kom med mig, min

lille Mand, du skal være os en mere kjærkommen Gjæst, end den slemme Rudiman fra Reichenau.«

»Fader Rudiman?« sagde Drengen, »ham kjender jeg ogsaa.«

»Hvorfra?« spurgte Ekkehard.

»Han var hos os for nogle faa Dage siden og bragte Abbeden en stor Skrivelse og et Skrift; der skal staa meget der i om eder, hjærtenskjære Morbroder, og ikke lutter skjønne Ting.«

»Hør!« sagde Praxedis.

. . . »og da han havde taget Afsked, gik han ikke længere end til Kirken; dér bad han, indtil det blev mørkt. Men han maa kjende alle skjulte Gange og Kroge i Klostret; thi da Klokken ringede for at forkynde, at det var Sengetid, listede han sig hemmelig paa Tærne ind i det store Dormitorium, for at lytte til hvad Brødrene vilde sige om eder og om det, der stod i hans Skrift, før de faldt i Søvn. Natlampen brændte dunkelt, saa han kunde sidde i Skjul. Men ved Midnatstid kom Fader Notker Peberkorn og gik omkring for at se, om alle havde snoet deres Bælte fast om Klædningen, og om der ikke var nogen Kniv eller noget andet skadeligt Vaaben i Sovesalen. Han trak den fremmede ud af hans Skjul, Brødrene vaagnede, og den store Abbedslygte blev tændt. De kom løbende med Stokke og Svøber fra Bodcellen, og der var megen Larm og Raaben, skjønt de gamle og Dekanen søgte at standse det. Notker Peberkorn var selv meget forbitret. Han raabte: ‚Djævlen gaar lurende omkring og søger et Offer, han kan sluge. Vi have Djævlen fat, tugter ham!'

»Fader Rudiman sagde imidlertid meget haanlig: ‚Jeg maa tilstaa, mine fortræffelige Ungersvende, at dersom jeg vidste, hvor der var en Udvej, saa vilde jeg krybe af Sted paa Hænder og Fødder; men siden jeg nu engang er falden i eders Hænder, saa husk paa, at I ikke tør tilføje eders Gjæst nogen Skjændsel.' Saa bleve de alle rasende og slæbte ham ned i Bodcellen; først da han faldt paa Knæ,

lykkedes det ham at bede sig fri, og da Abbeden endelig sagde: ‚Vi ville lade den Ræv luske hjem til sin Hule,' takkede han meget høflig.

»Jeg kom i Gaar forbi en Vogn med to store Vinfade, og Kusken fortalte mig, at Kjældermesteren Rudiman sendte disse til den hellige Gallus med Tak for venlig Modtagelse« . . .

»Derom har Hr. Rudiman ikke talt, da han var hos os i Gaar,« sagde Praxedis. »Du fortjener et Stykke Kage for den Historie, du Englebarn; du fortæller jo som en Jubelolding.«

»Aa,« svarede Klosterlærlingen næsten fornærmet, »det har ikke noget at sige. Men jeg vil lave et Digt om det: Ulvens Indbrud i Faarefolden og dens Straf, — jeg har allerede Halvdelen af det i Hovedet, det bliver kjønt.«

»Skriver du ogsaa Vers, min unge Brodersøn?« spurgte Ekkehard muntert.

»Det vilde være en daarlig Klosterlærling,« gav Drengen til Svar, »som var fjorten Aar gammel og ikke kunde skrive Vers. Jeg har faaet Tilladelse til at læse min Lovsang i i dobbelt rimede Hexametre til Ærkeenglen Mikaels Ære for Abbeden, og han kaldte mine Vers en glimrende Perlesnor; og min sapphiske Ode til den fromme Viborads Ære er ogsaa meget smuk; skal jeg foredrage den?«

»Nej for Guds Skyld!« sagde Praxedis, »tror du, man falder saadan med Døren ind i Huset hos os og foredrager Oder? Vent til du har faaet din Kage.«

Hun skyndte sig ind i Køkkenet og lod Ekkehards lærde Søstersøn blive tilbage under Lindetræet i Samtale med sin Morbroder. Han snakkede saa en hel Del om Trivium og Quadruvium, og da Hohentwiels Klippe netop nu kastede en fint tegnet Skygge ud over det flade Land, saa indlod Klosterlærlingen sig paa en vidtløftig Disputats om Skyggens Aarsag, og han betegnede den med Sikkerhed som et Legeme, der staar imod Lyset, i det han viste alle andre Definitioner tilbage til deres Intethed.

Som en sprudlende Kilde flød Videnskabens Strøm ud af den ungdommelige Mund. Han var hjemme i Astronomien; Morbroderen maatte taalmodig høre ham prise Zoroaster fra Baktrien og Ptolemæus fra Ægypten; og han følte ham skarpt paa Tænderne med Hensyn til Astrolabiets Form og Anvendelse; den brunlokkede Søstersøn begyndte ogsaa at forklare, hvor meningsløs deres Mening er, der tro, at der bor en agtværdig Slægt af Antipoder paa Jordklodens Bagside — han havde lært alle disse smukke Ting for fem Dage siden; men til sidst gik det hans Morbroder, som det gik den tapre Kejser Otto, da den vise Biskop Gerbert fra Rheims og Domskolemestereu Otrich fra Magdeburg i hans og mange hundrede lærde Abbeders og Skolastikeres Nærværelse disputerede om den theoretiske Filosofis Inddeling og Grund — han gabede.

Nu kom Praxedis med en dejlig Kirsebærkage og en Kurv Frugt; det gav den femtenaarige Vismands Tanker en naturlig Retning; som en velopdragen Dreng fremsagde han først sin Bøn, som det var Skik i Klosterskolen, og saa var han ganske fordybet i at fortære Kagen og overlod Spørgsmaalet om Antipoderne til en senere Fremtid . . .

Praxedis vendte sig til Ekkehard: »Hertuginden lader eder sige,« sagde hun med tilsyneladende Alvor, »at hun har i Sinde atter at vende tilbage til Studiet af Virgil; hun længes meget efter at vide, hvorledes Dronning Didos Skjæbne senere fremstilles. Vi begynde i Aften — I maa sætte et venligt Ansigt op dertil,« vedblev hun i en sagtere Tone, »det er en fin Opmærksomhed, som skal bevise eder, at Tiltroen til eders Videnskab ikke er forsvunden til Trods for visse Herrers Skrifter.«

Saaledes var det, men Ekkehard blev bange. Alene Tanken om, atter at skulle være sammen med de to Kvinder paa gammel Vis, gjorde ham ondt. Han kunde stadig ikke glemme den Langfredagmorgen.

Han slog sin Søstersøn paa Skuldren, saa han fo'r op. »Du kommer her ikke til Fiske- og Fuglefangst i Ferien,

Burkard!» sagde han, »i Eftermiddag skulle vi læse Virgil med Hertuginden, du skal ogsaa være til Stede.«

Han vilde sætte Drengen som Værn mellem Hertuginden og sine Tanker.

»Godt!« svarede Burkard med kirsebærfarvede Læber, »jeg holder mere af Virgil end af at jage og ride, og jeg vil bede Fru Hertuginden om at lære mig noget græsk. Efter hint Besøg, som havde til Følge, at I drog til hende, sagde Klosterlærlingerne ofte, at hun kunde mere græsk end alle Klostrets ærværdige Fædre til sammen . . . og naar jeg ogsaa bliver den første i græsk« . . .

»Saa kan du ikke undgaa om fem Aar at blive Abbed og om tyve Aar den hellige Fader i Rom,« sagde Praxedis spodsk. »Foreløbig er nu Borgbrønden dér, saa du kan faa den blaa Farve bort fra dine Læber« . . .

I den fjerde Aftentime ventede Ekkehard paa sin Herskerinde i den søjlebaarne Sal for atter at begynde paa Æneïden. Virgil havde hvilet i mere end et halvt Aar. Ekkehard var beklemt, han havde lukket Vinduerne op, Aftenens velgjørende Luft strømmede ind.

Klosterlærlingen bladede i det latinske Haandskrift.

»Naar Hertuginden taler med dig, maa du være net og velopdragen,« sagde Ekkehard.

Men han svarede med Selvfølelse: »Til en saa fornem Dame taler jeg kun paa Vers. Hun skal overbevises om, at det er en Lærling fra den højere Klosterskole, der staar foran hende.«

Nu traadte Hertuginden ind fulgt af Praxedis. Hun hilsede med et let Nik. Tilsyneladende uden at lægge Mærke til Ekkehards haabefulde Søstersøn, satte hun sig i den smukt udskaarne Lænestol. Burkard bukkede med Anstand og stillede sig ved Enden af Bordet.

Ekkehard aabnede sin Virgil. Saa spurgte Hertuginden i en ligegyldig Tone: »Hvad skal den Dreng?«

»Det er en ydmyg Tilhører,« svarede Ekkehard, »hvem Længselen efter at lære græsk giver Mod til at nærme sig

en saa højbaaren Læremesterinde. Han vil være lykkelig, hvis eders Læber« . . .

Men før Ekkehard havde fuldendt, var Burkard traadt hen foran Hertuginden. Forlegen og dog dristig til samme Tid sagde han med nedslagne Øjne og nøjagtig Betoning af Stavelserne:

»Esse velim Graecus, cum vic sim, dom'na, Latinus.«*)

Det var et dadelfrit Hexameter.

Fru Hadvig hørte paa ham med Forbavselse. En brunlokket Dreng, som kunde fremsige et Hexameter, var noget, man ikke var vant til i de alemanniske Lande. Og han havde paa staaende Fod lavet disse Daktyler og Spondeer til Ære for hende. Derfor morede hun sig over den unge Versemager.

»Lad mig se lidt nøjere paa dig,« sagde hun og trak ham hen til sig. Han behagede hende: han havde et smukt Drengeansigt, paa Kinderne var der en gjennemsigtig rød Farve, saa fin og spæd, at man kunde se de blaa Aarer derigjennem, yppige Lokker bølgede om hans Pande, og over de lærde unge Læber sad en kjæk Ørnenæse, som syntes at haane det, der blev sagt under den. Fru Hadvig slyngede sin Arm om Drengen, løftede ham op og kyssede ham paa Læbe og Kind og behandlede ham ganske som Barn; saa stillede hun en Skammel tæt ved sin Side og satte ham paa den. »Foreløbig skal du plukke noget andet af mine Læber end græsk,« sagde hun spøgende og kyssede ham nok engang, — »men vær nu lige saa dygtig som før og sig i en Fart nok et Par let flydende Vers.«

Hun strøg hans Lokker tilbage. Klosterlærlingen var bleven rød, men Hertugindens Kys bragte ikke hans Metrik ud af Fatning. Ekkehard var traadt hen til Vinduet og betragtede Alperne, men Burkard sagde uden at betænke sig:

---

*) Jeg, som næppe er Latiner, vilde gjærne være Græker.

»Non possum prorsus dignos componere versus,
nam nimis expavi duce me libante suavi.«*)

Det var atter to dadelfri Hexametre.

Hertuginden lo højt. »Du har sikkert alt hilset Verdenens Lys med latinske Vers; det klinger og vælder jo frem, som om Virgil var staaet op af sin Grav. Hvorfor bliver du bange, naar jeg kysser dig?«

»Fordi I er saa fornem og stolt og skjøn,« svarede Drengen.

»Vær kun rolig,« sagde Hertuginden, »den, der med et friskt glødende Kys paa Læberne kan ryste saa fejlfri Vers ud af Ærmet, ham er Skrækken ikke gaaet dybt til Hjærtet.« Hun stillede sig lige over for ham. »Hvorfor vil du saa gjærne lære græsk?«

»De sige, at naar man forstaar græsk, saa bliver man saa klog, at man kan høre Græsset gro,« var Klosterlærlingens Svar. »Siden min ældste Kammerat Notker med den store Læbe har rost sig af, at han engang vilde lære hele Aristoteles udenad og oversætte ham, har jeg ingen Ro.«

Fru Hadvig lo: »Naa saa kom da! Kjender du den Antiphon: I Have og Floder, lover Herren!«

»Ja,« svarede Burkard.

»Saa sig den efter: Thalassi ke potami, eulogite ton kyrion!« Drengen sagde det efter.

»Syng det nu!« Han sang det.

Ekkehard saa' bebrejdende paa Gruppen. Hertuginden forstod hans Blik.

»Saa, nu har du allerede lært sex Ord,« sagde hun til Burkard.

»Naar du atter beder om det i Hexametre, skal du faa mere. Sæt dig nu ved mine Fødder og lyt andægtig. Vi skulle læse Virgil.«

---

*) Jeg kan ikke lave flere gode Vers, thi Herskerindens søde Kys har skræmmet mig for meget.

Saa begyndte Ekkehard paa Æneïdens fjerde Sang, og læste om Didos Sorg, om hvorledes stadig Tanken paa den ædle trojanske Gjæst omsvæver hende, og hans Ansigt og Ord ere gjemte i hendes inderste Hjærte. Og hun klager sin Nød til sin Søster;

Havde jeg ej i min Sjæl urokket og sikkert besluttet,
aldrig i Samlivs Baand at ville mig oftere fængsle,
saasom min Kjærligheds første Ven mig skuffed i Døden;
var jeg ej fuldelig led af Samlivs Leje og Bryllup:
ene for denne Fejl maaske jeg muligen nedsank.
Anna! (jeg dølger det ej) fra den Stund min arme Sychæus
fandt sin Død, og min Broders Last forjog mine Larer,
bøjed han ene mit Sind og bevæged mit vaklende Hjærte.
Ja! jeg kjender igjen nye Spor af den slukkede Flamme!

Men Fru Hadvig glædede sig kun lidet ved den karthagiske Dronnings Smærter. Hun kastede sig tilbage i sin Lænestol og saa' op mod Loftet. Hun fandt ikke mere nogen Lighed mellem sig og Digterens Kvindeskikkelse.

»Stands!« sagde hun til Forelæseren, »man mærker atter, at det er en Mand, der har skrevet det. Han vil ydmyge Kvinderne. Det er alt sammen galt. Hvem skulde forelske sig saaledes i en fremmed Gjæst!«

»Det maa Virgil forsvare,« sagde Ekkehard. »Saaledes har Historien vel overleveret det til ham.«

»Saa lever der nu en stærkere Kvindeslægt,« sagde Hertuginden og gav ham Tegn til at læse videre. Hun var næsten fornærmet over Virgils Skildring: maaske tænkte hun paa, at hun selv havde haft didoniske Anfald. Det havde ikke altid været saaledes som nu.

Og han læste, hvorledes Anna sagde til Søsteren, at hun ikke forgjæves skulde kæmpe mod Elskovs Magt, og hvorledes de ofre paa Gudernes Altre, bede om Fred og Velsignelse, medens »den smigrende Lue tærer Legemets Marv, og et hemmeligt Saar dybt lever i Hjærtet.« Og den bedaarede Dronning vil atter høre om Kampene ved Ilium og hænger ved Fortællerens Mund —

»Skilles de endelig ad, og den dunklere Maane forjager
lysende Dag; indbyde til Søvn de funklende Stjærner,
klager hun ensomt i tomme Gemak; paa det Leje, hun hader,
segner hun: fjærnet endog den fjærnede ser hun og hører.
Ofte Ascanius selv, indtagen af Faderens Billed,
løfter hun højt paa sit Skjød, for at skuffe sin glødende Elskov.»

En sagte Fnisen afbrød Forelæsningen. Klosterlærlingen havde siddet opmærksomt ved Hertugindens Fødder, næsten lige op ad hendes bølgende Klædebon; nu kæmpede han mod et voldsomt Latteranfald, det mislykkedes, han brød ud og holdt forgjæves Hænderne for Ansigtet for at skjule det.

»Hvad er der, unge Versemager?« spurgte Fru Hadvig.

»Jeg kom til at tænke paa,« svarede Drengen forlegen, »at hvis min høje Herskerinde var Dronning Dido, saa havde jeg været Ascanius forhen, da I var saa naadig at kysse og klappe mig.«

Hertuginden saa' strængt paa Drengen. »Har man i Sinde at blive uopdragen? Det er ikke saa underligt« — sagde hun, i det hun pegede paa hans Lokker, »den gammelkloge Yngling har jo allerede graa Haar paa sin Isse.«

. . . »Det skriver sig fra den Nat, da de dræbte Romeias,« vilde Klosterlærlingen sige.

»Det skriver sig fra Nyfigenhed, der siger Dumheder, naar den skulde tie,« afbrød Hertuginden ham. »Staa op, Lærling!«

Burkard rejste sig fra Skamlen og stod rødmende foran hende. »Saa,« sagde hun, »gaa nu hen til Jomfru Praxedis og meld hende, at alle dine graa Haar til Straf skulle skæres af dig, og bed hende pænt om at gjøre det. Det vil være godt for utidig Latter.«

Drengen havde de klare Taarer i Øjnene. Han vovede ikke at komme med nogen Indsigelse. Han gik hen til Praxedis, som følte Deltagelse for ham, siden hun havde hørt, at han havde ledsaget Romeias paa hans sidste Gang. Hun trak ham hen til sig og hviskede: »Jeg skal ikke

gjøre dig Fortræd, du lille Helgen.« Han maatte lægge sit Hoved i hendes Skjød og knæle, saa tog hun en stor Sax i sin Sykurv og fuldbyrdede Straffen.

Klosterlærlingens Hulken lød meget sørgelig — den, som lod sit Haar berøre af en fremmed, gjaldt egentlig for at være vanæret — men Praxedis' bløde Haand klappede ham paa Kinden efter at have hærget i hans Lokker; saa blev han til Trods for Straffen saa underlig til Mode, at hans Mund smilende opfangede den sidste Taare, der trillede ned.

Ekkehard sad en Tid lang stum. En yndefuld, letfærdig Leg gjør den sørgmodige endnu mere sørgmodig. Han følte sig saaret over, at Hertuginden havde afbrudt hans Læsen paa denne Maade. Han kunde ikke se nogen Trøst i hendes Øjne: »Hun leger med dig, som hun leger med Drengen,« tænkte han, i det han lukkede sin Virgil og rejste sig.

»I har Ret,« sagde han til Fru Hadvig, »det er altsammen galt. Dido burde le, og Æneas burde gaa hen og styrte sig i sit Sværd, saa var det rigtigt.«

Hun saa' paa ham med et usikkert Blik. »Hvad er der i Vejen med eder?« spurgte hun.

»Jeg kan ikke læse mere,« svarede han.

Hertuginden rejste sig.

»Naar I ikke har Lyst til at læse mere,« sagde hun med et Udtryk i Ansigtet, som om hun kjedede sig, »saa have vi mange andre Midler til at skaffe os Adspredelse. Hvad mener I, om jeg stillede eder den Opgave at fortælle os noget smukt, — der findes mangt andet smukt og stort end eders Virgil. Eller ogsaa kan I jo selv digte noget. Der er en eller anden Byrde, der tynger paa eders Sjæl; I har ikke Lyst til at fortolke Virgil, heller ikke til at drage ud paa Landet, alt gjør eder ondt i Øjnene, eders Aand trænger til en stor Opgave, den ville vi give eder.«

»Hvad skal jeg digte?« spurgte Ekkehard. »Er det ikke allerede Lykke nok at være Gjenlyd af en Mester som

Virgil?« Han saa' paa Hertuginden med tilslørede Øjne. »Jeg vilde kun være i Stand til at synge meget sørgelige Elegier.«

»Ikke andet?« spurgte Fru Hadvig bebrejdende. »Have vore Forfædre da ikke gjort Krigstog og ladet deres Lurer gjalde gjennem Verden som Stormens Brag og slaaet Slag, der vare lige saa gode som Landstrygeren Æneas'? Tror I, at den store Kejser Karl vilde have ladet Folkenes ældgamle Sange samle og synge, naar de ikke havde duet til noget? Maa I da endelig have eders latinske Bøger til al Ting?«

»Jeg véd intet,« svarede Ekkehard.

»Men I skal vide noget,« sagde Hertuginden. »Det skulde dog gaa underlig til, naar vi Beboere af Borgen sad sammen en Aften og talte om gamle Historier og Sagn, om der da ikke skulde komme mere frem, end der staar i hele Æneïden. Kejser Karls fromme Søn vilde rigtig nok ikke have noget at gjøre med de gamle Heltesange og lyttede hellere til skrattende Salmesang og døde ussel og forkommen paa Legeme og Sjæl, men alle vi andre kjende dog disse gamle Historier fra Barnsben. Fortæl os en saadan, Mester Ekkehard, saa vil vi skjænke eder Virgil og den elskovsyge Dronning Dido.«

Men Ekkehards Tanker vare ganske andet Steds. Han rystede paa Hovedet som en drømmende.

»Jeg ser, I trænger til en Opmuntring,« vedblev Hertuginden. »Alle skulle give eder et godt Exempel. Praxedis, hold dig beredt og sig til Kammermester Spazzo, at vi fra i Morgen af ville more os med at fortælle gamle Sagn. Alle skulle være forberedte der paa.«

Hun greb Virgil og kastede den højtidelig ned under Bordet som Tegn paa, at der skulde begynde en ny Æra. Hendes Tanke var god og befrugtende. Kun Klosterlærlingen, der, medens hun talte, havde hvilet med Hovedet i Praxedis' Skjød, forstod den ikke rigtig. »Naar faar jeg

Lov til at lære noget mere græsk, naadige Herskerinde?« spurgte han. »Thalassi ke potami« . . .

»Naar de graa Haar atter ere voxede frem,« sagde hun muntert og kyssede ham atter.

Ekkehard gik ud af Salen med lange Skridt.

Tyvende Kapitel.

Af tyske Heltesagn.

Inden for Borgmuren paa den høje Twiels Top var der anlagt en nydelig lille Have; en stejl, fremspringende Klippe, der var indhegnet af Mure, omgav den. Fra dette smukke Sted gik Fjældet saa stejlt nedad, at man, naar man lænede sig til Brystværnet, kunde slynge en Sten ned i den dybe Dal, og den, der holdt af at se sig om, havde en vid Udsigt over Bjærg og Dal, Sø og Alpetoppe, hans Blik blev ikke hemmet af nogen Skranke.

I Hjørnet af Haven stod et gammelt Ahorntræ, som fornøjeligt lod sin Top suse for Vinden; dets bevingede Frøkorn vare allerede modne og brune og hvirvlede ned paa den sorte Blomsterjord: — en Stige var sat op imod den graagrønne Stamme; ved Træets Fod stod Praxedis og holdt i den ene Ende af en tung, lang Teltdug, medens Klosterlærlingen Burkard sad i dets Grene og søgte at nagle Dugen fast med Søm og Hammer.

»Pas paa!« raabte Praxedis, »du ser nok efter Storken, der flyver over til Kirketaarnet i Radolfscelle. Pas paa, du værdigste af alle latinske Lærlinge, og slaa ikke Sømmet ind ved Siden af Grenen.«

Praxedis havde holdt Dugen i Vejret med den venstre Haand, nu slap Klosterlærlingen den, den faldt tungt ned, rev Sømmet ud og begravede næsten Grækerinden.

»Vent, du Fusker!« sagde Praxedis skjændende, da hun havde viklet sig ud af det grove Tæppe, »jeg vil dog se efter, om du ikke har flere graa Haar, jeg kan klippe af.«

Næppe havde hun sagt det sidste Ord, før Klosterlærlingen blev synlig paa Stigen, han klatrede ned ad Halvdelen af Trinene, saa sprang han ned paa Klædet og stod foran Praxedis.

»Sæt eder,« sagde han, »jeg vil gjærne lade mig straffe igjen. Jeg drømte i Nat, at I havde revet alle mine Haar ud, og at jeg var kommen i Skole med et skaldet Hoved, og jeg fortrød det slet ikke.«

Praxedis gav ham et let Slag paa Hovedet.

»Du maa ikke blive for overstadig i Ferien, Mandsling, ellers bliver din Ryg en Dansebod for Riset, naar du kommer tilbage til Klostret.«

Men Klosterlærlingen tænkte ikke paa sine Høresales kølige Skygge. Han stod ubevægelig foran Praxedis.

»Naa?« sagde hun, »hvad er der? Hvad ønsker du?«

»Et Kys!« svarede Lærlingen i de frie Kunster.

»Nej hør engang til den Gjærdesmutte!« sagde Praxedis spøgende. »Hvilke Grunde til et saadant Forlangende kan eders Visdom fremføre?«

»Fru Hertuginden har ogsaa gjort det,« sagde Burkard, »og I har over tyve Gange bedt mig om at fortælle Historien om, hvorledes jeg flygtede for Hunnerne med min gamle Ven Romeias, og hvorledes han stred som en tapper Helt. Men det fortæller jeg eder kun for et Kys.«

»Hør engang,« sagde Grækerinden med et alvorligt Ansigt, »jeg maa meddele dig noget meget mærkeligt.«

»Hvad er det?« spurgte Drengen ivrig.

»At du er den dummeste Slyngel, som nogen Sinde satte sin Fod over en Klosterskoles Dørtærskel!« sagde

hun, i det hun hurtig omsnoede ham med sine hvide Arme og gav ham et kraftigt Kys paa Næsen.

»Vel bekomme!« raabte en dyb Basstemme henne fra Haveporten, da hun skalkagtig stødte Drengen bort fra sig. Det var Hr. Spazzo.

»Mange Tak!« svarede Praxedis rolig. »I kommer netop i rette Tid for at hjælpe mig med at slaa Teltet op, Hr. Kammermester. Jeg bliver ikke færdig i Dag, hvis jeg skal gjøre det med den dumme Dreng.«

»Saa synes det!« sagde Hr. Spazzo med et bistert Blik paa Klosterlærlingen. Denne blev bange for Kammermesterens krigerske Skæg og gik hen til nogle Rosenbuske. Astronomi og Metrik, Aristoteles i Grundsproget og røde Kvindelæber svævede i broget Dans gjennem hans femtenaarige Hoved.

»Er der ikke bedre Folk at kysse inden for hohentwieler Grænsen, lille Jomfru?« spurgte Hr. Spazzo.

»Hvis man nogen Sinde skulde føle Attraa dertil,« svarede Praxedis, »saa ere de bedre Folk redne ud og fare omkring i Nat og Taage og komme først tilbage ved høj lys Dag og det med et Udseende, saa man skulde tro, de havde været paa Jagt efter Lygtemænd.«

Dér fik Hr. Spazzo Besked. Men han havde aflagt det Løfte, at han ikke vilde snakke et Ord om sit natlige Ridt, om Gjøgens Kukuk og vince luna. »Hvad skal jeg hjælpe eder med?« spurgte han ydmygt.

»Med at lave et Lysthus!« svarede Praxedis. »Naar Sommeraftenen er sval, vil Hertuginden holde Hof her — der skal fortælles Historier, gamle Historier, Hr. Kammermester, jo vidunderligere, des bedre! Vor Herskerinde er bleven kjed af Latin, hun ønsker noget andet, noget, der ikke er skrevet, noget hjemligt . . . I maa ogsaa bidrage eders Skjærv.«

»Gud være min arme Sjæl naadig!« sagde Hr. Spazzo. »Det vilde jo være underligt, hvis ikke alt gik underligt til under en Kvindes Regimente. Findes der da ingen van-

drende Sangere og Spillemænd mer, som brøle sig hæse om den Slags Eventyr for at faa en Hjælm fuld Vin og en Dyrekølle? Vi stige rigtig nok i Værdi. Maa jeg takke for den Ære.«

»I gjør, som befalet og som en tro Tjener, der endnu skylder Regnskab for Førelsen af visse Forretninger ved det klosterlige Vinkrus,« sagde Praxedis. »Det er dog morsommere end at stave paa Latin. Har I ikke Lyst til at stikke den lærde Hr. Ekkehard ud?«

Det Vink var temmelig indlysende for Kammermesteren. »Giv mig Klædet,« sagde han, »saa vi kunne udspænde Teltets Tag.« Han steg op i Ahorntræet og fastgjorde det i Grenene. Lige over for var der sat store Stænger, omrankede af blaa Bønneblomster; dérhen bragte Praxedis de andre Hjørner af Klædet; efter kort Tids Forløb hang det skyggefulde Tæppe over den luftige Plads, den graahvide Sejldug skinnede smukt ved Siden af de grøngule Blade og Ranker, det var et yndigt og friskt Lysthus.

»Et Bæger Vin vilde smage dejligt her,« sagde Hr. Spazzo, halvt bedrøvet over det, der forestod. Praxedis ordnede Bord og Sæder; Hertugindens Stol af udskaaret Træ stod op ad Ahorntræets Stamme; der var lave Skamler til de andre, hun hentede sin Lut og lagde den paa Bordet; men Burkard maatte binde en stor Urtekost, som blev stillet foran Hertugindens Sæde. Saa bandt Grækerinden en rød Silketraad om Træstammen og drog den over til Bønnehegnet og dérfra til Muren, saa der kun var en smal Gjennemgang. »Saa!« sagde hun fornøjet, »nu er vor Snakkesal indhegnet og fredlyst som Kong Laurins Rosengaard, det er let at fremstille Murene.«

Hertuginden glædede sig over sit Indfald og pyntede sig i en bestemt Hensigt. Det var endnu tidligt paa Aftenen, da hun gik ind i Lysthuset. Den stolte Skikkelse var blændende; hun havde et folderigt Klædebon paa, Sømme og Ærmer vare gjennemvævede med funklende Guld, en staalgraa Kaabe flød bølgende ned til Jorden, holdt oppe

af Agraffer, besatte med Ædelstene; paa Hovedet bar hun et sløragtigt Væv, lyst og gjennemsigtigt, holdt sammen af et gyldent Pandebaand. Hun greb en Rose i Burkards Urtekost og satte den mellem Baandet og Sløret.

Klosterlærlingen, der var lige ved at glemme Klassikerne og de frie Kunster, havde udbedt sig den Naade, at maatte bære Hertugindens Slæb, og til Ære for hende havde han iført sig et Par eventyrlige Snabelsko, der paa begge Sider vare forsynede med Øren; han tænkte meget paa den Lykke, det vilde være at tjene en saadan Herskerinde som from Page.

Praxedis og Hr. Spazzo traadte ogsaa ind. Hertuginden saa' sig flygtig om. »Er Mester Ekkehard, for hvis Belærings Skyld vi have indrettet denne Aften, usynlig?«

Han havde ikke vist sig.

»Min Morbroder maa være syg,« sagde Burkard. »I Gaar Aftes gik han med lange Skridt op og ned i sin Taarnstue, og da jeg vilde forklare ham Stjærnebillederne, Bjørnen, Orion og Plejadernes mat skinnende Plet, svarede han mig ikke. Saa kastede han sig paaklædt paa sit Leje og talte i Søvne.«

»Hvad sagde han da?« spurgte Hertuginden.

»Han sagde: Min Due, du, som skjuler dig i Klippernes Spalter og Kløfter, vis mig dit Aasyn, lad din Stemme klinge i mine Øren, thi din Stemme er sød og dit Aasyn skjønt; og siden sagde han: Hvorfor kyssede du Drengen for mine Øjne? hvad haaber jeg, og hvorfor dvæler jeg endnu i de libyske Lande?«

»Det ser godt ud,« hviskede Hr. Spazzo til Grækerinden, »har I det paa eders Samvittighed?«

Men Hertuginden sagde til Burkard: »Du har vist selv drømt. Spring op og søg efter din Morbroder og sig, han skal komme, thi vi vente paa ham.«

Hun satte sig yndefuldt paa sit Sæde, der lignede en Trone. Saa kom Ekkehard ned i Haven med Klosterlærlingen. Han saa' bleg ud; hans Blik var usikkert og mørkt.

Han bøjede sig stumt og satte sig ved den modsatte Ende af Bordet. Burkard vilde stille sin Skammel ved Hertuginens Fødder som Dagen i Forvejen, da de læste Virgil, men Ekkehard stod op og førte ham over til sig. »Sæt dig her!« sagde han. Hertuginden gjorde ikke Indsigelse.

Hun saa' sig om i Kredsen. »Vi have paastaaet i Gaar,« sagde hun, »at vi have lige saa godt Stof til Adspredelse i vore tyske Sagn og Historier, som fordum Romerne i deres Heltesang om Æneas. Enhver af os véd sikkert noget om raske Heltes Kampe og faste Borges Ødelæggelse, om trofaste Elskendes Adskillelse og rige Kongers Fald; Menneskehjærtet er af højst forskjellig Art, den ene tiltales af hvad den anden er ligegyldig for. Af denne Grund have vi i Dag bestemt, at enhver af vore tilstedeværende tro Folk, i den Orden, som Lodtrækningen bestemmer, skal fortælle en smuk Historie, og vi forbeholde os at udsætte en Pris for den skjønneste. Naar en af Mændene sejrer, saa skal han vinde det ældgamle Drikkehorn, som hænger i den store Sal og skriver sig fra Kong Dagoberts Tid; og hvis min tro Praxedis sejrer, saa faar hun et Smykke. Lad Lodtrækning med Halmstraa bestemme, hvem der skal begynde!«

Praxedis havde ordnet fire Halmstraa af forskjellig Længde og rakte dem til Hertuginden.

»Skal jeg ogsaa sætte et til den unge Versekunstner?« spurgte hun.

Men Burkard sagde med grædefærdig Røst:

»Jeg beder eder, skaan mig; thi hvis mine Lærere i St. Gallen erfarede, at jeg atter havde moret mig med unyttige Eventyr, saa vilde jeg blive straffet som den Gang, da vi opførte Historien om den gamle Hildebrand og hans Søn Hadubrand i Romeias' Vægterstue. Vægteren glædede sig altid derover og skar selv Træhestene og de lange trekantede Skjolde til os; jeg var Sønnen Hadubrand, og min Kammerat Notker forestillede den gamle Hildebrand, fordi han havde en saa stor Underlæbe som en gammel Mand.

Vi red imod hinanden, saa der stod en Støvsky ud af Romeias' Vindue; Notker havde netop taget Armringen af og rakt mig den som Gave, saaledes som Sangen foreskriver det, og jeg sagde til ham:

»Du tykkes mig dog at være alt for snedig, gamle Kæmpe; du lokker mig med Ord og vil dog kaste dit Spyd paa mig; har du naa't Alderdommen saaledes ved altid at bedrage? Mig meddelte søfarende Mænd vest for Vendelsøen: Krigen bortrev ham, død er Hildebrand, Heribrands Søn!« —

»Da kom vor Lærer i Rhetorik, Hr. Ratolt, listende og fo'r saa rasende ind paa os med sit store Ris, at Heste, Skjold og Sværd faldt ud af vore Hænder: han kaldte Romeias en gammel Lediggænger, som afholdt os fra nyttige Studier, og min Kammerat Notker og jeg fik tre Dages Fængsel paa Vand og Brød og maatte som Bod for Hildebrandslegen hver lave halvandet hundrede latinske Hexametre til den hellige Othmars Ære« . . .

Hertuginden smilede. »Det forbyde Gud, at vi atter skulde forlede dig til slig Synd,« sagde hun.

Hun samlede Halmstraaene i sin Haand og rakte dem med en yndefuld Bevægelse til de andre, for at de kunde trække. Ekkehards Øjne vare uophørlig fæstede paa Rosen i hendes Pandebaand, da han traadte hen til hende. Hun maatte opfordre ham to Gange til at trække, før han gjorde det.

»Mord og Brand og Verdens Undergang!« vilde Hr. Spazzo lige til at raabe, da han saa', at han havde trukket det korteste Straa; men da han vidste, at der ikke var nogen Udsigt til at slippe fri, saa' han bedrøvelig ud over den stejle Klippevæg ned i Dalen, som om der skulde aabne sig en Udvej for ham dér nede. Praxedis havde stemt sin Lut og spillede et Præludium, det lød yndigt til det gamle Ahorntræs Susen.

»Vor Hr. Kammermester behøver ikke at frygte nogen Straf som Klosterlærlingen, naar han fortæller os noget skjønt,« sagde Hertuginden. »Velan da, til Værket!«

Da bøjede Hr. Spazzo sig fremad, stillede sit Sværd med det brede Greb foran sig, saa han kunde hvile sine Arme paa det, strøg sit Skjæg og begyndte:

»Ihvorvel jeg ikke har nogen sønderlig Fornøjelse af gamle Historier og heller hører to Sværd klirre imod hinanden eller en Hane blive slaaet ind i et fuldt Vinfad, saa har jeg dog mærket mig et smukt Eventyr. Jeg maatte engang i mine unge Dage ride til Vælskland. Min Vej gik gjennem Tyrol og over Brennerbjærget, og det var en raa, stenet Sti, der førte over Kløfter og Klipper, saa min Hest mistede en Sko. Da det var blevet Aften, kom jeg til en lille Landsby, som hedder Gothensass eller Gloggensachsen, og som siden Hr. Dietrich fra Berns Tid ligger skjult der imellem gamle Lærketræsskove. Yderst oppe paa Bjærget stod der et Hus, der lignede en Borg; foran det laa der mange Jærnslakker, medens Ilden gnistrede og der blev hamret stærkt i dets Indre. Jeg raabte til Smeden, at han skulde komme og sko min Hest, og da ingen rørte sig, stødte jeg med min Lanse mod Døren, saa den fløj op paa vid Gab, og jeg udstødte en drøj Ed med Mord og Brand og alt ondt. Da stod der pludselig en Mand foran mig med busket Haar og sort Skjødskind, og næppe havde jeg set ham, før min Lanse var slaaet ud af Haanden paa mig, saa den splintredes som skørt Glas, en Jærnstang blev svungen over mit Hoved, og Mandens nøgne Arm viste Sener, der saa' ud, som om han vilde være i Stand til at slaa en Ambolt sexten Favne ned i Jorden.

»Da tænkte jeg, at et høfligt Ord under saadanne Omstændigheder ikke vilde være ilde anbragt og sagde derfor: ‚Jeg vilde kun bede eder om at gjøre mig den Tjeneste at sko min Hest.' Smeden stødte sin Stang imod Jorden og sagde: ‚Det lyder anderledes og skaffer eder Hjælp. Men Grovhed gjælder ikke i Velands Smedje, det kan I fortælle i eders Hjem.'

»Han skode min Hest, og jeg saa', at han var en dygtig Smed og blev gode Venner med ham, lod min Hest

staa i hans Stald og blev hos ham om Natten. Vi drak godt, til langt ud paa Natten; Vinen hed Terlaner, og han skjænkede den af en Læderflaske. Medens vi drak, spurgte jeg min sodede Gjæsteven om Smedjens Navn og Forhold. Da lo han højt og fortalte mig Historien om Smeden Veland. Den er ikke fin, men smuk.«

Hr. Spazzo standsede et Øjeblik og kastede et Blik paa Bordet, som om han søgte et Bæger Vin til at fugte sine tørre Læber med. Men der fandtes ingen Vin, og man forstod ikke hans Blik; saa gik han videre:

»Hvorfra Veland er kommen, sagde Manden fra Gothensass til mig, det véd man ikke her til Lands. Man siger, at Kæmpen Vade i Skaane, i de nordiske Have, var hans Fader, men at hans Bedstemoder var en Havfrue, som kom op fra Dybet, da han var bleven født, og sad paa en Klippe hele den lange Nat og spillede paa Harpe: Ung Veland skal være Smed! Saa bragte Vade Drengen til Mimer, der forstod sig paa Smedevæsen; han bode i en mørk Fyrreskov tyve Mil bag Toledo og lærte ham mange Slags Kunster. Men da han havde smedet sit første Sværd, bød Mimer ham selv at drage videre, for at tilkæmpe sig det sidste Mesterskab hos Troldene. Og Veland kom til Troldene og vandt megen Hæder.

»Da brød Kæmperne ind i Troldenes Land, saa Veland maatte vige, og han beholdt ikke andet tilbage end sit brede Sværd Mimung; det spændte han om sig og kom til Landet Tyrol. Mellem Eisack, Etsch og Inn herskede den Gang Kong Elberich. Han modtog Veland venlig og gav ham Skovsmedjen paa Brenneren, og alt Jærn og Malm, og hvad der ellers var skjult i Bjærgets Skød, det skulde tilhøre Veland.

»Og Veland blev glad og vel til Mode i de tyrolske Bjærge; de vilde Strømme brusede ned til ham og dreve hans Hjul, Stormen blæste hans Ild paa Essen i Brand, og Stjærnerne sagde: ‚Vi maa anstrænge os, ellers lyse de Gnister, som Veland slaar, klarere end vi.‘

»Saaledes trivedes Velands Arbejd godt. Den forstandige Smed forfærdigede Skjold og Sværd, Kniv og Pokal og de Klenodier, som pryde en Konges Hofborg, og der var ingen Smed, saa langt som Solen straaler over Alperne, som kunde maale sig med Veland. Men Elberich havde mange onde Fjender, som forenede sig, gjorde den enøjede Amilias til deres Anfører og faldt ind i Landet. Det voldte Elberich megen Sorg, og han sagde: ‚Hvo der bringer mig Amilias' Hoved, ham skal min eneste Datter som Ægteviv kysse!' Da slukkede Veland Ilden i sin Esse, spændte sit brede Sværd Mimung om sig og drog ud mod Elberichs Fjender. Og hans Sværd var godt og hug Amilias' Hoved af, saa alle Fjender flygtede. Men Veland bragte Hovedet til sin Konge. Da sagde denne i Vrede: ‚Hvad jeg har lovet med min Datter, det har Vinden henvejret; en Smed kan ikke blive min Søn; thi da vilde mine Hænder blive sorte, naar han bød mig sin Hilsen. Men du skal faa tre Guldpenge til Belønning. for dem kan en Mand brydes og hugge, springe og danse, pynte og plante og kjøbe sig en Pige paa Torvet.' Veland kastede de tre Guldpenge for hans Fødder, saa de rullede ind under Tronen og sagde: ‚Gud være med eder, og gid vi aldrig maa ses igjen!' og vilde drage ud af Landet. Men Kongen vilde ikke undvære Smeden, og derfor lod han ham kaste til Jorden og Senerne paa hans Fod gjennemskære, saa han blev halt og sørgmodig og ikke kunde tænke paa at flygte.

»Veland slæbte sig bedrøvet tilbage til sin Skovsmedje og tændte atter Ilden, men han fløjtede og sang aldrig mere, naar han slog paa Jærnet med sin tunge Hammer, og hans Sind var barsk. Da kom engang Kongesønnen, som var en rødkindet Dreng og var gaaet alene ud i Skoven, og sagde: ‚Veland, jeg vil se paa dig.' Og Smeden sagde listig: ‚Stil dig ved Ambolten, dér kan du se alting bedst,' — drog det glødende Jærn ud af Ilden og stødte det i Kongesønnens Hjærte. Han blegede hans Ben og gød Malm og Sølv omkring dem, saa de bleve til Lysestager, og han

satte en Guldrand om Hjærneskallen, saa den blev til et Bæger. Alt dette sendte Veland til Elberich, og da der kom ridende Bud og spurgte efter Drengen, sagde han: ‚Jeg har ikke set ham, han er gaaet ind i Skoven.'

»Paa samme Tid vandrede Kongedatteren i sin Have, hun var saa skjøn, at Lilierne nejede for hende. Paa Pegefingeren bar hun en gylden Ring, der var formet som en Slange, og i Slangens Hoved lynede en Karfunkel; den havde Elberich selv indfattet, og han elskede Ringen højere end et Kongerige og havde kun givet den til sin Datter, fordi hun i sin Skjønhed var ham dyrebarere end alt andet. Men medens hun plukkede en Rose, sprang Ringen fra Jomfruens Finger, trillede omkring paa Stenene i sin klare Glans og gik i Stykker; Karfunklen faldt ud af sin gyldne Indfatning, og Jomfruen klagede saare og vred sine Hænder og turde ikke gaa hjem, thi hun frygtede sin Faders Vrede.

»Da sagde de tjenende Kvinder: ‚Gaa hemmelig til Smed Veland, han véd Raad.' Saa gik Kongedatteren til Velands Smedje og klagede sin Nød. Han tog Ringen og føjede den sammen og smæltede Guld og Malm, saa Karfunklen atter straalede i Slangehovedet. Men Velands Pande bar dybe Rynker, og da Jomfruen smilede venlig til ham og vilde gaa bort, sagde han: ‚Hej! hvor du kommer listende!' slog den stærke Dør i, satte Slaaen for og greb Kongedatteren med stærk Arm og bar hende ind i sit Kammer, hvor der var et Leje af Mos og Bregner. Og da hun gik fra ham, græd hun og rev i sit silkeblødе Haar« . . .

Hr. Spazzo blev afbrudt af en Støj. Praxedis havde set hen paa Hertuginden, om hun ikke vilde springe rødmende op og lukke Munden paa Hr. Spazzo; men der var ikke noget at læse i det strænge Ansigt. Derfor trommede hun utaalmodig med Fingrene paa sin Lut.

. . . »og der var sket en Voldsdaad,« vedblev Hr. Spazzo uforstyrret. »Saa begyndte Veland en Syngen og Jublen, som Skovsmedjen aldrig havde hørt Mage til, siden

hans Sener vare blevne sønderskaarne. Han lod Sværd og Skjolde ligge ufuldendte og smedede Dag og Nag og smedede to store Vinger, og han var næppe færdig, før Elberik kom ridende med en Hær. Saa bandt Veland Vingerne paa, hængte Sværdet Mimung om sig og traadte ud paa Taarnets Tinde, saa Folk raabte: ‚Se! Veland er bleven en Fugl!'

»Men han raabte med stærk Stemme ned fra Taarnet: ‚Gud være med eder, Kong Elberich! I vil mindes Smeden, Han har dræbt eders Søn, og eders Datter bærer et Barn, som er hans, Farvel, hils hende fra mig!' saaledes raabte han, og hans Malmvinger hævede sig og brusede som Stormvinden, og han fo'r gjennem Luften. Kongen greb sin Bue, og alle Riddere spændte deres med Il, Pilene fo'r efter ham som en Hær af flyvende Drager, men Veland hævede sig i Vejret, og der var ingen, der traf ham, og han fløj hjem til Skaane til sin Faders Slot og saas aldrig mere. Elberich bragte ikke hans Hilsen til sin Datter. Men endnu samme Aar nedkom hun med en Dreng, der kaldtes Vittich og blev en stærk Helt, som hans Fader.

»Her ender Eventyret om Veland!«

Hr. Spazzo hvilede sig og trak Vejret dybt og med Velbehag. »En anden Gang lade de mig nok have Ro,« tænkte han. Fortællingen havde gjort forskjelligt Indtryk. Hertuginden udtalte sig rosende, Smedens Hævn tiltalte hende; Praxedis sagde vredt, at det var en rigtig Grovsmedehistorie, man burde forbyde Kammermesteren, nogen Sinde mere at lade sig se af Kvinder. Ekkehard sagde: »Jeg véd ikke rigtig, jeg synes, jeg har hørt noget lignende før, men Kongen hed Nidung, og Smedjen stod ved Kavkasus.«

Da sagde Kammermesteren vredt: »Hvis I synes bedre om Kavkasus end om Gloggensachsen, saa kan I for mig gjærne lægge det dérhen; men jeg husker endnu meget tydelig, at min tyrolske Ven nøje viste mig Stedet. Over Kammerdøren var der smedet en knækket Rose af Malm og

paa Taarnet var der en Ørnevinge af Jærn, under hvilken der stod skrevet: ‚Fra dette Sted fløj Smeden bort.' Nu og da valfarte Folk der hen og bede og tro, at Veland var en stor Helgen.«

»Lad os se, hvem der nu vil gjøre Hr. Spazzo Prisen stridig!« sagde Hertuginden, i det hun blandede Lodderne. De trak. Praxedis fik det mindste Straa. Hun var ikke forlegen og bad heller ikke om Overbærenhed; hun strøg sine brune Fletninger tilbage med sin hvide Haand og begyndte:

»Vel have Ammerne ikke sunget Vuggesange for mig om gamle Kæmper, og jeg har, Gud være lovet, aldrig været i nogen Skovsmedje, men selv i Konstantinopel gaar der dog Tale om slige Eventyr. Og da jeg ved Kejserens Hof fik Undervisning i alle Kunster, som klæde tjenende Kvinder godt, da var der en gammel Nøglegjemmerske, som hed Glycerium, hun sagde ofte til os:

»‚Hør, Piger, dersom I nogen Sinde tjene en Prinsesse, hvis Hjærte fortæres af hemmelig Elskov, og hun ikke kan se den Mand, til hvem hendes Attraa staar, saa maa I være snedige og betænksomme, som Kammerfruen Herlindis var den Gang, da Kong Rother bejlede til Kejser Constantinus' Datter.' Og naar vi sad sammen i Fruerstuen, saa blev der hvisket og tisket, indtil den gamle Glycerium fortalte om Kong Rother.

»I gamle Dage sad Kejser Constantinus i Borgen ved Bosporus. Han havde en vidunderlig skjøn Datter, om hvem Folk sagde, at hun var straalende som Aftenstjærnen og lyste blandt alle Piger som en Guldtraad i Silketøj. Da kom der en Dag et Skib sejlende, og ud af det stege tolv ædle Grever og tolv Riddere, og de red til Constantinus' Hof, og en red forrest, han hed Lupolt. Alle Folk i Hovedstaden forbavsedes over dem, thi deres Kaaber og Kapper vare tunge af Ædelstene, og der var en Klang af gyldne Bjælder fra deres Gangeres Sadler. Det var Sendebud fra Kong Rother i Vikingland, og Lupolt sprang af Hesten og sagde til Kejseren:

»‚Os sender vor Konge, kaldet Rother; han er den skjønneste Mand, der nogen Sinde blev født af en Kvinde, de bedste Helte tjene ham, og ved hans Hof er der Sang og Dans og Strængeleg, saa meget som nogen attraar. Men han har ingen Hustru, og hans Hjærte er ensomt. Giv ham eders Datter til Ægte!' Men Constantinus var en vredagtig Herre; han kastede bister sit Rigsæble paa Jorden og sagde: ‚Endnu er der ingen, der har bejlet til min Datter, uden at miste Hovedet; hvi bringer I mig da en saadan Skam over Havet? I ere alle mine Fanger!' Og han lod dem kaste i et Fængsel, hvor hverken Sol eller Maane skinnede, og de fik kun Vand til at vederkvæge sig med og græd meget.

»Da denne Efterretning kom til Kong Rother, blev han dybt bedrøvet i sit Hjærte, og han sad paa en Sten og talte ikke til nogen. Saa fattede han den Beslutning paa Vikingevis at drage over Havet for at hjælpe sine tro Sendebud. Og man havde fortalt ham om Grækerne, at man hos dem maatte forgylde Sandheden, dersom man vilde udrette noget, derfor lod han alle sine Kæmper sværge, at de vilde foregive, at han ikke hed Rother men Dietrich, at han var jaget i Landflygtighed af Kong Rother og vilde bede Grækerkejseren om Hjælp. Saa droge de over Havet.

»Og Rother tog sin Harpe med om Bord; thi før hans tolv Sendebud havde lettet Anker, var han kommen ned til Stranden med sin Harpe og havde spillet tre Sange for dem; dem skulde de beholde i Minde: ‚Thi kommer I nogen Sinde i Nød, og hører disse Toner klinge, da er Rother nær med Hjælp!'

»Det var Paaskedag, og Kejser Constantinus var redet ud til Hippodromen, da Rother holdt sit Indtog. Alle Borgerfolk i Konstantinopel stimlede sammen; noget saadant havde de endnu aldrig set; thi Rother bragte ogsaa sine Kæmper med sig: den første hed Asprian og førte en Staalstang, der var fire og tyve Alen lang, den anden hed Vidolt

og var saa vild, at de maatte føre ham med sig i Lænker, den tredje hed Aftenrøde.

»Og mange tapre Stridsmænd kom ridende med Rother, og der kom kørende tolv Vogne med Skatte, og der var en saadan Pragt, at Kejserinden sagde: ‚O ve, hvor vi vare dumme, da vi nægtede Kong Rother vor Datter; hvad maa det ikke være for en Mand, naar han kan jage saadanne Helte over Havet!'

»Kong Rother bar et gyldent Harnisk, en Vaabenkjortel af Purpur og to Rader skjønne Ringe om Armene, og han bøjede Knæ for Grækerkejseren og sagde: ‚Mig, Fyrst Dietrich, har en Konge, kaldet Rother, jaget i Landflygtighed, og nu er alt, hvad jeg har virket, til Skade for mig. Jeg tilbyder eder min Tjeneste.'

»Da indbød Constantinus alle Heltene til Hippodromgaarden, holdt dem højt i Ære og bød dem at sidde til Bords. Men der løb en tam Løve omkring, som var vant til at spise Tjenernes Brød. Den kom ogsaa hen til Asprian for at slikke hans Tallerken. Da greb Asprian Løven i Manken og kastede den imod Salens Væg, saa den knustes. Og Kammermestrene sagde indbyrdes: ‚Hvo der ikke vil kastes mod Væggen, maa undlade at røre ved denne Mands Tallerken.'

»Men Kong Rother uddelte mange skjønne Gaver til Grækerne; han forærede enhver, der besøgte ham en Kjortel og ét Vaaben. Der kom ogsaa en landflygtig Greve; ham forærede han tusend Mark Sølv og tog ham i sin Tjeneste, saa at mange hundrede Riddere fulgte ham. Derfor var den foregivne Dietrichs Pris i alles Mund, og der begyndte en Hvisken og Tisken mellem Kvinderne, der var ingen Fruerstue, uden at dens Vægge maatte høre Hr. Dietrichs Lov.

»Da sagde den guldlokkede Kejserdatter til sin Kammerfrue Herlindis: ‚Ve mig! hvorledes skal jeg faa den Herre at se, som alle prise?'

»Men Herlindis svarede: ‚Bed din Fader om at holde

en Glædesfest ved Hove og at indbyde Helten, saa kan du lettest faa ham at se.'

»Kejserdatteren handlede efter Herlindis' Raad, og Constantinus nikkede til hende og indbød sine Hertuger og Grever til Hippodromgaarden og ligeledes de fremmede Helte. Alle de indbudne kom, og der opstod stor Trængsel om ham, de kaldte Dietrich, og da Kejserdatteren traadte ind med sine hundrede Tærner, prydet med gylden Krone og guldbroderet Kaabe, da var der netop meget stærk Støj; en Kammermester havde bedt Kæmpen Asprian om at rykke op paa Bænken, for at andre Folk ogsaa kunde faa Plads, men saa gav Asprian Kammermesteren et saadant Ørefigen, at hans Hoved gik i Stykker, og der var en slem Forvirring, saa Dietrich maatte stifte Fred.

»Derfor kunde Kejserdatteren ikke faa Øje paa Helten, og hun vilde dog saa gjærne have set ham.

»Da de vare komne hjem, sagde hun atter til Herlindis: ‚Ve mig, nu har jeg Sorger Dag og Nat og faar ikke Ro, før mine Øjne have skuet den herlige Mand. Jeg vilde give en smuk Belønning til den, der fører Helten til mit Kammer.'

»Men Herlindis lo og sagde: ‚Det Bud vil jeg trolig besørge, jeg vil gaa til hans Bolig.' Og den snilde Pige tog sin smukkeste Klædning paa og gik til Hr. Dietrich. Han modtog hende venligt og hun satte sig tæt hen til ham og hviskede: ‚Min Herskerinde, Kejserens Datter, sender dig mange venlige Hilsener; hun nærer Venskab for dig; du skal komme til hende.'

»Men Hr. Dietrich sagde: ‚Kvinde, du forsynder dig. Fordum gik jeg vel til mangen en Fruerstue, hvor det var muligt; men hvi spotter du nu den hjemløse Mand? Ved Kejserens Hof er der mange ædle Hertuger og Grever; din Herskerinde har aldrig tænkt paa at føre slig Tale.'

»Og da Herlindis trængte mere ind paa ham, sagde han: ‚Her ere saa mange, der lægge Mærke til en; naar man vil beholde sin Ære, maa man lade velopdragen; Con-

stantinus kunde forvise mig fra sit Rige. Det vilde derfor være uheldigt, hvis jeg vilde se din Herskerinde. Meld hende det, saa meget jeg end ønsker at tjene hende.'

»Herlindis vilde gaa sin Vej; da bød Kongen sine Guldsmede at støbe to Sko af Sølv og to af Guld og forærede hende en af hvert Par, desuden en Kaabe og tolv gyldne Armringe, thi han var gavmild og vidste, at man højt skulde ære en Fyrstindes Kammerfrue, der gaar Bud i Elskovssager.«

. . . Praxedis standsede et Øjeblik, thi Hr. Spazzo, der i nogen Tid havde ridset mange stornæsede Ansigter i Sandet med sin Sværdskede, begyndte at rømme sig. Men da han ikke gjorde nogen yderligere Indsigelse, vedblev hun:

. . . »Og Herlindis sprang glad hjem og sagde til sin Herskerinde: ‚Den gode Helt værner godt og ivrig om sin Ære, han sætter for stor Pris paa Kejserens Gunst. Men se, hvor god han har været mig: Skoene, Kaaben, de tolv Armringe, vel mig, som kom til ham! Jeg tror ikke, jeg kunde faa nogen skjønnere Ridder at se paa hele Jorden. Gud tilgive mig, at jeg betragtede ham, som om han var en Engel.'

»‚O ve mig!' sagde Kejserdatteren, skal jeg da aldrig blive salig? Saa skal du i det mindste give mig de Sko, som den ædle Kæmpe har skjænket dig; jeg fylder dig dem med Guld.'

»Saa blev Handelen sluttet, hun tog den gyldne Sko paa og vilde ogsaa tage den af Sølv, men den hørte til samme Fod. ‚Ve mig!' klagede den skjønne, ‚der er sket en Fejltagelse, jeg faar den aldrig paa; du maa atter gaa og bede Hr. Dietrich om at give dig den anden og komme selv.'

»‚Det vil glæde ondskabsfulde Tunger,' sagde Herlindis leende. ‚Hvad gjør det? Jeg gaar' — og hun løftede sin Klædning lige op til Knæet og skred over den vaade Gaard, som om hun havde glemt at gaa paa kvin-

delig Vis. Helten vidste godt, hvorfor hun kom, men han lod, som om han ikke saa' det. Herlindis sagde til ham: ‚jeg maa gaa endnu flere Bud, der er sket en Fejltagelse: nu beder min Fyrstinde dig om, at du vil give hende den anden Sko og selv komme og besøge hende.' ‚Hvor gjærne vilde jeg ikke gjøre det!' sagde han, ‚men Kejserens Kammermestre ville melde mig.' ‚Aldrig!' mente Herlindis, ‚de tumle sig i Gaarden og kaste med Spyd; tag du to Tjenere med og list dig sagte efter mig, under Larmen og Kamplegen savner ingen dig.'

»Nu vilde den trofaste Pige gaa; men Helten sagde: ‚Jeg vil først spørge efter Skoene.' Da raabte Asprian uden for: ‚Hvad har en gammel Sko at sige? Vi have smedet mange tusende, dem bærer Tyendet: jeg vil søge den rette.' Og han bragte den, og Dietrich skjænkede atter Kammerfruen en Kaabe og tolv Armringe.

»Saa gik hun i Forvejen og meldte sin Herskerinde det ønskede Budskab. Men Hr. Dietrich bød, at der skulde være stor Larm i Hippodromgaarden og sendte sine Kæmper ud; Vidolt fo'r ud med sin Stang og opførte sig som rasende, Asprian slog en Kolbøtte helt op i Luften, og Aftenrøde kastede en stor Sten paa mange hundrede Pund tolv Favne langt, saa at ingen lagde Mærke til Hr. Dietrich.

»Han gik stolt over Gaarden. Den ventende Kejserdatter saa' ham fra sit Vindue, hendes Hjærte slog, Jomfruburet aabnede sig for ham, og hun sagde: ‚Velkommen, ædle Herre! hvor jeg ser eder gjærne. Nu skal I selv trække de skjønne Sko paa mig.'

»‚Med Glæde!« sagde Helten og satte sig ved hendes Fødder, og hans Adfærd var meget smuk, og hun stillede sin Fod paa hans Knæ, Foden var sirlig og Skoene passede godt, saa trak Hr. Dietrich dem paa hende.

»‚Sig mig nu, ædle Jomfru,' begyndte derpaa den snedige Mand, ‚dig har sikkert allerede mangen en Mand bedet

om at være ham til Villie, hvem af alle har behaget dig mest?«

»Da svarede Kejserens Datter alvorlig: ‚Herre! ved min Sjæl, saa sandt jeg er døbt, hvis man stillede alle Verdens Kæmper sammen, saa var der ingen, der var værdig til at kaldes din Ligemand. Du er en udvalgt Mand i Dyd, — og dog, hvis jeg havde at vælge, saa tog jeg en Helt, som jeg maa tænke paa hver Dag; han har sendt Bud, som skulde bejle til mig for ham, de ligge nu i Fængsel. Han hedder Rother og bor paa den anden Side Havet — hvis jeg ikke faar ham, saa bliver jeg Jomfru alle mine Dage.‘

»‚Eja‘, sagde Dietrich, ‚vil du elske Rother, saa skal jeg bringe ham hid. Vi have levet glade sammen som Venner, han var mig naadig og god, skjønt han senere forviste mig.‘

»Da sagde Kejserdatteren. ‚Hør engang, hvor kan den Mand være dig kjær, naar han har forvist dig? Jeg mærker vel, at du er et Sendebud, der er sendt hid af Kong Rother; tal da og skjul intet for mig; hvad du end siger mig i Dag, det er vel forvaret hos mig til Dommedag.‘

»Da saa' Helten med et fast Blik paa hende og sagde: ‚Nu giver jeg mig selv og alt, hvad jeg har, i Guds og din Haand. Velan da! dine Fødder hvile i Kong Rothers Skød.‘

»Den yndige Pige blev meget bange, hun trak sin Fod tilbage og klagede: ‚Ve mig, nu var jeg saa uopdragen, Hovmod bedrog mig, saa jeg satte min Fod i dit Skjød. Har Gud sendt dig hid, det vilde være mig inderlig kjært. Men hvor skal jeg kunne tro dig? Hvis du kunde bevise mig Sandheden, saa vilde jeg endnu i Dag rømme min Faders Rige med dig; der lever ingen Mand, hvem jeg vil tage til Ægte, hvis du er Kong Rother — men foreløbig kan det nok ikke ske.«

»‚Hvorledes skal jeg kunne bevise det bedre end ved mine Venner i Fængslet?« svarede Kongen. »Naar de fik mig at se, saa vilde du snart faa at vide, at jeg har talt Sandhed.

»‚Saa vil jeg overtale min Fader til at frigive dem,‘ sagde Kejserens Datter. ‚Men hvem skal være Borgen for, at de ikke undslippe?«

»‚Det vil jeg paatage mig,‘ sagde han.

»Da kyssede Kejserens Datter Helten i Tugt og Ære, og han gik til sin Bolig og var frydefuld til Mode. Men da Morgenen brød frem, tog Jomfruen en Stav, smuttede i en sort Sørgedragt og lagde en Pilegrimskrave om sin Skulder, som om hun vilde drage ud af Landet, og hun saa' bleg og bedrøvet ud og gik over til Kejser Constantinus, bankede paa hans Dør og sagde listig til ham: ‚Min kjære Hr. Fader, jeg bliver styrtet i Fordærvelse i levende Live. Jeg er elendig, hvo trøster min Sjæl? Kong Rothers fængslede Sendebud vise sig for mig i Drømme, og de se udtærede og elendige ud og lade mig ikke have Ro; jeg maa af Sted, for at de ikke skulle pine mig mere, medmindre du vil lade mig kvæge de Stakler med Mad, Vin og Bade. Slip dem fri, selv om det kun var i tre Dage.‘

»Da svarede Kejseren: ‚Det vil jeg tillade, hvis du skaffer mig Borgen for, at de om tre Dage atter ville gaa i Fængsel.‘

»Da man nu gik til Bords i Kejsersalen, kom ogsaa den formentlige Hr. Dietrich og hans Mænd, og da Maaltidet var forbi og man vaskede sine Hænder, da gik Jomfruen omkring ved Bordet, som om hun vilde søge en Mand til at gaa i Borgen for dem blandt de rige Hertuger og Herrer; og hun sagde til Dietrich: ‚Husk, at du skal hjælpe mig ud af min Nød og indestaa for Sendebudene med dit Liv,‘

»Men han svarede: ‚Jeg indestaar for dig, du allerskjønneste Jomfru.‘

»Og han gav Kejseren sit Hoved i Pant, og Kejseren sendte sine Mænd med ham, for at de kunde aabne Fængslet.

»Dér laa Sendebudene elendige og kraftesløse; da man aabnede Fængselsdørene skinnede den klare Dag ind til dem

og blændede de Stakler; thi de vare ikke mere vante til den. Og de tog de tolv Grever og lod dem gaa ud af Fængslet; hver af dem fulgtes af sin Ridder, og det faldt dem meget svært at gaa. Forrest skred deres Fører Lupolt; han havde slynget et pjaltet Klæde om sine Lænder, og hans Skjæg var stort og busket, og hans Legeme var som flaaet. Hr. Dietrich stod sørgmodig og vendte sig bort, for at de ikke skulde gjenkjende ham, og holdt med Magt sine Taarer tilbage, thi endnu aldrig havde Sorgen været ham saa nær. Han lod dem føre til sin Bolig, hvor de bleve plejede, og Greverne sagde: ‚Hvem var den Mand, som stod saa afsides? Han mener det sikkert godt med os.' Og de lo af Glæde og Smærte paa samme Tid, men kjendte ham ikke.

»Næste Dag indbød Kejserens Datter de haardt prøvede Mænd til Hove og skjænkede dem gode, splinternye Klædninger, og lod dem føre til den nye Badstue og dække et Bord for at bespise dem. Da Herrerne nu sad der og til Dels glemte deres Lidelser, tog Dietrich sin Harpe, listede sig bag Forhænget og lod Strængene lyde; han spillede den Sang, som han engang havde ladet klinge ved Stranden, Lupolt havde hævet sit Bæger; det gled ud af hans Haand, saa Vinen flød hen over Bordet, og en anden, der skar Brød, lod Kniven falde, og alle lyttede de med Forbavselse; deres Konges Sang blev stærkere og klarere. Da sprang Lupolt over Bordet, og alle Grever og Riddere fulgte ham, som om der pludselig var kommet et Pust af gammel Kraft over dem, og de reve Forhænget ned og kyssede Harpespilleren og knælede for ham, og der var ingen Ende paa deres Jubel.

»Da vidste Jomfruen, at han virkelig var Kong Rother fra Vikingeland, og hun udstødte et højt Glædesskrig, saa hendes Fader Constantinus kom løbende — hvad enten han nu vilde eller ej, saa maatte han forene dem, og Sendebudene gik aldrig mere ned i deres Fængsel, og Rother hed aldrig mere Dietrich og kyssede sin Brud og drog hjem

med hende over Havet og var en lykkelig Mand, som holdt hende højt i Ære, og naar de sad sammen i Kjærlighed, da sagde de: ‚Lovet være Gud og Mandsmod og snilde Kammerfruers List!«

»Det er Eventyret om Kong Rother!«

. . . Praxedis havde fortalt længe.

»Vi ere godt fornøjede,« sagde Hertuginden, »og det synes os lidt tvivlsomt, om Smed Veland vil bære Prisen, efter at vi have hørt Kong Rothers Historie.«

Hr. Spazzo var ikke vred der over. »Kammerfruerne i Konstantinopel synes at have faaet Finheden ind med Skeer,« sagde han. »Men selv om jeg ogsaa er besejret, saa har den sidste dog ikke sunget endnu.« Han saa' over til Ekkehard. Men han sad som et Drømmebillede fordybet i sig selv. Han havde kun hørt lidet om Kong Rother, Hertugindens Pandebaand med Rosen havde været hans Øjnes Maal, medens Praxedis fortalte.

. . . »For Resten tror jeg ikke rigtig paa den Historie,« vedblev Hr. Spazzo. »For nogle Aar siden sad jeg ved Vinen i Bispegaarden hist ovre i Konstanz, da kom der en græsk Relikviesælger, som hed Daniel og havde mange hellige Legemer og Kirkesmykker og hellige Kar med. Der var ogsaa et ældgammelt Sværd med en Skede, besat med Ædelstene, det vilde han overtale mig til at tage: han sagde, at det var Kong Rothers Sværd, og hvis der ikke havde været lige saa faa Gulddalere hos mig, som Haar paa Grækerens Isse, saa havde jeg kjøbt det. Manden fortalte, at det var det Sværd, med hvilket Kong Rother havde kæmpet med Kong Ymelot af Babylon om Kejserens Datter, men han vidste ikke noget om gyldne Sko og Kammerfruer og Harpespil.«

»Der er vist meget i Verden, som er sandt, uden at I kjender noget til det,« sagde Praxedis.

Det blev mørkt. Maanen var staaet op med gul Glans, Luften var svanger med krydret Duft, og i Buskene og paa Klippen funklede der Ildfluer, som skulde til at flyve ud. En

Tjener bragte Lys, der vare omgivne af Lærred gjennemtrængt med Olie, og lyste som Lygter. Der var mildt og yndigt i Haven.

Klosterlærlingen sad fornøjet paa sin Skammel og holdt Hænderne foldede som i Andagt.

»Hvad tænker vor unge Gjæst paa?« spurgte Hertuginden.

»Jeg vilde give min skjønneste latinske Bog, hvis jeg kunde have faaet Lov til at se Kæmpen Asprian kaste Løven mod Væggen.«

»Du maa blive Kæmpe og selv drage ud mod Kæmper og Drager,« sagde Hertuginden spøgende.

Men det vilde han ikke gaa ind paa: »Vi maa kæmpe med Djævlen,« sagde han, »det er mere.«

Fru Hadvig var endnu ikke oplagt til at bryde op. Hun brækkede en lille Ahorngren i to ulige Stykker og traadte hen til Ekkehard. Han fo'r forvirret op.

»Naa,« sagde Hertuginden. »træk! I eller jeg.«

»I eller jeg!« sagde Ekkehard i en dump Tone. Han trak det korteste Straa. Det gled ham ud af Haanden, han satte sig atter og tav.

»Ekkehard!« sagde Hertuginden med skarp Stemme.

Han saa' op.

»I skal fortælle!«

»Jeg skal fortælle!« mumlede han og fo'r med Haanden hen over sin Pande. Den var hed; der var Storm inden for.

»Ja vel — fortælle! Hvem vil spille paa Lut der til?«

Han stod op og saa' ud i den maaneklare Nat. De andre fornødredes over hans Adfærd. Men han begyndte med klangløs Røst:

»Det er en kort Historie. Der var engang et Lys, som straalede klart og straalede ned fra et Bjærg og straalede i Regnbuefarver og bar en Rose i sit Pandebaand« . . .

»En Rose i sit Pandebaand?!« brummede Hr. Spazzo og rystede paa Hovedet.

. . . »Og der var engaug en mørk Natsværmer,« ved-

blev Ekkehard i samme Tone, »den fløj op til Bjærget og fløj omkring Lyset og vidste, at den maatte brænde, naar den fløj ind i det, og den fløj dog ind i det, og Lyset brændte Natsværmeren, saa den blev til Aske og glemte at flyve. Amen!«

Fru Hadvig sprang harmfuld op.

»Er det hele eders Historie?« spurgte hun.

»Hele min Historie!« sagde han med uforandret Røst.

»Det er Tid til at gaa op nu,« sagde Fru Hadvig stolt. »Natteluften fører Feber med sig.«

Hun skred med et foragteligt Blik forbi Ekkehard. Burkard bar hendes Slæb. Ekkehard stod ubevægelig. Kammermester Spazzo klappede ham paa Skulderen: »Natsværmeren var en dum Djævel, Hr. Kapellan!« sagde han medlidende. Der kom et Vindpust og blæste Lysene ud. »Det var en Munk!« sagde Ekkehard ligegyldig, »sov vel!« —

En og tyvende Kapitel.

Forstødt og paa Flugt.

Ekkehard havde endnu siddet længe i Lysthuset, saa var han styrtet ud i den mørke Nat. Han vidste ikke hvorhen han skulde gaa. Om Morgenen befandt han sig paa Klippen Hohenkræhen, som laa ensom og stille, siden Skovkvinden var dragen bort. Ruinerne af det brændte Hus laa forvirrede imellem hverandre; den romerske Sten med Mithras stod der endnu, omranket af Bregner og Mosegræs, en Staalorm løb hvislende op ad Gudbilledet som Tid og Vejr havde givet en mørk Farve.

Ekkehard blev greben af skærende Haan; »Den hellige Hadvigs Kapel!« raabte han og slog sig for Brystet med den knyttede Haand, »ja! saaledes maa det være!« Han væltede Romerstenen og steg op paa Klippetoppen; dér kastede han sig ned og pressede sin Pande mod den kølige Jord, som Fru Hadvigs Fod engang havde berørt. Han blev der længe; da Solen brændte paa Middagshøjden, laa han endnu der oppe og — sov.

Før det blev Aften kom han tilbage til den høje Twiel, hed, forstyrret og med usikker Gang. Der hang Halmstraa i hans Kuttes haarede Væv. Borgens Beboere vege sky tilbage for ham, som for den, paa hvis Pande Ulykkens Finger havde skrevet sit Mærke. Ellers plejede de at gaa ham i Møde og bede om hans Velsignelse.

Hertuginden havde lagt Mærke til hans Fraværelse, men ikke spurgt efter ham. Han gik op i sin Taarnstue og greb et Pergament, som om han vilde læse. Det var Gunzos Skrift imod ham. »Jeg vilde gjærne formane eder til at unde ham frelsende Lægemidlers Hjælp, men jeg frygter, at hans Sygdom er for dybt rodfæstet,« læste han. Han lo. Det hvælvede Loft gav Gjenklang, saa sprang han op, som om han vilde finde ud, hvem det var, der lo. Han traadte hen til Vinduet og saa' nd i Dybet; det gik langt, langt ned. Han var lige ved at blive svimmel, saa veg han tilbage.

Den gamle Thietos Flaske stod mellem Bøgerne, det gjorde ham vemodig. Han tænkte paa den blinde. »Kvindetjeneste er en slem Ting for den, der vil vedblive at være retfærdig,« havde han sagt til ham, da han tog Afsked.

Han rev Seglet af Flasken og hældte Jordanflodens Vand over sit Hoved og vædede sine Øjne. Det var for sent. Hjærtets Glød slukkes end ikke i hellige Strømmes Bølger; undtagen hos den, der styrter sig ned for aldrig at komme op igjen . . . Han fik dog tilsidst lidt Ro. »Jeg vil bede!« sagde han, »det er en Fristelse.« Han kastede sig paa Knæ; men det forekom ham snart, at Duerne

sværmede om hans Hoved, som den Gang, da han først traadte ind i Taarnstuen, kun at de nu havde grinende Ansigter og et haanligt Træk om Næbet.

Han stod op og gik langsomt ned ad Vindeltrappen til Borgkapellet. Altret der nede havde mangen god Dag været Vidne til from Andagt. Der var nu som altid mørkt og stille i Kapellet. Den lave Hvælving blev baaren af sex tunge Søjler med tærningformede, løvværkprydede Kapitæler; der faldt en fin Stribe Lys ind gjennem det smalle Vindue. Den dybe Nische, i hvilken Altret stod, var svagt oplyst, kun Guldgrunden om Frelserens Mosaikbillede glimrede med mat Glans. Græske Kunstnere havde fordum engang bragt deres Kirkeprydelsers Former op til den tyske Klippe: Frelserens magre Skikkelse viste sig i et hvidt, bølgende Klædebon og med gyldent rødt Skjær om Hovedet, medens han velsignende udtrakte sin højre Haand.

Ekkehard knælede ved Altrets Trin; hans Pande hvilede paa Stenpladerne, — saaledes blev han liggende i dybe Tanker. »Du, som har baaret Verdens Synd, lad en Naadens Straale falde paa mig uværdige!« Han hævede sit Blik og saa' stift op, som om han ventede, at det alvorlige Billede skulde stige ned fra Væggen og række ham sin Haand. »Jeg knæler for dig, som Petrus ombruset af Stormen paa Søen, Bølgerne ville ikke bære mig, Herre frels mig! Frels mig, som du frelste hin, da du vandrede over den stormfulde Strøm og rakte ham din Haand, i det du sagde: »Du lidet Troende, hvi tvivler du?«

Men der skete ikke noget Under.

Ekkehards Tanker forvirredes.

Da brusede et kvindeligt Klædebon gjennem Kapellet, men han hørte intet. Fru Hadvig var kommen der ned, dreven af en sælsom Trang. Siden hun var bleven vred paa Munken, stod Billedet af hendes gamle, afdøde Ægtefælle oftere for hendes Sjæl end nogen Sinde før. Naturligvis. Naar denne lægger sig, maa hin staa op. Virgil

havde ogsaa bidraget der til; der var saa megen Tale om Sichæus' Minde.

Næste Dag var det Hr. Burkards Dødsdag. Den gamle Hertug laa begravet i Kapellet med Skjold og Lanse. Ved Siden af Altret var der en simpel Sten, som dækkede hans Grav, over hvilken den evige Lampe brændte mat. Der stod ogsaa en Sarkofag af graa Sandsten, paa hvis Hjørner der sad uformelige smaa Halvsøjler med joniske Kapitæler; de hvilede paa vanskabte Dyreskikkelser. Denne Stenkiste havde Fru Hadvig engang ladet indrette til sig selv. Paa Hertugens Dødsdag lod hun den bære op, fyldt med Korn og Frugter og uddelte Indholdet til de fattige — Levnetsmidler fra de dødes Hvilested: det var en from Skik.

Hun vilde bede ved sin Husbonds Grav. Halvmørket skjulte den knælende Ekkehard. Hun saa' ham ikke.

Da fo'r hun op af sin Andagt. Der lød en dæmpet men skærende Latter i hendes Øre, hun kjendte den Stemme. Ekkehard havde rejst sig og talte med Salmens Ord; «Skjul mig, o Herre, under dine Vingers Skygge, for de ugudeliges Aasyn, som ødelægge mig, for min Sjæls Fjenders, som omringe mig. De lukke deres Hjærter til, de tale med deres Mund af Hovmod.« Han sagde det i en bitter Tone. Det var ingen Bøn mere.

Fru Hadvig bøjede sig ned over Sarkofagen. Hun vilde gjærne have rejst en anden oven paa den, saa den skjulte hende for Ekkehards Blik. Hun ønskede ikke længer at være alene med ham. Hendes Hjærte slog roligt.

Han gik hen imod Porten.

Da vendte han sig pludselig om; den evige Lampe svævede langsomt frem og tilbage over Fru Hadvigs Hoved, det svævende, dæmrende Lys havde truffet hans Øje . . . med et Spring, der var vældigere end det, som den hellige Bernhard senere gjorde i Domkirken i Speier, da Mariabilledet vinkede til ham, stod han foran Hertuginden. Han saa' længe og gjennemborende paa hende. Hun rejste sig og

stod lige over for ham, i det hun greb om Stenkistens Rand med sin højre Haand, medens den evige Lampe vuggede sig i en Silkesnor over hendes Hoved.

»Salige ere de døde, thi man beder for dem!« sagde Ekkehard.

Fru Hadvig svarede ikke.

»Vil I ogsaa bede for mig, naar jeg er død?« vedblev han. »O, I skal ikke bede for mig! lad en Pokal lave til eder af min Hjærneskal, og naar I atter henter en Portner i den hellige Gallus' Kloster, da byd ham velkommen med en Drik af den — jeg sender ham Hilsen! I kan ogsaa føre den til eders egne Læber, den springer ikke. Men I maa have Pandebaandet paa og ogsaa Rosen« . . .

»Ekkehard!« sagde Hertuginden, — »I forsynder eder!«

Han tog sig med Haanden til Panden: »O!« sagde han vemodig — »o ja! . . . Rhinen forsynder sig ogsaa: de have standset dens Løb med kæmpemæssige Klipper, men den gnaver sig gjennem dem og styrter brusende af Sted i Skum og Fald og Ødelæggelse — vær hilset friske Ungdomsmod! . . . Og Gud forsynder sig ogsaa; thi han har skabt Rhinen og den høje Twiel og Hertuginden af Schwaben og Tonsuren paa mit Hoved.«

Hertuginden begyndte at gyse. Hun havde ikke ventet et saadant Udbrud af længe dulgte Følelser. Men det var for sent. Hun var bleven ligegyldig.

»I er syg!« sagde hun.

»Syg?« gjentog han — »det er kun Gjengjældelse. For Aar og Dag siden ved Pinsefesten, da den høje Twiel endnu ikke var til for mig, bar jeg i festlig Procession den hellige Gallus' Kiste ud af vor Klosterkirke. Da kastede en Kvinde sig ned for mig. ‚Staa op!' sagde jeg til hende, men hun blev liggende i Støvet. ‚Gaa hen over mig med din Helligdom, Præst, saa jeg kan blive helbredet!' sagde hun, og min Fod skred hen over hende. Hun havde Hjærtesorg, den Kvinde. Nu er det omvendt« . , .

Taarer kvalte hans Stemme. Han kunde ikke fortsætte.

Han kastede sig for Fru Hadvigs Fod og greb Sømmen af hendes Klædebon. Han skjælvede over hele Legemet.

Fru Hadvig blev mild, mild mod sin Villie, som om en usigelig Hjærtesorg strømmede op i hende fra hans Haand.

»Staa op og tænk paa noget andet,« sagde hun. »I skylder os endnu en Historie. Overvind det!«

Ekkehard lo gjennem Taarer.

En Historie,« udbrød han, — »o, en Historie. Men ikke fortælle den . . . kom, lad os virkeliggjøre den, den Historie! Der oppe fra Borgens Tinder kan man se saa langt ud i Landet og saa dybt ned, saa sødt og dybt og lokkende; hvorfor skal Hertugborgen holde paa os? Man behøver kun at tælle til tre, naar man vil der ned . . . og vi svæve og glide ind i Døden; da er jeg ikke mere Munk og tør slynge min Arm om eder« —

Han slog med sin knyttede Haand paa Hr. Burkhards Grav: »Og han, som sover der nede, skal ikke hindre mig i det! Hvis han skulde komme, den gamle, da slipper jeg eder ikke, og vi svæve atter op til Taarnet og sidde, hvor vi sad før og læse Virgil ud, og I maa have Rosen i eders Pandebaand, som om der intet var sket . . . Vi lukke Porten for Hertugen og le af alle andre Tunger, og naar Folk sidde ved Arnen, da sige de: Det er en smuk Historie, den om den tro Ekkehard, som dræbte Kejser Ermanrich; da han havde hængt Harlungerne, og saa har han siddet med sin hvide Stav ved Fru Venus' Bjærg i mange hundrede Aar og har tænkt, at han lige til Dommedag vilde advare de Folk, som vandre til Bjærget; men til sidst blev det ham for kjedeligt og han løb sin Vej og blev Munk i St. Gallen og styrtede ned fra en Klippe, saa han døde; og nu sidder han ved Siden af en bleg Kvinde og læser Virgil, og det klinger gjennem Hegau ved Midnatstide: ‚Dronning! du byder mig her, at forny en usigelig Smærte!' og hun maa kysse ham, hvad enten hun vil eller ej — Døden indhenter, hvad Livet har forsømt!«

Han havde talt med forvildet Blik. Nu faldt han

sammen i stille Graad. Fru Hadvig havde staaet ubevægelig, det var, som om et Glimt af Medlidenhed lyste i hendes kolde Øje, hun bøjede sig ned over ham.

»Ekkehard!« sagde hun, »I maa ikke tale om Døden. Det er Vanvid. Vi leve, I og jeg« . . .

Han rørte sig ikke. Saa lagde hun sin Haand let paa hans feberhede Hoved. Det strømmede og bølgede gjennem hans Hjærne. Han sprang op.

»I har Ret!« raabte han, »vi leve. I og jeg!« Svævende, mørke Skyer dansede for hans Blik: han gjorde et Skridt frem, han omslyngede den stolte Kvindeskikkelse med sine Arme, han trykkede hende rasende til sig, hans Kys brændte paa hendes Læber, medens hendes Indsigelser døde hen uden at blive hørte.

Han løftede hende højt op imod Altret, som om det var en Offergave, han vilde bringe: »Hvorfor holder du dine gyldne, straalende Fingre saa rolig og velsigner os ikke?« raabte han op til det mørke, alvorlige Mosaikbillede . . .

Hertuginden var faret sammen som en saaret Hind; — det var et Øjeblik; da hævede og rejste alt sig i hende af krænket Stolthed; med stærk Haand slog hun den rasende paa Panden og snoede sig ud af hans Arme.

Han holdt hende endnu om Livet, da blev Kirkeporten aabnet; en blændende Straale af Dagens Lys trængte ind i Mørket — de var ikke mere alene.

Kjældermesteren fra Reichenau, Rudiman, traadte over Tærskelen, medens der viste sig Skikkelser i Borggaarden.

Hertuginden havde skiftet Farve af Undseelse og Vrede, en Fletning af hendes mørke Haar faldt opløst ned over Nakken.

»Undskyld,« sagde Manden fra Reichenau med grinende, høflig Mine, »mine Øjne have ikke set noget« . . .

Da lykkedes det Fru Hadvig at rive sig løs fra Ekkehard. »Jo—jo— og atter jo! I har set en vanvittig, der har glemt sig selv og Gud . . . Det skulde gjøre mig ondt for eders Øjne, jeg vilde være nødt til at lade dem stikke ud, hvis I ikke havde set noget« . . .

Det var en usigelig kold Højhed, med hvilken hun raabte det til ham.

Saa kunde Rudiman forstaa den sælsomme Begivenhed.

»Jeg glemte,« sagde han haanlig, »at vi have en af dem for os, paa hvilke vise Mænd have anvendt den hellige Hieronymus' Ord; ‚Deres Adfærd sømmer sig mere for en Sprade og en Brudgom end for en Mand, der er indviet til Herren.«

Ekkehard stod støttet til en Søjle med Armene hævede som Odysseus, da han vilde omfavne sin Moders Skygge; Rudimans Ord rev ham ud af Feberdrømmen. »Hvem vil træde imellem mig og hende?« raabte han truende. Men Rudiman klappede ham paa Skulderen med uforskammet Fortrolighed: »Vær rolig, gode Ven, vi have kun et lille Brev til eder; den hellige Gallus kan ikke lade sin viseste Discipel færdes længere ude i den vankelmodige, letsindige Verden; I er kaldt hjem! — Glem ikke den Stok, med hvilken I mishandlede eders Brødre, som holde af at plukke et Kys om Efteraaret, I kyske censor morum!« hviskede han.

Ekkehard traadte tilbage. Der var en Storm i ham af Længsel, Raseri over Skilsmissen, glødende Attraa og den Haan, der var vist ham; han styrtede hen til Fru Hadvig, men der var allerede fuldt i Kapellet. Abbeden fra Reichenau var selv kommen, for at glæde sig ved at se Ekkehard blive kaldt hjem. »Det vil blive vanskeligt at faa ham der fra,« havde han sagt til Kjældermesteren. Det blev let. Han havde Munke og Tjenere med sig.

»Sacrilegium!« raabte Rudiman dem i Møde, »for Altret har han udstrakt sin bolerske Haand mod sin Herskerinde!«

Da var Maalet fuldt hos Ekkehard. Hjærtets helligste Hemmelighed var vanæret af raa Frækhed, en Perle var kastet for Svin . . . han rev den evige Lampe ned, han svang Malmskaalen som en Slynge; Lyset gik ud — man hørte et dumpt Skrig, og Kjældermesteren laa paa Stengulvet

med blødende Hoved, Lampen klirrede ved Siden af ham ... der var Kamp og Trængsel og vild Forvirring . . . det var snart ude med Ekkehard.

De havde overmandet ham; de rev Bæltet fra hans Kutte og bandt ham. Dér stod han, den ungdommelige, skjønne Skikkelse, nu et Sorgens Billed, lig en vingeskudt Ørn. Han sendte Hertuginden et mat, sørgmodigt, spørgende Blik . . . hun vendte sig fra ham.

»Gjør hvad eders Embed byder!« sagde hun til Abbeden og gik sin Vej. En Røgsky slog hende i Møde. Der lød Larm og Jubel fra Borgporten, der brændte et Baal af harpixrigt Fyrretræsbrænde der ude. Tyendet fra Borgen dansede omkring det og kastede Blomster i Ilden; Audifax havde netop baaret sin Skjæbnes Ledsagerinde jublende paa Armen og var sprungen gjennem den stærkt luende Flamme med hende.

»Hvad betyder den Røg?« spurgte Fru Hadvig Praxedis, der ilede hende i Møde.

»Det er Solhvervstid*)!« svarede Grækerinden.

Det var en mørk og sørgelig Aften. Hertuginden havde lukket sig inde i sit Lønkammer og vilde ikke se nogen; Ekkehard var bleven slæbt i Fængsel af Abbedens Folk; i det samme Taarn, i hvilket hans luftige Kammer laa, var der et fugtigt, mørkt Rum, som paa en uhyggelig Maade var opfyldt med Rester af gamle Gravsten, der vare bragte derhen, da Borgkapellet blev bygget om. Man havde kastet et Halmknippe ind til ham. Ved Indgangen sad der en Munk paa Vagt.

Klosterlærlingen Burkard løb frem og tilbage og vred klagende sine Hænder. Han kunde ikke fatte sin Mor-

*) Man sprang gjennem Ilden og drev Kvæget igjennem det ved Solhverv (St. Hansdag), for at forebygge Sygdom og Ulykker.

broders Skjæbne. Folkene i Borgen stak deres Hoveder sammen og hviskede og førte daarlig Tale, som om Fama med de hundrede Tunger sad paa Borgtagets Gavl og udspredte sine Løgne: »Han har villet myrde vor Herskerinde,« sagde den ene; »han har drevet djævelske Kunster med sin store Bog,« sagde den anden, »det er St. Hans Dag, saa har Djævlen ingen Magt og kunde ikke hjælpe ham ud af Klemmen.«

Ved Brønden i Borggaarden stod Kjældermesteren Rudiman og lod det klare Vand strømme ud over sit Hoved; Ekkehard havde hugget ham en slem Skramme, og det var med Sejhed og Uvillie, at hans Blod flød i den fremmede Kilde.

Praxedis kom bleg og bedrøvet der ned; hun var den eneste, som følte oprigtig Medlidenhed med Fangen. Da hun saa' Kjældermesteren gik hun ned i Haven, rev en blaa Kornblomst op med Roden og bragte den til ham, i det hun sagde: »Tag denne Blomst og hold den i eders højre Haand, indtil den bliver varm, det standser Blodet. Eller skal jeg bringe noget Lærred og forbinde eder?«

Han rystede paa Hovedet.

»Det holder op af sig selv, naar Tiden kommer,« sagde han, »det er ikke min første Aareladning. Behold eders Kornblomster for eder selv.«

Men Praxedis vilde stemme Ekkehards Fjende til Mildhed. Hun hentede Lærred, og han lod sig forbinde; men han takkede ikke.

»Slipper I ikke Ekkehard løs i Dag?« spurgte hun.

»I Dag?« sagde Rudiman haanlig. »Længes I efter at binde en Krans til Antikristens Bannerbærer, Forspandet for Satans Vogn, som I der oppe have plejet og kjælet for, som om han var den hjærtenskjære Søn Benjamin? I Dag? I kan spørge igjen om en Maaneds Tid dér ovre.«

Han pegede over imod de helvetiske Bjærge. Praxedis blev bange. »Hvad ville I gjøre ved ham?«

»Hvad der er Ret,« svarede Rudiman med et mørkt Blik. »Boleri, Voldsgjerning, Ulydighed, Hovmod, Kræn-

kelse af Kirken, Gudsbespottelse: der findes ikke Navne nok til hans Synder, men der findes Gud ske Lov Midler til at lade ham bøde for dem!«

Han løftede sin Arm som til Slag.

»Ja vel, Midler til at lade ham bøde, yndige Jomfru! Vi ville give ham en ordentlig Sansekage.«

»Hav Medynk,« sagde Praxedis, »det er en syg Mand.«

»Netop derfor ville vi læge ham. Naar han først er bunden til Søjlen og krummer sin Ryg, og et halvt Dusin Ris er slaaet i Stykker paa den, saa blive nok alle Griller og alt Djævelskab drevet ud af hans Hoved« . . .

»For Guds Skyld!« jamrede Grækerinden.

»Berolig eder, det bliver bedre endnu. Et forvildet Faar bliver bragt tilbage til sin Stald, dér er gode Hyrder, som besørge Resten. Faareklipning, lille Jomfru, Faareklipning! Dér klippe de hans Haar af, saa bliver Hovedet køligere; og naar I om et Aars Tid vil valfarte til den hellige Gallus, saa vil I paa Søndage og Helligdage se en Skikkelse staa paa bare Fødder ved Kirkedøren, og hans Hoved vil være skaldet som en Stubmark, medens Pønitensedragten vil klæde ham yndigt. Hvad mener I? Dette Hedningevæsen med Virgil er til Ende.«

»Han er uskyldig,« sagde Praxedis.

»O,« svarede Kjældermesteren spodsk, »vi krumme ikke et Haar paa Uskyldighedens Hoved. Den behøver han kun at bevise med en Guds Dom; hvis han uden at skade sin Arm kan tage en gylden Ring ud af en Kjedel kogende Vand, saa vil vor Abbed selv give ham sin Velsignelse, og jeg vil sige, at det kun var Taagebilled og Helvedes Blændværk, at mine Øjne saa' hans Hellighed, Broder Ekkehard, omfavne eders Herskerinde i Kapellet.«

Praxedis græd. »Kjære, ærværdige Hr. Kjældermester« . . . sagde hun bønlig. Han sænkede sit skjæve Blik, og det blev hængende ved Grækerindens Bryst.

»Ja!« sagde han med sammenknebne Læber. »Jeg vilde for Resten nok indlægge Forbøn hos Abbeden, hvis« . . .

»Hvis?« spurgte Praxedis spændt.

»Hvis I vilde være saa venlig, ikke at tillaase eders Kammer i Aften, saa jeg kan bringe eder Underretning om Resultatet.«

Han samlede let de store Folder i sin Kutte, saa de snørte Hofter viste sig, og indtog en selvbehagelig, afventende Stilling. Praxedis traadte tilbage. Hun trampede paa den blaa Kornblomst, som laa paa Jorden.

»I er et slet Menneske, Hr. Kjældermester!« sagde hun og vendte ham Ryggen. Rudiman forstod sig paa Ansigter. Han saa' i Trækningerne i Praxedis' Øjenlaag og i tre slemme Rynker paa hendes Pande, at hendes Kammer nu og for evig var lukket for alle Kristenhedens Kjældermestre.

Hun gik. »Er der for Resten noget, I ønsker?« spurgte hun, da hun vendte sig fra ham.

»Ja, du græske Kryb,« svarede han koldt, »et Krus Eddike, hvis du vil være saa venlig. Jeg vil bløde mit Ris der i, saa skriver det bedre, og det varer længere, inden Saarene blive til Ar. Jeg har endnu ikke pryglet nogen Fortolker af Virgil, han fortjener ganske særlig Ære.«

Under Lindetræet sad Klosterlærlingen Burkard stadig hulkende. Praxedis gav ham et Kys, i det hun gik forbi, for at ærgre Kjældermesteren.

Hun gik op til Hertuginden med det Forsæt at falde paa Knæ for hende og bede for Ekkehard; men Lønkammeret vedblev at være aflaaset. Fru Hadvig var meget fortørnet; hvis Munkene fra Reichenau ikke vare komne til, kunde hun have haft Lyst til at tilgive Ekkehard hans Dristighed, hun havde jo selv lagt Spiren til alt, hvad der var voxet frem — men nu var der vakt Forargelse, det krævede Straf. Angst for onde Tunger har ofte forandret en Sag.

Abbeden havde sendt hende Skrivelsen fra St. Gallen. Benedikts Regler, stod der, fordrede ikke blot det ydre Skin af Munkeliv, men et Munkeliv med Liv og Sjæl. Ekkehard var kaldt hjem. Der var anført noget af Gunzos Skrift imod ham.

Det var hende ligegyldigt. Hvad der forestod ham i hans Modstanderes Haand, det vidste hun. Hun havde bestemt sig til, ikke at gjøre noget for ham. Praxedis bankede paa for anden Gang. Der blev ikke lukket op. »O du stakkels Natsværmer!« sagde hun bedrøvet.

Ekkehard laa i sit Fængsel som en Mand, der har drømt en underlig Drøm. Fire nøgne Vægge omgave ham, og fra oven faldt der en svag Lysstraale ind. Han skjælvede ofte, som om en Gysen gjennemfo'r ham. Efterhaanden lagde der sig et mildt Forsagelsens Smil om hans Læber, men det varede ikke længe — undertiden knyttede han sin Haand i hæftig Bevægelse.

Det forholder sig med Menneskets Sind som med Havet. Selv om Stormen har raset ud, saa bølger og fraader det endnu længe stærkere end ellers, og undertiden kommer der en vældig Efternøler af en Braadsø, som jager Maagerne bort fra Klippen.

Men Ekkehards Hjærte var endnu ikke bristet. Dertil var det for ungt. Han begyndte at tænke over sin Stilling. Hans Fremtidsudsigter vare meget ubehagelige; han kjendte sin Ordens Regler og gejstlig Skik og Brug og vidste, at Mændene fra Reichenau vare hans Fjender.

Han skred gjennem det snævre Rum med lange Skridt: »Almægtige Gud, hvem vi tør paakalde, naar vi hjemsøges af Ulykken, hvorledes skal det ende?« Han lukkede Øjnene og kastede sig paa sit Leje. Forvirrede Billeder droge forbi hans Sjæl.

Og han saa' med sin Sjæls Øje, hvorledes de slæbte ham ud aarle om Morgenen; Abbeden sad paa sit høje Stensæde og holdt Krumstaven frem til Tegn paa, at der blev holdt Ret, og de forelæste en lang Anklage . . . Alt i den samme Borggaard, i hvilken han engang med jublende Hjærte var sprungen ud af Bærestolen, i hvilken han hin mørke Langfredag havde holdt sin Prædiken mod Hunnerne, — og Rettens Mænd viste Tænder mod ham.

»Hvad skal jeg gjøre?« tænkte han. »Jeg vil raabe

med Haanden paa Hjærtet og Blikket vendt mod Himlen: Ekkehard er uskyldig! Men Dommerne ville sige: Bevis det! Den store Kobberkjedel bliver slæbt frem, de tænde Ild under den, Vandet bølger og hvirvler, Abbeden drager en gylden Ring af Fingeren, de smøge hans Kutteærmer tilbage, medens dumpe Bodsalmer lyde: ‚Jeg besværger dig, Vandets Skabning, at Djævlen skal vige fra dig, og at du skal tjene Herren til Sandhedens Aabenbarelse, som Kongen af Babylons Ildovn, da han lod de tre Ynglinge kaste ind i den!' Saaledes taler Abbeden til den kogende Strøm og ‚dyp Armen og søg efter Ringen!' befaler han den anklagede« . . .

»Retfærdige Gud, hvorledes vil din Dom lyde?« Vild Tvivl fortærede Ekkehards Hjærte. Han troede paa sig selv og sin gode Ret, men mindre fast paa de gyselige Midler, i hvilke Præstepaafund og Lovgivningen mente at finde Guddommen.

Og hvis der nu ikke skete noget Under??

Han begyndte at blive modløs. Med forbrændt Arm og kjendt skyldig til at lide Svøbestraffen . . . og hun skulde staa oppe paa Svalen og se ned paa det, som om han var en vildfremmed Mand: »Himlens og Jordens Herre, send dine Lyn!«

Men Haabet lyser ogsaa for den elendigste. Det forekom ham, at der lød et gjennemtrængende Holdt! under al den Jammer, og hun styrter ned med flyvende Lokker og flagrende Hertugindekaabe og jager Bødlerne bort, som Frelseren Aagerkarlene fra Templet, og rækker ham Haand og Læber til Forsoningskys . . . langt, skjønt, glødende forestillede han sig det; der kom en Draabe af Trøst i hans Hjærte, han sagde med Prædikerens Ord: »Pottemagerens Varer blive prøvede i Ovnen og retfærdige Mennesker i Trængselens Anfægtelser. Vi ville rolig vente paa, hvad der kommer.«

Han hørte Støj i Værelset ved Siden af hans Fængsel. Der blev sat et Vinkrus paa Bordet. »I maa drikke tappert,« sagde en Stemme til den vagthavende Klosterbroder,

»St. Hansnat færdes der alle Slags overjordiske Væsener i Luften og komme forbi vor Borg, pas paa at holde Modet vedlige; der er nok et Krus beredt.« Det var Praxedis, som bragte Vinen.

Ekkehard forstod ikke, hvad hun vilde. »Hun er ogsaa falsk,« tænkte han. »Gud være mig naadig!«

Han lukkede sine Øjne og faldt i Søvn. En god Stund senere blev han vækket. Vinen maatte have smagt Klosterbroderen der ude, han sang en Vise til Pris for de fire Guldsmede, som engang i Rom havde vægret sig ved at lave hedenske Afgudsbilleder og lidt Martyrdøden, og han slog Takt paa Stengulvet med sin sandaltunge Fod. Ekkehard hørte, at man bragte Manden nok et Krus. Hans Sang blev høj og larmende. Saa holdt han en Tale til sig selv, i hvilken der forekom meget om Vælskland og gode Bid og den hellige Agnese uden for Murene. Endelig tav han. Fangen kunde tydelig høre ham snorke gjennem Stenmurene.

Der var stille paa Borgen. Det blev hen ad Midnat. Ekkehard laa i en rolig Halvsøvn, da forekom det ham, at Slaaen blev trukken ganske sagte fra; han blev liggende. En Skikkelse traadte ind; en blød Haand gled hen over den slumrendes Pande. Han sprang op.

»Stille!« blev der hvisket.

Medens alle sov, vaagede Praxedis. »Den onde Kjældermester skal ikke have den Glæde at tugte vor tungsindige Lærer,« tænkte hun. Kvindelist finder Midler til at udføre sine Planer. Hun tog sin graa Kaabe paa og listede sig der ned, men der behøvedes for Resten ikke yderligere Anstalter. Klosterbroderen sov den retfærdiges Søvn. Hvis han ikke havde sovet, saa havde Grækerinden lagt den Plan at gjøre ham bange med Spøgeri.

»I maa flygte!« sagde hun til Ekkehard. »De true eder med det værste.«

»Det véd jeg!« sagde han overrasket, i en vemodig Tone.

»Nu vel, saa kom da!«

Han rystede paa Hovedet. »Jeg vil taale og lide,« sagde han.

»Vær ingen Nar!« hviskede Praxedis. »I har først bygget eders Hus paa en glimrende Regnbue, og nu, da det falder sammen, vil I ovenikjøbet lade eder mishandle. Som om de skulde have Ret til at tugte eder og lade eder slæbe bort! og I vil unde dem den Glæde at se eders Nedværdigelse? . . . det vilde rigtig nok være et skjønt Skuespil, og man vilde unde eder det! ‚Det er ikke hver Dag, man ser en brav Mand blive henrettet,' var der engang en i Konstantinopel, der sagde til mig, da jeg spurgte, hvorfor han sprang saa glad omkring.«

»Hvor skal jeg drage hen?« spurgte Ekkehard.

»Ikke til Reichenau og heller ikke til eders Kloster,« svarede Praxedis. »Der er mange andre Smuthuller til i Verden.« Hun blev utaalmodig, greb Ekkehards Haand og trak ham med sig. »Fremad!« hviskede hun til ham. Han lod sig lede af hende. De listede sig forbi den sovende Vagt. Nu stod de i Borggaarden. Springvandet plaskede i klare Toner. Ekkehard bøjede sig ned over Røret og tog et langt Drag af det kølige Vand. »Alt er forbi!« sagde han. »Nu ned ad Bjærget!«

Det var en stormfuld Nat. »I kan ikke komme ned ad Hovedvejen, Broen er trukken op,« sagde Praxedis, »men det er muligt imellem Klipperne paa den østlige Side; vor Hyrdedreng har prøvet den Vej.«

De gik ind i Haven. Et Vindstød fo'r susende gjennem Ahorntræets Top. Ekkehard vidste næppe, hvorledes det var fat med ham; han svang sig op paa Brystværnet, stejle og spidse Klingstensklipper sænkede sig ned i Dybet, foran ham aabnede der sig en mørk Afgrund, Skyerne forfulgte hverandre paa den mørke Himmel, det var uhyggelige, plumpe Masser, der antoge underlige Skikkelser, som om to Bjørne forfulgte en bevinget Drage . . . saa gik disse Billeder over i hverandre, Vinden piskede dem over

imod Bodensøen, der skinnede mat i det fjærne. Landskabet laa i taaget Omrids.

»Velsignet være eders Vej!« sagde Praxedis.

Ekkehard sad stille paa den nederste Murtinde. Han trak ikke sin Haand ud af Grækerindens, der var Bølgegang af vemodig Taknemmelighed i hans Hjærte, hvor Stormen havde raset ud. Da rørte hendes Kind ved hans, et Kys bævede paa hans Læber, og en Taare trillede ned paa hans Ansigt. Praxedis vendte sig blidt bort fra ham.

»Glem ikke,« sagde hun, »at I skylder os en Historie. Gid Gud snart igjen føre eder til denne Have, saa vi kunne høre den af eders Mund.«

Ekkehard begyndte at stige ned; han vinkede endnu engang, saa forsvandt han. Nattens Stilhed blev afbrudt af Larm og Klang i Klipperne, Grækerinden saa' ned: Et Klippestykke havde revet sig løs og fo'r susende ned i Dalen, et andet fulgte langsommere efter, og oven paa dette sad Ekkehard og styrede det, som en Rytter sin Ganger — saaledes forvandt han ned ad Bjærgets Skraaning i Nattens Mørke . . . Far vel!

Hun korsede sig og gik tilbage, i det hun smilede i al sin Sorg. Klosterbroderen sov stadig. I Forbigaaende saa' Praxedis Askekurven staa i Gaarden, den tog hun, listede sig ind i Ekkehards Fængsel og rystede den ud midt i Værelset, som om det var alt, hvad der var blevet tilbage af Fangens dødelige Part.

»Hvorfor snorker du saa stærkt, højstærede?« sagde hun og ilede bort.

To og tyvende Kapitel.

Ved det øde Bjærgkapel.

Og nu, kjære Læser, omgjord dig, grib din Vandringsstav og drag op i Bjærgene med mig. Fra Bodensøens lave Bredder flyttes Skuepladsen for vor Historie til det helvetiske Alpeland. Dér strækker den høje Sæntis muntert sit Hoved op imod den blaa Himmel, hvis den ikke foretrækker at bedække det med en Taagehue, og ser smilende ned i Dybet, hvor Menneskenes Stæder skrumpe sammen til en Myretues Størrelse; og rundt om den er der samlet en Menighed af stolte Fyre af samme Surdejg, som vise deres skaldede Isser frem og blæse Taageskyer imod hverandre; der gaar en Susen og Brusen gjennem deres Kløfter, og hvad de hviske til hverandre om menneskelig Færd, det klang allerede for tusend Aar siden temmelig foragtelig, og det har senere ikke forbedret sig meget.

Omtrent ti Dage efter at Munkene fra Reichenau havde fundet en Askehob i Borgtaarnet paa Hohentwiel i Stedet for en Fange, og havde drøftet meget udførlig, om ikke Djævlen i Midnattens Time havde overmandet ham og brændt ham til Aske, eller om han var flygtet, skred en Mand langs med den hvidgrønt skummende Sitterbæk op ad Bjærget over blomstrende Enge og vilde Klipper.

Han bar en Ulveskindskappe over sin Munkedragt, en Lædertaske var hængt om ham, og i Haanden havde han et Spyd. Han stødte ofte dets Metalspids ned i Jorden og støttede sig til Skaftet, i det han benyttede sit Værge som Alpestok.

Der var stille og ensomt omkring ham. Langstrakte Taagestriber laa over den vilde Dal, i hvilken Sitteren har sit Udspring, men højt over den ragede barske Stenmure,

omgjordede med sparsomt grønt, op imod Himlen. Bjærgskrænterne, paa hvilke nu et glad Hyrdefolk har bygget Rede i spaantækkede Hytter, vare den Gang for det meste øde og tyndt befolkede, kun langt dernede i Dalen stod Abbeden af St. Gallens Celle omgiven af nogle faa Boliger. Efter det blodige Slag ved Zülpich var en lille Skare frihedsbegejstrede alemanniske Mænd, som ikke vilde lære at bøje deres Nakke for Frankerne, dragen ud i denne Ørk; deres Efterkommere levede i spredte Nybygder og dreve om Sommeren deres Hjorde op i Bjærgene. Det var kraftige og forstandige Bjærgboere, der uberørte af Verdens Larm førte et tarveligt, frit Liv, som gik i Arv til de kommende Slægter.

Stien blev mere stejl og ufremkommelig. Manden stod nu under en lodret Klippevæg; en tung Vanddraabe faldt fra Kalkstenen ned paa hans Hoved; saa saa' han spejdende op, om den skrækkelige Sten, der hang over hans Hoved, ogsaa vilde vente med at falde, til han var kommen forbi. Men Klippevægge formaa at holde sig længere i skæv Tilstand end det, som Menneskehænder bygge; der var intet, der faldt, uden endnu en Draabe.

Manden skred frem ad, i det han støttede sig paa Klippen med sin venstre Haand. Stien blev stadig mere snæver, den sorte Afgrund paa Siden kom nærmere, den var svimlende dyb . . . nu forsvandt det sidste Spor af en Sti. Der var lagt to mægtige Graner som Bro over Afgrunden. »Det maa være!« sagde Manden og skred uforsagt over dem. Han trak Vejret lettere, da han var kommen over paa den anden Side og atter mærkede Jorden under sine Fødder og standsede for at betragte det uhyggelige Sted. Det var en smal, fremspringende Klippe, for oven og for neden var den gulgraa Klippevæg, næppe synlig i Dybet flød, som en Sølvstribe i den grønne Dal, Sitterbækken, og skjult undselig mellem de mørke Graner saa' han Alpesøens havfarvede Vandspejl. Lige over for ham stod pansret og væbnet Bjærgkæmpernes Skare.

»I Herrens Bjærge, lovpriser Herren!« sagde Vandringsmanden, greben af det mægtige Indtryk. Mange hundrede Bjærgsvaler flagrede ud af Aabningerne i Stenen. Deres Flugt skal betyde noget godt.

Han gjorde et Par Skridt frem ad. Da saa' han en vældig Kløft i Klippevæggen; en dobbelt Hule aabnede sig, i hvilken der fandtes et simpelt Trækors, medens Granstammer ved Hulens Væg, der vare føjede sammen til et Blokhus og efter den Tids Befæstningsskik overtrukne med Fletværk, tydede paa, at der vare Mennesker i Nærheden. Ingen Lyd afbrød Tavsheden.

Den fremmede knælede ned foran Korset og bad længe.

Det var Ekkehard — og Stedet, hvor han bad, var det øde Bjærgkapel.

Efter at Praxedis havde befriet ham, var han kommen uskadt ned i Dybet, og næste Morgen stod han mat og træt hos den gamle Moengal i Radolfscelle. »Gid jeg havde et Herberg for vejfarende i Ørken! da vilde jeg forlade mit Folk og gaa fra dem; — thi de ere alle sammen Horkarle, en Forsamling af troløse Folk,« sagde han med Profetens Ord, efter at han havde klaget sin Nød for Sognepræsten.

Saa viste den gamle ham Sæntis.

»Du har Ret,« sagde Moengal. »Den hellige Gallus gjorde det samme. ‚Jeg vil blive i Ensomhed og vente paa den, som skal helbrede min Sjæl.' Han var maaske ikke bleven en Helgen, naar han havde sagt og handlet anderledes. Bekæmp din Smærte. Naar Ørnen bliver syg, naar dens Øjne fordunkles og Fjerene falde af, saa hæver den sig op imod Himlen, saa langt dens Vinger ville bære den. Solens Nærhed forynger. Gjør det samme. Jeg kjender et godt Sted, hvor du kan blive rask.«

Han beskrev ham Vejen.

»Du vil finde en der oppe, som ikke har set meget til Verden i de sidste tyve Aar; han hedder Gottschalk. Hils ham fra mig; om Gud vil, ere hans Synder tilgivne.«

Men Sognepræsten fortav, for hvilke Synders Skyld

hans fordums Ven gjorde Bod der. I Dyrtiden havde Klostret engang sendt ham til Vælskland for at kjøbe Korn; han kom til Verona, blev venlig modtaget af den trættekjære Biskop Ratherius og holdt Andagt i den ærværdige Domkirke. Dér laa den hellige Anastasias Legeme i en aaben Guldkiste, Kirken var tom, og Djævlen fristede Gottschalk til at tage en Erindring med til Tyskland; saa tog han saa meget med af Helgeninden, som han kunde bære under sin Kutte: en Arm, en Fod og nogle Hvirvelben, og listede sig bort. Men fra denne Stund af havde han ingen Ro mere, naar han vaagede eller drømte stod Helgeninden for ham, hun gik pjaltet og lemlæstet paa Krykker og fordrede sin Arm og sin Fod tilbage — over Bjærge og gjennem Kløfter fulgte hun ham, og da han stod ved sit Klosters Tærskel, traadte hun ham truende i Møde; saa kastede han halv vanvittig Relikvierne fra sig og flygtede op paa Sæntis for at tilbringe Resten af sit Liv i Bod, og han indrettede sig en Eneboerhytte dér.

Den gamle Moengal havde huset sin Ven to Dage, og saa havde han sat ham over Søen om Natten. »Gaa ikke tilbage til Klostret igjen,« sagde han, da de skiltes, »for at den dumme Snak ikke skal ødelægge dig. Spot er mere skadelig end Straf. Der tilkommer dig en Sansekage, men den skal den friske Luft give dig, den har Ret dertil, de andre ikke.« Han gav ham sit Spyd og et Ulveskind til Erindring.

Ekkehard drog sky og hemmelig bort. Det var med en bitter Følelse, at han om Natten listede sig forbi sit Kloster, der endnu laa halvt i Ruiner; nogle Lys kastede deres Straaler over til ham, medens han fremskyndede sine Skridt.

. . . Nu havde han endt sin Bøn. Han saa' forventningsfuld hen mod Hulens Indgang og ventede, at Eneboeren Gottschalk skulde træde ud og hilse paa ham. Men intet rørte sig, Hulen var tom. »Sancta Anastasia, ignosce raptori! Hellige Anastasia, tilgiv Røveren!« stod der

skrevet paa den lyse Klippevæg med indtørret Plantesaft. Et Stentrug opfangede det neddryppende Vand fra Klippen, det løb over Randen.

Han traadte ind i Fjældstuen. Nogle Lerskaale stod paa en Stenplade, der havde tjent til Arne. I Hjørnet laa et grovtraadet Fiskenet, Hammer, Spade, en rusten Øxe og mange tilskaarne Fyrrepinde.

Der laa ogsaa en Bunke Straa, som var medtaget af Forraadnelse og Orm. Den indtrædende skræmmede to Rotter, saa de fo'r ned i en Revne.

»Gottschalk!« raabte Ekkehard gjennem sin hule Haand. Saa udstødte han et Skrig, som det er Skik hos Folk i Bjærgene. Men ingen kom til Syne. En nærmere Undersøgelse viste, at Eneboeren havde forladt sin Celle før denne Dag. Mælken i et Krus var tørret ind, og var bleven til en Skorpe. Bedrøvet traadte Ekkehard ud paa den smalle Strimmel Jord, der gjorde det mulig at staa mellem Hulen og Afgrunden. Hans Blik faldt til venstre. Langt borte saa' han over Bjærgene et blaanende Stykke af Bodensøen. Bjærgverdenens Pragt kunde ikke forjage en Følelse af uendelig Lidelse. Han stod ensom og som forladt af Gud paa den stejle Klippe. Han lyttede, som for at høre en menneskelig Røst. Men der lød kun en ensformig, sagte Susen af Vinden, der legede med Granernes Toppe nede i Dybet.

Hans Øjne bleve fugtige.

Det var blevet sent. Hvor hen skulde han gaa? ... En stærk Sult forjog de tunge Tanker. Han havde endnu Mad for tre Dage hos sig. Saa satte han sig foran Hulen og nød under Taarer sin Aftensmad. Bjærget kastede lange, blaa Skygger paa Klippevæggen lige over for, kun Stentoppene glødede endnu i Sollyset.

»Saa længe Korset staar ved Klippen, er jeg ikke ganske forladt!« sagde han. Han samlede noget Græs paa Skraaningen og indrettede sig et Leje, hvor det gamle havde været. Nu kom den kølige Natteluft. Han svøbte sig i Moengals Ulveskind og lagde sig. Søvnen er et godt Læge-

middel for Ungdommens Lidelser. Den bemægtigede sig ogsaa Ekkehard til Trods for hans Hjærtesorg og det ensomme, øde Sted mellem Bjærgene.

Den første Morgendæmring drog op over Kamors Hoved, kun Morgenstjærnen skinnede endnu med skjøn Glans, og Ekkehard fo'r op af sin Slummer. Det forekom ham, at han havde hørt høj og lystig Hyrdesang. Pludselig saa' han et Lys straale i Hulens dybe, mørke Baggrund. Han troede, det var en Drøm, at han endnu laa i Fængsel, medens Praxedis kom for at befri ham. Men Lyset nærmede sig; det var en Fakkel, der bares af en ung Pige med højt opkiltret Kjole. Han sprang op. Uforfærdet stod hun for ham og sagde: »Guds Fred og velkommen!«

Det var et kjækt, halv vildt Væsen med gullig Hudfarve og funklende Øjne; i hendes kulsorte Haarfletninger sad en blank, tung Sølvnaal af Form som en Ske, og den flettede Kurv paa hendes Ryg og en Alpestok fortalte, at hun var en Beboerske af Bjærgene.

»Hellige Gallus beskjærm mig mod en ny Fristelse!« tænkte Ekkehard, men hun raabte fornøjet: »Guds Fred og velkommen nok engang! Min Fader vil blive rigtig glad over, at vi have faaet en ny Bjærgbroder. Han siger altid, at man kan mærke, den gamle Gottschalk er død, paa den liden Mælk, Køerne give.«

Det lød ikke som en kvindelig Dæmons Røst.

Ekkehard var endnu søvndrukken. Han gabede. »Gud ske Lov!« udbrød den unge Pige. »Hvorfor?« spurgte han.

»Fordi I ikke slugte mig!« svarede hun leende, og førend han kunde faa Tid til at spørge, hvorfra hun var kommen, og hvorhen hun skulde, var hun sprungen tilbage med sin Fakkel og forsvunden i Hulen.

Hun kom dog snart igjen, ledsaget af en graaskjægget Alpehyrde, der var indhyllet i Lammeskind.

»Fader vil ikke tro det!« raabte hun til Ekkehard.

Hyrden saa' betænksomt paa den fremmede Gjæst. Han var en djærv og kraftig Mand, som engang i sin grønne

Ungdomstid, da man endnu gav sig af med den ældgamle Kraftleg at kaste Sten, havde slynget en hundredepundig Kampesten mere end tyve Skridt bort uden at flytte en Fod; hans brune Ansigt og senestærke nøgne Arme talte endnu om gammel usvækket Kraft.

»Vil I være vor Bjærgbroder?« spurgte han godmodig, i det han rakte Ekkehard Haanden. »Det var Ret!«

Ekkehard blev lidt forlegen over Mandens vilde Udseende.

»Jeg havde i Sinde at besøge Broder Gottschalk,« svarede han.

»Ved Lynstraalen! saa kommer I for sent,« sagde Alpehyrden. »Han styrtede ned i Fjor Efteraar, det var en slem Historie. Se engang!« — han pegede paa en Klippevæg i Dybet, — »han gik og samlede Urter paa hin Skraaning, jeg hjalp ham selv dermed: da fo'r han pludselig op, som om han var bidt af en Slange. Han pegede paa det høje Bjærg lige over for og raabte: ‚Hellige Anastasia, nu er du atter hel og staar paa begge Fødder og vinker med begge Arme!' ... og han sprang ud, som om der hverken var nogen Dal eller Afgrund mellem Klippen der nede og hint høje Bjærg, og han styrtede ned i det skrækkelige Dyb med et kyrie eleison! — gid han maa være salig hos Gud! Først i dette Foraar fandt vi hans Lig, klemt inde mellem Klipperne, og Lammegribbene vare der ovre og havde bortført en Arm og et Ben, intet Menneske véd hvor hen« ...

»Du maa ikke gjøre ham bange!« sagde Pigen og puffede til Alpehyrden.

»Derfor kan I dog godt bosætte eder hos os,« vedblev han. »I skal faa, hvad vi gave Gottschalk, Mælk og Ost og tre Geder, som kunne græsse, hvor de ville. I Nødstilfælde kan I ogsaa fordre mere, vi ere ikke Gniere her oppe hos os. Men saa maa I prædike for os om Søndagen og læse Bønner over Almer og Græsgange, saa Uvejr og Bjærgskred ikke anretter nogen Ødelæggelse, og I maa ringe til de forskjellige Tider af Dagen.«

Ekkehard saa' uvis ind i den mørke Hule. Det gjorde

vidunderlig godt at vide, at der var Mennesker i Nærheden, men det var en Gaade, hvorfra de kunde komme. »Ere eders Almer i Bjærgets Dyb?« spurgte han smilende.

»Han véd ikke, hvor Alpesletten er!« sagde den unge Hyrdinde medlidende. »Jeg vil vise eder den!«

Hendes Fakkel brændte endnu.

Hun gik ind i Hulens Indre, og Mændene fulgte hende. Gjennem en snæver, mørk Hvælving kom de ind i Bjærgets Indre; Stien var spærret af nedstyrtede Sten, og de vare ofte nødte til at krybe for at komme frem. Paa Væggenes Kanter bævede der skarpt, rødigt Strejflys — og saa trængte det blege Dagslys ind. Man gik op ad, dér fandtes en Udgang. Hyrdinden stødte sin Fakkel imod de sælsomt formede Drypstensfigurer, som hang ned fra Loftet, saa den gik ud ... endnu nogle faa Skridt, og de stod paa den vide, herlige Alpeslette.

En krydret Duft af Alpeplanter strømmede dem i Møde, der blomstrede alle mulige Alpeurter, og den prægtige Alpesommerfugl Apollo med det rødtlysende Øje paa Vingerne svævede omkring mellem Blomsterkalkene — det var en herlig, uendelig Udsigt ovenpaa Natten i den snævre Hule.

Morgentaagen laa endnu tung, ubevægelig og sammenknuget over Dalen, som om et vældigt Hav var blevet forstenet i det Øjeblik, da det bølgede op ad i fraadende Skum; men Bjærgenes Hoveder tegnede sig klart og skarpt paa Himmelhvælvingens dybe Blaa, som kæmpemæssige Øer, der steg op af Taagehavets Skjød. Bodensøen var ogsaa indhyllet i Taage, medens Rækkerne af de fjærne Bjærge paa den rhætiske Grænse taarnede sig over hverandre med deres takkede Spidser, ombølgede af lette Dunster. Fra Skrænterne lød Klokkeklang af de fredelig græssende Hjorder. Det klang i Ekkehards Sjæl som en stolt men ydmyg Morgenbøn.

»I bliver hos os,« sagde den gamle Hyrde, »jeg kan se det paa eders Øjne.«

»Jeg er en hjemløs Mand,« svarede Ekkehard bedrøvet, »der er ingen Abbed, som har sendt mig.«

»Det er lige meget,« udbrød den gamle. »Naar vi og Sæntis der oppe synes om det, saa er der ingen, der har noget at sige. Abbedens Omraade naa'r ikke op til vore Bjærge, vi betale vor Afgift, naar hans Fogeder komme herop for at besigtige vort Hyrdevæsen, fordi det er gammel Skik og Brug, men ellers: Hvis Grund og Jord jeg ikke dyrker, efter hans Pibe danser jeg ikke,« siger man her til Lands.«

»Se her!« — han viste Ekkehard en graa Bjærgtop, som ragede ensomt frem paa de vidtudstrakte Ismarker — »det er den høje Sæntis, Bjærgenes Herre; for ham tage vi Hatten af, ellers for ingen. Dér til højre er den blaa Sne; dér var tidligere Alm og Eng, og en overmodig Mand sad der, som var Kæmpe, og hans Hjorde og Stolthed voxede, saa han sagde: „Jeg vil være Konge over alt, hvad mit Øje skuer!" Men i Sæntis' Dyb rejste der sig en Torden og Bæven, Klippegrunden bevægede sig, og der strømmede Isfloder frem, som overskyllede Kæmpen med Hytte og Stald og Kvæg og Alm, og det blæser endnu isnende ned fra den blaa Sne, — et Minde om, at ingen er kaldet til at herske uden den gamle blandt Bjærgene!«

Hyrden vakte Tillid hos Ekkehard. Der var trodsig Kraft og et godt Hjærtelag i hans Ord. Hans Barn havde plukket en Urtekost af Alperoser, den rakte hun Ekkehard.

»Hvad hedder du?« spurgte han.

»Benedicta.«

»Det er et godt Navn,« sagde Ekkehard og satte Alperoserne i sit Bælte; »jeg bliver hos eder!«

Saa trykkede den gamle Hyrde ham i Haanden, saa den skjælvede i sine Fuger; han greb sit Alpehorn, som han bar om Skuldrene i en Læderrem, og blæste et underlig klingende Signal. Der lød Svar fra Højderne og Dybet, de nærboende Alpehyrder kom til; det var stærke, vilde Hyrder, og de holdt sig til den gamle, som de om Foraaret paa

Grund af hans Dygtighed havde valgt til Alpemester og Opsynsmand over Græsgangene paa Alpesletten.

»Vi have faaet en Bjærgbroder,« sagde han, »er der nogen af eder, som vil gjøre Indsigelse?«

Da løftede de alle Hænderne i Vejret til Tegn paa Billigelse, og gik hen til Ekkehard og bød ham velkommen, og han blev rørt og gjorde Korsets Tegn over dem.

Saaledes blev Ekkehard Eneboer i Rjærgkapellet og vidste egentlig selv ikke hvorledes. Hyrden fra Alpesletten holdt Ord og hjalp ham med at indrette hans Bolig, skaffede ham tre Geder og viste ham en Sti mellem Klipper og Kløfter, der førte ned til Alpesøen, i hvilken der fandtes store Foreller, og hjalp ham med at tække de Huller i Taget, som Regn og Storm havde slaaet i Gottschalks Blokhus. Efterhaanden vænnede Ekkehard sig til den snævre Plads foran Boligen, og da den næste Søndag kom, bar han Trækorset ind i den forreste Hule, flettede en Blomsterkrans om det og trak i Klokken, som fra Gottschalks Tid af hang ved Indgangen — og da hans Hyrder med Drenge og Piger vare samlede, holdt han en Prædiken til sin lille Menighed over Kristi Forklaring og sagde, at ethvert Menneske, som steg op paa Bjærget med det rette Sind, blev forklaret. »Og selv om Moses og Elias ikke komme ned til os,« udbrød han, »saa staa Sæntis og Kamor her, det er ogsaa Mænd af en gammel Pagt, og der er godt at være hos dem!«

Hans Ord vare store og dristige, og han undrede sig over, at de fløde saa let; thi de vare næsten kjætterske, og han havde ikke læst en saadan Lignelse hos nogen Kirkefader. Men Hyrderne syntes, det var rigtigt, og Bjærgene ogsaa, og der var ingen, som gjorde Indsigelser.

Om Middagen kom Hyrdebarnet Benedicta; en Sølvkjæde prydede hendes Søndagslivstykke, der omsluttede Brystet som et Panser. Hun bragte ham en smuk Mælkespand af Asketræ, paa hvilken der med simple Linier var snittet en Ko.

»Den skulde jeg give eder fra Fader,« sagde hun, »fordi I prædikede saa opbyggeligt og talte godt om Bjærgene

— og naar nogen gjør eder Fortræd, saa véd I, hvor Alpesletten er.«

Hun kastede nogle Haandfulde Hasselnødder i Mælkespanden: »Dem har jeg plukket til eder,« sagde hun, »og jeg véd, hvor der er flere, hvis de smage eder.«

Før Ekkehard kunde takke, var hun forsvunden i Hulen.

»Nødden den er mørkebrun,
og mørkebrun er jeg,
og den, der bejle vil til mig,
maa være just som jeg,«

sang hun skalkagtig, i det hun fjærnede sig.

Ekkehard smilede vemodig.

Men Stormen i hans Hjærte havde endnu ikke lagt sig fuldstændig; det gjenlød i ham som Alpenvejrets Torden, der samler sig ved den fjærne Klippevæg for at tone paa ny.

Ved Siden af Hulen var der styrtet en kæmpemæssig Klippeblok ned, det smeltende Snevand havde gnavet den løs om Foraaret, den saa ud som en Gravplade. Dér sad han ofte, i Tankerne kaldte han den sin Kjærligheds Grav; det forekom ham ofte, at Hertuginden og han selv hvilede under den i Dødens kølige Søvn, og han sad paa den og betragtede Bodensøen over de granbevoxede grønne Bjærge og drømte. Det var ikke godt for ham, at han kunde se Søen fra sin Bolig, han følte ofte Smærter ved det bitre Minde. Snart bruste han op i heftig Vrede, og snart bøjede han sig om Klippehjørnet i Retning af Søen og sendte Hilsener der over. Hvem gjaldt de?

Hans Drømme om Natten vare vilde og bevægede. Han saa' sig atter i Borgkapellet, og den evige Lampe svævede over Hertugindens Hoved som den Gang, og da han vilde styrte hen til sin Herskerinde, havde hun Skovkvindens Ansigt og lo ham haanlig i Møde; og naar han tidlig om Morgenen sprang op fra sit Straaleje, hørte han sit eget Hjærte banke, og Fru Hadvigs Ord: »O Skolemester, hvorfor har Himlen ikke gjort dig til Krigsmand?« forfulgte

ham, til Solen stod højt paa Himlen, eller Synet af Benedicta forjog dem.

Han kastede sig ofte i det korte, bugnende Græs paa Skraaningen og tænkte paa de sidste Maaneder; Skikkelser og Hændelser stod klart for hans Tanke, der var lutret af den skarpe Alpeluft. Han pintes af den Følelse, at han havde opført sig ængsteligt, undseligt og dumt, og ikke engang havde løst den Opgave at fortælle en Historie, som Spazzo og Praxedis. »Ekkehard, du har gjort dig latterlig,« sagde han haanlig ved sig selv og tænkte, at han kunde have Lyst til at knuse sin Pande mod Klipperne.

Et tungt Sind tærer længe paa en Sorg og glemmer i sin Rugen og Grublen, at en dadelværdig Daad kun udslettes i Menneskenes Sind ved efterfølgende bedre.

Derfor var Ekkehard endnu ikke moden til Ensomhedens lutrende Glæder. Indtrykket af den tidligere Smærte havde en sælsom Virkning; naar han sad i sin stille Hule, troede han at høre Stemmer, som spottende talte til ham om taabelige Forhaabninger og Verdens Skuffelser, Fuglenes Flugt og Sang klang som Dæmoners skærende Skrig, og hans Bønner hjalp ikke. Naar den ensomme Ørk fylder Sjælen med Gru, saa skuffes Øren og Øjne og tro paa de gamle Sagn om, at alt fra Luftens Midte ned til Jorden og denne selv, hvor den ej kan dyrkes, er opfyldt af evig levende Aanders luftige Danse.

Det var en mild, duftende Eftersommernat. Han vilde kaste sig paa sit simple Leje, men Maanen skinnede med stærk Glans ind i Hulen, og to hvide Skyer trak langsomt forbi, den ene efter den anden; han hørte, at de talte med hinanden, og den ene Sky var Fru Hadvig, den anden Praxedis. »Jeg vil dog se, hvorledes en landflygtig Daares Hvilested ser ud!« sagde den første hvide Sky, i det den hurtig strejfede de lodrette Klippevægges Isse og stod over Kamor lige ud for Hulen; saa gled Skyen hen til Granerne, der stod i utallige Rækker nede i Dalen, og raabte: »Det er ham! griber den formastelige!« og Granerne bleve til

Munke, tusend og atter tusend, og bleve levende og myldrede frem og begyndte salmesyngende og svøbesvingende at klatre op ad Skraaningen — Ekkehaard sprang gysende op og greb sit Spyd — saa var det, som om der hoppede Lygtemænd omkring inde i Hulen: »Ud paa Alperne!« raabtes der bag ved ham — Blodet fo'r sydende gjennem hans Aarer, og han løb som fortvivlet ud over den snævre Sti, der truedes af ludende Klippestykker. Den anden Sky stod endnu ved Maanen: »Jeg kan ikke hjælpe dig,« sagde den med Praxedis' Stemme, »jeg kjender ikke Vejen« . . .

Han fo'r ned ad Bjærget, Livet var ham en Kval, og dog greb han fat i fremstaaende Stene og støttede sig til Spydet for ikke at styrte ned og falde i Hænderne paa de Spøgelser, der klatrede op ad.

Den natlige Fart ned ad Hohentwiel var Børneleg imod dette; uden at kjende noget til Faren kom han over en svimlende Afgrund ned i Dybet. Naar Gederne vende deres Øjne bort fra Græsset paa Skraaningen og se ned i denne frygtelige Kløft, da styrte de hovedkulds ned og blive knuste.

Han stod der nede; Maanens Straaler bævede paa den hemmelighedsfuldt lokkende, grønne Alpesø; medens de raadne Træstammer ved dens Bred udsendte en spøgelseagtig Glans. Det sortnede for Ekkehards Øjne: »Modtag du mig!« udbrød han, »mit Hjærte fordrer Hvile!«

Han styrtede ud i det stille, klare Vand — men Jorden veg ikke bort under hans Fødder, en velgjørende, kølig Friskhed gik ham gjennem Marv og Ben.

Han stod allerede i Vand til Brystet, da standsede han sine Skridt. Han saa' forvirret op: de hvide Skyer vare forsvundne, Maanen havde opløst dem i Taage, i sørgmodig Pragt funklede Stjærne ved Stjærne over hans Hoved.

Møglisalpen strakte sin til den yderste Højde græsbevoxede Top op imod Maanen i en dristig fantastisk Linie, til venstre for den saas roligt og alvorligt den gamle Mands rynkede Hoved, til højre taarnede Sæntis' graa Pyramide sig

op af Ismarken, og rundt omkring var der Takker og Klippespidser som frygtelige natlige Spøgelser. Da knælede Ekkehard paa Søens Stenbund, saa Bølgerne sloge sammen over hans Hoved, og han kom atter op og stod ubevægelig med Armene højt udstrakte som til Bøn.

Maanen gik ned over Sæntis, en blaalig Glans lyste paa Gletschernes gamle Sne; en stikkende Smærte fo'r gjennem Ekkehards Hjærne, Bjærgene omkring ham dansede og vaklede, en susende Lyd bølgede gjennem Skoven, Søen skummede, medens mange tusend vordende Frøer i Haletudseform myldrede frem i dens Vover . . . men i dugfrisk Skjønhed steg en Kvindeskikkelse frem og svævede op til Møglisalpens Top; dér sad hun i det fløjelsbløde Græs og strøg Vandet af sit lange, dryppende Haar og flettede sig en Krans af Alpeblomster; det begyndte at knage i Kløfterne, Sæntis strakte sig, den gamle Mand til højre ikke mindre, som Skikkelser af himmelstormende Oprindelse rasede de imod hinanden, Sæntis greb sine Vægge og slyngede dem derover, og den gamle Mand rev sit Hoved af og kastede det paa Sæntispyramiden — nu stod Sæntis til højre, og den gamle Mand flygtede for ham til venstre, men Jomfruen fra Søen sad i smilende Ro paa sin Bjærgtop og haanede disse Tvekæmpere af Sten og vred sine fjældgule Lokker, deraf opstod et perlende Vandfald, som brusede stærkere og brusede vildere og hvirvlede Pigen med de fugtige Øjne brusende ned i Søen — da lagde Bjærgenes Raseri sig, den gamle Mand greb sit bortkastede Hoved og vandrede jodlende i Sorg og Smærte tilbage til den Kløft, i hvilken han hørte hjemme, og Sæntis stod atter paa sin gamle Plads, medens dens Snemarker lyste som fordum.

. . . Da Ekkehard vaagnede næste Dag, laa han i sin Hule og gyste af Feberkulde — hans Knæ vare dødtrætte.

Solen stod paa sin Middagshøjde.

Benedicta smuttede forbi der ude og saa' ham ligge der rystende i sit Ulveskind. Hans dyngvaade Kutte hang paa et Klippestykke.

»Naar I atter vil fange Foreller i Alpesøen, Bjærgbroder,« sagde hun, »saa lad mig det vide, saa jeg kan vise eder Vej. Hyrdedrengen, som mødte eder før Solopgang, sagde, at I ravede op ad Bjærget som en Søvngænger.

Hun gik sin Vej og ringede til Middagstid for ham.

Tre og tyvende Kapitel.

Paa Alpesletten.

Ekkehard havde ligget syg i sex Dage. Alpehyrderne plejede ham; en Drik, der var kogt paa den blaa Enzian, mildnede Feberen, og Alpeluften gjorde ogsaa sit. En stærk Rystelse havde været nødvendig for at gjenoprette den forstyrrede Ligevægt i Legeme og Sjæl. Nu var det i Orden. Han hørte ingen Stemmer og saa' ingen Gjøglebilleder mere. Der strømmede en mild Følelse af Ro og frisk spirende Sundhed gjennem ham; han var i den Tilstand af blid Kraftesløshed, der klæder tungsindige Mennesker saa godt, naar de komme sig af en Sygdom. Hans Tankegang var alvorlig men aldrig bitter.

»Jeg har lært noget af Bjærgene,« sagde han ved sig selv, »det nytter ikke at rase, selv om den mest fortryllende Pige sidder for os, Mennesket maa blive til Sten som Sæntis og lægge et kølende Ispanser om sit Hjærte, Nattens Drømme tør næppe vide, hvor det koger og gløder der inde, det er bedre.«

Og efterhaanden var den senere Tids Trængsel bleven forklaret i en mild Taage; han tænkte paa Hertuginden og paa alt, hvad der var sket paa den høje Twiel, det gjorde

ikke ondt mere. Og det er det herlige ved en vældig Natur, at den ikke alene fremstiller sig selv for den beskuendes Øjne som et mægtig virkende Billed, men at den ogsaa i det hele taget virker befrugtende og fremmaner fjærne svundne Tider for Erindringen. Det var længe siden, at Ekkehard havde skuet tilbage paa sin Ungdoms Dage, nu søgte hans Tanker helst Tilflugt dér, som om det var en Paradisets Have, fra hvilken Livets Storm havde blæst ham bort. Han havde tilbragt nogle Aar i Klosterskolen i Lorsch ved Rhinen; den Gang anede han ikke, hvilken hjærteskærende Glød der er gjemt i Kvindernes mørke Øjne, de gamle Pergamenter vare hans Verden.

Men der var en Skikkelse, som allerede den Gang var skreven i hans Hjærte med faste Træk, det var Broder Konrad fra Alzey. Ham, der var nogle faa Aar ældre, havde Ekkehard skjænket sin første venskabelige Tilbøjelighed; deres Livsveje skiltes, der var groet Græs over Dagene i Lorsch, nu stege de straalende frem, som det mørke Højland paa Sletten, naar Solen har kastet sine første Straaler paa det.

Det er med Menneskeaanden som med den gamle Jords Skorpe; paa det, der har sat sig fast i Barndommen, taarner der sig i stormfuld Rejsning nye Lag, Klipper og høje Bjærge, som tro, at de kunne naa ind i Himlen; og Jorden, paa hvilken de hvile, er oversaaet med Ruiner og glemt, — men ligesom Alpernes stive Toppe ofte skue længselsfuldt ned i Dalen og overvældede af Hjemve styrte ned i det Dyb, af hvilket de stege frem, saaledes farer Erindringen tilbage til Ungdomstiden og graver efter Skatte, som den lod ligge uænsede mellem golde Sten.

Nu fløj Ekkehards Tanker ofte til hans trofaste Ven. Han stod atter med ham i den søjlebaarne Forhal, han bad med ham ved de gamle Kongegrave og ved den blinde Hertug Thassilos Stenkiste, han vandrede gjennem de skyggefulde Gange i Klosterhaven med ham og lyttede til hans Ord, — og hvad Konrad den Gang havde talt var ædelt og godt, thi han saa' paa Verden med en Digters Øjne, og naar hans

Mund aabnede sig til honningsød Tale, da var det, som om der maatte springe Blomster frem paa Vejen, og som om Fuglene maatte ledsage ham med lystig Sang.

»Se op, du Guds Barn!« havde Konrad engang sagt til sin unge Ven, da de stod paa Taarnet i Haven og saa' ud over Landet; »hist, hvor de hvide Sandbanker rage frem paa Marken, har engang Neckaren strømmet: saaledes gaa Sporene af forsvundne Menneskehistorier gjennem Efterkommernes Marker, og det er godt, naar de give Agt derpaa. Her ved Rhinen er hellig Jord, det vilde være paa Tiden nu, at vi samle, hvad der er voxet paa den, før det fæle Trivium og Quadruvium sløver vor Sans derfor.«

I glade Feriedage var Konrad vandret til Odenwald med ham. I den grønne Birkedal rislede en skjult Kilde. Af den drak de og Konrad sagde: »Bøj dit Hoved, her er Dødningelunden, Hagens Bøg og Siegfrieds Kilde, her gjennemborede den bistre Hagen den bedste af alle Kæmper med sit Spyd, saa Blomsterne bleve beduggede med rødt Blod, hist paa Sedelgaarden sørgede Chriemhildis over den dræbte Kæmpe, indtil Hunnerkongens Bud kom for at bejle til den unge Enke« — og han fortalte ham alle de gamle Sagn om Kongeborgen i Worms og om Nibelungernes Skat og om Chriemhildis' Hævn, og hans Øjne funklede: »Slaa til!« sagde han til sin unge Ven, »naar vi ere blevne Mænd og øvede i Sang, ville vi sætte et Mindesmærke for Rhinens Sagn; i mig gjærer og bruser allerede noget af en vældig Sang om Heltes Tapperhed og Nød og Hævn og Død, og jeg kjender den hornede Siegfrieds Kunst at gjøre sig sikker og usaarlig, selv om der ikke mere findes Drager at slaa ihjel og Blod at tage Afkog af: Den, der med Sans for det hellige indsuger Skovduft og bader sin Pande i Morgenduggen, han faar den samme Forstaaelse, han hører, hvad Fuglene paa Grenene synge, og hvad Stormvinden fortæller om gamle Sagn, og bliver stærk og fast, og naar han har Hjærtet paa det rette Sted, saa skriver han det op til Nytte og Gavn for andre.«

Men Ekkehard havde næsten frygtsom set paa den glade, overmodige Ungersvend og sagt: »Jeg bliver svimmel, naar jeg hører, at du tænker paa at blive en anden Homer.« Konrad svarede smilende: »Ingen skal synge en Iliade efter Homer, men Nibelungernes Sang er endnu ikke sungen, og min Arm er ung, mit Mod er stærkt, og hvem véd, hvad Tiden kan bringe!«

En anden Gang gik de ved Rhinens Bredder, og Solen spejlede sig i Bølgerne over Wasgauwalds Bjærge. Da sagde Konrad: »Jeg véd ogsaa en Sang for dig, som er simpel og passer for dit Sindelag; du lytter jo heller til Jagthornets Klang end til Tordenens Rullen. Se op! som i Dag skinnede fordums Worms Tinder herover, da Helt Walthari fra Akvitanien flygtede fra sit Fangenskab hos Hunnerne og red ind i Frankenland; her satte Færgemanden ham og hans Elskede og hans Skat over, han red hen til den mørke Skov, du ser hist, og ved Wasichenstein stod der en haard Dyst, saa Hjælm og Skjold udsendte Gnister, da Wormserne forfulgte ham; men Kjærlighed og en god Samvittighed gjorde Walthari stærk, saa han overvandt dem alle, selv Kong Gunther og den bistre Hagen.«

Han fortalte ham Sagnet udførlig og sluttede saaledes: »Ved store Kæmpetræer trives der alle Slags vilde Skud; saaledes er der ogsaa voxet mange Buske frem omkring Nibelungersagnet, af hvilke man kan sætte noget sammen, naar det morer en. Syng du om Walthari!«

Den Gang havde Ekkehard slaaet Smut paa Rhinen, og han forstod sin Ven kun halvt, han var en from Lærling, og hans Sind var rettet paa, hvad der laa nærmest ved Haanden. Tiden skilte dem ad, og Konrad maatte forlade Klosterskolen, fordi han engang havde sagt, at Aristoteles' Logica var noget goldt, unyttigt Tøjeri, og han var dragen ud i den vide Verden, ingen vidste hvorhen, og Ekkehard kom til St. Gallen og studerede ivrig og var bleven til en forstandig ung Mand, som de ansaa for skikket til at være

Læremester, og han tænkte ofte med næsten fornem Medynk paa Konrad fra Alzey.

Men et spirekraftigt Sædekorn kan længe slumre skjult i Menneskets Hjærte, og det kommer dog op til sidst, som Hveden af Ægyptens Mumiekister.

At Ekkehard nu med Glæde tænkte paa hine Begivenheder, var Tegn paa, at han ogsaa siden var bleven en anden.

Og det var godt. Hertugindens Luner og Praxedis' naturlige Ynde havde lutret hans undselige, tunge, grundige Væsen, den store Tid, som han havde oplevet, Hunnerslagets brusende Larm havde bragt Sving i kans Sjæl og lært ham at foragte en smaalig Ærgjærrigheds Færd, nu bar han paa en stor Smærte, som skulde rase ud — og saaledes var den lærde Munk til Trods for Kutte og Tonsur i Begreb med at undergaa en lykkelig Forvandling til Digter, og han skred frem som en Slange, der har frigjort sig for sin gamle Ham og kun venter paa Lejlighed til at hænge sit fordums Dække paa Gjærdet som en aflagt Frakke.

Hver Dag og hver Time, naar han betragtede sine altid skjønne Bjærge og indsugede den rene Luft i fulde Drag, forekom det ham mere og mere som en Gaade, at han først havde søgt sin Livslykke i at fortolke og tyde gulnede Skrifter, og siden efter nær havde mistet sin Forstand af Kjærlighed til en stolt Kvinde. »Lad falde, o Hjærte, hvad der ikke mere kan staa,« sagde han, »byg dig en ny Verden, byg den dybt i dit Indre, luftig, stolt og vid, lad den gamle Tid strømme bort!«

Han gik atter fornøjet omkring i sin Hule; en Aften havde han ringet til Midaftenstid, da kom Alpehyrden; han bar noget, der var omhyggelig indsvøbt i et Tørklæde. »Guds Fred, Bjærgbroder!« sagde han; »Feberen har rystet eder ordentlig, jeg har bragt noget til at kurere eder med, men eders Kinder ere røde og eders Øjne klare, saa det behøves ikke.« Han aabnede Tørklædet, der var et Mylr

af Myrer, gamle og unge, mellem tørre Grannaale; han rystede de flittige Dyr ned ad Klippevæggen.

»Ellers skulde I have sovet paa dem i Nat,« sagde han leende, »det jager det sidste Spor af Feber bort.«

»Den er forbi,« sagde Ekkehard, »jeg takker eder for Lægemidlet.«

»Men pak eder godt ind,« sagde Alpehyrden, »der kommer en sort Sky der henne over Brülltobel, og Tudserne liste sig frem, det betyder Vejrforandring.«

Næste Morgen straalede alle Bjærgtoppe i en frisk, blændende hvid Glans. Der havde været stærkt Snefald. Men det var endnu alt for tidligt til, at Vinteren kunde begynde. Solen stod muntert op og pinte Sneen med sine Straaler, saa den næsten angrede, at den var falden. Da Ekkehard om Aftenen sad ved sin Lyspind, hørte han en Torden og Rullen, som om Bjærgene skulde styrte sammen. Han fo'r op og lagde Haanden paa sin Pande, som om han troede, at Feberen kom igjen.

Men det var intet Billed af en syg Fantasi.

Der lød en dump Gjenklang fra Sigelsalps og Maarwieses Kløfter, saa var det, som om mægtige Træstammer styrtede sammen med vældigt Brag — og derpaa døde Lyden hen. Men hele Natten igjennem hørte han en stille, klagende Brummen i Dalen.

Ekkehard sov ikke. Siden han var vandret om ved Alpesøen, var han ikke sikker paa sig selv. Han gik op til Alpesletten ganske tidlig om Morgenen. Benedicta stod uden for Hyrdehytten og kastede en Snebolt paa hans Kutte. Alpehyrden lo, da han spurgte ham om Grunden til Larmen om Natten. »Den Musik faar I tit nok at høre,« sagde han, »der er styrtet en Lavine ned i Dalen.

»Og denne brummende Lyd?«

»Det har vel været eder selv, der snorkede.«

»Jeg sov ikke,« sagde Ekkehard. Saa gik de med ham der ned og lyttede. De hørte en Stønnen langt borte i Sneen.

»Det er underligt,« sagde Alpehyrden, »det maa være nogen, der er levende begravet.«

»Hvis Pater Lucius fra Quaradaves levede endnu« — udbrød Benedicta, »han havde saadan en blid Bjørnestemme.«

»Ti, du Vildkat!« sagde hendes Fader. De hentede Skovl og Alpestok, den gamle tog sin Haandøxe, og saa fulgte de med Ekkehard i Lavinens Spor. Denne havde paa sin Vej over Stene og Jord knækket de lave Graner som Halmstraa, indtil tre mægtige Klippeblokke, der skuede ned i Dalen som Skildvagter, standsede dens Fald; her havde den vandrende Sne stejlet som i Vrede, kun lidet var suset hen over denne Skranke, Kjærnen, der var smuldret af det vægtige Stød, laa taarnet op i ruinlignende Masser. Alpehyrden lagde Øret til Sneen, saa traadte han nogle Skridt frem, stødte Alpestokken der ind og udbrød: »Her maa vi grave!«

Og de grove en god Stund og grove en Skakt, saa de stod dybt der inde og havde en Snemur over deres Hoveder, og de blæste ofte i Hænderne under det kolde Arbejde. Pludselig jodlede Alpehyrden, og Ekkehard udstødte et Skrig — der viste sig en sort Plet, Alpehyrden greb sin Øxe, endnu nogle Skovlkast, saa kom der en tung, lodden Skikkelse til Syne, som brummende rejste sig og strakte sine Forben langt op imod Himlen, som om den vilde jage en stærk Søvnighed ud af sine Lemmer — og den steg langsomt op paa Klippen og satte sig dér.

Det var en mægtig Hunbjørn, som paa sin natlige Vandring til Forellerne i Alpesøen var bleven begravet der tillige med sin Ægtehalvdel. Men Hanbjørnen rørte sig ikke, den var kvalt og laa i Dødens kølige Søvn med et trodsigt Træk om Snuden, som om den havde taget Afsked med den yndige Tilværelse med en Ed over det alt for tidlige Snevejr.

Alpehyrden vilde gaa Hunbjørnen til Livs med sin Øxe, men Ekkehard holdt ham tilbage og sagde: »Skjænk hende Livet, vi have nok i ham dér!« og de trak den frem

og kunde næppe selvanden bringe den af Stedet. Hunbjørnen sad paa sin Sten og saa' bedrøvet ned og brummede og kastede et fugtigt Blik paa Ekkehard, som om den forstod ham. Saa kom den ned, men ikke som for at angribe; Mændene bandt Grene sammen til en Løkke, med hvilken de vilde slæbe deres Bytte bort, de traadte tilbage og svang deres Øxe og Spyd, men Bjørneenken bøjede sig ned over sin døde Ægtehalvdeel og bed hans højre Øre af og aad det til evig Ihukommelse af en lykkelig Fortid, saa vendte hun sig imod Ekkehard, og vandrede hen imod ham paa Bagbenene. Han blev bange for en Omfavnelse, korsede sig og fremsagde den hellige Gallus' Bjørnebesværgelse: »Vig bort fra vor Dal, du Skovens Udyr, Skov, Bjærg og Kløft ere dine, men lad os og vore Hjorde i Fred.« Bjørnen stod stille med et bittert, vemodigt Blik i Øjet, som om den var krænket, fordi man forsmaaede dens Følelser, den lod Poterne glide ned paa Jorden, vendte Ekkehard Ryggen og skred bort paa alle fire. Den saa' sig endnu to Gange om, før den forsvandt for Bjærgboernes Øjne.

»Et saadant Dyr har tolv Mænds Forstand, og kan læse i ens Øje, hvad man vil«, sagde Alpehyrden, »ellers vilde jeg sige: I er en hellig Mand, siden Ørkenens Beboere adlyde eder.«

Han vejede den døde Bjørns Poter i sin Arm:

»Oho! det bliver et Festmaaltid. Det ville vi nyde næste Søndag, Bjærgbroder, med en Salat af Alpeurter. Kjødet skaffer os begge Vinterforraad, og vi ville trække Lod om Skindet.«

Medens de slæbte Lavinens Offer op til Bjærgkapellet, sang Benedicta:

»Naar Sneens Blomst du søge vil,
og Lykken er dig god,
Saa kan en Bjørn du grave ud,
maaske endogsaa to.«

Det var en meget luftig og let Sne, og den smeltede snart; Eftersommeren holdt nok engang sit Indtog paa

Bjærgene med oplivende, varmende Kraft, og der laa en stille Søndagsfred over Højlandet.

Ekkehard havde fortæret Bjørnepoterne til Middag med Alpehyrden og hans Datter, det var en lækker, kraftig Spise, raa men stærk som selve Dyret; saa var han gaaet op paa Alpeslettens højeste Punkt og havde kastet sig i det duftende Græs og saa' veltilpas op paa den blaa Himmel, vederkvæget af Sundhedens friske Pust. Rundt omkring ham græssede Benedictas Geder; man kunde næsten høre, hvorledes Alpegræsset blev bøjet og knust mellem deres Tænder. Der droge lette Skyer omkring Klippevæggene, Benedicta sad med Ansigtet imod Sæntis; hun blæste paa en Hyrdefløjte. Det var simple, melodiske Toner, som en Klang fra den fjærne Ungdomstid; hun slog Takt med to Mælkeskeer af Træ. Hun var stor i denne Kunst, hendes Fader plejede ofte at sige: »Det er Skade, at hun ikke hedder Benedictus, hun vilde virkelig have været en udmærket Hyrdedreng.«

Naar Melodien var til Ende, saa jodlede hun højt over til et nærliggende Bjærg; til Svar lød der da en blid men kraftig Tone fra et Alpehorn; hendes Kjæreste, Alpehyrden paa Klus, stod under en Dværggran og blæste »Kuhreigen« — hin sælsomme Naturlyd, der ikke kan lignes med nogen Melodi, men først synes at være en dump Larm — som om en Humlebi eller Bille var indespærret i Hornet og summende søgte en Udvej — men som efterhaanden blæser den store Sang om Længsel, Kjærlighed og Hjemve ind i Menneskehjærtets lønligste Kroge, saa det jubler eller brister.

»I er nok ganske rask igjen, Bjærgbroder«, raabte Benedicta op til Ekkehard, »siden I ligger saa fornøjet paa Ryggen. Har I det godt?«

»Ja,« sagde Ekkehard, »blæs videre.«

Han kunde ikke se sig mæt paa al den Pragt — alt var saa stort og skjønt.

Naar man har tillistet sig den Hemmelighed, som her-

sker paa de luftige høje Bjærge og spænder og udvider og hæver Menneskets Hjærte mod Himlen i Tankernes frie Flugt, saa har man kun smilende Medynk, naar man tænker paa dem, som hist nede i Dybet slæbe Teglsten og Sand sammen for at bygge et nyt babelsk Taarn, og man istemmer en djærv, jublende Sang, om hvilken Hyrderne sige, at den gjælder lige saa meget hos Gud som et Fadervor.

Solen stod over Bjærget og var ved at gaa ned og stænkede en glødende, gylden Ild ud over Himlen, medens den lystig sendte sine Straaler ned i Taagerne over Bodensøen. Nu brast det hvide Slør, den stille, anelsesfulde blaa Sø laa for Ekkehards Øje; hans Syn blev skarpere i Aftenens Glans, han saa' et forsvindende mørkt Punkt, det var Reichenau, han saa' et Bjærg, meget utydeligt, men han kjendte det — det var den høje Twiel.

Og der lød Hyrdesang med Klokkeklang, og alt paa Alperne fik en stadig varmere Farve, Engene lyste guldbrungrønt, der faldt en svag Afglans af rødt paa Kamors graa Kalkstensvægge, da begyndte det ogsaa at gløde og straale i Ekkehards Sjæl, — hans Tanker fløj over til det fjærne Hegau og længere bort, han syntes, at han atter sad hos Fru Hadvig paa Hohenstoffeln, som den Gang, da de fejrede Hunneren Kappans Bryllup, at Audifax og Hadumoth kom ridende tilbage fra Hunnernes Lejr, at han saa' Lykken legemliggjort i Skikkelse af hine to, og af svundne Tiders Ruiner dukkede det op, som den kloge Konrad fra Alzey engang havde fortalt ham om Walthari og Hiltgund; Digtningens Aand holdt sit Indtog hos ham med Sang og Klang, han sprang op med et Sæt, saa Sæntis kunde glæde sig over ham: »I Digtningens Billed skal det arme Hjærte glæde sig ved det, som Livet aldrig kunde byde det — Heltes Kamp og Elskovsløn, — jeg vil synge en Sang om Walthari fra Akvitanien!« raabte han til den dalende Sol, og det forekom ham, at han saa' sin Ungdomsven, Mester Konrad, staa der ovre i en Kløft i straalende Glans, han smilede venlig til ham og sagde: »Ja, gjør det!«

Ekkehard gik glad til sit Arbejd. »Hvad der sker hos os, maa ske paa den rigtige Maade eller slet ikke, ellers le Bjærgene af os« — havde Alpehyrden en Dag sagt til ham, og han havde nikket bifaldende. Hyrdedrengen skulde ned i Dalen for at hente Æg og Honning, saa bad Ekkehard hans Herre om at lade ham have en Fridag og gav ham et Brev med til sin Søstersøn i St. Gallen. Det var skrevet i en den Gang brugelig, i Klostret velbekjendt Runeskrift, for at ingen uvedkommende skulde kunne læse det og lød som følger:

»Klosterlærlingen Burkard være hilset og velsignet.

»Du, som har været Øjenvidne til din Morbroders Trængsel, vid at tie. Og spørg ikke om, hvor han dvæler — Guds Haand naa'r langt. Du har læst hos Procopius om Vandalernes Konge Gelimer. Da han var indesluttet i de numidiske Bjærge, og hans Nød var stor, da bad han sine Fjender om en Harpe, for at han kunde synge sin Smærte bort. Tænk derved paa din Morbroder og giv Overbringeren en af eders smaa Harper og nogle Ark rent Pergament med Farve og Rørpen, thi mit Hjærte er stemt til at synge i Ensomheden. Brænd dette Blad. Guds Naade være med dig! Lev vel!«

»Du maa være snu og forsigtig, som om du vilde liste dig hen til en Ørnerede for at stjæle Ungerne,« sagde Ekkehard til Hyrdedrengen. »Spørg efter den Klosterlærling, som var med Vægteren Romeias, da Hunnerne kom, og giv ham Brevet. Ellers maa ingen vide noget om det.«

Hyrdedrengen lagde en Finger paa Læberne: »Hos os sludrer man ikke,« sagde han, »Bjærgluften gjør tavs.«

Efter to Dages Forløb steg han atter op ad Bjærget. Han pakkede Indholdet af sin Kurv ud ved Ekkehards Hule. Mellem grønne Egegrene laa der en lille trekantet Harpe, i Form som et græsk Delta og med ti Strænge, der var ogsaa Farve og Penne og mange Blade af smukt, blødt Pergament med omhyggelig punkterede Linier, for at Bogstaverne kunde komme til at staa lige og jævnt.

Men Hyrdedrengen saa' vred og trodsig ud.

»Du har udrettet dit Hverv godt,« sagde Ekkehard.

»Jeg lader mig ikke sende der hen igjen,« brummede Drengen og knyttede sin unge Næve.

»Hvorfor ikke?

»Fordi Luften der nede ikke duer for en af os. Jeg spurgte efter Lærlingen i Gjæstestuen og udførte mit Ærind; men siden vilde jeg se, hvad det var for et helligt ungt Lav, som gaar i Skole i Kutter, og jeg gik ned i Klosterhaven; dér spillede de unge Herrer Tærning og drak Vin, det var en Feriedag. Saa saa' jeg til, og da de kastede Stene efter Maalet og legede Stokkelegen, da maatte jeg le højt, fordi alt saa' svagt og latterligt ud. Da de vilde vide, hvorfor jeg lo, tog jeg en Sten og kastede den tyve Skridt længere end den bedste af dem og sagde: »I ere nogle rare Kramsfugle, I ville lege en ordentlig Leg og have lange Kutter paa! Man kan jo ikke engang udfordre eder til Buxeløftning eller en ordentlig Svingning; eders Kram duer ikke!« Saa fo'r de løs paa mig med Stokke, men jeg greb den nærmeste og kastede ham saadan op i Luften, at han fløj ned i Græsset som en vingeskudt Bjærgravn; og de begyndte at skraale og sige, at jeg var en grov Bjærgdreng, og at Videnskab og Aand var deres Styrke. Saa vilde jeg vide, hvad Aand var, og de sagde: ‚Drik Vin, saa ville vi skrive det paa din Ryg!' Klostervinen var god, og jeg drak et Par Krus, og de skrev noget paa min Ryg, og jeg véd ikke, hvorledes det gik til, men næste Morgen havde jeg kun et tungt Hoved, og jeg kjender lige saa lidt til deres Aand i Klostret som før.«

Hyrdedrengen trak sin grove Hørskjorte til Side og viste Ekkehard sin Ryg. Der var en Indskrift i stor Lapidarstil med sort Vognsmørelse:

Abbatiscellani, homines pagani,
vani et insani, turgidi villani.*)

*) Appenzellerne ere hedenske, forfængelige, dumme, hovmodige og bondske Mennesker.

Det var en Klostervittighed. Ekkehard kunde ikke lade være at le. »Bryd dig aldrig om det,« sagde han, »og tænk, at det har været din egen Skyld, fordi du har set for dybt i Vinkruset.«

Hyrdedrengen var dog ikke beroliget. »Jeg holder mere af mine sorte Geder end af alle disse smaa Herrer,« sagde han, i det han knappede sin Skjorte. »Men naar saadan en Kryster, saadan en Pjalt kommer her op paa Alpesletten, saa skal jeg skrive ham saadan et Kjendetegn paa Ryggen, at han aldrig i Livet glemmer det, og hvis han ikke synes om det, saa kan han suse ned af Bjærget, som en Lavine om Foraaret.«

Drengen gik brummende bort.

Men Ekkehard greb Harpen, satte sig under Korset foran Hulen og spillede en munter Melodi; han havde længe ikke rørt Strængene; det gjorde ham vidunderlig godt i blide Toner at fortælle den mægtige Ensomhed, hvad der levede i hans Hjærte, og Musiken var en god Hjælp til Digtningens Værk; Waltharisangen, som havde forsvævet ham som en fjærn Taage, fortættede sig, antog en bestemt Form og drog forbi ham i livskraftige Billeder; han lukkede Øjnene for at kunne se bedre; da saa' han Hunnerne komme ridende, et vandrende, glad Rytterfolk, og mindre afskyelige end de, med hvilke han selv for nogle faa Maaneder siden havde kæmpet, og de toge Kongebørn med sig som Gisler fra Franken og Akvitanien og ung Hiltegund, Burgundiens Fryd — og da han greb stærkere i Strængene, da saa' han ogsaa Konning Etzel, en ganske taalelig Skikkelse, der var vel oplagt til at fare med Lempe og til at glæde sig ved Bægeret — og Kongebørnene voxede op i Hunnernes Hofborg, og da de vare blevne store, kom der en stille Længsel efter Hjemmet over dem, og de mindedes, at de som Børn vare blevne trolovede — der var Klang og Trompetstød, Hunnerne holdt Gilde, Kong Etzel drak det store Krus ud, og alle fulgte hans Forbillede, de fulde Mænd snorkede, saa det gjenlød i Hallen — nu saa' han den unge akvitanske

Helt sadle sin Stridshingst, og Hiltegunde kom og bragte den hunniske Skat, han løftede hende op i Sadlen — hej! hvor herligt red de bort fra deres Fangenskab« . . .*)

Og længere og længere borte viste hans Tankebølger Fare, Flugt, Rhinovergang og haard Kamp med den havesyge Kong Gunther: Den Historie, som han vilde forherlige i en simpel Heltesang, stod for ham i store marvfulde Træk. Endnu den samme Nat blev Ekkehard siddende ved Lyspinden og begyndte sit Arbejd, og han følte Glæde, medens Skikkelserne antoge Liv under hans Haand, en ærlig, stor Glæde, thi i Digtningens glade Arbejd hæver Mennesket sig til Skaberens Gjerning, som kalder en Verden frem af intet.

Næste Dag glædede han sig ved de første Eventyr; han kunde ikke aflægge sig selv Regnskab for, efter hvilke Love han vævede sin Digtnings Traade ind i hverandre — det er heller ikke nødvendigt at kjende ethvert hvorfor og fordi: »Vejret blæser, hvorhen det vil, og du hører dets Susen, men du véd ikke, hvorfra det kommer, og hvor det farer hen; saaledes er det med hver, som er født af Aanden« — siger Johannes' Evangelium.

Og naar det undertiden atter blev mørkt for hans Øjne, og han blev overfalden af Angst — thi han var ængstelig af Naturen og tænkte endnu ofte, at det næppe var muligt at bringe noget i Stand uden Hjælp af Bøger og et lærd Forbillede — saa vandrede han op og ned ude paa den snævre Sti og lod sit Blik hænge ved Bjærgenes Kæmpevægge, de gave ham Trøst og Ro, og han tænkte: »Ved alt, hvad jeg synger og digter, vil jeg spørge mig selv, om Sæntis og Kamor der ovre ere tilfredse med det.« Og han var paa det rette Spor: Den, der henter sin Aabenbaring hos den gamle Moder Natur, han frembringer en sand og

*) Waltharisangen fortæller om, hvorledes Walthari, der tillige med Hagen og Hiltegund var Gidsel hos Kong Attila, efter Hagens Flugt ogsaa undflyer med sin Brud, Hiltegund, da Attila vil give ham en hunnisk Hustru, og om den Kamp, han sejrrig bestaar med Kong Gunther og hans Mænd.

ægte Digtning, selv om ogsaa Filisterne og de højvise Haarkløvere der nede i Dybet ti tusend Gange raabe, at det er Hjærnespind.

Nogle Dage gik hen med ivrigt Arbejde. Han støbte Sagnets Skikkelser i latinske Vers som Virgils, hans Modersmaal tykkedes ham at være for ujævnt og for lidet slebent til Heltesangens regelmæssig skridende Gang. Hans Ensomhed blev mere og mere befolket, han tænkte paa at arbejde uafbrudt Dag og Nat, men Legemet fordrer ogsaa sin Ret. Derfor sagde han: »Arbejderen skal lade sit Dagværk rette sig efter Solen,« og naar Aftenens Skygger faldt paa Nabohøjene, saa holdt han op, greb sin Harpe og arbejdede sig gjennem den øde Bjærghule op til Alpesletten. Han elskede frem for alt det Sted, hvor han først havde undfanget den Tanke at skrive sit Digt.

Benedicta glædede sig, den første Gang han kom med Harpen. »Jeg forstaar eder, Bjærgbroder,« sagde hun, »da I ikke tør have nogen Hjærtenskjær, har I lagt eder en Harpe til, og I fortæller den, hvad der bevæger eders Hjærte. Men I skal ikke for ingen Ting være bleven Spillemand.«

Hun peb i Fingrene og sang nogle lokkende Toner over til den lave Hytte paa Klus, saa kom hendes Kjæreste Alpehyrden, med Alpehornet hængt om sig, et frisk ungt Blod; i det venstre Øre bar han den tunge Sølvring, Alpehyrdernes Ærestegn, Slangen, der bærer den lette Mælkeske, i en Sølvkjæde, og om hans Lænder sad et funklende, bredt Bælte, paa hvilket man saa' et kolignende Uhyre i drevet Metal; undselig nysgjerrig stod han for Ekkehard, men Benedicta sagde: »Spil nu op til Dans, Bjærgbroder; vi have allerede længe nok ærgret os over, at vi ikke selv kunne gjøre det, men naar han blæser i sit Alpehorn, saa kan han ikke paa samme Tid tage mig om Livet og svinge mig lystig rundt, og naar jeg lader min Hyrdefløjte lyde, saa har jeg heller ikke nogen Arm fri.«

Ekkehard glædede sig over den sunde Munterhed hos Bjærgets Børn, og han greb kraftig i Strængene, og de

dansede paa Engens bløde Græs, indtil Maanen stod op i sin gule Skjønhed; den hilste de med Jubel og Tilraab og dansede videre i lystig Vexelsang:

»Og Isen den voxed
til Alpernes Toppe,
det var Skade, hvis Pigen
var frossen inde der oppe!«

sang Benedictas Ven i den let svævende Dans;

»Og Stormvinden blæste,
hver Hytte faldt ned, —
det var Skade, hvis Knøsen
var ogsaa blæst med!«

svarede hun i samme Tonart. Og da de vare trætte og hvilede ved Siden af den vordende Digter, sagde Benedicta: »I skal nok faa eders Løn, hjærtenskjære Harpenist. Der gaar et gammelt Sagn paa vore Bjærge, at der hvert hundrede Aar blomstrer en vidunderlig blaa Blomst paa en nøgen Skrænt; naar man har den Blomst, saa kan man baade komme ind i Bjærget og ud af det igjen, derinde er der en straalende Glans, og Dybets Skatte hæve sig op til en, saa man kan tage deraf, saa meget Hjærtet attraar, og fylde sin Hat til Randen. Dersom jeg finder den Blomst, skal jeg bringe eder den, saa bliver I en hovedrig Mand, jeg kan dog ikke bruge den selv« — hun omfavnede den unge Hyrde — »jeg har allerede fundet min Skat.«

Ekkehard svarede: »Jeg kan heller ikke bruge den!« Han havde Ret. Den, der har Kunsten i sig, han har ogsaa den sande blaa Blomst: hvor andre se Dynger af Sten og Klipper, dér ser han det skjønnes vidtudstrakte Rige, dér ligge Skatte, som ingen Rust fortærer, og han er rigere, end al Verdens Vexelerer og Mæglere og Pengemænd, selv om ogsaa kun Penning og Skilling holde Bryllup sammen i hans Lomme.

»Ja, hvad skulle vi saa gjøre med Vidunderblomsten?« spurgte Benedicta.

»Lad Gederne eller den store Tyrekalv faa den at æde,« sagde Alpehyrden leende, »dem maa man ogsaa unde noget.«

Og de hævede atter deres Fødder til Dans og svingede sig omkring i Maaneskinnet, indtil Benedictas Fader kom til. Han havde efter fuldendt Dagværk naglet Bjørnens Hjærneskal, der var bleven bleget i Solen, fast over den lave Dør til hans Hytte og sat en Sten i Gabet paa den, saa at Geder og Køer blev bange for denne nye Væggeprydelse og løb deres Vej.

»I hoppe og springe jo, saa Sæntis begynder at ryste og vakle,« raabte den gamle Hyrde allerede langt borte, »hvad er det for en Støj?« Og under godmodig Skjænden jagede han dem ind i Hytten.

Waltharisangen skred rask fremad. Naar Hjærtet er fuldt af Sang og Klang, maa Haanden skynde sig, hvis den skal følge Tankernes Flugt.

Da Ekkehard en Middag vilde vandre langs med sin Klippesti, mødte han en sælsom Gjæst. Det var Hunbjørnen, som han havde gravet op af Sneen, der kom langsomt op ad Stien og bar noget i Snuden. Han sprang tilbage til Hulen og greb sit Spyd, men Bjørnen kom ikke som Uven, den standsede ærbødig ved Indgangen til Hulen og lagde et fedt Murmeldyr, som den havde snappet under dets Leg i det solrige Græs, paa den fremspringende Klippe. Var det en Gave, fordi han havde reddet dens Liv, var det et Udtryk for andre Tanker, hvem véd det? Ekkehard havde rigtig nok hjulpet med til at fortære de dødelige Rester af Enkens Ægtefælle; — mon der dérved kunde overføres nogen Tilbøjelighed paa ham? — vi kjende for lidet til Lovene for Valgslægtskab. Bjørnen satte sig frygtsomt foran Hulen og stirrede ubevægelig der ind. Saa blev Ekkehard rørt; han vedblev at holde Spydet i sin Haand og skubbede en Træskaal med Honning hen til den, men den rystede krænket paa Hovedet, Blikket i dens smaa Øjne, der manglede Øjenlaag, var vemodigt men opmuntrende, saa at Ekkehard tog sin Harpe ned af Væggen og begyndte at spille den Dans, som Benedicta havde bedt ham om. Det kvægede den forladte Bjørns Sind, den stod op og gik paa Bag-

benene med rhytmisk Ynde, snart frem, snart tilbage, og Ekkehard spillede hurtigere og vildere, men saa saa' den skamfuld mod Jorden; at danse tillod dens trediveaarige Bjørnesamvittighed den ikke; den lagde sig atter ned foran Hulen, som om den vilde fortjene den Ros, som Forfatteren af Hymnen til den hellige Gallus' Ære engang havde ydet Bjørnene, da han sagde, at de vare Dyr med en beundringsværdig Beskedenhed.

»Vi passe til hinanden,« udbrød Ekkehard, »du har mistet din Elskede i Sneen, jeg i Stormen, — jeg vil spille nok et Stykke for dig.« Han spillede en vemodig Melodi, det kunde den godt lide og brummede bifaldende; men han havde stadig sin Digtning i Hu og sagde: »Jeg har i Dag længe tænkt paa, hvad jeg skal kalde Hunnerdronningen, under hvis Røgt ung Hiltgund kommer, nu véd jeg det, hun skal hedde Ospirin, den »guddommelige Hunbjørn!« Forstaar du mig?«

Bjørnen saa' paa ham, som om den var enig med ham; saa greb Ekkehard sine Pergamentblade og satte Navnet ind. Han havde længe følt Trang til at meddele sin Aands Frembringelse til et levende Væsen: »Her mellem de uhyre Bjærge,« sagde han, »kan ogsaa en Bjørn indtage den Plads, som eller skulde udfyldes af en lærd,« og støttet til sit Spyd læste han Begyndelsen af Waltharisangen for Bjørnen, og han læste med høj og begejstret Røst, og Bjørnen lyttede der til med priselig Taalmodighed

Saa læste han videre og videre, om hvorledes de Wormser Kæmper forfulgte Walthari til Wasgauskoven og kæmpede med ham ved hans Klippeborg, men da der ikke blev nogen Ende paa Tvekampen, da rejste Bjørnen sig, som om den vilde sige, at det var for meget Myrderi i et saa yndigt Digt, og skred med værdige Skridt ned i Dalen.

Dens Bolig laa i en ensom Klippekløft hist ovre paa Sigelsalp; dér hen klatrede den for at forberede sig til Vinterdvalen.

Fire og tyvende Kapitel.

Den sidste Klang. — Slutning.

Det lakker mod Enden med vor Fortælling. Den vilde maaske have været bedst tjent med, at Ekkehard nu, efter at have fuldendt sin Sang, lagde sig blidelig til at dø: det vilde have været en rørende Slutning, naar han havde siddet der oppe ved sin Hule, med Øjet rettet mod Bodensøen, Harpen støttet imod Klippen og med Pergamentrullen i Haanden, naar da hans Hjærte var bristet; og der kunde være knyttet en smuk Lignelse der til, om hvorledes Sangeren blev fortæret af sin Aands Flammer og døde, lige som Lyset, der fortærer sig selv, netop medens det bringer Lys, — men den Tjeneste har Ekkehard ikke vist sit Minde hos Efterverdenen.

Sand Digtning gjør Mennesket frisk og rask; og medens Ekkehard arbejdede fik hans Kinder straalende Farve, og han blev saa vel til Mode, saa han ofte udstrakte sin Arm, som om han vilde knuse en Ulv eller en Bjørn med et Slag. Men da han havde ført sin Walthari gjennem Nød og dødelige Saar til et lykkeligt Maal, da jublede han, saa Drypstenene i hans Hule blinkede forundrede til hverandre, han gav Gederne i sin Stald dobbelt Foder og sendte Hyrdedrengen over til Rhindalen med nogle Sølvmønter for at kjøbe en Sæk rødlig Vin. Det var den Gang som nu. Naar Bogen er færdig, saa gjør Forfatteren et Glædeshop. *)

Og saa sad han en Aften paa Alpesletten hos den gamle Alpehyrde og drak ham hyppig til, rev hans Alpehorn fra ham, traadte op paa et Klippestykke og blæste over mod den fjærne, taagede hegauske Bjærgtop, glad og med

*) Libro completo saltat scriptor pede laeto! (efter et sanktgallisk Haandskrift).

Vælde, som om han vilde blæse Hertuginden ud paa Altanen og Praxedis tillige, og hilse dem med Latter.

»Hvis jeg atter kom til Verden,« sagde han til sin Ven Alpehyrden, »og skulde falde ned fra Himlen og kunde vælge Stedet, saa tror jeg, at jeg lod mig falde ned ved Bjærgkapellet og ikke noget andet Sted.«

»I er ikke den første,« svarede den gamle leende, »som synes godt om at være hos os. Medens Broder Gottschalk levede, kom der engang fem vælske Munke i Besøg, de bragte en meget bedre Vin med end den, vi have her, og de bleve tre Dage der oppe og gjorde Spring, saa Kutterne fløj over deres Hoveder, først da de gik ned ad Bjærget fik de Ansigterne lagt i de tilbørlige Folder, og en af dem holdt en lang Tale til vore Hjorde: ‚I gode Geder, værer tavse,' sagde han, ‚Abbeden i Novalese behøver ikke at vide noget om vor Aands Forvildelse.'

»Men forklar mig engang, Bjærgbroder, hvorfor I har siddet og hængt i eders Hule i de sidste Dage? Jeg har nok set, at I har tegnet mange Kragetær og Runer paa eders Æselshud, men I har da vel ikke i Sinde at øve Trolddom med vore Hjorde og Bjærge? Ellers« . . . han saa' truende paa ham.

»Jeg har skrevet en Sang,« sagde Ekkehard.

Alpehyrden rystede paa Hovedet.

»Det Skriveri! det Skriveri!« brummede han. »Det kommer ikke mig ved, og den høje Sæntis vil med Guds Hjælp se ned paa mine Børnebørn og Børnebørns Børn, uden at de vide, hvorledes man skal haandtere Griffel og Pen, men det Skriveri kan umulig være af det gode. Mennesket skal gaa oprejst, naar det vil være et Guds Billed, men den, der skriver, maa sidde ned og krumme sin Ryg, er det ikke det modsatte af, hvad Gud befaler? Altsaa maa det komme fra Djævlen. Se eder vel for, Bjærgbroder! hvis I nok engang sidder i eders Hule som et Murmeldyr og skriver med ludende Hoved, ved Lynstraalen! jeg farer da som Hyrdernes Mester ind paa eder og river eders Blade i Stykker, saa

Vinden spreder dem omkring i Granernes Toppe. Hér oppe maa vi have Orden og et simpelt Væsen, vi holde ikke af det kunstige!«

»Jeg skal aldrig gjøre det mere,« sagde Ekkehard leende og rakte ham Haanden.

Den brave Alpehyrde var bleven varm af Rødvinen.

»Og ved Torden og Lynild,« vedblev han skjændende, »hvad skal det sige, at skrive en Sang? Narrestreger! Skriv engang det op, hvis I kan!«

Han begyndte at jodle med saa umodulerede, grove Naturlyd, at selv det mest øvede Øre forgjæves vilde have søgt at finde en Tone der i, som kunde fremstilles med Ord eller Skrifttræk.

— Paa samme Tid sad der i Passau ved Donau ved et Stenbord i Bispegaardens af Vinløv omrankede Havestue en Mand i den første friske Manddomsalder. Der laa et mærkeligt fint Træk om Munden, der var omgivet af brunt Skjæg; rige Lokker bølgede frem fra Fløjelsbaretten, hans mørke Øjne fulgte de Skrifttræk, som Haanden frembragte. Bag ved ham stod to lyshaarede Drenge, og kiggede nysgjerrige over hans Skulder . . . han havde allerede skrevet mangt et Blad om Krigstog og Storm og Nød og tapre Heltes Død — han skrev nu paa det sidste. Og det varede ikke længe, saa lagde han Pennen og drak en lang, dyb, alvorlig Slurk ungarsk Vin af den spidse Pokal.

»Er det nu færdigt?« spurgte den ene Dreng.

»Ja, nu er det færdigt!« udbrød han, »alt er færdigt, hvorledes det oprandt og skete og fik en sørgelig Ende.«

Han rakte Bladene til Drengene, og de sprang jublende hen til deres Morbroder, Biskop Pilgerim, og viste ham Skriftet: »Du er ogsaa selv nævnt deri, kjære Morbroder,« raabte de, »to Gange — ‚Bispen red med sin Broderdatter til Passau' — nej tre Gange!«

Biskop Pilgerim strøg sit hvide Skjæg og sagde: »I kunne glæde eder, mine kjære Søstersønner, fordi Konrad har skrevet det Eventyr op til eder; selv om Donaustrømmen

vilde flyde med Guld tre Dage og tre Nætter, saa kunde I ikke fiske noget kostbarere i den end denne Sang, det er den bedste Historie, som nogen Sinde fortaltes i Verden.«

Men Digteren stod med forklaret Aasyn under Havens Vinranker og Kaprifolier og saa' paa de visne røde Blade, som Efteraaret ryster ned fra Træerne, og saa' ned i den bølgende Donau. Da ringede det stærkt i hans højre Øre, thi paa samme Tid havde Ekkehard paa sit luftige Bjærg fyldt en Træskaal med Vin og sagt til den gamle Alpehyrde: »Jeg har engang haft en god Kammerat, nogen bedre end ham finder man intet Steds, han hed Konrad; Elskov og Hæder er intet, men det gamle Venskab med ham skylder jeg Tak til min Død. I skal drikke hans Skaal med mig; det er en Mand, som vilde gjøre den høje Sæntis Glæde, hvis han var her!« Og Alpehyrden havde tømt Skaalen og sagt: »Bjærgbroder, det tror jeg gjærne; han skal leve!«

Derfor ringede det i hans Øre, men han vidste ikke hvorfor. Og medens det endnu ringede, kom Biskop Pilgerim vandrende og efter ham fulgte hans Staldmester med en lille Skimmel, som var gammel og skabet, og naar man saa' nærmere paa den, var den ogsaa blind paa det venstre Øje, og Bispen nikkede med sin spidse Inful og sagde naadig: »Mester Konrad, hvad I har skrevet af Kjærlighed til mine Søstersønner, det skal I ikke have skrevet for ingen Ting, min prøvede Stridshingst er eders!«

Der kom et vemodigt Smil over Mester Konrads fine Læber og han tænkte: »Mig sker kun min Ret, hvorfor er jeg bleven Digter!« men han sagde højt: »Gud lønne eder, Hr. Biskop, I skjænker mig vel et Par Dages Orlov, saa jeg kan hvile efter mit Arbejd?«

Og han klappede den gamle Skimmel og svang sig op paa den uden at vente paa noget Svar; han sad stolt og yndefuld i Sadlen, bragte det stakkels Dyr i et ganske taaleligt Trav og red sin Vej.

»Jeg vil give min bedste Falk for et Par Turtelduer, hvis han ikke atter rider til Markgreveborgen i Bechelaren«,

sagde den ældste af Drengene. »Han har flere Gange sagt: ‚Lige saa godt som jeg sætter min naadige Herre, Biskoppen, ind i min Sang, lige saa godt kan jeg sætte Markgrevinde Gotelinde og hendes skjønne Døtre et varigt Minde i den, de takke mig dog paa den smukkeste Maade for det!«

Imidlertid var Mester Konrad redet ud af Bispegaarden, han saa længselsfuld ned ad Donauen og begyndte at synge med klar Stemme:

»Da sagde uden Blusel den samme Spillemand:
Min rige Hr. Markgreve, Gud eder gav for sand
sin rige, store Naade: thi fik I ej en Viv,
den skjønneste af alle, dertil et frydefuldt Liv!
Og hvis jeg var en Konge, hvis Kroner pryded mig,
saa vedblev han, til Hustru da valgte sikkert jeg
strax eders skjønne Datter, til hende stod min Hu,
hun er saa sød at skue, saa elskelig« . . .

men ved disse Ord var der en Støvsky, der hvirvlede ham i Møde, saa han fik ufrivillige Taarer i Øjnene og hans Sang forstummede.

Disse Strofer stod i det Værk, for hvilket Bispen havde belønnet ham; det var en Heltesang i det tyske Sprog og den hed Nibelungersangen! . . .

— — Efterhaanden blev det Efteraar. Og skjønt denne Aarstid om Aftenen maler med mere glødende røde Farver paa Himmelhvælvingen end nogen anden, saa kommer der dog kølige Luftninger i dens Følge, saa at den, der har bosat sig paa Alperne, bereder sig til at drage ned i Dalen, og intet Ulveskind beskytter Tænderne mod at klapre af Frost.

Den friske Sne straalede paa alle Bjærgtinder, og den havde ikke i Sinde at forlade dem i dette Aar. Ekkehard holdt den sidste Bjærgprædiken for Alpehyrderne. Senere svævede Benedicta forbi ham. »Nu er det til Ende med vor Herlighed her oppe«, sagde hun, »i Morgen drage Mennesker og Dyr til deres Vinterboliger. Hvor skal I hen, Bjærgbroder?«

Det Spørgsmaal laa ham tungt paa Sinde.

»Jeg vilde helst blive her«, svarede han. Benedicta lo. »Man kan rigtig nok mærke, at I endnu ikke har tilbragt nogen Vinter her oppe«, sagde hun, »ellers vilde I ikke længes efter at sidde her nok en. Jeg kunde have Lyst til at se eder sneet inde i eders Hule, medens Kulden sniger sig gjennem alle Klippekløfter, saa I skjælver som et Espeløv, Lavinerne knage og brage rundt omkring, og der voxer Istappe helt ind i eders Mund . . . Og naar I engang vil ned i Dalen for at hente eder noget at spise, saa ligger Sneen saa højt som et Hus paa Stien, et Skridt — I synker ned til Knæene, nok et — traladibidibidib, Hætten stikker frem, og man ser ikke mere af eders sorte Kutte end af en Flue, der er falden i en Skaal Mælk . . . I Aar har der været saa mange Mejser, det betyder stræng Vinter! Uha, hvor jeg glæder mig til de lange Aftener; saa sidde vi ved Lyspinden omkring den varme Ovn og spinde Hør, Hjulet knurrer, Ilden brummer, og vi fortælle de skjønneste Historier, og enhver vakker Knøs har Lov til at lytte til dem. Det er Skade, at I ikke er Alpehyrde, Bjærgbroder, ellers vilde jeg have taget eder med.«

»Det er Skade«, sagde Ekkehard.

Næste Dag drog der et festligt Tog ned i Dalen. Den gamle Alpehyrde havde taget sit fineste Linned paa og saa' saa fornøjet ud som en Patriark; han skred forrest med sin runde Lærhue paa Hovedet og med den skjønneste Malkespand hængt over Skuldren, medens han sang kjækt og ungdomsfrisk, ham fulgte Benedictas Geder, som Tiraillører for den store Hærskare, og med dem Hyrdinden, som havde flettet de sidste Alperoser, hvis Blade vare visnede, i sine mørke Lokker. Saa kom Hjordens Dronning, den store, sortplettede Susanne; den bar en tung Klokke om Halsen til Tegn paa sin Rang; dens Gang var ærbar og stolt, og naar en af de underordnede vovede at gaa forbi den, saa fik den et saa foragteligt, truende Blik, at Forbryderen veg forskrækket tilbage. De andre skred tungt og møjsommeligt

ned ad Bjærget: »Farvel du dejlige Alpegræs, skjønne Drøvtyggeri!« tænkte mangen en fed Ko, i det den i Forbigaaende bed de sidste Blomster paa Vejen af.

Tyren bar den enfodede Malkestol mellem sine Horn, Hyrdedrengen sad omvendt paa det vældige Dyrs Ryg, satte begge Hænder med spredte Fingre til sin ikke meget fint formede Næse og raabte op til Bjærgtoppene: »Den skjønne, varme Sommer, den har os nu forladt, nu ønske vi hverandre en god, god rolig Nat; farvel I stille Herrer, hvis Top af Sne er hvid, jeg ønsker, I maa sove den hele Vintertid!« Toget blev sluttet af en Slæde, der bar Hyrdernes Kar og Redskaber.

Og Alpehyrder og Hjorder og Geder forsvandt i Granskoven, Hyrdesangen og Bjældeklangen døde hen i det fjærne, saa blev det stille og ensomt som hin Aften, da Ekkehard første Gang knælede ved Korset i det øde Bjærgkapel. Han traadte ind i sin Hule. Under hans stille Bjærgliv var det blevet ham klart, at Ensomheden kun er en Skole for Livet og ikke Livet selv, og at man maa gaa til Grunde i denne onde Verden uden at have gjort Gavn, naar man ikke har gjort andet end at anstille Selvbetragtninger.

»Det hjælper ikke«, sagde han, »ogsaa jeg maa atter ned i Dalen. Sneen er for kold, og jeg er for ung, jeg kan ikke være Eneboer.

»Farvel, du høje Sæntis, som trofast har holdt Vagt,
farvel, I grønne Bjærge, som har mig Sundhed bragt!
Hav Tak for dine Gaver, du hellige Ensomhed,
den gamle Sorg er slukket, og du har bragt mig Fred.
Mit Hjærte blev jo lutret, der spired Blomster frem;
til modig Kamp, til Verden jeg vender atter hjem.
En Yngling laa i Drømme, saa kom den mørke Nat;
han drak den skarpe Bjærgluft, og Manden vaagnet brat!«

Han greb sin Rejsetaske og lagde sine faa Ejendele i den. Det kjæreste, Waltharisangen, laa øverst, omhyggelig indsvøbt; der var et Smil i hans Ansigt, da han saa' nogle Ting staa omkring der. Han greb den halvt opbrugte Flaske

med Skrivesaft og slyngede den ned i Dybet, saa den blev knust i tusende, funklende Splinter. Den trekantede Harpe stod ved Græsbænken foran Hulen: »Du skal blive tilbage og tjene til at forsøde min Efterfølgers stille Timer«, sagde han. »Men du maa ikke lyde mat og sød i hans Øren, ellers vil jeg ønske, at Drypstenene sende Draaber ned paa dine Strænge, saa de ruste, og at Gletschernes Storm farer hen over dem, saa de briste!

»Jeg er færdig med min Sang.«

Han hængte Harpen paa et Søm.

Medens han var Eneboer, havde han snittet sig en Bue, og Gottschalk havde efterladt sig Kogger og Pile, med dette gode Vaaben bevæbnede han sig, — saaledes rustet stod han i sin Ulveskindskappe foran Hulen og sendte endnu et langt, langt Blik til det lykkelige, sommerfriske Sted, over til de elskede Bjærgtinder og ned til Alpesøen, der straalede havgrøn mellem de mørke Graner. Det var saa skjønt som altid. Murspætten, der havde valgt den samme Kløft til Bolig, satte sig fortrolig paa han Skulder og hamrede med Næbet paa hans Kind, saa svingede den sig op i den blaa Luft med sine sortrøde Fjer, som om den vilde melde den høje Sæntis, at Eneboeren drog bort.

Men Ekkehard støttede sig til sit Spyd og vandrede ned ad den vante svimlende Sti. Han standsede endnu engang ved en Klippevæg og sendte nok en Hilsen op til sit Eneboersted og jodlede, saa det gav Gjenklang fra alle Bjærge. »Han forstaar det,« sagde en hjemvendende Hyrde nede i Dalen til sin Ledsager.

»Saa godt som nogen Hyrdedreng!« svarede den anden, da Ekkehard forsvandt hinsides Klippevæggen.

— — Den opgaaende Sol havde allerede nogle Gange kastet sine Straaler paa det øde Bjærgkapel, som skuede ned i Dalen, sørgelig som en forladt Rede. Bjærgbroderen kom aldrig tilbage.

Ved Bodensøen beredte man sig til at holde Vinhøst. En mild Aftenstund sad Fru Hadvig med sin tro Praxedis

i den lille Borghave. Grækerinden havde en ubehagelig Tid. Hendes Herskerinde var forstemt, misfornøjet, utilgængelig. Heller ikke i Dag vilde det lykkes at faa en Samtale i Gang. Det var en slem Aarsdag.

»I Dag er det et Aar,« begyndte Praxedis tilsyneladende ligegyldig, »siden vi sejlede over Bodensøen og besøgte den hellige Gallus.« Hertuginden tav. — »Der er sket meget siden den Tid,« vilde Praxedis tilføje — Ordet døde paa hendes Læber.

»Véd I ogsaa, naadige Herskerinde, hvad Folk sige om Ekkehard?« vedblev hun et Øjeblik efter.

Fru Hadvig saa' op. Hendes Læber skjælvede let. »Hvad sige Folk?« spurgte hun ligegyldig.

»Hr. Spazzo traf for kort Tid siden Abbeden fra Reichenau,« fortalte Praxedis, »og han sagde: ‚Véd I noget nyt? Der er vederfaret Alperne stort Held, Sæntisbjærget gjenlyder af Lyraklang og Digterkvidder, en ny Homer har bygget Rede der oppe, og hvis han vidste, i hvilke Huler Museme bo, saa kunde han føre dem til Dans som en cynthisk Apollo.' Og da Hr. Spazzo rystede paa Hovedet og svarede: ‚Hvad kommer det mig ved?' sagde Abbeden: ‚Det er eders Ekkehard, Fama har meldt os det fra Klosterskolen i St. Gallen.' Dertil svarede Hr. Spazzo leende: ‚Hvorledes skal han kunne synge, naar han ikke engang kan fortælle?'«

Hertuginden havde rejst sig. »Ti!« sagde hun, »jeg vil ikke vide noget om det.« Praxedis kjendte det Tegn, hun gjorde med sin Haand, og gik bedrøvet bort.

Men Fru Hadvigs Hjærte tænkte anderledes, end hendes Tunge talte. Hun traadte hen til Havemuren og saa' over mod de helvetiske Bjærge. Dæmringen var indtraadt, lange, tunge, staalgraa Skystriber stod ubevægelige over Aftenrøden, som naglede fast, medens de røde Flammer der under bævede vemodige. Med den sidste Solstraales Svinden bleve hendes Tanker bløde; hendes Øje blev hængende ved Sæntis, — det forekom hende, at hun havde et Syn, at

Himlen aabnede sig, og dens Engle kom flyvende ned gjennem Luften, medens de bare en Mand i den velbekjendte Munkedragt — og Manden var bleg og død, og hans luftige Følge var omsvævet af en skjøn, ren Lysglans . . .

Men Ekkehard var ikke død.

Hertuginden blev vækket af en sagte, hvislende Lyd, hendes Øje strejfede Skraaningen, ned ad hvilken Ekkehard var flygtet, en mørk Skikkelse forsvandt i Skyggen, medens en Pil fløj over Fru Hadvigs Hoved og faldt langsomt ned for hendes Fod.

Hun tog den underlige Pil op. Det var ingen Fjendehaand, som havde skudt den ud, der var viklet fine Pergamentblade om Skaftet, og Spidsen var omgiven af en Krans Markblomster. Hun tog Bladene af og kjendte Skriften.

Det var Waltharisangen. Paa det første Blad stod der skrevet med blegrøde Bogstaver: En Afskedshilsen til Hertuginden af Schwaben! og for neden Apostlen Jakobs Ord: Salig er den Mand, som taalmodig lider Fristelse!

Da bøjede den stolte Kvinde sit Hoved og græd.

Her ender vor Fortælling.

Ekkehard drog ud i den vide Verden; han saa' aldrig hverken den høje Twiel eller sit Kloster St. Gallen igjen. Da han paa sin Vej fra Alperne kom forbi de velbekjendte Mure, overvejede han rigtig nok, om han ikke skulde træde bodfærdig der ind. Men han mindedes den gamle Alpehyrdes Ord: »Naar man længe har været Alpehyrde, saa holder man ikke af at blive Hyrdedreng igjen,« og han gik forbi. Senere har man hørt meget om en Ekkehard, der var ved de sachsiske Kejseres Hof og skal have været en stolt, trodsig og indadvendt Mand med fromt Sindelag men besjælet af dyb Verdensforagt, skjønt livsfrisk og

behændig og erfaren i alle Kunster. Han var Kejserens Kansler, opdrog hans unge Søn, og hans Raad gjaldt meget i Rigets Anliggender. »Kort sagt,« siger en Historieskriver, »han forekom dem at være en saa fremragende Mand, at alle mente, at Kirkens højeste Værdighed vilde blive ham til Del.«

Kejserinde Adelheid skjænkede ham sin fulde Højagtelse. Han var ogsaa hovedsagelig Aarsag til, at der blev sendt en Hær mod den overmodige Dannerkonge Knud.

Det er ubekjendt, om denne Ekkehard var den samme, som vor.

Andre have paastaaet, at der var flere ved Navn Ekkehard i Klostret St. Gallen, og at den, som digtede Waltharisangen, ikke var den samme som den, der underviste Hertuginde Hadvig i Latin. Men den, der opmærksomt har fulgt den Historie, som vi nu lykkelig have ført til Ende, véd bedre Besked. —

Om Skjæbnen af de øvrige, hvis Skikkelser vor Fortælling i broget Afvexling har fremstillet for Læserens Øje, er kun lidet at berette.

Hertuginde Hadvig giftede sig aldrig igjen og opnaaede en høj Alder i sin fromme Enkestand. Hun stiftede senere et lille Kloster paa den høje Twiel og skjænkede det sine Godser i de alemanniske Lande. Der turde aldrig tales om Ekkehard i hendes Nærværelse, men hun læste ofte Waltharisangen, og den var hendes stadige Trøst i Ensomheden; efter Udsagn af Munkene fra Reichenau skal hun endog næsten have kunnet den udenad.

Praxedis tjente sin Herskerinde tro i flere Aar, men efterhaanden betoges hun af en uovervindelig Længsel efter sit solrige, farveherlige Hjem, og hun paastod, at hun ikke kunde taale den schwabiske Luft. Hertuginden sendte hende bort med rige Gaver, og Kammermesteren, Hr. Spazzo, ledsagede hende til Venetia. En græsk Galej førte den endnu stedse yndefulde Jomfru fra den hellige Markus' Stad til Byzanzium. De Historier, hun dér fortalte om Bodensøen

og de vilde men tro Barbarsjæle ved dens Bredder, bleve fornummede med betænkelige Skuldertræk af alle Kammerfruer ved det græske Kejserhof, saa man skulde tro, hun havde talt om et Tryllehav, og et fabelagtigt Land.

Den gamle Moengal sørgede endnu en rum Tid for sine Sognebørns aandelige Velfærd. Da Hunnerne atter truede med at gjøre røveriske Indfald, beskjæftigede han sig længe med en Plan til deres Modtagelse. Han foreslog at grave nogle hundrede dybe Faldgruber paa Markerne, at skjule disse med Grene og Bregner og saa bag dem i Slagorden at vente paa den fremstormende Fjende, saa Folk og Heste kunde styrte ned og omkomme ynkeligt. Men de slemme Gjæster lod sig ikke mere se i Hegau og sparede Sognepræsten den Fornøjelse at knuse deres Hjærneskal med tunge Kølleslag. Den gamle Jæger fik en blid Død, da han engang vilde hvile sig efter en vellykket Falkejagt.

Paa hans Grav, i Skyggen af den graa Kirke, voxede en Stikpalme, der var saa knortet og stor, at man aldrig før havde set noget lignende, saa Folk sagde, at det maatte være en Aflægger af den vakkre Kølle Kambutta, der havde tilhørt deres Sognepræst.

Gedehyrden Audifax lærte Guldsmedekunsten og drog over til Bispesædet Konstanz. Han førte Ledsagerinden paa hans Eventyr med som Hustru, og Hertuginden stod Fadder til deres første Søn.

Klosterlærlingen Burkard blev en berømt Abbed i Klosteret St. Gallen, og skrev ogsaa senere ved højtidelige Lejligheder mange Dusin lærde latinske Vers, for hvilke imidlertid Efterverdenen er bleven forskaanet, takket være Tidens Ødelæggelser.

... Og alle ere de forlængst Støv og Aske, Aarhundreder ere i rask Flugt brusede hen over de Steder, paa hvilke deres Skjæbne udfoldede sig, og nye Historier have bragt de gamle i Forglemmelse.

Den høje Twiel har maattet opleve meget baade i Krigs- og i Fredstider; man er redet ud af dens Porte til mangt

et tappert Tog og mangen en fangen Mand har sørget i dens Hvælvinger, indtil ogsaa denne stolte Fæstnings Time slog, da Bjærget en skjøn Majdag bævede lige ind i sit inderste, og Taarn og Mure bleve sprængte i Luften af Fjenderne.

Nu er det stille paa hin Bjærgtop, Gederne græsse fredelig under de kæmpemæssige Ruiner — men over den straalende Bodensø, i det blaa fjærne, hilser Sæntis med lige saa megen Storhed og Anstand der over som for mange hundrede Aar siden, og det er endnu stadig en Fornøjelse at lejre sig i det yppige Græs og se ud over det vidt udstrakte Land.

Og den, der har skrevet denne Bog, han har selv siddet mangen god Foraarsaften der oppe, som en ensom og fremmed Gjæst, og Krager og Alliker flagrede haanlige omkring ham, som om de vilde gjøre Nar af ham, fordi han var saa alene, men de have ikke mærket, at der var et broget og agtværdigt Selskab forsamlet om ham; blandt Ruinerne næmlig stod de Skikkelser, som Læseren har lært at kjende i Løbet af vor Historie, og de fortalte ham alt, hvad der hændtes, nøjagtig paa en Prik, og de gave ham et venligt Vink til, at han skulde skrive det op og hjælpe dem til en ny Tilværelse hos en sentlevende, jærnbanegjennembruset Nutid.

Og hvis det er lykkedes ham at give dig, min kjære Læser, som taalmodig har holdt ud lige til dette Sted, et anskueligt Billed af hin fjærne Tid, saa er han rigelig belønnet for sin Umage og nogen Hovedpine. Lev vel og vær ham fremdeles god!

Efterskrift.

Der er næppe nogen Digter, der er saa populær i Tyskland, som Forfatteren af den foreliggende Bog, Joseph Victor Scheffel, og der findes næppe nogen dannet Tysker, der ikke kommer i Begejstring, naar man omtaler Scheffels »Ekkehard« og Studentersange. Hvor høj en Yndest han staar i, fremgaar af den Masse af Oplag, i hvilke hans Hovedværker ere udkomne, og da Scheffel for omtrent tre Aar siden fyldte sit halvtresindstyvende Aar, kappedes høje og lave om at vise ham Anerkjendelse. Ikke alene i hans Fødeby og nuværende Opholdssted, Karlsruhe, var han paa denne Dag Gjenstand for den mest enthusiatiske Ovation, i hvilken Storhertugen af Baden, der ved denne Lejlighed ophøjede ham i Adelstanden, tog Del, men fra alle Sider strømmede der Ordener og Festgaver ind til ham, og Tysklands mest fremragende Mænd, blandt andre ogsaa Fyrst Bismarck, sendte ham deres Hilsen. Denne Anerkjendelse fortjener

Scheffel i fuldt Maal; og da hans Hovedværk »Ekkehard« ikke alene er af lokal, men som Skildring af Klosterlivet i Middelalderen ogsaa af almindelig kulturhistorisk Interesse og desuden har stort poetisk Værd, saa fremlægges den her i Oversættelse for den danske Læseverden.

Joseph Victor Scheffel er født i Karlsruhe den 16de Februar 1826. Imod sin Tilbøjelighed begyndte han i sit syttende Aar at studere Jura, i hvilken Hensigt han besøgte Universiteterne i München, Heidelberg og Berlin. I disse Byer havde han rig Lejlighed til ogsaa at give sig af med sine Yndlingsfag: Kunsthistorie og Arkæologi, som han da ogsaa studerede med Iver ved Siden af Jurisprudentsen, der aldrig ydede ham nogen Tilfredsstillelse. Han tog imidlertid sin Examen i Aaret 1847 og beklædte derefter forskjellige mindre juridiske Embeder, indtil han (1852) besluttede at hellige sig til sine Yndlingsstudier, tog sin Afsked og rejste til Italien. Paa Capri fuldendte han sit første Værk: »Der Trompeter von Säckingen«, en episk Digtning, i hvilken de skjønneste lyriske Digte ere indflettede, og som gjorde en saa storartet Lykke, at den halvtresindstyvende Udgave kunde udkomme i Aaret 1876.

Næste Aar vendte han tilbage til Heidelberg, hvor han i et frit og muntert Liv skrev sine Studentersange, der næsten fuldstændig have fortrængt alle tidligere, og som senere ere blevne udgivne under Titlen »Gaudeamus«. Her undfangede han ogsaa Ideen til sit betydeligste Værk: »Ekkehard«, som udkom i Aaret

1855. Stoffet er hentet fra de gamle sanctgalliske Klosterhistorier, Casus Sancti Galli, der, som Scheffel siger, straale som en Perlesnor blandt de historiske Kildeskrifter fra Middelalderen. En af Forfatterne til disse Krønniker, Ekkehard IV — saaledes kaldet, fordi der var tre andre af det Navn i samme Kloster — der selv var Digter og har beskrevet den Tidsperiode, der omhandles i Scheffels Bog, er Helten i denne, og naar man undtager, at Digteren har taget sig den Frihed at tilskrive denne Ekkehard Forfatterskabet til det berømte Waltharikvad, medens dette er digtet af en tidligere Ekkehard og gjennemset af Ekkehard IV, saa har han holdt sig meget nøje til sin Kilde. Og han nøjedes ikke med at studere Kildeskrifterne; han begav sig til selve Stedet, hvor Historien foregaar, og skrev den dér.

I Originalen findes en hel Del Noter og Henvisninger til Kildesteder »til Beroligelse for dem, der ellers kunde være tilbøjelige til at anse Fortællingen for Digt og tom Opfindelse.« Disse Noter har jeg imidlertid ikke taget med i Oversættelsen. Heller ikke har jeg fundet mig beføjet til at medtage nogen dansk Oversættelse af Originalens fire og tyvende Kapitel, der indeholder en rimet Bearbeidelse af Walthari-sangen, som oprindelig er skreven i latinske Hexametre, dels fordi jeg ikke kunde tillægge en saadan Oversættelse paa anden Haand nogen Værdi, og dels fordi jeg maa indrømme Berettigelsen af tyske Kritikeres Mening: at dette Kvad overhovedet ikke burde være taget med, da det virker forstyrrende. Scheffel

har ogsaa udgivet det særskilt, og det er skrevet tidligere end »Ekkehard«.

Efter dette Værk har Scheffel, foruden nogle Smaating, (1863) udgivet en større Digtsamling: »Frau Aventiure, Lieder aus Heinrich von Ofterdingens Zeit«, og «Bergpsalmen« (1869), men fraregnet disse sidste har han saa godt som slet ikke ladet høre fra sig i ti Aar, hvortil Grunden maaske kan søges i, at han har haft megen Sorg i sit Privatliv. Hans Digtninger fremkom i Løbet af ti Aar i temmelig hurtig Rækkefølge, og Digteren har selv sagt, at han trængte til Hvile. Ved Lejlighed ytrede han til en Ven: »Den menneskelige Hjærne ligner et Strængeinstrument; naar man spiller for meger paa det, springe Strængene, og det Instrument kan ikke gjøres i Stand igjen. Men der findes ingen mere anstrængende, fortærende Virksomhed end den, der udfoldes af en Digter, som skaber med sin Sjæls fulde Kraft og ud af sit Inderste. Da blive alle Aandskræfter anspændte i samme Grad. Derfor trænger han mere end nogen anden til Hvile« *).

Oversætteren.

*) En Afhandling om Scheffel (i det tyske Maanedsskrift „Nord und Süd“ Juli 1878) af den berømte Philolog og Arkæolog, Professor Karl Bartsch i Heidelberg, giver en oplysende Skildring af den berømte Forfatters Liv og Skrifter.

F. WICHMANN
Bogbinder
KJØBENHAVN